

Cicero

Oratio

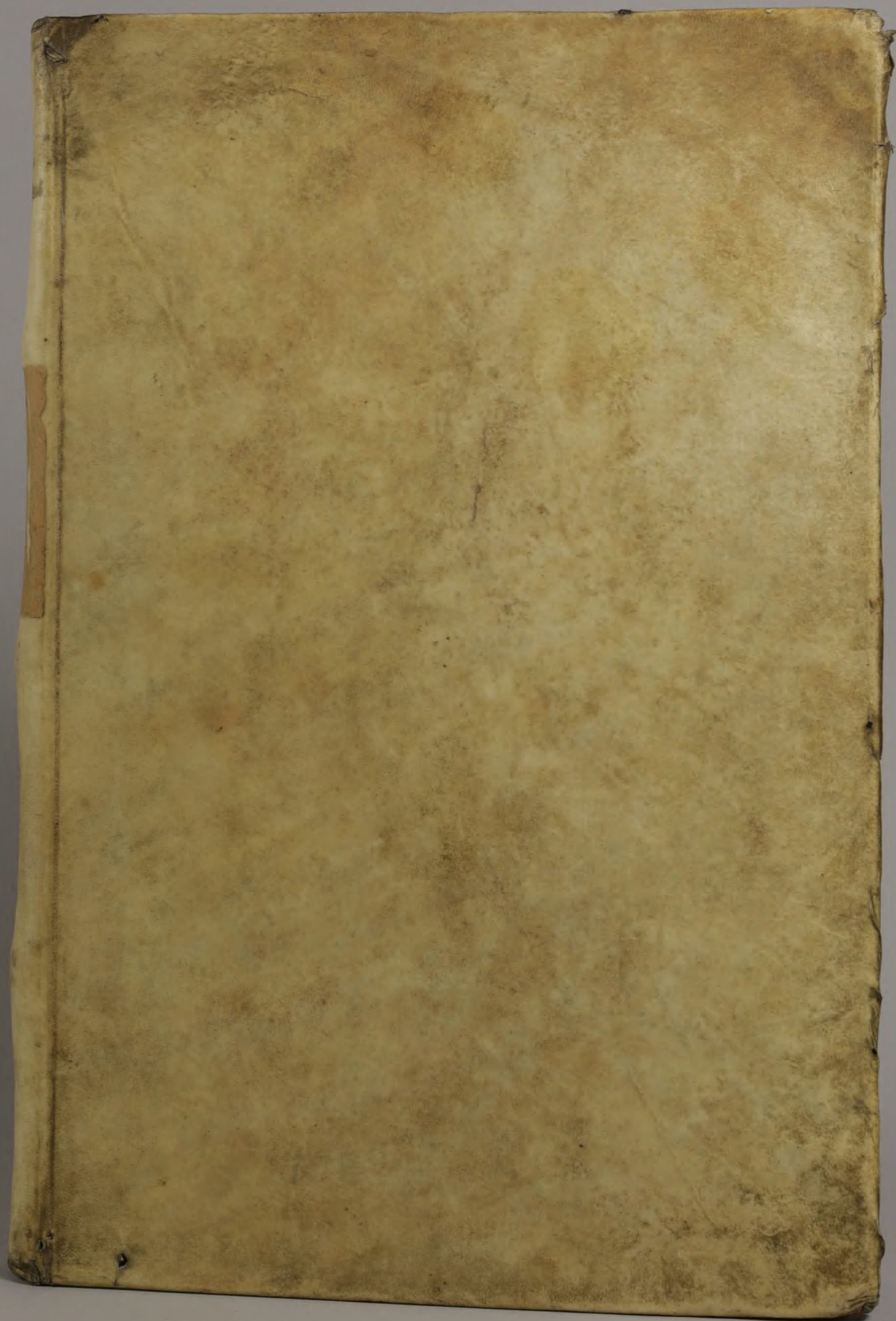
Philip

in p. 14

c. 14

1488

Cicero

Oru 44.
Philip
p. 160
c. 1700
M. 160
1488.

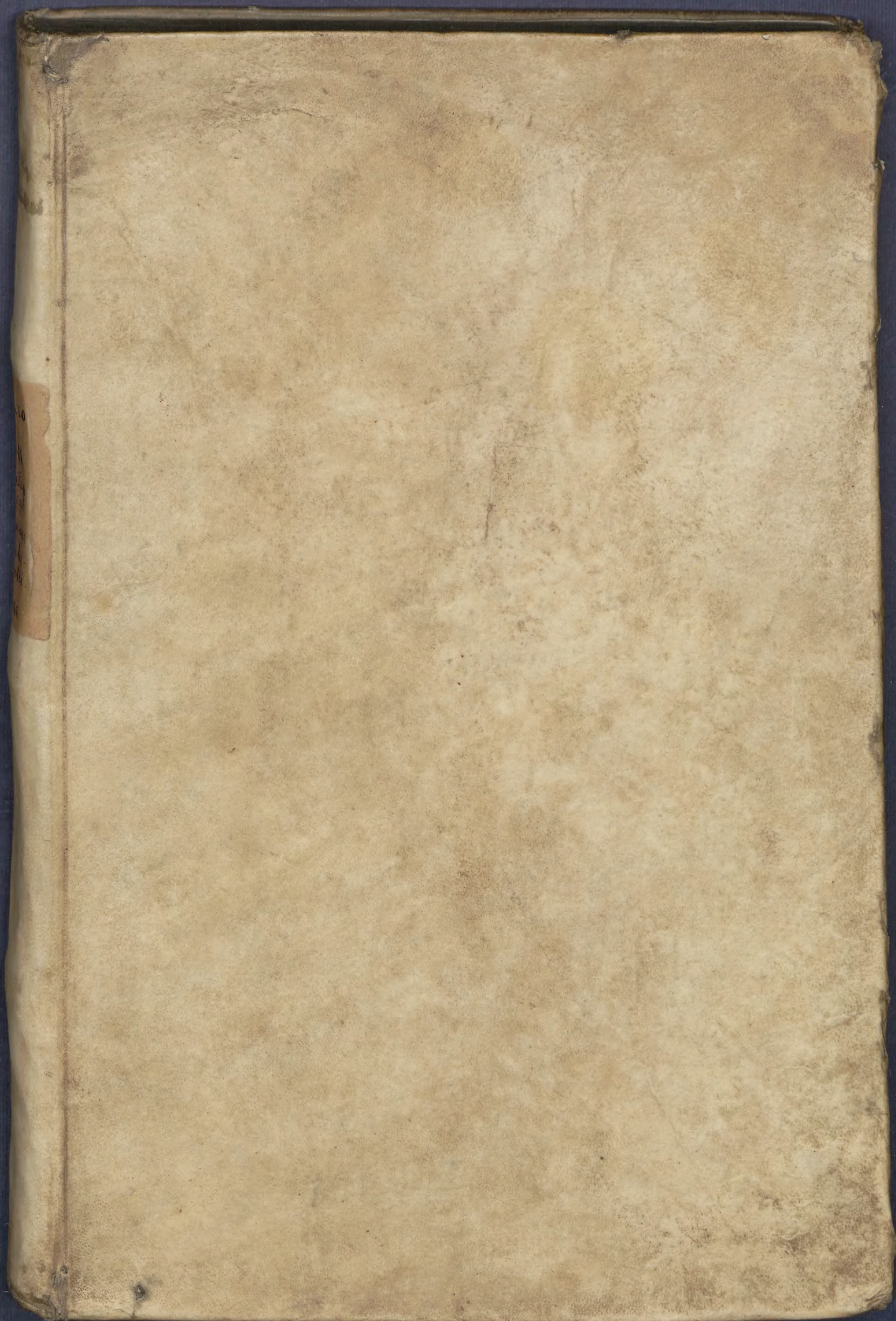
FRANCISCI MATVR ANTII PERVSINI VIRI ERVDITISSIMI
ENARRATIONES. IN. M. T. CICERONIS PHILIPPICAS.

VANTVM Demostheni ꝑsumato apud Gręcos oratori tribuerit Cicerō: uel
q hinc manifeste potest colligi: quod quas in. M. Antoniū scripsit oratiōes: i qb²
Demosthenē imitari ꝑcipue nititur: qui aliquot orationibus est in Philippū
Macedonū regē Alexādrī patrē inuectus: philippicas appellauit. Eas tamen ex
ueteribus complures: & in primis. A. Gelius Antonianas nonnūq̃ suo nomine uocauerūt:
& Demosthenē quidem ad Brutum scribens: multa in dicēdo perficere: se conari multa:
posse illum: uelle se dicit. Exitii hę orōnes Ciceroni causa fuere: dicente ēt Satyro Poeta.
O fortunatam natam me consule Roman
Antoni gladios potuit contemnere: si sic
Omnia dixisset: ridenda poemata malo:
Quā te conspicue diuina philippica famę
Volueris a prima que proxima. Cum enim Triumuiratum inuasisent Octauius: Anto
nius: Lepidus: & atrocissimam illam proscriptionis tabulam Syllę proponerent exemplo:
ante omnes Ciceronem ad necem postulauit Antonius: Qui ea lege concessus est: ut. L.
Cesarem auunculum suum ipse concederet. Habite sunt hę orationes a Cicerōne partim
in senatu: partim ad populum: post Iulius Cesarē quattuor & .xx. uulneribus idibus Mar
tiis confossum: Et hanc quidem primam calendis septembris Dolobella altero ex consuli
bus audiente: magna libertate: admirantibus cunctis: nec minore dixit facundia: Cuius ar
gumentum huiusmodi est:

Argumentum Prime Philippicę.

CAESARE Trucidato. M. Antonio & Dolobella Cōss. & si primo collaudati a multi
tudine interfectores: eius tamen inconstantiam & opes amicorum Cesaris: ac fraudes ueri
ti Brutus & Cassius: Capitolium occuparunt: Iccirco timens Antonius cōsulatus abiectis
insignibus & mutata ueste delituit. Verum quādo nemini illos nocere accepit: tutaq; esse
omnia: prodiit e latebris: Senatus in Telluris gēde habitus est: Multa pro concordia facta
sunt uerba: Cicero ilico princeps in illo ordine apparuit: cum recuperata libertas uidere
esse: pacem inter amicos & interfectores Cesaris: qui Capitolium occupauerant: suasisit: Di
scordiarum memoriam sempiterna obliuione delendam censuit: Brut² & Cassius letis om
nibus e Capitolio uocati: non prius tamen descēdere: q̃ Antonius & Lepidus uterq; filius
suum obsides pro illis in capitolium mitterent. Et. C. quidem Cassium coenę die illo An
tonius: Lepidus Brutum adhibuit. Postridie uero eius diei cum de obliuione discordiæ:
de prouinciis diuidendis Antonius retulisset: summo studio ei senatus assensus est etiam
ut Cesaris acta rata manerent. Magnam tunc omnium iudicio laudem est Antonius con
secutus: quod intestinum sua prudentia substulisse bellum: & recto consilio: ac ciuili ani
mo uisus fuisset: Sed mutata mox eius uolūtas est: resq; ad seruitutē rursum: & cladē spectare
cœpit. Quare offerenti legationem Dolobellę: qui proconsul in Syriam proficiscebatur
assensus est Cicero: & secutus quidem illum fuisset: nisi Pansa & Hircius designati Cōss. &
calendis Ianuarii cōsulatum inituri retinuisent: rogantes ne imitatores: ac discipulos tu
os desereret: ope ac consilio eius Antonium anno cōsulatus sui penitus euerfuros polli
centes. Sed haud multo post Brutus & Cassius concitatę in se & ab amicis Cesaris: & ab
Antonio multitudinis furori & ueteranis quos timebant plurimum: cessere: Antium pro
fecti: illicq; se continentes: neq; i urbem: q̃q̃ licebat per Antonium redire uoluerūt. Qua
re cum omnibus: & sibi ꝑcipue q̃ amicus interfectorum Cesaris habebatur: formido
losus esset Antonius: egre q̃ illius ferret impotentiam: abeundum omnino Cicero statuit:
ea spe: eoq; consilio: ut Athenas nauigaret: toto reliquo tempore Antonii cōsulatus illic
futurus: & tunc demum rediturus: cum Pansa & Hircius cōsulatum iniissent. P. profectus
itaq; est: & in Siciliam delatus: cum traicere in Gręciam uellet: uento ad Leucopetrā: pro
montorium id Calabrię est: relatus fuit: ubi reuertendi in urbem nouum cepit consiliū:
cum mutatam Antonii uoluntatem intellexisset: & repudiatis malis suasoribus sese ad sena
tus auctoritatem totum cōtulisse: Sed reuersus propere in urbem nihilo meliora offendit

BIBLIOTEKA
UNIwersytecka
W POZNANIV

~~5459~~ tx

Wg 47005

4°

1488

52089

= Hain 5138

GW 6796

Non eo mi Aureole cōsilio nra hęc in oratoris optimi & p̄sumatissimi orōnes: quas ille philippicas appellauit: ut emitteretur: & in lucē p̄dirent: scripsimus cōmentaria. Quippe q̄ publica lectiōe in charissima patria bonis discipulis & optime de nobis meritis hunc laborem impenderamus: minime ab initio rati fore: ut pene singula illi exciperent uerba: & quantum nos dicendo: tantum scribendo consequerentur. Ad quam tamen rem suscipiendam nos concitauit: Angelus Cantagalina familiaris & conciuis noster: uere ad unguē factus homo: nec minus eloquentia: & humanioribus litteris: q̄ ciuilibus & p̄tificiis iuris: quę sūma cū laude proficitur studiis insignis. Nam cum per autumnales ferias i quibus ab iis qui publice tradunt bonas artes: fieri profitendi solet intermissio: in optimi & p̄stantissimi Antistitis Fabritii Oddi Perusini apostolici protonotarii utriusq; nostrū amantissimi: forte suburbanum animi gratia nos recepissimus: tres aut summū quattuor dies illic futuri: nec librorū quicq; nobiscum attulissimus: teneri illico urbis desiderio & nostrā uicissim arguere ignauitiam: coepimus: Qui iocundum nobis quicq; uel paulum intermissis suauissimis studiis: fore usq; arbitraremur. Veram nimirum experti sapientis Senecę sententia: otium sine litteris mortem esse & uiui hominis sepulturam. Itaq; redire illo ipso die in ciuitatem: quo profecti inde fueramus: inclinabat animus: nisi in Ciceronis philippicas incidissemus: Quas is quem dixi Fabritius minime ab humanitate alienus: doctore certe oīum studiosissimus superioribus secum mensibus illuc attulerat. Auide profecto legimus: uim simul & facundiam eminentissimi oratoris: & beatissimi ingenii identidem admirati. Cūq; aut occultior historia: aut dictio offerretur obscurior: aut deprauata & inuersa interdum occurrerent uerba: ex quibus elici sensus aliquis haud facile poterat: Agere mecum Angelus cepit pluribus: ut philippicas professione proxima interpretarer: & eloquētię studiosos: sed in primis fratris eius filios: & Vbaldinum meum: qui ad bonas artes instituerent: pro uirili mea iuuarem. Quod me facturum: si modo meis id placeret auditoribus: quibus obsequendum esset: recepi. Cūq; illi postea siue sponte sua: siue ab ipso (quod magis arbitror) Angelo cohortati philippicas quadam quasi conspiratiōe postulauissent: onus suscepi libens: susceptum absolui: satis me consecutum ratus: si nostra hęc industria: quantula cūq; fuerat: eorum qui efflagitauerant: & quibus debebatur: id enim unum optaueram: satisfactum esset uoluntati: Sed tu Aureole optime qui esse aliquid putare soles meas nugas: Latere has Maturantii tui non pateris diutius enarrationes. Verum tanq̄ prodesse possint q̄ plurimis: & ad publicam laringē linguę aliqua ex parte conducant dignitatem tradere impressoribus festinas: age sane: geratur tibi mos. Sed da operam quęso: ut opus in lucē p̄deat q̄ emendatissimum: Quod si modo animum intenderis pro tua eruditione atq; solertia minime futurum ambigo: Mihi quidem per assiduas occupationes meas corrigendis impressorum erroribus: qui plurimi solēt esse: uacare non licet. Utinamq; si quid in tali occurrerit editione: quod lectorem offendat: tibi soli imputetur. Vnum latere uelim neminē multa me consulto: quę aliquam fortasse postulabant explicationem: p̄termisisse: nec consecrari minima quęq; uoluisse. Sed illud affirmare profecto ausim: deprauatos locos ac mutilos complures emendasse: obscuriores uero sic patefecisse: ut uel curiosus lector desiderare in his nihil possit: quod si laborem hunc nostrum haud contemni omnino intellexerimus: Plura a nobis in diuersos auctores partim absoluta iam: partim inchoata daturos impressoribus pollicemur cōmentaria. Vale.

FRANCISCI MATVRANTII PERVSINI VIRI ERVDITISSIMI
ENARRATIONES. IN. M. T. CICERONIS PHILIPPICAS.

VANTVM Demostheni ꝑsumato apud Gręcos oratori tribuerit Cicero: uel
q hinc manifeste potest colligi: quod quas in. M. Antoniũ scripsit oratiões: i qb²
Demosthenē imitari ꝑecipue nititur: qui aliquot orationibus est in Philippũ
Macedonũ regē Alexandri patrē inuectus: philippicas appellauit. Eas tamen ex
ueteribus complures: & in primis. A. Gelius Antonianas nonnũq̃ suo nomine uocauerũt:
& Demosthenem quidem ad Brutum scribens: multa in dicēdo perficere: se conari multa:
posse illum: uelle se dicit. Exitii hę orōnes Ciceroni causa fuere: dicente ēt Satyro Poeta.
O fortunatam natam me consule Romam
Antoni gladios potuit contemnere: si sic
Omnia dixisset: ridenda poemata malo:
Quā te conspicue diuina philippica fame?
Volueris a prima quę proxima. Cum enim Triumuiratum inuasissent Octauius: Anto-
nius: Lepidus: & atrocissimam illam proscriptionis tabulam Syllę proponerent exemplo:
ante omnes Ciceronem ad necem postulauit Antonius: Qui ea lege concessus est: ut. L.
Cesarem auunculum suum ipse concederet. Habite sunt hę orationes a Cicerone partim
in senatu: partim ad populum: post Iulius Cesarē quattuor & .xx. uulneribus idibus Mar-
tiis confossum: Et hanc quidem primam calendis septembris Dolobella altero ex consuli-
bus audiente: magna libertate: admirantibus cunctis: nec minore dixit facundia: Cuius ar-
gumentum huiusmodi est:

Argumentum Prime Philippice.

CAESARE Trucidato. M. Antonio & Dolobella Cōss. & si primo collaudati a multi-
tudine interfectores: eius tamen inconstantiam & opes amicorum Cesaris: ac fraudes ueri-
ti Brutus & Cassius: Capitolium occuparunt: Iccirco timens Antonius cōsulatus abiectis
insignibus & mutata ueste delituit. Verum quādo nemini illos nocere accepit: tutaq; esse
omnia: prodiit e latebris: Senatus in Telluris eade habitus est: Multa pro concordia facta
sunt uerba: Cicero ilico princeps in illo ordine apparuit: cum recuperata libertas uidere
esse: pacem inter amicos & interfectores Cesaris: qui Capitolium occupauerant: suasit: Di-
scordiarum memoriam sempiterna obliuione delendam censuit: Brut² & Cassius legis om-
nibus e Capitolio uocati: non prius tamen descēdere: q̃ Antonius & Lepidus uterq; filius
suum obsides pro illis in capitolium mitterent. Et. C. quidem Cassium coenę die illo An-
tonius: Lepidus Brutum adhibuit. Postridie uero eius diei cum de obliuione discordiæ:
de prouinciis diuidendis Antonius retulisset: summo studio ei senatus assensus est etiam
ut Cesaris acta rata manerent. Magnam tunc omnium iudicio laudem est Antonius con-
secutus: quod intestinum sua prudentia substulisse bellum: & recto consilio: ac ciuili ani-
mo uisus fuisset: Sed mutata mox eius uolūtas est: resq; ad seruitutē rursus: & cladē spectare
cœpit. Quare offerenti legationem Dolobellę: qui proconsul in Syriam proficiscebatur
assensus est Cicero: & secutus quidem illum fuisset: nisi Pansa & Hircius designati Cōss. &
calendis Ianuarii consularum inituri retinuisissent: rogantes ne imitatores: ac discipulos tu-
os defereret: ope ac consilio eius Antonium anno consularis sui penitus euerfueros polli-
centes. Sed haud multo post Brutus & Cassius concitate in se & ab amicis Cesaris: & ab
Antonio multitudinis furori & ueteranis quos timebant plurimum: cessere: Antium pro-
fecti: illicq; se continentes: neq; i urbem: q̃q̃ licebat per Antonium redire uoluerũt. Qua-
re cum omnibus: & sibi ꝑecipue q̃ amicus interfectorum Cesaris habebatur: formido-
losus esset Antoni²: egre q; illius ferret impotentiam: abeundum omnino Cicero statuit:
ea spe: eoq; consilio: ut Athenas nauigaret: toto reliquo tempore Antonii consularis illic
futurus: & tunc demum rediturus: cum Pansa & Hircius consularum iniissent. Profectus
itaq; est: & in Siciliam delatus: cum traicere in Gręciam uellet: uento ad Leucopetrā: pro-
montorium id Calabrię est: relatus fuit: ubi reuertendi in urbem nouum cœpit consiliuz:
cum mutatam Antonii uoluntatem intellexisset: & repudiatis malis suatoribus sese ad sena-
tus auctoritatem torum cōsulisse: Sed reuersus propere in urbem nihilo meliora offendit

q̄ proficiscens reliquerat : mo aperte iam tyrannidem affectabat Antonius : armatos milites inter subsellia collocabat : quotiens in senatum ueniebat : omniaq; uenalia habebat : cui magnam Ciceronis reditus attulit suspicionē . Cumq; postridie eius diei : quo rediit Cicero : senatus haberetur : & adesse recusaret Cicero : uel q̄a fessus e uia : uel q̄ indicio quodam paratas sibi compisset insidias : iturum se cum fabris : & Ciceronis domum demoliturum audiente senatu minatus est : misitq; milites : qui aut illum ducerēt : aut si uenire recusaret : pignora saltem caperent . Id quidē ab illis factum est : q̄ pro sua dignitate tulit Cicero iniquissime : Veniensq; postridie in senatum cum profectionis suę & reuersionis : ne q̄s fortasse minaretur : causas explicuisset : de . M . Antonii iniuria questus ē : De repu . uero ita libere & magno animo locutus : ut admirati sint omnes uehementissime . Quicquid in repu . a calendis Martiis ad eam diem : quę erat calendę septembris acciderat : differuit . Mutationem Antonii uolūtatis pluribus arguit . Quę eius esset sententia de tota repu . audacter : & de suo periculo nihil ueritus aperuit . Qua oratione irritatus Antonius inimicitias Ciceroni denūciauit . Qua denūciatione tantum abest ut deterritus quicq̄ sit : aut urbe cesserit ut multo etiam audacior q̄ prius factus : & illius : quous insolentissimi & impotentissimi minas ultro pro utilitate reipu . irritare uisus sit . Postea . xiii . calendas octobris cum maxima ar matorum caterua uenisset in senatum stipatus Antonius : & longa oratione : quam pluribus meditatus fuerat diebus : in Ciceronem esset inuectus : ideo non affuit Cicero : cū mige in modum cuperet : q̄ amici qui ad manifestum cognoscebant intentum proficisci retinuerent . Erant enim longe potentiora Antoni arma . Hinc summis uterq; uiribus ad opes augendas conuersus est : & Antonius quidem undiq; comparabat auxilia . Cicero . C . Octauium : qui postea Cęsar Augustus cognominatus est : ad quem propter Cęsaris auunculi eius nomen : & q̄ heres reliquus erat : ueterani milites confluebāt : sibi adiunxit . Neq; difficile id sane fuit : cum & hereditate & magna pecunia fraudatus : magnisq; ab Antonio contumeliis esset affectus . Huc accedebant alię causę complures : & in primis paterna quedā amicitia . Hac re ita Ciceronis factio superior facta est : ita Ciceronis auctoritate atq; opib; auct; & sublatus est Octavius : ut territus tandem Antonius urbem reliquerit : & patrię hostis iudicatus a senatu sit . In hac ergo Philippica : & quare ab urbe discesserit : & quam obrem redierit prius docet : deinde de iniuria Antōii queritur : cuius carpit impotentia : studium suum : & operam omnem reipu . pollicens .

INDELIBERATIVO uero causę genere uersari hęc oratio principaliter uidetur : cōtinet enim primum consiliog; quę Cicero habuit & in proficiscendo : & in redeundo expositionem : Et quę sit eius de repu . sententia ac uolūtas . Incidit quidem demonstratiuū gen; cum pluribus accusatur antonius . Rhetorice autē priusq; de repu . dicat : purgat obiectas : & quę auditoribus possent suspicionem facere : quo illis utat; equioribus . Et est beniuolętię captatio . Fecit idem in oratione pro Milone . idem & Ilioneus prestat apud Virgiliū in ea : quā ad Didonē habet : oratione : statim enim post breuissimū exordiū purgat obstātia

PHILIPPICA PRIMA

Patres conscripti: Romulus centū elegit senatores: quorum collegiū ab grate: quoniam senes essent: senatū appellauit. Patres uero uocati sunt: uel quod ii dūtaxat electi sunt qui patres essent: quod illo tempore conueniente primū ad nouam urbem incolendam multitudine haud multis cōtingebat: uel a patrono quodā ex iis qui Euandrum secuti sunt: qui imbecilliorū olim curā gessisset: plebiq; presidio extitisset: uel quod Plutarcho maxime placet quod pri-

M. T. Ciceronis In. M. Antonium Oratio-
tiones quæ Demosthenis in Regem Philip-
pum Macedonem exēplo Philippicæ nun-
cupantur. Prima.

Ntequam de republica Patres
Conscripti dicam: ea quæ dicē-
da hoc tempore arbitror: expo-
nam uobis breuiter consiliū &
profectiōis: & reuersiōis meæ.

Ego cum sperare aliquando
ad uestrū consiliū auctoritatemq; .R. P. esse
reuocatam: manendū mihi statuebam quasi i ui-
gilia quadam Consulari ac Senatoria. Nec uero
usq; discedebam: nec a .R. P. deiiciebam oculos
ex eo die: quo i adem Telluris cōuocati sumus.
In quo templo quantū in me fuit ieci fundamē-
ta pacis: Atheniensiumq; renouaui uetus exem-
plum: Græcum etiam uerbum usurpauī: quod
tum in sedandis discordiis usurpauerat ciuitas il-
la atq; omnen memoriam discordiæ obliuione
sempiterna delendam censui. Præclara tum ora-
tio. M. Antonii egregiaq; uoluntas: pax deniq;

mores ac potentes humiliores
paterno officio in suam fidē ac
patrociniū suscipere oporteret
id quod etiā Salustius seq̃: Qui
pater a curæ similitudine tradit
appellatos: ascriptis inde in eū
ordinē pluribus: patres cōscri-
pti dicti sūt: quod nomen & di-
gnitatis plurimum & iuidiæ mi-
nimū prę se tulit: ut Plutarch⁹
ait. Festus cōscriptos sentit uo-
catos: qui ex equestri ordine pa-
tribus ascribebant ut senatorū
nūerus expleret. Aliquādo:
Cesare occiso. Quasi in uigi-
lia: imago ē: quā ἡκόντα dicunt
græci: tanq̃ i loco aliquo & sta-
tione: custodiē cā constitutus.

Usq; aliquo: & in loco signi-
ficat: & ad locū. Terētius in eu-
nucho: Occidi neq; uirgo est
usq;. In eadem Telluris: ubi ha-
bitus ē senatus post Iulii necē:
neq; enī haberi nisi in sacro lo-
co senat⁹ poterat: ex ritu & mo-
re romano. Fuit autē Telluris tē-
plū ad forū romanū & uiam sa-
cram: nō procul a Capitolio &
palatio: ideo frequēter illic ha-
beri senatus solebat. Coelū autē
& Ops: quæ & Tellus: est ut Sa-
mothracum docebant initia: &

Varro refert: magni erant dii: & iidem apud ægyptios Serapis & Isis dicti. Vetus exem-
plum: hortatus ut nemo añ actaq; regē accusaret: & ut oīs iniuriarū memoria senatus cōsul-
to & lege deleteretur. Historia autē hoc habet: Belio Pelopōnesiaco multis censentibus delen-
dū esse atheniensium nomen: urbēq; incendio consumendā: negatibus Spartanis alterū se
græciæ oculū eruturos: sub pditione pax data ē: ut demissa Pyrgū uersus muri brachia de-
iicerent: nauesq; quæ reliquæ forent: traderent: resq; publica ex Lacedæmoniis triginta re-
tores acciperet: Quod factū est iniūsto regi Lacedæmoniorū Lysandro formidē urbis ne-
gotio. Sed rectores illi tyrāni facti sūt: qui oppressas seruitute tenebāt athenas: ciues: quibus
fortuna in bello pepercerat: partim expulerūt: partim interfecerūt: plurimorū bona publi-
cata inter se diuiserūt. Thrasybulus Lyci filius Philem confugit munitissimū in Attica ca-
stellum: habuitq; secum non plures triginta ex suis. Comparata inde multitudine haud sa-
ne magna: in Pyrgū transiuit: Munichiamq; muniuit. Vnde bis tyrāni qui oppugnare ad-
orti erant turpiter sūt repulsi: protinusq; in urbē armis: atq; impedimentis amissis refugere:
Critias in secūdo prēlio cecidit tyrānorū dux. Pax facta Pausaniæ lacedæmoniorū regis in-
teruentu: his conditionibus: ne qui pręter triginta tyrannos: & decem qui postea prętores
creati: pari crudelitate erant usi: exilio afficerentur: Eleusina ii i exiliū migrarūt: Interiectis

diebus cū bellū itulisset atheniēsi libo: cūcti sūt trucidati. Thrasylbulus isignē libertatis uictoria clariore aliq̄to moderatiōis laude fecit: legē tulit ne quis añ actaꝝ regꝝ accusaretur: ne ue mulctaret: omnesq; in hanc legem quę nullam preteritarum iniuriarum mentionem fieri permittebat: iurare coegit: Quo pacto labentem ciuitatis statum in pristinum habitum reuocauit. Lex uero illa uocata est obliuionis iniuriarꝝ quā atheniēses ἀμνηστία dicūt.

Multi auctores: Valerius libro quarto. titulo de moderatione. Probus Aemilius in uita Thrasylbuli. Trogus libro q̄nto gre cum uerbū ἀμνηστία hoc est obliuio iniuriarum. Liberos eius: Brutus & Cassius cū multa p concordia in gēde Telluris uerba fecisset Antonius: uisusq; esset recto consilio ac ciuili animo uti eūq; oēs collaudassent: e Capitolio: quod occupauerant principū suasu in forum descēdere: missis prius ab Antōio & Lepido liberis: qui obsides pro illis essent: Cūq; unū dūtaxat filiū miserit Antonius: liberos dicit. nam quod. A. Gelius quoq; docet liberi multitudinis numero etiam unū significat & tā minimam q̄ marē. quod a Lepido quoq; factuz est: uni tribuit Antonio. Domi: de actis & commentariis Cęsaris. Hunc or. senatoriū. Res optimas: d' q; bus senatores deliberarent.

Cōmentariis Cęsaris: sūt cōmentaria libri: in quibus nude res signātur: & quędam initia dūtaxat. Seneca in declamatiōibus. Sine cōmentario nunq̄ dixit: nec cōmentario contentus erat in quo nude res ponūtur. Ci. in Bruto. Nō ē oratio: sed capita regꝝ & orōnis p̄mētariū. Dē cōmētariū & cōmentarius. A. Geli' ē adeo p̄bi grāmatici p̄mētari' satis curiose fact'. Nū q; ii: ac si diceret nulli: plures. n. postea sūt restituti: multi electi i cęsaris cōmētariis mīme notati: & ut eicerēt descripti. Vnū: restitūtū ēē ex cęsaris cōmentariis. Nū imunitates datę: sic ex Antonio querebatur a quopiam. Seruio Sul.

iuris prudētissimo & eloq̄ntissimo. Decreti: quo aliqd alicui adimeret. Bñficiū: quo aliqd alicui pferret: Vel decreti in repu. beneficii i puata. Quę ui iā: nā Sylla pus: ide Cęsar ppetuā sibi dictaturā assūpserūt. Obsederat: n̄ potuit aptiore uti uerbo: hoc est occupauerat. Regno: cuius nomen & inimicum libertati: & romanis inuisum. nam re uera rex fuerat Cęsar: & regia usus potestate: et si dictatoris tenuerat nomen. Fuiisset: Non nisi i magno reipu. discrimine creari dictator consueuit: statim re perfecta ob quam creatus fuerat dictatura se abdicabat: neq; ultra sex menses retinere illam fas erat. Sūma ei fuit potestas: a qua nulla erat puocatio ad alium magistratum: in caput ciuis romani aladuertebat: oisq; res publica penes illam erat: q; futuros dictaret magistratus appellatum esse dictatōrē Varro ait. Alii q; eius dicto audientes essent omnes. Sępe dictatura utilissima reipu. extitit: cū

per eūm: & per liberos eius cū prāstantissimis ciuibus confirmata est. Atq; p̄cipiis his reliqua consentiebant. Ad liberationes eas quas habebat domi de. R. P. P̄ncipes ciuitatis adhibebat: ad hunc ordinē res optimas deferrebat: Sūma cuꝝ dignitate & cōstantia respondebat: ad ea quę quāsi ta erant. Nihil tum nisi quod erat notū omnib': in. C. Cęsaris cōmentariis reperiēbatur. Num q; exules restituti? Vnum aiebat: prāterea neminē. Nū immunitates datę? nullę respōdebat. Assentiri etiam nos. Ser. Sulpitio clarissimo uiro uoluit: ne qua tabula post Idus Martias ulli' decreti Cęsaris: aut beneficii figeret. Multa prātereo: eaq; prāclara: ad singulare. n. M. Antonii factū festinat oratio. Dictaturam quā uim iam regię potestatis obsederat: funditus ex Re. pu. substituit: de qua ne sentētias quidem diximus: scriptū S. C. quod fieri uellet: attulit. Quo recitato auctoritatem eius summo studio secuti sum': eiꝝ amplissimis uerbis per. S. C. gratias egim'. Lux quādam uidebatur oblata: non modo regno qd̄ pertuleramus: sed etiam regni timore sublato: magnumq; pignus ab eo Rei. P. datum: se liberam ciuitatem esse uelle: Cum dictatoris nomen quod sape iustum fuisset: propter ppetuā dicta

HILIPPICA PRIMA

alicuius uiri consilio & opera: metus discussus est: sedato bello: hostesq; repressi. L. Quintus Cincinnatus: quē trepida ante boues dictaturam induit uxor. Bello Sabino & Volico obseſſo ad Algidū Minutio Cons. uictis hostibus sextodecimo die: postq̄ acceperat dictaturam deposuit: ad agriculturam reuersus. Iterum. xx. annis postea dictator creatus diffi-

tura recētē mēoriā fūdit' ex. R. P. substuliss; liberat' ex dis piculo paucis p' dieb' seāt' uncus impact' ē fugitiuo illi q. C. Marii nomē iuasat: at q; hāc oīa cōmūiter cū collega. alia porro ppria Dolobella: quæ nisi Collega abfuiſſ; : credo eis fuisse futura cōmūia. Nam cū spet i urbe ifinitū malū: idq; manāt i dies lati' : iidēq; bustū i foro facerēt: q illaz isepulta; sepultura; effecerant: & quotidie magis magisq; pditi hōines cū sui similib' seruis tectis ac tēplis urbis minarēt: talis animaduersionis fuit Dolobella: cū in audaces scelera tosq; suos: tū i ipuros & nefarios liberos: talisq;

statura subito abiit. Idem & Camillus bello gallico: idē & alii complures uariis temporibus bellisq; & piculis diuersis preſtirere: semper utilis reip. dictatura fuit: anteq̄. L. Sylla: & Iulius Cæsar sub dictatoris nomine tyrannidem arriperent: & honestum prius nomen impotentia & diuturnitate corrumpere.

Regno: regia potestate: quā per omnia uisus est Cæsar. Regni timore: sublata penitus dictatura. Vncus impactus est: nam unco tractus est: & in Gemonias abiectus: qui puniendi dānatos rōanis mos fuit. Ouidius i Ibin. Perq; uias urbis po-

pulo plaudente traheris: Infixusq; tuis dentibus uncus erit. Tranquillus. Nemo punitor non in Gemonias abiectus: uncoq; tractus in Tiberio. Erant autem scalę Gemonię ad rupem Tarpeiam: unde Dammati in Tiberim deiciebatur: sic a Gemonio quodam dictę: qui primus est deiectus. Per hunc autem: quem fugitiuum uocat. C. Amatiū significat: qui humillime sortis homo: ut ait Liuius: prioris Marii filium se falso predicabat. Cumq; ob hanc simulationem. C. Cæsaris putaretur affinis: nam. C. Marius Iuliam habuit uxore: Iulii Cæsaris amitam: & eius interitū ferret permolestē: plebem ad res nouas moliendas sollicitabat: & senatui cēdem minabatur. Aram uero ante rogū Cæsaris in foro constituerat: collectaq; audaciore manu iis qui effugerant in Capitoliū tremendū se preſtiterat: quoq; non nulli in puincias quas sortiti erant uiuo Cæsare abierūt. D. Brutus in cisalpinā Galliam: Trebonius in Asiā: quę circa Ioniam est: Tullius Cimber in Bithiniā: Cassius & M. Brutus quibus senatus plurimū fauebat: sortiti & ipsi sequētis anni puincias: Syriā Cassius: Macedoniā Brutus: Cū urbani p̄tores adhuc essent: necessitate adesse in urbe cogebant: lege phibuerūt: ne cui iura. xx. annū puincię administratio p̄ferri posset. Exort' ē rumor Amatiū ipsū cū his agitare p̄silia: & atōnio unā isidiari: q̄re mot' atōni' i eos p̄us iuect' Amatiū cepit & pdidit nullo iudicio exhibito audacter admodū: qd' op' ut arduū iniquūq; senat' admirat' ē: hitaq; utilitatis rōne dissimulāter tulit: intelligēs absq; h' mōi audacia q̄ ad Brutū p̄tinebāt: & Cassiū i turo collocari nō potuisse. Sz & milites & popul' Amati deliderio: ob quē re uera atōnius populo accept' fuerat: dolore nimio affecti ut q ab atōio sp̄nerēt: forū clamorib' op̄pleuere: p̄bra i atōniū iaciētes: magrat' quoq; adhortātes: ut Amati loco arā quā dixi frequētarēt: & cæsari i ea sacra facerēt: sz ab atōni militib' foro sūt pulsi. Et iccirco lōge maiori affecti idignatiōe uociferēbāt. Aliq ex cæsaris amicis imagies ei' p̄ferebāt & i ignē mittebāt: quoad missis ab atōio militib': resistētū alii occisi: alii capti sūt: sui qdā cruci affixi: liberi nulli ex alto quodā loco p̄cipites dati: quo pacto sedati tumult' sz odiū ingēs ex magna populi beniuolētia i atōniū p̄slatū. hęc fere Appian'. Cōiter cū collega: ab atōio scā piter cū collega Dolobella. Cū serpet: post trucidatū amatiū. Iidēq; bustū: q amatiū erāt secuti. hoc pp cæsaris imagines dicit i foro p̄crematas. Qui illā sepulturā zc. nā quotidie aliquā cæsaris cremabāt imaginē tanq̄ cremat' iā nō eēt. Quotidie: post crematū cæsare. Talis animaduersionis: Appianus Antōio tribuit: quę Cicero Dolobellę: Sūt alia quę Dolobella fecit sine collega: quę coia inqt fuisset cū atōnio nisi abfuiſſet atōni'

IN. M. ANTONIVM

Dolobella iis qui in Cæsarem coniurassent ignoscendum esse prædicauit: & dolere se quod ipse quoque manu a Cæsaris cedere quando uoluntate minime abfuisset. Dolobellæ tunc maxime omnes confidebant: quem quia iuuenis & cons. aduersaturum Antonii conatibus existimabant: descendere e Capitolio Brutus & Cassius: & in media consistentes multitudine nihil timidum locuti sunt: populum uero adhortati: ut suos imitari maiores uellet: Qui reges non ui ut Cæsar: sed lenitate & legibus imperantes: passim tamen non fuerant. Hec & plura cum dixissent cōfestim in Capitolium: non satis fidentes rebus presentibus se recepe. Antonius uero: & Lepidus simulata cum intersectoribus concordia: & pacem pollicētes: sed ulcisci Cæsarem uehementer cupientes: effecerunt ut Cæsaris testamentū. L. Pisōe socero eiusdem postulante aperiret: apertum recitatumque est in Antonii domo. Funus inuitis pluribus ex sētoribus: & in primis Calpurnio: & si Brutus non abnuebat: indistum est: Rogus in campo Martio extructus iuxta Iulii tumulum: prostris aurata edes: ac simulacrum templi Veneris genitricis collocata: itaque lectus eburneus auroque ac purpura stratus: ad caput tropheum cum ueste in qua fuerat occisus. Pronunciavit Antonius per præconem senatus consultum: quo omnia simul ei diuina atque humana decreuit. Concrematum cadauer est in foro ante curiam congerente turba arida uirgulta cum subsellis & tribunalibus: Nam rogos in campo Martio extructus fuerat: & cum uarię essent sententię ubi cremandus Cæsar esset: repente duo quidam gladiis succincti: ac bina iacula gestantes: ardentibus cereis succenderunt: laudatiōe quam habuit sic plebem accendit Antonius: ut cōfestim a funere ad domum Bruti & Cassii tetenderit: egreque repulsa fuerit. Tunc mirifica apparuit Dolobellę opera in reprimenda perditore audacia. Illius execratę columnę: quam solidam prope. xx. pedum lapidis Numidici illi iidem Amatii sētores: & plebs in foro erexere: scripsereque parēti patrię: apud quā longo tempore sacrificare: uota suscipere: controuersias quasdam: interposito per Cæsarem iureiurando distrahere perseverare: ut ait Tranquillus. Ab illo uno die: quo scelerati repressi: & columna a Dolobella euersa. Ecce enim: Ciceronis est in rebus improuisis hac particula uti: ut in Verrem. Ecce autem repente ebrio Diomede: esurientibus cunctis Quod cum cura Virgilius & legit & transtulit: ut ait Asconius: Ecce autem gemini a Tenedo: Et ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum. Edixerat: Antonius: & proprio usus est uerbo: magistratuum enim edicere est: hoc est iubere: unde edicta consulum: ac prætorum. Per ipsum: Antonium. Consules designati: Hirrius & Pansa calendis Ianuarii proximis consulatum inituri. Patrię liberatores: qui abierant in prouincias: ut dictum est. Cuius a ceruicibus: effictio est: nam rei inanimatę dat quod est animatę: ceruices scilicet urbi. Et in contionibus: conuentu populi & multitudine in loco publico. In sermone: in loco priuato: & inter amicos. Veterani: Cæsaris milites qui eum in bellis secuti fuerant: & tunc partim in Macedonia: partim ad Brundisium erant. Cauerat: prospexerat eorum laboribus premiis consulens: & assignatis agris. Quas

euersio illius execratę columnę: ut mirum mihi uideatur tam ualde reliquum tempus ab illo uno die dissensisse. Ecce enim Kal. Iunii quibus ut adessemus edixerat: mutata omnia: nihil per Senatum: multa & magna per ipsum & absente populo & inuito. Consules designati se audere negabant in Senatū uenire: patrię liberatores urbe carebant: ea cuius a ceruicibus iugum seruire deiecerant: quos tamen ipsi Consules & in contionibus: & in sermone laudabant. Veterani qui appellabantur: quibus hic ordo diligentissime cauerat: non ad conseruationem earum rerum quę

PHILIPPICA PRIMA

habebant: possidebant assignatas a Cesare & senatu. Incitabantur: ab Antonio & Lepido ad bona interfectorum diripienda. Audire mallem: nam quod ipse ait Cicero in epistolis: Lentius in animum descendunt quæ audiuntur: quæ uidentur: minusque commouent. Ius legationis liberum: oblatum a Dolobella: qui in Syriam proficiscebatur.

Liberum: poteram enim pro meo arbitrio legatus proficisci: uel non. Senatus co-

habebant: sed ad spem nouarum prædæ incitabant. Quæ cum audire mallem: quam uidere: habere: quæ ius legationis liberæ: ea mente discessi: ut adesse: Kal. Ian. quod initium Senatus cogendi fore uidebatur. Exposui. P. C. profectionis consilium. Nunc reuersionis quæ plus admirationis habet: breuiter exponam. Cum Brundisium iterque illud quod tritum in Græciam est: non sine causa uitaui sem: Kal. Sextilibus ueni Syracusas: quæ ab urbe ea transmissio in Græciam laudabatur. Quæ tamē mihi urbs coniunctissima plus una me nocte cupiens retinere: non potuit. Veritus sum ne meus repentinus ad meos necessarios aduentus suspicionis aliquid afferret: si essem comoratus. Cum autem me ex Sicilia ad Leucopetraz: quod est promontorium agri rhegini uenti detulissent: ab eo loco conscendi: ut transmitterem: nec ita multum prouectus: reiectus austro sum in eum ipsum locum unde conscenderam. Cumque

gendi: tunc enim non cogebatur: nam pro sua libidine cuncta gerebat Antonius: fore uero sperabat Cicero: ut Const. Hirtio & Pansa: & ipse aliquid in Senatu auctoritatis haberet & Senatus per consules cogere retur: cum prius domi Antonii absente senatu & populo etiam inuito omnia ageretur.

Non sine causa: timebat enim insidias & Cesaris ueteranos: qui ad Brundisium ciuitatem Iapygiæ in Calabria erant: quæ Cretenses habitasse memoriae proditum est: Qui e Gnossio cum Theseo discesserunt: Portus brundisius commodissimus est: multi ore uno includuntur: qui nulla fluctuum agitatione turbantur: cum interim sinus excipiant: ut forma ipsa cerui cornibus simillima sit: unde nomen inditum. Locus enim cum urbe: ceruino capiti maxime est comparandus: & Messapiorum lingua Brundisium Cerui caput nominatur: Strabo auctor. Brundisio soluebant Romani in Græciam & Asiam nauigaturi: redeuntesque inde Brundisiū

appellabant. Syracusas: urbs est Siciliæ: quam Archias e Corintho nauigans condidit: & agri fecunditate: & naturali portuum commoditate insignis. Tribus annis obsessas Marcus Marcellus expugnauit: & diripuit: tantum ut mulieribus & templis parceretur edit. Transmissio: transitus & traectio: Transmittere transire. Virgilius. Alia de parte patentes Transmittunt cursum capos. Coniunctissima: omnis Sicilia fuit Ciceronis aut studiosissima: propter quæsturam illic integerrime administratam. Necessarios: amicissimos Siculos. Leucopetram quod est promontorium Agri Rhegini: Quid mirum si superior locus librariorum & litteratorum negligentia tam insignem mendam accepit: ut uinctus pro uncus scriberetur: Cum hic locus: quem et indoctis apertum esse conueniebat: tam temere sit deprauatus. Quis enim ignorare potuit Leucopetram non Siciliæ: sed Italiæ & Calabriæ: atque Agri Rhegini promontorium esse: ipsa indicant Ciceronis uerba. Ait enim Leucopetram ex Sicilia relatum se uentis: cum Agri Rhegini scribendum fuerit: sicut & Cicero scriptum reliquit: Agrigentini scriptum ab imperitis est. Leucopetra Calabriæ est promontorium: sic a colore uocatum: Album enim apparet: Rhegio ad orientem nauiganti occurrit per stadia. L. ubi motis Appennini finem esse dicunt: Strabo.

IN. M. ANTONIVM

Intēpeſta: inactuola non habens idoneū tēpus rebus gerendis? In uilla: quę in agro erat Rhegino. Comitibus: q̄ Ciceronis cōeſerat iteris: & idē familiaris atq; hoſpes. Is ē. P. Valerius: ad quē eſt Ciceronis epiſtola libro primo ad Lentulum. Cuius initiū eſt. M. Tullius Cicero. Publio Valerio iuris Conſ. ſalutem dicit. Cur enim tibi hoc nō gratificer ne ſcio. Cum non eſſet: quoniā paſſus peritus iuris: uideri tamen uolebat: & uocari iuris cōſul: tus: quod in epiſtola quę ē in p̄ncipio. iiii. libri ad appiū pulchrum meli⁹ cognoſciſ. Municipibus Rhegini: ex rhegio municipio: qd ſint municipes. A. Gelli⁹ docet li. xv. cap. xiii. Rhegiū uero ehalcidēſes cōdidere: qui cū ex oraculo decūati apollini oblatus fuiſſet: e delphis eū deduxiſſe colōiā ferūt aliis ſecū aſſūptis: ſic dictū ē quōiā eo loci p̄ditū ſuit: ubi terremotu Sicilia ē ab italia auulſa iteruēiere āguſto freto p̄hynioſi frāgi ē. Roma: hoc ē a roma. Recētes: q̄ nup̄ uēerāt ab urbe. Accipio: itelligo. Virg. Accipe nūc danaū iſt dias. Cōtionē: orōnē hitā i ſēatu: q̄ ſex. pōpeiū ex hiberia acciri ſuaſit: ubi aduerſ⁹ Cē. p̄tores bellū gerebat: ei q̄ p̄ p̄nis bōis i publicū ſdactis: uicies & qnq̄ gies. x. mille drachmas atticās i pēdis: maris quoq; p̄lidiū iſtitui debet: quē admodū & parēs ei⁹ oli extituiſſet: rebusq; i ḡruētibus rōanorū claſſe ubicūq; ea eſſet uti poſſe. Sēat⁹ ſingula admiratus p̄ceſſit: ātoniūq; p̄ uniuerſā diē laudibus imēſis extulit. nō. n. q̄ ſpiā magno popularior fuiſſe uidebat. q̄ ob rē deſiderabat ab oībo. Caſſi⁹ porro & Brut⁹ q̄ ex pōpeiāa factōe eē dicebāt: Tūc qdē i hōre hiti: ſalutē idubiā adipiſci putabāt. Senat⁹ ātōio p̄ceſſit: ut p̄tra uulgi iſidias cuſtodiā corpi adhiberet. Ille uero ad ſex milia militum coegit: in q̄bo eos q̄ ſub cēſare militarāt: & ordines dixerāt: q̄ multitudie eē formidoloſus poſtea cepit oībo. Qua lecta: ē. n. i ſcriptis ad Ciceronē plata. Ediētū Bruti & Caſſi: q̄ p̄tores erāt urbani. ſuit autē hoc edictū: ne cui iſra. xx. ānū p̄uitig admīſtratio dari poſſet: qd i iquo aio tulerat ātoni⁹: erepta ſibi adoleſcētibus: q̄ audaciores ſolēt eē: gratificādi p̄tate

Remiſſis Galliis: quāq; Cīſalpina. D. Bruto cū trib⁹ legiōib⁹. Trāſalpina munatio Plāco obtigerat. Sed cīſalpinā macedōie loco: quę ei obuenerat p̄cedi a ſenatu poſtulabat ātoni⁹: id aio agitās a cēſare e gallia redeūte Pōpeiū opp̄ſſū: ſēatus picul⁹ aiaduertēs ſollicit⁹ cepit eē: & ſub eē iſidias itelligēs miſit q̄ nūciarēt. D. Bruto p̄uitiā retineret exercitū aliū ſcriberet quo ātōio obſiſteret. Veliam deuectus: oppidū i agro lucāo Velia ē: quā exterra Phocide fugati ab Harpalo regis cyri p̄ſcō p̄diderūt: auctor. A. gelius. grēci heleā dñt: quoniā itra paludes ſita ē: q̄s illi ἐλν uocāt: cū iſolētior fieret idies ātōi⁹: magis magi⁹q; timēdus eēt: Brut⁹ q̄ & caſſius tutū nihil ituerēt: eſſi urbai p̄tores ueluti p̄uati tñ degebāt iclia: bātq; ad fugā: quog; uolūtate cognita: ſēat⁹ eis frumētū ex oībo locis p̄uehēdi curā iūxit ut ſub hōris p̄textu urbe excederēt: & mime uiderēt effugere: ergo Velie Ci. offēdit Brut⁹.

itēpeſta nox eēt manſiſſeq; i uilla. P. Valerii comitis & ſamiliaris mei: poſtridieq; apd eūdē uētū expectans manerē: mūicipes rhegini cōplures ad me uenerūt: ex iis qdē roma recētes a qb⁹ primū accipio. M. Antōii cōtionē: q̄ ita mihi placuit ut ea lecta d̄ ruerſiōe primū cōpi⁹ cogitaſ: nec multo poſt ediētū Bruti aſſerſ & caſſi: qd qdē mihi fortaiſſe q̄ eos ēt pl⁹ Rei Pu. q̄ familiaritatis grā diligo: plenū & q̄tatis uidebat. Addebat praterea ſit. n. plerūq; ut ii q̄ bōi qd uolunt aſſerre: affingant aliqd: quo faciant: id qd nūciant: lati⁹: Rēpu. cōuenturam Kl. Sextilib⁹. Senatū frequētē fore. Antonium repudiatis malis ſuaſoribus: remiſſis Galliis prouintiis: ad auctoritatē Senatus eſſe rediturum: tū uero tanta ſum cupiditate incensus ad reditum: ut mihi nulli neq; remi: neq; uenti ſatiſſacerent: nō quo me ad tempus occuſurum putare⁹: ſed ne tardius: q̄ cuperē Rei Pu. gratularer. Atq; ego celeriter Veliam deuectus Brutum uidi: quanto meo dolore non dico: turpe ipſi mihi uidebatur in eam urbem me audere reuertī: ex qua Brutus cederet: & ibi uelle tuto eē: ubi ipſe n̄ poſſ⁹. Neq; uero illū ſimiliter: atq; ipſe eram: cōmotū eē uidi. erect⁹. n. maximi atq;

PHILIPPICA PRIMA

Pulcherrimi facti conscientia: quod Cæsarem occiderat: & patriæ seruitute & tyranni liberauerat. L. Pisonis: cuius filiam Calpurniam uxorem habuit Cæsar. Is. L. Piso sua ferat deponenda arma: ad senatus auctoritatem omnia referenda: libertatem conseruandam: longa uero oratione Antonii accusauerat impotentia: & de mutata uoluntate erat conuestus pluribus. Magno animo hortatus fuerat: ut ei occurreretur. Et ut. C. Octauius quæ

pulcherrimi facti conscientia: nihil d. suo casu: multa d. nostro quærebatur: ex quo primū cognoui quæ Kl. Sextilibus in seatu fuisset. L. Pisonis oratio: quæ quæ parū erat: id. n. a Bruto audierat: a quibus debuerat adiutus: tamen & Bruti testimonio quo quod potest esse grauius: & omnium prædicatione quos postea uidi: magnam mihi uidebatur gloriam consecutus. Hunc igitur ut sequeretur properaui: quem præsentem non sunt secuti: non ut proficeretur aliquid. neque. n. sperabatur id: nec proficere poteram: sed ut siquid mihi humanitus accidisset: multa autem impedere uidebantur præter naturam etiam: præterque fatum: huius diei uocem testem Rei publicæ. relinquere mea perpetua erga se uoluntatis. Quoniam utriusque consilii causam. P. C. probatam uobis esse confido: priusque de Re. publicæ. dicere incipio: pauca querar de hesternæ. M. Antonii iniuria: cui sum amicus: idque me non nullo eius officio debere esse: præ me semper tuli: quid tandem erat causa cur in Senatū hesterno die tam acerbè cogerer? Solus ne aberat? An non saepe minus frequenter fuistis: an ea res agebatur: ut et ægrotos d. ferri oporteret? Annibal credo erat ad portas: aut

Iulius in familiam nomenque eius adoptauerat: reuocaret: Qui Antonii audacis: & conatibus obiceret. In primis uel solus potius dissuasit parentalibus cum supplicationibus Iulio decernenda: quod rettulerat & uolebat Antonius magna contentione multis contra differuit rationibus. Sed parum est adiutus ab iis a quibus uel in primis debuerat. Cicero in epistola ad Cassium. Ita nec Pisoni: qui in eum primus inuentus est: nullo assentiente: nec mihi qui idem trigesimo post die feci: nec P. Seruilio: qui me est consecutus turo in senatum uenire licet: Cædem enim gladiator querit. Is tamen. L. Piso postea Antonii absentis defensor contra Ciceronem extitit. Sed ut si quid mihi humanitus est: loci huius enarratio apud. A. Gelium est libro duodecimo. nocti. Atti. ca. primo. Considerandum is putat: an utrumque idem ualere uoluerit Cicero fatum atque naturam: an diuiserit sepeaueritque: ut alios casus natura ferre uideatur: alios fatum: & maxime inquirendum

id qua ratione dixerit: Accidere multa humanitus posse præter fatum: quando sic ratio & ordo & insuperabilis quedam necessitas fati constituitur: ut omnia intra fatum claudenda sint: nisi illud sane Homeri secutus es: μη καὶ ὑπὲρ μοῖραν Δόμον αἰΔοσὶ εἰσαφίκηται. Violentia inquit idem mortem significauit: quæ accidit præter naturam: præterque fatum. Virgilius de Elysa. Nam quia nec fato merita nec morte pibat. Sed misera ante dies. Tanquam in faciendi uite fine: quæ uiolenta sunt: non uideantur e fato uenire. Demosthenis uerba idem fere significant in oratione περὶ στεφάνου. i. pro corona. ὁ μὲν τοῖς γονεῦσι νόμιζων μόνον γεγεννηθῆναι τὸν τῆς εἰμαρμένης καὶ τὸν αὐτομάτου θάνατον περιμένει, ὁ δὲ καὶ τῇ πατρὶδι ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δουλεύουσιν ἀποσπῆσθαι ἐθέλει. qd. Ci. fatum atque naturam uidet dixisse: id multo ante Demosthenes τὴν περὶ τῶν μὲν καὶ τὸν αὐτομάτου θάνατον. i. fatale & spontis sue mortem appellauit. Vtriusque per illi: perfectiois & reuersiois. Confido: credo: ut in præterito ut hic: ut in præterito: ut Cic. in principio de officiis. quæ a Cratippo nostro principe huius memorie philosophorum hæc te assidue audire atque accipe perfido: in futuro ita fore perfidimus. De hesternæ est: quæ minatus in senatu est: cum redisset Cicero: & i eo ordine non affuisset: missusque se fabros: quæ domum demoliret: & milites quæ iuitum traheret: postea uero acceptis pignoribus: reliquum abstinuit. Annibal credo est: qui post Cænesem pugnam castra posuit ad Anienem ad tertium ab urbe lapidem: urbem obegit: & hasta intra romanam moenia iecit: quo tempore magna Romæ trepidatio fuit.

IN·M·ANTONIVM

De Pyrrhi pace: hic epirotarum rex fuit accersitus a Tarentinis: pro illis aduersus Romanos uario euentu bella gessit ad .xx. ab urbe lapidem castrametatus est: cum de pace cum eo ageretur & potentiorum per Cyneam legatum fauor quaereretur. Appius senex & ceteri lestica in senatum latus: turpissimas conditiones magnifica oratione discussit. Vnus uerbis quoque ex Ennio recitauit Cicero in Catone maiore: Quo uobis mentes redeque stare solebant. Antehac: precipiti sese uertere ruina: Luminibus captus est quonia potitios ut Hercules sacra publicos seruos edocerent persuasit. De supplicationibus: decernendis una cum parentibus in honorem Iulii: cum tamen ex ueteri more & semper custodito duorum trium aut plurium dierum pro re ab aliquo bene gesta decerni solerent: & praeuique esse triumphum plerumque: Ibant autem sacerdotes per urbem: templa adeuntes: supplicantes diis & gratias agentes. Quotiens autem de supplicationibus referendum erat: ab amicis illius cuius gratia decerni postulabatur ipsae supplicationes: in senatum precibus senatores conuocari solebant. Gratia: causa.

De triumpho: cuiusmodi decernendo. Sine cura: cogendi praeuiatorem senatores: quando de supplicationibus aut triumpho agendum: nam cogendi labor illis ipsis relinquunt: quorum de honore agitur. Ex uia languerem: ex itinere fessus eum. Fabris: demolitoriis. Multiplex enim faber est: lignarius: ferrarius: lapidarius. Disturbaturum: demoliturum. Publi-

ce ex iis infestante. P. Clodio Tribuno: & Pisone ac Gabinio Conss. cum posset armis contra uim defendere se: cedere maluit Cicero: media nocte urbem egressus: exul factus est: Ville eius incensae: uastati agri: bona sub hasta uendita: domus diruta: & quo solum quoque auferretur: Aedes libertatis in area exedificata. Restituto decimo & sexto mense post: domus publica impensa reedificata: in quam & si numini sacrata fuerat Ciceronem pontifices: Conss. praetores collocauerunt: quod in oratione contra L. Pisonem ipse ait. Aut quid: duobus modis cogi senator potest: ut uel pignus ab eo auferatur: uel multa: hoc est pecuniaria pena irrogetur. Samnitum uocabulum multam dicit esse Varro: & specialis peccati esse: cuius animaduersio pecuniaria sit: cum poena generalis existat. Ut parentalia cum supplicationibus miscerentur: ut in Caesaris honorem quot annis parentalia simul: & supplicationes certo die celebrarentur. Sunt autem parentalia iuxta mortuorum: & parentare est pro mortuis parentibus: omnes uero maiores in infinitum parentes uocari Cassius ait iureconsultus. Sacrificare apud ueteres Romanos: sicuti nunc a nobis nouebri mens. xii. kalendas februarii parentalia celebrari pro mortuis solita sunt: quod Ouidius tradit in fastis.

de Pyrrhi pace agebatur: ad quae et causa: Appius illi & senex & ceteri cum delatum esse memoria proditum est. De supplicationibus referebat: quo genere Senatores deesse non solent: coguntur enim non pignoribus: sed eorum quorum de honore agitur gratia: quod idem sit: cum de triumpho refertur: ita sine cura Consules sunt: ut pene liber sit Senatori non adesse. Qui cum mihi mos notus esset: eumque uia languerem: & mihi met displicerem: misi pro amicitia qui haec ediceret. At ille uobis audientibus cum fabris se domum meam uenturum esse dixit: nimis iracunde hoc quidem: & ualde intemperanter: Cuius enim maleficii ista poena est: ut dicere in hoc ordine auderet: se publicis operis disturbaturum publice ex Senatus sententia adificatam domum! Quis autem unquam tanto damno Senatorem coegit: aut quid est ultra pignus: aut multam! qui si scisset quam sententiam dicturus essem: remisisset aliquid profecto de seueritate cogendi. An me censes. P. C. quod uos inuiti secuti estis: decretum fuisse ut parentalia

PHILIPPICA PRIMA

Cū supplicationibus: quas itē in Cēsaris honorē decerni uolebat: tanq̃ relatus in deos eēt. Inexpiabiles: quę expiari nō possent: nā nō p̃ mortuis decerni supplicatiōes p̃sueue-
re: sed p̃ uiuis: nō p̃ re tristi: sed p̃ leta ut p̃ uictoria. Ille. L. Brutus: hoc significare uult:
ne. L. qdē Brutus a quo sūt exacti reges & parata urbi libertas: dign⁹ ē ad cuius sepulchrū
supplices: multo min⁹ cēsar: q̃ regio dñatu liberā urbē pressit: ille p̃fuit pellēdo tyrānidē:

cum supplicatiōibus miserent⁹: ut inexpiabiles re-
ligiōes i Rem pu. iducerent⁹: ut decernerent sup-
plicatiōes mortuorū: nihil dico: q̃s fuerit ille. L.
Brutus qui & ipse regio dominatu Rem Pu. li-
berauit: & ad similē uirtutē: & simile factū stir-
pem i p̃pe quingētesimū annum propagauit. ad-
duci tñ nō possem: ut quenq̃ mortuū coniūgerē
cū deorū īmortaliū religione: ut cui⁹ sepulchrū
nūq̃ extet ubi parētē: ei publice supplices. Ego
uero eam sentētiā dixissem. P. C. ut me aduer-
sus. P. R. si q̃s accidisset grauior Rei pu. casus:
si bellū: si morb⁹: si fames: facile possem deffende-
re: quæ partī iam sūt: partim timeo ne īpendant.
S; hoc ignoscant dii īmortales uelī: & Po. Ro. q̃
id nō pbat: & huic ordini q̃ decreuit iuit⁹. Quid
de reliqs Rei pu. malis licet ne dicere: mihi uero
licet: & semp licebit dignitatē tueri: mortem con-
temnere: potestas modo i hunc locū ueniēdi sit:
dicendi periculū nō recuso. Atq; utinam. P. C.
Kl. Sextilis adesse potuissem: n̄ quo p̃fici potue-
rit aliquid: s; ne unus mō Cōsularis: qd̃ tū acci-
dit: dignus illo honore: dign⁹. R. P. īueniretur.
Qua qdem ex re magnū accipio dolorē homines
amplissimos. P. R. beneficiis usos. L. Pisonē du-
cem optimæ sententiæ nō secutos. Iccirco ne nos
Po. Ro. consulares fecit: ut i altissimo amplissi-
moq; gradu dignitatis locati Rem. Pu. p̃ nihilo
haberemus! Non modo uoce nemo. L. Pisoni
Consulari: sed ne uultu quidem assensus est.
qua nam: malum: est ista uoluntaria seruitus!

hic obfuit exercēdo: & ēa maio-
ri ad min⁹ argumētū: Si non di-
gnus Brut⁹: multo min⁹ Cēsar.
id honoris dūtaxat Bruto tribu-
tū: qd̃ cadauer ei⁹ in foro posi-
tū collega Valeri⁹ laudauit: ma-
trone āno luxerūt: corruptum
scio locū & Iuniū: nō. L. Brutū
legendū. Regio dñatu: electo
Tarq̃nio Supbo & filiis. Stir-
pē: M. Brutū: q̃ cēsare occidit.

Propagauit: extēdit: sumptū a
uitibus: uide & propago. Cum
deorū īmortaliū religione: ut ei
ueluti diis īmortaliū supplice-
mus. Nusq̃: nullo. n. loco Bru-
ti sepulchrū: oñdebat. Si quis
accidisset casus: pp̃ hanc religi-
onē & nouā & piculosā: & pp̃
hoc piaculū deorū cōmoueret
ira: quia commissa in eos scele-
ra: pestilentia: fames: bello solēt
ulcisci. Possem defendere: &
dicere monui ego uos ne face-
retis: ut dici solet qñ quippiam
accidit errore & peccato: quod
nobis ē phibētibus cōmissum.

Iā sūt: ut bellū qd̃ adhuc in
Hispania gerebat p̃tra Sextum
Pōpeiū filiū a Petreio & Affra-
nio p̃torib⁹. Qui id nō pro-
bat: decretas Iulio supplicatiōes

Huic ordini: senatorio. M. hi
uero: q̃ libere semp dicere p̃sue-
ui: q̃ nulli⁹ unq̃ subire inimici-
tias p̃ rep. uerit⁹ sū. Libertatē
tueri: siñ q̃ nēo optet uiuere: qd̃
ait Salusti⁹. In hūc locū: sena-
tū. Dicēdi piculū: qd̃ instat li-
bere loq̃ntib⁹ & aliquos i quos
dī offēdetib⁹. Calēdis sextilis:

qb̃ relātū ab ātōio ē de supplicatiōib⁹ & p̃taliō Iulio decernēdis. Vn⁹ p̃sularis: L. Piso:
p̃sulares erāt q̃ p̃sulatū gesserāt. Maioris aut̃ habebāt auctoritatis & prerogatiue in sena-
tu. Optime snig: ne p̃talia & supplicatiōes Iulio decernerēt. Pro nihilo: hoc ē ut qd̃
accidat reipu. nō magnope curent⁹. Vulru: annuēdo & indicādo placere sibi illi⁹ sniaz
Malū: iteriectū ē: frequēs ap̃ hūc auctorē & i hoc ope & i Verrē: sicut nefas ap̃ Virg. n̄nūq̃.
Volūtaria fuit⁹: cui uestra sp̃ote uos subiicitis: nemo. n. sua sp̃ote fū⁹ sit: & natura oēs li-
beri: & ad libertatē p̃ni nascimur: hęcq; appetitio n̄ mō i hoīe ē q̃ rōnis ē p̃iceps: s; i bru-
tis ē: nā qd̃ ait Oui. Cū bñ sint cauea clausę p̃adiōe natę: Nitē i siluas quęq; redire suas

IN. M. ANTONIVM

Fuerit necessaria: q̄ necessitate: ut bello sūtuti subiciat: ipsa necessitate defendit. Nec ego hoc: nō ego inq̄t ab oībus p̄sularib⁹ hoc regro: ut libere sicut. L. P. ilo loquāf. Multi enī sūt quorū silētio ueniā do: cū aut antonii necessitudine: aut Cēsaris bñficiis loq̄ phibeāt. Sed eos libere nō loq̄ doleo: q̄bus nulla cū Antonio necessitudo: q̄ nulla accepe a Cēsare bñficia. Video. n. eos in populi ro. suspicionē uēire & aliū qdē alia cā uel metu. s. uel p̄mio qd se dīgnū sit non efficere.

Quare primū maxias: dicim⁹ hēo gratiā: ago grās. s. cū utrū q̄ uerbum iūgim⁹ ago & hēo: grās dicim⁹: & n̄ grām. Quid efficere posset: uidebat. n. parū p̄futurā sniam suā: sed dignū se: sic dicere itelligebat. Auctoritatē: sniam & uolūtātē. Benigne audiat: ē beniuolentiē capratio: quā nō in exordio solū sed p̄ totā orōnē colligere studeamus. Adhuc: hucusq̄. Primū igit: sniam nūc dicit de actis Cēsaris & suāda asserit quē nō suari ab atōio hoc docet argumētō: q̄ leges cēsaris n̄ suat is acta ei⁹ nō suat: atōni⁹ leges cēsaris destruit: ergo acta cēsaris destruit. Nō quo p̄bē: nō q̄ laudē & approbē seruāda cēsaris acta eē: cū re uera nō sint suāda. Pōt: probare. Pacis cui uel ip̄imis p̄spiciendū p̄sultendūq̄ ē. Modo sine aduocatis: scilz adeēt: hoc ē sine opis & militib⁹: q̄b⁹ ueluti aduocatis & defensorib⁹ stipatus uenit in senatū: & causam suam tuetur

fuerit quādam necessaria. Nec ego hoc ab oībus iis desiderio: q̄ sniam loco Consulari dicūt. Alia causa ē eorū: quorū silētio ignosco. alia eorū: quorū uocē regro: quos qdē doleo ī suspicionē Romani po. uenire: n̄ metu qd ipsū ē turpe: s. aliū alia de causa deesse dignitati suā. Quare primū maxias grās & habeo: & ago. L. Pisoni: q̄ n̄ qd efficere posset cogitauit. sed qd ipse facere deberet. Deinde a uobis. P. C. peto: ut etiam si seq̄ min⁹ audebitis orōne: atq; auctoritatē meam: benigne tñ me: ut fecistis adhuc: audiat. Primum igit acta Cēsaris suanda cēseo. n̄ quo p̄bē. Quis. n. id qdē pōt? s. q̄a rationē habēda: maxie arbitror pacis: & ocii. Vellē adesset Antōi⁹ mō sine aduocatis: s. ut opinor: licet ei min⁹ ualere: qd mihi heri p̄ illū nō licuit: doceret me uel poti⁹ uos. P. C. quēadmodū ipse Cēsaris acta defēderet. An ī cōmētariolis: & chirographis: & libellis se uno auctore prolatis an ne prolatis qdē: s. tantū mō dictis: acta Cēsaris firma erūt. Quā ille ī xs inci-

Antoniū: quemadmodum priuati causas suas p̄ aduocatos agunt: quāq̄ inscitiam Antonii notat fortasse: qui sine aduocatis tueri se ac defendere nequirit. Sed ut opinor licet ei minus ualere: locus est cum amaritudine: quasi dicat non licet minus ualere ei: quod mihi heri non licuit. Mihi non licuit asserere excusationem q̄ languerem: & mihi met displicerem: omnino enim pignora sunt accepta: nec Antonio licere debet aliquam asserere excusationem: q̄ abesse hodie debeat. Chirographis: Recitato Cēsaris testamento & cadauere in foro ante rostra cremato: acta eius seruari postulauit Antonius: eaq; in commentariis relata penes se habebat: a Cēsare tradita: in quibus decreta iudicataq; & multa ad multorum gratiam erant scripta: Scribam Cēsaris Faberium nomine fidum in omnibus atq; obsequētem nactus: Urbib⁹ & dinastis scribebat: quibuscunq; deposcentibus aliquid concedebat: quod libitum erat adddens & detrahens: aliis magistratus: aliis immunitates dabat: multos senatores faciebat: plures ab exilio reuocabat: eaq; omnia ueluti a Cēsare ante decreta se facere p̄dicabat: quāobré iocātes Romani Antonium & reliquos eiūsmodi Cēsaris amicos Charonitas appellabant: q̄ si quid obiectū esset: illico ad defūcti chirographa p̄fugiebāt: quo factū ē ut atōni⁹ opes aucte plurimū eēnt: q̄b⁹ territi Brut⁹ & Cassi⁹ ab urbe cesserūt: calphurnia itē cēsaris uxor mariti ad atōniū pecuniā trāstulerat: erāt aut talētoꝝ. iiii. milia. L. atōni⁹ frater Tr. pl. & Cai⁹ alter fr̄ptor dīsignat⁹ ei⁹ furoris socii erāt. Syngrapha cautio ē p̄trahētiū scripturā scā: cū uterq; p̄trahētiū scribit: Chirographū man⁹ scriptura ē: & sic it̄p̄taf. Cicero ait epistolā misisse chirographo suo. i. māu sua exarasse nō dictasse: qd q̄s sua manu notauit: chirographū ē.

PHILIPPICA PRIMA

Se uno auctore: solus. n. erat q. celsaris eē diceret. Tantū dictis: q. a t. m. mō penes se cō
cōmentaria celsaris diceret eē: nō ēt oñderet. Quē ille i. es icidit: in marmore dicim⁹ icise
sūt littere i. gēma: nō in marmor: & in es: nō in gre. In tabulis uero greis leges scribebāt
Vlus eris: qd. ait Pli. ad ppetuitatē monumētōz: iā pridē trāslatus ē: Tabulis greis: i. qbus
publice pstōnes icidūt. Et Oui. iqt: Nec uerba minātia fixo Aere ligabāt: nec supplex tur

dit. i. quo populi iussa ppetuasq. leges eē uoluit
p. nihilo hēbūt. Egdē existio nihil tam eē i. actis
Celsaris q. leges Celsaris. An sicui qd. ille p. misit:
id erat fixū: qd. idē facerē n. potuit: ut multis mul
ta p. missa n. fecit. Quā tñ multo plura repta sūt
illo mortuo: q. uiuo: beneficia p. oēs annos tribu
ta & data: s. ea n. muto: nō moueo. Sūmo & stu
dio p. clara illi⁹ acta defēdo: pecūia utinam ad
adē opis maneret: cruēta qdē illa: s. his tēporib⁹
cū iis quoz ē: nō reddit necessaria: q. q. ea quoq.
sit effusa: si ita i. actis ei⁹ fuit. Et qd. ē qd. tam p.
prie dici possit actū ei⁹: q. togat⁹ i. Re. pu. cū po
testate i. pioq. uersat⁹ sit: q. lex. Quā acta Grac
chi: leges Sēprōia p. ferēt. Quāre Sylla: Corne
lia. qd. Cn. Pōpei terti⁹ Cōsulat⁹ i. qb⁹ actis cōfi
stit. Nēpe i. legib⁹. A celsar ipso si q. res qd. nā egiss:
i. urbe & toga: leges multas rñdēt se & p. claras
tulisse. chirographa uero aut mutaret: aut n. dāt:
aut si ddis: n. istas res i. actis suis ducēt. s. ea i. p. a

ba tiebat iudicis ora sui: s. erāt
sine iudice tuti. Populi iussa:
plebiscita & leges: nā lex ē gene
le iussum populi rogāte magi
stratu. Pro nihilo habebūt
qd. mīme decet leges Celsaris p.
nihilo hēi: & acta quē Anroni⁹
un⁹ auctor p. fert: & nō p. fert q.
dem: sed tantum dicit seruari.
Equidem existimo: acta sunt pu
blica. Iuuenalis: Cupient & in
acta referri. Libri scilicet in qui
bus rerum publice gestarū sit
descriptio: Vnde aduarii qui
acta in senatu scribebant. Trā
quillus orōnes aliq. reliq. in
ter q. s. temere quedā p. ferunt p.
Qu. Metello: quam nō imerito
August⁹ existimabat magis ab
aduariis exceptā male suble
quētib⁹ uerba dicētis: q. ab ipso
editā. Sūt & priuata: ut acta Pō
pei: acta Syllae: acta Celsaris: ac
ta Marii. An si cui qd. ille p.
misit id erat fixū: sic itendit ar
gumētū: nō ē op⁹ dicere i. cōmē

tariis & libellis hōc uel illd. ānotauerat Celsar quod factur⁹ erat & facere alicui p. miserat:
quoniā qd. cui p. mitterat: id ratū erat: & faciebat: qd. uero n. potuit: neq. uoluit facere:
id n. fecit. Multa aut multis p. misit celsar: q. n. i. pleuit. Quē tñ: p. missa. Multo plura: q. i. p.
p. miserit fortasse celsar. Bñficia: ut imūitates. Tributa: gratis. Data: qb⁹ dari p. uēiebat &
merētib⁹. Pecūia utinā ad edē op⁹: q. m. deū ē: & cybelle dicūt: hēc pecūia ex bōis redacta
erat pōpeianoz occisoz & dānatoz ac p. scriptoz: i. oq. cruēta uocat a n. nullis iuste nimis
& crudeliter extorta: & quē restituēda fuerat: iis qb⁹ erat adēpta. S. ea. M. Antōi⁹ itercepat:
iferi⁹ philippica. viii. Postulat p. terea ut chirographoz & p. mētarioz sua colleget: sui de
creta maneant: qd. laborat: ut hēat qd. q. q. mercat⁹ ē: si qd. accepit hēat q. uēdidit & ne tā
gāt rōnes ad opis. i. i. sesteritiū septies milies recupenē: ne fraudi sit septē uiris qd. egissent.

Ad edem: in ede. Si ita in actis fuit: ut effunderet: nā non ita i. actis fuit ut atōi fieret:
s. ut i. tēplo opis suaret. Et qd. ē: si nihil tā i. actis alic⁹ q. rēp. administrauerit dici pōt: q. lex
aliq. ab eo lata: nihil i. actis celsaris nūerari magis pōt q. ab eo late leges. s. has atōi n. ser
uat: ergo acta n. suat q. suada dicit. Quēre acta: si q. ris iqt acta gracchi & oñdi ita ut sit: po
stulas tibi: p. ferūt & oñdūt leges i. p. gracchi: q. sēpronie uocāt: si acta Syllae: exhibēt: cor
nelie leges: q. a nihil magis i. ei⁹ nūerat actis: q. rēp. administrauit: q. ab eo late leges. Tiberi⁹
gracchus Tiberii Sēpronii gracchi fili⁹ Scipiois ex filia nepos plures tulit leges Tr. pl. cū
eēt iter q. s. neq. pl⁹ mille agri iugera hēret & ut attali regis hēreditas populo diuideret. L
Cor. Sylla dictator: & i. p. multas leges tulit testamētaria d. p. ricidis. de lica. & ut sēat⁹ p. tra
legē curiatā: hoc ē sine sorte: puicias cuilibz m. g. ratui assignare possz & alias p. plures. In
quis actis consistit: legibus duntaxat ab eo latis. Chirographa: exhibita certis p. sonis &
p. pria manu scripta. Nō istas: h. mōi in chirographa & p. uatas concessiōes. Duceret:

IN. M. ANTONIVM

existimaret esse. Concedo: etiam si in actis habenda non sunt. Conniueo: consentio: oculos claudos: ita ut sit: quotiēs quippiam nō uidere simulam? Tubero ut est apud. A. Gelium de Marco Attilio Regulo: Palpebras quoque ei? ne cōniuere posset sursum ac deorsum duas insuebat. Tranquillus in Iulio: Delicta neque obsuabat omnia: neque per modo exequabatur: sed desertorum ac seditiosorum inquisitor ac punitor acerrimus: Cōniuebat in ceteris. Plinius: Vigniti gladiatorum paria in. C. principis ludo fuere: in his duo oino quod contra cōminationē aliquā nō cōniuerent li. xi. Quae lex melior: acta Caesaris seruanda Antonius dicebat: quae in legibus a Cesare latis consistere ostendit Cicero. Leges uero Caesaris ab Antonio sublatas: & primū quod de praetoriis: ac praesularibus puincipiis: iudiciaria inde: & demū de ui & maiestate: idque & acta Caesaris sublata. Praetoribus: in quos mitti praetores consueuerunt: consules in quos praesules. Prouinciarum ergo aliae erant praetoribus: aliae praesulares. Hac lege: quae Iulia de puinciis dicebatur. Sublata: ab Antonio quod praetoria quoti die his legibus & suadebat & faciebatur. Quid ea lege quae promulgata est de tertia iudicia Iulii lege lata ad duo genera iudicium redegit: Equestri ordi ac senatorio: tribunos praetorios: quod erat tertium substituit. Duae praesules hac Iulia lege eligebantur decuriae iudicium: altera ex equestri ordine: ex senatorio altera. Sed Antonio tertiae ceterionum adicere uolebat. Promulgata: lex autem promulgabatur: deinde si approbata fuisset: in praesentia dicebatur & in praetorio praedebatur: & tunc demū lata dicebatur. Trinūdino autem praesules promulgabatur. Est autem promulgare quod praesulgarere: hoc est in uulgum edere: ut Pompeio F. placet. & trinūdino quod de a ternis nūdinis. Nūdis uero mercatum significat: quoniam .viii. diebus rustici in agris uersabantur in ope faciundo occupati: & .ix. quoque die in urbem ueniebant: rebus permutaciones facuri: lites cōponituri: at suffragia senatus praesulto praesessit: si opus foret: laturi. Primis nūdis: & inter secundis lex promulgabatur: ut a singulis atque uniuersis: quod ait Macro. facile nosceret: Tertio foro seu mercatu cum omnis & urbana & agrestis adeēt turba: rogatio fiebat: praeco uerba legis scriba subiiciēte recitabat: & si populus sciebat lex ferebatur: hoc est in praesentia: ut dictum est: dicebatur: & in praetorio reponēbatur. Et primis quod ac secundis nūdinis intercedere hoc est praetradicere: & impedire licebat: cum uero lata fuerat: mime. Hinc C. dicēs aduersas duas leges: quae post Caesaris mortē Antonio promulgauerat: alterā de tertia decuria iudicium: alterā ut deui dānati puocarēt ad populum si uellet. De aliis tamen inquit legibus quae promulgatae sunt: saltē quae possunt: de his quae iam late dicuntur: ne illud quod licuit. Ille .n. nulla promulgatione late sunt autem scriptae: ex quo ostendit trinūdino recitatas populo non fuisse: neque intercedere illis licuisse. Nec multo post ait loquor de legibus promulgatis: de quibus est itegrum nobis: non .n. late erant: sed tantum promulgatae. Libellus: chirographum seu cōmetarium. Quod ad populum: quicquid Romae statuebatur: aut curiatis agebatur comitiis: aut ceteriatis: aut tributis: cum ex generibus omnium comitia ferebantur: Curia erat cōitia: cum ex censu & etate ceteriata: cum ex regionibus & locis tributa. In capite Martio dūtaxat ceteriata habebatur cōitia: cum ceterum ex omni tribu superiorum censu & etate atque honestiorum eligebantur: quod aliquod de re iudicaret. De classibus in quos diuisit populum Seruius Tullius: de ceteriis: de cōitiis: & de ritu suffragii ferendi more Romano: multa Liuius li. prius ab ur. cō. & Dionys. lib. vii. tradit. Comitibus coit populus ad dāda suffragia in re quāpiā uel iubēdo uel uetādo. uñ cōitiales dies quibus agere l3 cum populo. Ceterionum inquit: quibus id honoris tribuere uolebat Ant. militum auxilio & eorum quod duxerāt ordines quicquid uellet in re publica facere. Quid: interrogat C. Isti ordini: ceterionum iudicat: iudicandi facultas. lege Iulia: quod duae eligebantur decuriae & ex equestri ordine & ex senatorio

PHILIPPICA PRIMA

Pōpeia: Aurelius Cotta aliquot annis ante accusatū a Cicerōe Verrē Prētor legē iudiciariam tulit: qua cōmunicata sunt iudicia senatui: equestri ordinī: & tribunis grariis. Pompeius postea in secūdo consulatu tulit: ut amplissimo ex sensu ex Cēturiis aliter q̄ antea legi iudices: eque tamen ex illis tribus ordinibus res iudicare: auctor Pēdianus. Nō patebat: ac si dicat patebat: nā & centurionibus: & iis qui duxissent ordines licet eē in iudiciū

Pompeia: Aurelia: non patebat! Censui praeferiebatur inquit: non Centurioni quidē solum: sed Equiti etiā Romano. Itaq; uiri fortissimi atq; honestissimi qui ordines duxerunt: res & iudicant & iudicauerunt. Non quæro inquit istos quicunq; ordinem duxit: iudicet. At si feratis quicunq; equo meruisset: quod est laudatū: nemini p̄baretis. In iudice enim spectari & fortuna debet: & dignitas. Non quæro inquit ista. Addo etiā iudices manipulares ex legione Alaudarum. aliter enim nostri negant posse se saluos esse. O contumeliosum honorem iis quos ad iudicandum nec opinantes uocatis. Hic est enim legis iudex: ut ii in tertia Decuria iudicent: qui libere iudicare non audeant. In quo quantus est error diuini immortales eorum qui istam legem excogitarunt. Ut enim quisq; sordidissimus uidebit: ita libentissime seueritate iudicandi sordes suas eluet: laborabitq; ut honestis Decuriis poti⁹ dign⁹ uideatur: q̄ in turpes iure coniectus. Altera promulgata lex ē: ut & de ui & dī maiestate damnati

publico equū hūerint: dari. n. & alii iuuentuti equus solebat ex ordine. q̄ uero equū ex publico hēbat: ei⁹ nulla erat dignatio: tantū oportebat ut p̄sto euz equo eēt: quotiēs resp. ei⁹ opa idigeret: equū adinere p̄nes cēsorē erat: si q̄s strigiosiore hūisset: & A. Geli⁹ & Valerius maxi. tradūt. Quod ē laudatū: ut iudicēt quicunq; equo meruerūt: qd' laudatū: q̄ ut iudicēt quicunq; ordines duxerūt: ut decuriōes. legis & lauti⁹. i. splēdidius. Nemini p̄baretis: nemo fieri cōsentiret. Fortuna: cēsus: ut sit aplissimo. Dignitas: ut amplū ēt gesserit magistratū: & dign⁹ sit. Nō quæro inquit ista: Antonius. Addo etiā: Antonius & iis ēt eligi iudices uolo q̄ manipulares sūt: hoc ē manipulos ducūt externorū militū ipsi externi: & nō rōani ciues. nā Cēsar unā legionē ex trāsalpinis p̄scriptā Alaudā uocabulo gallico appellauit quā disciplia cultuq; rōano institutā & ornatā postea uniuersā ciuitate donauit. Alauda autē uocabulo gallico autē significat: quā galeritā nos appellam⁹ Trāq̄l. & Pli. auctores. Aliter. n. nisi. s. trāspadani iudicēt i urbe & irōice dictū ē. Nostri: ego Anto. itelligo & milites q̄ multa p̄ uiz & p̄tra maiestātē cōmiserāt. O p̄uēliosū honorem: iis ip̄is q̄b' defert q̄ ad iudicādū ne opinātes qdē uocāt. Hic ē. n. legis iudex: hic lege a te lata ātoni iudex eligi: q̄ quoniā uilis p̄ditiōis & fortis iudicare libere nō audeat: s; metu: aut alicui⁹ sceleris p̄scia oia p̄ tua libidine iudicet: sed decipis & tu & quicunq; legē hāc de tertia cēturia adiiciēda excogitarūt: ut. n. q̄s sordidissimū uidebit se eē: ita libēter seueritate i iudicādo utē: existabit. n. fore: ut sordes & turpitudinē suā purget: si libere loq̄r & iudicet. Quāt⁹ ē error: q̄ lat⁹ ē. i. q̄ late patet: & ad q̄ multos p̄tinet. Altera promulgata ē.

decuriis: modo aplissimo eēnt censu. Censui praeferiebatur inquit: Antonius. s. cēsui praeferiebatur q̄ eligi possent: nec nisi amplissimo censu: & equestrib' facultatibus hoc ē quadringentis sestertiis eligebat: oēs autē centuriōes hoc cēsui nō erāt: & priuari eos iudicādi honore uidebat indignū. Nō Cēturioni solū: n̄sio Cicerōis. s. praeferiebatur cēsus. Itaq; q̄ uiri fortissimi: & eq̄tes & cēturiōes: q̄ i eodē censu nūero. Nō quæro inquit istos: inquit Antoni⁹ fortissimos & hōestissimos. Quicunq; ordines duxit iudicent: siue sit aplō censu & p̄uētia etate: siue nō: mō ordines duxerit. Duceŕ ordinē: ē magistratū i militia & in castris gerere: p̄gessse decurię: cēturię: māipulis: cohorti. At si feratis quicunq; equo meruisset: Cicero r̄ndet: nō solū quicunq; cēturio: s; quicunq; equo meruit: sit iudex. Si feratis: quoniā nō feretis & ferēdum mīme eēt ut digni & idigni iudicēt: ēt qui equo meruerint: hoc ē q̄ ex pu

publico. Eques ex equestri erat ordine. q̄ uero equū ex publico hēbat: ei⁹ nulla erat dignatio: tantū oportebat ut p̄sto euz equo eēt: quotiēs resp. ei⁹ opa idigeret: equū adinere p̄nes cēsorē erat: si q̄s strigiosiore hūisset: & A. Geli⁹ & Valerius maxi. tradūt. Quod ē laudatū: ut iudicēt quicunq; equo meruerūt: qd' laudatū: q̄ ut iudicēt quicunq; ordines duxerūt: ut decuriōes. legis & lauti⁹. i. splēdidius. Nemini p̄baretis: nemo fieri cōsentiret. Fortuna: cēsus: ut sit aplissimo. Dignitas: ut amplū ēt gesserit magistratū: & dign⁹ sit. Nō quæro inquit ista: Antonius. Addo etiā: Antonius & iis ēt eligi iudices uolo q̄ manipulares sūt: hoc ē manipulos ducūt externorū militū ipsi externi: & nō rōani ciues. nā Cēsar unā legionē ex trāsalpinis p̄scriptā Alaudā uocabulo gallico appellauit quā disciplia cultuq; rōano institutā & ornatā postea uniuersā ciuitate donauit. Alauda autē uocabulo gallico autē significat: quā galeritā nos appellam⁹ Trāq̄l. & Pli. auctores. Aliter. n. nisi. s. trāspadani iudicēt i urbe & irōice dictū ē. Nostri: ego Anto. itelligo & milites q̄ multa p̄ uiz & p̄tra maiestātē cōmiserāt. O p̄uēliosū honorem: iis ip̄is q̄b' defert q̄ ad iudicādū ne opinātes qdē uocāt. Hic ē. n. legis iudex: hic lege a te lata ātoni iudex eligi: q̄ quoniā uilis p̄ditiōis & fortis iudicare libere nō audeat: s; metu: aut alicui⁹ sceleris p̄scia oia p̄ tua libidine iudicet: sed decipis & tu & quicunq; legē hāc de tertia cēturia adiiciēda excogitarūt: ut. n. q̄s sordidissimū uidebit se eē: ita libēter seueritate i iudicādo utē: existabit. n. fore: ut sordes & turpitudinē suā purget: si libere loq̄r & iudicet. Quāt⁹ ē error: q̄ lat⁹ ē. i. q̄ late patet: & ad q̄ multos p̄tinet. Altera promulgata ē.

IN. M. ANTONIVM

Cesar legem tulerat de ui & maiestate contra eos qui aut uim facerent: aut amplius iudicium magistratus & reipublicae minuerent: Legis Iuliae de maiestate meminerunt libri iurisperitorum quae in eos qui contra imperatorem: uel reipublicam aliquid moliti essent: suum uigorem extenderat: cuius poena animae amissionem sustinebat: & memoria rei etiam post mortem dangebatur. Subtulit autem Caesar prouocationem. Noluit enim quempiam qui aut uim fecisset: aut maiestate lesisset prouocare posse: Sed

Antonium & Lepidum promulgauerunt pertrariam huic legi: nondum tamen tulerant contra hanc legem: ut de ui dabanati ac maiestate ad populum prouocare possent: quo nihil periculosius: homines enim audaciores redierunt ad perpetranda scelera: sperantes impunitatem: si uiderint eam ad quos dabanati prouocare possint. Cuius inter sit: cui utile sit. Nemo reus est istis legibus: nemo dabanabit de ui & maiestate cum sit ad populum prouocatio. Nemo quem futurum putem: nemo enim acculabit eum quem elabi iudicium posse uidebit prouocationem. Armis enim gesta: bello & civili discordia. At res populares: obiectio est: si armis gesta in iudicium non uocabuntur: at res populares uocabuntur: hoc est in populo gesta ac spectantes ad populum

Utinam uelletis: responsio est Cicero nis: ut popolare hoc est liberum & in populi arbitrio positum uelle ris aliquid esse: quia si libertate sua populus uteretur: omnia recte fierent & uia mea ac sententia populi de reprobaretur. Eius legis: ut dabanati de ui & maiestate ad populum prouocent.

Dabanat iudicio: per ipsam legem de ui & maiestate. Ad eam ipsam: scilicet maiestatem populi. Reuertitur prouocationem. Ut quisque prouocet: quoniam non id agitur ut prouocet quisque nunquam: sed ut nemo accuset eum quem prouocatione elabi posse uideat: quod & turpe accusanti est: & periculosum. Conducitur: pecuniis corruptis: & ueluti ad dandam

operam perducitur ac mercenarius. Ad operas mercenarias: ad multitudinem quam reus mercede conduxerit. Protrahatur ratione iudicii redditur: & rescissa sententia poenam subiturus. Duae maxime salutes: quae si dicat nihil aliud cum uideatur pertrariam prouocationem: & uiam impunitatem per corrupta populi suffragia persequendi. Quam ad pestem: ac si dicat ad quam uis pestis & dabanat per se. n. tribuni seditionibus alebantur: unum & eorum furor dicitur atque insania. Quid quod: uere ostendit acta Caesaris destrui ab Antonio cum abrogat legem ab eo latam: quae iubet interdici aquam & ignem dabanato de ui & maiestate: quod tollit si licet prouocare. Tantisper enim & in urbe est dabanatus & interdici aquam & ignem non potest: donec populus ad quem prouocatus est: aut dabanauerit aut absoluerit. Interdicere quempiam

ad populum prouocent: si uelint. Hanc utrum tandem lex est: an legum omnium dissolutio? Quis enim est hodie cuius intersit istam legem manere? Nemo reus est istis legibus: nemo quem futurum putemus. Armis enim gesta nunquam profecto in iudicium uocabuntur. At res populares? Utinam quidem uelletis aliquid esse popolare. Omnes enim iam ciues de Rei publicae salute una & mente & uoce consentient. Quae igitur ea cupiditas eius legis ferendae: quae turpitudinem summam habeat: gratiam nullam? Quid enim turpius quam qui maiestatem P. R. per uim minuerit: eum damnatum iudicio: ad eam ipsam reuerti: propter quam sit iure damnatus? Sed quid plura de lege disputo? quasi uero id agatur: ut quisque prouocet. Id agitur: id fertur ne quis omnino unquam istis legibus reus fiat. Quis enim aut accusator tam amens reperitur: qui reo condemnato obiici se multitudini conductae uelit: aut iudex: qui reum damnare audeat? Ut ipse ad operas mercenarias statim pertrahatur? Non igitur prouocatio ista lege datur. sed duae maxime salutes leges quaestionesque tolluntur? Quid est igitur aliud quam adhortari adulescentes ut turbulenti & seditiosi: ut perniciosi ciues uelint esse. Quam autem ad P. R. pestem furor Tribunitius impelli non poterit his duabus questionibus de ui & de maiestate sublati. Quid quod abrogatur his legibus Caesaris quae iubent ei qui de ui: itemque ei qui maiestatis damnatus sit: aqua & igni interdici: quibus cum prouocatio

PHILIPPICA PRIMA

aqua & igne: est phibere illū ab usu aque & ignis: quibus duab' rebus maxime hūana p̄ti
neſ uita. Abrogat legi cū p̄ſus tollitur. *Questionibus:* cū p̄ tormēta & cruciatus querit̄
qd reus fecerit. *Reſcindūt:* irrita fiūt & tollūt. *Prolatas eē:* in publicū. Et fixas: i pa
rietib' & in erario: ac in es incisas. De exilio reducti ſūt a mortuo: q̄a poſt Cēſaris mor
tem acta, plata ſūt: quę Cēſaris eē dicebāt: cū re uera nō eēnt: q̄bus dicebat uoluiſſe Cēſa

datur: nō ne acta Cēſaris reſcindunt? *Quę q̄dem*
ego. P. C. q̄ illa nunq̄ pbauit: ita cōſuanda cōcor
diæ cauſa arbitrat' ſu: ut nō mō quas uiu' Cē/
ſar leges tuliffet iſirmandas hoc tpe nō putare: ſ;
ne illas q̄dē quas poſt mortē Cēſaris platos eē
& fixas uidetis. De exilio reducti ſūt a mortuo.
Ciuitas data non ſolū ſingulis: ſed & natiōibus:
& prouintiis uniuerſis: iſmunitatib' infinitis ſu/
blata ueſtigalia a mortuo. ergo hæc uno uiro
optimo auctore domo plata deſēdim'? eas leges
quas ipſe nobis iſpectantibus recitauit: p̄nuncia
uit: tulit: Quibus latis gloriabat' : hiſq; legibus
Rem. pu. cōtineri putabat de p̄uitiis: de iudiciis
eas inquam Cēſaris leges nos q̄ defendimus acta
Cēſaris: euerſēdas putabimus? Ac de hiſ tñ legi/
bus quę p̄mulgatę ſunt: ſaltē queri poſſumus.
de hiſ quę iam latę dicunt: ne illud quide; licu/
it. Illę enim nulla promulgatione latę ſūt anteq̄
ſcriptę? *Quę* runt quid ſit: Cur aut ego: aut q̄ſq̄
ueſtrum. P. C. bonis Tribunis Pl. leges malas
metuat. paratos habemus qui intercedant. Para
tos q̄ Rem. pu. religiōe deſēdant. Vacui metu eē

rē aliquos exules reduci: id qd
ipſe uolebat: & ſingebat Anto/
nius: ut pri' ē dictū. Ciuitas
data nō ſolū ſingulis: ſed natio
nibus: ut legiōi alauidæ: Anto
nius quo ſibi fauorē ciuitatum
& nationū uēdicaret: ciuitatē il
lis dedit. Natio genus hoīum ē
q̄ nō aliūde uenerūt: ſed ibi na
ti ſūt *ἄν τὸν ὁνομαστέον* gręci uo/
cant: nos indigenas appellam'

Veſtigalia: publici p̄uentus
τὸ ποῦ gręci uocant: ſūt etiā
priuatoꝝ. Cicero in paradoxis
Ex meo ānuo ueſtigali : annua
ducēta capio. Ergo hæc uno
uiro optio: iſoice: ergo quę un'
Antonius p̄fert domo ſua: qua/
ſi domi ſuę cōpoſita defendim'
quę Cēſar ipſe & tulit: & glori
abat' tuliffē euerſim'. Ipſe: Cē
ſar. Eas inq̄ Cēſaris leges: hy
pbatō ē: in quo aut eadē uerba
quę in principio clauſulę ſunt
poſita ſpetim': aut diuerſa quę
idem ualeāt: ut in rhetoricis ad
Herēniū: Si p̄ſuaſus auditor ſu
erit: ideſt ſi oſo aduerſarioꝝ ſi/
dē fecerit auditoribus. Et pau
lo poſt: Ergo ſi fidē factā puta
bimus. *Quę* p̄mulgatę ſūt:

poſſumus inquit de hiſ legibus: quę p̄mulgatę ſunt conqueri: quia non ſunt adhuc latę:
& in es incisę: ſed aliq̄ latę dicūtur ab Antonio: ſcilicet quę Trinūdino uti prius eſt di/
ctum: promulgatę non ſunt: de quibus conqueri non poſſumus. *Querunt* quid ſit: oc/
currit obiectioni: & querunt inquit Antonius & ceteri eius amici atq; idem ſentiētes. Cur
timeamus ne male ſerantur leges: cum habeamus bonos tribunos qui uidentur: ſi id fiat: i
terceſſuri: & ſeſe oppoſituri. Paratos qui intercedant: iſonice: quaſi dicat: minime habe
mus Tribunos plebis qui intercedant: ſi malas leges conſules ſerant: quod propter. L. An
toniū dictum eſt. M. Antonii fratrem: qui tribunus erat eo tempore. Paratos qui remp.
religione defendant: propter augures hoc dictum: quibus ius erat obnūciandi ſi Auguria
nō addicerent: aut ſi pluiffet: aut tonuiſſet. Erat aut augur. M. Antonius. Lex autem Fuſia
& Helia erant quę uetabant agere cum populo: niſi ſeruatum de celo fuiſſet. In oratione
contra. L. Piſonem queritur Cicero obnunciationem: qua pernicioſis legibus reſiſtebatur
Fuſia & Helia legibus: quas ppugnacula muroſq; tranquillitatis: atq; otii uocat: euerſū eē
obnūciatio autem auguris erat: qua obnūciabat: hoc eſt nō poſſe per auſpicia fieri admo
nebat. Tribunorum plebis ea fuit auctoritas: ut quicquid ſenatus decreuiſſet: ita ratum eē:
ſi tribuni approbarent: p̄cipue autem interceſſione pollebāt: ſeſe aliis magiſtratib' op
ponendo: & per eos uim fieri prohibendo: adeo ut cū unus Collegis repugnaret: facile ipe

IN. M. ANTONIVM

dire oēs posset: Et sacrosci qdem: atq; iuiolabiles erāt Tribuni: Augures tantę fuerūt auctoritatis: ut nihil neq; domi: neq; foris: nisi auspicato gereret: qđ Valerius maxi. docet de institutis antiqs. Quas tu mihi intercessiōes inq;: ueluti dialogus ē: hoc Antonius respōdet Ciceroni: & qđē indignatus. Intercessiōes: tribunitias. Religiones: augurę obnūciatiōes. Eas scilicet: Cicero rīdet. Negligimus ista: Antōius. Forę sepiet: & hic Antōnius.

Quid tū? Cicero: & comicus sūmo ē. Id lex erit: ac si dicat: nō erit. Cedo illa legitima: dic illa inq;: Antōnius legitima: & quę sūt rīdet Cicero quę more sūt a maioribus tradito: ut tū demū aliqd ratu3 sit cū populus sciuerit. Qui populus: Antōnius: populū dixisti: sed quē nā populū: an illū itelligis q ui & armis a nobis ē exclusus? Quo iurē: qđ mihi ius pmeoras. An eo qđ: eo iure quo oia sūt sublata ui & armis scilicet. Atq; ego hoc dico de futuris: quę supius de Cęsaris actis dixit Ci. ut rescinderet ab illis ipsis q iuiolata manere uel le assereret. Si de legibus puincialibus: iudicialibus: & de ui ac maiestate aliter ferret q Iulius tulisset: itē ut leges oēs dissoluerent: & ciuitas laberet i deterius: futura qđē erant: nā facturi dicebāt Antōnius & Dolobella: & itegę ipsis ac libeę fuerat ad huc nō facere. Iōq; ne faciāt monet Ci. postea pūna orōne pntē Dolobellā alloq;: multa de Antōnio: plura de repu. dicēs.

Quod ē augurę: qđ fūgor auguris officio: sic. n. ut illi solent futura pđico: quoniam augur erat Ci. Refellef oratio mea: dicar uanus fuisse & mēdax uates. Loquor de legib; pmulgatis: a te Antōni: s; nō dū latis & in es icilis. Integę uobis: libeę nō ferre.

Irasci: utriusq; pūlis & pēsēntis Dolobellę: & Antonii absēntis respēnsurus uitia. Sed auaritiā in primis: & dñandi cupiditatē: obiecturus q p uim multa & ptra leges faciant: ueniā dicendi postulat: & quasi nouo utif exordio. Amice utq; & familiariter obiurgat: quod actionū eorū initio exitus nō cōsentiat: & ut alia ratiōe gloriam & potētiam quęrant hortatur. Facilitatē: quę pprie est in admittendo: audiendo: ignoscēdo.

Mihi: dicere uoluit pessima existimaf. Auogę: maiogę: ut. M. Antonii oratoris: q auus fuit Antonio Syllanas ptes secutus: quem. C. Marius necauit: magnę in repu. auctoritatis Auūculus. L. Cęsar Iulię ex qua natus ē & ipse consularis: & magni in repub. splendoris nec minoris integritatis. Cū tanta gladiator sit impunitas: cum impune liceat gladiis uti. Promā: depromam: exhibebo. Trāsslatio a penus: uide necessaria ad uictū depromūf

debem? qđ tu mihi itercessiōes iqs! Quas religiones! Eas scilicet qb? Rei. P. salus cōtinet. negligim? ista: & nimis antiq & stulta ducim? foru3 sepiet: oēs claudens adit? Armati i pñsidiis multis i locis collocabūf. Quid tū? qđ erit ita gestū: id lex erit! & in as icidere iubebitis! cado illa legitima quę Cōsules populū iure rogauerūt. Hoc enī a maiorib? accepim? ius rogādi: popul? quę iur sciuit: q populus! Is ne q exclusus ē! quo iurē an eo quod ui & armis omne sublatū ē! Atq; ego hoc dico de futuris: qđ ē augurū: antedicere ea quę uitari pnt: quę si facta nō erūt: refellef oratio mea. loquor de legib? pmulgatis: de qb? ē itegrū uobis. demōstro uitia: tollite: denūcio uī: arma remouete. irasci qđē mihi Dolobella p Re. pu. dicēti nō oportebit: qđ qđ te id factu3 nō arbitror. Noui. n. facilitatē tuam. Collega3 tuū aiūt i hac sua fortūa quę bōa ipsi uidet: mihi ne grauius qppia3 dica3 Auogę & auunculi sui Cōsultatuz si imitaref fortunatior uideret: s; cū iracunduz audio factuz. Video aut q sit odiosuz hīe iratuz eundē & armatuz. cū tanta pñsti gladiator sit ipunitas: s; pmam ius ut opinor xquuz: qđ. M. Antōiuz nō arbitror repudiatur. Ego si qđ i uitaz ei? aut i mores cōtumeliā dixero: quo min? mihi inimicissim? sit nō recusabo. si cōsuetudinē mea3 quaz sēp i Re. Pu. habui: tēuero. id ē si libere quę snia3 de Re. P. dixero: P riu3 deprecor

PHILIPPICA PRIMA

Vt q armis utat: nō offendēdi: sed sui defendēdi cā: ut dicebat ātoni⁹. Vt q armis utat scilicet irasci⁹. Si ita necesse ē: qā necesse ei mīme ē: & si hoc p̄tendit audaciē: & furori suo: lis q p̄ rep. sed ii zc. nō noceāt zc. Amici: ātonii. Idē illi: ātonii familiares. Ita mecū: loquūt⁹. Licebat: libere loq in ātoniū: quoniā inimic⁹ hēris cēlaris: & īterfectoꝝ amicus. Pisoni socero: Cēlaris q i ātoniū fuerat: & sol⁹ libere loq ausus: ut ē p̄us dictū. Admo-

ne irascat: deīde si hoc n̄ īpetro: peto ut sic irasca-
tur: ut qbus armis utat: si ita necesse ē: ut dicit:
sui defendēdi cā: iis q p. R. P. quā ipsis uisa erūt:
dixerūt: ista arma ne noceant. Quid hac postula-
tiōe dici pōt æqui⁹? Quod si: ut a qbusdam mihi
ei⁹ familiarib⁹ dictū ē: omnis euz quā habet con-
tra ei⁹ uolūtātē oꝝo: grauiter offēdit: etiā si nul-
la iest cōtumelia: ferem⁹ amici naturā: s; iidē illi
ita mecuz: nō idē tibi aduersario Cēlaris licebit:
qđ Pisoni socero: & simul admonēt qddam. qđ
cauebim⁹. nec erit iustior. P. C. in Senatu; n̄ ue-
niēdi morbi causa: q̄ mortis. S; p̄ deos immorta-
les te. n. intuēs Dolobella q es mihi carissim⁹: nō
possu; de utriusq; uestrū errore reticere. Credo
enī; uos homines nobiles magna qdē spectantes:
n̄ pecuniam ut qdā nimis creduli suspicant⁹: quā
semp ab amplissimo quoq; clarissimoq; cōtēpta
est: n̄ opes uiolentas & P. O. R. O. minime ferenda;
potentia;: s; charitatem ciuiuz: & gloria; cōcupi-
scere. Ea autē; est gloria & laus recte factoꝝ ma-
gnorumq; i. R. P. meritoꝝ quā tum optimi cu-
iusq;: tum etiā multitudis testimōio cōprobat⁹.
Dicerem Dolobella q recte factoꝝ fruct⁹ esset: ni-
si te paulisp̄ esse exptum uiderem⁹: quem potes
recordari i uita tibi illuxisse die; latiore: q̄ euz
expiato foro: dissipato cōcursu īpioꝝ: principi-
bus sceleris pōnā affectis te domuz recepisti! Cu-
ius ordinis: Cui⁹ generis: cuius deniq; fortuna;
studia tum laudi & gratulatiōi tuā se n̄ aptarūt
Mihi etiam quo auctore te in his rebus uti arbi-
trant⁹: & grās boni uiri agebant⁹: & tuo noīe gra-
tulabant⁹. Recordare quāso Dolobella cōsensum
illum theatri cum omnes eay rex obliti propter
quas tibi fuerant offēsi: significauerunt se bene

ment qddā: piculū eē ne occidat
ātoni⁹. Quod cauebim⁹: nā i
senatū n̄ uenim⁹ nec erit min⁹
iusta cā n̄ ueniēdi i senatū mor-
tis mer⁹ q̄ morb⁹: exculant⁹ q̄ p̄
tēdūt morbū: multo magis ego
excusand⁹ uidebor: si mortis p̄
tendā metū: & simul ātoniū tan-
git q̄ morbū p̄tendēs cā; i sena-
tū nō uenerat: quo die hanc Ci-
cero hūit orōnē. Quē semper
ab āplissimo: Cicero ip̄e in offi-
ciis: Quamobrē: & hēc uidēda
sūt: & fugiēda pecuniē cupidi-
tas. Nihil ē. n. tā angustī animi
tāq; prauī q̄ amare diuitias. Ni-
hil honesti⁹ magnificētiusq; q̄;
pecuniā p̄tēnere: si nō habeas.
Si habes: ad bñficentiā liberali-
tatēq; p̄ferre. De utriusq; ue-
strum errore: d̄ mutatiōe uolū-
tatis: & actionū: qbus de rebus
mox dicet. Credo. n. uos: nō
credere simulat: qđ maxie cre-
dit. Expiato foro: dilecta illa
ara quā i foro amat⁹ extruxerat
& colūna euerſa q̄; cēlari a ple-
be erectā dixim⁹ fuisse. uidebat⁹
n. uiolatū fog; fuisse: & piaculū
cōmissū ab illa multitudine p̄di-
toꝝ & audacissimoz hoīuz: qui
arā & diuinos honores cēlari
statuerāt. Dissipato p̄cursu i-
pioꝝ: nefarioꝝ q̄ ad arā puenie-
bāt: & testis: ac tēplis urbis mi-
nabāt⁹. Principibus sceleris:
aiaduertit. n. Dolobella cū i au-
daces sceleratosq; suos: tū i ipu-
ros: & nefarios. Cuius ordi-
senatorii: equestris: plebei. Cu-
ius generis: ac si diceret cuius
qualitatis & gradus. multi uero
sūt inter senatores: eq̄tes: plebe-
ios. Cuius fortūe: pauperes:
diuites: liberi: sui. Aptarunt:
accōmodarūt: adiūxerūt. Au-

store: monitore: suafore. Consensū illū theatri: qđ cū ingressus eēt oēs plausere. Eay
rex obliti: seditiosū gessit tribunatū Dolobella: Graues aut excitauit turbatiōes: cū legem

IN. M. ANTONIVM

de nouis tabulis ferret: cūq; ea cā plebs tumultuaret: adducti sūt a. M. antonio magistro equū milites. lxxx. q. oēs sūt a plebe celsi: hoc aut eo tpe pigit quo cesar ptra reliqas pōpeianas & lubā i Africā traiecerat. Doloris ueteris: quē pcepant lata a Dolobella de nouis tabulis lege. Tū tuū collegā: qrtū pful creatus cesar: antoniū sibi assūpsit collegam. instituerat aut urbe excedere: magistratu se abdicare: & in locū suū Dolobellam subrogare: q de re ē i senatu uerba fecit: s; molesse ferēs antōius inimicum sibi in magistratu adiūgi: i Dolobellam grauer ē inuectus: nec pauciora tñ: aut pgora ab illo audiuit: Re infecta senatus ē dimissus: cūq; in snia pstarer Cesars: Dolobellamq; renūciari cōsulē iussiss;: auguria obiecit antoniū effecitq; ut ab icēpto desisteret cesar: quo postea necato: pfularē uestē iduit: & pfulatus insignia circūtulit Dolobella. antōi' oblit' auspicio: quē obiecerat cesari: cū pacē i telluris tēplo suassiss;: ut quo aīo ipse eēt oībus patefieret: Dolobellā collegam sibi eē uoluit: qd' antea passus n̄ fuerat. Te ipso augurē: n. n. licebat pfulē sine auspiciis creari. Ipse uero Antoniū auspex fuit Dolobellē: pfulatū i cesaris locū ineūti eo ipso die quo cesar trucidatus ē. Pacis obses: p Bruto & Cassio: qe capitolio sūt uocati. Viros fortissimos: Brutū & Cassiū. Hec iusta: ipressa ignominia ab eqs sūptū qbo cauterio hoc ē ignito ferro notē & signa quēdam imprimūt. Vt. n. pp unius: M. Manlius ob defensū capitolii: capitolinus cognouit: cū gallicos thesauros suppsisse argueret: & addictos ac nexos ppa pecunia liberaret: suspicatione regni affectati in carcerē coniectus ē: & postea d' tarpeio saxo precipitatus: domus diruta: bona publicata: adiecta ē & gētilicia nota: qd' gētis manliē decreto cautum ē: ne qs. M. Manlius uocaret. Liuius li. vi. ab ur. cō.

Vnius dictatoris: lulii. Poenitebat: pudebat. Virgi. Nec te poeniteat calamo triuisse labellum.

Licet qd' cuiq; libet: nam & dicebant hoc plures: & credebant. Quāq; solēt domestici: qd' re uera accidit quotidie ut pncipes uiri a domesticis psuadeant & deprauēt. Deprauat: a rcitudine & hōestate detorque. Vex: iter glorie:

ficio nouo memoriam doloris ueteris abicisse. Hanc tu. p. Dolobella: magno loquor cū dolor: hanc tu iquaz xquo aīo potuisti tantaz dignitatē deponere! Te aut. M. Antoni absentē appello: unū illū diē quo i ade Telluris Senat' fuit: non oīb' his mēsis: qb' te qdaz multū a me dissentientes beatū putant aīpōis! Quā fuit oīo d' cōcordia: qto metu ueterani: qta solitudie ciuitas tū a te liberata ē! tū tuū Collegaz depositis inimicitis: oblit' auspicio: te ipso Augur nūciante illo primū die Collegaz tibi eē uoluisti. tu' paru' fili' i Capitoliū a te missus pacis obses fuit: quo Senatus die latior quo. P. R. q qdē nulla i cōtione unq latior fuit. Tū deniq; liberati p uiros fortissimos uidebamur: qā ut illi uoluerāt: libertatē pax cōsequebat. Proxio altero: tertio deniq; reliqs cōsecutis diebus n̄ itermittebas qsi donum aliquod quotidie afferre. Rei. P. maximū aut illud qd' Dictaturā nomē sustulisti. Hāc iusta ē a te: a te iū mortuo Cafari nota: ad ignomiāz sēpiternaz. Vt. n. pp unius. M. Manlii scelus decreto gētis Manliā neminē patriciū licet. M. Manliuz uocari: Sic tu pp unius Dictatoris odium: nomen Dictatoris funditus sustulisti. Num tecum hāc p salute. Rei. pu. tanta egisses: fortunæ tuæ: num amplitudis: nuq claritatis: num gloriæ poenitebat! Vñ igit subito tanta ista mutatio! Nō possu; adduci: ut suspicer te pecunia captuz. lic; qd' cuiq; libet: loquat: crederē n̄ est necesse. Nihil enī unq i te fordiduz: nihil humile cognoui: qq solent domestici deprauare nō nunq. sed noui firmitatem tuam: atq; utinam ut culpam: sic etiam suspicionem uitæ potuisses. Illd' magis uereor: ne ignorans uex iter gloriæ: gloriosum putes:

PHILIPPICA PRIMA

Cicero li. ii. offi. Ut pecunię inest nō querēde solū rō ē: uerū etiā collocandę quę ppetuos sūpt? suppeditet: nec solū necessarios: sed et liberales: Sic gloria & querēda: & collocanda rōne est: q̄q̄ p̄clare Socrates hanc uiam ad gloriā p̄ximā & q̄si cōpendiariā eē dicebat: Si q̄s id ageret: ut q̄lis hēri uellet: talis eēt: q̄ uera gloria radices agit: & p̄pagat: siq̄ oīa celeriter tanq̄ flosculi decidūt: nec simulatū pōt q̄c̄q̄ eē diuturnū. Metui: Cicero in eodē

plus te unum posse: q̄ oēs: & metui a ciuib? tuis q̄ diligi malis. Quod si ita putas: totam ignoras uia: gloria. Cax eē ciue: bene de Re. P. mereri: laudari: coli: diligi: gloriosus ē. Metui uero & i odio eē. iuidiosus: detestabile: i becillū: caducū. Quod uidem? & i fabulis ipsis illis q̄ oderit du: metuant dixerit: p̄niciosū fuisse. Vtinā Antoni auū tuū meminisses: de quo tñ multa audisti ex me sapissime: Putas ne illū i mortalitate: mereri uoluisse ut p̄p̄ armox̄ metuēdox̄ licētia: metueret? Illa erat uita: illa secūda fortuna: libertate eē parē cū ceteris: p̄cipē dignitate. Itaq; ut omit tam res aui tui p̄speras: acerbissimū ei? diez sup premū malī: q̄. L. Cinā domiatū: a quo ille crudelissime ē i terfect? S; qd orōne te flectam: si. n. exit? C. Cæsaris efficit hoc n̄ pōt: ut malis carus eē: q̄ metui: nihil cuiusq̄ p̄ficiet nec ualebit orō: quē q̄ beatū eē putant: miserrimi ipsi sūt. Beatus ē nemo: q̄ ea lege uiuit: ut n̄ modo ip̄p̄ne s; ēt cū sūma i terfectoris gloria i terfici possit. Quare flecte te quāso: & maiores tuos refice. Atq; ita gubernā Rem. P. ut natū te esse ciuē tui gaudeant: sine quo nec beat? nec clar? eē q̄sq̄ pōt. Et. P. qdē R. iudicia multa ambo habetis: qb? uos nō satis moueri p̄moleste fero: Quid. n. gladiatorii clamores i numerabiliū ciuiū? Quid populi uersus? Quid Pōpeiī statuę plausus i finiti? Quid ii. Tr. pl. q̄ uobis aduersant? pax nē hęc significant i credibiliter consentientem. P. R. uniuerſi uolūtātē?

mi: & quales gladiatorū solēt eē. Historia aut hoc hēt: Cēsar bellis oībus ciuilibus p̄fectis Romā rediit: formidabilēq; uniuerſis se p̄buit: oēs honores q̄ excogitari ab hoīe p̄nt: ei decreti sūt: Sed aliqñ eūte salutātib? ut regē: i clamauit uehemēter: & ingemuit popul? ipse Cēsare se eē nō regē callide subiecit: lupcalib? itē cū diadema capiti ei? in foro sedentis & spectātis un? ex lupcis & currēs ātoni? iposuiſſet: egre tulit populus: iteq; ac tertio ip̄p̄nēte illo: ac reiiciēte cēsare & oīno respuēte clamore magno leticiā p̄didit: Cēsareq; sūmis laudib? extulere oēs. Quid populi uersus: q̄ tribunal Bruti: erat aut p̄tor urban? uerſi bus in hęc sūmā noctu i plebat: Brute dormis neq; uere es Brutus. Quid pōpeiī statuę

libro: Oīum rex nec apti? q̄c̄q̄ ad opes tenendas ac tuēdas q̄z diligi: nec alieni? q̄z timeri p̄clare itaq; Enni? quē metuunt oderūt: quē q̄sq̄ odit: p̄iſſe expetit. Multox̄ aut odiis nullas opes subsistere posse si antea fu it ignotū: nup ē cognitū: morte scilicet Iulii. In fabulis ipsis: tragicox̄ poetax̄ apud Actium Atreus i ducebat dicēs oderint dū metuāt. Et itē apud Enniū: ut refert Cicero. Perniciosū fuisse: quoniā aut occisi sūt: aut in exiliū pulsi. Auū tuū. M. antoniū oratorē eloquētissimū q̄ multa & domi & militię gessit p̄clara. Periit aut Mariō & Cinnano furore: ei? caput p̄ rostris ē positū. Is. L. Cinna p̄sul cū Octauio legē de exulib? reuocādis Mario. s. & ceteris tulit: p̄hibet? a collega & honore priuatus ex urbe p̄fugit: transiuit ad p̄tes: iūctus ē Mario cum quo urbē ingressus & Octauīū interfecit: & plurimas edidit cedes & crudelitates. Exitus: sihis & mors. Quē: Cēsarem.

Ea lege: eo patto: eo modo. Cū sūma gloria: sūma. n. gloria ē tyrannū occidere: & ei qui facit p̄mia solēt tribui. Maiores tuos refice: restitue: replenta: redde. Sine quo: sine ciuiū beniuolētia. Quisq; tuox̄ q̄bus obdcur? es quasi tenebras & obliuionē si p̄ges sic facere: uel q̄sq; nostx̄ oīum. Quid enī gladiatorii clamores: maxi

IN. M. ANTONIVM

plausus infiniti: a populo pati occiso Cesare & coronata e repta. Quid tribuni: q̄ omnes aduersabant Antonio & Dolobello: p̄ter unū Saluiū q̄ Antonio fauebat: & L. Antonium fratrem. Quid? suspendēda p̄ticula: & adiuuāda p̄nūciatiōe sciscitatio. Apollinarium ludog: Brutus ut dictū ē p̄tor erat urbanus cū ē Cesar necatus: & quoniā nihil tutum Romę uidebat: discedere ex urbe statuerat: senat⁹ ne fugere uiderē ei & Cassio rei frumē tariq̄ curā demādauerat. Cū ergo abeēt Brut⁹ ludos quos e de re in p̄tura p̄stituerat: uoluit & iussit se absente edi: & magnifice & sūptuose nimis: emerat elephātes cōplures: quos exhiberi populo in spectaculis mādauit: p̄fectus Neapolim cū hīstriōibus & mimis de Camicio quodā q̄ in re scenica habebatur p̄stantissimus scripsit ad amicos ut nō nisi uolentē illuz adducerēt: q̄a grēcū quenq̄ uicogi nefas eē dicebat. Scripsit & Ciceroni orans ut his ludis oīno interesset. Quibus ingens plausus Bruto datus ē: & si abe rat: ingēs apparuit populi studiū in libertatis auctores: ingēs beniuolētia: & in tyrānos odiū Apolliares uero ludi: qui & scenici dicūt: quoniā recitatiōe fabulaz cōmendabantur. T. Sulpitio porito: & C. Licinio Stolone cons. Cū intoleranda uis pestilētis urbē uexaret: iter alia celestis irę placamina instituti sūt accitis ex hetruria ludionibus: circi dūtaxat prius spectaculū fuerat: quod Romulus rapris Sabinis primus omniū cōsualiu nōie celebrauit. Liui⁹. vii

ab ur. con. & Valeri⁹ maxi. auctores. O beatos illos: Cassiū & Brutū. Actio tū plaud: poetę cui⁹ fabula recitabat Atreus. L. Actius tragœdiag scriptor fuit: nat⁹ ē Mancino & Serrano cōs. nō multo añ Ciceronē & CN. Pōpeiū genitus: penib⁹ libertinis. Seni iā paucio Tarēti sua scripta recitauit: Pisauz inter colonos ex urbe deductus fuit: fundumq̄ illic hūit q̄ Actian⁹ ē dictus. Nisi forte: nō. n. Actio post ānos. lx. q̄ scripserat illā fabulaz: sed Bruto & Cassio plaudebat. Egdē is sū: occurrit: nō sūt magni faciēdi hui⁹ mōi plausus: quoniā a paucis & iisdem popularib⁹ potentiorū fauorē aucupātib⁹ dari solēt: fateor inq̄ Cicero: & eos semp ego contēp̄si. Sed qñ nō a paucis q̄ nihil aliud agūt & studēt: sed ab uniuersis tribuūt: nō p̄tēns: nec plausū eē: sed iudiciū puto: hoc ē qd sentiāt uniuersi d̄ eo cui plaudunt: iudicare & demōstrare existimo. Popularibus: ac si diceret uiliorib⁹.

Semp contēpserim: nā quod ipse ait in officiis: Qui ex errore iperite multitudinis pēdet in magnis uiris nō est habēdus. Ii qui ante sequi: ut Antonius. Tā coram populo romano uitam zc: nam satis inquit consideratis cuiusmodi populi sit iudiciū de uiris bonis & libertatis studiosis: & quę uoluntas in ipsa retinēda libertate. A. Hirtius uero consul de signatus & initurus proxime consulatū cum Pansa: grauiter egrotauit: & maximus fuit oīum timor: maxima sollicitudo ne decederet: publice priuatimq̄ suscepta uota. In quo

Quid Apollinarium ludorum plausus uel testimonia potius & iudicia. P. R. uobis parua eē uidebantur? O beatos illos qui cum adesse ipsis propter uim armorū non licebat: aderant tñ: & in medullis. Po. Ro. ac uisceribus hārebant: nisi forte Actio tum plaudi: & sexagesimo post tum anno palmam dari putabatis: nō Bruto: qui his ludis ita caruit: ut i illo paratissimo spectaculo studium. P. R. tribuerit absenti: desideriu liberatoris sui perpetuo plausu & clamore leniret. Egdem is sum qui istos plausus cū a popularib⁹ ciuib⁹ tribuerent: semper cōtempserim. idemq̄ cū a sūmis mediis infimis: cum deniq̄ ab uniuersis hoc idē fit: cūq̄ ii qui ante sequi populi consensum solebant: fugiūt: non plausum illū sed iudiciū puto. Sin hac uobis leuiora uident quę sūt grauissima: num etia3 hoc cōtēnitis: q̄ sensistis tam caram Po. Ro. uitam. A. Hircii fuisse. Satis eniz erat pbatum illum esse. P. R. Ut est iucundum: amicis i quo uincit omnes carū: suis: quibus est ipse: carissimū. Tantam tamē sollicitudinē bonorum: tantū timorem omniū i quo meminimus? Certe i nullo. Quid igit hoc uos per deos imor/

PHILIPPICA SECVNDA

meminim⁹: ac si dicat i nullo qđ ipse subiūgit. Nō interpretamini: nō intelligitis: & q̄le sit iudicatis. De nra uita: quos spāt obfuturos reip. Extaret: apperet q̄si monumētū aliqd. Vel ad etatē: q̄a iā senex. Vel ad gloriā: qđ p oēs decurrit magrāt⁹. Huc: ad etatē & gloriā.

Aec ē secūda philippica: quę. M. Antoniū p̄ore orōne uehemēter cōmotū: sic i Ciceronē accēdit: ut leniri odii atrocitas postea nūq̄ potuerit. Extitit at̄ exitiū & mor

tales quale sit: non interpretamini? Quid eos de uestra uita cogitare censetis: quibus eorū quos sperant Rei. P. cōsulturos: uita tam cara sit? Cōpi. P. C. reuersiōis meæ fructū: quoniam ea dixi: ut quicunq; casus cōsectutus esset: extaret cōsciētia meæ testimoniū: & sum a uobis benigne ac diligenter auditus. Quæ potestas si mihi sapius si ne meo: uestroq; periculo fiet: utar. Sin minus: q̄tum potero nō tam mihi me: q̄. Rei. P. reserua bo. Mihi fere satis est: qđ uixi: uel ad etatē: uel ad gloriā. huc si quid accesserit: non tam mihi q̄ uobis reiq; P. accesserit.

.M. T. C. in. M. Antoniū. Philippica Secūda.

Vonam meo fato. P. C. fieri dica: Vt
q nemo his annis uiginti Rei. P. hostis fuerit: q non bellum eodē tpe mihi quoq;

in familiā nomēq; adoptatus ex Apollonia rediit: primū oīum Antoniū paternū amicu: salutū accessit: facta pecunię patris mentione quā Antōius tenebat: cū adita hēreditate uiritim tricenos sextertios: ut Cēsar legauerat: daturus eēt. Veg. ātonius aspnari illū: & infanū dicere: ac bonis carentē suatoribus: q̄ tā onerosam adire hēreditatē uellet: ac nō porius abstineret. Sed neq; psuadere adolescentē potuit: & instare ille p pecunia uehemētius cōpit. Antonius & iactare multa p̄tuneliōse: & facere: donec petēti tribunatū plebis & aureā sellā patris sui ponēti ducturus se illū in carcerē nisi sollicitare plebē desineret minat⁹ est: Qua p̄tunelia irritatus cēsar: ad Curionē cōtulit se: totumq; ei se pmisit & tradidit: breui p eū senatū sibi cōciliauit: plebis uero & ueteranorū sic in se ipse cōcitauit studia: ut p oēs amicos de reconciliatiōe egerit ātonius: cōgressi in capitolio in gratiā rediere: Sed simula te qđē: nec multo post maxime iter eos rursus exarsere inimicitie: uterq; ad legiōes sollicitādas p Italiā discurrit: ab utroq; premiis ueterani sunt allekti. Cicero ciuitatis eo tpe princeps quacūq; rōne poterat: oēs in antoniū mortales p̄citabat: cuius factiōi par iam: uel superior potius ausus ē uenire in senatū: & hanc orōne q̄ oēm anteactā Antonii uitā carpit & lacerat habere: ipso antonio p̄sente & audiēte. Est aut̄ in demonstratiuo genere cāpō sita. Continet. n. uitupationē: partim aut̄ purgationē h̄z: criminū quę obiecit aduersari⁹ partim relationē: nā & regerit maledicta & relaxat uehementissime & acerbissime iuectus: oīs ab ipso principio concitata ē oratio breuissimo quidem exordio: nam & responderet: puocatus uero cum se purgat satis beniuolos auditores habiturus creditur: & indignatus est ut p̄tinere se nequeat qn erūpat q̄primū. Exordiū p expositionē in cōmodi factū ē cū ad miratione & indignatione: dicit enim nescire quo fato suo contingat ut uiginti annis quicūq; reipu. hostes fuerint etiam sibi bellum indixerint. Argumenta a locis p̄tutationis & purgatiōis prius: deinde turpitudinis ducūf. His annis. xx: ac si dicat a. xx. ānis ulq; hac.

tis cicerōi cā: dicēte ēt satyro poeta: ridēda poemata malo: Quā te diuine mirāda philippica famę Volueris a prima quę p̄xia. Supiorē Cicero Antonio absente in senatu hūerat orōne: qua ille irritat⁹ inimicitias Ciceroni denūciauerat. Sed ea denūciatiōne nihil oīno deterrit⁹ ē: nihil armati & potētissimi minas ueritus: Cū deinde. xiii. calendas octobris: quo die sēat⁹ habit⁹ ē: magna armatorū caterua stipatus in senatū uenisset Antoni⁹: & lōga orōne: quā totos septē & decē dies in Tiburtino Scipionis meditatus fuerat: & postea edidit: in Ciceronē iuectus eff̄ire in senatū & corā rūdere cupientē amici retinueret: quod & lōge potētiora eēnt Antonii arma: & ad manifestū tenderet iteritū. Sed dū hęc Romę gerūf: C. Octauius adolescēs hēres a Cēsare ex Dodrante relictus &

IN. M. ANTONIVM

Indixerit: denūciaverit. significat aut. L. Pisonē: Gabiniū: Vatinīū: Clodiū: Catilinā: C. Antoniū: in quos Cicerōis extāt oratiōes: magis aut reipu. q̄ priuata cā odia cū illis & inimicitiis exercuit. Illi: in quos inuēctus ē Cicero acerbissime: & quorum detexit scelera.

Quorū facta imitere: nā Catilinę & Clodii scelera imitaris: exitū n̄ phorrescis: q̄ fuit fœdissimus & ifœlicissim⁹. In aliis: q̄ mihi hostes fuere. Audacior: quę. n. maior audacia q̄ p̄tra patriā p̄iurare. Furiosior: magnus Clodii furor fuit: q̄ ut rēpublicam p̄turbaret: sese adoptandum dedit cuidam plebeio. C. Fonteio: qui maior natu erat: Monstri autem simile uidetur: ut pater maior natu filio sit: multas leges substulit: & i primis Heliā & Fuliā quę age re cū populo phibebāt: nisi seruatiū de celo eēt: deniq; Cicero semp Clodii furorē uocat. Vltro: tua spōte: n̄ laceffitus a me.

Ad ciues ip̄ios: tui similes & eiūsdē furoris: si bono uiro & libertatis ac patrię studio: hostis fieres. Quid putē? multas enumerat cās q̄bus ip̄ullus uideri possit ātonius: ut tā acerbe in se iueheretur: multas refellit minus idoneas: unā subiicit ad extremū: quę uera eē uideatur.

In uita: in moribus. Gratia: ciuiū beniuolentia. Detrahi: maledicendo minui aliqd eorū quę dixi in ea: gratiā: ingenium

Mihi uni p̄seruare: nā cū patriā a p̄iuratorū audacia liberaffet Cicero: & de coniuratis supplicatiū sūptū eēt: alii urbis conseruatore: alii conditorē appellarūt: qd̄ uiuerēt: q̄ incolumes essent: uirtuti eius acceptū referentes. Marcus Cato patrē patrię censuit appellandū: quod i libera ciuitate ei dūtaxat contigit: hinc Satyrus ait poeta: Roma patrem patrię Ciceronem libera dixit.

Illud p̄fecto est: hoc est illud postremū qd̄ probat. Patrię: quando quidem quicunq; uiginti annis patrię hostis fuit: idem & Ciceroni bellum indixit. Contra rem suam: Res sic habet: Tres Antonio fuere uxores. Prima. M. Fūdi Bambaliōis filia. Secunda. C. Antonii Ciceronis in consulatu college: quam adulteratam a Dolobella suspicatus repudiavit. Tertia Fuluiā. C. Curioni antea nupta. ex prima illa libertini generis: filium substulit: quem pro obside in Capitolium missum dixim⁹. hęc inferius patebūt & in hac philippica & in tertia. De re pecūiaria lis fuit amico Ciceronis & domestico cum. M. Fundo Bambalione homine libertinę conditionis sed locupletissimo: pro quo Cicero in iudicium ubi res agebatur uenit aduocatus: Antonius in quo animo tulit: & illa oratione qua ē in Ciceronem inuēctus: questus fuit contra rem suam: hoc est soceri sui: Ciceronem uenisse aliquando: quod Cicero nunc excusat:

indixerit. Nec uero necesse ē a me quenq; nomīari uobis: cum ipsi recordemini: mihi p̄onarū illi plusq; optarē: dederūt. Te miror Antōi quorū facta imitere: eorū exitū n̄ phorrescere! Atq; hoc in aliis minus mirabar. Nemo illorū mihi inimicus fuit uoluntari⁹. Oēs a me Rei. P. causa laceffiti: Tu ne uerbo qd̄ uiolat⁹: Vt audacior q̄. L. Catilina: furiosior q̄. P. Clodi⁹ uiderere: ultro maledictis me laceffisti: tuamq; a me alienatiōem ad ciues ip̄ios tibi glorię fōr̄ putauisti. Quid putē? cōtentū ne me? n̄ uideo nec i uita: nec i grā: nec in reb⁹ gestis: nec i hac mea mediocritate ingenii qd̄ despicere possit Antōius. An in Senatu facillime detrahi posse credidit? q̄ ordo clarissimis ciuib⁹ bene gesta Rei. pu. testimoniū multis: mihi unicōsuata dedit: an decertare mecū uoluit cōtētiōe dicēdi? Hoc qd̄z bñficiū est. Quid enim pleni⁹. Quid uberi⁹: q̄ mihi & p̄ me & cōtra Antōiūz dicere! Illud p̄fecto est: n̄ existimauit sui similib⁹ p̄bari posse se esse hostem patrię: nisi mihi esset inimicus: Cui priusq; de ceteris rebus: r̄n̄deo de amicitia: quāz a me uiolatam esse crimīatus est: Quod grauissimum crimen iudico: pauca dicamus. Cōtra rē suāz uenisse me nescio qñ q̄st⁹ est. An ego n̄ uenirez p̄tra alienūz p̄ familiari & necessario: & domestico meo? n̄ uenirem contra grām

PHILIPPICA SECVNDA

& cur nō uenirē inq̃t p̃tra socer̃ tuū: alienū mihi & cū quo aicitia aut p̃suetudo nō interce-
debat p̃ familiari necessario & q̃si domestico: p̃tra ātonii fauorē & gratiā: quā n̄ uirtute: s̃
flagitio collegit: p̃tra iuriā hoc ē iniquitatē iudicis: quā ātonii socer auxilio & fauore interce-
loris obtinuerat. Cū p̃ctim ē p̃torio iure mihi uenire liceret. An ego nō uenirē? interro-
gatiue legendū. Gratiā: fauorē & beniuolētiā hoīum in ātoniū. Nō uirtutis sp̃e zc: uirtu-

nō uirtutis specie s̃ x̃tatis florē collectaz: n̄ uenirē
p̃tra iuriā: quā iste intercessoris iniquissimi b̃nfi-
cio obtinuit: n̄ iur̃ p̃torio: S̃ hoc iccirco cōme-
moratū a te puto: ut te īfimo ordini cōmēdares:
cū oēs r̃cordarēt libertinū genex: & liberos tuos
nepotes quoq; fūdi libertini hōies fuisse. at. n. te
ī disciplināz meaz tradideras. Nam ita dixisti: do-
mū meaz uētitaras: ne tu si id fecisses meli⁹ famā
meli⁹ pudicitia tuā cōsuluiſſes. S̃ nec fecisti: nec
si cuperes: tibi id p. C. Curiōez facer̃ licuiss̃. Au-
gurat⁹ petitionē mihi te cōcessisse dixisti. O īcre-
dibilē audaciāz. O ipudētiāz pradicandam. Quo-
enī tpe me augurē a toto collegio expetitū. Cn.
Pōpei⁹. & Q. Hortēsi⁹ nomīauerūt: Neq; n. li-
cebat a plurib⁹ nomīari: nec tu soluēdo eras: nec
te ullo mō nisi euerſa. Re. P. fore ī columē puta-
bas. P. oteraz aut eo tpe Auguratū petere cū ī Ita-
lia Curio nō eēt: aut tū cū eſſes fact⁹: unāz tribū
fine Curiōe ferre potuiſſes: Cui⁹ ē familiares de-
ui cōdemnati sūt: qd̃ tui nimis studiosi fuissent.

dice fuerat: qd̃ p̃toris edicto & iure ſuari n̄ quēiebat: id qd̃ ſecut⁹ ē Ci. qcqd̃ aut fuerit inia-
ginari potius licet q̃ certum aliqd̃ tradere. Infimo ordine: libertinorū. Commēdares:
gratū redderes: & ad amorē puocares. Libertinū genex: te ſcilicet: nā libertini locuple-
tis filiā uxore duxit ātoni⁹. Nepotes quoq; fūdi: M. Fūdi Bābaliōis: & quoq; legendū eſt:
Diffiniūtur aut ī iure ciuili libertini q̃ iuſta ſuitute manumiſſi sūt. At. n. te ī disciplināz
& hoc obiecerat ātoni⁹ q̃ ī Cicerōis disciplinā ſeſe adoleſcēs tradidiſſet: uolebat aut uideri
obſuaſſe ciceronē: p̃tra Ci. negat factū: nec p̃ curionē ē ſi uoluiffet & optaſſet dic̃t facere
licuiſſe: nā ut obſequētiorē adoleſcētē hēret curio: a uirtute abducebat: & ad oēs turpitudi-
nē ipellebat: qd̃ ē p̃ dictū. Ne tu ſi id feciſſes: certe ſi id feciſſes. gr̃eca p̃ticula ē ui h̃z affir-
mādi. Ter. ī ādria: Ne iſte haud mecū ſētit. Augurat⁹ petitionē: & hoc obiecerat ātoni⁹ in
petitōe augurat⁹ ceſſiſſe cicerōi ſe: hoc ē petēte cicerōe hōris & b̃nuolētiē cā petere deſiſſe.
Falsū oñdit Ci. quoniā ne petere qd̃ licebat ātonio auguratū: cū & deberet. cc. l. milia: &
ſoluēdo nō eēt: nā neq; petere auguratū neq; augurē ī demortui locū noīare iis licebat: qui
aut dānati eēt de reperūdis: aut creditorib⁹ ſoluēdo n̄ eēt: ſic enīz lege cautū erat. Et p̃e-
rea Curio cui⁹ interceſſiōib⁹ id ātoni⁹ p̃ſeq poſſz aberat: queſtor ī Aſia. is. n. curio ē: ad quē
ſūt plures Ci. epistolę: ī p̃ncipio ſecūdi libri epistolaz ad Lētulū. Augur Cicero in Crasſi
locū optat⁹ ē: p̃ q̃ ille p̃iit ī p̃this: paulo añ q̃ p̃ſul ī ciliciā p̃ficiſcere. Nominarunt p̃ſtan-
tiſſimi uiri & ī ſua rep. florētiffimi Cn. pōpei⁹ & hortēsi⁹ orator. Aut cū eēs: tūc inq̃t cuz
fact⁹ fuiſti augur: unā tribū ad ſuffragia ferre & p̃ducere n̄ potuiſſes ſine curiōis auxilio
ac ſi dicat n̄ ſupp̃etebat tibi pecūia: q̃ unā tribū ābires. fauore Cē. Iulii iqt Plu. iter augu-
res coopratū fuiſſe Ant. Breui: qd̃ ui pulſo p̃petitore ſupiores fuiſſent p̃ Antōio laborātes

tis sp̃em dixit pulchritudinē &
hōeſtatē: uide ſpecioſa res dī ho-
neſta & pulchra: ſic ait quoniā
etatis florē ſubiūgit. ſignificat
aut rē ſcediſſimā antoniū etatis
florē multoz ſibi gratiā p̃ciliaſ-
ſe: Egregia fuit forma: ardēter a
Curiōis filio dilect⁹: q̃ ut obno-
xiū magis ſibi redderet ātoniū
ī amores libidies uariosq; ſup̃
ipellebat: q̃re grande q̃s alienū
cōſlauit. Cūq; cc. l. milia debe-
ret: idē p̃ eo interceſſit Curio: p̃
uero curiōis egre ferēs: domo
ſua p̃hibuit ātoniū: q̃ ad clodiū
prius ſe p̃tulit: idē in Aſiā abiit:
Cicero ſcediſſime actam obicit
ātonio pueritiā: & ſe plurib⁹ p̃-
ſtituiſſe illū oñdit. Iniuriā: ini-
q̃tatē iudicis. Iſte: ſocer tuus.

Interceſſoris iniquiſſimi: aut an-
tonii: aut curiōis: q̃ magnā di-
cēdo p̃pauit potētiā: iniquū ue-
ro q̃ppia p̃tra Cicerōis amicis-
ſimū obtinuerant. Nō iure p̃-
torio: ſcilz uenirē. nā aut cōtra
leges: aut dolo malo q̃ppia cō-
tra Cicerōis amicū ſtatutū a iu-

IN. M. ANTONIVM

At bñficio sũ usus tuo: & hoc obiecerat ātoni? suo usũ bñficio Ciceronē: q̄ eũ Brūdus
sui cū posset: nō occidisset: ad qđ rñdet Cicero. Pōpeio in Pharsalia supato cū Cato q̄ na/
ualibus pręerat copiis: & classem & exercitũ Ciceroni cōmittendũ censeret: oēs q̄ ut acci/
peret: hortarent̄: ac unũ illũ sibi ducē in cōmuni salute deposcerēt: cōstanter recusauit: si/
nē sibi belli fecisse: & in omiũ ppare palā rñdit: qđ ei? diũ sic moleste qđā tulere ut pagē
abfuerit qñ occideret: quare p
pere in Italiam reuersus: statuit
Brūdus Cēsar̄s reditũ in Asia
& egypto cōmorantis p̄stol/
lari. Erat aut̄ Brūdus Antonius?
q̄ Ciceronē q̄ in p̄tibus fuisset
Pōpeianis occidere potuit: qđ
obiecit dicēs suo bñficio uiue/
re: uixq; a Cēsar̄is militibus de/
fendisse. Sēp p̄ me tuli: fal/
sus sũ semp ac si ita: ut dicis: eēt

Minus prudēti: rē ipsam ut ē
cognoscēti. Ipse uictor: cēsar

Eũ tu occideres? quē saluũ
cēsar uoluisset: ac si dicat mini/
me. Quod si eēt bñficiũ: nō
occidere cū possis: quoniā bñ/
ficiũ nō ē: illi qđ cēsar nō ade/
mit uitā cū posset: nō laudarēt
q̄ eũ interfecerint: sed ingrati ha/
berent̄ & uituparent̄. sed quia
laudat̄: ideo non adimere ui/
tā nō ē beneficiũ. Illũ: Cēsa/
rē. Seruati: nō occisi: ut Bru/
tus Cassius & reliq; q̄ p̄tes Pō/
peti secuti sunt qđ uictor cēsar
pep̄cit. Impiũ: miser. n. uide/
ri debet te hoĩem nefariũ tantũ
hũisse licētē ut ciuē optimũ &
p̄stātissimũ necare posses si uel/
les. De iteritu: quē iterit p̄ te.

Ne ingratus uiderer: in te q̄
n̄ adēmis̄ iactas uitā cū posses

In illa querela: quē ē in supi/
ore orōne. Et qđē: & tñ null?
adeo tēpans extitisset: qđ te cō/
querēs abstinere a maledicto pos/
set. Reliqas reip. p̄p̄ interce/
ptā pecuniā hoc ait: quē fuerat
ad edē opis: & p̄p̄ q̄tuor milia

talēta: quē a Calphurnia Cēsar̄is uxore accepit. Turpissimo mercato: tanq̄ i nūdinis &
mercato oĩa ātonius uēdiderat: magistratus: imunitates. Cū leges eas: ut p̄toris p̄uincię
plusq̄ ānũ: p̄sulares plusq̄ biēniũ obtinerēt: ut duab; decuriis tertia cēturiōnũ adderet: ut
de ui & maiestate dānatis liceret puocare. De te: nā uolebat ātonius licere sibi puincia;
p̄ arbitrio suo retinere. Intercessionē: tribūtiā subtulisses p̄sulari p̄tate & auctoritate.

Oēs ipuritates: oēs ipuros & foedos hoĩes aleatores: ganeōes: ut mox diceb. Lustris: sūt
& i siluis lustra ferag; hitacula. Virg. Nō absūt illic salt; & lustra ferag; & loca sordida atq;
occulta i q̄s q̄ uersat gulę & luxurię opā dāt: ac ipa ēt lupāria. Plau. i asia. lustris studet.

At bñficio suũ usus tuo? quo? qđ illud ipsũ qđ
cōmemoras semp p̄ me tuli. Malui me tibi de/
bere cōfiteri: q̄ cuiq̄ min? prudēti n̄ satis gratus
uideri. S; quo bñficio? qđ me Brūdus nō occi/
deris: quē ipse uictor: q̄ tibi ut tute gloriari sole/
bas detulerat ex latrōib; suis principatũ: saluũ
esse uoluisset. i Italia; ire iussisset. eũ tu occideres
fac potuisses. Quod ē aliud. P. C. bñficiũ latro/
nũ: nisi ut cōmemorā possint iis se uitaz dedisse:
qđ nō ademerit. Quod si eēt bñficiũ: nunq̄ ii q̄ il/
lũz interfecerūt a quo erant fuati: quos tu ipse ui/
ros clarissimos appellā soles: tanta; eēt gloria;
cōsecuti. q̄le aut̄ bñficiũ ē q̄ te abstinueris a nefa/
rio scelere? Qua i re nō tam iucundũ uideri mihi
debeuit non interfectũ a te: q̄ miser id te ip̄ue facer̄
potuisses. S; sit bñficiũ: qñ qđē mai? a latrone acci/
pi nullũ potuit. In quo potes me dicē ingratum?
an de iteritu. Rei. P. queri nō debui ne i te ingrat?
uiderer? At i illa querela misera qđē & luctuosa
s; mihi p̄ hoc gradu i quo me Senat? . Po. q; . R.
collocauit necessaria: Quid ē dictũ a me cū cōtu/
melia? Quid nō moderate? Quid n̄ amice? Et qđē
cui? tēpantia fuit: D. M. Antōio querēte; absti/
nere maledicto: p̄stī cū tu reliqas. Rei. Pu. diffi/
pauisses: cū domi tu x turpissimo mercatu oĩa ef/
sent uenalia: cū leges eas quā nunq̄ pmulgata ef/
sent: & de te: & a te latas cōfiterer? cū auspicia: au/
gur: intercessionem Consul sustulisses: cum esses
foedissime stipatus armatis: cu; oēs ipuritates pu/
blica in domo quotidie suscipies: Vino lustrisq;

PHILIPPICA SECVNDA

Confectus: p̄sūptus: exinanitus. Cū. M. crasso: hic ē. M. crassus ille diues q̄ p̄iit ī Par
this: cū quo Ciceroni graues & diuturne fuerūt inimicitie. Ea uero extitit cā: quod cū Ca
tilina cōiurasse eū Cicero insimulauit. Et in orōne quā de p̄sultu suo habuit: Crassum
ad se noctu uenisse rettulit: epistolā a Catilina missam tenentē: qua illū quasi p̄sciū ad p̄fir
mandā coniurationē hortabatur. Quod uero in Ciceronē equior esset Crassus: ac non ap̄re
infectaretur: fili? cā extitit: qui

cōfect? At ego t̄q̄ mihi cū. M. crasso p̄tētio cēt:
Quo cū multæ & magnæ fuerūt: nō cū uno gla
diator neq̄ssio & d. R. P. grauiſ q̄rēs: d. hōine ni
hil dixi. Itaq; hodie p̄ficiāz: ut itelligat q̄tū a me
bñficiū tū accepit. At ēt l̄ras q̄s me sibi misisse di
ceret: recitauit. hō & hūanitatē exp̄s: & uitā cō
mūis ignar? Quis. n. unq̄ q̄ paulū mō bonorū cō
suetudinē nosset: litteras ad se ab amico missas of
fensiōe aliqua it̄rposita in medium protulit: pa
lamq; recitauit! Quid hoc ē aliud q̄ tollere e uita
uitā societate? tollere amicorū colloq̄a absentiū?
q̄ multa loca solent esse ī epistolis quæ prolata si
sint: inepta esse uideant? q̄ multa seria: neq; tñ ul
lo mō diuulganda. Sit hoc inhumanitatis tur
stulticiaz incredibilem uidere. Quid habes quod
mihi oppōas hō diserte ut Mustela: Thamyrio.
& Tyrōi Numisio uideris. Qui cū hoc ipso tpe
stent cū gladiis ī cōspectu Senatus: ego quoq; te
distuz putabo: si oñderis quō sis eos it̄r sicarios
defēsurus. S; qd oppones tandē? si negē me unq̄
istas l̄ras ad te misisse. Quo me teste cōuincēs? an
chirographo ī quo habes sciētiam quæstuosam?
qd possis: sunt. n. librarii manu. Iam ī uideo ma
gistro tuo: q̄ te tāta mercede: q̄ta; iāz p̄feraz nihil
sapere docuit. Quid ē min? nō dico oratoris: sed
hominis: q̄ obicere aduersario: quod ille si uer
bo negarit: longius progredi non possit qui obie
cerit. At ego nō nego: teq; ī isto ipso cōuico non

studiorū grā Ciceronem affecta
batur: & sic obſuabat: ut eo dā
nato uestem mutauerit: idq; ut
cōplures nobilissimi adolescen
tes facerēt: suaserit. Tandē uero
patrē etiā reconciliauit Cicero
ni. Tū: qñ habuit primā illaz
orōne: quæ hanc p̄cedit. Vitē
cōmunis: ac si diceret humane
p̄suetudinis quā seq̄ solem? nō
enī si qd scriptū aut dictū ē no
bis ab amicis prius: id cū inimi
ci euadim? diuulgare debem?
Nec prudēs quispiam facere au
deret. nam si hoc fieret: abstine
rent hoies loq̄ multa cū amicis
aut scribere absentes: quippe q̄
dicerent: si forte inimicitie it̄r
nos exorirētur: quicqd dixerō:
aut scripserō: p̄p̄alabitur. Ali
qua defensiōe: idest si qua offen
sio interuenit: si displicuerunt.

Vitē societatem: ut ad amicū
nō audeat q̄sq; scribere: aliqua
de re: si dubitat eū aliqua offen
sione interueniente p̄diturum.

Inepta: ut ioci & dicta faceta
ambigua & obſcena nō nūq;
q̄lia sūt in Cicerōis epistolis il
lis ad Petū & alios nonnullos.

Seria: de repu. sed nō diuulgā
da qñ piculū ē ide ei q̄ scripsit:
ut cū t̄pa accusam? & p̄cipes
carpim? Sit hoc: tu inq; ī hu
manus: & uitē cōis ignar? hāc
tuā incredibilem stulticiā uideas
& p̄sideres. Hō diserte: irōice:

ut tuis inq; uideris opis & affeclis: hōib? ipurissimis & scelestissimis. Mustela: thamyrio: ty
rōi: quos & iferi? p̄mēorat: ii uini exhalādi n̄ acuedi ī genii cā declamare dicitabāt Ant. qd
p? diceſ. Inter sicarios: q̄li iocaf Ci. & tñ ueq; obicit crimē atōio: qd & ip̄e & ope ei? ob
noxii eēt legi d? sicariis: quoniā armati uenerāt ī senatū. Lex uero Cor. d? sica. hōicidas ul
tore ferro p̄legit: uel eos q̄ hois occidēdi cā cū telo ābulāt. Sica uero ē qcqd teli hois occi
dēdi cā ferit. An chirographo: ip̄a man? meq; scriptura. In quo hēs zc: ī effingēdis. s. chi
rographis: & scriptura man? alic? ac caracterib? ex qb? magnū capis fructū: adulterinis
l̄ris & testamētis. Quid possis. q. d. n̄ uideo: n. n. sūt mea: s; librarii mei māu. Iā ī uideo zc:
& hic iocaf: sed cū felle & acri rep̄hēsiōe: Curiōi dicit ī uidere se q̄ nihil Antoniū sape do
cuit tāta mercede: ei enim se subſtrauerat Antonius: ut est dictum. Verbo: uno uerbo.

Oē aut tuū crimē ē: oīs i tali re tua accusatio ē: & in hoc me criminari. Quendā de exilio reducere: P. Clodii filiū itelligimus: quē exulē reductur? Antoni? scripsit ad Ciceronē pri?: se illū nisi Cicero ānueret n̄ reuocatur. Quid. n. interponere audacię tuę: ac si diceret facturū oīno fueras: uellē nollem ego.

Huius ordi: senatorii. Cēlaris lege: quā i actis & libellis cēlaris tu ipse eē dicebas. Meā gratiā: meū bñficiū. Lege lata: nā si cēlar tulerat ut. P. Clodii fili? restituere: neq; Cicero nis p̄sentientis: neq; Antonii reuocantis poterat beneficiū esse

Attente: quoniā magna & uera in illū dicam. Modestiaz: in uita & moribus. Oblitū esse puteris mei: p̄suerudis meę

Vel q̄ ita factus est p̄sul: q̄r- tum cōsul Cēlar Antoniū sibi collegam assumpsit: Cēlaris ergo arbitrio: non populi suffragiis factus est consul: nō lege: nō more: ideoq; ait Cicero: uel q̄ ita factus est consul. Statuerat aut Cēlar se magistratu abdicare: ita ut in locū suū Dolo bella subrogare: qd̄ pri? ē dictū. Re uester: uobis. n. & publice utilitati n̄ meę & p̄uatę: ut ātoni? p̄sul fui: nec qcq̄ nisi ex lēat? auctoritate gessi aut p̄stitui cū oīa antoni? ex libidine agat.

Tu hō sapiēs: ironice. Fatū: ut quēadmodū ille peas. C. Curionē: q̄ i Libyā p̄tra Attiliū Varū: q̄ p̄ Pōpeio ductabat exercitū: & Iubā Mauroꝝ ac Numidaz regē q̄ Varo obseq̄bat cū duab? missis legionib? pugnas ap̄ Bragadā fluuiū cū oīb? q̄ una erant trucidat? est: quod Appianus & Lucanus scribunt pluribus. Domi tuę: ut omnes ex ista familia ferro pereatis: sicuti & auus tuus periit.

P. Seruilius: is est q̄ Itauros in Cilicia domuit: & Itaurici cognomē reportauit. L. Catulo:

i humanitatis solū: sed etiam amētia. Quod. n. uerbum in istis litteris est non plenum humanitatis: officii: beniuolentię: omne autē crimen tuum est: quod de te in his litteris non male existimem: q̄ scribam tanq̄ ad Ciuē: tanq̄ ad bonum uirum: non tanq̄ ad sceleratū & latrone. At ego tuas litteras: & si iure poteram a te laceffitus: tū non proferam: quibus petis: ut tibi per me liceat quēdam de exilio reducere. Adiurasq; id te inuito me non esse facturū. idq; a me impetras? Quid enim interponere audacię tuę? quem neq; autoritas huius ordinis: neq; existimatio. P. R. neq; leges ulla possunt coercere? Veruntamen quid erat: qd̄ me rogares? si erat is: de quo rogabas: Cēlar. lege reductus? Sed uidelicet meaz gratiaz uoluit esse: in quo ne ipsius quidē ulla esse poterat lege lata. Sed cum. P. C. mihi & pro me aliquid & in. M. Antoniū multa dicenda sint: alterū peto a uobis: ut pro me dicentē benigne: alterū ipse efficiam: Vt contra illum cū dicam: attente audiatis. Simul illud oro si meam cū in omni uita tum in dicendo moderationem: modestiamq; cognoscitis: ne me hodie cū isti ut prouocatus respondēdo: oblitum esse putetis mei. nō tractabo ut Cōsulem: ne ille quidem me ut Cōsulare: & si ille nullo modo Consul uel quod ita uiuit: uel quod ita Rem. P. u. gerit: uel quod ita factus est Consul: Ego sine ulla controuersia Consularis: ut igitur intelleretis: qualem me esse Cōsulare p̄fiterer: obiecit mihi Cōsulatū meū: qui Cōsulat? uerbo me? P. C. re uester fuit. Quid enī cōstitui? qd̄ gessi? nisi ex hui? ordinis cōsilio? auctoritate? sententia? Hęc tu hō sapiēs nō soluz eloquēs apud eos quorū cōsilio sapiētiazq; gesta sūt: ausus es uituperare? Quis aut meū cōsulatū prater. P. Clodiū q̄ uituparet. iuēt? ē? Cuius qdē te fatū sicuti. C. Curionē manet: quoniaz id domi tuę ē: qd̄ fuit illoꝝ utriq; fatale. nō placet M. Antōio Cōsulat? me? At placuit. P. Seruilio: ut cū primū nomīez ex illi? tpis cōsularib?: q̄ p̄xiē ē mortu? placuit. L. Catulo: cui? singularis semper i hac Re. P. u. uiuet autoritas. placuit

PHILIPPICA SECVNDA

Quintū Catulum potius legendum puto : qui consumptum incendio Iouis templum in Capitolio & refectum:dedicauit. Duobus Lucullis:Lucio & Marco:uterq; p̄sularis fuit Lucius etate Pompeio grandior:res preclaras contra Mithridatem gessit:& ingentes pos sedit diuitias. M.Crasso:illi diuiti. Qu.Hortensio:oratori prestatissimo. C.Curio ni:patri:cuius & aliis in locis:& in libro meminit de claris oratoribus. Decessit is nō mul

to antequā in Ciliciā proficis ceretur Cicero. M.Lepido:q fuit triūuir. C.Pisoni:qui fra ter fuit Lucii Pisonis socii Ce saris. M.Labeoni:is iure cō sultus fuit:cū Cesare in Gallia militauit: & tamen in ciuilibus bellis Pompeiū ē secutus: L. Volcatio:hui? meminit i episto lis. C.Figulo: ad hūc multę sūt Cicerōis epistolę: fuit autē eruditissim?. D.Syllāo & L. Murene:hog & Salu.meminit in Catilina. Placuit.M.Cato ni:q p̄sularis nō fuit: sed p̄eto riul.M.Cato q se uticę occidit ne Cesare uictorē:patriāq; sui entem uideret:& illi supplicare cogere:ac p his reb? grās age re:q̄s p̄tra leges & p iniuriā fe cisset:quēadmodū ipse.L.Ce sa ri inq̄ Cesaris p̄pinquo:qui a trecētis q p̄tra Cesare senserat: p uenia & salute ipetrāda:ad ui ctorē mittebat. CN.Pōpei?: q cū primū ex Asia sese i urbez recepiss:grās Cicerōi egit: fru stra se affirmās triūphū repor taturū fuisse:nili urbs a Cicerōe suata ēēt:in q posset triūphare. Ex Syria:quā puinciā po.ro. fecit:cū & Iudeā subegit dire pto Salomōis templo:& Aristo bolo iudeorū rege capto. Ut parēti:M.Catōis snia pater pa

trig ē appellat:qđ pri? dixim? Acceptū referrer:a rōcinātibus & rōnib? hoc est supputa tōib? tractus ē s̄mo:i q̄s cū pecūiā creditā accipimus:acceptā referre dicimur.cū uero red dimus:expēsam. L.Cotta:is supplicatiōz decreuit Cicerōi patefcā p̄iuratiōe & supplicio de p̄iuratis sūpto:cui s̄atus ē affēsus.Nemini aut p̄tigit unq̄ talis hōor togato. nā decerni supplicatiōes p̄sueuere is q̄ extra urbē bellū gerūt. In sororis suę:Iulia ex Cesare failia L.Cesaris soror ātonio.M.ātonii oratoris filio nupsit Focia p̄maria & nulli gratis suę pu dicitia cedēs:post mariti mortē nupsit itez.P.Cor.Lētulo:q cū.L.Catilia p̄iurauit:& sup plicio Cicerōe p̄sule & uidice p̄iuratōis ē affēsus.ūde uehemēs ātonii.i Ciceronē odiū: qđ pe q̄ dicere tolebat uittrici sui corp? nō prius ad sepulturā p̄cessum: q̄ id mater supplex a Cicerōis uxore ipetrasset.sed falso hoc predicabat:nā nemo supplicio affectorū ob eam cō iurationem sepultura est prohibitus.Alienus:non affinis: aut p̄pinquus. Sororis:L. cesaris. Ad quos:uillissimos & nefarios. Audiēdi sūt:& oñdit quo pacto quasi p dialo gū.uox.n.ē cuiuspiā it̄rogātis cur in senatū aut oꝝ n̄ descēdat antōius:cui responderur

trig ē appellat:qđ pri? dixim? Acceptū referrer:a rōcinātibus & rōnib? hoc est supputa tōib? tractus ē s̄mo:i q̄s cū pecūiā creditā accipimus:acceptā referre dicimur.cū uero red dimus:expēsam. L.Cotta:is supplicatiōz decreuit Cicerōi patefcā p̄iuratiōe & supplicio de p̄iuratis sūpto:cui s̄atus ē affēsus.Nemini aut p̄tigit unq̄ talis hōor togato. nā decerni supplicatiōes p̄sueuere is q̄ extra urbē bellū gerūt. In sororis suę:Iulia ex Cesare failia L.Cesaris soror ātonio.M.ātonii oratoris filio nupsit Focia p̄maria & nulli gratis suę pu dicitia cedēs:post mariti mortē nupsit itez.P.Cor.Lētulo:q cū.L.Catilia p̄iurauit:& sup plicio Cicerōe p̄sule & uidice p̄iuratōis ē affēsus.ūde uehemēs ātonii.i Ciceronē odiū: qđ pe q̄ dicere tolebat uittrici sui corp? nō prius ad sepulturā p̄cessum: q̄ id mater supplex a Cicerōis uxore ipetrasset.sed falso hoc predicabat:nā nemo supplicio affectorū ob eam cō iurationem sepultura est prohibitus.Alienus:non affinis: aut p̄pinquus. Sororis:L. cesaris. Ad quos:uillissimos & nefarios. Audiēdi sūt:& oñdit quo pacto quasi p dialo gū.uox.n.ē cuiuspiā it̄rogātis cur in senatū aut oꝝ n̄ descēdat antōius:cui responderur

IN. M. ANTONIVM

Dat natalia: dat facultatem celebrandi natales dies in hortis suis: & ipse iterum. Neminem nominabo: cui det. Sed putatote: cogitate uos ipsi: & diuinate: Phormio & Gnato personae sunt parasitorum Terentia: Alter in fabula cui nomen datur: alter in eunucho intro ducitur. Ballio lenonem nomen est in fabula est apud Plautum. cui nomen pleudul. Tu uidelicet: haec antonii fuerant uerba quae eleuat & praenit Cicero: Scilicet & uidelicet derisum indicat cum amaritudine quidam per mixtum: ut Terentius. Id populum curat scilicet. In eo templo: concordie ubi habitus est senatus: quod post apparet: quando in Ciceronem dixit Antonius: aut certe in curia quae sacra erat: non enim nisi in sacro loco haberi senatus poterat. Virgilius. Hoc illis curia templum. Clodium Capitolinum: quod ducebat ad Capitolium ex romano foro. Ut illa credo: haec ironice ait. ideo Clodium inquit Capitolinum armatorum seruorum plenum fuisse: ut tunc illa senatus consultum de coniuratis fierent: cum uim senatui afferebam: & ita ut uolebas sentire illum coquebas: quod in diuersum accipiendum est: nam & salutaria referente Cicerone senatus consulta facta sunt: quibus liberata ab interitu respublica. & puniti nefarii homines coniurati.

Præter re: qui Catilinae plimilis minime affuisti quasi iniquo animo ferres talia in Catilinam statui. Quis nomen non dedit? interrogatus ita ne celeret & quasi perit se in senatus uoluntate futurum. nam militaturi una cum aliquo consule seu imperatore nomina dabant. Consciorum indicibus: haec omnia apud Crispum

Haberet duces: me. Ad sepulturam: hoc quid sit prius est dictum. P. Clodius: cum accusator Ciceronis ad populum multa obiecit: sed illud in primis: quod de indemnatis ciuibus romanis supplicium sumpsisset.

dat natalia in hortis: cui? neminem nominabo: putatote eum Phormioni alicui: tum Gnatoni: tum Ballioni. O foeditatem hominis flagitiosam: O impudentiam: nequiciam: libidinem: non ferendam. tu cum Principem Senatorem ciuem singularem tam propinquum habeas. ad eum de. R. P. nihil refers? ad eos refers qui domum suam nullam habent: tuam exhauriunt. Tuus uidelicet salutaris Consulatus: perniciosus meus? adeo ne pudorem cum pudicitia perdidisti? Ut hoc in eo templo dicere ausus sis: in quo ego Senatus illum qui quondam florens orbi terrarum praesidebat: consulebam: tu homines perditissimos cum gladiis collocauisti? At etiam ausus es: quid autem est: quod tu non audeas? Clodium Capitolinum dicere me Consule plenum seruorum armatorum fuisse. Ut illa credo nefaria Senatus Consulta tunc fierent: cum uim afferebam Senatui. O miserum siue illa tibi nota non sunt: nihil enim boni nosti: siue sunt: qui apud tales uiros tam impudenter loquare? Quis enim eques Romanus? quis præter te adolescens nobilis? Quis ullius ordinis: qui se ciuem meminisset: cum Senatus in hoc templo esset: in Cludio capitolino non fuit? Quis nomen non dedit? quanquam nec scribae sufficere: nec tabulae nomina illorum capere potuerunt: etenim cum homines nefarii de patriæ parricidio confiterentur: cum consciorum indicibus: sua manu uoce pene litterarum coacti se Urbem inflammare: ciues trucidare: uastare Italiae: delere Rem. pu. consensissent: quis esset: qui ad salutem communem defendendam non excitaretur? praesertim cum. S. P. Q. R. haberet ducem? qualis si quidem nunc esset: tibi idem quod illis accidit: contigisset. Ad sepulturam corpus uitrici sui negat a me datum. Hoc uero ne. P. quidem Clodius dixit unquam? quem quia iure fui ei inimicus: doleo a te iam omnibus uitis esse superatum. Qui autem tibi uenit in mentem redigere in memoriam nostram te domi. P. Lentuli esse educatum? an uerebatur ne non putaremus natura te potuisse tam improbum euadere: nisi accessisset etiam

PHILIPPICA SECVNDA

disciplina? Tam aut̃ eras excors: ut tota in oꝛo ne tecū ipse pugnares: ut nō modo nō coherētia inter se diceret: sed maxime disiūcta atq; contra ria: ut non tanta mecū quanta tecū ibi esset contentio. Vitricū tuū in tanto fuisse scelere fatebare: pœna affectū quærebat? Ita quod ppriū meū est laudasti: quod totius senatus est reprahēdisti. Nam cū cōprahēsiō fontiū mea aīaduēsiō Senatus fuerit: homo disertus non intelligit: cū quem contradicit: laudari a se eos apud quos dicit uituperari. Iam illud cuius est nō dico audacia: cupit enī se audacē dici. sed qđ mīme uult: stulticia qua uincit oēs. Cliui Capitolini mentionem facere: cum iter subsellia nra uersent̃ armati? Cū in hac cella concordia o dii imortales in qua me cōsule salutare sententia dicta sunt quibus ad hanc diē uiximus cum gladiis hoīes collocati stent? Accusa senatū: accusa equestre ordinē: qui tum cū senatu copulatus fuit: accusa omnes ordines: omnes ciues dum confiteare hunc ordinem hoc ipso tempore ab Ithyreis circūfederi. Hæc tu non ppter audaciam dicis tam impudenter: sed qui tantarum rerū repugnantiam non uideris: nihil pfecto sapias. Quid enī ē dementius: q̃ cum ipse contra rēpublicam pernicioſa arma caperis: obicere alteri salutaria. At & quodam in loco facetus esse uoluisti: quam id dii boni nō decebat: in quo est tua culpa nulla. Aliquid enim salis ab uxore Mima trahere potuisti. Cadant arma toga. Quid? tū nonne cesserunt? At postea tuis armis cessit toga. quæ ramus igitur utrum melius fuerit libertati. P. R. sceleratorum arma: an libertatem nostrā armis tuis cadere? Nec uero tibi de uersibus respōdebo. tamē dicam breuiter: neq; illos: neq; ullas te oīno litteras nosse: me nec. R. P. ub. nec amicis unq̃ defuisse: & tamē omni genere monumētōꝝ meorum perfecisse operis succisiuis: ut mex uigilia mexq; litteræ & iuuetuti utilitatis & nomini Romano laudis aliquid afferrent. Sed hoc nō huius tpris ad maiora ueniamus. P. Clodiū

Disciplina: educatio Quāta tecū esset cōtentio: dū min⁹ coherentia dicis & a te ipso dissentis. Eum: me. Eos: senatores. In hac cella concordie: templū concordie in oliuo fuit Capitolio nō pcul a Iunōis monere templo: quod illic fuit ubi domus. M. Manlii in Capitolio: qua diruta sedes Iunonis est extruſa. Furius Camillus uouit bello uehementano & posuit. Ouidius auctor in fastis: Cella uero pars templi est ubi res diuina sit ubi simulachruꝝ numinis: circa quam precinēdiones colūnaꝝ & in cellā ingredi omnibus fas nō erat. Ab Ithyreis. Ithyria rēgio ē palestie & iudeꝝ i q̃ Antio. sub gabinio p̃sule meruit. uñ ē multos abduxit q̃b⁹ postea utebat̃ suis & mistris. Sūt item Ithyrei uicini pris & arabib⁹ montanā icolētes regionē: hoīes malefici. Virgi. Optimos arcus significare uolēs Ithyrgos dixit in georg. Ithyrgos taxi torquēt in arc⁹.

Alteri: mihi. Salutaria: q̃ salutē attulerūt. At etiā quodā in loco facetus ēē uoluisti: nam q̃si p̃ iocū Ci. recitauerat uersū Cedāt arma Toge. Salis: faciat. Ter. Qui h̃z salē qđ i te ē.

Ab uxore mima: Antio fuit uxor & eadē soror. C. Antio. filia Ci. college i p̃sultu: quā a Dolobella adulteratā suspicāt⁹ repudiavit: & Fuluiam accepit C. Curiōi p̃us nuptā: q̃ sic imperiū in uig. exercebat: ut ei se gratiā h̃re aliqñ Cleopatra dixerit q̃ ita institutū ab ea accepisset Antoniū ut uxorib⁹ esse obnoxius didicisset. Hic Volūniā itelligit Mimā: q̃ ueluti uxor Antio erat & quā tāq̃ nuxm̃ Antoni sequebat: ut mox diceſ. Succisiuis opis: q̃daz rex. hoc nō h̃nt. Succisiua tpa uocat Plī. Sūt aut̃ quę a rebus necessariis succisa sūt & ab illo tpe qđ alicui certę rei destitūt

IN. M. ANTONIVM

est diuina ut horre nocturne q̄etis. Ci. li. d̄ legibus. Succisua quedā t̄pa incurrūt que ego
pire nō patior. A. Geli. Quantū aut̄ nit̄ mihi deinceps deū uolūtate erit q̄tūq; a cura &
a re familiari pcurādoq; cultu liberaz meaz dabitur: ociū oīa subcisua & subsecūdaria
t̄pa ad colligēdas huiusmōi memoriaz delectatiūculas cōferā. Meo cōsilio interfectū: id
quod alii quoq; Ciceroni obiecerē: eius cōsilio & ipulsa a Milone. occisū Clodiū. Cum
tu illū: Anto. ducenta q̄nq;gin
ta milia debebat p qbus cū in
tercessisset Curio: cui? erat scor
tū Curionis pater egre ferens
domo prohibuit Anto. is se ad
Pu. Clodiū cōtulit: nec multo
post ortis inter ipm & Clodiū
inimicitis in Asiā abiit. Op
pilatis: direptis. nā tabernā illā
librariā in qua delituit fugiēs
Clodiū Anto. etiam oppilauit.
Est aut̄ oppilare & cōpilare: fu
rari. Sed ita ut ne pilus qdē re
māeat: uel quoniā milites que
rapiūt in pilē figurā conferūt
ut ait P edianus. Fauisse: cō
tra Clodiū. Rē trālegit: Clo
diū occidit in uia Appia. Sci
licet is animus: q̄ si reipu. cā oc
ciderit Clodiū Milo qd̄ in illa
orōne nititur pbare que p Mi
lone extat. At letatus suz: di
luit & hoc quod obiecerat An
to. In tantā leticia: que fuit
publica occiso Clodio. Que
stio: lege pōpei q̄ tulit ut de cē
de i Appia uia facta quēreret.
erat aut̄ tū solus cōsul Pomp.
ut Ci. & Pedi. Nā satis pru
denter illa zc. nam ueteri lege
xii. ta. de morte hoīs qō cōstitu
ta est Nemo in me dixit: me
suasore aut̄ ipulfore cēsū Clo
diū. Quod uero dicere aus?
ē: diluit obiectū ab Antonio q̄
dixerat Ciceronis culpa ciuile
bellū exortū. Temporibus
qd̄ eni qbus egerim tēporibus
ignorasti. M. Bibulo: q̄ col
lega fuit cēsaris in cōsulatu in
quo sic ipotēter cēsar se gessit:
ut uenire Bibulū in Senatū p
hibuerit: & cōmunē magistra
tuz pene solus administrauerit
hinc duo illi uersus iactati. Non Bibulo quicquam nuper: sed Cēsare gestum est. Nam Bi
bulo fieri consule nil memini. Tunc inita est concordia inter cēsarem: Pōpeiū: & Crassū:
pro quoq; arbitrio gubernabatur respub. Et Luca. ait. Tu cā maloz facta tribus domi
nis cōmunis Roma. Pōpeius cēsari tradidit: eius filia Iulia in matrimonium accepta.

meo consilio interfectū eē dixisti. Quid nāz ho
mines putarent: si tū occisus esset cū tu illuz in
foro spectante po. Ro. gladio stricto infecutus
es? negociūq; transegisses: nisi ille se sub scalas
tabernæ librariæ coniecisset? hisq; oppilatis ipe
tū tuū cōpressisset? Sed quid? ego fauisse me tibi
fateor: suasisse ne tu quidē dicis. At Miloni ne
fauere quidem potui. prius enī rem transegit: q̄
q̄sq; tū suspicaretur eū facturū esse. At ego suasi
scilicet is animus erat Milouis ut pdesse. R. P.
sine suasore nō posset? At latatus sū. quid ergo
in tanta leticia cūctæ ciuitatis me unū tristē eē
oportebat? q̄q; de morte. P. Clodii fuit questio
non satis prudenter illa quidē constituta? Quid
enim attinebat noua lege quæri de eo: qui homi
nem occidisset: cum esset legibus quæstio cōsti
tuta? Quæsitum est tamen quid ergo? cum res
agebatur: nemo in me dixit & tot annis post tu
es iuentus qui diceres? Quod uero dicere ausus
es: idq; multis uerbis opa mea P ompeiū a Cæ
saris amicitia esse disiunctuz: ob eamq; causam
mea culpa ciuile bellum esse natum: in eo nō tu
quidem tota re. sed quod maximū est tempori
bus errasti. Ego. M. Bibulo præstantissimo ci
ue consule nihil prætermisi quantum facere eni
tiq; potui: quin P ompeiū a Cæsaris cōiunctio
ne auocarē: in quo Cæsar fuit fœlicior. Ipse enī
P opeiū a mea familiaritate disiunxit. P ostea
uero q̄ se totuz Pōpeius Cæsari tradidit. Quid
ego illum ab eo distrahere conarer? Stulti erat
sperare: suadere impudentis. Duo tamen tempo
ra inciderunt qbus aliquid contra Cæsarem Pō
peio suaserim: ita uelim repræhendas si potes.

PHILIPPICA SECVNDA

Vnū ne qnquēniū zc. post primū p̄sulatū socero, L. Pisone & genero, Cn. P. p̄p. suffra-
gātibus galliā Cisalpinā initio lege uatinia cū Illiricō: mox p̄ senatū Comatā quoq; acce-
pit: in qnquēniū & cū ipio. Sed cū, L. Dōitius p̄sultus cādīdatus adēptus ei exercitū mi-
naret cū Crasso Pō. q; Lucā urbē puīntie sue accitis effecit ut detrudēdi domitiū cā altege
peterēt p̄sulatū: & sibi in aliud qnquēniū impiū progaret Ci. q̄ntū in eo fuit Pomp. p̄sua

Vnū ne qnquēniū impiūz Cæsari progaret: al-
terz ne pateret fieri ut absētis eius rō haberetur:
quorū si utrūuis p̄suasissēm: i has miseras nūq;
incidissēmus. Atq; idē ego cū iam oēs opes suas
& R. P. Pompeius ad Cæsarez detulisset: fereq;
eadēm sentire capisset: quā ego multo aū prouī-
deraz: inferriq; patriā bellū nefariū uiderem: pa-
cis concordia cōpositionis auctor esse non desti-
ti: mea q; illa uox est nota multis. Vtinam Cn.
Pompei cū, C. Cæsare societatem: aut nunq; co-
isses: aut unq; diremisses. Fuit alterū grauitatis:
alterz prudentia tua. Hæc mea. M. Antoni sem-
per & de Pompeio & de P. R. consilia fuerunt:
quā si ualuisent. P. R. staret. Tu tuis flagitiis
egestate: infamia: concidisses. Sed hæc uetera: Il-
lud uero recens Cæsarem meo cōsilio iterfectūz
iaz uereor. P. C. ne qd̄ turpissimū est preuarica-
tores: mihi apposuisse uidear: q̄ me nō solū meis
laudibus ornaret: sed & honoraret alienis. Quis
enī meū i ista societate gloriosissimi facti nomē
audiuit? Cuius aut̄ qui in eo numero fuisset: no-
men est occultatū? Occultatū dico: cuius non
statim diuulgatum. Citius dixerim iactasse se
aliquos ut fuisset in ista societate uiderent socii:
cum socii non fuissent: q̄ ut quisq; celare uellet:
Quam uerisimile porro est in tot hominib; par-
tim obscuris: partim adolescentib; neminem oc-
cultantibus: meū nomen latere potuisse? Eteniz
si auctores ad liberandaz priam desiderarent illis

fit id ne fieri pateretur. Altege
ne pateret fieri, iam ānos nouē
galliā cū impio tenuerat cēsar
cū, M. clau. Marcellus p̄sul ad
senatū rettulit ut cēsari āte tps
succedere: quōiā bello p̄fecto
pax esset ac dimitti deberet ui-
ctor exercitus & ne absentis rō
cōitiis hēret. Miserat. n. centu-
rionē quendā cēsar q̄ cōsulatū
suo noīe & tps puīncie progā-
dū peteret: quē egrediēte curiā
senatu auditis quē acta crāt po-
sita ad ensis capulū manu dixit
se ferūt. At hic dabit si uos ab-
nueritis. Pōp. autē legē tulerat
d̄ iure magistratū & eo capite
quo a petitiōe honoz absentes
submouebat: ne cēsare qd̄ ex-
cepat p̄ obliuioz. Ac mox lege
in ps incisa & in grariū cōdita
correxerit errorem. Ci. duo hæc
Pōp. suasisse se nō negat. Pa-
cis p̄cordie: cū aduersantibus
cēsari Marcello ac Lētulo p̄su-
libus q̄ iā ab eo pōp. p̄itus ab
aliēauerāt id ageret ut & puīn-
ciā & arma depōeret cēsar: de-
posituz se libēter arma p̄ curi-
onē pollicit; ē si id pōp. quoq;
faceret. nec multo post lras ad
senatū misit & populū qb; pe-
tebat: ut cisalpina tantuz gallia
illyricūq; sibi cū duabus legio-
nibus cōcederet paulo aū ex ci-
licia reuersus fuerat Ci. utriusq;
q; amicos orās lenire pōp. nō
desistebat. s; is cū cetera nō ab-
nueret: exercitū nō cōcedebat.
ad id aut̄ cēsaris amicos impu-

lerat Ci. ut p̄dictis p̄tēti puīnciis & una tantū legiōe inimicitis depositis pacē agerēt. Sed
q̄ cū Lētulo sentiebāt: nō sciuerē pacis qd̄ sualor fuit Ci. qd̄ plurib; i locis ipse scribit.
Cēsare meo cōsilio iterfectū: cōspiratū ē i cēsare a. lx. āpli. C. castio. M. q; & D. Bru-
tis p̄ncipib; cōspiratōis nemo iter cōiuratos Ci. tradit fuisse: & ipse quodā loco dolet ei; se-
ret cōsciū nō fuisse Timuerūt fortasse lubricū in eo fidei cōiurati cū aliis causis. Tū q; &
a cēsare & ab ei; amicis siebat plurimi. Preuaricatorē apposuisse uidear: id est ut dedita
opa Ant. ego i me dicere hortatus s; q̄ cū cōtra me dicere uideret tñ p̄ me diceret. Laudi
eoi sibi fore existiat: si iter cēsaris iterfectores & libertatis assertores noīet. Preuaricator-

uero eo differt a patrone q̄ is ea dicit que cause cōducūt. ille uero se causam simulans de
fendere que obsūt dicēdo cāmpdit. Alienis: Bruti & Cassii & ceterorū q̄ tyrānū substu
lerūt: signē merēf laudē. Iactasse: gloriatos eē. Partim obscuris: nō ignobilibus s; q̄
nullū gesserūt magistratū. Partī adolefcētibus neminē occultatib⁹: nā iter p̄iuratos ado
lescētes fuere Cecilius & Buccoliatius: Sestius Naso & alij nōnulli. Eius aut̄ etatis ē nihil

reticere. Impulisse: ego inquit
Brutos si p̄sci⁹ rei fuisset & ne
cesse uisū eēt. Auctoribus. L.
Bruto q̄ reges exegit & po. ro.
p̄mus libertatē pepit & C. Ser
uilio q̄ magr. eqtū iussu. Qu.
Cincināti dictatoris Sp. Meliū
eqtē Ro. frumētū populo i ma
gna penuria sua ip̄ela largiētē:
& ob id factū p̄ciliata sibi plebe
regnū affectantē interfecit: qd̄
Luius scribit li. 4. ab urbe cō.
utriusq; Bruti. M. f. & Decimii:
paternū genus in Iuniū Brutū
referūt. a quo sunt ut diximus
iecti reges. sed Seruilię matris
M. i. C. Seruiliū halā origo re
ferē Plu. auctor. Alter: Mar

auctoribus Brutos ego ip̄ellerem: quorū uterq;
L. Bruti imaginē quotidie uideret alter etiam
Halā. His igit̄ maioribus orti ab alienis potius
cōsiliū peterēt: q̄ a suis & foris potius q̄ domi
Quid. C. Cassius i ea faīlia natus quā nō modo
dñatū: sed ne potētiam qdē cuiusq; ferre potuit:
me auctorem credo desiderauit! Qui & sine his
clarissimis uiris hanc rē in Ciliciam ad hostiū
flumīs Cydni cōfecisset si ille ad eam ripaz quaz
constituerat: nō ad cōtrariam nauis appulisset.
Cn. Domitium nō p̄ris interitus clarissimi uiri
nō auūculi mors: non spoliatio dignitatis ad re

cus. Quid. C. Cassius: familia cassiorū p̄ uerusta extitit: ab eo Cassio originē ducēs q̄ co
gnomēto Spu. & p̄sularis regni crimie dānatus: necatusq; ē. Ceteri fuere p̄stātissimi & li
bertatis studiosissimi. S; i signis seueritatis ut ille. L. Cassius: q̄ quotiēs alicuius iudicii que
sitor eēt i quo de hoīe occiso quērere suadebat iudicibus atq; p̄ibat cui p̄ire illū fuisset
bono. & ille itē q̄ filiū Tr. pl. agrariā legē p̄mus tulerat multos p̄ rebus aliis popularibus
aīos hoīūz deuictos tenebat p̄ q̄ illā p̄tātē deposuit adhibito p̄pinquorū & aīcorū p̄silio af
fectati regni crīe dānauit uerberibusq; affectū necari iussit ac peculīū ei⁹ Cereri p̄secrauit
Ipse. C. Cassius qd̄ i Bruto Plu. tradit ab iēute etate tyrānos odit. huius rei quam scribit
Ci. ipse solus auctor cū fugientē Pōp. p̄sequeret cēsar. & ad Hellepōtū p̄uēisset: triremiū
inopia scaphis exercitū traducere comp̄ulsus ē. Cassius uero fortuna quadam triremium
p̄ ea cōitat⁹ obuiā scūs ē cū ad pharnacē p̄paret. Et quis aduersus p̄uas uanes magno trire
miū nūero tuto depugnare posset. Cē. tñ foelicitate p̄territus ip̄etrata uenia ultro illi & se
& triremes oēs dedit q̄ erat. lxxx. Cōtigisse āt tūc arbitror ut cēsarē occidere cogitaue
rit cū ab Alexādria i Syriā & in P̄ortū trāsiit p̄tra Pharnacē magni Mithridatis filiū: quē
q̄tuor qbus i p̄spectu uenerat horis nota p̄siliuauit acie: simul aut̄ & Cassius erat. Sine
his clarissimis uiris. M. & D. Brutis & aliis plurimis. Ille: cēsar. Cydni. p̄ Ciliciā decur
rit. cuius auctore Solino icerta origo. alii ex mōte tauro nasci. alii ex coaspidis alueo de
fluere tradūt p̄ mediā fluit Tarsū. a q̄ tñ nō p̄cul eē eius ortū Stra. inqt. Aquā uero rapi
dissimā frigidissimāq; & ea grā hoībus ac bestiis auxiliari q̄ neruos crassiores hñt. C.
Domitiū. L. Domitii filiū q̄ adolefcēs i p̄iuratiōe fuit. L. aut̄ Dōitius p̄tor cēsarē abeunte:
p̄sularū quē aduersus auspiciā legesq; gessisse existiabat ad disq̄sitiōē senatus uocauit. &
mox p̄sul ip̄atorē ab exercitibus gallicis retrahere tētauit. successorq; cēsari p̄ factionem
noīatus p̄ncipio ciuili belli ad Corfiniū captus ē: in quē dimissus massiliēses obsidiōe la
borētes cū aduētū suo p̄firmasset: repēte destituit: acieq; demū pharsalica occubuit. Sed is
quē Ci. noīat filius iter p̄scios cēsariā necis q̄q̄ inscius dānatus lege Plorīa: ad brutum
cassiiq; sibi p̄pinqua cognatiōe coniūctos trāsiuit. Classi p̄fuit: quam p̄tribus p̄siliatis
Antonio sponte tradidit: solusq; oīūz ex his qui pari lege dānati erant restitutis in patriā
amplissimos honores percurrit: postea ciuili redintegra discordia inter Augustū & An
toniū: legatus Antonio & sūma impii sibi p̄missa ad Augustum trāsiit & in diebus paucis
obiit. Auūculi: Pōpei ex cuius sorore natus ē. Spoliatio dignitatis: neq; n. ullā digni

PHILIPPICA SECVNDA

cupanda; libertatē: s; mea auctoritas excitauit? An. C. Trebonio p'suasi: cui ne suadere qdē aus⁹ eēm. quo & maiorē ei. R. P. grām debet: q liber-
tatē. P. R. unius aicitia p'p'osuit: depulsorq;
dñat⁹ q p'ticeps eē maluit. An. L. Tulli⁹ Ciber
me ē auctore secut⁹? quē ego magis fecisse illam
rē sū admirat⁹: q factū putauit admirat⁹. n. sū
ob eā causā; q imēor bñficioꝝ mēor p'riū fuiss;
Quid duos Seruiliōs Cascas dicam an Halas? &
hos auctoritate mea cēsetis excitatos poti⁹ q ca-
ritate. R. P! longū est p se q ceteros: idq; R. P.
p'claz fuisse: tū multo ipsis gloriosus est. At
quēadmodū me coarguerit hō acut⁹ recordami-
ni. Cāsare statū itēfecto inq; cruentū alte extol-
lēs. M. Brutus pugionē Ciceronē noiatī excla-
mauit: atq; ei recuperatam libertatē ē gratulat⁹.
Cur mihi potissimū q sciebat; uide ne illa causa
fuerit appellandi me q cū rē gessisset cōsimilem
reb⁹ his q; ipse gesseram me potissimū testat⁹ ē:
se amulū meaz laudū extitisse. Tu aut omniū
stultissime nō itelligis si id qd me arguis uolu-
isse cāsare itēfici: crimē sit & lātātū esse morte
cāsaris crimē eē. Quid. n. itēre itēr suatōrē facti
& pbatōrē? aut qd refert utz uoluerim fieri: an
gaudeam factū? Et q; ē igit: te excepto q illū re-
gnare gaudebas: q illud aut fieri noluerit: aut fa-
ctū iprobarit? Oēs. n. i culpa. Etenī oēs bōi q tū
i ipsis fuit cāsarem occiderūt: aliis cōsiliū; aliis
aius: aliis occasio defuit: uolūtas nemini. S; stu-
porem hoīs uel dicam pecudis attendite. Sic enī
dixit. M. Brut⁹ quem ego honoris causa nomio
cruentū pugioē; tenens: Ciceronem exclamauit
ex quo itelligi debet eū cōsciū fuisse. Ergo ego
scelerat⁹ appellor a te: quem tu suspicatū aliqd
suspicaris. Ille q stillantē p' se pugioē; tulit: is
a te honoris causa noiat. Esto sit in uerbis tuis
hic stupor qnto in reb⁹ sententiisq; maior: cōsti-
tue hoc cōsul aliqn: Brutoz. C. Cassi. Cn. Do-
mitii. C. Trebonii reliquoz: quam uelis causā;
eē: edormi crapulā; inq; & exhala. an faces admo-
uendæ sūt: quæ te excitent tantæ causæ indormi-
entem. Nūq; ne itelligis statuendū tibi esse utz

tatem eum adipisci passus ē Cē-
sar. C. Trebonio: is & Cēsari
p'ces secutus est & in eius aicis
semper fuerat. L. Tullius cim-
ber. & is in amicis fuit cēsaris.

Duos Seruiliōs Cascas. cogno-
mēto cascās duos fratres dicit
qui rectius Halē q Calcē pos-
sunt cognominari q progeni-
torem suum Seruiliū Halam
sunt imitati. Alter ex Seruiliis
C. Seruilius Calca primus Cē-
sarem iuxta collum ente p'cul-
sit. in quem Cēsar conuersus.
eius app'henso gladio Scelē-
rate iqt Calca. Quidagis? Ille
aut fratrē uocās iqt & Δελφē
ΒΟΗΗΘΟΝ Plutarchus.

Ergo ego sceleratus. merito
stulticię Antonium arguit Ci-
cero qui sceleratum se appellet
q uideatur cōscius cōiuratio-
nis fuisse. cum Brutus interfe-
ctor qd nemo negat honorii a
te causa nominetur. Hic stu-
por. hęc allucinatio atq; error

Constituē. irrisiue. Tu inquit
qui cōsul es quem decet cō-
stantem esse. statue utz bonaz
an malam causam uelis interfe-
ctorum esse. Edormi. dormiē-
do eiice & expurga. Terētianū
aut est. ille enī ait. Ibo in angu-
lū. ibi interea hoc uilli obdor-
miscam. Crapula uero ē ebrie-
tas nimia & capitis ob ebritatē
attonitio. κραιώλην dicunt
grēci. An faces. qd attōitis
sit & stupidis ac lethargicis.

Ad punctū temporis: Nā secundū geometras & Euclidez pūctus est cuius pars non est.

Quicq̄ eē mediū: tāq̄ tertiū: & alterutq̄ dūtaxat homicidas aut uindices. Patrię parentē sic dicebat Antonius patrię parentē Iuliū illos occidisse: s; tyrānus ille nō parens fuit. Tu hō sapiēs: ironice. Te referēte: te pponēte. legibus cautū erat ne liceret p̄tori urbano plus decē diebus abesse ab urbe. Antonius in lenatu rettulit ut Bruto qñ rei frumētarię est p̄fectus abesse liceret: & legibus soluit: nec uoluit illis esse obnoxium.

Ludi Apollinares: de quib; plura diximus in p̄ma philippi ca. Prouincię: Macedōia: p̄us Bruto: Syria Cassio cōcessa fuerat. Sed cū Antonius Macedoniā sibi: Syriā Dolobellę assūpisset: & q̄ pro Cassio & Bruto aderant alias dari illis depolcerent puincias: Cyrenę ac Creta Cassio: Bythinia Bruto cōcessa ē. Additi questores: q̄ in puinciā sequerētur. Iā retexo ꝛ. Cōuerto in contrariū: muto: & q̄ dicebā inter cōiuratos nō fuisse: dico iam fuisse.

In equū troianū: in quo: qđ aiūt poetę: nō nisi uiri p̄cipes clausi sūt: Cicero ait. Ex Iſocratis ludo ueluti ex equo troiano meros principes exiisse. Virg. Huc delecta uirę sortiti corpora furtiz: Includūt ceco lateri.

illi q̄ istā rem gesserūt homicidii rei sint an uidi ces libertatis? Attende. n. paulisp̄ cogitatione; q; sobrii hoīs ad pūctū t̄pis suscipe. Et ego q̄ sū illoꝝ ut ipse fateor: faīliaris: ut a te arguor: soci? nego qđq̄ eē mediū. Cōfiteor eos nisi liberatores P. R. cōsuatoresq; P. R. sint: plusq̄ sicarios pl' q̄ homicidas: pl' & q̄ parricidas esse. Si qđem est atroci? p̄rię pentem: q̄ suū occidere. Tu hō sapiens & cōsiderate qđ dicis! Si p̄ricidę cur honoris causa a te sūt & i hoc ordie & apud P. R. semp̄ appellati! Cur. M. Brut' te referente legib' est solut'? si ab urbe plus q̄. x. dies abfuisse! Cur ludi Apollinares i credibili. M. Bruti honore celebrati! Cur puicię Cassio & Bruto data! cur quę stores additi! cur legatorū nūerus addit'? Atq; hęc acta p̄ te. Nō igit̄ hōicidę. Seq̄ ut liberatores tuo iudicio sint qñ qđez tertiū nihil pōt esse Quid est nū cōturbo te! nō. n. fortasse satis quę distinctius dicūt itelligis! Sed tñ hęc est sūma cōclusiōis meę. Quonia; scelere a te liberati sunt: ab eodē te aplissimis p̄miis dignissimi iudicati sunt. Itaq; iam retexo ōronem meā. Scriba; ad illos: ut si q̄ forte qđ a te mihi obiectū est: quęrent: sit ne ueꝝ ne cui negēt. Et. n. uereor ne aut calatum me ab ipsis illis nō hōestū aut iuitatū; refugisse: mihi sit turpissimū. Quę. n. res unq̄ ph scē Iuppiter nō modo i hac urbe: s; i oībus terris est gelta maior! quę gloriosior! quę commendatior erit hoīum memorię sempiternā! In huius me cō. lii societate: tanq̄ in equū; troianū includi cu; principibus nō recuso. Ago & grās quoquo aio facis. Tanta. n. res est ut inuidiam istam quam tu in me uis cōcitare: cu; laude nō cōparem. Quid. n. beati' illis: quos tu expulsos a te pradicās & relegatos! Qui locus est: aut tam desert'? aut tam inhūanus qui illos quom accesserint: nō afferri atq; appetere uideat! Qui hoīes tam agrestes qui se cum eos aspexerint: nō maximū capisse uitę fructū putēt Quę uero taz imemor posteritas: quę taz ingrate l̄ra repient quę eoz gloriā non imortalitatis memoria p̄sequēt Tu uero ascribe me talem in numez. Sed unam

PHILIPPICA SECVNDA

Sed regnū: q̄ si dicat te & ceteros q̄ regnū hic agitis. Me^o stil^o me^o character: mea dicē di figura: in ea fabula fuisset: nō icipissem solū: sed ēt p̄plese. Fabula ut tragoedia & comoe dia qnq; actib^{us} absoluit: icipi nihil pdest nisi p̄pleas. Et i puerbiū exit ut abesse extremū actū dicerēt cum ip̄fecta res eēt. Ci. Extremū actū tanq̄ ab ierti poeta eē neglectū. Hoc p̄siliū: occidēdi Cēsaris. Narbone: quē ciuitas ē galliē: a qua nomē puinciē: cui^{us} āplissi

mū ē emporiū: supra exitū Ata-
cis flum̄is Narbonēsemq; lacū
iacet. Se uocari: cū qdā An-
toniū una cū cēsare trucidan-
dū censerēt: phibuit Brutus di-
cens qd^o p̄ legibus ac iure sulci
p̄t id oī iuria carere debere.
Negotiū tñ datū fuit Trebonio:
ut ingrediēte Senatū cēsare An-
tonium extra retineret: seuoca-
retq; cū. n. cōsul eēt: eius time-
bant auctoritatē. Ci. inuit iccir-
co seuocatū a Trebonio q̄ con-
sci^{us} eēt Cēsaris necis. Nō iudi-
casti: cū Brut^{us} & Cassius ceteri
q̄ occidēdi cēsaris p̄siliū cēpis-
sent: illud agitauere inter se: an
ad eā rē p̄ficiēdā Antonius eēt
iuitandus: qd^o cū nōnullis pla-
ceret: p̄tradixit Trebonius. igit
enī Antonii mentē iā antea ten-
tasse cū cēsare ex hispania reuer-
teret: Antoniū uero nō eē assē-
sū: nō eū indicasse. Virū: tu
aut uir nō es: s; timidus & mol-
lis. Illud Cassianū cui bono
fuerit: hoc & in orōne p̄ Milo-
ne: & sup̄ius ē a nobis dictum.
Hereas: dubites. Ad eēdem
Opis: intercepta quē illic erat
pecunia qd^o p̄us diximus. Per
easde tabulas: eorūde creditōz
nā solutis nominibus & debitīs
ueteribus: easde hoc ē priores
tabulas cū hisde renouauit cre-
ditoribus: mutuatus rursus ab
eisde pecunias quas dissiparet.
Tā multa: a Calphurnia cēsa-
ris uxore quod prius diximus.
Officina: ueluti officina quē

rē uereor: ne nō p̄bes. si. n. fuissent: nō solū regē
sed regnū & de. R. P. sustulisset. Et si me^o stilus
ille fuisset ut dr̄: mihi crede nō solū unū actū: s;
totā fabulā cōfecissem: q̄q; si īterfici cēsare; uolu-
isse crimen est. Vide quāso Antōi qd tibi futurū
sit: quem & Narbōe hoc p̄siliū cū. C. Trebonio
uidim^{us} seuocari. Ego aut uide q̄ tecū agā nō ini-
mice q̄ bñ cogitasti aliqñ laudo: qd^o non indica-
sti: gr̄as ago q̄ n̄ fecisti ignosco: uirū res illa quæ
rebat: qd^o si te ī iudiciū qs adducat: usurpetq; il-
lud Cassianū: cui bono fuerit uide quāso ne hæ-
reas: q̄q; qdem illud fuit ut tu dicebas oīb^{us} bono
q̄ uni fuisse nolebant. Tibi tñ p̄cipue q̄ nō mo-
do nō fuis: sed & regnas: q̄ maxio te ære alieno
ad ædem Opis liberaisti: q̄ p̄ easdem tabulas inu-
merabilem pecuniam dissipasti: ad quēz e domo
cēsaris tā multa delata sūt: cui^{us} dom^{us} quāstuo-
fissima ē falsorū cōmentariorū & chyrographorū
officiā: agroz: oppidorū: imunitatū: uectigaliū
flagitiosissima nūdina. Et. n. quæ res agestati
& æri alieno tuo p̄ter mortem Cēsaris subue-
nire potuisset: Nescio qd cōturbat^{ur} mihi esse ui-
deris: nūqd subtimes ne ad te hoc crimen p̄tinerē
uideat^{ur}? Liberabo te metu: nemo credet unq; nō
est tuū de. R. P. bñ mereri. h; istius pulcherri-
mi facti clarissimos uiros. R. P. auctores. Ego
te dico tantū gaudere: fecisse nō arguo. Respōdi
maximis criminibus. Nunc & reliqs rñdendum
Castra mihi Pompei atq; oē illud tps obiecisti:

ē ubi opa sūt: ut statuarii: fusoris cū tabernā sit ubi effecta uēdūtur & si eadē pōt eē & of-
ficina & taberna: ut sutrina. Nūding: mercatus p̄prie sūt feriāz dies: quo mercādi cā ru-
stici in urbē ueniūt: ut ait Pōpeius. Nescio qd p̄turbatus: quasi Cicero significare uelit
p̄sciū Iulii necis Antoniū fuisse. Hoc crimē: cēsaris nex. Clarissimos uiros: Brutum
Cassiu & ceteros cōiuratos. Nō arguo: nō acculo fecisse. Castra Pōpei: obiecit q̄ sero
in Pōpei castra uenisset: & oīa ip̄obis p̄turbasset p̄siliis: quo tpe Pōpeius ueniēte ex gallia
cēsare urbē deseruit: Cicero cū fascibus & lictoribus: quas populus romanus illi dederat
se in p̄diis suis circa cāpaniā orāq; maritimā p̄tinebat: redire ī urbē cū Cēsare post Pōpei

c 4

a Brūdusio fugā hortaretur: recusauit. q̄a si adeēt: ea dicēda eēt: q̄q̄ nullo mō tacere posset & Cē. offēderat q̄ cū in hispaniā p̄fisceret: ex itinere Ciceroni quē ad pōpeiū nauigaturū satis p̄stātī fama afferebat: epistolā scripsit: ne ad aduersarios trāsiret hortat⁹: & ut ab oī ab esset ciuili p̄tentiōe. S; cū puderet uigē bonū sp̄ reip. p̄tes suscipe solitū nō eē in his castris in q̄bus & Pōpei⁹ optie de se merit⁹: & senat⁹ ac p̄sules p̄listerēt: minusq; hōestōs i castris d̄

se h̄ri acciperet p̄mōes: tuto ocio piculosū p̄tulit bellū. Occul- te. n. pata nauis: cū oīs maritima ora a Cēlaris custodiret militi bus: & Antonio i primis māda tū a cēlare eēt ut Ciceronē ob- suaret: ad castra pōpei nauiga- uit: ubi cū peiora oīa opinione offendisset: & neq; gerēdi belli p̄siliū neq; pōpeiū copias p̄baūt: pacē priō: deinde q̄ pōpei⁹ ual de ab ea snia abhorrebat ut bel lū traheret suadere iſtitit. Cūq; haud multū obtparetur & mul toꝝ uaria offēderēt uitia: quos emēdare nō poterat: q̄ si p̄enitē tia addūct⁹: q̄ eo accessiss; oīa p̄tēnere: & se se a reb⁹ gerendis q̄tum poterat abducere cepit.

Nos liberi eēm⁹: facta pace & p̄positis iter cēlarē & pōpeiū re bus. Tot duces: pōpeiū: Scipi onē: catonē: petreiū: & affrāniū Exercit⁹: in pharsalia: i libya Cōficeret angorib⁹: opp̄ssa. R. P. & amissis ornamētis. Dimis sa: ē. n. nisi iag; oīuz: finis: mors.

Tot p̄sulares: q̄ in pharsalico bello p̄iere. At nō hi maxie zc Pōpei⁹ pharsalicā pugna iuit⁹ qdē suscepit: nā trahere male- bat bellū id qd̄ ut faceret hor tat Ci. cū p̄sertiz p̄meatib⁹ abū daret: q̄bus carebat cēlar: ma- gna senatorū multitudo: magna eq̄tū: q̄ supiores fore se crede- bāt: ut suscipet coegerūt: quod Appian⁹ tradit plurib⁹. Elati spe uictoriē: q̄ fore sibi p̄suade bāt ut uincerēt: sicut ap̄ Dyrra chium uicerāt. At uero zc: & hoc obiecerat Antōi⁹ alienatū a Cicerōe fuisse pōpeiū: Cicero nis ipsi⁹ dicacitate & accusatiōi bus. Cōtulit: cōicauit. De sū ma re: de tota rep. Spectarē: q̄

si finē. P̄senti. i. dignitati: nō q̄d utile eēt: sed qd̄ se deceret spectās. Quid seq̄rer: rōnes q̄b⁹ uterq; suā firmaret sniaz. Ille p̄sularis uir: pōpei⁹. Paphū: oppidū cypri ab agapēore p̄ditū: qd̄ distare ab Alexādria p̄ tria milia & sexcēta stadia qdā dicūt. unde uen⁹ paphia.

quo qdē si ut dixi: meū p̄siliū auctoritasq; uolū iss;: tu hodie egeres. Nos liberi eēm⁹ R. P. nō tot duces & exercit⁹ amisisset. Fateor. n. me cū ea q̄ acciderūt: p̄uiderē futura: tanta i mōsticia fuis se: q̄ta ceteri optimi ciues si idē p̄uidissent: fuis sent. Dolebā dolebā. R. C. R. P. quōdāz uīs me isq; cōsuatam p̄siliis breui tpe eē pituram. Neq; uero eram tam idōct⁹ ignarusq; rez ut frāgerer aīo pp̄ uitā cupiditatē: quā me manēs cōficeret angorib⁹: dimissa molestiis oīb⁹ liberasset. Illis ego p̄stantissimos uiros lumina. R. P. uiuere uolebāz: tot p̄sulares: tot p̄ratorios: tot hōestissi mos senatores. Oēz p̄rateria florē nobilitatis ac iuuētutis: tū optioꝝ ciuiū exercit⁹: q̄ si uiuerēt q̄uis iniq; cōdiciōe pacis. Mihi. n. oīs pax cū ciui bus bello ciuili utilior uidebat. R. P. hodie tene rem⁹. Quā snia si ualuisset: ac nō hi maxie quo rū ego uitā cōsulebam: spe uictoriā elati obſti- tissent. Vt alia omittam: tu nūq̄ in hoc ordie uel poti⁹ nūq̄ i hac urbe mansisses. At uero Gn. P. pō pei uoluntatē a me abalienabat oīo mea. An ille quēq; pl⁹ dilexit: cū ullo aut p̄mōes aut p̄silia cō tulit s̄a pi⁹: qd̄ qdē erat magnū: de sūma re dis- sentiētes in eadē p̄suetudie aicitia p̄manere. Sed & ego qd̄ ille: e cōtra ille qd̄ & ego sentire & spe- ctarē uidebat. Ego icolumitati ciuiū primuz: & postea dignitati: ille p̄r̄senti poti⁹ p̄sulebat. qd̄ aut h̄ret uterq; qd̄ sequerē: iccirco tolerabilior erat n̄ra dissensio. Quid uero ille consularis uir ac pene diuin⁹ de me senserit: sciūt q̄ eū pharsali ca fuga paphū p̄secuti sūt. nūq̄ ab eo mentio de me: nisi honorifica: nisi plena amicissimi deside- rii cū me uidisse pl⁹ fateret se sp̄auisse meliora. Et ei⁹ uiri noīe me iſectari audes cui⁹ me aicū te

PHILIPPICA SECVNDA

Sectorem: sector ut ait Pedianus: ē q̄ spem lucri sui secutus bona p̄denatorū audiōabat hoc ē i auctiōe uēdebat. Idē ait alio loco Sectorē eē estimatorē redēptorēq; bonorū dāna-
ti atq; p̄scripti q̄ spez sectās lucri sui. i. secut⁹ spez estiatōs suę: bōa oīa i auctiōe uēdit. Pli.
li. 36. unde. n. illi uitricus Sylla & Metelli m̄ p̄scriptionū Sectrix. Luca. Sectorq; fauor
ris Ipse sui populus. Antonius bona pōpei redēpta a cēlare sub hasta uēdebat. Sed exigi

sectorē eē fateare? Sed omittat bellū illud i quo
tu nimīū fœlix fuisti: ne iocis qdē respōdebo: q̄
bus me i castris usū eē dixisti. Erant qdē illa ca-
stra plena cura. Verūtñ hoīes quīs in turbidis
rebus sint: tñ si modo hoīes sūt: interdū animis
relaxant. Quod aut idē mœsticiam meaz repræ-
hendit: idē ioco magno argumēto sit: me i utro
q; fuisse moderatū. Hæreditatē mihi negasti ue-
nire. Utinam hoc tuū uey crimen esset. Plures
aici mei & necessarii uiuerent. Sed q̄ istuc tibi ue-
nit in mentē? Ego. n. ampli⁹ sestertiū ducenties
acceptū hæreditatib⁹ retuli: q̄q̄ in hoc genere fa-
teor fœliciorē esse te. Me nemo nisi aic⁹ fecit hæ-
redem: ut cum illo cōmodo si qd̄ erat aī qdē do-
lor iungeret: te is quem nunq̄ uidisti. L. Rubri⁹
Cassinas fecit hæredē. Et qdē uide: q̄ te amarit is
q̄ albus ater ue fueris: ignorans fr̄is filiū prætē-
riit. Qu. Furii hōestissimi eqtis Ro. sui q; aicissi-
mi quē palaz hæredem semp factitarat: ne nomē
qdē p̄scripsit: quem nunq̄ uiderat: ac ne unq̄
salutauerat: fecit hæredem. Velim mihi dicas ni-
si molestum est. L. Tursecius qua facie fuerit:
q̄ statura: quo municipio: qua tribu. nihil scio
ingēs: nisi q̄ prædia hūerit. Igit fr̄ez exhæredans
te faciebat hæredē. In multas præterea pecunias

redēptionis a se p̄ciū moleste fe-
rebat: atq; hāc sibi fuisse causaz
cur bello punico nō interfuissz
dicebat: q̄ pagē uideret in his q̄
prius gesserat: gr̄e cōsecutus.
Cūq; cēlar p̄ciū domus pōpe-
ianę poposcisset: irat⁹ uehemē-
ter ē Antonius: q̄ p̄ cāto eius in
Cēlarē studio: p̄ tantis sudori-
bus ac piculis: pecuniā illā nō
remitteret. sed quę emerat uel
dono accepat pompeii bona ea
uēdebat: Antonius. iō sectorem
appellauit. Ne iocis qdem: &
hoc obiecit Antonius locari i
castris solitū qñq; Ciceronem
quali pagē prudentē & ineptuz
oīno: q̄ tā tristi & piculoso rei
pub. tpe iocari posset. Facetissi-
mus fuit Cic. cuius facetiarum
impatiens erat Pompeius: dice-
batq; de eo quē fugiā hēo: quē
sequar: nō habeo. Cū in caltra
uenisset: dicētib⁹ sero uenisse
r̄ndit. m̄ me sero ueni. nā nil il-
hic pati uideo. Interrogātī de-
inde pōpeio ubi gener eius eēt
Dolobella r̄ndit cū socero tuo
& cū donasset pōpeius transfu-
gā ciuitate romana: O hominē
bellū ingt Gallis ciuitatē p̄mit-
tit alienā: q̄ nostrā nobis redde-
re nō pōt pp̄ q̄ merito uidebat
dixisse pompeius. Cupio ad ho-
stes Ci. transeat ut nos timeat.

Ais relaxāt: remittūt aios. Mœsticiā meā: nā qd̄ dixim⁹ cū uideret p̄tēni sniaz suā & mul-
torū offēderet uitia: q̄ si p̄nia ductus q̄ i castra uenisset: oīa negligere & sese a rebus gerēdis
abducere cœpit. In utroq; iocis & mœsticia. Hæreditatē zc. & hoc obiecerat Ant. Diuitē
Ci. factū: & tñ nullā ei hæreditatē obuēnisse: ex quo uolebat colligi mali q̄ppia egisse Ci. &
iprobe ditatū eē. Sal. i ea orōne q̄ i Ci. iuehit: ex p̄iuratis iqt alio pecūia p̄denasset: aliū ei
thusculanū: aliū Pōp. edificasse. Utinā hoc: utinā qd̄ mihi crimini das: nullā mihi obue-
nisse hæreditatē: id uey tuū crimē eēt ut nullā tibi obuenerit hæreditas: cū obuenerit pluri-
mę. Plures aici: quos mori tu fecisti ut eorū adires hæreditates. Amplius sester. du. ac si
diceret Sestertia plus q̄ ducēta. Acceptū rettuli: ex hæreditatibus q̄ mihi obuenerē acce-
pi: & i meaz rōnū libris ex tali re hūisse a notauī. Ai dolor: q̄ aico p̄uarer. L. Rubrius
Cassinas: Casinū cāpāie oppidū ubi latia uia p̄iugit appie: Syllius Nymphisq; habitata ca-
sini Rura euastāt mox & uicinus agnas. ē & fluuius eiū dē nois. Stra. Var. Casinatē ficū
optimā iqt p̄ducere. Fecit hæredē: ut tu igēs q̄ ei⁹ dē defūcti iua listi fals̄ tabulis hæreditatē:
Statura: longa uel breui. Quo municipio: qua patria. Qua tribu: q̄ ia p̄te municipii.

Alienissimorū: q̄ tibi nūq̄ fuerūt aīci aut notī. Nō adisses: quoniā soluēdo creditoribus prīs nō eras: quē & ipm bonis supra modū erogādis tenuē factū legim⁹. In aliena uilla: in Tiburtinō Scipioīs. Magistr⁹: Sex. Clodiū Rhetorē: de quo mox diceſ. hoc magistro utebaſ dicēdi: sed magis cōpotor erat. Suffragio tuo: ut tibi in declamādo suffraget. Salsū: facetū: & q̄ salis multū hēat. ūde salsa dicta & isulsus iurban⁹ ac ilipidus. Dicta dicere iocari & mordere adhibita urbāitate. Locos autē ei⁹ mōi dicta & disteria maiores dixere. Ci. i. epistola ad Corneliū nepotem Itaq̄ nri cū oīa quē dixissem⁹ dicta essent: quē facete & breuiter & acute locuti eēm⁹: ea ppo noīe appellari dicta uoluerūt.

Auū tuū. M. Antoniū. Sēsim paulatim & sedate. Aliena: ab horrētia a cā & penitus iutilia.

Duo milia iugeꝝ: act⁹ q̄drat⁹ undiq̄ centū. xx. pedib⁹ p̄finif Duplicat⁹ iugeꝝ facit: dictū q̄ ex duob⁹ q̄dratis actib⁹ iūctū sit: ut Varroni uero & Plinio placet q̄ uno iugo bouū in die exarari pōt. occupat ergo iugerū in lōgitudine pedes ducētos quadraginta. in latitudine cētū xx. Leontiū mediterranea Sicilię ciuitas: & i regiōe septētrionali: cui⁹ agri feracissimi: quod ait Ci. in Verrē actione quinta.

Immunia: nullū uectigal pendētia. Contra antiquā & Hieron⁹ & romanorū legē qua Sicilię agri decumani erāt: hoc ē decimā pēdebāt: cui colligēde q̄ p̄gerat: decuman⁹ uocabat⁹. Sex. Clodiū: hic ē Sex. Clodi⁹ Clodii familiarissim⁹: & oparū clodianarū dux: a quo illatū in curiā clodii cadauer ē: & cū eo curia icensa. Etiā hoc ex Cēsaris cōmētariis. i. fecisse dicis ex Cēsaris uolūtate quē i cōmētariis apparent. De cāpano: qui publicus erat: quē Antōius largitus fuerat. Inq̄nauit: foeda uit. De ipso correctore: irrifū

ue ipso Antonio. Nouus: nouis criminibus. Pr̄textatū: aūq̄ uirilē sūpsisti togam. nam pr̄textam quē uestis fuit regum & magistratū: a principio ab Hetruscis sūpta: diu puerilis usurpauit etas. Decoxisse: creditorū fidē sefellisse: & mercatorū itēceptis pecuniis: unde decoctores: de q̄bus iurecōsulti loquūt. Patris: q̄ & ipse pdigus fuit. Pietas plēa defensio: ironice & irrifue. neq̄. n. piū ē neq̄ decet filiū crimē suū in patrē trāsferre. In quatuordecim ordinibus. L. Roscius Otho p̄sul legē tulit q̄ eq̄tibus ordies p̄mos. xiiii. assignauit ad spectādū: sed is dūtaxat q̄. xl. icēsū hērent sestertia. Hec & theatralis lex uocata est.

alienissimorū hominū eiectis ueris haredib⁹ tanq̄ hares esset: iuasit. Quāq̄ hoc maxime admirat⁹ sū mētione te hareditatū ausū eē facere: cū ipse hareditatē p̄nam nō adisses. Hec ut colligeres hō amētissime tot dies in aliēa uilla declamasti: q̄q̄ tu qdē ut tui familiarissimi dictitant: uini ex halandi: nō acuēdi ingenii causa declamitas. At uero adhibes ioci causa magistrū suffragio tuo & cōpotorū tuorū Rhetorē: cui concessisti: ut in te quā uellet: diceret. Salsū oīno hōiem: sed materia facilis in te & i tuos dicta dicere. Vide autē iter te & auū tuū qd iter sit! Ille sensim dicebat: qd causa p̄deset. Tu cursiz dicis aliena & quanta merces Rhetori data ē! Audite audite. P. C. & cognoscite. R. P. uulnera. Duo milia iugerū campi Leōtini Sex. Clodio rhetori assignasti & qdē imunia ut p̄ tāta mercede nihil sape disceres Nū & hoc hō audacissime ex Cēsaris cōmētariis! Sed dicam alio loco de Leōtino agro & de cāpano quos iste agros ereptos. R. P. turpissimis possessorib⁹ inq̄nauit. Iaz. n. quoniam criminib⁹ eius satis respōdi: de ipso corrector & emēdatore nro quādaꝝ dicēda sūt. Nec. n. oīa effūdā: ut si sapi⁹ decertandū sit: ut erit: sp̄ nou⁹ ueniam: quam facultatē mihi isti⁹ multitudo uitiorū p̄torūq̄ largit⁹. Vis ne igit te ispiciam⁹ a puero! Sic opinor: a p̄cipio ordiamur. Tenes ne mēoria pr̄textatū te decoxisse. Prīs iques ista culpa ē. Cōcedo. Et. n. ē pietatis plena defensio. Illud tñ audacia tua q̄ sedisti in quattuordecim ordinibus

PHILIPPICA SECVNDA

Decoctoribus:is q decoxissent: sed fortunę uitio: nō scelere ut amissis naufragio merci-
bus & pecuniis: quod accidere frequenter solet. Virilē togā: quā sextodécimo anno libe-
ralibus accipiebāt deponētes prętextā: quod in fastis tradit Ouidius. Muliebris stola:
quoniā in muliebres abiisti mores: & ueluti pstituta fœmina ac uulgare scortū fact' cet' tā
pro coitu mercedem postulās. Curio: filius. Stolam dedisset: ut uiri solent uxoribus:

Cū esset lege Roscia decoctoribus certus locus
cōstitut': quis q fortunę uitio nō suo decoxiss'
Sūpsisti uirilē togam quam statī muliebri stola
reddidisti priō uulgare scortū? certa flagitii
merces. nec ea pua: sed cito Curio iteruenit: q te
a meretricio quæstu abduxit: & tanq stolam de-
disset ī mīmonio stabili & certo locauit. Nemo
unq puer empt' libidīs cā fuit tā in Domitii po-
testatē: q tu in Curiōis. Quotiēs te p' ei' domo
sua eiecit: quotiēs custodes posuit ne limē intra-
res! Cū tñ tu nocte socia hortante libidiē cogēte
mercede p tegulas dimittere. q flagitia dom'
illa diuti' ferre nō potuit. Scis ne me de reb' mi-
hi notissimis dicere! Recordare tps illud: cū p'
Curio merēs iacebat ī lecto: fili' se ad pedes me-
os psternēs lachrymans te mihi cōmēdabat: ora-
bat ut te cōtra suū patrē: si sestertiū sexagies pe-
teret dēfēderē. Tantū. n. p te itercessisse dicebat
Ipse aut amor ardēs cōfirmabat q desiderii tui
dissidii ferre nō posset: se in exiliū eē iturū. Quo
ego tpe tanta mala florētissimæ familiæ sedauī:
uel poti' sustuli: pri' p'suasi ut as alienū filii dis-
solueret. redimeret adolescente: sūma spe & ani-
mi & igenii prăditū rei familiaris facultatibus:
cūq; a tua nō modo familiaritate sed & cōgressi-
one priō iure & ptate phiberet. Hæc tu cū p me
acta meminisses: nisi illis quos uidemus: gladiis
cōsideres: maledictis me puocare ausus esses! S;
iā stupra & flagitia omittā. Sūt quæda; quæ ho-
neste nō possū dicere. Tu aut eo liberior q ea in-
te admisisti: quæ a uerecūdo inimico audire nō
posses. Sed reliquum cursum uidete: quem qui-
dem celeriter perstringam. Ad hæc enim quæ in
ciuili bello in maximis. R. P. miseriis fecit: & ea
quæ quottidie festinat animus: quæ peto ut q̄q̄
multo maiora uobis q mihi sunt: tamen ut faci-
tis attente audiatis. Debet enim talibus in rebus

ueterē s non honestam solum
uestem stolam dixere: sed om-
nem quę muliebri corpus te-
geret Marcellus. Sed pro hone-
sta poni frequētius p'sueuit Va-
leri' titulo de pudicitia. Te cu-
stode matronalis stola censef.

In domitii ptate: is ē Domiti'
de quo supra dixim' ad Corfi-
niū capt' amator & corruptor
pueritię. Pater eius: Curiōis.

Socia hortāte libidiē: quę te
stimulabat & comitabat. Nō
potuit: nā oīno te Curio p' do-
mo phibuit. qd' tūc accidit cū
p Antonio q ducēta qnq̄gita
milia debebat itercessit. Sexa-
gies sestertiū: qd' Curio fili' ex
pecunia p'na p Antonio effu-
derat p quo itercesserat. Sester-
tius & sestertiū dī. Dupondius
uero fuit & semis: idest duę li-
brę & semis. Notat aut duplici
LL. & S. uide icipit. Sexagies ue-
ro aduerbiū ē: a sexaginta: ut si
dicas: mutuo tibi bis sestertiū.
significas duo sestertia mutua-
re. Florētissimę fa. Curionū.

Aes alienū: debita filii tuo no-
mine cōtracta. Redimeret: q si
addictū creditorib'. Cōgressi-
one: ut ne loqueref qdē tecum
Ausus eēs: ac si dicat minime.

Perstringā: p'plectar. Inci-
dam: p'cidamus & omittamus.

Intim' erat zc. cū amorib' li-
bidinib' uariisq; sūptib' grāde
s alienū p'lasset Antoni' & du-
cēta illa qnq̄ginta milia debe-
ret: itercessissetq; p eo Curi': &
Curiōis pater iccirco Antoniū
domo phibuisse: ad. P. Clodiū
Tr. pl. ea tempestate se contulit
in cuius cōubernio haud mul-
tum fuit: siue q inimicos Clo-
dii formidaret: siue q Clodia-
ni furoris satietas eum cōp'is-
set: ut Plutarchus ait.

IN. M. ANTONIVM

Quiddā iā tū molitus: Fulviā credo Clodii uxore de coitu appellauit: aut eā adultera uit: postea eā ipse Ant. in mīmonio hūit. Inde itū Alexandria: Antonius offensus aicitia ut diximus Clodii in Grēcā abiit: ibiq; pmāsit & corpus ad militaria certamina & linguā ad dicēdū exercēs. Cōtigit aut ut. A. Gabini? q una cū. L. P. isone p̄sulatū gesserat quo tpe accusante Clodio Trib. Ci. in exiliū pulsus ē: finito p̄sulatu in Syriā puinciā pficisceret ad eā cū exercitu obtinēdā: sicuti

Pōpei? iuitis fere oib? senatori bus uoluerat Anto. forte ita ut sit cū offendisset ut secū pficisceret hortat? ē. negauit se pua tū itur. p̄fect? uero equib? secutus ē. pugnauit p̄tra Aristobolū iudeorū regē & fortiter & feliciter pua māu magnas hostiū copias fudit: ipm Aristobolū una cū filio cepit. Cūq; Ptole mē? cognomēto Auletes a suis regno pulsus ipetrare a romāis nō potuisset ut restitueret i regnū uenissetq; ad Gabiniū igēte pollicit? pecuniā si eū restitueret. Dubitantibus ceteris & in p̄mis ipso Gabinio: & si cupiditate regie pecunie erat accēsus & ut reduceret Pōp. lris hortaret. Ant. reducēdū esse p̄suasit ductoq; p loca aspa & difficilia exercitu pelusiū p̄uēit ac cepit: idē Alexandria p̄fecti regē i regno uñ exciderat reposuere cōtra populi uolūtātē & decreta senat?. Statuerat. n. ne oīo reduceret: neglecta ēt religiōe uer. suū libylliorū q. h? cemōi fuere. Si egypti rex auxilio quodā idigens uenerit: eius aicitia ne abnueritis: sed illū cū multitudie ne iuueritis. qd? si aliter factum fuerit: labores & picula hēbitis Reus deide Gabinius factus ē: sed tū pecuniarū: tū Pōp. auxilio absolutus: iccirco p̄fectū inqt Ci. Alexandria: Antoniū p̄tra senatus decreta & p̄tra religiōes. Iturq; ab Ant. Gabiniū: hoiez scelestissimū: cuius ubiq; uitā lacerat Ci. Qui cū: cū quo. Restissime: ac si diceret: cū nihil nō flagitiose faceret. Inde: ex Asia. Qualis: ac si dicat minus hōestus p̄sūptis oibus pecuniis q̄s ex regis Ptolemei largitione acceperat.

In ultimā galliā: ad cesarē. In tuo: ac si dicat nihil: oīa. n. sibi uendicauerant creditores. Preter unū misenū: p̄diū i cāpania ad misenū qd? ē cumis p̄ximū p̄montoriū ut ait Strabo. Cū sociis: cū lenonibus mimis & parasitis: aut certe creditoribus q̄ partem occupa uerant. Tanquam Sisaponem: uilla erat Antonii Sisapo: quam & ipsam cum sociis tenebat. Ad quēsturam. qui magistratus dari adolescētibz cōsueuit. Prius ad p̄m tuū: quoniā ad me p̄us uenisti q̄ ad patrē tuū. Satisfieri. i. ut tuā acciperē expurgatōez. nā is satisfacere dicit q̄ offendit quēpiā cū tātū facit q̄ntū lēso & irato satis sit ad poenā ut ait Pēdianus. Trāq̄ illius in Iulio Valeriū Catullū: a quo sibi uersibus de Mamurra p̄petua lignata imposita nō dissimulauerat: satisfaciētem eadem die adhibuit cōeng. De gratia: ut in gratiam redires mecū. Custoditus: in honore habitus. Idem zc: Clodium occidere.

excitare aīos: non cognitio solū rex: sed & recordatio tam etsi icidam? oportet media: ne nimis ferro ad extrema ueniam?. Intimus erat in tribunatu Clodio: qui sua erga me bñficia cōmemorat cuius oīuz incendiōz fax: cuius & domi qddam iam tū molitus est. Quid dicam ipse optime itelligit. Inde itur Alexandria: cōtra senatus auctoritatem: cōtra religiōes. Sed habebat ducem Gabiniū: q cū qd̄uis rectissime facerē posset. Qui tū inde reditus: aut q̄lis prius in ultimam Galliam ex egypto q̄ domuz: quā aut erat domus. Suaz. n. q̄sq; domuz tuz obtinebat: neq; erat usq; tua domum dico: Quid erat in terris: ubi in tuo pedem ponerēs? prater unum Misenum: qd? cum sociis tanq̄ Sisaponem tenebas. Venisti e Gallia ad quāsturam petendam. Aude dicere prius ad p̄m tuum uenisse q̄ ad me. acceperam. n. iam aū Cesaris lras ut mihi satis fieri paterer a te: tu a me obsuatus in petitiōe quāsturā. Quo qdem tpe. P. Clodium approbante. R. P. in foro es conatus occidere. Cumq; eam rem tua spōte conare: nō ipulso meo: tñ ita pradicabas te nō astitmare nisi illum interfecisses: unq̄ mihi p̄ tuis in me iniuriis satis eē facturū. In quo demiror. cur Milōez ipulso meo rē illā egisse dicas cū te ultro mihi idē illd? deferentē nūq̄ sīz adhortat? q̄q̄ si i

PHILIPPICA SECVNDA

Sine senatusq. nō. n. quæstor in puincia p̄ficiscēbat. nili eā ex senatuscō. fertiret & lege. Ad Cēsare: i galliā. Id unū cēsār. Ducebas: existiabas. Ibi: ap̄ cēsare i gallia. Aduolas egēs ad tribūatū: discordia i ciuitate exorta: cū optiātes Pōp. hererēt: popul⁹ i cēsare eēt p̄ penior. C. Curio p̄tū p̄us optiātū: mutata uolūtate popularis fact⁹: & Cē. largitiōib⁹ iui tatus: fauēs: grā quā ap̄ populū dicēdo p̄pauerat: effecit ut Tri. pl. Ant. crearet. nō multo

eo p̄seuerares ad tuam gloriā rē illā referri male bā q̄ ad meā grām quæstor es fact⁹. dein cōtinuo sine senat⁹ cōsulto: sine sorte: sine lege ad cēsare cucurristi. Id. n. unū i terris egestatis aris alieni neq̄tiæ p̄ditis uita rōnib⁹ pfugiū eē ducebas. ibi te cū & illi⁹ largitiōib⁹ & tuis rapis expleuisses si hoc ē explere qd̄ statū effūdas: aduolas egens ad tribūatū ut i eo magistratu si posses uittrici tui si milis eēs. Accipite nūc quæso nō ea quæ ipse i se atq; idōesticū dedec⁹ ipure atq; itpanter. s; quæ i nos fortūasq; n̄ras id ē uniuersas. R. P. ipie ac nefarie fecerit. Ab h⁹. n. scelere oīūz maloz principiū natū repietis. nā cū. L. Lētulo. C. Marcel lo cōsulib⁹ Kl. Ian. labentē & p̄pe cadentē. R. P. fulci⁹ cupetis: ipsiq; C. Cēsari si sana mēte eēt cōsulere uelletis: tū iste uēditū atq; mancipatū tribunatū cōsiliis uris opposuit: ceruicesq; suas ei subiecit securi: q̄ multi i mīorib⁹ peccatis occi derūt. In te aut. M. Antoni id decreuit senat⁹ & qdē icolumis nōdū tot lumīarib⁹ extinctis: qd̄ hostē togatū decerni ē solitū more maiorz. Et tu ap̄. P. C. cōtra me dicere ausus es cū ab hoc ordie ego cōsuator eēm: tu hostis. R. P. iudica tus: Cōmēoratio illi⁹ tui sceleris itermīssa ē: nō mēoria deleta. Dū gen⁹ hoīūz: dū. P. R. nomen extabit: qd̄ qdē erit si p̄ te licuerit sempiternum tua illa pestifera iterceffio noīabit. Quid cupide a senatu: qd̄ temere fiebat: cū tu un⁹ adolescens uniuersū ordinē decernere de salute. R. P. phi

post iter augures cooptauit. An toni⁹ uero simul atq; magistratū iniit & p̄res & cāz Cē. plurimū iuuit. nā Marcello cōsule scri ptas iā legiōes Pōp. decernētes: & nouos ilup delet⁹ hñdi p̄tā rē dāte iterceffit: rogationemq; ferens obtinuit plebiscito ut Bi bulo in Syriam cōtra parthos bellum gerenti scriptę legio nes mitterentur. Qui uero de ligerēt Pōpe. nō parerēt. Cūq; eodē tpe senatus ps maxia neq; recipi missas a Cē. lrās uellet: neq; recitari pateret ui tribuni tię p̄tatis frēt⁹ Ant. uenit i sena tū & ipse recitauit. qb⁹ auditis cū q̄ postulare uideret Cēsar multoz mutati sūt ai & uolūta tes pluriū q̄ p̄us aduersabāt cē sari p̄ciliatę. Cū p̄terea relatū i senatu cēsare ne placeret legio nes & exercitū dimittere: an pō peiū cēsariq; arma dimittenda plerisq; cēsantib⁹ assurrexit An to. rogauitq; placeret ne utq; p̄ter ab armis discedere: quam inīaz oēs penie alacriter excepe & sūmo studio p̄probauere. an tōiū uero collaudauerūt: & ut legē ferret hortati sūt: qd̄ fieri ab eo Marcell⁹ & Lētul⁹ p̄sules phibueret: oblate sūt & alię cō ditiōes ab aicis Cē. q̄s. M. Ca to & Lētul⁹ p̄sules iprobātes e senatu Ant. & ceteros q̄ cēsari fauebāt: eiecerūt. Abiēs uero e curia. Ant. multa i capita inimi corum imprecatus est. Mutata

mox ueste ex conducto uehiculo ad Cēsarem fugit: cum. Qu. Cassio: & clamitans apud il lum nullas in urbe leges ualere ius tribunitium sublatū eē. oibus q̄ equū bonūq; desēde debāt capitis piculū iminere: Cē. ipulit ut cū exercitu i Italiā p̄paret. & postea patrię ar ma i ferret. Vittrici. P. Lētuli: Fulcires: firmare: sedatis discordiis iter senatorii ordis hoies q̄ Pōp. fauebāt populares q̄ Cē. erāt studiosi. Ipi. C. Cēsari ut depositis armis & reliq; a p uicia Romā p̄uar⁹ rediret: puatūq; splēdorē cū oīūz bñuolētia q̄ tyrānidem cū oīūz odio mallet. Macipatū ueluti mācipiū Cē. addidit: ac si dicat ea fecit qb⁹ supplicio dign⁹ erat ut securi quēadmodū noxiū & dānati feriret. Lūiarib⁹: p̄ncipib⁹ uiris q̄ uelut quēdā lu mina erāt. Quod in hostē togatū decerni solitū ē. nā interditiū ē ei senatu ex quo igr o

miniose eieci⁹ ē: & ut i exiliū abiret coactus: ac mox reip. hostis iudicat⁹ id qđ i Catilinam quoq; adhuc rogatū suatū ē: ut ex Ci. oronib⁹ itelligit qđ i illū extāt. Mos fuit maioribus iterdicere senatu prius: deīn urbe rogatis hostib⁹ mox abeūtes hostes iudicare. Vēdita: ce fari. Addicta: destinata. Illud uuln⁹ isliatū: qđ hostis iudicat⁹ es: tibiq; aq̄ & igni iterdictū ē: & pmissū oib⁹ ut te ipse occideret. Cāz bellū: cū fuili idur⁹ ueste & meritoria uect⁹ rhe da te ei obtulisti: senatū accusa sti & sua spē ad tyrānidē accē so occasione & pretextū arma su mēdi: & milites adhortādi p̄bui stis id qđ i Cē. & Pōp. uita scri bit Plu. plurib⁹. Circūscript⁹ circūuētus & opp̄ssus. Omit to qđ hec falsa: nā re uera capr⁹ ipi p̄suetudie: qđ ait Trāql. Pē sitatūq; suis & inimicorū uirib⁹ occasiōe rapiēde dñatiōis usus ē: quā etate p̄ma p̄cupierat: qđ estiasse uidet Ci. scribēs d̄of. li. 3. dicēs sp̄ cēsarē hūisse i ore eorū qđ sūt i phenissis Euripidis uer sus εἰς τὴν γὰρ ἀδικεῖν χρῆ, τυραννίδος περὶ κάλλιστον ἀδικεῖν, τὰλλὰ δὲ υἱοῦ εἶναι χρῆσθαι. quos sic Cicero ip̄e p̄uertit. nā si uiolādū ē ius: impij grā uiolādū ē: aliis reb⁹ pietatē colas. Cōstitisse: pos tā fuisse & hēsisse. Consules: Marcellū & lētulū uēiere ifestis signis ad urbē cē. Pōp. urbē ē egressus & Capuā ad exercitū p̄fectus abeūte p̄sules sūt p̄se cuti: postero die maior senatus ps ad Pō. discessit. Oēm sobolē: oēm iuniorū multitudinē & qđli oēs foetū & semētē. R. P. nā in adolecētibus spes ē plis suf ficiēde ut in grege uidemus. & Vir. ait Mō nāq; gemelloi spez gregis ha silice i nudā p̄nixa re liqt. Exterminatā: extra p̄rie terminos & fines positā. Vt igit: pulcherrima similitudo. Cā ē arbor: quoniā ex semine nascūt. Semē: cā & origo: uo cabulū aut̄ retinuit similitudis Tres exercitus: i pharsalia Pō. & senatus in hilpania Petrei & Afrānii in Africa Scipiōis & lu be regis. Clarissimos ciues: Pompeiū: catonē Scipionez & plurimos: quos Pharsalicū & Hispaniēse bellū assūpsit. Rōcinabimur: colligemus. Vni accepta referemus: uni Ant. i putabimus. Vt Helēa tro. e curia pulsus Ant. murata ueste & meritoria uectus rheda qđ

buiisti: neq; id semel s; sapi⁹: neq; tū tecū de Se nat⁹ auctoritate agi passus es. Quid aut̄ agebas nisi ne delere & euertere. R. P. funditus uelles? Cū te neq; p̄cipes ciuitatis rogādo: neq; maio res natu monēdo: neq; ro. eqs aut̄ senat⁹ agendo de uēdita atq; addicta snia mouere potuit? Tū illud multis añ tētatis necessario tibi uuln⁹ insli atū qđ paucis añ te quorū icolumis fuit nemo. Tū tra te dedit arma hic ordo cōsulib⁹ reliq; ipiis & p̄tatib⁹: quā nō effugisses nisi te ad arma Cēsaris cōtulisses. Tu tu inq̄. M. Antōi p̄iceps C. Cēsari pturbare oīa cupieti causam belli cō tra p̄riam iferēdi dedisti. Quid. n. aliud ille dice bat: qđ causam demētissimi sui cōsiliū & facti asse rebat nisi qđ it̄cessio neglecta: ius tribūitiū sub latū circūscript⁹ eēt Antoni? Omitto qđ hac fal sa qđ leuia p̄actū cū oīno nulla causa iusta cuiq; eē possit cōtra p̄riāz arma capiēdi. S; nihil de cē sare. Tibi certe cōfiteđū cāz p̄niciosissimi belli i p̄soa tua p̄stitisse. Omisez te si itelligis hoc l̄ris mandari: hoc mēoria p̄di. hui⁹ rei ne posteritatē qđē oīuz s̄xculorū unq̄ imēorē fore. Cōsules ex Italia expulsos: cūq; is Cn. P. opeiū qđ ipi. P. q; R. dec⁹ ac lumē fuit: oēs p̄sulares qđ p̄ ualitudinē exeq fugā illaz cladēq; potuissēt: p̄atores: p̄a torios Tr. pl. magnaz p̄tē senat⁹: oēm sobolē iu uētutis unoq; uerbo. R. P. expulsam atq; exter miātaz suis sedib⁹. Vt igit i seminib⁹ cā ē arborū & stirpiū. Sic h⁹ luctuosissimi belli semē tu fui sti. doletis tres exercit⁹. P. R. it̄fectos: it̄fecit Ant. Desideratis clarissimos ciues: eos quoq; eri puit uobis Ant. Auctoritas h⁹ ordīs afflictā est. Afflixit Antōius. Oīa dēiq; quā postea uidim⁹ si recte rōcinabimur uni accepta referem⁹ antōio ut Helena troianis. Sic iste. R. Pub. causa belli

PHILIPPICA SECVNDA

prius sepe diximus Cēsare ad arma cōtra patriā capiēda accendit. & iccirco ut Helena troianis: quoniā rapta a Paride bello quo troianorū opes corruiere repetita ē. Sic po. ro. Anto. omniū malorū cā fuit: id qđ falsum esse Plutarchus putat. Quoniā nō ita ut inqt leuis cēsar erat neq; sic ira p̄ceps ruebat: et alias fuisse cās quę ipulerūt: An. q; Cēsari optāti accōmoditissimā prębuisse occasionē. Rōcinabimur: colligemus. Oīa pfecit: quę

causa pestis: atq; exitii fuit. Reliquæ ptes tribu nat' principio similes. Oīa pfecit quæ Senat' salua. R. P. ne fieri possēt pfecerat. Cui' tñ scelus ī scelere cognosceite: restituebat multos calamitosos. In his patruī nulla mentio. Si seuerus cur nō in oēs? Si misericors cur nō in suos? Sed omitto ceteros Liciniū Lēticulā de alea condēnatū collusorē suū restituit: qđsi uero ludere cū cōdē nato nō liceret. sed ut qđ in alea pdiderat: beneficio legis dissolueret. Quā attulisti rōnē po. ro. cur eū restitui oporteret? Absentē credo in reos relatū: rē idicta causa iudicata: nullū fuisse de alea lege iudiciū uī oppressū & armis postremo qđ de patruo dicebat: pecunia iudiciū eē corruptū: nihil horū. At uir bon' & R. P. dign' nihil id qđ ad rē. Ego tñ quoniā cōdēnatū eē p nihilo ē: si ita eēt: ignoscere. hōiem uero oīū iam neq;ssimū q nō dubitaret uel in foro alea ludere: uel lege quæ ē de alea cōdēnatū q in iteg; restituit: is nō aptissime studiū suū ipse pfitet' ī eodē uero Tribunatu cū Cēsari ī Hispaniā pficiscēs huic cōculcandam Italiā tradidisset: quæ fuit ei' pagratio itiney! lustratio municipiorū! Scio me ī reb' celebratissimis smōe oīū uersari: ea q; quæ dico dicturus q; sū: notiora oībus eē q ī Italiā tū fuere q mihi: q non fui. Notabo tñ singulas res: & si nullo mō poterit oīo mea satisfacerē

Senatus fieri ueruerat: cum res publica adhuc staret. Scel' in scelere: ac si diceret scel' maximum & iuditum: scelus fuit leges soluere scelus patrum nō restituere cū aliōs restitueret.

Patruī. C. Antonii. Si seuerus: quia occurrebat quoniā seuer': ne patruū qđ restituere passus ē: at q Lēticulā collusorē suū de alea condēnatū restituit: iccirco inqt restituit: quia optabat cū eo ludere & cū cōdē nato ludere nolebat. iocaf aut Ci. Perdiderat: lēticula. Et ut qđ ī alea perdiderat: hac cā restituit ut bñficio legis a te d' restōne eius late dissolueret: q pdiderat: ut ludēs es alienū qđ pdēdo pflauerat lucrādo p solueret. Absentē credo: hę inqt potuerūt afferri a te rōnes: quā ables pdēnat' ē: quā idicta cā: quā nulla lex d' alea p̄us lata quā uī & armis opp̄ssus. hęc. n. ferme dici solēt cū iuste quēpiā pdēnatū oīdīm' & restituēdū asserim'. S; nihil horū afferre ī cā potuit Anto. Aleā ab iuētorū dictā tradūt qđā. Est aut ī tabula lusoria q & latrūcularia & pyrg' & alue' & alueol' uocaf: rotūda illa tabella rotulę istar: q mouet hinc ī puerbio est iacta alea ē cum sic incepta res est ut

desistere itegrum non sit: quod Iulius traiecturus rubiconem usurpauit pro euētū rei dubio pōit. Luca. Placet aleat fati Alterutq; mensura caput. De aleę usū & aleatorib'. titul' ē li. xi. digestorū. Senat' cōsulto oli uetitū ē ī pecūia ludere p̄terq si q; certet hasta uel pilo iaciēdo uel currēdo: salīēdo: luctādo uel pugnādo q uirtutis cā fiat. Quod de patruo. C. Anto. iuste dicebat dānat': pecūia corruptis iudicib': uir deīn bon' & rep. dign' ferebat Sed nihil ap Ant. efficiebat. neq; n. qđ ad eū restituēdū cōmouebat: & tñ inqt Ci. ignoscere ego patruo si ita res ut d' h̄et cū plerū pdēnatū eē p nihilo sit quōiā facile oēs quis cā pdēnati restituit ab An. Hōiez: Liciniū lēticulā. Vel: et. In iteg; ī p̄stinū statū & locum. In eodem tribunatu: Pomp. ex Italia pulso cum optimatibus cū prius q eum pleq; res ī hispaniā pficisci statuisset Cēsari opp̄ssus: ut ipse dixit exercitū sine duce & mox ad ducē reditur' sine exercitu. nā Petrei' & Afrani' q hispaniēsī p̄erāt exercitui haud magnope rei militaris piti erāt: Lepido p̄tori urbē Anto. Trib. italiā custodiēdā p̄lidiū mādauit. Cōculcādā n̄ lustrādā & custodiēdā s; uastādā pot' q n̄ fuit: erat. n. ī Pōp. castris Ci.

Scientiæ uestre: cū plura uos memineritis Antonii flagitia q̄ possim ipse meminisse.
 In effedo: curru. Effedū uehiculi genus: apud Belgas gallos primo reptū. Virg. Belgi
 ca uel molli melius feret effeda collo. Trib. pl. cū stomacho dictū ē. Aperta: qđ erat
 multo indignius ac minus ferendū uehebant enī etiā clausa. & Iuuenalis ait. Nāq; facit
 somnū clausa lectica fenestra legis & in exedra sedem aut significat & locū ad sedendum
 constitutū: gr̄cū est. Necel

sario: necessitate quadā astricti
 ne iniquo aio ferret Antoniu;
 nisi ita fieret. Reda: uehiculi
 genus: & hoc gallicū ut ait Fa
 bius uocabulū quo Ci. utitur:
 sicut itē petoritū quo Horati?

Cū lenonibus comites neq;
 simi: Erat inter maxime familia
 res Sergius: & Citharis quida;
 ex eadē palestra mulierculam
 amās: erant scorta aleatores: &
 hoc comitatu Italiam peragra
 bat Antonius: lectica delatus:
 aureas pateras ueluti i pompa
 circūferens. Ducebātur & leo
 nes ad redam ligati: & qđ ma
 xime homines torquebat: hone
 stissime dom^o scortis & mimis
 pro diuersoriis tradebant: per
 lucos & amniū ripas prandia
 sumptuosissima parabatur: ple
 risq; indigne ferentibus q̄ Ce
 sare periculosa gerēte bella &
 labores maximos tolerāte An
 tonius tam luxuriose italiam
 calcaret: quare reuersus postea
 Cēsar & ueniam Dolobellę de
 dit: qui Antonio erat inuisus &
 tertium consul creatus: nō An
 tonium: sed Lepidum tibi colle
 gam assumpsit. Fœcundita
 tem calamitosam: Nam cū An
 tonium peperit Iulia calamita
 res peperit plurimas. Pręse
 cturas: de municipiis & coloni

is. A. Gelius. Pręfectura uero prouincia est. Augustus in pręfecturas. xi. totam diuisit Ita
 liam: quas alii regiones uocant gr̄ci ἐπαρχίας. Et pręfecture quidem gubernandę:
 hoc est pluribus unius regionis ciuitatibus ac locis: aut prętor: aut pconsul p̄ficiēbatur.

Lubrice: inconstanter & uarie ac dubia fide. Lubricus proprie locus est in quo neque
 as insistere & lubrica res quam non facile teneas & quę de manibus labitur ut anguilla.
 Hinc homo lubricus & Ciceroni legimus lubricum fidei fuisse obiectum. Dissimilimo
 rum lui: ac si diceret optimorum. Fuit fœlix: quando uicit & res ei pro uoto successit.

Cautum esse uoluit: nam cautum ueteranis uolebat esse senatus: quod in prima philip
 pica dictū est. Secuti sūt: Cēsare in patriā ruentē sub quo militabāt. Quęsiuisti: ur
 bem egressus mutata ueste: & rheda meritoria in galliam uēdus ad impellendum contra
 patriam Cēsarem. In inuidiam: odium. Ibi me nō occidisti: hoc obiecerat Antonius
 responderat quidem Cicero: sed sibi ipsi minime satifecerat: quare idem nunc repetit.

scientiæ uestræ. Etenim quod unq̄ in terris tan
 tum flagitium extitisse auditum est: tantaz tur
 pitudinem: tantum dedecus! Vehebatur in Ef
 sedo Tr. pl. lictores laureati antecedeabant: inter
 quos aperta lectica mimia portabatur: quam ex
 oppidis mūicipalibus homines honesti obuiam
 necessario prodeūtes nō uero illo & mimico no
 mine: sed Volūniam salutabant. Sequebat rhe
 da cum lenōibus comites nequissimi reiecta ma
 ter amicam impuri filii tanq̄ nurum sequebat.
 O miseræ mulieres fœcunditatem calamitosam
 horum flagitiorū iste uestigiis omnia munici
 pia. Pręfecturas colonias totam deniq; Italiam
 impressit. Reliquorum factorū eius. P. C. diffi
 cilis est sane repræhensio & lubrice uersatus in
 bello est. Saturauit se sanguine dissimillimorū
 sui ciuium fuit fœlix si potest ulla esse in scele
 re fœlicitas. Sed quoniam ueteranis cautum esse
 uolumus: qđ dissimilis ē militum causa & tua
 illi secuti sunt: tu quæsiuisti ducem. tamen ne
 apud illos me in inuidiam uoces nihil de genere
 belli dicam. Victor Thessalia Brūdusiū cū legi
 onibus reuertisti: ibi me nō occidisti: magnū be
 neficiū. potuisse enī fateor: qđ nemo erat eorū q
 tūc tecū fuerūt: qui mihi nō cēseret parci oport
 ere. Tanta. n. ē charitas priæ ut uris & legiōib⁹

PHILIPPICA SECVNDA

Sanctus: inuiolabilis. Presertim ꝑ. nam cum meam nosset in dicenda sententia libertatem: & hæc mea in patriam charitas te non lateret: illo ipso tempore quo me: ut ais: seruasti: uidere & tibi persuadere potuisti hæc facturum & dicturum quæ facio & dico. Mimulæ: uolūnig. Quid est: sic ait quasi id negare uellet Antonius. Si te: argumentum a maiori ad minus: municipiorum: quæ cum Mima lustrasti: ut pudere debuisset: nec exercitus quidem te puduit ubi maior multo licetia. Tot die: ab urbe. Quem hominem: fortem enim & continentem se qui crediderant uirum imbecilem & lasciuum cognouere.

In oppida: in alienas possessiones & eorum in primis qui Pompei & bonorum partibus fauissent. Magister equitum: Cæsar enim dictaturam iam iusserat. Suo iure cum Hippia: mim' hic erat & impurissimus quasi uero ad nomen alludit. nā ἵππος equū significat: unde hippias quasi fas esse magistro equitum cum eo suo iure uiuere cui equi nomen esset.

Sergio mimo: de quo dictum prius. Equos: legitur & aquinos hoc est Aquini oppidi municipes: quod non placet: nam Aquinates dicit inferius. Vectigales: qui ei uectigal penderent: & quos Sergius locaret: quibus uellet. Repentinus: subitarius & nulla causa. Tu istis faucibus: est hic per rationem amplificationem ut ad id quod extolli uoluit Cicero: ratio adduceretur. obiecturus enim Anronio merum & uinum sic ait. Fauces uero & latera ad ebrietatem minime sunt ociosa. nam respicientes ad hæc possumus existimare quantum ille uini in Hippie nuptiis exhauserit: quod ferre & coquere non posset sine gladiatoria corporis firmitate. Postridie uomeret: quodā ex amicis ut Plutarchus tradit rogā subiiciente. Immanibus: ingentibus: & hic qd' idem ait amplificationem est: si quidem tanta uis fuit uini erumpentis ut non casum afferret aut uolūtatē: sed necessitatem ubi minime deceret roud

Sanctus essem: quæ eam a me seruata esse meminissent. Sed fac te dedisse mihi quod non ademisti: meq; a te habere uitam: quia a te non sit erepta. Liceat nūc mihi per tuas contumelias hoc beneficium sic tueri ut tuebar! Presertim cum te hæc auditur uideres: uenisti Brūdusium in sinū quidem & complexum tuæ mimulæ. Quid est! Nū mentior! Quam miser est id negare nō posse quod sit turpissimū confiteri. Si te municipiorum non pudebat ne ueterani quidem exercitus! Quis enim miles fuit qui Brūdusii illam non uiderit! quis q' nescierit uenisse eam tot die: rum tibi uiam gratulatum! Quis qui non indoluerit tam sero se quem hominem secutus esset cognoscere! Italiæ rursus percurratio eadem commite mima in oppida militum crudelis & misera deductio in urbe auri & argenti maximeq; uini fœda direptio. Accessit ut Cæsare ignaro cū eēt ille Alexandria beneficio amicorū eius magister equitum constitueretur tum existimauit se suo iure cum Hippia uiuere & equos uectigales Sergio mimo tradere. quid ego istius decreta! quid rapinas! quid hæreditatū possessiones datas! quid ereptas proferam! cogebat ægestas: quo se uerteret non habebat. Nondum ei tanta a. L. Rubrio non a. L. Tursicio hæreditas uenerat: nondum in Gn. Pompeii locum multorumq; aliorumq; aberant: repētinus hæres successerat: erat ei uiuē dū latronū ritu ut tantū haberet: q̄tū rapere potuisset. Sed hæc quæ robustioris improbitatis sunt omittam. Loq̄mur poti' de iniquissimo genere leuitatis. Tu istis faucib' istis laterib': ista gladiatoria toti' corporis firmitate: tantū uini in Hippie nuptiis exhauseras: ut tibi necesse esset i. po. Ro. cōspectu uenire postridie. O rē nō mō uisu fœdam: s; & auditu. Si iter cœnæ i tuis immanib' illis poculis hoc tibi accidisset: quis non turpe

mendi: & cibus non recēs ut ac-
cidere interim solet: reddere.
si qui in posteg: diē redūderet.

Hasta posita: cui subiiciebāt
ea quę publice uenūdabant: &
eog: bona q: hasta hoc ē bello
supant: q: signū precipuū est
hasta. Pōpeius Fe. Ci. in officiis
Nec uero unq: belloq: ciuiliū se-
men & causa deerit: dum homi-
nes perdit: hastam illā cruētā
& meminerint: & sperabūt. Io-
uis statoris: quā Romulus bel-
lo Sabino uouit: suis fugiētib:
& intra ueterē palatii portā cō-
pulsis: illicq: exedificauit. Sta-
tor aut uocatus est Iuppiter: q:
orantē Romulū: ut fugā suorū
sisteret: audiuit. Liui⁹ auctor li.
prio ab ur. con. Tā demēs: ui-
uebant. n. pōpei filii: & redire i-
pria: ac sua recupar: bōa posse
credebāt. Sectiois: uenditiōis

Hastā illa: Cēsarē sub qua
ciuū q: p:trarie fuerāt factiois:
bona uēdebāt. Alia oia: pre-
ter Pōpei bona. Isto loco: ista
familia. Sēctor: emptor. nam
utq: significat & emptorez &
uēditore. Heluo: ab heluēdo
dict⁹ ē heluo is q: bona sua imo-
derate psumit: qd: aspirat ut au-
ditas magis pprobe. sit. n. uox
icitior p aspirationē. Pōpei⁹
fest⁹. Copias: maxias diuitias.

Ingurgitasset: imersisset tanq:
gurgēs qdā & uorago & cū fel-
le hoc ait: simul & magnitudiez
diuitiaz: hoc uerbo significans
pōpei & nimia Antonii ac ipor-
tunā auiditatē. Persona d: mi-
mo: ueluti psona de aliquo Mi-
mo & histriōe assūpta: q: mō re-
ges agat: mō priuatos: mō dñz:
mō suū: nūc lētū aliqū: nunc
tristē aliū: uaria erat Antonii p-
sona: & p fortune p:ditōe: nunc
tristis uult⁹ cū egeret: nūc lēt⁹
cū abūdaret. Nūerus: mensu-
ra. quę numez & mēsurā signi-
ficat: iuicē p se pōi solēt. Quę
charybdis: de Tropis p:ciens
Fabi⁹: crescer: nō nūq: hypbolē

diceret: in cōtū uero populi negociuz publicuz
Regens magister equituz: cui rustare turpe cēt:
iis frustis esculentis uinū redolentibus gremiū
suū: & totum tribunal impleuit. Sed hoc ipse
fatetur esse in suis sordibus. Veniamus ad splen-
dida. Cēsar Alexandriam se recapit fēlix ut sibi
quidem uidebatur: mea autem sententia si quis
R. P. sit infēlix: fēlix eē nō pōt: hasta posita p-
æde Iouis Statoris bona: miserum me consūptis
enim lachrymis: tamen infixus animo haret do-
lor: bona inquam Gn. Pompeii magni uoce acer-
bissime subiecta p:conis una in illa re seruitu-
tis oblita ciuitas igemuit. Seruiētibusq: animis
gemitus tamen po. ro. liber fuit. Expectantibus
omnibus quis nam esset tam ipius: tam demens
tam diis hominibusq: hostis: qui ad illud scel⁹
sectionis auderet accedere? Inuentus ē nemo p:æ-
ter Antoniū: p:æsertim cum tot essent circa ha-
stam illam qui alia omnia auderent. Vnus iuen-
tus est qui id auderet: qd: omniū fugisset & for-
midasset audacia. Tantis igit te stupor oppres-
sit: uel ut uerius dicam: tantus furor: ut primū
cū sēctor sis isto loco natus: deinde cū Pompeii
sēctor: non te execrandū po. ro: non detestabilē:
non oēs tibi deos: omnes homines & eē inimicos
& futuros scias? At q: insolenter statim Heluo
iuasit in eius uiri fortunas: cuius uirtute terri-
bilior erat po. ro. exteris gētib⁹ iusticia carior?
In eius igit copias cū se subito ingurgitasset: ex-
ultabat gaudio psona de mimo modo egens: rē-
pente diues. Sed ut ē apud poetam: nescio quem
male parta male: dilabūtur incredibile ac simile
portēti est: quo nam modo illa taz multa q: pau-
cis nō dico mēsis: sed diebus effuderit: maxi-
mus uini numerus fuit: p magnū optimi pōdus
argēti preciosa uestis multa & lauta supellex &
magnifica multis locis nō illa qdē luxuriosi ho-
minis: sed tñ abūdantis. Horz paucis dieb⁹ nihil
erat: quæ charybdis tam uorax? Charybdis di-
co: quæ si fuit aīal uiuū: oceanus mediussidius
uix uidet tot res tam dissipatas: tam distantibus
in locis positas: taz cito absorbere potuisse: nihil

PHILIPPICA SECVNDA

inquit alia insuper addita: & hic sequitur oceanus medius fidius. Apothecę: loca in qb⁹ uinũ oleũ triticũ: & alia id genus reponũtur. Latine horrea & repositoria possum⁹ dicere. de apothecis uini Ply. loquitur. Hypotheca pignus ẽ. Conchiliatis: laudat hęc amplifi- cationẽ Fabius: & Ciceronẽ inq^r tantũ de. M. Antonii luxuria fingere nõ potuisse quãtũ oñdit dicendo Conchiliatis peristromatis Cn. Põpeiĩ lectos i seruoꝝ cellis fuisse stratos.

erat clausũ: nihil obfignatũ: nihil scriptũ. Apo- thecæ totæ nequissimis hõibus ẽdonabant: alia mimi rapiebant: alia mimæ: domus erat aleatori- bus referta: plẽa ebrioꝝ: totos dies potabat: atq; id locis pluribus. Suggerebant etiam sape: non enĩ semp iste fœlix: damna aleatoria cõchiliatis Cn. Põpeiĩ. peristromatis seruoꝝ in cellis lectos stratos uideres. Quamobrẽ desinite mirari hęc tam celeriter eẽ cõsũpta: nõ mō uni⁹ p̃rimoniu3 quis aplissimũ ut illd̃ fuit: s; urbes & regna tan- ta neqtia deuorã potuisset. At eiusdẽ ædes & et hortos. O audacia; im anẽ: tu ingredi illam do- mũ ausus es! tu illud scĩssimũ limen intrare! tu illaz ædiũ diis penatib⁹ os iportunissimũ oñde- relquam domũ aliq̃diu nemo aspicere poterat: nemo sine lachrymis praterire. Hac te in domo tam diu diuersari nõ pudet! in qua quis nihil sa- pias: tũ nihil tibi põt eẽ iucundũ. An tu illa ue- stibula: rostra: spolia: cũ aspexisti: domũ tuaz te introire putas! fieri nõ põt. quis. n. sine mēte: si- ne sensu sis: ut es: tamẽ & te & tua & tuos nosti! Nec uero te unq̃: neq; uigilantẽ: neq; in somnis credo mēte posse cõsistere. Necessẽ ẽ quis sis ut es uinolẽtus & furens cũ tibi obiecta sit spēs sin- gularis uiri: pteritũ de somno excitari fureĩ & sape uigilantẽ. Me qdẽz miset pietũ ipsoꝝ atq; tectoꝝ. Quid. n. unq̃ dom⁹ illa uiderat nisi p̃tudi cũ! nisi ex optimo more & scĩssima disciplina! fuit. n. ille uir. P. C. sicut scitis: cũ foris clar⁹: tũ domi admirandus: neq; rebus exteris magis laudandus: q̃ institutis domesticis. Hui⁹ in sedi- bus p cubiculis stabula: p tricliniis popinæ sũt

Nam cũ hoc ita eẽt: aliquid am- plius in ipso dño: necesse erat cogitare. Conchilia in genere sunt purpuraz: quaz suco pur- pureus tingitur color: uide Cõ- chiliata uestis. Et Iuuenalis ait cũ Stomacho de gręcis loquẽs hog ego nõ fugiam Conchilia hoc ẽ conchiliatas & purpure as uestes: quibus sũt indignissi- mi. Peristroma gręca dictio. Stragulã uestez significat & au- leũ. τσπερĩ circũ ẽ σ τρωυυυũ uero extendo sterno: q; circun- sternũtur huiusmõĩ uestes que etiã pipetasmata nominãt. Da- tiuus & abltũs nũeri multitudi- nis in his nõibus in bus exeũt: & in is: ut poematibus: & poe- matis. Plau. Lectũ inq^r ẽ i poe- matis. Aedes: Põpeiĩ. Hortos põpeiarios. Tu ingredi: repe- titio ẽ aptissima cõtentiõĩ & t̃e- ctiõĩ. h3. n. acrimonię plurimũ

Rostra: nauĩũ quę p forib⁹ erãt affixa maritimaz uictoria- rũ monumẽta: q̃s põpei⁹ de pi- ratis adept⁹ fuerat. Postib⁹ hęc affigedi romãis mos fuit: quem Virgi. ad regẽ Latinũ trãstulit dicẽs: Multaq; p̃terea sacris in postib⁹ arma Captiui pendent currus: curuq; secures: Et cri- ste capitũ & portaz igẽtia clau- stra Spiculaq; clipei; erepta; rostra carinis. Et te: pompeio dissimilimũ & illa domo indi- gnissimũ. Tua: tenuissima. Tu os: nulla i re cũ põpeio p̃ferẽdos

Cõsistere: q̃scere: qn agiteris & p̃turberis. Stabula: ueluti stabula quẽdã & diuersoria i q- bus ipuri ac nefarii pernoctãt. nã stabula diuersoria ẽt sũt i q-

bus diuersari hoc ẽ ad tẽpus habitare & ex itinere p̃nt hoies. Iure p̃sulti de cauponibus loquũtur & stabulariis. Tricliniis: q ẽ locus discũbendi: a tribus toris seu mēsis dictus ibi. n. comedebãt p̃cipue i cõuiuiũ accepti. cui apparãdo q p̃erat: architriclinus uocabãt Popinę sũt in qbus cocti quippiã uedif: ubi q uersarẽtur gulę indulgẽtes popinões sũt

IN. M. ANTONIVM

appellati: qđ Marcellus ait: Tiberi⁹ cęsar qđ inqđ Tranqđllus: ędilibus negotiū dedit popi
nas ganealq; usq; eo inhibendi: ut ne opa qđ pistoria pponi uenalia lineret. Frugi: mo
destus ac tēpans: & iocatur. Illā suā: Volūniā Mīmā. Suas res sibi haberi iussit: ac si
dicat fecit cū illa diuortiū. nā qđ ait Paulus titulo de diuortiis: in his & repudiis his utebā
uerbis: Tuas res tibi habeto. itē Tuas res tibi agito. Ex. xii. tabulis: ex lege. xii. tabulag.

que uult ex cā fieri diuortiū: &
nisi adiecta cā. Sint autē plures
ratū nō eē. nullū aut diuortiu
ratū erat: nisi septē ciuib⁹ roma
nis puberibus adhibitis. Exe
git: expulit hic dicū exacti re
ges. Spectatus: ipse interptat
subiūgens & pbat⁹. Virgili⁹
Et rebus spectata iuuēt⁹. At
quē crebro usurpat & consul
& Antonius frequēter hoc usur
pabat Antonius: & cōsul & An
tonius iubet: uel edicit nō con
sul Antōi⁹: quasi emphasis que
dā: & uis atq; auctoritas suo in
esset nōi pprio. Sed insolēter &
supbe nimis: qđ rephēdit & iſe
ctatur Cicero. Auus tu⁹. M.
Antoni⁹ orator q cōsul fuit di
xisset se & consule & Antoniū.

Collega me⁹: in cōsulatu. C.
Antoni⁹. Solus eēt Antoni⁹:
hoc ē ipudicissimus & nequissi
mus. Eaq; ptiū ppria: ac si di
ceret eaq; actionū. Opa tua:
p te & tua cā. Natū: ordo na
turalis nascit qppiā coalescit
& auget: in usū ide deducitur.

Et bello: africanū intelligit:
qđ cū Scipiōe & Iuba ac reli
qis pōpeanis in africa gestū ē.

Antelignan⁹: custodiēdis li
gnis & uexillis pposit⁹. Quē
locū obtinnisti: ac si dicat: uilē
locū & pditionē. Antoni⁹ hāc
sibi dicebat causam fuisse: cur
bello africano nō itereſſet: qđ
pagę gratię in his que pri⁹ ges
ſerat uidereſ psecutus: cum do
mus pōpeianę pciū ab eo exe
gisset cęsar: q reuerſus ex afri
ca qđ si pagę equus antōio: Dolo
belle. n. inimico ei⁹ ueniā dedit:
& tertiu pſul factus Lepidū nō
Antōiū collegā uoluit. Quo
nūero: quo ordine & honoris
gradu. Pro domo: pōpeiana
pecuniā: scilicet postulat: & sūt

Et si negat: iam nolite: nolite quārerē! frugi fa
ctus ē. Illam suam: suas res sibi hēre iussit. Ex
xii. tabulis causam addidit: exegit. q porro spec
tatus ciuis q pbat⁹: cui⁹ ex oī uita nihil est hone
sti⁹: q q cū Mīmā fecit diuortium. At q crebro
usurpat & cōsul & Antoni⁹: hoc ē dicere & cōsul
& ipudicissim⁹: & cōsul & hō neqssim⁹. Quid. n
est aliud Antoni⁹: nam si dignitas significaret in
noīe dixisset aliqñ credo au⁹ tu⁹ & cōsulē & An
toniū nūquā dixit. dixisset & collega meus pa
tru⁹ tuus nisi solus cēs Antoni⁹. Sed omitto ea
peccata quā nō sūt eaq; ptiū ppria qbus tu. R. P
uexauisti. ad ipsas tuas ptes redeo. i. ad ciuile bel
lū. Quod natū cōflatum susceptū: opa tua est.
Cur hi in bello tū pp timiditatē tuam & pp libi
dines defuisti! Gustaras ciuile sanguinē uel po
tius exorbueras: fueras in acie pharsalica antesi
gnan⁹. C. Domitium nobilissimum & clarissi
mum uix occideras: multos q de pralio effuge
rant: quorū Cęsar nōnullos fortasse suasset cru
delissime psecutus trucidaras. Quib⁹ rebus tātis
talibus gestis qđ fuit causa cur in africanā cęsa
rē n sequerere! cū prā fertiz belli ps tanta restaret
Itaq; quē locum apud ipsum cęsarē post ei⁹ ex
africa reditum obtinuisti! quo numero fuisti!
cuius tu ipatoris quęstor fueras: dictatoris ma
gister eqtum: belli pnceps: crudelitatis auctor:
prāda socius: testamenti: ut ipse dicebat: fili⁹ ap
pellatus est de pecunia: quam p domo: p hortis
p sectiōe debebas. P rīo rñdisti plāc ferociter: &
ne oīa uidear cōtra te: ppemodū aqua & iusta
dicebas. Ame. C. Cęsar pecuniam: cur potius q
ego ab illo! an ille sine me uicit! an ne potuit q
dem. Ego ad illum belli ciuilis causam attuli:

Pro sectiōe: emptiōe bonorū pompeii. Ame. C. Cęsar
Antonii uerba. Ne potuit qđē: sine me uincere. Ro

PHILIPPICA SECVNDA

gaui: cū Tri. pl. eē: rogādo tuli: leges in populo libero ut Romē quōdā in iussu populi
late: ratē nō erāt: & quoniā rogari hoc ē interrogari populus solebat: rogatiōes dicebāt.
Ateius Capito legē diffiniuit generale iussū populi aut plebis rogante magistratu. Ius
postulabas: nūc Cicero qđ ius erat & equum petebas Antoni. Preclara illa tabula: in q̄
bona quę tua eē asseuerabas & diuēdebas descripta erāt: & sic inqt deridēdo. Preter pre

ego leges pnciosas rogati: ego arma cōtra cōsu
les ipatoresq; po. ro. cōtra senatu; P. q; R. cōtra
deos patrios arasq; & focos: cōtra priāz tuli! Nū
sibi soli uicit: quorū facin' cōe: cur n̄ sit eorū prae
da cōis! Ius postulabas! S; qđ ad rē! plus ille po
terat: itaq; exclusis tuis uocib' & ad te & ad prae
das tuas milites misit. Cū repēte a te praeclara il
la tabula plata q̄ risus hoīū de te erat: tantam eē
tabulam: tā uarias: tā multas possessiōes ex qbus
prater ptē miseni nihil erat: qđ is q̄ auctionares
posset suū dicer. Auctionis uero miserabilis aspe
ct' uestis Pōpeii nō multa: ea q; maculosa ciuis
dē quādam argētea uasa collisa. Sordidata man
cipia! Ut doleremus qđ eē ex illis reliquiis: qđ ui
dere possem'. Hanc tñ auctionē heredes. L. Ru
brii decreto Cæsaris phibuerūt: h̄ rebat nebulo
quo se uerteret nō hēbat. Quippe i his ipsis tpi
bus domi Cæsaris pcussor ab isto missus de prae
hensus dicebat eē cum sica. de quo Cæsar i sena
tu apte i te iuehens quest' ē: pficiscit in Hispa
niam Cæsar paucis tibi ad soluendū pp inopia;
tuam progatis dieb' : ne tū qđ sequeris: tam bo
nus gladiator Rudē taz cito accepisti! Hūc igif
qđ q̄ in suis ptibus: id ē in suis fortunis taz timi
dus fuerit: ptimescat! pfectus ē tñ aliqñ i Hispa
niam: sed tuto ut ait: puenire nō potuit. Quonā
modo igif Dolobella puenit! aut nō suscipiēda
fuit ista causa Antoni: aut cū suscepisses: defen
dēda usq; ad extremū. Ter depugnauit cæsar cū
ciuib' i Thessalia: Africa: Hispania. Oib' affuit
his pugnis Dolobella. In hispaniensi & uulnus

miseni: prēdia ad Misenū: quod
dictū ē: obtinebat Antonius cū
sociis. Auctionares: uēderet.
nā bona pōpeii a Cæsare empta
nō psoluto p̄cio rursus uēdere
coact' ē Antonius. Auction uen
ditio quedā ē in loco celebri:
hinc auctionari publice: & sub
hasta aliq; bona uēdere. Defere
re p̄ciū in auctiōe licitari ē: qui
uero defert: licitator dicitur. &
quoniā in h' mōi uēditōe ali'
alio mai' p̄ciū pollice: auctio
noiat. Maculosa: uaria: ut i au
leis uidem' maculas & colorū
uarietates. Virg. aut maculose
tegminē lyncis: aut foedata. nā
suorū & ipurissimorū lectos ea
sterni & ornari passus erat An
toni'. L. Rubrii: cui' dolo &
callide hereditatē: qđ prius di
ctū ē: iuasit Antōi'. q̄re ueri he
redes fieri hāc auctionē phibe
bant decretū cæsaris iterponen
tes: qđ. s. ipsis si q̄ eēnt Antonii
bona deberētur: a quo Rubrii
hereditate eēnt priuati. Here
bat: dubitabat incertus animi.

Nebulo: Pompeius Fe. nebu
lo inqt ē q̄ nō pluri ē q̄ nebu
la: aut q̄ n̄ facile p̄spici pōt q̄lis
sit: neq; & nugator: scio aliter &
Dōatū & Macellū dicere. Sica:
sicarios p̄ abusiōē uocatū q̄
cedē telo quocūq; p̄misint: inqt
Fab. Tā bon' gladiator: ueluti
gladiatō q̄ cæsare quocūq; ibat
comitabat: & ad id allusit q̄ in
ciues rōanos Antoni' sepe gla
dios strinxerat. Rudē: uacati
onē & cessatiōē ab arte gladia
toria: nā rudis scēminino gene

rē uirga ē qua donati gladiatores emeriti erāt: & cogi ad certamē & pugnā amplius nō
poterāt. Iuuenalis: Hic Sergius olim Accepta rude cepisset uegento uideri. Hic Horatius
de se p̄ similitudinē ait: Spectatū satis & donatū iā rude queris Mœcerias iteq; antiquo me
iclude ludo. Et Oui. Me quoq; donari iā rude tps erat. Aliqñ: sero. s. Ut ait: p̄gre
dit. n. hanc cām ignauie. Ista cā: Cæsaris. Ter: in Thessalia cū pōpeio: in Africa cū Sci
pione & Iuba: in Hispania cū Pōpeii liberis. In hispaniēsi: quę ad Cordubā & Mundam

IN. M. ANTONIVM

pugnata est. Tanto Cæsaris piculo ut despatis rebus: etiam de cōsciscenda sibi morte cogi-
tauerit: graue tūc Dolobella uulnus accepit. Si de meo iudicio queris affuisse omnibus
pugnis Dolobellā. Principia sepe possunt reprehendi: & tamen constantia ac perseueran-
tia laudatur: id quod in te desideratur Antoni. Tu uero quis es: si de te inq̃ queramus
qualis es. Cn. Pompei liberi: Cn. & Sextus. Hęc: patria. nam utriq; partium pompe-
ianis & Cæsarianis communis
erat patria: ac si diceret: nō qđ
cum aliis cōmune illis erat re-
petebant tantū sed priuata etiā
quę tenebas tu. Deos pena-
tes patrios qui fuerint dii pena-
tes & Macrobius & Dionysius
inuestigāt. Focos: ubi sacra
fiunt. Larem suum familiare
quē singulę uenerabantur fa-
milie: & cui ad focum rem diui-
nam faciebāt. Plautus in aulu-
laria. Ego sum lar familiaris: qđ
sint lares docet Ouidius in fa-
stis. Hi: Pompeii liberi. Ta-
men erat exquisitum: putaba-
tur non iniquum pro reb? pu-
gnare quas iam tibi uendica-
ses ne eriperentur. Sēctore:
in auctione uendentem: quę a
Cæsare redemerat Pompeii bo-
na. Qui uero Narbona re-
ditus: inhonestus scilicet: qua-
lem infra describit. nam digre-
ditur interim Antonio respon-
dens: quęsierat enim cur tam
subito ex ipso cursu: cum i gre-
ciam nauigaret: rediisset: id qđ
in prima philippica dictum est
suum cum illius comparat ha-
bitu: quo in reditu uterq; usus
est dicens: Cū nūciatum rome
esset: Cæsarem ex Hispania ui-
ctorem aduentare: ciuitatis pri-
mores fere omnes obuiam pdi-
ere: Cūq; Antonius etiam qđ lō-
gissime processisset: & exortus
rumor esset Cæsarem occisū eē
hostesq; in Italiam properare:
ilico in urbem Antonius redi-
it: famuli ueste indutus: noctu domum uenit: & sese Fuluię uxori talem exhibuit: qualem
Cicero per notationem describit. Non tenebris: ut tu Narbona rediisti. Cum calce-
is & toga: qui ciuilis habit? est. Caligis: quę sunt militares & castrenses unde. C. cęsar
Caligulę cognomē traxit: qđ puul? manipulario habitu inter milites educat? est: quod ait
Tranql. unde caligati armati ea pte corporis quę tibialibus munif. Nec lacerna: quę & ipā
militaris ē uestis: minor capitio: ut ait Festus qđ sic dicit quoniā pectus capit & idusium
opit id qđ itra oēs uestes corpi adheret. Var auctor. Quicqđ itra capitū & togā hoc est
uestē exteriorē sumebāt: fere subuculā dixere. Ne tu mecū: certe aut ualde. Ex oīz: ea

accepit. Si de meo iudicio quæris: nollem. sed ta-
men consilium a principio reprahendēdū: lau-
danda cōstantia. Tu uero quis es! Cn. Pompeii
liberi primū patriā repetebant. Esto fuerit par-
tium hac causa cōmunis: repetebant. Præterea
deos penates patrios: aras: focos: larem suum fa-
miliarem: in quæ tu inuaseras. Hac cum peterēt
armis hi quorū erant legibus: & si in rebus iniqui-
simis quid potest esse æqui! Tamen erat æquissi-
mū cōtra Cn. Pompeii liberos Cn. Pompeii pu-
gnare sectorem. An tu Narbonā i mensas hospi-
tium cum uomeret Dolobella pro te i Hispania
dimicaret! Qui uero Narbona reditus! & tamē
quærebat: cur ego ex ipso cursu tam subito re-
uertissem: Exposui nuper. P. C. causā reditus
mei. Volui etiam si possem ante Kl. Ian. prodes-
se reipub. Na: quod quærebas: quo modo redis-
sem! primum luce: non tenebris. Deinde cum
calceis & toga: nullis nec caligis nec lacerna. At
etiam aspicias me & quidem ut uideris iratus ne
tu mecum iam in gratiā redeas: si scias: qđ me pu-
deat nequitia tuā cuius te ipsum non pudet. Ex
omnium omnibus flagitiis nullum turpius ui-
di: nullum audiui: qđ qđ qui magister equitū fu-
isse tibi uiderere: in proximum annum consula-
tum peteres: uel potius rogares! idq; per muni-
cipia: coloniasq; Gallia: a qua cum consulatus
noster petebatur: non rogabatur. Petere consu-
latum solebamus: cum caligis & lacerna cucur-

PHILIPPICA SECVNDA

gratia in Galliam profectus erat Antonius cum aduentare cesar nunciaretur: ut consula-
tum ab eo fauore municipiorum & coloniarum gallie rogaret: erat enim initurus quartū
consulatum Cesari: & dignum se consulatu iudicabat Antonius: q̄ magister equitum exti-
tisset. Municipia uero & Colonie ius habebant ciuitatis romane: & dandi suffragii comiti-
is consularibus. Ad quē caligatus & lacernatus cucurrerat Antonius: rogaturus ut p se

risti. At uidete leuitatez. Cū hora diei fere. x. ad
saxa rubra uēisset: delituit ī quadā Cauponula
atq; ibi se occultas p̄potauit ad uesp̄ū: idē Cas-
sia celeriter ad urbē aduect̄ domū uenit capite ī
uoluto. Ianitor tula Marco tabellari? ofestiz ad
eā cui? cā uenerat: deducit: eiq; epistolaz tradidit
q̄ cū illa legeret flēs: erat. n. amatorie scripta. ca-
put aut litteraz: sibi cū illa mima post hac nihil
futuraz: oēm se amorē abieciſſe illinc: atq; ī hanc
transfudiſſe. Cū mulier fleret uberius: hō mise-
ricos ferre nō potuit: caput apuit: ī collū euasit
O hōiem neq; qd enī aliud dicaz magis pprie: ni-
hil aliud possū dicere! Ergo te ut catamitū neq;
oppiato cū oñdisses prater spēz mulier aspiceret
Iccirco urbē terrore nocturno: Italiam multoz
diez metu pturbasti? Et domi quidem causam
amoris habuit? foris & turpiorem. Ne. L. Plan-
cus p̄des tuos uenderet p̄ductus in contione a
Tr. pl. cum respondisses te rei tuę causa uenisse
populum in te dicacem etiam reddidisti. Sed ni-
mis multa de nugis: ad maiora ueniam? Cesari
ex hispania redeunti obuiam lōgissime p̄cessisti

ad Cesarem intercederēt: quod
uehementer reprēhēdit Ci. nam
neq; sic eundū fuerat: neq; ro-
gandus consulatus: sed peten-
dus: & olim inqt cuz petebatur
consulat? per! uirtutē & bonas
artes: non autem unus cesar ro-
gabatur: petere solebamus con-
sulatū: quasi tūc cū rogauit An-
tonius: ideo non peteretur: qd
unus rogandus esset: Antonius;
Iulius in q̄rto de quo diximus
consulatu: collegam sibi assum-
psit. Fere decima: circa meri-
diem. nam diei initium romani
a media nocte est: ut A. gelius &
Macrobius docent. Meridie ci-
bū sumebāt hora decima. Mar-
tialis. Hora libellorum decima
est eupheme meorum Tempat
ambrosias cuz tua cura dapes.

Ad saxa rubra: Locus in uia
cassia inter urbē & ueios: quoz
Liu? meminit li. ii. ab ur. cōdi-
dens ita fusi retro ad saxa ru-
bra ubi castra habebant: Illic
perierunt fabii illi trecēti. Cas-
sia uero uia erat quē ī Liguriā
p̄ Thufciā ducebat a. L. Cassio
Longino strata. qui Trib. ple.

C. Mario & C. Flacco consulibus plures leges ad minuendā nobilitatis potentiam tulit
consul. postea a Tigurinis gallis in finibus allobrogum cum exercitu celsus est. Deli-
tuit: ut cognosceret re uera tanti p̄r quid in urbe ageretur. nūciatū. n. fuerat: cesarē inter-
fectū: ut uelle uideſ Ci. quo se cōponeret: et ueluti tabellari? ab Antonio missus uxori se
exhiberet. Ianitor q̄s tu? scilicet inqt. A marco. f. Antōio. Ad eā: fuluiā. Caput autēz
lrag: initiū lrag: hoc p̄iehat. Illinc a mima uolūnia. Hanc: fuluiā. Neq; q ne tati qd ē:
q̄ qd hēf minimi: q̄ si neq; q. Vt catamitū: mollē & effeminatū. Catamitū inqt Pomp.
Fe. p̄ Ganymede dixerūt: q fuit Iouis p̄cubin? & nos sic uocam? scorta mascula. Terro-
re nocturno: Rumor. n. falsus de Cesaris cede exort? erat: & Antoni? noctu urbē igressus
trepidationē auxerat. Multoz diez metu: creditū. n. ē cesarē occisū: qd Antōi? ex medio
itinere retro erat p̄uersus. Domi: ap̄ uxorē. L. Planc? C. Munatii Planci frater: & Cice-
roni amicissim?. P̄des tuos: cū. L. Planc? Tr. pl. q̄ multa Antoni? debebat populo p̄
repu. ab eo empta: & soluēdi tps erat trasactū: p̄des hoc ē res p̄ Antonio in spōsiōe obli-
gatas: uēdituz se minareſ: p̄duct? in contionē Antoni? iō se inqt rediſſe ut rem suā ageret
iuehi ī eū ilico cōepit popul?: qppe q nouerat alia cā rediſſe: rumore illo d̄ Cesaris cede
exorto. P̄es aut ē q populo se obligat: interrogaturq; a magistratu: si p̄es sit: ille respon-
det p̄es. Festus & Varro idē. P̄des aut hic accipias nō spōlores: sed rē sponſione a p̄e-
dibus obligatam. Dicacē: p̄uiciatē. dicax. n. mordax ē. Cesari ex hispāia redeūti: quo

tempore omnes ciuitatis primores obuiam Cæsari prodire: & Antonius quā longissime sed celeriter & iuxta & rediit: exorto quod prius dictum est de Cæsare interfecto rumore. Rursus inde processit obuiam: tanti a Cæsare factus: ut in eodem curru ueheretur. Strenuum: diligentem: & rei gerendę auidum. Rursus nescio: quo modo. insensus enim prius ei uisus fuerat Cæsar. Habebat: erat hac natura: & moribus. Quē plane perditus: sciebat enim nihil non aui-

suū eum qui gre alieno esset oppressus. Cupiūt nanq; huiusmodi homines res nouas semper.

His rebus: ironicos q̄ perditus & egens. Cū ipso: Cæsare

Nihil quęro: ac si dicat nihil dico. Impulsus: a Cæsare ad petendū consulatū. Ille Cæsar. Interuertit: fraude abstulit: & per translationem locutus est: namq; interuerrere est rem commodatam aut depositā aut creditam callide doloq; ne domino restituatur efficere. Alciplisti: addidisti. In istum: Antonium. Hic: Antonius. Cū primum: hoc in prima philippica dictum est: Cæsarem quartum consulem cum Antonio: se magistratu abdicare constituisse & suū in locum Dolobellam inuito Antonio cui erat inimicus renūciari cōsulem iussisse: Antonium uero augurem obiecisse auguria. Tūc in Antonium est inuectus Dolobella acerbissime: nec pauciora ab eo audiuit. Senatus autem re infecta est dimissus: occiso postea Cæsare insignia consulatus Dolobella suo iure accepit: & se consulem gessit. Antōius uero collegam libi esse depositis inimiciis passus est.

Proficisceretur: in Parthos Getasq; contra quos expeditionem apparabat Getis ut insultantibus: Parthis ut Crassi ulcisceretur iniuriam: illaturus bellum. Instruēto iam exercitu sex & decem legionum peditum: equitum decem milium: & ionium transmittere iussit: quod scribit Appianus. Quem negant regem: scilicet Cæsarem: & tamen re uera rex erat cum faceret semper pro iure suo omnia & diceret. Eo sacerdotio: auguratu. Comitia: Dolobellę creandi consulis. Auspiciis: iure auspiorum per Fuliam & Heliam leges: quas Fulius & Helius tribuni tulere: ne agi cum populo liceret: nisi de celo prius seruatum esset: hoc est nisi captatis prius auspiciis. Agere uero cum populo est rogare populum ut suis suffragiis iubeat aliquid: aut ueret. Quod si aues nō admittebant obnunciabant augures: hoc est non esse agendum quippiam significabant. Et sicut intercessio tribunorum est: hoc est impedimentum rei agendę: quod a Tribuno magistratui affertur: ita obnunciatio augurum. Vel impedire: antequam haberentur. Vel uitare: postquam habita sint uitio factum consulem ostendere: quod seruatum de-

Celeriter isti & redisti ut cognosceret te si min⁹ fortem: attamen strenuum: factus ei rursus nescio quomodo familiaris: habebat hoc omnino Cæsar: quem plane perditū a gre alieno egentēq; si eundem nequam hominem audacemq; cognouerat: hunc in familiaritatem libentissime recipiebat. His igitur rebus pręclare commendatus iussus est renūciari Consul & quidem cum ipso nihil quaro de Dolobella: qui tum ē impulsus: elusus: induct⁹: Quanta ī re: quanta fuerit utriusq; uestrum perfidia in Dolobellam quis ignorat? Illa induxit ut peteret: pmissum & receptū interuertit: ad seq; transtulit. Tu eius perfidię uoluntatem tuam ascripsisti. Veniūt Kl: Ianus cogimur in senatū inuectus est copiosius multo in istum: & paratius Dolobella q̄ nūc ego. Hic autem iratus quę dixit dii boni. Cum primum Cæsar ostendisset sapius q̄ pficisceretur Dolobellam consulem esse iussus: quem negant regē qui et faceret semper eiusmodi aliqd & diceret. Sed cum Cæsar ita dixisset tum hic bon⁹ augur eo se sacerdotio pręditum esse dixit: ut comitia auspiciis uel impedire uel uitare posset: idq; se facturū esse asseuerauit. In quo primū incredibile

PHILIPPICA SECVNDA

celo non sit & aut tonuerit: aut pluerit. Stupiditatem: insensibilitatem: qui nihil sentit omnino. Minus facere potuisses: ac si dicat multo plus impedire consul comitia potuisses. Vide ne facilius: hoc est multo facere potuisses facilius. Nos: augures. Nunciatio: nem: ut mox docebit. Etiam inspectionem: ius inspiciendi & presentiam exhibendi auspiciis. Nunquam sobrio: sic distinguendum. Impudentiam: temeritatem. Est autem

stupiditatem hominis cognoscite: etenim istuc quid te sacerdotii iure facere posse dixisti: si augur non esses: & consul esses: minus facere potuisses! Vide etiam ne facilius. nos enim nunciatio: nem solum habemus! Consules & reliqui magistratus etiam inspectionem. Esto hoc imperite. Nec enim ab homine nunquam sobrio postulanda prudentia. Sed uidete impudentiam multis ante mensibus in Senatu: dixisse Dolobellæ comitia: aut prohibetur auspiciis: aut id factum esse quod fecit. Quisquam ne diuina re potest quid uitii in auspiciis futurum sit: nisi qui de caelo seruare constituit? quod neque licet comitiis per leges: & si quis seruauit non habitis comitiis: sed priusquam habentur debet nunciare: uerum implicata inscitia impudentia est si nescit quod augures nec facit quod prudentem decet. Atque illo die recordamini eius usque ad idus martias consulatum. Quis unquam apparitor tam humilis tam abiectus? nihil ipse poterat: omnia rogabat: caput in aduersam lecticam inferens beneficia quæ uideret a collega petebat. Ecce Dolobellæ comitiorum dies sortitio prerogatiua: quæscit: renūciat: tacet prima classis uoca

impudentia huiusmodi dixisse in senatu multis mensibus ante se Dolobellæ aut prohibetur comitia auspiciis: aut impeditur: id quod fecit. Quisquam ne: impediri comitia: antequam auspicia capiantur: non possunt: quoniam quid uitii in auspiciis futurum sit: diuinari non potest: nec nisi uitium acciderit: prohiberi ipsa possunt comitia. De caelo seruare: auspicia caelum obseruando captare. Quod neque licet comitiis per leges: heriliam & Fuliam: comitiis seruare de caelo non licebat: donec scilicet cum populo agebatur: ante fieri id conueniebat.

Non habitis: non completis comitiis. Nunciare: quid acciderit: aut pluisse: aut tonuisse. Nam ioue tonante agere cum populo non licebat: nisi id quod secundum hoc est sereno caelo fieret. Hinc ait Virgilius: Letum significans augurium caeli de parte serena Intonuit Leuū. Verum implicat: ipse declarat quoniam de auspiciis loquens ritum ignorat auspiciorum: nec scit prohiberi per augurem comitia non posse: cuius tantum nunciare sit aut pluisse aut tonuisse: & uitio creatum ostendere: si aut tale

aliquid acciderit: aut seruatum de caelo priusquam comitia haberentur non fuerit. Impudentia uero in eo est: quod ea impediturum minabatur: quæ impedire nisi causa adesset: non poterat: & sic de futuris: ac si explorata ea haberet loquebatur. Apparitor: minister. apparere prelo esse magistratui & regi: significat ad quamdam dignitatem ac ueram ostentationem. Virgilus Iouis ad solium: seuque ad limina regis Apparet. Rogabat: Cæsarem. In aduersam lecticam: Cæsaris quia ille uehebatur. Inferens: immittens dum illi supplicat. Beneficia: gratias: ut uulgus dicit. A collega: Cæsare. Ecce Dolobellæ: cum abdicare se magistratum Cæsar uellet: & Dolobellam consulem renūciari iussisset. Sortitio prerogatiua: creandis consulibus comitia habebantur centuriata: populus in classes erat diuisus. Classes uero in centurias: quæ per magistratum ad data suffragia conuocabantur: Prerogatiua uero suffragiorum erat cum tribus aut centuriæ obtinebant sed sorte: ut primæ suffragium ferrent. Nam quod ex Liuius & aliis scriptoribus licet cognoscere: nomina tribuum in urna coniecerant: & cuius nomen eductum prius fuisset: illa prerogatiua habebat: hoc est prius de candidatis iudicium ferebat: & suam apiebat sententiam: & aut dignos magistratum quæ petebat aut indignos renūciabat.

IN. M. ANTONIVM

Eratq; ueluti scrutiniū quoddam: ceterę fere semper sequebantur. Pręrogatiua enim qđ ex Pędiano licet colligere: duo significat: & cum quispiā qui benefaciurus nobis ē adhuc integro beneficio aut dicto: aut facto aliquid pręsignificat: de sua in nos uolūtate & studio & sunt tribuū pręrogatiue: quę primę suffragiū ferunt: ante iure uocatas: mos enī fuerat quo facilius in comitiis concordia populi firmaretur: bina de iisdem cādidatis comitia fie-

ri: quorum tribus primę pręrogatiue dicebant: quos uellent magistratus fieri. Secundę iure uocatę qđ in his sequente populo: ut sepe contigit: pręrogatiuarum uoluntatē iure omnia complerentur. Ergo prębant iudicio & sententia quę per sortem habuerant pręrogatiuam: sequebāt reliquę: & fere semper ille obtinebat magistratum in quem tribus primę pręrogatiue inclinaissent. Quiescit: Antonius. Renunciatur: Dolobella a centuriis: quę primam nađę erant pręrogatiuā. Tacet: Antonius. Prima classis: Centurię primę classis iure uocatę: post uoluntatē & iudiciū tribuū hñtiū pręrogatiuā: in classes populū diuisit Ser. Tullius: qđ tradit Liuius li. priō ab urbe condita. Suffragia omnium centuriarū ut fieri solet creandis consulibus. Cōfecto negocio: cum renūciatus consul esset suffragio omniū Dolobella. Bonus augur: ironice

tur: renunciatur. Deinde ut assolet suffragia: Tum secunda classis uocatur quę omnia citius sunt facta: qđ dixi. Cōfecto negocio bon' augur Lęliū diceret: alio die inquit. O impudentiam singularē: quid uideras! quid senseras! quid audiueras! Nec enī te de cęlo seruasse dixisti! neq; hodie dicis. Id igitur obuēit uitiiū: quod tu iam Kl. Iañ. futurę eē pręuideras! & tanto añ prędixeras. Ergo magna hercule: ut spero: tua potius qđ reip. calamitate emētitus es: auspicia obstrinxisti. P. R. religione! augur auguri: consul consuli nūciasti. Nolo plura: ne acta Dolobellę uidear cōuellere quę necesse ē aliquando ad nostrę

Lęlium diceret: eam prę se ferens grauitatem: qua Lęlium quondam fuisse legim': alio inquit die: hoc est non licet hodie consulem renunciare Dolobellam & uitio electus ē: nec consentiunt auspicia. Lęlii duo fuere illustres eodem. C. pronomine: alter Scipionis superioris: alter posterioris amicus: sed is in primis eloquens fuit: sapientis adeptus nomē: de quo plura Cicero de claris oratoribus ad Brutum. libro de amicitia: sic ad eum Fannia gener loquitur. Vnum te sapientem & appellant & existimant. Et paulo post: Te aut alio quodammodo non solum natura & moribus: uerum etiam studio & doctrina esse sapientem. Quid uideras: prępetes aues aut oscines. Quid senseras: ut pluuias. Quid audiueras: ut tonitrua. Nec enim: nihil profecto aut uideras: aut senseras: aut audiueras.

Nec de cęlo seruasse dixisti: sed tantum non hoc die. Neq; hodie dicis: te de cęlo seruasse cum quippiam fieri prohibes: sed tantum pro iure tuo: & insolenter ac impotēter loqueris dicens non hodie. Id igitur obuēit uitium: Cęsar quod sepe diximus quartum consul creatus: Antonium sibi collegam assumpsit. Statuerat autem cōsulatum simul atq; inisset deponere: ita ut in suum locum Dolobella subrogaretur: eumq; renunciari a clasis & centuriis consulem calendis ipsis ianuarii iussit: Antonium obiecit auguria. Inuect' aut in Dolobellā: dixit nō posse illū sine magna reip. calāitate neglecta religiōe auspiciorū consulē fieri: euenit inqt Ci. uitiiū qđ tu pręuideras. sed illa a te pđcā calamitas i te poti' qđ i rēp. futura ē. Spo: credo. Emētita auspicia: qđ emēt' tu es: nulla. n. erāt qđ dolobellę cōitia ipe dirēt. Populū: ferētē suffragia creādo p̄sule Dolobella. Obstrixisti: alligasti & ipedisti.

Auguri: cęsari: qđ & ipse augur erat. Nūciasti: obiecisti auguria & intercessisti. Ne acta dolobellę uidear cōuellere: itaq; irrita eē dicere: quoniā tu uitio creatū nūciasti. Ad nostrę collegiū: ut decernat fuerit ne uitio creat' an p̄tra: & sint ne ei' acta stabilia & rata. nā postq; animaduersum fuerit etiam finito magistratu quempiam: ut apud Liuium & alios historicos legim': uitio fuisse creatū: & contra auspicia: acta eius oīa irrita hēbant & rescindebāt. Neq; enī uerus magistrat' fuerat: nō rite creat'. Neq; cōstituere ea poterat: quę ad eiusmōi magistratus ius & prātē spectabāt. Quā diu tu uoles: uiuo cęsare Dolobellā consulē fieri

PHILIPPICA SECVNDA

passus non est: eo mortuo collegam sibi eē ultro uoluit: id quod i priā philippica ē dictū

Sed si nihil ē: causa enim aliqua adiicienda fuerat. Confitere te zc. ideo dixisse: nō hoc die: quoniā sobri? tūc nō esses: & in aliū differri diē uelles quo sobrius esses. Augur: ego

A Collega: te. erant enī in eodē augur collegio Antonius & Cicero. Pulcherrimā: ironice: ac si dicat flagitiosissimā. Ad lupercalia: De origine: appellatione: ac cursu lup

corū: multa Plutarchus in Ro muli uita: multa item Ouidius fastorum libro secūdo. Histo ria uero hoc habet. Cēsar triū phali amictus ueste Lupercali orum die pro rostris sedēs cur rentes (pectabat. Erant autem adolescentes nobiles nudi atq; uncti: lorīs albis obuios ceden tes: inter quos Antonius & con sul & luperus. Is propius ad Cēsarem accedens: diadema ca pitī eius iposuit: qđ derorquēs caput semel ille & secundo reie cit: non sine maxima totius ro mani populi leticia & plausu: quippe qui regium nomen & habitum ferre nō poterat. Cū q; idez diadema Cēsaris statuē imposuisset Antonius: Cēsarius & meryllus tribuni ple. abstu lere: suntq; a populo collauda ti. A Cēsare uero ob id dunta xat non multo post magistra tu priuati: quē causa Bruto & Cassio: ceterisq; coniuratis ma turandi de Cēsaris nece consi lium extitit: auctor Plutarchus Hoc Antonii factum: Cicero in lectatur acerbissime. Sudat: quod accidit his: quibus id ob iicitur crimen: quod & graue ē & dissimulari non potest. Iuue nalis. Rubet auditor cui frigi da mens est Criminibus: taci ta sudant p̄cordia culpa. & sudat quidem uerecūdia & pal let reprehensiois timore. Ari

cōuellere quā necesse ē aliqñ ad nost̄ collegiū deferantur. Sed arrogantiam hominis insolenti amq; cognoscite: qđiu tu uoles uitio? consul Do lobella. Rursus cū uoles: saluis auspiciis creat? Sed si nihil est: cum augur his uerbis nunciat? q bus nunciasti. Confitere te cum alio die dixeris sobrium non fuisse. Sin est aliqua uis i istis uer bis ea quā sit. Augur a Collega requiro. S; ne forte multis rebus gestis. M. Antōii rē unā pul cherrimam transiliat oratio: ad Lupercalia ueni amus: non dissimulat. P. C. apparet esse commo tum: sudat: pallet: quidlibet: modo ne nauseam faciat: quod in porticu Numicia fecit: quā po test esse turpitudinis tanta defensio! Cupio au dire ut uideam ubi Rhetoris tanta merces: ubi campus Leontinus appareat. Sedebat in rostris Collega tuus amictus toga purpurea: i sella au rea coronatus: ascendis: accedis ad sellā: ita eras Luperus: ut te esse cōsulem meminisse deberes. Diadema ostendis: gemitus toto foro: unde di adema. Non enim abiectum sustuleras: sed attu leras domo meditatū & cogitatū scelus. Tu diadema imponebas cū plangore populi: ille cū plausu reiciebat. Tu ergo un? scelerate iuētus es: qui cū auctor regni inuentus esses: eum quē collegam regni habebas: dominū habere uelles:

stoteles: cur & pudore erubescimus: & timore palleſcimus querit in problematis: utrum q; eodem: pro uario animi affectu fere contingit tempore. Ne nauseam faciat: ne euomat quod facere solent hi quibus sentinē naus fetor stomachum mouit. Iuuenalis. Illa mari tum nauseat: inde nautea herba granis nigris qua Coriarii utuntur. T. in. S. mutato: ut Fe sto placet. In porticu Numicia: quam Numicus extruxit: in quam uiri principes conue nire nonnunquam solebant. Illic aliquando Antonius nauseam fecit. Rhetoris: Sexti Clodii. Collega tuus: Iulius. Coronatus: laurea. Aliud enim corona: aliud diadema. Corona datur priuatis: Diadema uero est insigne regium: Fascia quē circumligatur coro nē: aut capiti regio ΔιοΔεω circūligo est. Vt te eē consulē: nā qđ lupcū decebat hoc ē nudū & currentē: p̄sulem non decebat. Collegā: quē parē haberes: q̄ebas h̄re supiorē.

Temptares: experireris neque enim populus id pati poterat.

Ad pedes: Cæsaris. Tibi uni peteres: ac si dicat tolerabile id fuisse: si tibi uni petisses fuire.

Hec cruentat oratio: stimulos habet & pungit ipsa. Infestis: in quibus festosque dierum ac totius anni sit descriptio. De die: in luce uersari. In diem: presentis diei habere rationem de crastino nihil cogitare: quod corruptissimi & imprudentissimi faciunt. Quæ tu quæ rum: sic legendum. Ne ideo: de his omnibus nota historia. Quid egisses: nam contra te dicturus Cæsar erat. Paratum: ad respondendum mihi: quem audieras contra te dicturum: & e mentita a te aspicias: quibus tamen parendum a nobis fuerat: uellemus: nolle mus. Incidi: nolens & præter consilium. Quæ tua fuga: nam occiso Cæsare abiectis consulatus insignibus & mutata ueste: delituit Antonius ac mox prodit cum nihil hostile fieri audisset: & se in Capitolium recepisse coniuratos: ad quos filium pro obside misit ut descenderet horatus: quæ prius sunt a nobis dicta.

Eorum: coniuratorum. sed in primis Bruti: qui Antonium occidi uoluit.

& idem temptares: quod. P. R. ferre & pati posset. At & misericordiam captabas. Supplex te ad pedes abiiciebas: quod petens: ut fuire: tibi uni peteres: quæ ita a puero uixeras ut omnia patere ut facile fuire. a nobis. P. quæ. R. mandatum id certe non habebas. O præclaram illam eloquentiam tuam: cum es nudus concionatur? quod hoc turpius? quod foedius? quod suppliciiis omnibus dignius? Num expectas dum te stimulis fodiam. Hæc te si ullam partem habes sensus: lacerat: hæc cruentat oratio. Vereor ne imminuam uiroque summam gloriam: dicam tamen dolore commotus. Quid indigni? qui uiuere eum qui ipso fuerit diademata: cum omnes fateantur iure interfectum esse qui abiecerit. at & inscribi iussit in fastis ad luppalia. C. Cæsari dictatori perpetuo. M. antonium consulem populi iussu regnum detulisse: Cæsarem uti noluisse. Iam iam mihi miror te oculum perturbare: non modo urbem odisse: sed & lucem cum perditissimis latronibus non solum de die sed & in die uiuere. Vbi enim tu in pace consistes? qui locus tibi in legibus & iudiciis esse potest: quæ tu quæ tui domiatu regio sustulisti? Ne ideo ne. L. Tarquinius regno exactus. Sp. Cassius. Sp. melius. M. Manlius necati? ut multis post sæculis a. M. antonio quod fas non est: rex Romæ constitueretur. Sed ad auspicia redeamus: de quibus rebus idibus martiis fuit in senatu Cæsar acturus. Quæ ratio tui tu quod egisses? audiebam quidem te patrum uenisse: quod me de mentitis auspiciis quibus tamen parere necesse erat: putares esse dicturum. Sustulit illum diem fortuna pro. ro. Tui & tuum de auspiciis iudicium interitus Cæsaris sustulit. Sed incidi in id tempus: quod his de rebus in quas ingressa erat oratio. Prætereundum non sit quæ tua fuga? quæ formido illa die? quæ prope conscientiam scelestæ desperationis uita? Cum ex illa fuga beneficio eorum qui te: si sanus esses: saluum esse uoluerunt. Clam te domum recepisti? O mea semper frustra uerissima auguria rerum futurarum. Dicebam illis in capitolio liberatoribus nostris cum me ad te ire uellet: ut ad defendendam. R. P. te adhortarer: quo ad metueres: omnia te promissurum: simul ac tenere desisisses simile te futurum tui. Itaque cum ceteri consules irent

PHILIPPICA SECVNDA

Simile tui: ad naturā & mores reditūq. In qdē telluris: ubi habitus est senatus de prēfenti regē statu: ac repub. cōponenda. Actū: presentibus interfectōribus: qui missi i capitolū obsidibus descēderāt. Subito: qā repū. & libertatē defendebat Cicero. Quod tibi iūderis: fuisses. n. in repū. cū oīūz grā princeps: nisi ad tyrannidē animū pēcisses: & sempiternā laudē tibi uendicasses. Mentē: p̄siliū: & uolūtātē. Per obsidē puerq; nobilē: per filiū. M. Antōii: & si Lepidi quoq; filiū in Capitolū p̄ obsidē missū legim⁹. & nobilē inquit Cicero ironice: sequitur. n. Bābā lionis nepotē. Nō diuturni magr̄ officii: qā timor facit nos nō officio eē: sed nō diuturno.

& redirēt: in snia mansi: neq; te illo die neq; postero uidi: neq; ullaz societātē optimis ciuib⁹ cū iportunissimo hoste fōderū ullo cōfirmari posse credidi. Post tertiū diē ueni i xde telluris: eqdē iuit⁹: cū oēs adit⁹ armati obsiderent: Qui tibi ille dies. M. Antoni fuit! q̄q; mihi subito inimic⁹ extitisti: tū me tui miseret: qd̄ tibi iūderis. q tu uir dii imortales & q̄tus fuisses: si illi⁹ dici mētē suare potuisses. Pacē hērem⁹: quæ erat facta p̄ obsidē puerq; nobilē. M. Antōii filiū. M. Bambalionis nepotē: q̄q; te bonū timor faciebat: nō diuturni magister officii: i probū fecit ea quæ dū timor abest: a te non discessit audacia. & si tū cum optimū te putabant: me dissentiente funeri tyranni illius sceleratissime præfuisi. Tua illa pulchra laudatio: tua miseratio: tua cohortatio. Tu tu illas faces incendiisti: & eas qbus semiustuz latus illi⁹ ē: & eas qbus icensa. L. Belliēi domus deflagrauit. Tu illos ipetus p̄ditōz hominum: & ex maxima parte seruorū: quos nos ui manuq; repulimus: in nr̄as domus imisisti. Idez tñ fuliginē absterfa reliquis diebus in capitolio præclara S. C. fecisti: ne qua post idus martias imunitatis tabula ne ue cuiusq; bñficii figeretur. meministi ipse de exulib⁹: scis de imunitate qd dixeris. optimū uero q dictaturæ nomē i ppetuū d. R. P. sustulisti: quo qdē facto tantuz te capisse odium regni uidebatur: ut eius omnem propter proximum dictatorem tolleres metum. Constitu- ta. R. P. uidebatur aliis: mihi uero nullo modo qui omnia: te gubernante: naufragia metuebas. Nū me igitur fefellit! aut nū diutius potuit fui eē dissimilis! Inspectantibus uobis toto Capitolio tabulæ figebant: neq; solum singulis uenie-

Per obsidē puerq; nobilē: per filiū. M. Antōii: & si Lepidi quoq; filiū in Capitolū p̄ obsidē missū legim⁹. & nobilē inquit Cicero ironice: sequitur. n. Bābā lionis nepotē. Nō diuturni magr̄ officii: qā timor facit nos nō officio eē: sed nō diuturno.

Dū timor abē: quæ semper comes ē: nisi cū times. Tua illa pulchra laudatio: ironice: quaz in Cēsaris funere hūit Antōi⁹: qualis aut fuerit apd Appianū icet cognoscere: cū cēsare laudasset Antonius: eiusque indignam mortē deplorassz: acerbē i interfectores inuectus. Studiū uero populi in celebrando funere laudasset: ac iusiurandū recitasset: quo Cēsari fidelitatē erāt polliciti uehemēter circūfusam multitudinez cōmouere uisus ē. Cū aut imaginē cēsaris quæ machina quadā circūagebat: ex cera facta: ad caput iacētis posita: & uulnera illa qb⁹ ē p̄fossus p̄ se ferēs: qdā substituisset: sele p̄tere uulg⁹ ulterius nō ualuit: Cadauer in rogū cremādū p̄ecit: ad iterfectoz edes cucurrit: Cinnā quēdā tribunum nois similitudine deceptum: & Cinnā illū eē ratū: q p̄tor in occisū cēsare fuerat inuect⁹: trucidauit. Domū. L. belliēi senatoris p̄bussit: a Dolobella altero p̄sule egre repulsa: fugere ex urbe p̄cussōres ac in puicias pleriq; abiere: a Cēsare uiuo decretas.

Illa miseratio: cū uestē a pectorē discidit: & i lachrymas p̄uersus cēsaris corp⁹ nudū p̄tulit: & ei⁹ uulnerib⁹ p̄scissam ac sanguie fōdatā uestē. Semiustū larus: accēsa Antonii orōne & actiōe discurrere cepit ad p̄cussorum domos multitudo sic ut seiustū

cadauer relinqueretur. Fuligine absterfa: qua denigratus fueras in cēsaris cremādo caduere ut dolorem tuū populo idicares. Præclara. L. p̄fulta fecisti: hæc oia sūt prius dicta

IN. M. ANTONIVM

Veniebant: uendebantur. Si hæc manent: ac si diceret: si durante diutius quæ facit Antonius. Domesticis nudinis: mercatu ac foro quod domi agit: in quo oia uedit. Vbi est: hanc pecuniã interceptat Antonius: ut è iam dictũ. Funestæ: ex bonis interfectoꝝ & proscriptoꝝ redactæ. A tributis: quæ uiritim pendim⁹. Vindicare: ut imunes a tributis essemus. Nõ in sciẽte te: ac si diceret te cõscio: & uolẽte. Sed unũ egregiũ: Deiotarus Tetrarcha gallogræciæ: & paphlagoniæ: sicut po. q. ro. aicissim⁹: & rex a Cicerõ senatus populi q. ro. noie adiecta Armenia appellat⁹: in ptribus fuit põpeiãis cũ auxiliis in Pharsaliã uenit. Visito postea põpeio: Cæsari satisfecit: equites quos impauit & pecuniã misit: diuertentẽ apud se in Luceio castello: cũ aduersus pharnacẽ pficisceretur: hospitio suscepit: rursumq. postulata pecuniã Cæsari nũerauit. Accusat⁹ deinde è a Philippo quodã medico suo suo: Castore nepote subornatẽ: & alioꝝ criminũ: & q. diuertentẽ apud se Cæsare occidere cogitauerat: Cicero p. clara illa oratione: quæ è in manibus defendit. Cæsar indignatus Deiotarũ ad ueterem tetrarchiam redegit: adempta mediã: & qbusdã græcis q. comitati in bellis eũ fuerant tradita: ac itez Armenia ablata: quã senat⁹ cõcesserat. Cæsare mortuo qcqd ereptũ fuerat ilico recepit. Sed Antonius cum legatis eius qui Romę erant: in scio tamen rege & Regis hospitibus: quorũ unus erat Cicero dissuadentibus: pactus est si certam pecuniã acciperet a Deiotaro: edictum se platurũ: quo adẽpta ex Cæsaris uolũtate restitueretur. isectat hoc: & irridet Cicero. Et meditare inqt Antõ de Syngrapha: hoc est de cautione: per tuam & contrahentium tecum legatorum scripturã facta. nã quæ amiserat Deiotarus ea recepit: & sine ullis Cæsaris commentariis tenet: & iure quidẽ tenet: quod ostendit Cicero. Proposito: in pariete ut ab omnibus legi posset. Huic ordini: senatorio. Massiliensib⁹: quos uehementissime odit Cæsar q. in partibus senatus: & Pompeii fuissent: q. obsidionem: & extrema omnia passi essent: id quod & Lucanus scribit: & in Cæsaris legitur commentariis. Hinc postea triumphans Cæsar portari in triumphipompa etiam Massiliam uoluit: & si minus licebat q. Sotia semper fuerat populi Romani: hinc illa Ciceronis in officiorum libris lamentatio. Itaque uexatis & perditis exteris nationibus ad exemplum amissi ipii portari in triũpho Massiliam uidimus: & ex ea urbe triũphari: sine q. nũq. nostri ipatores ex trãsalpinis bellis triũpharũt. plura de massilia q. narbonẽsis puicię metropolis quodã fuit pmetario q. rto Stra. scribit. Tetrarchiã: gens q.

bant imunitates? sed etiaꝝ populis uniũersis. Ciuitas non tũ sigillatim: sed prouinciis totis datur. Itaq. si hæc manet: quæ stante. R. P. manere nõ possunt: puicias uniũersas. P. C. pdidistis Neq. uectigalia solũ: sed & imperiũ po. ro. Huius domesticis nudinis diminutũ est. Vbi est septies milies sestertiũ: quod in tabulis quæ sunt ad adẽ Opis patebat: funestæ quidẽ illi pecuniæ: Sed tamen si his quoꝝ erat nõ reddet: quæ nos a tributis posset uindicare. Tu autẽ sestertiũ quadragesies quod idibus Martiis debuisti: quonam modo ante Klendas. Aprilis debere desisti? Quid ego de commentariis infinitis: Quid de innumerabilibus chirographis loquar? sunt ea qdẽ inũerabilia: quæ a diuersis emebant nõ in sciẽte te. Sed unũ ægregiũ de rege Deiotaro. P. R. amicissimo decretũ in Capitolio fixũ: quo pposito nemo erat q. in ipso dolore risũ poss. cõtineret. Quis. n. cuiq. inimicitior q. Deiotaro Cæsar? æque atq. huic ordini ut equestri: ut massiliensibus ut omnibus qbus. R. P. populi Romani chara esse sentiebat. Igitur a quo uiuo nec præsens nec absens quicq. æqui bõi ue ipetrauit: apd. mortuum factus est gratus: compulerat hospitem: præsens computarat: pecuniam imparat. Mediã tetrarchiam ex græcis comitibus suis collocarat: Armeniam abstulerat a senatu data. Hac uiu.

PHILIPPICA! SECVNDA

unius esset lingue diuisa olim in partis quattuor in totidem scissa dicebatur Tetrachias quarum singule suum habebant Terrarcham & iudicem & ephorum Tetrarche ipsi subiectos. auctor Strabo. Hec uiuus eripuit: si uiuus eripuit: nunquam reddidit mortuus.

Quibus uerbis: frequens erat in decreto: quod Antonius fixerat ex commentariis: ut dicebat Cesaris: equum e restitui Deiotaro Armeniam: non iniquum Medie tetrarchiam reddi: & si

eripuit: reddidit mortuus. At quibus uerbis! modo aequum sibi uideri: modo non iniquum: mira uerborum complexio. At ille nunquam seipsum. n. absenti affui deiotaro: quicquid sibi quod nos pro illo postularemus aequum dixit uideri syngrapha sestertii ceteris per legatos uiros bonos: sed timidos & imperitos sine sua: sine reliquorum hospitum regis sententia facta in gynaceo: quo in loco plurime res uenire & uenerunt: quod ex syngrapha quod sit actum meditare censeo. Rex. n. ipse sua sponte nullis commentariis Cesaris simul atque audiuit ei iteritum suas suo Marte res recupauit. Sciebat homo sapiens ius super hoc fuisse: ut quia tyranni eripuerunt ea tyrannis interfectis: hi quibus erepta essent recuperaret. Nemo igitur iure consultus pro qua hac agis ex ista syngrapha deberi dicit pro his rebus quae erant ante syngrapham recuperatae: Non. n. a te emit: sed prius quam tu suum sibi uideres: ipse possedit Ille uir fuit: nos quidem continendi quod auctorem odimus acta defendimus. Quid ergo de commentariis infinitis Quid de innumerabilibus chirographis loquar? quorum & imitatores sunt: qui ea tanquam gladiatorum libellos palam uendunt. Itaque tanti acerui numerorum apud istum construunt: ut iam appendant: non numerum pecuniae. Atque caeca auaritia est: nuper fixa tabula est quod ciuitates locupletissimae Cretensium uectigalibus liberant: statuitque ne post. M. Brutum provinciam sit Creta puincia. Tu mentis es copos! tu non

milia: quam uerborum complexio: nec hoc est implicatione deridet Cicero. Affui: semper defendi.

Aequum dixit: quoniam & si defendebat crimine Deiotari: deprecatione tamen utebatur: & fateor: dicebat peccasse: nec equum quicquid postulare a Cesare: & tamen ut ignoscat postulo: & quae peto pro sua summa humanitate precor. Sestertii ceteris: sic pactum cum deiotari legatis fuerat Antoni ut ceteris daret sestertium. Sua regis. Hospitum: quos plures Romae habebat Cicero & Pompei hospites fuerat Deiotari. In Gynecio: locum domi est ubi sole uersant mulieres: sicuti Andronis ubi uiri: yuui mulier est. Veniere: uenditae sunt: & quotidie uendunt. Suo Marte: sua auctoritate & robore: in pro uerbo est. Nemo iure consultus: nemo a te diuine interrogatur dum hic praesens iure consultus. Ne iste quidem. Sex. clodium ut opior intelligit dictorem cuius consilio haec faciebat

Auctorem: Cesaris. Quorum imitatores: nonnulli ex Antonii sectatoribus chirographa ab eo proposita in multorum beneficium imitabant: nam & ipsi scribebant: & uenalia proponebant in publico: ut quod uellet hoc uel illud beneficium emeret. non aliter quam gladiatorum libelli propositi solent in quibus nota continentur eorum: & praesens atque etas: cuius item sint ut sciatur qui emere aut

conducere uolunt. nam ediles & praetores munus dabant gladiatorum. & edilis Cesar ludis & reliqua munificentiae adiecit gladiatorum munus aliquanto paucioribus quam destinauerat paribus. nam cum multiplici uindicta facta copata aduersarios exterruisset: cautum est de numero gladiatorum quo ne maiorem cuiquam Romae habere liceret: ut Traianus ait. Vel libellos gladiatorum propositiones. Ci in epistola ad Celsum Quid. n. me hoc tibi mandasse existas? ut gladiatorum propositiones. Nam libellus est duorum plurium uel significat pactionem. Qui. Dum loquor tangitque magnus: poscitque libellum. Possumus etiam eos accipere libellos in quibus pugnae gladiatorum erant descriptae: quibus legedis uulgus oblectabatur. Venales autem ab his qui inde lucrumque rebatur: circuirebant Appendant: quod fieri solet quotiens maximus numerus est: praesens cum signata ad huc pecunia non esset: pedebatur quod non numerabatur: & hoc graue uocabatur: sicut quod numerabatur signatum. unde pedere tributa: & pedere poenas. Post. M. Brutum: qui consul Creta obtrabat. Ne puincia: ut desineret tributum pedere: & libera esset: nec amplius puincia: & uectigalis haberetur

Constringendus: arguendus & cōvincendus hoc decreto quod tu dicis Cæsaris esse. dicebat enim Antonius Cæsarem hoc decreuisse: Et dic mihi inquit Antoni Creta nō potuit liberari uiuo Cæsare? Si hec Cæsaris uoluntas fuisset. Nam ad Brutum quidem tunc nihil pertinebat: cur statim postq̃ illinc discederet Brutus: liberam esse uoluisti? Certe apparet neq; cogitasse: neq; uoluisse hoc Cæsarem. Sed id agitur. P. C. ut hoc decreto Anto-

nus a Cretensibus p̃ imunitate pecuniam accipiat: res publica Cretam prouinciā amittat

Oino: nihil q̃sq̃ uoluit emere: quod hic nō fuerit paratus uendere. De exulibus: lege p̃posuerat qua exulib⁹ sub certa pecunię p̃tione reditus liber esset in patriam. Cicero nō dolere se dicit quenq̃ restitui in patriam. Sed id ferre p̃ moleste & reprehendere: quod idē p̃ cōditione oibus redit⁹ patet: cuz dispar causa exilii fuerit. Et inquinatos: confusos cōmixtos ac ueluti sœdatos: tanq̃ par omniū fuerit causa. Simili: i qua reliq̃ restituti. Loco patrui: C. Antonii qui fuit in partibus Pōpeiānis: & iccirco exul a Cæsare factus: de cuius reditu ferre distulit Antonius: cū de aliis Cæsare occiso: referret. Eundē restitutum postea Antonius ad Censurę petitionē ipulit: subornatis uilissimis & indignissimis quibusdam: qui cōpetitores fierent: id quod & risus hominū mouit: eiusmodi personas cēsure candidatus fieri: & querelas q̃ uir clarissimus & p̃sularis honestissim⁹: sic ludibrio eēt Ant. & tñ hērica comitia postea nō ē pass⁹. Cōpassi: p̃stituiisti dedita opa. Fulmē sinist̃: fulmib⁹

qd̃ aut faciēdū eēt aut cauēdū: moueri se a Ioue putabāt hoīes. Sinist̃: fulmē uitii erat comitiis. Cicero li. ii. de diuinatione. Comitiorū solū uitii ē fulmē: qd̃ idē oib⁹ reb⁹ optimū auspicium hēmus si sinist̃ fuerit. Cū sis religiosus: quoniā augur tu es & religiosus: tuos auspicis subesse nō existimas: & te ac tuos extra oīa auspicia positos eē tibi pluades: ironice aut loquitur. In septēuiratu: petierat. C. Antonius septēuiratū. M. Antonio ad petitionem ipellente: ab eodē repēte destitutus ē. Septēuiri epulōes dicebāt. Septē. n. erāt college i hoc magistratu qd̃ ad sacra p̃tinebat. Datū aut̃ is ē nomē: quoniā idicēdi Ioui ceterisq̃ diis epulas p̃tātē hērent: auctor Pōpei⁹ festus. Eorū filiē a ueste sacerdotio excusationē merebāt: qd̃ A. Geli⁹ tradit. Interuēit: tanq̃ ad rē certā affuit. Cēdo: id ne metuisti ne non posses negare saluo capite. i. uiu⁹: ac si diceret ne nō posses negare qñ uelles. quōiā qñ uoluisses negare oino potuisses. uel saluo capite salua & integra fama. C. Antonii: quē iccirco adesse uoluisti ut maiore afficeretur dedecore: cū negare septemuiratum ei integra posses fama.

Sororem: patruelem. Alia cōditio: alia uxore Calphurnia. Probri: adulterii cū

constringendus in Cæsaris decreto? Creta post M. Bruti decessum potuit liberari? Cuz Creta nihil ad Brutum cæsare uiuo pertineret. At huius uenditione decreti: ne nihil actum putetis prouinciā Cretam perdidistis: Omnino illius rei rei nemo fuit emptor: cui defuerit hic uēditor: & de exulibus legem quam fixisti Cæsar tulit? Nulli⁹ insector calamitatem: tantū quæror primū eorū reditus inqnatos quorū causam dissimilem Cæsar iudicauerit. Deinde nescio cur reliqs idē non tribuas: neq; enim plus q̃ tres aut quatuor reliqui sūt: qui simili i calamitate fuerūt: cur tua misericordia simili nō fruūtur? cur eos habes i loco patrui? de quo ferre cū de reliqs ferres noluisti? Quē etiam ad censuram petēdam ipulisti: eamq; petitionem comparasti: quæ et risus hominū & querelas moueret. Cur autē ea comitia non habuisti? An quia Tr. pl. fulmen sinist̃ nūciabat? Tua quid interest? nulla auspicia tuorū sunt cum sis religiosus. Quid eundem in septēuiratu nōne destituiisti? Interuenit enim Quid metuisti? credo ne saluo capite negare nō posses: omnibus eum contumeliis onerasti: quē patris loco: si menti ulla pietas esset: colere debebas: filiam eius sororem tuam eiecisti alia conditione quæsita: & ante p̃specta. Non ē satis pbri

PHILIPPICA SECVNDA

insimulasti pudicissimaz foeminaz. Quid ē quod addi possit? contentus eo nō fuisti frequētissimo senatu Kl. ian. sedente patruo hanc tibi esse cum Dolobella odii causam ausus es dicere q̄ ab eo sorori & uxori tuæ stuprum oblatum esse cōperis. Quis interpretari potest? impudētior ne qui in senatu: an improbiior qui in Dolobellam: an ī purior qui patre audiente an crudelior qui in illam miseram tam spurce: tam impie dixeris: S; ad chirographa redeam? quæ fuit tua cognitio. acta enim cæsaris pacis causa cōfirmata sunt a senatu quæ quidem cæsar egisset: non ea quæ cæsa rem egisse dixisset Antonius unde ista erūpunt? quo auctore pferūtur? si sūt falsa cur approbantur: si uera: cur ueneūt? at si placuerat ut ex Kl. iuniis de Cæsaris actis cum consilio cognoscere tis: quod fuit cōsiliū? quem unq̄ aduocasti? q̄s Kl. iunias expectasti? An eas ad quas te pagratis ueteranorum coloniis stipatum armis retulisti? O præclaram illam percursationem tuaz: mense aprili atq; maio tum cum capuam deducere conatus es: quemadmodum illam adieris: uel potius pene non adieris scimus. Scimus enim cui tu urbi minitaris. utinaz coner aut aliquando illud pene tollatur. Ad quam nobilis est tua illa pegrinatio? Quid prandiorum apparatus? Quid furiosam uinolentiam tuam proferam. Tua ista detrimēta sunt? illa nostra: agrum campanum qui cum de uectigalibus eximebatur ut militibus daretur: tamen infligi magnum. R. P. uulnus putabamus. hunc tu compransoribus tuis & collusoribus diuidebas. mimos dico & mimas in agro P. C. Campano collocatos. Quid iam quarar de agro Leontino? quando quidem hæ quondaz arationes Campani & Leontini in. P. R. primo: nio glandifera & fructuosa ferebantur. Medico iii. milia iugerum quasi te sanum fecisset. Rhetori duo quasi disertū facere potuisset. Sed ad iter italiamq; redeamus. Deduxisti Coloniam Cassilinum: quo Cæsar ante deduxerat. Consuluiisti me per litteras de Capua: tu quidem sed idem de Cassilino respōdisse: posses ne ubi colonia esset:

Dolobella. Insimulasti: accusasti. Tua cognitio: quæ tu solus notasti & nouisti. Pacis causa: id quod in prima philippica est dictum. Si sūt falsa: diadema. Cum consilio: aliis adhibitis. Percursationē: cū mortuo Cæsare ueteranorū colonias lustrasti: ut eorū studia tibi conciliares id quod fecisset Antonius: nisi Octauius impedisset. Capuam deducere: scilicet Coloniam: uoluit illuc coloniam deducere sed campani prohibuere: & pagæ absuit quin occideretur: nō ergo adiit: sed pene adiit: hoc est pagæ absuit qn̄ adiret. Vel capua deducere: ueteranos. s. & secū ducere. Illud pene: ut adeas & pereas nō pene adeas. Simile ē illud Propertii: Quod queris quare non habet ullus amans. Cui urbi: quali: & q̄ cōtra te iratæ Capue

Tua ista: ac si diceret in te ipsum hæc admittis: & dedec? priuatum tuū. Qui cum de uectigalibus: semper enim publicus fuit & uectigal populo romano pependit. Glandifera: ipse interpretatur & fructuose subiūgens. Cassilinum: campagne oppidum ad flumen uulturum situm: in quo prenestini milites quingenti & xl. & unū nōnulli perusini sic obstinate Annibalis obsidionem pertulerunt: ut fame uexati lora ac pelles scutis detractas: & mures item essent: nucibus quoq; a romanis p uulturnū amne: missis uixere. auctor Liuius libro. xxiii. ab urbe condita. Cōsuluiisti me de Capua & posses ne Capuam coloniam deducere: ego inquit idem respondi: quod de Cassilino responderam. De Capua negaui posse illuc Coloniam nouam deduci: quo auspicato & rite deducta antea esset: & incolumis maneret: dixisse: qd̄ de Cassilino dixeram addi nō uos: colonos ueterib? extinctis

posse: hoc enim significat ascribi aliis addi & adiungi. Vt vexillum uideres: ideo noua coloniam Cassilinum deduxisti: ut inter ueteres & novos colonos ortis discordiis & bellis ciuitas uastaretur & desolaretur: uel potius ut tu hostiliter inuaderes oppidum & euerteres: sicuti aratro condentes urbes prisca designabant. unde ait Virgilius. Interea Aeneas urbem designat aratro. Sic delentes ubi muri fuerant aratrum circūducebant: auctores Porphirio & Acron. Horati? libro primo carminū: Irē altis urbibus ultime steterē causę cur perirent funditus: Imprimeretq; muris hostile aratrum exercit? insolens. Pene perstrinxisti: quia parum abfuit quin Capuam ipsam euerteret: eius imminuto territorio: quod est circūiectus urbi cuiuspiam ager. Perturbaturum: cum spreta auspiorum religione illuc nouam duceres colonia: quo antea auspicato ducta est. M. Varro: nis: qui fuit togatorum litteratissimus: & quo nemo unq̃ doctior: nec apud grecos quidem fuit: ut ait Lactantius. Decē ante Ciceronem annis natus est: cui scriptos de latina lingua dedidit libros: in partibus fuit Pompeianis: eo mortuo Antōius fundum eius Cassinatē occupauit: uenisse sibi a Cēsare dicens: quod factum negat Cicero. Et si ab hasta: esto inquit tabule emptionis sub hasta factę ualeant nūc: hoc est uim & robur obtineant: quia re uera non obtinent: & tabule in quibus non tūc: & a te factę: sed Cēsaris: & tabule illę Cēsaris in quibus debitor tu apparebas: non hęc quas tu cōmentus es: & falso Cēsaris esse asseris: quibus te liberaisti: & alienum es dissolui sti. Varronis tamen Cassinatē fundum uenisse sub hasta a Cēsare nemo dicit. Nullius: q̃ Varronis scilicet. Rem ulla esse detrahā: scilicet dicis:

Quid: scilicet dices. nā scripsit ad te cēsare ut redderes Cassinatē in fundum: quem interceperas. Domin? Varro. Ab hora tertia: statim post mediam noctem. Quā dispari domino: Cicero libro primo d' offi.

eo coloniam noua iure deducere! Negauit in eā coloniam quę esset auspicato deducta dum esset incolumis coloniam noua iure deduci: colonos nouos ascribi posse: rescripsi. Tu autem insolentia elatus omni auspicio iurē turbato Cassilinum coloniam deduxisti: quo erat paucis annis ante deducta: Vt vexillum uideres & aratrum circūduces. cuius quidem uomere portam Capuę pene perstrinxisti: Vt florentis colonię territorium minueretur. Ab hac religionis perturbatione. Ad uolas in. M. Varronis sanctissimū atq; itegerrimū uiri fundum Cassinatē. Quo iure! quo ore! eodem inquires quo in haredū. L. Rubrii: quo in haredum. L. Tursecii pradia: quo in reliquas innumerabiles possessiones. & si ab hasta ualeant tabula modo: Cēsaris non tuę: quibus debuisti: nō quibus tu te liberauisti. Varronis quidē Cassinatē fundum quis uenisse dicit! Quis hastam istius uenditionis uidit! quis uoces præconis audiuit! Misisse te dicis Alexandriam qui emeret a Cēsare. ipsum. n. expectare magnū fuit. quis uero audiuit unquā: nullius autē salus curę pluribus fuit: De fortunis Varronis rē ulla esse detrahā! Quod si etia scripsit ad te Cēsare ut redderes. Quid satis potest dici de tanta impudētia! Remoue gladios illos parumper: quos uidem? Iam intelliges aliam causam esse hastę Cēsaris: aliam confidentiæ & temeritatis tuę. Non enim te dominus modo illis sedibus: sed qui uis amicus uicinus hospes procurator arcebit. At quā multos dies in ea uilla turpissime es perbacchatus! Ab hora tertia bibebatur: ludebatur: uomēbatur. O tecta ipsa misera q̃ dispari domino: quam quomodo iste dominus! sed tamen q̃ a dispari tenebantur. Studiorum enim suorum. M. Varro uoluit esse illud non libidinum diuersorium. Quā in illa uilla ante dicebantur! Quā co-

PHILIPPICA SECVNDA

odiosum inquit est: cum a pretereuntibus dicitur O domus antiqua heu q̄ dispari domino dominaris: quod his temporibus in multis licet dicere. Inquilino: dominus in suo habitat: inquilinus in alieno priuato: & proprie in conducto: siue in urbe siue ruri. Salustius tamen. M. Tullium Romę inquilinum dixit. Cum meritoriis: non liberis scilicet masculis scortis: nam illa tempestate pueros non liberos mangones: aut uendebant: aut commo-

gitabantur! Quę litteris mandabantur. Iura. P. R. monumēta maiorum. omnis sapientia ratio: omnisq; doctrina. At enim te inquilino: non ei domino personabant omnia uocibus ebriorum: natabant pauimenta uino: madebant parietes. Inge-
nui pueri cum meritoriis: scorta inter matressa-
milias uersabantur. Cassilino salutatum uenie-
bant: A quo: Iteramne: admissus est nemo. iure
id quidem. in homine enim turpissimo obsole-
bant dignitatis insignia. Cum inde Romam pro-
ficiscens ad Aquinum accederet obuiam ei pro-
cessit: ut est frequens municipium: magna sane
multitudo. At iste operta lectica lat^{us} est per op-
pidum ut mortuus. Stulte Aquinates: sed tamē
in uia habitabant. quid Anagnini? qui cum essent
deuii obuiam ei descenderunt: ut istum tanquam
si esset Consul salutarent! Incredibile dictu. Sed
tum nimis inter omnes constabat neminem esse
resalutatum. Præsertim cum duos secum anagni-
nos haberet Mustelam & Leonem: quorum alter
gladiatorum est princeps. alter poculorum. Quid
ego illas istius minas: contumeliasq; commemo-
rez quibus inuectus est in Sidicinos? Vexauit Pu-
teolanos: q. C. Cassius: q. Brutos patronos ado-
ptasent. Magno quidem iudicio: studio: beniuo-
lentia: caritate: non ut te ut Basilum ui & armis
& alios uestri similes: quos clientes nemo habe-
re uelit non modo esse illorum cliens. Interea dū
tu habes: qui dies ille Collegæ tui: Cū illud qd
tu uenerari solebas bustum in foro euertit! Qua-
re tibi nuntiata ut cōstabat iter eos: qui una fue-
runt: concidisti. quid euenerit postea: nescio. me-
tum credo ualuisse & arma. Collegam quidem
de cœlo detraxisti: effecisti q; non tu quidam etia;

ranorum: & eos sibi conciliaret: quod est prius dictum.
tum & arma: hoc ē territū a te Dolobellam mutasse uolūtatem.

dare etiam precio abutēdos so-
lebant: siue etiam ipsi pueri per-
missu dominorum: siue suo iu-
re prostabant: meritorii uoca-
batur. Scorta: meretrices. nō
autem sicut dicimus meritoriū
puerum: sic meritoriam puellā
sed meretricem. Interamne:
ab interamne: quod est campa-
nię oppidum: non procul ab
Aquino: sic dictum q̄ inter du-
os amnes iacet in unū conflu-
entes Melpim & Lirim: auctor
Strabo. Obsolebant: turpia
& fœda erant: obsoleo iquinor
est: ex obse et oleo: est & obsole-
re deficere. Cicero hoc uero a
plerisq; eorum desertum obso-
leuisse. Vnde obsoleti squalidi
& sordidi. Horatius: Caret ob-
soleti sordib^{us} testi. Stulte aq-
nates: scilicet egere: qui obuiam
processere. Anagnini: isignis
in Cāpania: olim urbs fuit Ana-
gnia: qd ait Strabo: de qua Ma-
ro: Quos diues Anagnia pascit

Deuii: extra uia. Sidicini:
ciuitas oscorum in Campania
Theanum est: Sidicinum uoca-
tum auctor Strabo. Puteo-
los: in campania maritimū op-
pidū est puteoli cumanoq; oli-
emporiū: in supcilio quodā cō-
struētū: dicearchia prius uoca-
tū: Romani frequentes Anniba-
le italiā bello uexāte habitau-
re: & a puteorū frequētia puteo-
los appellauere. Sūt q ab aq̄
putore quę sulphuratę & male-
olentes per totū illū & baiarū
& cumaq; sūt tractū dictos ma-
lini. Ut basilū: fuit hic in pti-
b^{us} Cēsariis: & postea Antonia-
nis: cuius & Lucanus meminit

Dum tu abes: aberat Antoni-
us ut Colonias circuiret uete-
Collegæ tui: Dolobellę. Me-
De cœlo: de sūma laude

qua in coelum usq; perueniebat. Erant gladii: Cynne: Sylle: & Cesaris dominatu. Agmine quadrato: Helian⁹ quadratis aciebus Persas & siculos ufos tradit: & maiore fere gregorum partem: confisos eas & posse componi facilius: & equitadi societatem: expeditionisq; usum seruare multis in rebus prestantius. Onosander qui ad Anastasiu Cesarem pulcher rima de re militari scripsit commentaria contractione quadratoq; agmine mouere exercitu q; alio modo satius & tutius putat. Lecticas: quibus gesta

batir Antonius cu sui: similib⁹

Leges Cesaris: de quibus dictum philippica prima. Annono: numeru: ut pretorie pl⁹ q; annum: consulares plus q; biennium teneretur. Sine promulgatione: priuata auctoritate: re ad populum minime relata. Ut tolleretur: latas illas a cesare: promulgauit contrarias.

Testamentum: Cesaris. Si gna tabulas: signa statue sunt & sculptoru artificu. Tabule uero picture: & pictorum opera.

In uilla Scipionis: que erat in Tiburtino. Is: Cesar. Puluinar: hec omnia tribuebatur deorum immortalium honori: puluinar: simulachru: fastigiu: puluinaria lectice erant deo: & lectuli qui in templis sterni consueuerunt: unde puluinaria festa Horatius. Nunc saliaribus ornare puluinar deo. Fastigiu: templum & altius edificium.

Est flamen Cesari Antoni⁹: cu stomacho inquit: quonia eius imitabatur tyrannide: & uelut minister erat illi⁹ consuetudinis. In augurare: cur non per auguria colecraris: sacerdotio pfutur⁹. nam inaugurari hoc est augurio consecrari sacerdotes futuri solebant: & item loca que numini dicabantur. Exaugurari uero contra cum extra sacru & phanaticam causam ponebatur: & in profanu usum reuocabantur. Sume diem: elige diem quo inaugureris. Vide qui te inauguret: quia scilicet nullus futurus est. Quero deinceps: cum mortuo cesari diuinos honores tribui uellet Antonius: tulerat ad populu: ut quanto die ludorum Romanorum Cesari

nunc: ut sit similis tui: sed certe ut dissimilis esset sui. Qui uero reditus inde Roma? Quam perturbationis totius Urbis: memineras. Cinam nimis potentem. Syllam postea dominantem. Cesare regnantem uideramus. erant fortasse gladii. Sed tamen absconditi nec ita multi. Ista uero quam & quanta barbaria est! Agmine quadrato cum gladiis sequuntur scutati milites. Lecticas portari uidemus: atq; his quidem iam inueteratis. P. C. consuetudine obduruimus. Kl. Iun. cum in Senatu ut erat constitutum uenire uellemus: metu perterriti repente diffugimus. At iste qui Senatu non egeret: neq; desiderauit quenq; & potius dicebat: nostro latatus est statimq; illa mirabilia faciora effecit. qui chirographa Cesaris defendisset. Lucrisui causa: is leges Cesaris easq; preclaras: Ut. R. P. concuteri posset euerit. Numerum annorum prouintiis prorogauit. Idemq; cum actorum Cesaris defensor esse deberet: & in publicis & in priuatis rebus acta Cesaris rescidit: In publicis actis nihil est lege grauius. In priuatis firmissimum est testamentum. leges alias sine promulgatione substulit. alias ut tolleretur promulgauit Testamentum irritum fecit! Quod etiam infimis ciuibus semper obtentum est. signa tabulas quas populo Cesar una cum ortis legauit eas hic partim in hortos Pompeii deportauit partim in uillam Scipionis. Et tu in Cesaris memoria diligens! Tu illum amas mortuum. Quem is maiorem honorem consecutus erat. q; ut haberet puluinar: simulacrum: fastigiu: flaminem. Est ergo flamen ut Ioui: ut Marti ut Quirino sic diuo iulio. M. Antonius. Quid igitur cessas! Cur non in augurare! sume diem: uide qui te inauguret. Collega sum⁹: nemo negabit. O detestabile hominem. siue q; Tyranni sacerdos es. siue q; mortui. Quaro deinceps num hodiernus dies quis

PHILIPPICA SECVNDA

fit: ignores! nescis heri quartum in Circo diem ludorum Romanorum fuisse: te aut ipsius ad populum tulisse ut quintus præterea dies Cæsari tribueretur! Cur non sumus prætextati! Cur honorem Cæsaris tua lege datum deferri patimur! An supplicationes addendo dies contaminari passus es. Puluinaria noluisti! aut undique religionem tolles: aut usquequaque cõserua. Quares placeat ne mihi puluinar esse: fastigium: flaminem! Mihi uero nihil istorum placet. Sed tu qui acta Cæsaris defendis quid potes dicere: cur alia defendas: alia non cures! nisi forte uis fateri te omnia quaestuo: non illi⁹ dignitate: metiri. Quid ad hæc tandem! Expecto eloquentiam tuam: disertissimum cognoui Auum tuum: at te etiam apertiozem i dicendo. Ille nunq̃ contionatus est nudus: tuum hominis simplicis pectus uidimus. Respondebis ne ad hæc: aut omnino hiscere audebis! & quid reperies ex tam longa oratione cui te respondere cõfidas! Sed præterita omittamus. hunc unum diem hunc unum inquam hodiernum diem hoc punctum temporis: quo loquor: defende si potes. Cur armatorum corona Senatus septus est! Cur mei satellites cum gladiis audiunt! cur ualua cõcordia non patent! cur homines omnium gentium maxime Barbaros Ithyreos cum sagittis deductis in forum! præsidii sui causa se facere dicit. Nõ ne igitur milies perire est melius: q̃ i sua ciuitate sine armatorum præsidio non posse uiuere! Sed nulum est istuc: mihi crede: præsidium: Caritate & beniuolentia ciuium septum oportet esse: non armis. Eripiet: extorquebit tibi ista. P. R. utinam saluis nobis. sed quoquomodo nobiscum egeris: dum istis consiliis uteris non potes esse: crede mihi: diuturnus. Etenim ista tua minime auara coniunx quam ego sine contumelia describo nimium debet diu. P. R. pensionem tertiam. habet P. R. ad quos gubernacula. R. P. deferat: quibuscumque terrarum sunt: Ibi est omne. R. P. præsidium: uel potius ipsa. R. P. quæ se adhuc tantum modo ulta est: nondum recuperauit. Habet quidem certe. R. P. adolescentes nobilissimos paratos

sacrificaretur: idque scitum fuerat: & tñ honorem Cæsari Antonii lege concessum nõ exequebat: ideoque Cicero: Cũ ludi romani celebrarentur: quo tempore hæc habebat orõez & Quintus eet eoz dies: fortasse inquit ignoras heri diem quartum fuisse: hodiernum quintum esse: hoc est diem Cæsari lege tua deretum. Cur non sumus prætextati! prætextati ludos & sacrificia celebrabant. Ludi romani magnique uarie appellati annui fuere. Equi pugilesque certabant a Tarquinio Prisco instituti designato circo qui postea maximus est dictus. Fiebant hi ludi mense aprilis initium erat sexto idus. An supplicationes: Cæsari paræta & supplicationes decreuerat Antonius: quibus postea diem addiderat in auspicato: quare periculum commissum erat: id quod obicit Cicero. Puluinaria nolui isti: respuit cum pcedere. Acta Cæsaris: cum acta cuiuspiam non solum quæ ille egerit: sed quæ ei⁹ honori tributa fuerint etiam intelligamus. Apertiozem: propter id quod nudato pectore contionatus est. Value Concorde: illic enim haberi senatus solebat. Describo: designo. Et enim: duos prius huerat maritos Fulvia. P. Clodius: & C. Curionem filium: quod ante diximus: ambo pierat: alter a Milone occisus: alter cum exercitu in Africa circumuentus: uterque reip. impensus: quoniam uterque hostis: tertia pensio dicebatur. M. Antonius ut periret. Habet populum. Roma. Octauium significat

Exemplū facti requirunt: ut quod egerūt ipsi: alii imitentur & te occidant. Hi primi: Brutus & Cassius. Confer: cōparā. Cū numatione: cū copia nūmog & lucro. Si ppter īnocentiā: scilicet non metuis: īnocens enim iudicia nō timet.

Nisi maioribus: quod nō est ita. Quid timendū sit: ut occidat. Quid ē aut multos zē ac si dicat piculosisimū est diu a suis timeri. A quibus est īterfectus: nam & Decimus Brutus & Cassius. C. Treboni? Tulli? ciber cēlari fuere amicissimi plurib? q; ab eo affecti bñficiis

defensores: q; uolent illi cedant ocio consulētes: tamen a. R. P. reuocabunt. Et nomen pacis dulce est: & ipsa res salutaris. Sed inter pacē & seruitutem plurimū interest. Pax est tranquilla libertas: Seruitus postremū malorū omnium non modo bello: sed morte etiam repellendū. Quod si se ipsos illi nostri liberatores cōspectu nostro abstulerūt: At exemplū facti requirunt. Illi quod nemo fecerat fecerunt: Tarquiniū Brutus bello est persecutus: qui tamen Rex fuit cū esse Romæ Regē liceret. Sp. Cassi? Sp. Meli? M. Manlius propter suspitionē regni appetendi sunt necati. Hi primi cum gladiis non in regnum appetentem Sed in regnantē impetum fecerūt. Quod cum ipsum factum per se clarum: atq; diuinum est: tum expositum ad imitandum: praesertim cū illi gloriā cōsecuti sunt quā uix cōlo capi posse uideatur. Et si enī satis in ipsa conscientia pulcherrimi facti fructus erat: tamē immortalitatez non arbitror contemnendam. Recordare igitur illum. M. Antoni diem quo Dictaturam sustulisti. Pone ante oculos latitiam Senatus. P. q3. R. confer cum nummatione tua tuorumq; tum intelliges quantum inter laudem & lucrum interfit: Sed nimirum ut quidam morbo aliquo & sensus stupore suauitatem cibi non sentiunt: Sic libidinosi auari facinorosi uerā laudis gustū nō habent. Sed si te laus allicere ad recte faciendum non potest: ne metus quidem! a foedissimis factis potest auocare: Iudicia nō metuis si propter īnocentiam laudo. si propter uim: non intelligis ei q; isto modo iudicia non timeat: quid timendum sit. Quod si non metuis uiros fortes egregiosq; ciues q; a corpore tuo prohibentur armis: Tui te: crede mihi: diutius non ferent. Quid est autē multos dies & noctes timeri a suis! nisi maiorib? habes beneficiis obligatos: q; ille quosdā habuit ex iis a quibus est īterfectus. An tu es ulla re cū eo comparandus! fuit in illo ingenium ratio memoria lītatura cogitatio diligentia res bello gesserat: quis. R. P. calamitosas: attamē magnas: non multos annos regnare est meditatus: magno la

PHILIPPICA SECVNDA

bore: multis periculis qđ cogitauerat effecerat: muneribus: monumentis: cōgiariis epulis multitudinem imperitam lenierat: suos prāmiis ad uersarios clemētiae specie deuinxerat. Quid multa! Attulerat iam liberæ Ciuitati partim metu: partim patientia consuetudinem seruiēdi. Cum illo ego te dominandi cupiditate cōferre possu: Cateris uero reb⁹ nullo modo es comparand⁹. Sed ex plurimis malis quæ ab illo. R. P. sunt iniusta: Hoc tantu³ boni est: quod dicit iam. P. R. quantum cuiq³ crederet: quibus se cōmittere: a quibus cauere. Hæc igitur non cogitas: nec itelligis satis eē uiris fortibus didicisse q̄ sit pulchrū beneficio gratum: fama gloriosum: Tyrannum occidere: & cum illum homines non tulerit te ferrent. Certatim post hac: mihi crede: ad hoc op⁹ curretur. nec occasionis tarditas expectabitur. Respice quæ so aliquando. R. P. M. Antoni: quibus ortus sis: nō quibus cum uiuas: considera: mecum ut uoles: cum. R. P. redi i gratiam: Sed de te tuipse uideris. Ego de me ipso prefitebor: Defendi. R. P. adulescens. nō deseram senex. Cōtempsi Catilinæ gladios. nō pertimescam tuos. quin etiam corpus libenter obtuleri si representari morte mea libertas Ciuitatis potest. Utinā aliquando dolor. P. R. pariat: qđ iam parturiit. Etenim si abhinc annos prope. xx. hoc ipso in tēplo negaui posse mortem immaturam esse Cōsulari: quanto uerius nūc negabo seni! Mihi uero. P. C. iam etiam optanda mors est perfuncto rebus eis quas adeptus sum: quasq³ gessi. Duo modo hæc opto. Vnum ut moriens. P. R. liberę relinquam. hoc mihi maius a diis immortalibus dari nihil potest. Alterum ut ita cuiq³ eueniat: ut de Repu. quisq³ mereatur.

Finis philippicæ Secundæ.

Cū illo: Cæsare. Litteratura: sciētia litterarū atq³ eruditio uaria: quę in Cæsare fuit. Non multis annis regnare: meditat⁹ quidē est regnare sed non multos ānos: quia non ea egit quibus durare in regno: & ferri posset diu. Monumentis: edificiis.

Congiariis: mensurę genus cōgius ē chus item dictus: sex capit sexarios: quicquid liberalitatis erogabant: ueteres cōgiariū prius dixere: Tenuit ide cōsuetudo ut pecuniam significaret: quam impatores militibus: principes uiritim gratuitam distribuebant. Trāquillus in Iulio: Ex reliquo quoq³ ordinu³ genere uel iuitatos: uel sponte ad se cōmeantes uberrimo congiario psequabatur. Idē i octauio: Congiaria populo frequēter dedit: sed diuersę fere sūmę modo quadragenos: modo tricenos: non nūq³ ducenos quin quagēosq³ nūmos. Macrobi⁹. Augustus cū ab eo paccuius taurus congiariū peteret: diceretq³ iam hoc homines uulgo loqui: non paruam sibi ab illo pecuniam datam: sed tu inquit noli credere. Inusta: inslita impressa. Profiteor: aperte eloquor quid factur⁹ sim. Representari: renouari & restitui in pręsens tēp⁹ possit. Quod iam parturiit: parere est in lucem edere: & enixam esse: parturire uero desiderare eniti & parere. Ab hinc annos. xx. cum de coniuratis actum est.

Cōsulari: mihi. Ut ita ſc. bene merentib⁹ recte. male merentibus: ut Antonio: male.

IN. M. ANTONIVM

Vm expeditionē Cēsar dictator in Dacos: & inde in Parthos destinaret. C. Octauiū Aetia Iulie sororis filia: & CN. Octauio natū: quē i familiā nomēq; adoptauerat: Apolloniā p̄misit. Vbi cū occisus Cēsar ē: studiis uacabat adolescēs. Postq; uero rē accepit: ac heredē se relictū cōperit: urbē repetiit: & hereditatē adiit: multis quidē de hortantibus: & Antonio ad quē ut p̄nū amicū primū rediens se cōtulerat: desipe affirmāte q; tā onerosam adiret hereditatē: & nō poti⁹ abstinere. Petēte autē Octauio tātū ex Cēsaris pecuniis: oēs. n. intercepit Antoni⁹ & tenebat: quantū ad dissoluēdos tricenos sestertios satis eēt: quos publice & priuatiz Cēsar legauerat. & negāte Antonio graues iter eos inimicitie ortę sūt. Sed rediere tñ nō multo post i gratiā: actūq; ē p̄ cōes amicos ut in Capitolio p̄grederetur: multa ultro citroq; habita uerba: acriterq; ab utroq; ex postulatū ē: nec multo post hostes rursus facti uariisq; ab Antonio p̄uēliis Octauī⁹ affect⁹: Erāt in macedōia legiōes qnq; illuc a Cē sare ad Partichā expeditionē p̄misit: antōius uero Macedoniā sortit⁹ q; in eā getę excursuri nūciabāt: & illis p̄fectus legionibus ut tñ i Italiā traduceret meditatū ē: & p. L. fratrē brūdūsiū euocatas sibi adiungere cōat⁹: Galliā autē quę Cis alpis ē: & a. D. Bruto a Cē sare decreta & postea a senatu p̄firmata: tenebat: tradi sibi macedōie loco postulauit. meminērat. n. redeūtem a gallia Cē sare Pōpeiū supasse: res a senatu negatę: publice priuatimq; ad Decimū missi: q; & puiciā retineret: & aliū paret exercitū hortarēt. Tātisp̄ Octauī⁹ uidēs nō mō se ut puer ab Antonio p̄tēni: sed et po. ro. libertatē eripi: oēs militū ueteranorū colōias lustrauit: qbuscūq; rebus ac mūerib⁹ potuit & milites & plebē sibi p̄ciliās se ad senat⁹: & Cicerōis q; princeps in rep. tūc erat auctoritatē p̄tulit. Cūq; postea Antoni⁹ cū q̄tuor legiōibus ueteranorū & aliis militib⁹ in galliā p̄ficisceret: Octauī⁹ suadēte & hortāte Cicerone: q; alia uia obisti facili⁹ Antonio posse nō uidebat: honorificis decretis ē ornat⁹ & p̄p̄etor cū nouis p̄sulib⁹ Mutinā intra quā Decim⁹ ab Antonio obsidebat: ire iussus. Antōius uict⁹ fugatusq; ē: Decim⁹ obsidiōe liberat⁹. Cū ergo designati p̄sules Pāsa & Hirti⁹ cal. Iañ. p̄sulatū iituri eēnt & hñdus tūc demū senat⁹: nō expectatis ipsis cal. id egit Cicero ut senatores cogerētur: & hāc hñt orōnē q; & ipsa i deliberatiuo genere ē. oēs in. M. Ant. accēdit: & ut hostis patrię qñ qdē. D. Bruto eripe puiciā uolebat: iudicet. Suadet se. C. Cē sare adolescentē laudat: aliq; eius in ordinē illū merita cōmemorat: ornādūq; auctoritate aliq; hortat: in odiū adducit Antoniū cū Targnio Supbo collatū multo crudeliore imanioreq; eē oñdit: q; locus cōpatiōis ē pulcherrimus. Galliā puiciā laudat: & Decimū tollit uerbis: obiectā ab Antonio. C. Octauio generis obscuritatē purgat. De turpissima puiciā sortitiōe & pluribus Antonii scelerib⁹ uerba facit: suāq; de tota re in fine orōnis p̄fert sniam. Serius: cū excessissent urbe Antōius & Octauius p̄ italiā discurrerēt: coloniā lustrarēt: ueteranos p̄miis allicerēt: legiōesq; sollicitarēt: neq; multis diebus hitus senatus eēt: neq; puocari qd' aberāt p̄sules. Antonius & Dolobella posset: expectarēt q; calendę Iañ. qbus inituri magistratū noui erant p̄sules. Cicero tñ id egit ut añ Iañ. cal. senatus cogeret: & ne ulterius disse-

M. T. C. in. M. Antonium Philippica tertia.

Eri⁹ oīo. P. C. Quaz tēp⁹. R. P. postulauit: aliqñ tñ cōuocati sumus: Quod flagitabam eadē quotidie. Quippe cū bellū nefariū cōtra aras & focos: cōtra uitaz: fortūasq; nostras: ab hoīe p̄fligato ac pdito nō cōparari: s; geri iaz uiderē. Expectant. Kl. Iañ. q̄s nō expectat Antoni⁹. q; i puintiaz Bruti sūmi & singularis uiri cū exercitu impetū facerē conat⁹: Ex q; se istructū & paratum ad Vrbez uēturū eē minitat. Quā igit expectatio: aut quā uel minia dilatio tēporis? Quāq; enī ad sūt. Kl. Iañ. tñ breue tēpus lōgū ē i paratis. dies enī affert & hora poti⁹: nisi puisuz ē: magnas sepe clades. Cert⁹ autē dies non ut sacrificii: sic consilii expectari solet. Quod si aut Kl. Iañ. fuisset eo die quo primū ex urbe fugit Antonius: aut

PHILIPPICA TERTIA

ha nō essent expectate bellū iā nullū haberem? Auctoritate enī Senat' consensuq3 .P. R. facile hominis amētis fregissem' audacia3. Quod cōfido equidē Consules designatos simul ac Magistratū inierit: esse facturos. Sūt enī optio animo sūmo cōsilio: singulari cōcordia: Mea aut festiatio nō solu3 uictoriae auida ē: Sed etia3 Celeritatis. quousq3 enī tantū bellū tam crudele taz nefarium: priuatis cōsiliis propulsabit? Cur n̄ q̄ prium publica accedit autoritas? C. Caesar ad olefcens: poene poti' puer incredibili ac diuina quada3 mēte atq3 uirtute tū cū maxie furor arderet Antonii: cūq3 ei' a Brūdusio crudelis & pestifer redit' timeret: nec postulantibus: nec cogitantibus: nec opinantib' q̄de3 nobis: q̄a fieri posse non uidebat: firmissimū exercitū iūicto genere ueteranorū militū cōparauit: patriōniūq3 suū effudit. Quāq̄ nō sumus usi eo uerbo: quo decuit. Nō enī effudit: s3 i salutē. R. P. collocauit. Cui q̄q̄ grā referri tanta nō pōt q̄ta debet: habenda tñ ē quanta3 maxima3 animi nostri capē possunt. Quis. n. ē tam ignar' rerū: tam nihil de. R. P. cogitans: q̄ hoc nō itelligat? si. M. Antoni' a brūdusio cū his copiis q̄s se habitū putauerat Romanaz: ut minabat uenir' potuisset: nullū gen' crudelitatis eū3 pratermissū fuisse? Quippe q̄ i hospitibus tectis Brūdusii fortissimos uiros ciues optios: iugulari iussit: quorū aū pedes ei' morietū sanguine os uxoris respicū esse cōstabat. Hac ille crudelitate ibutus eū3 multo bonis oib' ueniret iratior q̄ illis fuerat quos trucidarat? Cui tandē uestig' aut cui oīno bono peperciss3? Qua peste. R. P. priuato cōsilio. Nec. n. fieri potuit aliter: Caesar liberauit: Qui nisi i hac. R. P. nat' eēt. R. P. sceler' Antōii nullaz hēm'. Sic. n. p̄spicio sic iudico: nisi un' adolescēs illi' furētis ipet' crudellissiosq3 cōat' cohibuiss3. R. P. fūdit' iteritura3 fuisse. cui qdē hodierno die. P. C. nūc. n. primū ita uenim' : ut d' illius bñficio possem' quā sētirem' liber' dicē: tribuēda ē autoritas: ut. R. P. nō mō a se susceptaz: s3 et a nobis cōmēdata3 possit defendi. Nec uero de legiōe. Martia quōia3 lōgo iter

retur qn d' sūma rep. referetur & statueret effecit. Exordis uero p̄metū quem inicit a piculo expectatiōis & dilatiōis dicens nō ut sacrificiū sic consiliū & rei agēde i q̄ ualet occasio tps certū eē. Tps: occasio rei gerēde.

Profligato & p̄dito: Peditius p̄ditū dicit eē qd' iuēiri n̄ pōt: p̄ligatū qd' pōt: utq3 ad corruptissimos mores refer' : dicitur. n. p̄ligatū & p̄ditū adolescentē: q̄ sic uitis ferē p̄ceps ut nullus sp̄et ad uirtutē reditū. Verbū uero p̄ligo qd' significet. A. Gelius docet li. xiiii. c. v.

Expectat' : cū dolore hoc iqt & stomacho. Breue tps: nocuit sp̄differre patis. Fugit: nō reuera significat: s3. C. Caesaris metu a quo strui sibi insidias palam dicebat: ad ueteranos sollicitandos: & legiōes accesserat. Priuatis. C. Caesaris. Pestifer: si legiones illas quē ex macedonia brūdusii redierāt sibi p̄ciliass3 & obsequentes hūisset. Nō. n. effudit: cū effūdere ianiter & inutiliter sit p̄icere. In hospitibus tectis: ubi hospitii reuerētia abstinere a tali crudelitate debuisset: de his paulopost dicturus ē Ci. Os uxoris: Volumine Mimē quā quocūq3 ibat: secū ducebat Antōius: & si ē Fuluiam possumus accipe: magna uero Antonii exp̄mis crudelitas q̄ in uxoris cōspicū ciues rōanos sic iusserit iugulari. Ci. philippica viii. Brūdusii i sinu nō mō auarissime: s3 et crudelissime uxoris delectos Martie legiōis centuriōes trucidauit. Priuato cōsilio: cū certior factus eēt Octauius Antōiū brūdusii p̄fectuz eē: ueritus ne cū q̄tuor illis rediret legiōib3: & se p̄sidio destitutū opp̄meret: i cāpaniā abiit colonias a p̄e missas & deductas: ut secū militaret sollicitauit: singulis q̄ se seq̄rent drachmas pollicitus quingentas: decē milia hominum contraxit: Explorata eius uolūrate: Senatus

quod Antonii hostis ueniret: in gredi urbē pmisit. In tēplo Ca storis pstitit reliqs dimissis: tria milia retinuit. Interim exercit⁹ pūar cepit eē: q intelligēs quē ab Octauio & Rome & in co loniis fierēt: reliquū exercitum ppare Ariminū iussit: ipse una tantū cohorte assūpta: Romaz uenit: ubi legiōes Martiā & q̄r tā ex his quē Brundisii erant: octauio se adiūxisse: & Martiaz qdē Albē eē accepit: qua re ue hementer cōmotus: & si de his quē egerat Cesar & agebat: ue nerat uerba factur⁹. Senat⁹ eni iam coegerat: n̄ pauca locutus de puinciis: & supplicatiōe. M. Lepido decernēda oīno intactū linguēs Octauii abiit ad por tas & urbē egressus Albā pren dit: ut Martiā legiōē: si posset a pposito abduceret: ac sibi re cōciliaret. Sed ab albāis muris repulsus ē. ab eadē legiōe quā nūc laudat Cicero idē Tybur: nec multo post Ariminum ubi gallicę puincię initiū olim fu it: pfectus ē: bellū ptra Decimū q puinciā nō deponebat gestu rus. Legionibus uero iponi ab impatorib⁹ noīa solebāt: uel ab ordine ut prima secūda & dein ceps. uel a robore: ut Martia: uel ab alia quauis cā. Lōgo interuallo: nā senat⁹ a calendis Iuniis: usq; ad. xiii. calendas Ia nuarias hēri libere n̄ potuerat. Opportūiorē: quoniā i loco nā munitissimo sita ē: i excello saxo & ppe in urbis conspectu Cesaris: Octauii. Edictū De cū Bruti: q̄ ille pponi mādaue rat: quo uoluntatē & studiū de clarabat. Sui noīs: Iunii Bruti q exactis regibus libertatē po ro. pepit. Illi regib⁹ pere: pul cherrim⁹ loc⁹ ppatōis p p̄tētiō nē & reg⁹ & uerbog⁹. S3 supb⁹ hit⁹ ē: qd cognomē scā ididisse tradit Li. ex morib⁹ datū tradit Flor⁹: & i oēs eū supbia crassa tū: eūq; crudelitate grauiorē eē

uallo loq nobis de. R. P. licet: sileri pōt. Quis eē; unq fortior: q̄s amicior unq. R. P. fuit: q̄ legio Martia uniuersa! quā cū hostē. P. R. M. Anto nium iudicasset: comes ei⁹ esse amentia noluit. Reliq Consulē. quod pfecto nō fecisset: si eum Consulē iudicasset. quē nihil aliud agere nihil moliri: nisi eadē ciuiū atq; interitum Ciuitatis uideret. atq; ea legio cōfedit Albā. quam potuit Urbem eligere: aut opportuniorem ad res geren das: aut fideliorē: aut fortiorē uiroq; aut amici orum. P. R. ciuium! huiusce legionis uirtutem imitata. iiii. legio duce. L. Egnatuleio Quāstor Ciue optio & fortissimo Cæsaris auctoritatem Atq; exercitū psecuta est. faciēdum ē igit nobis P. C. ut ea quā sua sponte clarissim⁹ adolescens atq; omniū prastantissimus gessit & gerit: hac auctoritate nostra cōprobentur: ueteranorumq; fortissimorū uiroq; tum legionis Martiæ. Quar tēq; mirabilis consensus ad. R. P. recuperandam laudes: & testimonio nostro cōfirmet: eorumq; cōmoda: honores: prēmia: cum Cōsules designa ti Magistratū inierint: curā nobis for hodierno die spondeamus. atq; ea qdem quā dixi de Cæsa re deq; ei⁹ exercitu: Iam diu nota sunt nobis. uir tute enī admirabili Cæsaris: cōstantiaq; militū ueteranorū legionūq; earū: optimo iudicio quā auctoritatē nostram libertatēq; P. R. uirtutum C. Cæsaris secutæ sunt. A ceruicibus nostris est depulsus Antonius. Sed ut dixi: hac superiora: Hoc uero recēs edictum. D. bruti: quod paulo ante ppositū est: certe silentio nō pōt prateriri: pollicet enim se puinciā Galliaz retenturū in Senat⁹. P. q3. R. potestatē. O ciuem natū. P. R. memorē sui noīs: imitatorēq; maiorū. Neq; n. Tarquinio repulso maiorib⁹ nostris taz fuit op tata libertas: q̄ ē repulso Antonio retinēda nobis Illi Regibus parere iam cōdita Vrbe didicerant. Nos post reges exactos fuitutis obliuio cōperat Atq; ille Tarqni⁹ quē maiores nostri n̄ tulerūt non crudelis: non impius: sed Superbus habitus est & dict⁹. qd nos uitiū i priuatis sæpe tulim⁹: id maiores nostri ne i Rege qdē ferre potuerunt.

PHILIPPICA TERTIA

L. Brutus Regem Superbū non tulit. D. Brutus sceleratum atq; impiū regnare patietur Antonium? Quid Tarquini? tale qualia innumerabilia & facit: & fecit Antonius? Senatus etiam Reges habebant. nec tñ ut Antonio Senatū habenti ī cōsilio Regis uersabant Barbari armati: Seruabant auspicia Reges: quæ hic Cōsul: Augurq; neglexit: neq; solū legibus cōtra auspicia ferēdis: sed etia; Collega una referēte: quē ipse emētītis auspiciis uitiosus fecerat. Quis aut Rex unq; fuit tam insigniter impudens: ut haberet omnia commoda: beneficia: iura regni: uenalia: quam hic īmunitatem: quam Ciuitatē: quod præmiū: nō uel singulis hominibus: uel Ciuitatib': uel uniuersis puinciis uēdidit? Nihil humile de Tarquinio: nihil sordidū accepimus. At uero hui' domi inter ciues illius appēdebat aux: numerabat pecunia una ī domo: oēs quoq; itererat: totum īperium. R. P. nūdinabant. Supplicia uero in ciues. R. nulla Tarquiniū accepim'. At hic & Suesse iugulauit eos: quos in custodiā dederat: & Brundusii. ccc. fortissimos uiros Ciuesq; optimos trucidauit. Postremo Tarquinius p. R. P. belū gerebat: tū eū expul' ē: Antōi' cōtra. P. R. exercitū educebat: tū cū a legionib' relict' nomen Caesaris exercitūq; ptimuit: neglectisq; sacrificiis solēnibus añ lucē ea uota quæ nūq; solueret: nūcupauit. Et hoc tēpore ui puinciam. P. R. conat' iuadere. Maius igit' beneficiū a. D. Bruto. P. R. & hēt & expectat: q̄ maiores nostri acceperunt a. L. Bruto p̄cipe hui' maxime cōseruandi generis & nomis. Cū aut ē omnis seruitus misera: tu; uero itolerabile ē sūire īpuro: ī pudico: effœmiato. nunq; ne ī metu qdē sobrio Hūc igit' q̄ Gallia phib; priuato p̄serti cōsilio iudicat uerissimēq; iudicat nō eē Cōsulē. Faciēdū ē igit'. P. C. nobis ut. D. Bruti priuatū cōsiliū auctoritate publica p̄probem'. Nec uero. M. Antonii Cōsulē p' Lupcalia putā debuiſtis. quoniam ille die. P. R. īspectāte nud': unct': ebr': cōciōat' ē. & id egit ut college diadēa ipōert eo die nō modo Cōsulatu: sed et libertate se abdicauit.

Barbari: ichyreos pri' dixit.
Neglexit: ut ē supra dictum.
Collega: Dolabella. Insigniter: notabiliter & aperte.

Vniuersis puinciis: ut Crete: Humile: uile. Quos itererat: quibus utile erat. Nūdinabantur: ueluti nundinis & publico mercatu ac foro emebant. Suesse: quē uolſcorū quōdā metropolis fuit ut Strabo ait: eā pomētini incolebāt: a quibus pomētina cognōiata ē: inter quā & formias Minturne sunt: sic a Sētino sinu iuxta quā sita est uocata. Eos: ciues romanos Quos ī custodiā dederat: hos octau' ad sollicitādas colonias miserat: quos dephenſos Antonius custodiēdos primo dedit Suesſanis: deinde iugulauit. Trecentos uero Brūdusii trucidatos milites significat: ex quattuor illis legionibus quę ex macedonia Brūdusii redierant: quas indignatas q̄ centū dūtaxat singulis drachmas datūq; pollicitus esset: & simul iridentes atq; omnia pturbātes petitos a tribūo trucidauit: qd' Appianus scribit. Pro. R. P. contra hostes po. ro. A legiōibus: Martia & Quarta. Relictis sacrificiis: quę facere solēt in puincias p̄fecturi magistratus. Ante lucem: nam uenit ī urbem: ut dictum est: & pauca locutus in senatu cucurrit ad portas: & urbem ante lucem ē egressus. Nūcupauit: nominatim & p̄palā uouit: cum p̄tor aut cōsul exercitū aduersus hostes ductur': eo lustrato prius notatiz uota facit: nūcupare uota dī. Cū uero tantū mēte p̄mittit nō ē p̄fert: & p̄nūciat: Cōcipe: uide nūcupata & p̄cepta uota. Ne in metu qdē: neq; n. maximo metu abſtinebat quin & potaret: & scortaretur: ac le cū fedissimis hōib' & mima uolūnia oblectaret. Qui: decim' Qui p̄leg: regnū & tyrānidē

Cōspirasse: p̄sēisse. Quāob
rē: Tri. pl. cū abeēt p̄sules: re/
tulerunt de senatu hūdo: & p̄si
diā statuendū eē censerūt: quo
hēri cal. Iāñ. tuto posset: Cice/
ro hac snia statuēdi p̄sidii inter
p̄raē p̄raē de tota repu. dicēdi:
& quoddā p̄iudiciū de Antōio
fieri: metuēdū. s. cē. Tātisp̄ autē
Cicero qd̄ faciendū sibi uideat̄
docet: dādā auctoritatē ducib⁹
Octauio & Decimo: spem p̄mi
orū militib⁹ Martiē & q̄rtē legi
onis oñdendā. Antoniiū hostē
nō uerbo: s; re iudicādū. Cō
sules: noui. Nā si ille consul: si
Antoniiū inq̄t p̄sulē fatemur eē
peccasse legiōes Martiā & q̄rtā
p̄stiteamur necesse est: quē eū le
curē nō sunt: & flagris dignos
atq; aiaduersiōe more romano
Fustuarius aut̄ is ē q̄ flagris ce
dit: & ob aliq̄d̄ p̄missū scel⁹ mi
litē uerberat. Maledicta con
gessit: quem Cēsaris iactābat fu
isse cōcubinū: id quod re uera
ē fuit. Cicero in epistola ad. C.
ipsū Octauiiū. Cui nulla uirtus
nō ullē subactē & ad imperiū
adiuctē puinciē: nulla digni
tas maiore conciliaffet ope; po
tentum: sed forma per dedecus
pecuniam: & nomen nobile cō
sceleratū impudicitie dedisset.

Deprompta: qualis ipse fuit
in pueritia & adoleſcentia talē
Cēsarem esse mentiēs. C. Cē
saris: dictatoris adoptiuo filio.

Naturalis. CN. Octaiū: qui
decedens Macedonia: quā pro
uinciam ex p̄etura sortitus fu
erat: prius q̄ profiteri se consu
latus candidatum posset: mor
te obiit repentina: ut Tranquil
lus ait. Aricina mater: obiici
ebat Antoni⁹ q̄ Aricina matre
natus eēt: quali Trallianam aut
Ephesinā diceret: cum Aricinā
dicebat: q̄li i pari dedecore eēt
Aricios p̄etes: ac Tralliāos seu
ephesinos: hēre cū barbarē sint
urbel tralle & ephel⁹. & iuue.
cū stomacho & p̄ ifamia dixerit:

Esset enim ipsi certe statim seruiendū: si Cēsar
ab eo regni insigne accipere uoluisset. Hunc igit̄
ego Consulem: hunc ciue; R. hunc liberū: hūc
deniq; homine; putem: qui fædo illo & flagitio
so die & quid pati a Cēsare uiuo posset: & quid
eo mortuo consequi ipse cuperet ostendit. Nec
uero de uirtute constantia grauitate prouinciæ
Galliæ taceri potest. Est enī ille flos Italiæ. illud
firmamentū Imperii. P. R. illud ornamentū di
gnitatis. tantus autem consensus municipiorum
coloniarumq; puinciæ Galliæ: ut omnes ad au
ctoritatē hui⁹ ordis: maiestatēq; P. R. defenden
dam cōspirasse uideantur. Quamobrem. Tr. Pl.
quanq̄ uos nihil aliud: nisi de p̄sidio ut Sena
tum tuto consules. Kl. Iāñ. habere possent retu
listis: tamē mihi uidemini magno consilio: atq;
optima mente potestatem nobis de tota. R. P. fe
cisse dicendi. Cum enim tuto Senatū haberi siñ
p̄sidio non posse iudicauistis: istud etiam sta
tuistis: intra muros Antonii scelus audaciamq;
uersari. Quamobrem omnia mea sententia com
plectar: uobis ut intelligo n̄ iuitis: & ut p̄stan
tissimis ducib⁹ a nobis detur autoritas & fortissi
mis militib⁹ spes ostendat p̄amiorū: & iudicet
non uerbo sed re: non modo n̄ Consul: sed etia;
hostis Antonius. Nā si ille Consul: fustuarius
meruerūt legiones quæ Cōsulē reliquerūt. scele
ratus Cēsar: Brut⁹ nefarius. q̄ cōtra Consulem
priuato cōsilio exercit⁹ cōparauerunt. Sin aute;
militib⁹ exquirēdi sūt honores noui p̄pter eorū
diuinū atq; imortale meritū: ducib⁹ aut̄ ne refer
ri quidē pōt grā. Quis ē qui eū nō hostem existi
met: quē q̄ armis p̄sequūt̄ Conseruatores. R. P.
iudicant? At q̄ cōtumeliosus i edictis! Quaz Bar
bar⁹? Quaz rudis! P̄rimū i Cēsare maledicta con
gessit deprōpta ex recordatiōe ipudiciæ & stu
porū suorū. quis. n. hoc adoloscēte castior! Quis
modestior! Quod i iuuetute habem⁹ illustrius
exēplū ueteris sanctitatis! Quis aut̄ illo maledi
co ipuri⁹: ignobilitatē obiicit. C. Cēsaris filio;
cui⁹ et naturalis p̄r si uita suppeditaſſ;: cōsul fact⁹
eēt. Aricia mī trallianā aut ephesinā dicerē putes

PHILIPPICA TERTIA

Hic Trallibus aut Alabandis exquilias dictumque petunt a uimine collem. Aricia est italica ciuitas insignis in Appia uia: romanum municipium: & stadiis centum sexaginta ab urbe distans. Ab Archilochus & ab Aricia puella attica sic dicta: Hippolyti postquam reuixit uxore Tralles ciuitas est in Phrygia Meandrum transeuntem occurrentem: in uertice quodam plano sita: Ephesus ciuitas & ipsa Asia in Ionia Amazonum opus. Omnes qui sumus e municipiis romanae

Videte quod despiciamur omnes qui sumus e municipiis id est omnes plane: notus enim quisque non est. Quod autem municipium non contemnit is: qui Aricinum tantopere despicit? Vetustate antiquissimum? Iure foederatum? propinquitate pene finitimum? splendore municipium honestissimum? hinc Voconia. hinc Scatinia leges: hinc multa sella curules & patrum memoria & nostra. hinc Equites. R. lautissimi plurimi & honestissimi. Sed si Aricinam uxorem non probas: cur probas Thusculanam quam huius sanctissimae foeminae atque optima pater. M. Accius Balbus in primis honestus Praetorius fuit. tuae coniugis bonae foeminae locupletis quidem certe Bambalio quidem pater homo nullo numero. nihil illo contemptius. Qui propter haesitantiam linguae stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit. At auus huius nobilis. Tuditanus nepe ille qui cum palla & cothurnis numos populo de rostris spargere solebat. Vellem hanc contemtionem pecuniae suis reliquisset: haberetis nobilitatem generis gloriosam. Qui autem euenit ut Iulia nata ignobilis uideatur: cum tu eodem materno genere soleas gloriari: Quare porro amentiae

ni principes ex municipiis originem trahebant. Foederatum: loca enim populi romani ciuitas Aricia fuit. Propinquitatem: proximum enim urbi est. Voconia: C. Voconius Aricinus fuit: is qui Tri. pl. plures leges tulit: inter quas ne quis census hoc esset pecuniosus heredem unicam relinqueret filiam. Ille autem census erat qui centum milia in professione detulisset sestertia: quam legem Cato ille Censorius magna uoce: & bonis lateribus iam annos septuaginta natus suauiter

Scatinia leges: Scatinia & ipse Aricinus Tri. pl. legem inter ceteras tulit quod puerorum concubitores quos ἀποστυγεῖν οἱ Ἕλληνες greci uocant: graui supplicio afficeretur: quam legem tu mox in se expertus est. Cum. M. Claudii Marcelli edilis Curulis filium de stupro appellasset: neque sacrosancta dignitas plorato frustra collegarum auxilio quorum nemo intercedere uoluit iudicio eripuit: estque uno teste: illo ipso quod tentatus fuerat conuictus & damnatus. auctor Valerius

Hinc multae Sella curules: multi patritii magistratus: quod Sella

supra curiae sedentes uehebant. nam a curru curulis sella & magistratus dicitur detracto altero. r. uide & corripit syllaba: plebei magistratus pedibus ibant. Patrum maiorum. Lautissimi: splendidissimi.

Thusculana: prius Antonii uxor: tres. n. ut diximus habuit: Thusculana fuit & M. Fundi Babalio filia hois thusculani & libertinae proditionis. Thusculum urbs olim clara in urbis prospectu sita.

Scissimae scilicet: Acciae matris Octauiae. Tragicula. Accia. M. Accio Balbo & Iulia sorore. C. Caesaris genita est. Balbus paterna stirpe Aricinus multis in familia senatoriis imaginibus a matre: magnam Pompeium arctissimo contingebat gradu: fuscusque honore prius inter. xx. uiros aggregata panem plebi Iulia lege diuulsi. Tuae coniugis: primum illi thusculanae. Babalio. M. Fundus cognomine Babalio. Nullo numero: uilissimus. Hesitantia: uitiu linguae: & erat balbutiens

Stupore: insania. Ex proelia: ex propterea quod eum prenebant hoies sic uocabant. At auus huius occurrit dices Babalio huius auum nobilem fuisse: respondet: Stultumque fuisse dicit Tuditanum illi simile: de quo Valerius maximus: quod certe: quod etiam notae insaniae Tuditanus ut pote qui populo numos spargit: rogatusque uelut tragicam uestem in foro trahens maximo cum hominum ritu conspectus fuerit: ac multa his consentanea fecerit. Cum palla & cothurnis: tragico hitu

Velle hanc contemtionem: uelle ita preneris & uos pecuniam: sicuti ille precepit uxoris tuae auus: stulti omnes essetis: ut ille fuit. ironice enim loquitur. Iulia nata: Octauius Iulius

nepos: sororis Iulii cæsaris fuit ex Iuliorum familia. Natus: Antonius. Cuius pater: atreque Iulia duceret: Fregellæ ciuitas est Capanie in uolscis quas Liris præterfluit quæ ad minturnas erumpit. Magna prius: inde cum defecisset deleta a romanis & in uicem redacta. Ipse: Antonius.

Libertini. M. F. diuulsi bambaloni. L. Philippus: primores hierant ciuitatis ea tempestate.

Non poenitere: non pudere.

Idem etiam: Antonius quatuor Ciceronem Quinti Ciceronis filium edicto quod contra Octavianum proposuerat: accusabat: quod Octavianus haberet: eumque sequeretur.

Cōpellatione: accusationem

Gladiator: cum stomacho hoc inquit. Hunc: Quintum Ciceronem. De patris: Quinti. Patris: mei Ciceronis. Idem supplicium: minabatur enim Ciceroni: & reliquis bonis quæ contrarie erant uoluntatis id supplicium: quo Cicerone coniuratos affecerat: & laudare uidebatur Ciceronem quali imitari uellet. Cum uero factum Ciceronis in puniendis coniuratis commemorabat: fore existimabat ut inuidia in Ciceronem hac commemoratio seueritatis eius commicaret. Refricat: repetit & in nouat: & a cicatrice est translatio quam si quis iterum atque iterum fricat recrudescit uulnus. In extremo: in ultima edicti parte. Quæ sunt perditæ consilia: pro Cicerone precipue ea uerba edicto adiecerat in fine Antonius quem timore arbitrabatur non affuturum. Et Cæsaris: Octauii. Atroci: crudeli. Tristi: graui. Terentius: Tristis seueritas inest in uultu. Si epulæ: Quæ honeste sunt: & honestis apparantur cum popine impudicorum sint: & foedissimorum ganeorum. In quod templum: Capitolium. Per gallorum cuniculum: per uiam subterraneam a

sunt: cum dicere aliquid de uxorum ignobilitate: cuius pater Numitoria Fregellana proditoris filiam habuerit uxorem. ipse ex libertini filia suscepit liberos. Sed hoc Clarissimi Viri uiderint. L. Philippus quoque habet Aricina uxorem. C. Marcellus qui Aricina filia: quos certe scio dignitatis optimarum foeminarum non poenitere. Ideo etiam. Quintus. Ciceronem fratris mei filium compellat edicto: nec sentit amens commendationem esse compellationem suam. Quid enim accedere huic adolescenti potuit optatum quæ cognosci ab omnibus Cæsaris consilio esse socius: Antonii furoris inimicus? At etiam gladiator ausus est scribere: hunc de patris & patris parricidio cogitasse. O admirabilem impudentiam: audaciam: temeritatem in eum adolescente hæc scribere audere: quæ ego & frater meus propter eius suauissimos atque optimos mores prestantissimumque ingenium certatim amamus: omnibus horis oculis: auribus: complexu: tenemus! Nam in eisdem me edictis nescit ledat: an laudet: Cum idem supplicium minatur optimis ciuibus: quod ego de sceleratissimis sumpserim. laudare uidetur quasi imitari uelit. Cum autem illarum pulcherrimarum facti memoria refricat: tum a sui similibus inuidiam aliquam in me commoueri putat. Sed ipse quod fecit! Cum tot edicta posuisset: edixit ut adesset Senatus frequens ad. viii. Kl. Decembris. eo die ipse non affuit. At quomodo edixit. Hæc sunt ut opinor uerba in extremo. Si quis non affuerit hunc omnes existimare poterunt & iterum mei: & perditissimorum consilio auctorem fuisse. Quæ sunt perditæ consilia: an ea quæ pertinet ad libertatem Populi Romani. recuperanda: quorum consilio & cæsaris me auctorem & hortatorem & eum & fuisse fateor: quod ille non eguit consilio cuiusquam. Sed tamen: ut dicitur: currete incitauimus. Nam iterum quid tui quis bonus non esset auctor: cum in eo salus & uita optimi cuiusque: & libertas Populi Romani. dignitasque consistere. Sed cum tam atroci edicto nos concitauisset: cur ipse non affuit: non putatis aliquem re tristi & seueram! uino & epulis retentus & alea est: si epulæ potius quam popinae noiaanda sunt diem edicti obire neglexit: & ante diem quartam Kl. Decembris. distulit. adesse in Capitolio iussit. quod in templum ipse nescio quomodo per gallos cuniculum ascendit

PHILIPPICA TERTIA

gallis senonibus olim effossam: dum Capitolium obsiderent: Cuniculi leporum genus sunt: inquit P. Linus: quos hispania sic appellat: hi terram sub qua habitant assidue effodiunt: a quibus fosse subterraneae cuniculi sunt dicti. Martialis. Gaudet in effossis habitare cuniculus antris. Monstravit tacitas hostibus ille vias. Corrogati: precibus astricti. Dignitatis fugi: si enim meminissent quod nam essent: exorari se ab Antonio non fuissent: neque conuenissent omnino: & timuissent cum

conuenerunt corrogati quidem amplius quod homines: sed in memores dignitatis suae: Is enim erat dies ea fama: is impet' ei' quod senatum uocaret: ut turpe senatori esset nihil timere. Ad eos tamen ipsos qui conuenerant ne uerbum quidem ausus est facere de Caesare cum de eo constituisset ad Senatum referre: ascriptam attulerat Consularis quidam sententiam. Quid est aliud de eo referre non audere qui contra se Consule exercitum duceret: nisi se ipsum hostem iudicare? Necessum enim erat alterum esse hostem. nec poterat aliter de aduersariis ducebatur iudicari. Si igitur. C. Caesar hostis: Cur Consul nihil refert ad Senatum? Si ille a Senatu notandus non fuit: quid potest dicere: quin cum de illo tacuerit: se hostem esse confessus sit? Quod in edictis Spartachum appellat: hunc in Senatu ne improbum quidem dicere audet. At in rebus tristissimis quantos excitat risus! sententias edicti cuiusdam memoriae mandauit: quas uidetur ille peracutas putare. Ego autem qui intelligeret quod dicere uellet: adhuc neminem inueni. An ulla contumelia est quae facit dignum primum quod est dignum? nam etiam malo gigni multi: sicut ipse an quae facit: is quod cum dignitate est? Quae autem potest esse maior? Quid est porro facere contumeliam? Quis sic loquitur? Deinde nec timor quem denunciat inimicus. quid est ergo? Ab amico timor denunciari solet. horum similia deinceps. Nonne satius est mutum esse quam quod nemo intelligat: dicere? Item cur magister ei'

timendum esset: cumque de Antonio ea excitata fama esset: ut nihil non hostile expectari ab eo posset. Consularis quidam: unus ex his qui conuenerant: non ignoras relaturus & dicturum de Octauio Antonium scriptum attulerat quid dicere.

Quid est aliud: ratiocinatio pulchra: qui non audet de eo referre: qui contra se consule exercitum ducit: is se consule non esse: sed hostem indicat: Antonius non est ausus contra Celsam rem haec agentem referre: ergo se hostem indicat Antonius.

Alterum: aut Celsam: aut Antonium. Ille: Octavius. Quod in edictis Spartachum: Spartachus Chrylus & Oenomaus gladiatores effracto Lentuli cuiusdam cognomento Bartiani ludo cum triginta haud amplius eiusdem fortunae uiris erupere Capua: seriusque ad uexilla uocatis decem milium statim contraxerant exercitum: Complures contra hos missi impatores: omnes superati sunt: Clodius. P. Vatinius: Gellius & Lentulus consules: a Crasso tandem uicti & delecti: ipse Crassus omnes est urbem ingressus. In rebus tristissimis: moestissimis: rebus nisi quod ridere non debet: risus tantum excitat ea est in uerbis ineptitudine.

An ulla contumelia est quam facit dignum? Haec est illa sententia in edicto Antonii. Dicere autem uole

bat Antonius? Neque Octauio: neque cuique se facere contumeliam quod digne & iure faceret: dictum irridet. Cuius quod dignum in utraque parte accipit bonam & malam: & fortasse inquit Antonius dignum pro eo posuit sic locutus: quod esset in dignitate: quoniam ipse consul. Quid est porro: ac si diceret: & hoc ignoras nam contumelia quod Labeo ait Iureconsultus a contumelo dicitur: & est spalis cum iniuria sit generalis potius ergo Antonio dicendum fuerat an ulla est iniuria quam facit dignum. Nec timor quem denunciat inimicus: Alia edicti antoniani sententia: inepta sane. neque enim inimicus denunciat timorem: sed facit: & sic inquit Antonius quasi amicus denunciat timorem. nam si non est timor quem inimicus denunciat: queri potest sit ne timor quem amicus denunciet. Magister tuus. Sex. Clodius

IN. M. ANTONIVM

Ex oratore arator: hoc ideo ait: quoniā ei Antonius duo milia iugera agri leontini assignauerat: ut tanta mercede nihil scire disceret: quod inquit prius. Infatuet: fatuus reddat. Est aut fatuus qui inepta loquitur: ut ait Donatus. uel plene insipiens: ut aliis placet. Tractum uerbum a cibis: qui cum non sapiunt: fatui dicuntur. Quid attinuerit: quod necesse fuerit. L. Cassio: hi quos enumerat uiri boni erant: & de re publica optime meriti: quos repugnantes libidini suae oderat Antonius. Cui se

natus consulto: quaerit cur uenire in senatum hos prohibuerit: & cui inquit senatus consulto ne se obiceret: & impedimento essent tibi mebas. De supplicatione fortasse. M. Lepidi de qua referendum fuerat: id inquit erat periculum: ac si diceret minime. nam ironice ait: cum omnes etiam sua sponte aliquid honoris extraordinarii. M. Lepido decerni cogitarent. M. Lepidus magister equitum Caesaris dictatoris fuerat: tunc & potest. maximus. erat & quatuor praeferebat legionibus: in his uerbera cuius praefectus a Cesare fuerat. praefectus in gallia autem substituerat transalpinam non periculum a Placco cuius haec erat praefectura. Lepido ideo uictus Antonius se coniunxit. Supplicationem decerni Lepido amici eius & propinquos: ut mos erat: postulauerant. & quoniā exercitui praesent ac re publica praesent gereret: & quoniā erat pontifex maximus. solitus erat decerni hic honor: & nemo inquit Cicero impedisset: ideoque hos prohibitos senatu ab Antonio quod uereres ne senatus consulto de tali re intercederent: credere non possumus. De legione quarra: quae ad C. Octauium transferat auctoritate. De supplicatione. M. Lepido decernenda. Per discessionem: in senatu de diuinis praerogatiuis quae humanis referebantur: & aut infinite de re publica gerendum ne esset bellum: agenda pax: aut de singulis rebus finire. ut indicendum ne esset bellum carthaginensibus: hostis ne esset iudicandus Antonius. Tunc cum relatum sic fuisset: senatus consultum fiebat: sed duobus modis: aut per discessionem si consentiretur: aut si res dubia esset per singulos sententias exquiras. Singuli autem gradatim consulebantur. auctor. A. Gelius. De supplicatione cum referebatur singuli consulebantur semper. Sed quasi ad Antonii factum alludit Cicero. nam statim sese praepuit: & urbem egressus est: quod prius diximus. Paludati: paludamenta omnia insignia sunt & militaria ornamenta. Cum enim exit ad bellum praetor aut consul: Lictores mutauerint uestem: & signa incinuerint: paludatus dicitur proficisci: quod conspiciuntur quod paludamenta habent: ac fiunt palam sic dicuntur. auctor Varro. paludati ergo ad bellum proficiscentis.

Lucis: noctu enim abiit. Praeclara tamen: ironice. Religiosa: minime religiosa. neque

ex oratore arator factus sit. ut possideat in agro publico. P. R. campi leontini. ii. M. iugerum immunia ut hominem stultum magis etiam infatuet mercede publica. Sed haec leuiora fortasse. illud quaero cur tam subito mansuetus in senatu fuerit cum in edictis tam fuisset ferus? Quid autem attinuerit. L. Cassio Tri. ple. fortissimo & constantissimo cuius mortem denunciare si in senatum uenisset. Darfulenum bene de. R. P. sentientem a senatu ui & minis mortis expellere? Tiberinum canutium a quo erat honestissimis contentionibus & saepe & iure uexatus non templo solum: uerum etiam aditu prohiberi Capitolii? Cui. S. consul. ne intercederent uerebatur de supplicatione credo. M. Lepidi clarissimi uiri atque id erat periculum de cuius honore extraordinario quotidie aliquid cogitabamus ne eius usitatus honos impediretur: ac ne sine causa uideretur edixisse ut senatus adesset: cum de re publica. relaturus fuisset allato nuncio de legione Quarta mente concidit effugere festinans. S. C. De supplicatione per discessionem fecit cum id factum esset antea nunquam: quae uero profectio postea quod iter paludati: quae uitatio oculorum: lucis: urbis: fori: quae misera fuga: quae foeda: quae turpis: praecclare tamen. S. C. in illo ipso die uespertina prouinciarum religiosa sortitio diuina uero opportunitas: ut quae cuique apta esset: ea cuique obueniret. praecclare igit facitis

PHILIPPICA TERTIA

Tri. Ple. qui de praesidio Consulū: Senatusq; referatis: meritoq; uestro maximas gratias uobis omnes & agere & habere debemus. Qui enim carere metu & periculo possemus in tanta hominū cupiditate & audacia? ille autē homo afflictus & peditus quā de se expectat iudicia grauiora q̄ amicorū suorū? familiarissim⁹ eius mihi homo cōiūctus. L. Lentulus & P. Naso omni carens cupiditate nullā se habere puinciam nullā Antonii sortitione fuisse iudicauerūt. Quod idem fecit L. Philipp⁹ uir auo patre moribusq; suis dignissimus. In eadē sentētia fuit homo sūma integritate atq; inocētia. M. Anturani⁹: idē fecit. P. Appius: ipsi etiam q̄ amicitia. M. Antōii ueritipulus ei tribuerūt: q̄ fortasse uellēt. M. P. iso & meus necessarius & uir & Ciuis egregius pari q; inocētia. M. Vehilius Senat⁹ auctoritati se obtemperaturos eē dixerūt. Quid ego de L. Cinna loqr? cuius spectata multis magnisq; rebus singulāris itegritas minus admirabilē facit huius honestissimi facti gloria: q̄ omnino puincia neglexit: quā itē magno aīo & constanti. C. Cessēdus repudiāuit. Qui sūt igif reliq; quos fors diuina deletet. L. Antōius & M. Antōius? o felicē utrūq; nihil. n. maluerūt. C. Antōius Macedoniā: hūc quoq; felicē hanc. n. semp habebat ī ore puinciam. C. Caluissius Africa: nihil foelicius. mō. n. ex Africa decesserat: & q̄ si diuinans se rediturus duos legatos Vtica reliquerat. Deīde. M. Ircius Siciliam. Q. Cassius hispaniam. n̄ habeo qd supicer duarū credo puinciarū sortes minus diuinas fuisse. O. C. Cēsare: o adolescentē te appello: q̄ tu salute. Reipub. attulisti q̄ iprouisaz q̄ repentinam? Qui. n. hac fugiēs fecerit: qd faceret insequēs? Etenī in cōtiōe dixerat: se custodez futurū urbis: usq; ad Kl. Maias ad urbē exercitū habiturum. O praclarā custodē ouium ut aiunt lupum. custos ne urbis: an direptor & uexator esset Antonius? Et q̄dem se introitūz ī urbem dixit: exiturumq; cu3 uellet. Quid illud? Nōne audiēte populo sedēs pro xde castoris dixit nisi qui uicisset uictūz neminē. hodierno die primū. P. C.

enim sorte diuise sunt puincie sed quam qsq; uoluit occupauit. Ille: Antonius his omnibus quos enumerat prouicias decreuerat Antonius: quas nō rite concessas: & ab eo qui concedere neqret accipere uoluerant: & senatui se obtemperaturos esse p̄fessi sūt. De L. Cinna: Hic p̄tor erat quando occisus est Cēsar: in quem fuerat inuectus: uestem uero militare quē p̄buerat Cēsar: reiecerat. Erat autē affinis: militib⁹ uero quibusdam insequentibus: & domū in quā cōfugerat succendere parantibus: egre a Lepido est seruatus. Cū postea cēsaris cadauer cōburerē: & Antonii oratione concitata plebs ad p̄cussorū curreret domos: Cinna alter Tri. pl. qui hic esse credebāt noīs similitudine errorem faciēte: furore multitudinis occisus ē: auctor Appianus

Sors diuina: ironice: aut quā sic uocabat Antoni⁹. L. Antonius: Antonii frater. C. Antonius patruus utiq;: quē ciuitas fuit Africē in eodē sinu sita quo Carthago: secūda post illam & auctoritate & magnitudine. Carthagine excisa metropolis & receptaculū romanorū ad res in Libya gerendas. Duarum: Sicilię & Hispanię: q̄ eni eas sortiti fuerant. M. Ircius & Q. Cassius in Antonii uoluntate nō erant. Adolescentē: ne uideretur Cēsare lulium appellare. Qui enim hęc fugiens: te ita puincias disturbatas

Ouiū ut aiūt lupū: Terenti⁹ ouē lupo cōmisisti. Pro xde castoris: quē fuit ī foro rōano.

Qui fui: qualis fui: & ipse respondet. Conglutinatus: cōpositus & compactus. Inge-
nuū: liberale. Paternum: pa-
trum & maiore nostrorū. Si
illa tulimus: pp Iuliū hoc dicit

Pœne fatalis: qđ fato quodā
populi romani ut ferremus de-
cretum erat. Non tulim⁹: ali
quando enī a nobis depulim⁹
Iulio occiso. Huius: Antonii

Succēdere: ex iusta causa ira-
sci: grēci μισοῦσι dñt. Ei⁹:
Cēlaris. Hortos: quo circa
tiberim publice reliquerat Iuli-
us. Ex his: hortis. Orna-
menta: statuas: tabulas aba-
cos: mēsas. Ex funere: a Iulii
funere. E re publica: ex repu-
blice utilitate. Prouicias: cretā

longo interuallo in possessionem libertatis pedē
ponimus: cuius quidē ego quoadpotui: nō mo-
do defensor sed etiam cōseruator fui. cū autē id
facere nō possez: qui fui? nec abiecte nec sine aliq̃
dignitate: casum illū tēporē & dolorē tuli. Hanc
uero teterrimam beluam quis ferre posset? aut
quomō? quid ē in Antonio prater libidinē? cru-
delitatem? petulantia? audacia? Ex his cōglu-
tinatus ē: nihil apparet ī eo īgenuū: nihil mode-
ratum: nihil pudēs: nihil pudicum. quapropter
quonia? res ī id discrimen adducta ē ut? ille pœ-
nas Rei. Pu. luat: an nos suiamus: aliqñ per deos
īmortales. P. C. paternū animū uirtutēq; capia-
mus. aut libertatē propriam Romani generis &
nominis recuperem⁹. aut mortē suū uti antepo-
namus. Multa quæ ī libera ciuitate ferēda non ef-
sent tulim⁹: & ppeffi sum⁹: alii spe recuperandæ
libertatis: alii uiuēdi nimia cupiditate. Sed si illa
tulim⁹ quæ necessitas ferre coegit: uisq; quāda?
pœnā fatalis quæ tñ ipsa nō tulim⁹: etiam ne hu-
ius īpuri latronis feremus teterrimū crudelissi-
mūq; dominatū? Quid hic faciat si potuerit ira-
tus: qui cu? succēdere nemini posset: omnib⁹ bo-
nis fuerit inimicus? Quid hic uictor n̄ audebit:
q̃ nullam adeptus uictoriam: tanta scelera post
Cēlaris interitū fecerit? Refertam ei⁹ domū ex
hauserit? hortos compilarit? Ad se omnia ex his
ornamēta transtulerit? Cædis & icēdiōz causa?
quæ fierit ex funere? duob⁹ aut tribus Senat⁹. C
e R. P. bñfactis reliquas res ad lucrū pradamq;
reuocauerit? uendiderit? īmunitate ciuitates li-
berauerit? puincias uniuerfas ex imperii. P. R.
iure sustulerit? exules reduxerit? falsas leges. C
Cēlaris nomine: & falsa decreta ī as incidenda: &
ī Capitolio figēda curauerit? earumq; rerū om-
nium domesticū mercatū īstituerit? P. R. leges
īposuerit? Armis & præsidiis: P. R. & Magistra-
tus foro exclusit? Senatū stipauerit armis?
Armatis in cella Concordiæ cum Senatū ha-
beret: inclusit? ad legiones Brundisiū cucur-
rerit. ex his optime sentientes Centuriones iugu-
lauit? Cum exercitu Romam sit ad interitum

PHILIPPICA TERTIA

nostrum & ad dispendiōē urbis uenire conatus:
atq; is ab hoc ipetu abstractus consilio & copiis
Cæs. cōsensus ueteranorū: uirtute legionū! Nec
fortuna qdem fract^o minuit audaciam. nec ruer^e
demēs nec furer^e desinit. In Gallia; mutilatū du
cit exercitū. cum una legiōe: & ea uacillante. L.
fratrē expectat! quo neminē repire pōt sui simi
liorem. Ille autē ex Mirmillone dux & gladiato
re Impator quas fecit strages ubicūq; posuit ue
stigia! Cædit greges armentorū: reliqui; peco
ris quodcūq; nactus ē: epulant^{ur} milites! ipse autē
se ut fratres imites obruit uino. uastant^{ur} agri! di
ripiunt^{ur} uillæ: matressfamilias: pueri ingenui arri
piunt^{ur}: militib^{us} tradunt^{ur}. Hæc eadē quacūq; exer
citu; duxit fecit Antōius. his uos teterrimis fra
trib^{us} portas apietis! hos iqua; i urbez recipietis!
Non tēpore oblato ducibus paratis: animis mili
tum icitatis. P. R. cōspirante: Italia tota ad liber
tatem recuperanda; excitata: deorū imortalium; be
neficio utemini. nullū erit tempus hoc amisso: a
tergo: a fronte: a laterib^{us}: tenet^{ur}. si i Galliam uene
rit: n̄ ille armis solū: sed etiam nr̄is decretis urgē
dus ē. Magna uis ē: magnū numen unū & idem
sentiētis Senatus. uidetis ne refertū for^{is}. P. R. ad
spem recupandæ libertatis erectū. q̄ longo inter
uallo cū frequētes hic uidet nos: tum sperat et
liberos cōuenisse: hūc ego die; expectans. M. An
tonii scelerata arma uitauit: tū cum ille i me absē
tem iuehens: nūc itelligebat ad quod tēpus me &
meas uires resuarem. Si. n. illi tum cædis initium;
a me qua rēti respōdere uoluisset: nūc. R. P. con
sulere nō possem. Hanc uero nact^{us} faculratē: nul
lu; temp^{us}. P. C. dimittā neq; diurnum neq; no
cturnū: qn̄ de libertate. Po. Ro. de dignitate nr̄a:
qd̄ cogitandū sit: cogite;! qd̄ agendū sit atq; fa
ciendū: id nō mō nō recuse;: s; appetā etiam atq;
deposcam. Hoc feci semp dū licuit. intermisi qd̄
nō licuit. iam n̄ soluz licet sed necesse ē &: nisi fui
re malum^{us}: q̄ ne fuiam^{us} animis armisq; decerne
re. Dii immortales nobis hec præsidia dederunt.
Urbi Cæsare; Brutu; Gallia;. Si. n. ille urbez op
primer^e uoluisset statū: si Galliam teneret: paulo

Cæsaris. C. Octauii. For
tuna: rebus ad uotum nō fluen
tibus. Mutilatum: iminutum
Martia & Quarta legionib^{us} de
ficientibus. Ex mirmillone:
nam Mirmillo prius fuerat: q̄
aduersus retiariū pugnabat: in
cuius galea piscis effigies erat:
Retiario uero aduersus mirmil
lonē pugnante: cantabatur: nō
te peto: piscem peto: quid me fu
gis galle. Hoc genus pugne in
stituit Pictacus mithylene^{us}. au
tor Pompeius Festus. Cæ
dit greges armentorum: ac si di
cat ipsos ditiores & potēiores
Spoliat ipse reliquos tenuiores
operis & sectatoribus suis præ
dē relinquit. Et grex quidem
generalius nomen est: armen
tum specialius. & p̄ omni mul
titudine ponitur tam hominum;
q̄ brutorū: & taz maiorū q̄ mino
rum. Vastatur: uacui reddū
tur. Vestris decretis: ut is pu
blicam addamus auctoritatem
qui sua spōte persequūt^{ur}. Lō
go interuallo: diu enim qd̄ pri
us dictum: nō conuenerut sena
tores. Querētis: tūc cū i Cicero
nē dixit: & Cicero i seātū n̄ uēit
Statim: subito. neq; enim dif
ferret cuius q̄ optimi interituz.

Si Galliam teneret paulo
post: cum rediret scilicet.

Signū date: ostendite & pre uobis ferte. Ille: populus. Honeſte: non cedentes neq; fugientes: ſed pugnantes. In utrāq; partem: & bonam & malam. Cicero in epiſtola: ſam iidem illi & boni & mali ciues uident: q uideri ſolent. Nūc inquit quo animo quiſq; ſcit cognoſcitur: cupiat ne libertatem an ſeruire malit. Conſules: Pāſa & Hir tius. In poſteꝝ: in ea que futura cōiectamus. Cicero in epi ſtola ad Celiū. Sed ut ab homi ne longe in poſteꝝ proſpicien te: a te futura expecto. Serui tutis recordatio: que fuit durū pati meminſſe dulce eſt: inquit Seneca & Aeneas Virgilianus: Forſan & hec olim meminſſe iuuabit. Quas ob res: cōclu ſio in qua de tota re ſuam pſert ſententiam. Quodq; ediētū: ordo & q edictūz propoſitum eſt Decimi Bruti conſulis deſi gnati ita. I. cenſeo Brutūz & re liqua. & ita cenſeo ad ſummam rei pu. pertinere: Senatū arbi trari obtineri. puincias ex lege Iulia a Decimo Bruto & reliq. Decimus Brutus & CN. Plau cus: Conſules erant deſignati. Conſulatū ſinito Panſe & Hir tii magiſtratu inituri: & CN. q dem planius ulterioſorem Galli am: cum imperio obtinebat: & tribus legionibus. Ad hanc Ciceronis epiſtole lib. decimo

poſt optimo cuiq; p̄eſtūdum? reliquis eſſi? ſui endum. Hanc igit occaſionem oblatam tenete p deos immortales. P. C. & ampliffimi orbis terr e conſilii Principes uos eſſe aliquñ recordamini. ſi gnum date. P. R. conſiliū ueſtrum nō deeſſe. R. P. quoniam ille uirtutem ſuam non defuturam eſſe profiteſ. Nihil ē quod moneam: nemo ē taꝝ ſtultus: qui non itelligat ſi dormierimus hoc tē pore: nō modo crudelem ſupbamq; dominatio nem nobis: ſed ignominioſam & flagitioſam eſſe ferendaꝝ. Noſtis iſolentiam Antonii: noſtis ami cos: noſtis totam domū libidinoſis: petulantibꝝ: impuris: ipudicis aleatoribꝝ ebriis ſuire: ea ſum ma miſeria eſt: ſūmo dedecore coniuncta. Quod ſi iam: quod dii omnem auertant: fatū extremū. R. P. uenit quod gladiatores nobiles faciunt: ut honeſte decumbant: faciamus nos Principes or bis terraz: gentiumq; omnium. ut cum dignita te potius cadamus: q̄ cum ignominia ſuiamus. Nihil eſt deteſtabilius dedecor. nihil ſodius ſer uitate. ad decus & libertatē nati ſumus. aut hac teneamus. aut cum dignitate moriamur. Nimiū diu teximus: quid ſentiremus. Nūc iam apertū eſt: omnes iam patefecerūt: i utrāq; partem qd ſentiant: quid uelint. ſūt ipii ciues ſed pro carita te. R. P. nimum multi. pro multitudine bene ſentientium admodum pauci: quoz opprimen doz dii imortales incredibilem. P. R. poteſtateꝝ & fortunam dederunt. Ad ea enim præſidia quæ habemus: iam accedunt Conſules ſūma pruden tia uirtute concordia: multos menſes de. P. R. li bertate cōmentati atq; meditati. his autoribus & ducibꝝ diis iuuantibus: nobis uigilantibꝝ & mul tum ipolterum prouidentibus. P. R. conſentien te erimus proſecto liberi breui tempore iucūdio rem autem faciet libertatem ſeruitutis recorda tio. Quas ob res q. Tri. Ple. uerba fecerūt ut Se natus Kl. Iañ. tuto haberi: ſentētiæq; de ſumma Republica libere dici poſſint: de ea re ita cēſeo ut C. Panſa. A. Hircius Conſules deſignati debet operam ut Senatus Kl. Iañ. tuto haberi poſſit. q̄q; ediētūz. D. Bruti ipatoris cōſulis deſignati

PHILIPPICA Q. VARTA

optime de. R. P. meriti ppositum sit Senatū exi-
stimare. D. Brutum Impatorem Consulē defi-
gnatum optime de Repub. pmereri. cū Senatus
autoritatem populiq3 Ro. libertatē Impiumq3
defendat. quodq3 Galliam puinciam citeriorem
optimorū & fortissimorū uiroꝝ amicissimorū. P.
R. ciuium exercitum ī Senat⁹ potestate retineat
id eū exercitumq3 eius municipia colonias pro-
uincia Gallia recte atq3 ordine: exq3. R. P. fecisse
& facere. Senatū ad summam. R. P. p̄tinere arbi-
trari a. D. Bruto & ab. L. planco Imperatoribus
Conf. designatis Itemq3 a ceteris qui prouintias
obtinere: obtinere ex lege Iulia: quoad. S. C. cui
q3 eorū successum sit. eosq3 dare opam ut hāc pro-
uincia Galliaq3 exercit⁹ in Senatus. P. q3. R. po-
testate: p̄sidioq3. R. P. sint. Cumq3 opera uir-
tute consilio. C. Cæs. sūmoq3 consensu militū
ueteranorū: qui eius autoritatē secuti. R. P. p̄sī-
dio sunt & fuerunt: & a grauissimis periculis.
P. R. defensio sit: & hoc tempore defendat. cūq3
legio Martia Alba constiterit in municipio fide-
lissimo & fortissimo se seq3 ad Senatus autorita-
tem. P. q3. R. libertatem cōtulerit q̄ pari consilio
eademq3 uirtute legio Quarta usa: L. Egnatule
io duce ciue egregio Senatus autoritatem. P. q3.
R. libertatem defendat ac defenderit: Senatui ma-
gnæ curæ esse ac fore: & ut pro tantis eorū meritis
honores eis habeant gratiaq3 r̄ferantur. Senatui
placere: ut. C. Panfa, A. Hirco Cōsules designa-
ti: cū Magistratū inierint: si eis uidebit: primo
quoq3 tpe de his rebus ad hunc ordinē referant:
ita uti de Repub. fideq3 sua censuerint.

.M. T. C. in. M. Antonium ad Quirites
Philippica Quarta

Requentia uestrū incredibilis cōtio/
f q3 tanta Quirites: quanta3 meminif-
se nō uideor: & alacritatem mihi sū-
mam affert. R. P. defendēdæ & spem
recuperandæ libertatis. quanquam anim⁹ mihi
quidem nunquam defuit. tempora defuerunt:

Lege Iulia: quia Decimo &
Bruto Iulius puincias assigna-
uerat. Cūq3: ordo est. Cēleo
senatui esse magnæ curæ ē.

Iceronis de. C. Cæsare
c ornando: Decimo Bru-
to: Gallia puincia: Mar-
tia & Quarta legionibus: quæ
Antonīū deseruerant: sententiā
senatus uniuersus cōprobaue-
rat: decretūq3 fuerat: ut quicqd
ille censuerat: id fieret. Frequēs
& cupidus cognoscēdi ante cu-
riā populus cōstiterat: ad quē
egressus Cicero: Quid astū in
Senatu sit: refert: & Antonīū iu-
dicatum hostem: & si re magis
q̄ uerbo ostendit. Cū enī Octa-
uiū ornandum: Decimū laudā-
dum: q̄ Antonīū puincia Gal-
lia exclusit: legiōes compro-
bandas q̄ deseruerint dicit cen-
suisse senatum: manifeste asserit
colligi posse: non consulē illū:
sed hostes putari. Ad libertatē
recupandum populus hortat:
in Antonii uero odium omnes
accendit. In deliberatio gene-
re posita est oratio. Suadet enī
rempu. defendendā: & liberta-
tem recupandā: & si incidit ma-
iore ex parte demonstratiuum
genus: uitupatur enim Antoni-
us: exorditur per spem quā ex
populi colligit frequentia: quē
ueluti cupidū recupandæ liber-
tatis conuenisse uult intelligi:
suū sed modeste laudat studiū.

Contio: in unū conuentus.
Anim⁹: sēp sp̄s: & p̄seq op
taui. Tpa: occasio rei gerēdæ.

IN. M. ANTONIVM

Lucis: nam ueluti in tenebris eramul prius: ac si diceret: post q̄ minus turbulenta nobis ceperunt esse. Ante facere: cū importunū erat: & resisti Antōio naz poterat. Nūc nō posse: non periissem. Reliquarum actionū ut trāsigi reliqua facile possint: postq̄ n̄ uerbo adhuc: re tamen hostis est iudicat' Antonius. Erectior: excitator: & magis in spe: sicuti p̄tra cade re animus iis dicitur: qui extra spem sunt. Nec enī fieri potest: ratiocinatio: aut sunt impii qui contra consulem arma cōpararunt: aut ille hostis contra quem sunt arma suscepta. sed illi qui arma cōpararūt pii sunt: quod multis rationibus pbat. ergo Antonius hostis. ad ueritatem disiūctiūq̄ sufficit alteraz partem ueram esse. Patrimōnio: qd' effudit: ut supra distūz est. Laudo laudo: conduplicatio: quam πλοκνύ greci dicūt. multū uero habet uehementiē. Vel pueri potius: correctio: ut sit admirabilior: q̄ hęc puer fecit. Immortalitatis: ac si dicat diuinitatis cuiusdam.

Multa: repetitio. Indies: quod tidie. Ex hispanis militibus: q̄ habentur robustissimi: de q̄bus Silius. Prodiga gens animę & properare facillima mortem. Nanq̄ ubi transcendit flores uiribus annos. Impatiēs qui spernit uenisse senectam: Et sati modus in dextra est. Cōducere: quadrigētas drachmas singulis pollicitus. Reditū: Brundusio. Presidiū: ad Antonii furorem depellendum.

Sui patris. C. Cesaris dictatoris. Quē: hostē. s. dūtaxat.

que simulac primū aliquid lucis ostendere uisa sunt: princeps uestra libertatis defendēda semp fui. quod si ante facere conatus essem: nūc facere non possem. Hodierno enim die Quirites ne me diocrem rē actam arbitremini: fundamenta sunt iacta reliquaz actionū. Nam ē hostis a senatu n̄ dum uerbo appellat' sed re iam iudicat' Antonius. Nūc uero multo sum erectior: q̄ uos quoq̄ hostē illuz eē tanto cōsensu: tantoq̄ clamore approbauistis: nec. n. fieri pōt: ut nō aut ii sint ipii qui contra Cōsulem exercitū cōparauerunt: aut ille hostis cōtra quem iure arma suscepta sunt. Hanc igit' dubitationē: quanq̄ nulla erat: tñ ne q̄ posset eē: Senatus hodierno die sustulit: C. Caesar qui. R. P. libertatēq̄ uestram suo studio: cōfilio: patrimonio deniq̄ tutatus ē: & tutat: maximis Senat' laudibus ornatus ē: laudo laudo uos Quirites cū gratissimis animis p̄sequimini nomē clarissimi adolescentis uel pueri poti'. Sunt. n. facta ei' immortalitatis: nō a tatis. multa nemini: multa audiui: multa legi: nihil ex omniū seculorum memoria tale cognoui. q̄ cum fuitute præmeremur: & i dies malū cresceret: præsidiū nihil haberemus: capitalē & pestiferū Brundusio. M. Antonii reditū timeremus: hoc insperatū omnibus consiliū: incognitū: certe coepit: ut exercitū iūctum ex Hispanis militib' conduceret. Antoniq̄ furorem crudelissimis cōsiliis icitatum a p̄nicie. R. P. auerteret. Quis est. n. q̄ hoc non itelligat: nisi Caesar exercitū parauisset: nō sine exitio nostro futurū Antonii reditū fuisse! Ita. n. se recipiebat ardens odio uestri: cruentus sanguine ciuium Ro. quos Sueffa: quos Brundusii occiderat: ut nihil nisi de p̄nicie. R. P. cogitaret. Quod autem erat præsidiū salutis: libertatisq̄ uestra si. C. Caesaris fortissimoz sui q̄ patris militum exercitus nō fuisset! Cuius de laudibus & honoribus qui ei pro diuinis & immortalib' meritis diuini imortalesq̄ debent: mihi Senatus assensus paulo ante decreuit: ut primo quoq̄ tēpō referretur. quo decreto q̄s non prospicit Antonium hostem esse iudicatum! Quem enim appellare

PHILIPPICA Q. VARTA

possumus eum: contra quem qui exercitus ducunt: iis Senat^{us} arbitrat^{ur} singulares exquirendos honores! Quid legio Martia! quæ mihi uidetur diuinit^{us} ab ipso deo traxisse nomen a quo. P. R. generat^{us} accepim^{us}? nō ne ipsa suis decretis priusq^{ue} Senatus hostē iudicauit Antoniū! Na^m ille si nō hostis: q^{ui} Cōsulē reliquerūt: hostes necesse ē iudicem^{us}. præclara & luculēta reclamatiōe uestra fact^{us} pulcherrimū Martialiū cōprobastis: q^{ui} se ad Senatus auctoritatē: ad libertatē ur̄am: ad uniuersam. R. P. contulerūt. Hostē illum & latronē & parricidam patriæ reliquerūt: nec solus id animose & fortiter: s^{ed} cōsiderate ēt: sapiēterq^{ue} fecerunt. Albæ cōstitērūt ī urbe opportuna: munita: pp̄ qua: fortissimor^{um} uiro^{rum} fidelissimor^{um} ciuium atq^{ue} optimor^{um}. Huius Martiæ legionis legio. iiii. imitata uirtutem duce. L. Egnatuleio quē Senat^{us} merito paulo añ laudauit. C. Caesaris exercitum p̄secuta ē. Quæ expectas. M. Antoniū iudicia grauiora! Caesar ferē ī cælum q^{ui} cōtra te exercit^{us} cōpauit. laudant^{ur} exquisitissimis uerbis legiōes quæ te reliquerūt. quæ a te accersitæ sūt: quæ tuæ eēnt: si te cōsulē q^{ui} hostē maluissent. quæ legionū fortissimū uerissimūq^{ue} iudici^{us} cōfirmat Senat^{us}. cōprobat uniuersus. P. R. nisi forte uos Quirites Cōsulē: nō hostē iudicatis Antōiū! Sic arbitrabar Quirites uos iudicār ut ostēditis. mūicipia: colōias præfecturas: Nus aliter iudicār cēsetis! oēs mortales una mēte consentiūt. oīa arma eor^{um} q^{ui} hæc salua uelīt: cōtra illaz pestez eē capienda. Quid. D. bruti iudiciū Quir. qd^{am} ex hodierno ei^{us} edicto p̄spicēr potuistis! Nū cui tandē cōtemnendū uidet^{ur}? Recte & uere negastis. Quir. Est. n. q̄si deor^{um} īmortaliū bñficio & muner datū. R. P. Brutor^{um} gen^{us}. & nomen ad libertatez. P. R. uel cōstituendaz uel recuperandaz qd^{am} igit^{ur}. D. Brut^{us} de. M. Antōio iudicauit! excludit. puītia. exercitu obstitit. Galliaz totaz hortat^{ur} ad bellū. ipsuz sua spōte suo quoq^{ue} iudicio excitatam. Si Cōsul Antoni^{us}. Brut^{us} hostis. Si cōseruator. R. P. Brut^{us}: hostis Antoni^{us}. Num igitur utrum hor^{um} sit dubitār possum^{us}? Atqui ut uos

Ab ipso deo: Marte. P. R. generat^{us}: ppter Romulū q^{ui} ex rhea Siluia: & Marte natus traditur. Nā: ratiocinatio. Luculenta: clara. Auctoritatez: consensum & uoluntatē. Opportuna: & ad laceſsēdū: & ad se tutandū: est enim in excelsa locata saxo: qua p̄ noxiōrū custodia usi olim romani sunt: ut Strabo ait. A te accersit^{ur}: cū essent in Macedonia. Nisi forte uos Quir. Hic coniciam^{us} aut uoce: aut nutu: aut quouis alio signo populum: hostem Antoniū: uel potius prius acclamatione iudicandum significasse.

Illam pestem: Antoniū. Recte & uere negastis. s. contemnendū. D. Bruti edictū qd^{am} ille p̄p̄tor Galliæ: & consul designatus pponi curauerat: non cessuz Antonio puincia: eumq^{ue} p̄ senatus arbitrio retenturuz.

Vel constituendā: ut Iunius Brut^{us} fecit exactis regib^{us}. Vel recupādā: ut paulo añ. M. & D. Bruti egerāt Cēs. trucidato.

Quæ est enim alia laudanda defensio: quæ eius qui ab hoste defenderit. Infinita Pompei: in deficiens Pompei bonorum uenditio. Quibus: latronibus.

Si enim: consentire deos immortales ad rempublicam, conservandam sic colligit: Dii immortales euentura prodigiis & portentis denuntiant: Consensus & conspiratio omnium ad eandem rem: sine deorum impulsu esse non possunt. & hæc prodigiis atque portentis loco accipere debemus: deosque uelle ut Antoni hostis iudicetur: libertas recuperetur. Cicerone libro de diuinatione. Quia enim ostendunt: portendunt: monstrant: prædicunt: ostenta: portenta: monstra: prodigia dicuntur:

una mente unaque uoce dubitare uos negastis: Sic modo decreuit Senatus. D. Brutum optime de. R. P. mereri: cum Senatus autoritate. P. Q. R. libertatem: impiumque defenderit. a quo defenderit: Nepe ab hoste. quæ est. n. alia laudanda defensio? Deiceps laudatur provincia Gallia: meritoque ornatur uerbis amplissimis a Senatu: quæ resistat Antonio. quæ si Consul illa prouincia putaret neque eum recipet: magno scelere se astringeret. Omnes. n. sub Consulibus iure: & impio debet esse prouincia: Negat hoc. D. Brutus impator Consul designatus natus. R. P. ciuis. negat Gallia. negat cuncta Italia. negat Senatus: negatis uos. Quis igitur illum Consul. nisi latrones putat? quanquam ne ii quidem ipsi quod loquuntur. id sentiunt. nec a iudicio omnium mortalium quantumuis impii nefarii que sint: sicut sunt: dissentire possunt. Sed spes rapiendi atque prædandi occæcat animos eorum: quos non bonorum donatio: non agrorum assignatio non illa infinita Pompeii hasta satiauit: qui sibi Urbem: qui bona & fortunas ciuium ad prædam proposuerunt. qui dum sit: quod rapiant: quod auferant: nihil sibi defuturum arbitrantur? Quibus. M. Antonius: o dii immortales auertite & detestamini quæso hoc omen: Urbem se diuisurum esse promissit. Ita uero Quiri. ut præcamini ueniat quo huius amentie poena in eum familiamque eius recidat. quod ita futurum esse confido. Iam. n. non solum homines: sed etiam deos immortales ad. R. P. conservandam arbitror consensisse. Si. n. prodigiis atque portentis dii immortales nobis futura prædicunt: ita sunt apte decurtiata: ut & illi poena: & libertas nobis appropinquet. Si. n. tantus consensus omnium sine impulsu deorum esse non potuit: quid est: quod de uoluntate celestium dubitare possim? Reliquum est: Quiri: ut uos in ista sententia quam præ uobis fertis: perseueretis. Faciam igitur ut Impatores instructa acie solent: quanquam paratissimos milites ad præliandum uideant: ut eos tamen adhortentur: Sic ego uos ardentes & erectos ad libertatem recuperandam cohortabor. Non est: non est uobis Quiri. cum eo hoste certamen: quo cum aliqua pacis conditio esse possit. Neque. n. ille fuit utem uestra ut antea. sed iam iratus

PHILIPPICA Q. VARTA

sanguinem concupiscit. Nullus ei ludus uidetur esse iucundior: quam cruor: quam cades quam ante oculos trucidatio ciuium. Non esse uobis Quir. res cum scelerato homine atque nefario: sed cum immani tetraque belua. quæ quoniam in foueas incidit: obruat. Si. n. illinc emerferit: nullius supplicii crudelitas recusanda erit. sed tenet præmiæ. urget: Nunc his copiis quas iam habemus: mox his quæ paucis diebus noui Consules comparabunt. Incumbite in causam Quir. ut facitis. Nunquam iter Senatum & uos consensus maior in ulla causa fuit. nunquam tam uehementer cum Senatu consociati fuistis. nec mirum. Agitur. n. non qua conditioe uicturi. sed uicturine simus. an cum supplicio ignominiaque perituri. quam mortem quædam omnibus natura proposuit. Crudelitatem mortis & dedecus uirtus propulsare solet: quæ propria est Romani generis & seminis. Hanc retinete quæ so Quirites: quam uobis tantum hæreditatem maiores uestri reliquerunt. Quamquam omnia alia falsa. incerta sunt: caduca mobilia. Virtus est una altissimis defixa radicibus quæ nunquam ulla ui labefactari potest: nullo unquam dimoueri loco. Hac uirtute maiores nostri: primum uniuersam Italiam deuicerunt. Deinceps Carthaginem exciderunt. Numantiam euerterunt: potentissimos Reges bellicosissimas gentes in ditionem huius Impi. redegerunt. Ac maioribus quidam uestris Quir. cum eo hoste res erat: qui haberet. R. P. curiam ararium: consensum & concordiam ciuium: rationem aliquam: si res ita tulisset pacis & fœderis. hic uester hostis uestram. R. P. oppugnat. Ipse habet nullam. Senatus id est orbis terræ consilium delere gestit. Ipse consilium publicum nullum habet. ararium uestrum exauisit: suum non habet. Nam concordiam ciuium quam habere potest nullam qui habeat ciuitatem: pacis uero quam potest cum eo esse ratio: in quo est incredibilis crudelitas: fides nulla. Est igitur Quir. P. R. uictori omnium gentium omne certamen cum excursore: cum latrone. cum Spartaco. Nam quod se similem Catilinae esse gloriari solet: scelere par est. belli industria inferior. Ille cum exercitu nullum habet: impete

In foueas: ut lupo: ut ursus: fo-
ueis enim terra optis decipi solet

Noui consules: Pansa & Hir-
tius. Incumbite: instate totis
uiribus. Quamquam mortem:
quasi iuri sint ad mortem intre-
pidi. & sepe non mortem ipsam:
sed genus mortis deuotare stude-
ant. Aeneas apud Virgilium: Non
mortem timet: sed mortis gene-
re tristis est. Naufragio enim quod
ait Heliodorus: perire graue est.

Quæ propria est romani ge-
neris: Liuius. Romanorum inquit
est fortia facere: fortia pati.

Quamquam: ac si diceret etiam si
maiores uestri uirtutem uobis
non reliquissent: sua sponte uos
ad eam complectendâ eiusmo-
di est: potest allicere. Excide-
runt: sustulerunt: penitus tertio pu-
nico bello. Numantiam: Vra-
corum in Celtiberia ciuitas hæc fu-
it: summum si ui res existimes hi-
spanie decus: de cuius nomine
dixat posterior triumphauit
Scipio. se. n. & sua ferro & igni
perdiderunt Numantini. Cum
eo: tali. Qui haberet: hæc om-
nia. s. ut Tarentinus: Carthagi-
nensis. Si res ita tulisset: si ui-
di fuisset maiores nostri. Hic
uester hostis: Antonius. Aera-
rium: ubi publice seruabatur pe-
cunie: quod Romæ fuit in gæde
Saturni. Nam concordiam ci-
uium: ubi ciuitas est: hoc est ci-
uium multitudo: illic concordia
potest esse: si sentiant: & discordia si
dissentiant. Ex cursore: quæ uaga-
tur & huc: atque illuc excurrit.

IN. M. ANTONIVM

Conflavit: p̄traxit. Quē accepit: a rep. qnq̄ illas significat legiōes quę in Macedonia fuere Antonii puincia. Egdē: suū pollicet studiū. Id sine scelere facere possit: p̄termittē. s. quod ad libertatē p̄tinere uidebat̄. M. huic Seruilio: Tribunus hic erat plebis.

Collegis: aliis tribunis. Longo interuallo: diu enim sub Iulio seruitutē passi erant: & tūc patiebātur sub Antonio.

Xercitū Antoni⁹ Arimi
nū p̄miserat: & suble
cut⁹ ipse fuerat: in pu
ciāq̄ Galliā uenerat: quā tradi
sibi a Decimo postulauerat: Re
cusantē intra Mutinam obsede
rat. Res nūciata Romę ē: Noui
p̄sules Pansa & Hirti⁹ Ianuarii
mēsis initio ilico Senatū in Ca
pitoliū inter ipsa quę p se facie
bāt sacrificia puocāt De Mutie
referūt obliōe: Cic. & q̄ eiul
dē erant factiōis id agere conā
tur: ut patrię hostis iudicet An
tonius: q̄ Galliā puinciā ad pa
trie oppugnationē inuito sena
tu iualisset: q̄ exercitū p̄tra Ge
tas in Macedoniā missū i italiā
reuocasset: q̄ stipat⁹ armatis p
urbē icessisset: domū munisset:
& oībus sup̄bior q̄ annua pote
stas postularet: uisus eēt. L. ue
ro Piso uir cōsularis & magnę
auctoritatis q̄ absentē Antoniū
defendebat: uocandū ad disq̄si

tionē cenlet: & cā indicta minime dānandū. Assensū tñ Cicerōi fuisset: ut hostis iudicaret
Antoni⁹: nisi Tr. pl. Saluius intercessisset: & in sequentē diē differendā rē cēsuisset. Is quo
min⁹ & p̄tra Antoniū: & de. D. Bruto decerneret quippiā: tā diu obstitit: quoad a senatu est
phibitus: Tūc & Decimus collaudat⁹: q̄ Antonio puincia nō cessisset: & Octauio honores
decreti: ut una cū p̄sulib⁹ exercitū ducere: ut p̄sulatū. x. ānis añq̄ p̄ leges liceret: petet⁹ pos
set: decretū p̄terea ut militib⁹ q̄ ab Antonio ad eū trāsissent: tantūdem a populo impenden
ret: q̄tū ipse uictorib⁹ erat pollicit⁹: ex quo senat⁹ decreto re ipsa hostis antoni⁹ ē iudicat⁹:
s; cū m̄ris: uxoris: ac puuli filii tota nocte discurretiū: & potētorib⁹ supplicatiū lachrimis
flecti cepissent: orōnē hūit Ci. q̄ labātes aīos retinuit: ea ap̄ Appianū ē. in q̄ oblique multa
dicit in Saluiū Tribunū: i antōii odiū oēs rursus accēdit: p̄tradicit. L. Piso plurib⁹: obiecta
Antōio a Cicerōe diluit. Multa ipse obiicit: efficitq̄ hostis patrię tūc iudicet. Legatos mittē
dos suadet: dehortat⁹ Cicero: & nō mō nō faciēdū cēset: s; iutile & turpe dicit eē rōano ipio
ad eū legatos mittere: quē supplicē depositis armis ueniā petere: p̄ tot peccatis & scelerib⁹
puēret. Acta ei⁹ cēset rescindēda: nec p̄sulē: s; hostē hñdū. Nihil illi credēdū monet: q̄ uti
liter latas a Cē. dictatore leges puerterit: & nefarias ipse pri⁹ tulerit q̄ scripserit aut p̄mul
gauerit. Multa & uera i eū p̄gerit crimia: foede ac turpiter ab eo scā p̄mēorat. D. Brutū lau
dat: ut ei. M. Lepido Octauio: & L. Aegnatuleio hōres decernat⁹ hortat⁹: suā de p̄miis Mar
tię & Quartę legiōi: ac militi q̄ ad p̄sules pueniss; distribuēdis p̄fert sniam. exordis aut p̄
locū expectatiōis calēdarū Iañ. Statiz aut suadet nō eē iis assentiēdū q̄ legatos ad Antoniū
mittendos: & de pace cū eo agendū rettulissent. Est ut superiores in deliberatiuo genere
hec oratio. & si maiore ex parte uituperatur Antonius. Nihil unq̄ lōgius: nam expectā
ri animo: quod ait Seneca: Omnis celeritas mora ē. Qui. n. bellū: Antoniū significat: &
iuidiose ait: ut Ven⁹ apud Virg. Nauib⁹ infaudū amissis: uni⁹ ob irā. una. n. dūtaxat pierat

cōflavit. Hic eū ipsuz exercitū quē accepit: ami
sit. Vt igit Catilinā diligētia mea Senat⁹ autori
tate: uīro studio & uirtute fregistis: Sic Antonii
nefariū latrociniiū urā cū senatu cōcordia: tāta q̄
ta nūq̄ fuit: fœlicitate & uirtute exercituū: ducū
q; uestroz breui tpe oppressuz eē audietis. Egdē
q̄tū cura: labor: uigiliis. autoritate: cōsilio eniti
atq; efficer⁹ potero: nihil p̄termittā qd̄ ad liber
tatē urāz p̄tier arbitror. Neq; .n. id p̄ uris i me
āplissimis bñficiis siñ scele⁹ facere possū. Hodier
no aut die primū referēte uiro sortissimo uobis
q; amicissimo. M. hoc Seruilio collegisq; ei⁹ or
natissimis uiris: optimis ciuib⁹ lōgo interuallo
me autore & p̄cipe ad spē libertatis exarsimus.

.M. T. C. in. M. Antōiū. philippica Quīta.

Ihūl unquam longius Kl. Iañ. mihi ui
fuz ē. P. C. qd̄ idē itelligebaz p̄ hos dies
unicuiq; uestrū uideri. Qui. n. bellum

PHILIPPICA Q. VINTA

eum .R.P. gerunt : hunc diem non expectant. Nos autem tum cū maxime consilio uestro subuenire cōmuni saluti oporteret: in Senatū cōuocabamur. Sed querelam prateritorū dierum sustulit oratio Consulū. qui ita locuti sūt: ut magis exoptent Kl. Iañ. q̄ seræ esse uideant: Atq; ut oratio Cōsulum animū meum erexit: spemq; attulit nō modo salutis cōseruandæ: ueq; etiam dignitatis pristinæ recuperandæ: Sic me perturbasset ei⁹ sentētia: q̄ primus rogat⁹ ē: nisi uestra uirtuti cōstantiæq; confiderē. Hic. n. nobis. P.C. dies illuxit: hac potestas data est: ut quantū uirtutis quantū cōstantiæ: quantū grauitatis ī huius ordis cōsilio esset Po. Ro. declarare possetis. Recordamini q̄ dies nudius tertius decimus fuerit: q̄tus consensus uestre: quanta uirt⁹ quanta cōstantia q̄tam sitis a R.P. laudem: q̄tam gloriam grāz cōsecuti. Atq; illo die. P.C. ea cōstituiſtis ut uobis nihil iam sit integrum: nisi aut honesta pax: aut bellum necessariū. Pacem uult. M. Antonius: arma ponat. roget. deprecet. neminē a quo rem me reperiet: quanq̄ dum se ciuib⁹ impiis cōmendat: inimicus esse: q̄ amicus mauult. Nihil est profecto quod dari possit bellū gerenti. erit fortasse aliqd: quod concedi possit roganti. legatos uero ad eum mittere: de quo grauissimum iudiciū nudius tertius decimus fecistis: nō iam leuitatis est: sed ut quod sentio: dicaz: demētia. primum enim eos duces laudauistis: qui contra illum bellum priuato consilio suscepissent. Deī de milites ueteranos: qui cum ab Antonio ī Colonias essent deducti: illius beneficio libertatem. P.R. anteposuerunt. Quid legio Martia! Quid Quarta! cur laudantur! Atqui cum Consules: non dum haberetis: decreuistis: ut & de præmiis militum & de honoribus Imperatorum: primo quoq; tempore referretur. Placet eodem tempore præmia constituere iis qui contra Antonium arma ceperunt. & Legatos ad Antonium mittere: ut iam pudendum sit: honestiora esse legionū decreta: q̄ Senatus. Siqdē legiōes decreuerūt Senatū defēdere cōtra Antoniū. Senat⁹ decreuit

Non expectant: sed rem agūt clauso intra Mutinā Decimo.

Nos autē: ac si diceret: cū agēdū erat deliberabamus: & tempus consultando conterebam⁹ qui Demosthēis locus ē. Magis exoptent: neq; enim serū uidebatur contra Antoniū & decernere & agere cōsilibus: q̄pe qui & animo erant presenti & certam assumebāt spem cōseruandę bonę salutis: & libertatis recuperandę. Eius. L. Pisonis. Considerem: fore mihi persuadēs: ut eius de mittēdis ad Antoniū legatis sententiam minime sequamini. Nudius tertius decimus: nūc dies est tertius decimus: quo die Cicero duas p̄ximas habuit orationes ad. P.C. & ad Quirites. Ea constituiſtis: laudandū Decimū: & p̄uinciam Galliam Octauio honores decernendos: legionib⁹ Martiæ & Iunię præmia p̄mittenda. Integre libere. Honestam pagē: si Antonius armis depositis p̄ peccatis & facinorib⁹ suis ueniam supplex petat. Pacem uult: hoc. L. Piso eius nomine dicebat. Cōmēdat: illis gratificando & omnia quę uelint indulgēdo. Grauiſsimū iudiciū: quicquid ageret: cōtra uestram agere amplitudinē: & qui ei aduersantur recte facere. Eos duces: Octauū: Decimū Brutum. In colonias: in campaniā & alia loca. Ab Antonio: quem Iulius deducēdis præfecit coloniis. Nō dū hēretis: q̄ nōdū mgratū iierāt. Impatorū:

Ostauii et Decimi. Dies.xii. ex quo quæ dixit decreta erāt.

Cotylam:is un' erat ex ipurif & nefariis q Antoniū sequebātur. Meū:ironice:& p iocū sic ait. P'onos p'sulares: defensores:& L.Pisonē t'agit. Est eni opinio: id.n.ab Antonii amicis iactabaf. Decretuꝝ aliquem: aut Saluiū Tr.pl.aut. L.Pisonē significat. Nervos belli: sic appellāt pecuniam belli nervos.

Tu: apte in. L.Pisonē & Saluiū dicit: quoz uter q; iō se dicebat Antoniū defendere q; amic' ille eēt. Quā patrie: quæ una oēs omniū caritates cōplexa ē: ut ait Ci.in offi. Mihi pecuniā attribuit: uerba sūt Antoniū defendētis: iō defendo quoniā mihi pecuniā tribuit. Cicero uero subiicit Cupio uidere qd ad hęc audeat rñdere: ac si dicat negare nō poterit. At nō cadūt zc. obiectio ē cui rñdet Cicero: ne Cotyla qdē Antonii af secla hęc diceret. Eas leges: de qbus in prima philippica ē dictū. Ille Iulius. Paludes: pōtinas: qd' in ei' uita inq't Tranqllus. Moderato hōi: ironice.

L.Antōio: fratri: quē Tr.pl. diuidūdis p totā italiā agris p'fecit. Hanc legē: de triūuiris diuidendoz agroz. neq; n.rogatus fuerat populus. & cū legemtulit Antonius: agi cuz populo ppter tonitrua: & imbres effusissimos nō poterat. Ferri potuit: ac si dicat mime. Augur uerecundus: ironice. In interpretatione: declaratiōe augurū: cum aperta sint per se. Ioue tonante: hoc idē Cicero ipse libro d' diuinatiōe. Tribuni pl. p'cipue ppter. L.Antoniū dicit quo tribuno factum est.

Contra acta Cæsaris: quibus uoluit ne p'etorie puincię pl' q' ānū: Cōsulares plusq' biēniū obtinerent. Ille: Iulius. Isti: tribuni. Hāc legē: de puinciis

Legatos ad Antonium mittere. Vtrū hoc est cōfirmare militū animos: an debilitare uirtutē? Hoc dies.xii. profecerunt ut quem nemo prater Cotylam meum inuentus sit: qui defenderet: is habebat iam patronos etiam Cōsulares. qui uti nam oēs ante me sentētiam rogarent: quanquaz suspicor qd dicturi sūt qdam eoz: qui post me rogabunt: Facilius cōtra dicerem: si qd uideret. Est enim opinio decretuꝝ aliquem. M. Antōio illam ultimam Galliam quam Plancus obtinet. Quid hoc aliud ē: q ad bellum ciuile hosti arma largiri? Primū nervos belli pecūiaz īfinitaz quā nūc eget: deide: eqtatū q'tū uelit: eqtatū dico. Dubitabit credo gētes Barbaras secū adducere: hoc q nō uidet excors. q cū uidet decernit: īpi'. Tu ciuē sceleratū & p'ditū galloꝝ & germanoz exercitu pecunia peditatu eqtatu copiis: instrues? Nullæ istæ excusatiōes sunt. me' amic' est. sit patriæ prius. meus cognatus: an potest cognatio ulla propior esse: q patriæ: in qua etiam parentes continētur? Mihi pecuniam attribuit. cupio uidere qd audeat dicere: qd autem agat: cū aperuero: facile erit statuere quam sentētiaz dicatis aut sequamini. Agitur utrum. M. Anionio facultas de opprimēdæ. R.P. cadis faciēdæ: bonorum diripiendoz: Vrbes: agros: suis latronibus cōdonandi Populū Ro. seruitute opprimendi: An horū nihil facere ei liceat. Dubitate qd agatis: at nō cadunt hęc in Antonium? hec ne Cotyla qdem dicere auderet. Quid enim in eum non cadit? qui cuius acta se defendere dicit: eius eas leges puerit: quas maxime laudare poteramus. Ille paludes siccare uoluit. Hic omneꝝ Italiā moderato homini. L. Antonio diuidendam dedit. qd hanc legē. P.R. accepit? Quid p auspicia ferri potuit Sed augur uerecundus sine Collegis de auspiciis non interpretaretur. quanquam illa auspicia non egent interpretatione augurum. Ioue. n. tonante cuz. P.R. agi nō esse fas: quis ignorat? Tr. Pleb. tulerunt de prouintiis cōtra acta Cæsaris ille bienni: isti sexennii. Num etiam hanc legem P.R. accepit? Quid promulgata fuit? qd nō ne

PHILIPPICA Q. VINTA

Ante lata q̄ scripta: scribebatur enim prius: trinūdino promulgabatur: in q̄s inde inci-
debatur: & tūc demū lata dicebatur. Sed hec neq; scripta: neq; promulgata: lata ab Anto-
nio asseriebatur. Vbi lex Cēcilia & Didia: quas Cēcilius & Didius tulere de rogādis le-
gibus: ut nullam uim haberent nisi magistratus populum rogaret: & populus sciret: nisi
item trinundino promulgarentur perscriptę: hoc est tribus nundinis recitarentur: cum

ante lata q̄ scripta: nōne añ facta: uidem?: q̄ futu-
raz q̄sq̄ ē suspicat? Vbi lex Cēcilia & Didia: Vbi
pmulgatio. trinūdino: Vbi pōna recēti lege iu-
nia & licinia: pnt ne hę leges rata eē sū iteritu le-
gū rliq̄: & cui ptas ī foz itroeuēdi fuit! Quę por-
ro illa tōitrua: quę tēpestas! Aut si auspicia. M.
Antōiū nō mouerent: sustinere eū aut ferre posse
tata: uī tēpestatis hymbris ac turbinū mixtū uide-
ret! Quāz legē igit se Augur dicit tullisse: Non
mō tonante ioue: s; ppe celesti clamor phibēte!
Hęc dubitabit cōtra auspicia lata: cōfiteri! Quid
qđ cū eo collega tulit! quē ipse fecit sua nuntia-
tiōe uitiosus! Nihil ne ad auspicia bon? Augur
arbitrat? ē ptiner! s; auspicioz nos fortasse erim?
iterpretes: q̄ sum? ei? Collega. Nū ēt armoz in-
terpretes quārim? Primū oēs fori adit? ita septi
ut ēt si nemo obstat armat? tñ nisi septis reuul-
sis itroiri ī foz nullo mō poss; . sic uero erāt dis-
posita praxidia: ut quō adit? hostis phibet a Ca-
stellis & aggerib?: ita ab īgressiōe fori populum
Tr. qz. pl. ppulsari uideres. Quib? d̄ causis eas le-
ges q̄s. M. Antōi? tulisse dicis: oēs cēseo p uī &
cōtra auspicia latas. hisq; legib?. P. R. n̄ teneri.
Siq̄ legem de actis Cæsaris cōfirmandis: deue Di-
ctatura ī ppetuū tollēda deue Coloniis in agros
deducēdis tullisse. M. Antōius dicis: easdē leges
de ītegro ut populū teneāt: saluis auspiciis ferre
placet: Quāuis ergo bōas leges uitiose p uīq; tu-
lerit: tñ ex leges nō sūt habēdę: Omnisq; auda-
cia gladiatoris amētis auctoritate nra repudiāda ē
Illa uero dissipatio pecūiæ publicæ ferēda nullo
mō ē p q̄ spēs milies falsis pscriptiōib; donatōib;
q; uertit: ut portenti simile uideatur: tantam pe-
cuniam. P. R. tam breui tempore perire potuis-
set! Quid illi immunes quāstus? ferendi ne?
Quos. M. Antonii tota exausit domus. decreta
falsa uendeat. regna. ciuitates. imunitates ī as-

omnis etiā ex agris adesset mul-
tudo ut si quis uellet: interce-
dere posset. Vbi promulga-
tio: hic distinguendum. Tri-
nundinum: ubi trinundinum.

Pōne: statuta. s. Recentis
nup lata. Iunia & Licinia: quā
Iunius & Licinius tulerunt: su-
periores leges a Cēlio & Didio
prius latū confirmantes: graui-
ore pōna adiecta. Hę leges:
late ab Antonio de prouinciis.

Cui: nulli. Quę porro: &
prohibuit intrare forum Anto-
nius: & tonāte Ioue tulit leges.

Hunc dubitabit: ac si dicat
dubitare nō poterit. Cū col-
lega: Dolabella. Eius college
ī auguratu. Septis reuulsis:
repagulis & cancellis: quib? un-
diq; foz septū fuerat: quod fie-
bat comitali die. Ouidius: Est
quoq; quo populū fas est iclu-
dere septis. Videres: uideret qđ
piā. Nō teneri: nō esse obno-
xiū. De integro: denuo ut ite-
rogen: ac si rogatę nōdū eēnt

Septies milies: hęc pecunia ad
gdē fuerat opis: quā trāslaticia
uocat Tranq̄. Hoc ē cōem & ī
in medio positā. Falsis p̄scri-
ptiōib; donatōib?: dicēs a Cēsa-
re ī p̄metariis p̄scriptū hoc ē al-
signatū donatūq; cuiuspiam eē.

Vertit a possessione reipu. ad
possessionē ulūq; priuatū per
fraudē trāstulit. alii p̄scriptioni-
bus legāt: hoc ē p̄scribēdis & ī
exiliū mittēdis rōanis ciuibus:
eozq; bōis publicādis ac uedē-
dis ut p̄scriptio legat hoc ē rei
uēdicatio n̄ p̄cedit. Immūes q̄-
q;: lucę factū ex imūitatib; p̄
uinciis: ciuitatib; & puatis ho-
minib; p̄cessis. In q̄s: ut rata
eēnt. Exhaustis: oibus p̄cedēs
qui emere quippiam uellent.

IN. M. ANTONIVM

Mulier: Fulvia. Sibi foelicioꝝ q̄ uir: quę enim ex beneficiis uenditiõibus accipiebat etiam conseruabat: cum uir ipse effunderet ilico. Quasi lege: quia dicebatur lege Cęsaris restitutus: quę esset i cõmentariis: cum tamen nulla esset. Quę: omnia ab Antonio acta. Cõmentitiis: fictis. Cõminisci fingere est. Falsa: quę senatus neq; decreuerat neq; uouerat. Syngraphę: Cautiones per contrahentium scripturam factę. Senatus consulta tanquam facta: ac si re uera senatus fecisset: in grariũ refererebantur: ubi & leges & senatus decreta in es incisa reponerantur. Etiam extere nationes: quibus beneficia & priuilegia concedebantur. Hoc genus: pecunię. Legem iudiciariam: de qua i prima philippica est dictuꝝ. Homo castus: ironice. Antesignanos: cęturiones: & qui ordines duxerāt. Antesignani uero ante signa collocabatur: ut primipili: manipulares: qui preerant duabus centuriis hoc est ducētis quinquaginta sex. Alaudas: ex illa legione Alaudarum: de qua prius est dictum. Confessum: duo significat: cõfessus locũ & multitudinẽ: ut senatus. *ὁ ὕπναιος* Apion greci dicunt. Pauet animus: eorũ qui causas orant: dicere pro reo apud illud conciliũ & apud Cydam Cretensem: qui insule Crete portentum est. Num ex iudicium ẽ. scilicet est ex his qui deligi iudices solent. Leges: quę scriptę sunt. Mores: qui sunt in consuetudine: nam quod ait Vulpianus: Inueterata consuetudo pro lege non immerito custoditur: & hoc ius ẽ quod dicitur moribus constitutum. Etiam in nostris ciuibus: qui multi nota aliqua digni non ducuntur. Cortynium: ex ciuitate Cortyna: quę illustris fuit i Creta insula. abest autem ab Africano littore stadiis nonaginta in campo sita. auctor Strabo. Nā lyfiadẽ:

accepta pecunia iubebat incidi. Hęc se ex cõmentariis Cęsaris quorum ipse auctor erat agere dicebat. In iterioꝝ & diu pte: totius. R. P. nundia mulier sibi foelicioꝝ q̄ uir auctionem puinciaꝝ regnorumq; faciebat. Restituebant exules quasi lege. sine lege. quā nisi autoritate Senatus rescindant: quoniam ingressi i spem. R. P. recuperanda sumus: imago nulla liberę ciuitatis relinquitur. Neq; solum cõmentariis cõmenticiis chirographisq; uenalibus innumerabilis pecunia cum gesta in illam domum est: Cum quā uendebat Antonius ea se ex actis Cęsaris agere diceret: S; Senatus etiam Consulta pecunia accepta falsa referebat. Syngraphę obsignabantur. S. C. tanq̄ facta ad & rariũ referebant. Huius turpitudinis testes erant etia; extere nationes: fœdera interea facta. regna data. populi puiciaq; libertata: earũ rex falsa tabulę gemente. P. R. toto capitolio figebant. Quib; reb; tanta pecunia una i domo coaceruata est: ut si hoc genus i unũ redigat: n̄ sit pecunia. R. P. defutura. Is etiam legem iudiciariam tulit: homo castus atq; integer iudiciorum & iuris autor: in quo non fefellit. Antesignanos & Manipulares & Alaudas iudices se constituisse dicebat. At ille legit aleatores. legit exules: legit grecos. O consensum Iudicium præclarum o dignitatem consilii admirandam: Pauet animus apud illud consilium pro reo dicere: Cyda; Cretensem: portentum insulę: hominem audacissimum & perditissimum. sed fac ita non esse: Nuz latina scit: num ex iudicũ genere & forma: nuz leges nostras mores ue nouit: num deniq; homines: Est eni; uobis Creta notioꝝ q̄ Roma Cyda;. Delectus autem & notatio Iudicium etiam in nostris ciuibus haberi solet. Cortynium uero Iudicem q̄s nouit: aut q̄s nosse potuit: Nā Lyfiadẽ; atheniensem pleriq; nouim;. Est. n. phedri phi

PHILIPPICA Q. VINTA

& hunc in iudicum numerum elegerat Antonius : corruptissimis & foedissimis moribus & si P hedri philosophi epicurei insignis ea tempestate : filius erat Lysidem hunc iocatur Cicero. Festiuus: iucundus & lepidus. Cum. M. Curio: is scurra erat : aleator & impurissimus : unus ex iudicibus ab Antonio delectis. Conuenire : consentire & congruere: nam magna inter molles concordia. Citatus iudex : ut in confessum ueniat iudicum per uiatorem uocatus.

losophi nobilis fili? : hō præterea festiu? : ut ei cū M. Curio cōfessore eodē & collusor facillie possit cōuenire: Quaro igit si Lysides citat? iudex nō respōderit: excusaret Areopadites eē nec debere eodē tēpore Romæ & Athenis res iudicare: accipiet ne excusationē is q̄ quaestioi prærit: Græculi Iudicis mō palliati mō togati? An Atheniē siū antiq̄ssimas leges negliget? Qui porro ille confessus dii bōi: Cretēsis iudex: isq̄ neq̄ssimus quēadmodū ad hūc re? alleget: quomō accedat. dura natio ē. at atheniēses misericordes. puto ne Curiū q̄de? eē crudelez: q̄ quotidie piculū fortunæ faciat. Sūt itez lecti Iudices: q̄ fortasse excusabunt. habent. n. legitimaz excusatiōez: exilii causa solū uertisse. nec esse postea rēstitutos. Hos ille demens Iudices legisset. Hoz noīa ad ærariū detulissz. His magnā ptem. R. P. credidisset. si ullā speciez. R. P. cogitauissz. atq̄ ego de notis iudicib? dixi. quos min? nostis: nolui noīa. Saltatores Citharistas: totū deniq̄ comesatiōis antomianæ choz ī tertiā decuriā iudiciū scitote esse collectū Hac cā cur lex tā egregia tanq̄ præclara maxio hībri tēpestare: uētis pcellis: turbib? iter flumina & tōitrua ferret. ut eos Iudices hrem? : quos socios ad epulas hre hospites nemo uelit. Scelez magnitudo: scia maleficioz: direptio ei? pecūiæ cui? rō ī ad opis scā ē: hāc etiā decuriā excogitauit

Areopagites esse: iecirco adesse non debere: nec cogi posse quod Areopagites hoc est atheniēsis iudex sit. Areopagus locus fuit iudicii athenis : in quo primū capitis iudiciū actū est: quod ait Plini? : & ubi de cede iudicabatur. & quoniam in emineti loco situs erat: πᾶγος cōposito nomine cum ἄπνο qui Mars est pugne & cedis deus appellabatur. Aeschylas iecirco hoc loco nomē dixit esse: q̄ ad eum usq̄ locum Amazones duxere exercitum: quæ Martis fuere: uel quoniam illis sedentibus diis a Neptuno accusatus est Mars q̄ Allirothoum ei? filium occidisset : quod ille fecit compressa per uim ab eo Alcipe filia sua & Agraules Cecropis filig: qua de re extant declamationes apud græcos. Is q̄ questioni prærit: Antonius: q̄ indagāde rei prepositus: & excusatiōi mun? reiciētiū. Modo palliati: pallio uetatis : quo habitu græci utūtur. unde palliata eloquētia: & fabula palliata hoc est græca dī. Toga enim romanorū uestis fuit. Et Virgilius ait: Romanos regē domios gentēq̄ togatā. An atheniensīū antiq̄ssimas leges negligat: q̄b? cauebat ut q̄ Areopagites esset: aliis iudiciis adesse iudica-

turus nō posset. Tanti. n. faciebāt in Areopago iudicare ut turpe ducerere si qs alibi iudicaret: q̄ iudex in eo iudicio fuisset. Cretēsis iudex: Cydas. Alleget: ius suū explicet. Papi ni? : Allegetq̄ suos uterq̄ a sanguie diuos. Accedat: Cydas. Dura: difficilis inexorabilis. Natio: cretēsis. Periculū fortūe: q̄ fortunę uarietate expiūf quotidie: hi solēt eē hūaniores: iocat & piculū significat pecūiā & bonoz: qd̄ i alea Curio faciebat. Solū uertisse locū mutasse: & in exiliū q̄ soluēdo n̄ eēt: abiisse. Ille demēs: Antōi? . Hoz noīa: iudiciū. n. noīa in es icidebāt & i grariū deferebāt. Saltatores: tripudiātes. salto. n. tripudio ē: & saltatio tripudiū. Comesatiōis: lasciuior quīd? & amatorī? p̄messatio dī a uicis: quos græci κῶλον uocāt. i his. n. hitauerūt p̄sq̄ oppida p̄derēt: q̄b? in locis alii alios quīd? grā iuita bāt. In tertiā decuriā ex cēturiōib? uoluit deligi. Scelez magnitudo: hē cāe atōio fuere decuriā illā eligēdi ut ei? bñficio tur? eēt: & si forte scelez suos accusaret iudiciū elaberef

Nec antea tunc demum turpes
 quesivit iudices Antonius: cum
 animaduertit per honestos iudi-
 ces obtineri non posse: ut nocē-
 tes & scelerati salui essent. nam
 boni uiri qui prius iudicabāt:
 minime Antonio de improbis ge-
 rebant: quos libere & audacter
 condēnabant. Et illud: impu-
 dentissimū. Ceni fecisset: ho-
 nesti iudicia per uilissimo & for-
 didissimo habuissent: Notanda
 locutio: facio te ceni: ut si dicas
 facio te stercoris. Cenū autē lu-
 tum est. Ut audiret: ab hone-
 stis spretus iudiciis. Imprime-
 retur: ueluti cauterio equo no-
 ta inuritur. Cinnā & Syllā:
 quorum uterque dictator & insigni
 crudelitate. Hanc pestem: an-
 tonium. Classitius Mustela
 Tyro: Antonii affectus: scelerati
 & impuri ac ueluti duces agmi-
 nis nefario: quos armatos ha-
 bebat Antonius. Barbari sa-
 gittarii: ithyrei. Ad eadē Con-
 cordie: ubi senatus habebatur.

Lectice collocabantur: in quibus
 reposita erāt arma. Sub
 sellia: ut subsipit inquit Varro
 dicitur quod non plane sapit: sic
 quod non plane erat sella sub-
 selliū: Tribunorum Triuiorum
 Questorum: & minora iudicia ex-
 ercentiū Subsellia dicit esse An-
 tonius: qui non in sellis curru-
 libus: nec tribūalibus sedebāt.

Huc etiam nisi uenire: hoc i-
 pria philippica. Fecerat. n. hoc
 idē: hec omnia sunt prius dicta

nec ante turpes iudices quæsi: quæ honestis iudi-
 ciis nocētium salus desperata est. sed illud os: il-
 lam impuritatem ceni fecissent: ut hos Iudices le-
 gere auderet: quorum lectione duplex imprimeret
 R. P. dedecus. Vnum quod tam turpes Iudices esset
 Alterum quod patefactum cognitumque esset quod mul-
 tos in ciuitate turpes haberemus. Hanc ergo & re-
 liquas eiusmodi leges etiam si sine ui saluis aus-
 picis essent rogata: censerem tamen abrogandas
 Nunc uero cur non abrogandas censem: quas
 iudico non rogatas. An illa non grauissimis igno-
 miniis: monumentisque huius ordinis ad posteri-
 tatis memoriam sunt notanda: quod unus. M. An-
 tonius in hac urbe post conditam Urbem palam
 secum habuit armatus: quod neque Reges fecerunt
 neque ii qui Regibus exactis regnum occupare uo-
 luerunt. Cinnam memini: uidi Sillam: modo Cæsa-
 rem. Hi enim tres post ciuitatē a. L. Bruto liber-
 tam plus potuerunt: quam uniuersa Respu. Non pos-
 sum affirmare nullis telis eos stipatos fuisse. hoc
 dico: nec multis & occultis. at hanc pestem ag-
 men armatorum sequebatur. Classitius mustela
 Tyro gladios ostentantes sui similes greges du-
 cebant per forum. certum agminis locum tenebant
 Barbari sagittarii. Cum autem erat uentum ad
 eadem concordie: gradus complebantur. lecticæ
 collocabantur. non quod ille scuta uellet occulta es-
 se: sed ne familiares si scuta ipsi ferrent laboraret
 Illud uero teterrimum auditu non modo aspectu:
 In cella Concordie collocari armatos latrones si-
 carios. e templo carcerem fieri. apertis ualuis con-
 cordie Cum iter subsellia Senatus uersarentur
 latrones. P. C. Sententias dicere? Huc etiam nisi
 uenirem Kl. Septembris: fabros se missurum: &
 domum meam disturbaturum esse dixit: magna
 res credo agebatur. de supplicatione referebatur.
 Veni postridie: ipse non uenit. locutus sum de
 Repu. minus equidem libere quam mea consuetudo
 liberius tamen quam pericula minæque postulabant.
 At ille homo uehemens & uiolentus qui hanc
 consuetudinem libere dicendi excluderet: Fecerat
 enim hoc idem maxima cum laude. L. Piso. xxx

PHILIPPICA Q. VINTA

diebus ante me: inimicicias mihi denūciauit. adesse in Senatu iussit ad. xiii. Kl. Octobris. Ipse interea decem & septem dies: ut digestio potius q̄ declamatio uideret: de me in Tyburtino Scipionis declamitauit. sitim quærēs. Hæc. n. ei causa esse solet declamandi. Cum is dies quo me adesse iusserat: uenisset: Tum uero agmine q̄drato ī adem Concordiæ uenit: atq; ī me absentem orationem ore ipurissimo euomuit. quod die si per amicos mihi cupienti ī Senatū uenire licuisset: cædis initium fecisset a me. Sic. n. statuerat: Cum autem semel gladium scelere ībuisset: nulla res ei finem cædēdi nisi defatigatio & satietas attulisset. Etenī aderat. L. frater gladiator Asiaticus: qui Myrmillo mylasis depugnarat: sanguinē nostrum sitiebat. suū in illa gladiatoria pugna multū profuderat. Hic pecunias uestras æstimabat: possessiones notabat & Vrbanas & rusticas. huius mēdicitas auuiditati cōiuncta ī fortunas uestras īminebat. diuidebat agros. quibus & quos uolebat. nullus aditus erat priuato nulla æquitatis deprecatio. tantum quisq; habebat possessor: quantum reliquerat diuisor Antōius. Quæ quanq; si leges irritas feceritis: rata esse non possunt: tamen separatim suo nomine notanda esse cēseo. iudicandū q; nullos Septemuiros fuisse. nihil placere ratū esse: quod elegissent: aut quod ab his actum diceretur. M. uero Antoniū. quis est qui ciuē possit iudicare potius: q̄ teterrimum & crudelissimum hostem? Qui pro æde Castoris sedens: audiēte. P. R. dixerit: Nisi uictorē uicturum neminem? Num putatis. P. C. dixisse eum minati? q̄ facturum fuisse? Quid uero qd̄ in contione dicere ausus ē: Se cum magistratu abisset: ad Urbem uenturum cū exercitu. introiturum quotiēscunq; uellet? Quid erat aliud nisi denuntiare. P. R. seruitutem? Quod aut̄ eius iter Brūdusium? Quæ festinatio? quæ spes: nisi ut ad Urbem potius exercitum maximū adduceret? Qui autem delectus Centurionum? Quæ effrenatio impotentis animi? Cum eius promissis legiones fortissimæ reclamassent: domū ad se uenire iussit. Centuriōes

Agmine quadrato: ueluti īllo co pugnaturus. Ame: quia me occidisset. Mirmilloni lassis: satis ausim affirmare corruptum esse locum: & Mirmillo mylasis legendū. Mylasis genere neutro nūero multitudinis: Asiæ ciuitas est in Ionia in campo iacens admodum fertili: cui supra uerticem mons īminet: in quo albus lapis effoditur: Mylasis mirmillo. L. Antoni? hoc est tanquā mirmillo pugnauit.

In illa gladiatoria pugna: pugnatā mylasis. Hic. L. Antonius. Aestimabat: quantū pēdere tributi deberent. nam estimare est gre obligare uel punire unde estimata pœna ab antiquis est dicta. Possessiones: uisum agri: aut fundi: non etiam dominiū. Huius mēdicitatis: nam & mendicus erat hoc ē tenuissimus: & auidus natura alieni ac appetentissimus. Mēdicū dici Verri? putat a mēte q̄ se felerit fortūa: uel q̄ preces quēq; ut uitę suę medeat cibo: ut Festus tradit Varro inquit a min? dici: cui cū opus est minus est.

Priuato: homini a quo adiri se non sinebat. Diuisor Antōius: L. a fratre Marco præfectus. Nisi uictorē: nefaria uox.

Magistratu: cōsulatu. Iter Brūdusium: ad accipiendas legiones quę ex Macedonia redierant. Centurionum: quos necaret. Impotentes: ītolētes.

IN. M. ANTONIVM

Quos ipsos: Centurionum quos iussit occidi. Cesar: Octavius. Patruus: Iulius. Consularem: L. Pisonem arbitror: uel Qu. F. Calenū. Neq; sacrificiis: ut profecturi in bellū: uel in prouinciam solent. Impotentem: superbū. Hi: Antoni⁹ & eius asseclē. In horam: sicut in diem dicimus uiuere: hoc est presentis diei habere rationes: d' crastino nihil cogitare: sic in horam. Dii boni: iterpositio qua utimur & cum dolemus: & cum deridemus aut gaudem⁹.

Isti homines: similes Antonii: ac si dicat minime.

quos bene de. R. P. sentire cognouerāt. eosq; añ pedes suos uxorifq; suæ quam secum grauis Imperator ad exercitum duxerat: iugulari coegit. Quo animo hunc censetis futurū in nos: quos oderat: cum in eos quos nunq; uiderat: tam crudelis fuisset: & q̄ auidum in pecuniis locupletū: qui paupum sanguinem cōcupisset: quorū ipsorū bona: quantacūq; erant: statim suis comitibus: cōpotoribusq; descripsit. atq; ille furens infestam patriæ signa Brundisio iferebat: Cū Caesar deorum imortalium bñficio diuini animi ingenii consilii magnitudie cum sua sponte eximiaq; uirtute tum approbatiōe autoritatis meæ Colonias patris adiit. ueteranos milites uocauit. Paucis diebus exercitū fecit. incitatos latronis ipetus retardauit. Postea uero q̄ legio Martia Ducem præstantissimū uidit: nihil egit aliud: nisi ut aliquando liberi essem⁹. quam ē imitata Quarta legio. Quo ille nuntio audito: cū Senatum uocasset: adhibuissetq; Cōsulare: q̄ sua sententia. C. Casarem hostē iudicaret: repente concidit. Post autem neq; sacrificiis solemnib⁹ factis: neq; uotis nūcupatis pfectus est. & profugit paludatus. At quo: in puintiaz firmissimorū & fortissimorū ciuiū. qui illum ne si ita qdem uenisset: ut nullū bellum inferret: ferre potuissent ipotentē: iracundum: cōtumeliosū: supbū: semp poscente: semper rapientē: semp ebrium. At ille cuius ne pacatam quidem neq; iam quisq; ferre posset: bellum itulit puintiæ Gallia. Circūsedid Mutinam firmissimam & splēdidissimā. P. R. Coloniam. oppugnat. D. Brutū Impatore: Consule designatum: ciuē non sibi sed nobis & R. P. natū. Ergo Hannibal hostis: ciuis Antonius: qd ille fecit hostiliter: qd hic aut nō fecerit aut nō faciat aut nō molias: & cogitet. Totū iter Antonii qd habuit: nisi depopulatiōes: uastatiōes: cades: rapinas. Quæ non faciebat Hannibal: q̄ multa ad usum referuabat. Hæc ii qui in horam uiuerēt: nō modo de fortunis & de bonis ciuium: Sed ne quide de utilitate sua cogitauerunt. Ad hunc dii boni legatos mitti placet: norūt isti homines formam.

PHILIPPICA Q. VINTA

R. P. iura belli. exempla maiorum! Cogitant quid P. R. maiestas: quid Senatus seueritas postulet! Legatos decernitis. si ut deprecemur: contemnet. si ut imperetis non audiet. denique quauis seuera legatis mandata dederim? nomē ipsum Legatorum: hunc quē uidimus restinguet ardorem municipiorum: atque Italiae franget animos. ut omittam hanc quā magna sunt: certe ista Legatio moram & tarditatem afferet bello. Quauis dicant: quod quosdam audio dicturos: Legati proficiscantur: bellum nihilominus pareat: Tamen legatorum nomē ipsum & animos molliet. & belli celeritatem morabitur. Minimis momentis. P. C. maximae inclinationes temporum fiunt. Cum in omni casu. R. P. tū in bello: & maxime ciuili. quod opinione plerumque & fama gubernatur. Nemo quareat quibus cum mandatis Legatos miserimus: nomē ipsum legationis ultro missa timoris esse signum uidebitur. Recedat a Mutina. desinat oppugnare Brutum. decedat ex Gallia. non est uerbis rogandus. cogendus ē armis: Non. n. ad Hannibalem mittimus: ut a Sagunto recedat: ad quem miserat olim Senatus. P. Valerium Flacum & Q. Fabium Pamphilum qui si Hannibal non pareret. Carthaginem ire iussi sunt. Nostros Legatos quo iubebimus ire: si non paruerit Antonius? Ad nostrum ciuem mittimus ne Imperatorem: ne Colonia. R. P. oppugnet. Ita ne uero hoc per legatos rogandus est? Quid interest per deos imortales: Vtrum hanc Urbem oppugnet: an huius Urbis propugnaculum? Coloniamque. P. R. praesidii causa collocatam? Belli Punici secundum quod contra maiores nostros Hannibal gefit: causa fuit Sagunti oppugnatio. Recte ad eum Legati missi. mittebantur ad Penum mittebantur pro Hannibale. hostibus nostris. & sociis quid simile tandem? Nos ad Ciuem mittimus: ne Imperatorem. P. R. ne exercitum: ne Coloniam circumsequeat: ne oppugnet: ne agros depopuletur: ne sit hostis? Age si paruerit: hoc Ciue uti aut uolumus: aut possumus? Ante diem. xiiii. Kl. Ian. decretis uestris eum concidistis. constituistis ut hac ad uos Kl. Ian. referretur: quare referri uidetis.

Contemneret: eorum more qui de teriores sunt rogati. Ardorem municipiorum: in Antonium suscitatum. Quauis dicant. L. Piso & Saluius Triplum. Minimis momentis: Nocuit semper differre paratis. Opinione: non re similitudine tempore ciuili belli Pompeiani: multi: non quia ita facere conueniret Cæsarem sequerentur: quem audere Pompeium deserebant: quē timere adiuuebant. Non enim ad Hannibalem mittimus: hostem & externum ducem: sed ad Antonium ciuem. Saguntus celtiberica ciuitas est a Zacynthiis condita: quae ad hiberi exitum pergit occurrere. hanc Hannibal contra populi romani foedera diruens belli punici secundi suscitauit incedia. Conuenerat. n. foedere primo punico bello isto ut Saguntus libera esset. Hos legatos romanorum auditos esse ab Hannibale: uanaque ab eo retulisse responsa Polybius refert: Liuius nec auditos: nec in castra admissos scribit: ambo in eo conueniunt: Carthaginem profectos ut senatus mandauerat: ad ducem ipsum pro uiolato foedere deposcendum. Sed expositis mandatis sic aduersam habuisse Barchinam factionem: ut neglecti despectique infecta Romam redierint.

Pro Hannibale: deposcendo.

Aut uolumus aut possumus: quasi dicat minime aut uelle debemus aut posse: cum ea contra eum decreuerimus: quae decreuimus.

Ad urbem: Brūdusio enīz urbem oppugnatum ueniebat: nisi Octavius terruisset. Edicto allato: de uolūtate ipsius. Vexillū: quod tollit Antoni⁹: quociens noui aliquid moliri ciues uoluerint. Peregre: in Asia mylalis. Familiam: gladiatores.

Ipsē per se sanus: esto per se sapiat Antonius per Lucium & alios sanus nūq̄ erit. Teref: inaniter consumetur. Vnde est adhuc: nam si lenti & pigri in decernendo quod prius ē dictum: non fuissent: bellum non esset: Tarditate senatus abusus erat Antonius. Omne malū nascens: Ouidi⁹. Principiis obsta sero medicina patitur Cū mala per longas qualuere moras.

de honoribus & premiis bene de Repub. meritorum & merentiū: quorū principem iudicauistis eum: qui fuit: C. Cæsarem: Qui. M. Antonii impetus nepharios ad Urbem: in Galliaz uertit deinde milites ueteranos q̄ primi Cæsarem secuti sunt. tum illas caelestes diuinasq; legiones Martiaz & Quartam: quibus cūz Cōsulem suū non mō reliquissent: sed bello etiam psequerentur: honores & premia sponondistis: eodemq; die. D. Bruti praestantissimi ciuis edicto allato atq; pposito factum eius collaudauistis. quodq; ille bellū priuato cōsilio suscepit: id uos autoritate publica cōprobauistis. Quid igitur illo die aliud egistis: nisi ut re hostem iudicaretis Antoniu⁹? His uestris decretis aut ille uos a quo animo aspicere poterit? aut uos illuz sine dolore summo uidebitis? Exclusit illū a. R. P. distraxit segregauit nō solum scelus illius: sed etiam: ut mihi uideat: fortuna quadam. R. P. qui si Legatis paruerit: Romanq; redierit: Num qñ perditis ciuibz uexillum quo cōcurrant defuturū putatis? S; hac minus uereor: Sunt alia ob quā magis nunq̄ parebit ille legatis. Noui hominis insaniaz arrogantiam: noui pdita cōsilia amicorū: quibus ille ē deditus. Lucius qdem frater eius utpote q̄ peregre depugnauit: familiam deducit: si p se ipse sanus: qd nūq̄ erit: per hos eē tamen ei nō licebit. Teref interea tēpus: belli apparatus refrigescet. Vnde est adhuc bellum nisi ex retardatiōe & mora? Ut primū post discessum latronis uel poti⁹ desperatam fugam libere Senat⁹ haberi potuit: semp flagitauit: ut cōuocaremur. quo die primū conuocati sumus: cūz designati Consules nō adessent: Ieci sententia mea maxio uestro cōsensu fūdamēta. R. P. serius omnino q̄ decuit. nec. n. ante potui. Sed tamen si ex eo tpe dies nullus intermissus esset: bellum profecto nullū haberemus. Omne malum nascens facile opprimif. inueteratum fit plerumq; robusti⁹. Sed tum expectabantur Kl. Ian. fortasse nō recte. Veruz prae terita omittam? Etiam ne hanc moram afferamus: duz pficiscantur Legati: duz reuertantur: quorū expectatio

PHILIPPICA Q. VINTA

Tumultum: bellum propinquū ac periculosum declarari esse: Sic enim appellabant uicina bella & italica: ut gallicū. Iusticiū: quod in magnis piculis: & timore reipublice in dici solebat: hoc ē iuris dicendi intermissio: ut apud Liuiū sepiissime legim⁹. Et iusticiū qdē dictū: quoniā ius stat. Saga: uestimēta militaria: unde Sagatus. Cicero ī epistola Sagati ī foga descendim⁹. Sublatis uēditiōib⁹: ut nulla sit cuipiā uacatio & excusatio a bellis. Pre

dubitatione; belli afferet. bello autē dubio quod potest studium esse delectus! Quamobrē. P. C. Legatorum mentionem nullā censeo faciendā. rem administrandam arbitror: sine ulla mora: & confestim gerendam censeo. tumultum decerni. iusticiū indici. Saga sumi dico oportere. delectum haberi. sublatis uacationibus in Vrbe & ī italia prater Galliam totam. Quae si erunt facta: opinio ipsa & fama uestrae seueritatis obruet scelerati gladiatoris amētiam. Sentiet sibi bellū cū R. P. esse susceptum. Experietur consentientis Senatus neruos atq; uires. Nam nūc quidē partium contentionem esse dicitur: quae partium alteri uicti sunt: alteri sunt in mediis. C. Caesaris partib⁹. Nisi forte Caesaris partes a Pansa & Hirtio Coñ. & a filio. C. Caesaris oppugnari putamus. Hoc uero bellum nō ex dissensione partiū: sed ex nefaria spe peditissimorū Ciuiū excitatū: quib⁹ bona fortunaeq; nostrae nota sūt. & iam ad cuiusq; opinionē distributae. Legi epistolae Antonii: quam ad quēdam P. Septimiū capitalē hominē Collegae suū miserat. Quid cōcupiscas tu uideris. quod cōcupiueris certe habebis. Hem ad quē Legatos mittam⁹ cui bellū moremur īferre q ne sorti quidē fortunas nostras destituit: sed libidini cuiusq; nos ita addixit: ut ne sibi qdē qcq; ītegrū: quod nō alicui pmissum iam sit reliquerit. Cū hoc. P. C. bello īquam certandū est: idq; cōfesti: legatorū tarditas repudiāda est. Quapropter ne multa nobis quotidie decernēda sint: Cōsulib⁹ totam. R. P. cōmittēdam cēseo iisq; pmit tēdū ut Rēpu. defēdant. pvideātq; ne qd. R. P. detrimēti accipiat. Cēseōq; ut iis q ī exercitu antonii sūt: ne sit ea res fraudi si añ Kl. feb. ab eo discesserit. Hae si cēfueritis. P. C. breui tpe libertatē. R. P. autoritatēq; urām recuperabitis. Si autē leni⁹ agetis: tñ eadē: Sed fortasse feri⁹ decernetis.

ter galliā totā: Comatā & Cisalpinam. Contentionē: nō contra se dicebat bellū partiū: sed contentionē: hoc ē dissensio nē. Sed eae inqt partiū quas Antonius dicit alteri uicti sūt hoc ē Pōpeiani: alteri in pibus Caesaris sūt: nisi fortasse quispiā sibi persuadet Caesaris ptes dictatoris a consulibus Hirtio & Pansa: qui Caesariani fuere: ac. C. Octauio Caesaris filio oppugnari: qd cre dibile nō ē. ergo nō cōtētio partiū ē: sed ipse oppugnat Antonium. Ad opinionē: p uolūrate & desiderio cuiusq;. Septē uigae: aut ab ipso diuidūdis agris cui. L. frē pfectū: aut septē uigae: epulonē significat. Capitalē hominē: flagitiosū: & cuius caput peti debeat ad poenā. Cicero: Capitalis eteocles: uel poti⁹ Euripides. Et uitiū ac peccatū capitale dicitur: ppter quod cōmittentis caput peti ad supplicium debet: aliter capitale odium capitalē morbū dicim⁹: qd alterius caput petūt. Alii septimiū legūt. Quod cupiscas tu uideris: uerba Antonii Tu cogita & elige quid uelis nullam patiere repulsam. Ne sorti quidē: ante bona uestra promisit q ea fors & fortuna diuideret & fierent uictoris occupantis. Ne qd respu. Hoc uti uersiculo reipu. periculosis temporibus solebant: quod ait sepe Liuius.

Fraudi: dāno & piculo. Etia in ueteri iure lectū ē: erit ea res fraudi. Ci. ī epistola ad Lētulū. Maiori illis fraudi q tibi futura

Sed qui ordo in sententiis rogandis: A. Gelius libro quarto ca. x. Quid observatū sit de ordine rogandarū sententiarum ante legem de senatu habendo quę postea fuit lata: scribit. Primi tamen fere cōsules designati rogare solebant. Salustius in Catilina. Tum Syllanus sententiam rogatus: q̄ eo tempore cōsul designat⁹ erat. Se ipsa: nā uera uirtus sua ipsius conscientia contenta est etiam si a nullo laudetur: quod ait alio loco Cicero. Muro: quę sunt ueluti murus: & in portento habuere maiores Alpes ab Annibale prius: deinde a Cimbris esse sup̄tas: quod Plinius scribit.

de. R. P. quoad retulistis: satis decreuisse uideor Altera res est de honoribus: de quibus deinceps intelligo esse dicendū. Sed qui ordo in sententiis rogandis seruari solet: eundem tenebo i uiris fortibus honorandis. A Bruto igit Cōsule designatore maiore capiam⁹ exordiū: cuius ut superiora omittam: quę sunt maxima illa q̄dem: sed adhuc hominū magis iudiciis: q̄ publice laudata: quibus nam uerbis eius laudes hui⁹ ipsius temporis cōsequi possumus? Neq̄. n. ullam mercedē tanta uirtus: prater hanc laudis glorię q̄ desiderat. qua etiam si careat: tñ si se ipsa cōtenta: quam in memoria gratos Ciuium: tanq̄ in luce posita latetur. Laus igitur iudicii testimoniūq̄ uestri tribuenda Bruto est. Quamobrē his uerbis. P. C. Senatus. C. faciendū censeo: Cum. D. Brutus Imp. Cof. defig. puinciam Galliam i Senatus P q̄. Ro. potestate teneat. cūq̄ exercitum tantū: breui tpe: summo studio municipiorū: coloniarūq̄ puincia Gallia optime de. R. P. merita: meritisq̄ cōscripserit cōpararit: id eum recte & ordine exq̄. R. P. fecisse: idq̄. D. bruti præstantissimū meritū in Remp. Senatui Populoq̄ Ro. gratū eē & fore itaq̄ Senatū. Poq̄. R. existimar. D. Bruti Imperatoris Cof. defig. opera: cōfilio: uirtute: incredibiliq̄ studio & consensu: puincia Gallia. Reipu. difficillimo tpe eē subuetum. Huic tanto merito Bruti. P. C. in. R. P. quis est tantus honos qui nō debeat? Nam si M. Antonio patuisset Gallia: si oppressis municipiis: & Coloniis iparatis: in illam ultimam Galliam penetrare potuisset: Quantus Reipub. terror impēderet? dubitaret credo homo amentissimus atq̄ omnibus consiliis præceptis & deuius: non solum cum exercitu suo sed etiam cum omni immanitate Barbaria bellum iferre nobis. Ut eius furorē ne alpiū quidē muro cohibere possem⁹. Hęc igitur habenda gratia ē. D. Bruto: qui illū nondum interposita auctoritate uestra: suo cōsilio atq̄ iudicio: non ut cōsules recipit: s̄ ut hostem arcuit: Galliam seq̄ obsideri: q̄ hanc urbē maluit. Hęc ergo hui⁹ tanti facti tāq̄ præclari

PHILIPPICA Q. VINTA

decreto uestro testimonium sempiternū. Gallia/
q3 quæ semp præsidet atq3 præfedit huic Impio
libertatiq3 cōmuni: merito uereq3 laudetur q3 se
suasq3 uires non tradidit: sed opposuit. Atq3 eti/
am. M. Lepido pro eius egregiis in Rempu. me/
ritis decernendos honores q̄ amplissimos censeo.
Semper ille populum Ro. liberz esse uoluit. ma/
ximūq3 signum illo die dedit uoluntatis & iudi/
cii sui: cum Antonio Diadema Cæsari imponen/
te se auertit: gemituq3 & moesticia declarauit q̄/
tum haberet odium seruitutis: q̄ Populu3 Ro.
liberum cuperet: q̄ illa quæ tulerat temporū ma/
gis necessitate: q̄ iudicio tulisset. Quanta uero is
moderatione usus sit: in illo tempore ciuitatis:
quod post mortem Cæsaris consecutum est: q3
nostruz obliuisci potest: magna hæc: Sed ad ma/
iora properat oratio. Quid enim o dii immorta/
les admirabilius omnibus gentibus: quid optati/
us Populo Ro. accidere potuit: q̄ cum belluz ci/
uile maximū esset: cuius belli exitum omnes ti/
meremus: sapientia & iam id potius extingui q̄
armis & ferro rem in discrimen adducere! Quod
si eadem ratio Cæsaris fuisset: in illo tetro mise/
roq3 bello: ut omittam patrē: duos Cn. Pompeii
sūmi & singularis uiri filios incolumes habere/
mus: qbus certe pietas fraudi esse non debet. Vti
nam omnes. M. Lepidus seruare potuisset. factu/
rum fuisse declarauit: in eo qd̄ potuit: cu3 Sex.
Pompeiu restituit ciuitati maximuz ornamentū
R. P. clarissimū monumentum clementiæ suæ.
Grauis illa fortuna. P. R. graue fatum. Pompe/
io enī patre quod Imperii. P. R. lumē fuit: extin/
cto: Interfectus est patris simillimus filius. Sed
omnia mihi facta uidentur deoz immortalium iu/
dicio & pietate. Sex. Pompeio. R. P. conseruato:
Quam ob causam iustaz atq3 magnam: & q̄ peri/
culosissimuz ciuile bellū maximūq3 humanita/
te & sapientia sua. M. Lepidus ad pacē concordi/
amq3 conuertit. S. C. his uerbis cēseo præscribē/
du3. Cū a. M. Lepido. Imp. Pontifice Max. Sæ/
penūero Repu. & bene & fœliciter gesta sit: po/
pulusq3. R. intellexerit ei dominatum Regium

Præsidet: ad opē ferēdā & de/
fensionem præstet: nam id signi/
ficat præsidere. unde præses au/
xiliator: & defensor. Antonio
diadema Cæsari iponēte: lupca/
libus quod dictū ē prius. Illa:
sub Cæsare seruitutē. Mode/
ratio: cū in partibus Cæsaris &
magister equitū illius eēt: exer/
citūq3 haberet: plebe quidē uo/
ciferate: & ut Cæsaris necē ulci/
scretur obtestante: faciendū eē
dissuasit: qd̄ Appianus scribit.

Pietas: q̄ cū patre senserunt:
& contra Cæsare3 paterna pieta/
tate ducti arma sumpserunt.

Fraudi: damno. Sex. Pom/
peiu: is ab omnibus fere dilige/
batur: Lepidus suauis acciri ex/
Iberia: ubi contra Cæsaris præ/
tores belluz gerebat: eiq3 p pa/
ternis bonis in publicum reda/
ctis uicies & quinquagies decē
milia drachmas atticas rependi/
Maris quoq3 imperiū dari quē
admodū parēs eius olim habu/
isset: ut ingruētibus casibus ro/
manoz classe ubicūq3 ea esset:
uti posset: quod senatus ꝓcessit
& si Appianus hoc Antonium
tradit suauis fuisse. Patris similli/
mus filius: Cn. Pompeius is
apud Mūdā uictis Pōpeiaanis
clā fugit: crure saucio & destā/
ac auia petit ap̄ Lauronē oppi/
dū a Cæsare pugnās occisus ē.

IN. M. ANTONIVM

Soluto & libero: Tribut⁹ fu-
erat hic honor fortasse aliis: sed
dominate Cæsare: ac minime li-
bero senatu. Simile est illud lu-
uenalis de Cicerone. Roma pa-
trem patrie Ciceronem libera
dixit. Homo impotentissim⁹:
insolētissimus. Quæ ipsa exi-
tum non habebant: quam non
inueniebant cum omnia essent
iterclusa. Magni honores ha-
biti: pulcher locus comparatio-
nis: Cynnano & Syllão tumultu
Pompeius i Piceno erat ubi
agros habebat: & relictas a pa-
tre cliētelas: cūq; plerosq; opti-
mos & clarissimos ciues ad Syl-
lam p̄ficisci animaduerteteret: in-
dignū ratus: si solus ipse quie-
tem ageret: ac non potius cum
copiis ad Syllam iret: Picenum
omne cōmouit: tertiū & uigesi-
mū annū agens. p̄toris assū-
ptis propria auctoritate insigni-
bus: Auximi delectum militum
habuit: legiones tris cōscripsit:
cum quibus ad Syllam conten-
dit: omnes quocunq; ibat: solli-
citans: ut a Carbone deficerent
Qui cēso Cynna partibus suc-
cesserat: & multo impotentior
erat. Ad Syllam proficiscēs tres
simul duces circūuenire in iti-
nere adortos: Carinam: Celiū:
Brutum supauit. Victor tandē
ad Syllam ueniēs imperator: sa-
lutatus est: & in maximo hono-
re habitus: moxq; in Celtiberiā
missus: & inde in Siciliā & Afri-
cam: ex quibus puinciis uictor
rediens: magnus est cognomīa-
tus: nec multo post etiam triū-
phauit. Adolescēs: triū & ui-
ginti annorū. Multo robusti-
or: q̄ Octauius: qui erat octo &
decem. Paratior: expeditior
quoniam milites ultro deposce-
bant: cū Veterani inuiti Octa-
uiū sequerētur: q̄ppe q̄ q̄scere
iam optabāt. In alio genere
belli: p̄ cā senat⁹ p̄ra Carbonē
Perpennā: Sertoriū: q̄ erant se-
nat⁹ & reip. hostes. Nō. n. oib⁹:

maxie displicere. Cumq; eius opera uirtute con-
filiō singulariq; clementia & mansuetudine: bel-
lum acerbissimū ciuile sit restinctum. Sex. q;3
Pompeius. Cn. F. Magnus huius ordinis auto-
ritate ab armis discesserit: Et a. M. Lepido Imp.
Pont. Max. summa Senatus: Populiq; Romani
uoluntate ciuitati restitutus sit: Senatu; Po. q;3
Ro. pro maximis plurimisq; in Rempu. M. Le-
pidi meritis: magnam spem in eius uirtute auto-
ritate fœlicitate reponere: ocii pacis concordie li-
bertatis: eiusq; in Remp. meritorū Senatū Po-
pulumq; Ro. memorem fore. Eiq; statua; eque-
strem inauratam in rostris aut quo alio loco in
foro uellet: ex huius ordinis sententia statui pla-
cere. Qui honos. P. C. mihi maximus uidetur.
Primum quia iustus est: non. n. solum datur p̄-
pter spem temporum reliquorū: sed pro amplis-
simis meritis redditur. Nec uero cuiq; possumus
cōmemorare hunc honorē a Senatu tributū: iu-
dicio Senatus soluto & libero. Venio ad. C. Cæ-
sarem. P. C. qui nisi fuisset: quis nostruz esse po-
tuisset! Aduolabat ad Urbem a Brundisio ho-
mo impotentissimus: ardēs odio: animo hostili:
in omnis bonos cum exercitu Antonius. Quid
huius audacie & sceleri poterat opponi? nondū
illos duces habebamus: nō copias: nullum erat
consilium publicum: nulla libertas: dandæ cerui-
ces erant crudelitati nefariæ: fugam qua rebam⁹
omnes: quæ ipsa exitum non habebat. Quis tum
nobis! quis Populo. Ro. obtulit hunc diuinum
adolefcentem deus! q̄ cū omnia ad perniciem no-
stram pestifero illi ciui paterent: subito prater
spem omnium exortus prius confecit exercitū:
quem furori. M. Antonii opponeret: q̄ quisquā
hoc eum cogitare suspicaretur. Magni honores
habiti Cn. Pompeio cum esset adolescens: & qui-
dem iure: subuenit. n. Reipubl. sed ætate multo
robustior: & militum ducem quaerentium stu-
dio paratior: & in alio genere belli. Non enī om-
nibus Syllæ causa grata: declarat multitudo pro-
scriptorum: tot municipiorum maxima calami-
tates. Cæsar autē annis multis iunior ueteranos

PHILIPPICA QUINTA

cupientis iam requiescere armavit: eam comple-
xus est causam: quæ esset Senatui: quæ populo:
quæ cunctæ Italiæ: quæ diis omnib⁹ gratissima.
Et Pompeius ad L. Sylle maximum imperiū:
uictoremq; exercitum accessit. Cæsar se ad nemi-
nem adiunxit: ipse princeps exercitus facendi &
præsidii comparandi fuit. Ille in aduersariorum
partibus agrū Picenum habuit munitum. Hic
ex Antonii amicis sed amicioribus libertati cō-
tra Antonium confecit exercitum: illius opibus
Sylla regnavit: huius præsidio Antonii domina-
tus oppressus est. Demus igitur imperium Cæ-
sari: sine quo res militaris administrari: teneri
exercitus: bellum geri nō potest: & pro P opulo
Ro. eo ire quo cuiq; optimo: qui honos: quanq̃
est magnus illi ætati: tamen ad necessitatem res
gerendarum non solum ad dignitatem ualet. Ita
q; illa quæramus quæ uix hodierno die cōseque-
mur. sed sæpe spero fore huius adolescentis hor-
tandi honorandiq; & nobis & P opulo Ro. pote-
statem. Hoc autem tempore ita censeo decernen-
dum. q. C. Cæsar. C. F. Pontifex Proprator sū-
mo Reipu. tempore milites & ueteranos ad liber-
tatem Populi Ro. cohortatus sit: eosq; conscri-
pserit: quodq; legio Martia Quartaq; summo
studio optimoq; in Rempu. consensu. C. Cæsa-
re duce & autore Rempu. libertatem. P. R. defē-
dant defenderit: & qd. C. Cæsar proprator Gal-
liæ provinciæ cum exercitu subsidio profectus
sit: equites: sagittarios: elephantos: in suam Po-
puliq; Ro. potestatem redegerit: difficillimoq;
R. P. tempore saluti dignitatiq; Populi Ro. sub-
uenerit. Ob eas causas Senatui placere. C. Cæsa-
rem. C. F. Pontificē Propratore; Senatorem eē:
sententiamq; loco. Pr. dicere: eiusq; honoris ra-
tionē quencunq; appetet ita haberi: prout habe-
ri lege liceret: si anno superior Quæstor fuisset.
Quid est enim. P. C. cur eū non q̃primū amplif-
simos honores capere cupiam⁹. Legib⁹. n. annali-
bus cum grandiore ætate ad Consulatum
cōstituebāt: adolescētīæ temeritatē uerebant. C.
Cæsar ineūte ætate docuit ab excellēti eximiaq;

sicuti nūc senatus: & si cū Syl-
la tūc sentiret senatus. Mul-
titudine pscriptorū: proposuit il-
lam ingentem tabulam Sylla:
& ex ipso equestris ordinis flo-
re: ac senatu duo milia elegit: q;
mori iuberentur. Ille: Pom-
peius. In aduersariorū parti-
bus: Carbonis & ceterorum q;
agrum Picenum munierāt: &
in sua habere potestate spabāt:
sed ab eis auocauit Pompeius.

Eo: ad eum locum ire in gal-
liam contra Antoniu. Quo-
cuiq; optimo: scilicet eundū ē.

Itaq; illa quæramus: demus
imperium & auctoritatē. C. Cæ-
sari: quod uix consequemur:
hoc est uix efficiemus ut Anto-
nium coerceamus. Pontifi-
cem: pro patre & si Lepidus in-
uaserat pontificatum. Pro
prætor: decretis a senatu fasci-
bus. Eiusq; honoris: lex erat
Romæ q̃ ei q; quæstor fuisset: li-
cebat sequenti anno tribunatū
plebis: præturam: & alios ma-
gistratus petere. Censet ergo
Cicero: Sic Octauii rationem
habendam: & si quæstor non
fuerit: quēcunq; honorem pe-
tat: ac si lege petat: idq; agit ut
legibus soluatur annalibus:
neq; illis sit obnoxius: Leges
uero annales plures fuere & a
plurib⁹ latæ quib⁹ ætas præscri-
bebat: cui perēdo; magistratū
præs fiebat Legib⁹. n. ānalib⁹:

IN. M. ANTONIVM

ac si dicat ideo etas prescribatur: quia temeritatem timebant: quæ propria est adolescentiæ. Et Cicero ait in Catone maiore. Temeritas est florentis etatis: prudentia senectutis: non quæ inueniri non queat adolescens qui prudentia senes anteeat. Nam de Ascanio inquit Virgilius: Ante annos animumque gerens: curamque uirilem. Aristoteles nihil inter esse inquit etate quis iuuenis sit an moribus: neque in ænis culpam esse: Sed in uiuendo & purgare singula persequendo. Progres-

sum etatis: ut per etatem petere honores: & legibus possit. Itaque maiores nostri: ostendit admodum uerustas annales leges non esse: & ambitione quadam latas: dum scilicet egre ferret quidam homines equari sibi honoribus quæ minoris existerent etatis: ideoque uoluisse ut quidam gradus essent petitionis. Verbi gratia: Qui. xx. annum agerent: edilitatem petere possent: Qui quadagesimum Quæsturam & Præturam: Qui quadagesimum tertium Consulatam: & ob fuisse dicit has leges: Quoniam multi qui petissent potuisse reipublicam. Si gerere magistratum potuissent: antequam in etate essent: qua petere liceret: extincti sunt. Magna indoles: ac si diceret specimen & apparatus non significatio solus uirtutis idem in officiis in quibus est uirtutis indoles promouentur. Et si indoles tunc proprie dicitur: cum maior in pueris elucet uirtus: quæ etati perueniat. Rullus: usurpat pluralem numerum. Rullus uero est Qu. Fabius Rullus primus ex ea familia ob uirtutes maximus

cognoscitur: qui magister egrum P. apyrio dictatore pene est securi percussus quæ præterea eius edictum cum Sanitibus & si ipse pugnauerat solutus legibus præsul antequam tempus factum est. De quo multa Liuius. viii. & xi. ab ur. con. Decius: P. Decius bello Sanitico tribunus militum Aulo Cornelio præsule exercitum in locum iniquum prædictum suauiter collatum. n. occupauit imminetem ei in quo famites præfuderat: Consul occasione euadendi dedit: ipse ab hostibus circumseptus erupit. Sequenti anno antequam tempus præsul creatus cum. T. Matio bello latino se deuouit. Coruini: M. Valerius Tr. militum bello gallico: gallum a quo puocatus fuerat insidens galea Coruo & unguit rostroque infestare hostem iterem: Coruini sibi posterisque ea causa uindicauit cognomen: præsul proxiimo anno creatus est ob uirtutes: cum. xxiii. ageret annum. Liuius auctor li. vii. ab ur. con. & Valerius ti. d. his quæ magnifica cuique præstare. Supior africanus: hic & edilis antequam annos factus est: & prætor cum ageret. xxiii. annos: & præsul tunc cum præcedente collega in africam traiecit. Valerius max. Supiori inquit africa præsul ceterior legitio tempore datus est: quod fieri oportere exercitus Iris senatum admonuit: ita nescias utrum illi plus decoris patrum præscriptorum auctoritas: an militum præsiliu adiecerit. toga. n. scipioes ducem aduersus poenos creauit: arma poposcere. T. Flaminius. T. Qu. Flaminius tempore belli Macedonici: & ipse solutus legibus est: præsul. n. factus aduersus Philippum macedonice regem foeliciter pugnauit in faucibus epiri: fugatum coegit in regnum reuerti. Iunior quam præsularis: quæ. xliii. anno licet petere: Iunior & senior communis sunt generis: & Cicero ait Seniore republica. Cursu celeriore: sepe enim anteit etatem uirtus. Nam quæ ii: Hæc Octauii obiciebat aduersarii quibus occurrit

uirtute progressum ætatis expectari non oportere. Itaque maiores nostri ueteres illi admodum antiquas leges annales non habebant: quas multis post annis attulit ambitio: ut gradus essent petitionis inter æquales. Ita sæpe magna indoles uirtutis priusquam Reipublicam. potuisse potuisset: extincta fuit. At uero apud antiquos Rulli Decii Coruini multique alii: recentiore autem memoria superior Africanus. T. Flaminius admodum adolescens Consul factus tantas res gesserunt: ut P. R. imperium auxerint: nomen ornauerunt. Quid Macedo Alexander cum ab ineunte ætate res maximas gerere cepisset: nonne tertio & trigesimo anno mortem obiit: quæ ætas nostris legibus: decem annis iunior quam Consularis: ex quo iudicari potest: uirtutis esse quam ætatis cursu celeriore. Nam quæ ii qui Casari inuidet: simulant se timere: ne uerendum quid est: ut tenere se possit ut moderari: ne honoribus nostris elatus intemperantius suis opibus utatur. Ea natura rerum est. P. C. ut qui sensum ueræ gloriæ ceperit: quique se ab Sætu ab Eqtibus. R. Poque. R. uniuerso senserit Cuius clarum heri salutareque. R. P.

PHILIPPICA Q VINTA

nihil cum hac gloria cōparandū putet. Vtinam C. Cæsari patri dico contigisset adolescenti: ut esset Senatui atq; optimo cuiq; carissim⁹: quod cum cōsequi neglexisset: omnē uim ingenii quæ summa fuit ī illo: ī populari leuitate cōsumpsit. Itaq; cū respectu; ad Senatum & ad bonos nō haberet: ea; sibi uia; ipse patefecit ad opes suas amplificandas: quam uirtus liberi populi ferre non posset. Ei⁹ autē filii longissime diuersa ratio: qui cum omnibus est: tu; optimo cuiq; carissimus: in hoc spes libertatis posita ē. ab hoc accepta iam salus: huic summi honores & exquiruntur & parati sunt. Cuius igitur singularem prudentiam admiramur: eius stulticiam timemus! Quid. n. stultius: q̄ inutilem potentiam inuidiosas opes cupiditatem dominandi præcipitem & lubricam anteferre ueræ graui solidæ gloriæ: an hoc uidit puer: si ætate processerit nō uidebit! At ē quibusdam inimicus clarissimis atq; optimis ciuibus: nullus iste timor esse debet. Omnis Cæsar inimicitias Reip. condonauit. hanc sibi iudicem cōstituit: hanc moderatricem omnium factorū. Ita. n. ad. R. P. accessit: ut eam confirmaret: nō ut euerteret. Omnis habeo cognitos sensus adolescētis: nihil est illi Repu. cari⁹: nihil uestra autoritate grauius: nihil bonorum uiroꝝ iudicio aptius: nihil uera gloria dulcius. Quamobrem ab eo nō modo nihil timere: s; maiora & meliora expectare debetis: neq; in eo qui ad. D. Brutum obsidione liberandum profectus sit: timere ne memoria maneat domestici doloris: quæ plus apud eum possit q̄ salus ciuitatis. Audebo etiam obligare fidem meam. P. C. uobis: populoq; R. q; profecto cum me nulla uis cogeret: facere non aude-rem: pertimesceremq; ī re maxima periculosa opinionem temeritatis: promitto recipio spōdeo P. C. C. Cæsarem talem semper fore Ciuem: q̄lis hodie sit: qualemq; eum maxime uelle esse & optare debemus. Quæ cum ita sint: de Cæsare satis hoc tempore dictum habeo. Nec uero de L. Egnatuleio fortissimo & constantissimo Ciue amicissimoq; R. P. ub. silendum arbitror.

Nihil cū hac gloria: q̄ falleris Cicero: & contra te sūt quę scribis in officiis libro primo. Sed illud odiosū est qd' in hac elatione & magnitudine animi facillime p̄tinacia & nimia cupiditas inuisatur principat⁹: & totus locus qui sequit⁹: & aliud est expetere ueram gloriā: aliud simulare. Multis enim quod ait Cicero: Simulationū in uolucris obtegatur: & quasi uelis quibuscū obumbratur unius cuiusq; natura: frōs: oculi: sepe mentiuntur: oratio uero sepissime. Adolescētia: fuit enim lubrica adolescentia: corrupta: & ad omne scelus: sed præcipue seditiones prona: appetens uero principat⁹: iam tūc maxime exitit iuli⁹. Leuitate: furore populi: sibi largitionibus & malis artibus conciliato. Non posset: sicut tandem non tulit: s; extinxit. Hoc uidit: hoc anima duertit ut ueram gloriā adipisceretur. Memoria domestici doloris: Iulii patris occisi: id quod multi iactabant: non confidendū Cæsari qui priuatū accepisset uulnus: & ulturus crederetur. Facere non auderē: si quid scilicet timendum esset.

Qui ager coloniis esset: Cæsar dictator bellis pfectis lege tulit: qua ueterais premia distribuit: deductis enim in colonias agro: certū modū uiritim assignauit: Si quis plus occuparet adimi: & distribui aliis ueterais q prius missis adderēt: uoluit.

Quo: ad quas colōias. De agro cāpano: q semper po. ro. fuisset & diuisus nūquā extitisset: quod multis i locis dicit Cicero. Secūda & .xvi. s. legio: & sic habet uera & antiq lectio Extra: preter.

Pisonis ac nō nullorū
I q Antonio fauebāt i senatu uicit snā de mittēdis ad Antoniū legatis. Fuere aut Serui⁹ Sulpiti⁹. L. Cæsar. L. Piso. L. Philipp⁹: qb⁹ hęc mādāta Cicerōe p̄scribēte & si inuitor eo legatio erat decreta a senatu data sūt ad Antoniū: ut Mutina p̄festi discederet: ut Decimo Gallia puincia cederet: quę itra alpes & Rubiconē amnē est: ut exercitū citra flumen educeret ita tñ ut nō p̄p⁹ urbē ducentis milibus admoueret. P̄finitus itē dies ē: quo si nō peret hostis reip. h̄ref. lā p̄fecti erāt legati. Quid ergo in senatu actum sit frequētē populū: scire cupiētē: & uoce. P. Apulei sciscitātē docet Cicero. Dilatū dicēs esse nō sublatū bellū. Facit autē p̄iudiciū re ifecta legatos redituros: & ātoniū neq paritūq senatui: neq si uelit posse. Atq iccirco hortat ut patis sint ad rē ais dū redeant. Inuehitur p occasionē in. M. & L. Antonios Quedā i L. Trebelliū & T. Plancū: i probos & nefarios q ad Antonium sese ptulerant suis eiecti sceleribus: maledicta cōgerit. populi in se cōmemorat bñficia: & suā operā suūq studium pollice. In eo p̄cipue laborat: ut suspicionem populo adimat: aut timoris senatū obmissos legatos: aut futurę cū Antōio p̄cordię.

Sed tribuēdum testimoniū uirtutis egregiæ: q is legionē Quartam ad Cæsare adduxerit: quæ p̄sidio Consulibus Senatui Populoq. R. Reipu. esset ob eam causam placere uti. L. Egnatuleio triennium ante legitimū tempus Magistratus petere capere gerere liceat. In quo. P. C. non tantum cōmodum tribuitur. L. Egnatuleio: q̄tum honos. In tali. n. re satis ē nomiari. De exercitu autem. C. Cæsaris ita censeo decernendū Senatui placere: militib⁹ ueteranis: qui Cæsaris Pōtificis auctoritatemq huius ordinis defenderint atq defendant: iis liberisq eorū militiæ uacationem esse. Vtiq. C. Panfa. A. Hircius Cōn. alter ambo ue cognoscerent: q ager coloniis esset: quo milites ueterani deducti essent: qui contra legem Iuliam possideretur: ut is militibus ueteranis diuideretur De agro Campano separatim cognoscerent: inirentq rationem de cōmodis militum ueteranorū augendis: legioniq Martiæ & legiōi Quartæ: & iis militibus qui de legione Secunda & .xvi. ad. C. Panfam. A. Hirciū Cōn. uēisset: suaq nomina dedissent: q iis Senatus Populiq Romani libertas carissima sit: & fuerit: uacatiōe militiæ ipsis: liberisq eorū esse placere: extra tumultū Gallicum Italicūq: easq legiones bello confecto missas fieri placere: Quantamq pecuniā militibus earū legionū in singulos. C. Cæsar Pontifex Proprator pollicit⁹ sit: tantam dari placere. Vtiq. C. Panfa. A. Hircius Consules alter ambo ue rationē agri habeant: qui sine iūria priuatorū diuidi possit: isq militib⁹ legiōis Martiæ & legiōis quartæ ita darēt: assignarēt: ut qb⁹ militib⁹ amplissime dati assignati essent. Dixi ad ea oīa Cōsules de qb⁹ retulistis: quæ sine mora matureq decreta: facili⁹ apparabitis: ea quæ tēpus & necessitas flagitat. Celeritate autē opus ē: quasi essem⁹ usi: bellū: ut sape dixi: nullū h̄remus.

.M. Tullii Ciceronis. in. M. Antoniū ad Quirites Philippica Sexta

Vdita uobis esse arbitror Quirites
a quæ sint acta in Senatu: quæ fuerit cuiusq sentētia. Res enī ex Kl. ian.

PHILIPPICA SEXTA

agitata: paulo ante confecta est: minus quidem illa seuerē q̄ decuit: nō tamē omnino dissolute: Mora est allata bello: non causa sublata: Quam ob rē q̄ quæsiuit me. P. Apuleius homo & multis officiis mihi & summa familiaritate cōiūctus & uobis amicissimus ita respōdebo: ut ea q̄b⁹ nō interfuiſtis: nosse possitis. Causa fortissimis optimisq; Consulibus Kl. Ian. de Repu. primū referendi fuit: ex eo q̄. xiii. Kl. Ian. Senatus me auctore decreuit. Eo die primū Quir. fundamēta iacta sunt Reipub. fuit. n. longo īteruallo ita liber Senatus: ut uos aliqui liberi essetis. Quo quidem tēpore etiam si ille dies uitæ finem mihi allatur⁹ esset: satis magnū cōperaz fructuz cum uos uniuersi una mēte atq; uoce itez a me conseruatam eē Rempu. cōclamaſtis. Hoc uestro iudicio tanto tamq; præclaro excitatus: Ita Kl. Ian. ueni in Senatum: ut meminissem quam personam īpositaz a uobis sustinere. Itaq; bellū nefariuz illatū Rei. P. cum uiderē: nullam moram interponendam īsequendi. M. Antoniū putauī. hominēq; audacissimū: qui multis nefariis rebus ante commissis hoc tēpore imperatorem Populi Romani oppugnaret: Coloniam uestram fidissimaz fortissimamq; obsideret: bello censui persequendū: tumultum esse decreui: iustitiuz indicī: saga summi: dixi placere: in quo omnes acrius grauiusq; incūberent ad ulciscendas Reipu. iniurias: si omnia grauissimi belli insignia suscepta a Senatu uiderent. Itaq; hæc sententia sic per triduum ualuit: Vt quanq̄ discessio facta non esset: tñ præter paucos: omnes mihi assensuri uiderentur. Hodierno autē die non est pene scio q̄ obiecta re remissior Senatus fuit: nam plures eam sententiam secuti sunt: ut quantum Senatus auctoritas uesterq; consensus apud Antonium ualiturus esset: Per Legatos experiremur. Intelligo Quir. a uobis hanc sententiam repudiari. neq; iniuria. ad quem enim legatos? ad eum ne qui pecunia publica dissipata atq; effusa: p̄ uiz & cōtra auspicia īpositis Reipu. legib⁹: fugata cōtiōe: obſeſſo Senatu: ad opprimēdaz Rēpub. Brūdusio legiōes

Minus seuerē: naz pro dignitate & seueritate senatus nō discernenda legatio: sed ilico hostis iudicandus fuerat Antoni⁹

Dissolute: molliter & remisse.

Mora: donec legati reuertantur. Nō cā sublata: quoniam ut dicitur paulo post ē: nō parebit Antoni⁹. P. Apuleius: is trib. pl. erat: cui⁹ meminit Appian⁹.

Ex eo: ac si dicat propter id

Quod senat⁹ decreuit: quid autē decreuerit prius est dictum

Lōgo interuallo: post lōgū interuallū: diu. n. liber nō fuerat. xiii. calen. Ian. cōepit esse.

Etiā si uite finē allaturus eēt: p̄ ea quæ in. M. Antoniū dixit & q̄bus hortat⁹ sū: ut honores & præmia Decimo & Octauio decerneretis: & oib⁹ q̄ p̄tra Antoniū p̄ rep. quippiā fecissent.

Vna mēte: una uolūtate. Cōtigit autē hæc populi acclamationis: & Cicerōis cōmendatio: cū illā ad populū hūit orōnē. xiii. calen. Ian. cui⁹ initium ē. Frequētia uestig: incredibilis: contioq; tanta Quirites. Quā psonā: quā grauitatē & constantiā: ab histrionib⁹ tractus ē s̄mo: qui quā psonā ab initio fabule suscepint: seu liberi: seu serui: seu regis: seu puati: eā ad extremū usq; tū dictis: tū factis seruant.

Putauī: calēdis ianuariis: qd̄ p̄cedēti appet orōne. Imperatorē: Decimū. Coloniā: Mutinā

Discessio: Senatus consultū per discessionē: quoniā nō oēs assentirentur: nec inter omnes de mea sentētia cōstaret. Hodierno: nec hodie inq; remissior ac minus p̄mptus senatus ē ad id quod tūc suasi: q̄ re obiecta ac subito & quasi p̄ter opinionem a me p̄positā extitit. Illud est iterpositū: Pene scio: ac si dicat: ausq; affirmare hoc: nō esse remissiorē senatū: q̄ tūc fuit. Pecunia publica: quæ fuit ad edē Opis. Per uiz: hæc oīa p̄us dicta sūt a Cic. & enarrata.

Ad Hannibalē: ad hostē: nō
ciuem: qui denūciarent p̄festim
Sagūto discederet. Consulez
designatū: Decimum. Facile
uero: qui nō est in sua potestate
hoc est sibi ipsi non constat: &
p̄uenit multo min⁹ aliis. Quid
enim ille unq̄ zc. qui rōni obtē
pauit nūq̄: & sp̄ appetitui paru
it: nec sui compos unquam fuit

Dissimilia: quid. n. lenoni cū
latrone. ille mancipiis quēstua
riis lenociniū facit. hic ex insi
diis inuadit: & rapto uiuit. Fo
rensibus: in foro editis. Mu
lieri auarissimę: Volumnię Mi
mę. Citra flumē Rubiconē:
is inter Rauennā & Ariminuz
fluit: in adriaticū uero mare ex
currit: de quo Lucanus. Fonte
cadit modico: paruisq; impelli
tur undis Punicus Rubicon
dum feruida cādunt gētas: perq;
inas serpit ualles: & gallica cer
tus Limes ab ausoniis distermi
nat arua colonis. Finis ē gal
lię: super Rubiconis ponte in
cisum in marmore editū fuit:
his uerbis. Imperator: miles: ty
ro: armatus quisquis es: Hic si
stito: uexillū figito: arma depo
nito: Nec citra hūc amnem ru
biconē: Signa: arma exercitum
ue traducito. Si quis aduersus
p̄cepta ierit: fecerit ue: adiudi
catus esto hostis po. ro. ac si cō
tra patriā arma tulerit: sacrosq;
penates e penetralibus asporta
rit Vt ab urbe: nam ita a Mu
tina auocabatur: ut ei non con
cederetur Romam reuerti.

accerſierit. ab his relictus cum latronum manu
in Galliam irruperit: Brutum oppugnet. Muti
nam circumſedeat. quæ uobis pōt cum hoc gla
diatore cōditionis. æquitatis: legatōis: esse cōmu
nitas! Quanq̄ Quir. nō est illa legatio sed denun
ciatio belli: nisi paruerit. Ita. n. est decretū: ut si
legati ad Hannibalem mitterent. Mittuntur. n.
qui nuncient ne oppugnet Consulem desig. ne
Mutinam obsideat. ne puinciam depopuletur.
ne delectus habeat. si in Senat⁹ atq; populi Ro.
potestate. Facile uero huic denunciatiōi parebit:
ut in Patrum. C. atq; in uestra potestate sit: qui
ī sua nunq̄ fuerit. Quid. n. ille nūq̄ arbitrio suo
fecit: semper eo tractus: quo libido rapuit quo le
uitas. quo furor. quo uinolentia. semp̄ euz duo
dissimilia genera: lenonū & latronum ita dome
sticis stupris: forensib⁹ parricidiis delectarūt: ut
mulieri citius auarissimæ paruerit q̄ Senatui Po
puloq; R. Itaq; qd̄ paulo ante feci ī Senatu faci
am apud uos: testificor denūcio ante p̄dico: ni
hil. M. Antoniū eorū quæ sunt legatis mandata
facturū. uastaturū agros: Mutinam obsessurū: de
lectus qua possit habiturū. Is ē. n. ille qui semp̄
senatus iudiciū & autoritatē: semp̄ uoluntatem
uestraz potestatēq; contēpserit. An ille id faciat
quod paulo ante decretum est: ut exercitum ci
tra flumen Rubiconem qui finis est Galliæ edu
ceret: dum ne propius Urbem Romam. cc. mil.
admoueret! Huic denunciationi ille pareat! ille se
fluuiio Rubicone. cc. milia circumscrip tum esse
patiat! nō is est Antonius. Nam si esset non cō
misisset ut ei Senatus tanquam Hannibali initio
belli Punici denunciaret: ne opugnaret Sagūtu;
Quod uero ita auocatur a Mutina: ut ab Vrbe
tanquam pestifera flamma arceatur: quaz habet
ignominiam! Quod iudicium Senatus! Quid q;
a Senatu dantur mandata legatis: ut. D. Brutuz
militesq; eius adeant. iisq; demonstrant sua in
Rep. merita: beneficiaq; eorum grata esse Sēatui
Po. q; Ro. iisq; eaz rē magne laudi magnoq; ho
nori for. passurū ne cēsetis Antōiū itroir mutinā
legatos: exir̄ ide tuto: nunq̄ paties: mihi credite.

PHILIPPICA SEXTA

Noui uinolētiam: noui īpudentiam: noui auda-
 ciam. nec uero de illo sicut de homine aliquo de-
 bem⁹: s; ut de īportunissima belua cogita^r. Quā-
 cūq; ita sint: nō omnino dissolutū est qd^r decreuit
 Senat⁹. habet atrocitatis aliqd^r legatio. utinam ni-
 hil haberet moræ. Nam cū plerisq; ī reb⁹ geren-
 dis tarditas & pcrastinatio odiosa ē: tū hoc bellū
 īdiget celeritatis. Succurēdu; est. D. Bruto. oēs
 undiq; copia colligēda: horam eximere ulla; in-
 tali ciue liberando sine scelere nō possum⁹. An il-
 le nō potuit si Antoniū Con. Si Galliam Anto-
 nii puincia; iudicass;: legiones Antōio & puiciā
 tradere: domū redire: triūphare: prim⁹ in hoc or-
 dine eē quoad magistatū iniret: qd^r negotii fuit? S;
 cum se Brutū eē meminiss; ueltræq; libertati na-
 tum? Quid egit aliud: nisi ut pœne corpore suo
 Gallia phiberet Antoniū. Ad hūc utrū legatos:
 an legiōes ire oportebat? Sed praterita omittam⁹
 pperet: quod uideo eē facturos. uos saga parate
 iterea ibitur. nō parebit. nos amissos tot dies rei-
 gerēda queremur. Nō metuo Quir. ne: cum au-
 dierit Antoni⁹ me hoc ī Senatu & ī cōtione cōfir-
 māsse: nunq̃ illum futurum in Senatus potesta-
 te: refellendi mei causa: ut ego nihil uidisse uide-
 ar: uertat se: Senatui pareat. nunq̃ faciet: nō inui-
 debit huic meæ gloriæ: malet me sapientem a uo-
 bis: q̃ se modestu; existimari. Quid ipse si uelit?
 Num etiam .L. fratrem passurum arbitramur?
 nuper quidem dicitur ad Tibur: ut opinor cum
 ei labare. M. Antonius uideretur: mortem fratri
 esse minatus. Etiam ne ab hoc Myrmillōe Asia-
 tico Senatus mandata: legatorum uerba audien-
 tur? Nec enī; secerni a fratre poterit tanta præser-
 tim auctoritate. Nam hic inter illos africanus ē.
 pluris habetur q̃. L. Trebelli⁹. pluris q̃. T. Plan-
 cius adolescens nobilis: qui omnibus sententiis
 maximo uestro plausu condēnatus: nescio quō
 se coniecit in turbam. atq; ita mæstus rediit. ut
 retractus: non reuersus uideretur. Sic cōtemnit
 tanq̃ si illi aqua & igni interdictum sit. aliquan-
 do negat ei locum esse oportere in Curia: qui in-
 cēderit curia; . Na; Trebelliū ualde iam diligit:

Procrastinatio: cum dies de
 die ducitur. Horam eximere:
 horam differre. At ille non
 potuit: occurrit obiectioni: ac si
 dicat: sed ciuis bonus faciendū
 non iudicauit. Primus: nam
 consul erat designat⁹: & prim⁹
 fere designatus p̃sul rogari sen-
 tentia; solebat. Legiōes: quæ
 oppugnarent. Properent: le-
 gati. Hoc: qd^r sequit^r. Nūq̃:
 & est ordo nō uereor ne uertat
 se. Refellēdi mei causa: ut re-
 fellat: & mentitū ostendat. Nō
 iuidebit huic meæ gloriæ: ut sa-
 piens dicar q̃ p̃griuerim quæ
 Antonius eēt factururus. Passu-
 rum: ut pareat senatui. Laba-
 re: nutare: inclinareq; ad senat⁹
 uoluntate;. Secerni: abesse a
 fratre & ab illo distūgi. Afri-
 canus: ueluti quidam African⁹
 Scipio. Inter illos: in cōuen-
 tu illo flagitiosissimorū. Quā
 L. Trebellus q̃. T. Planci⁹: hi
 erant sceleratissimi: cūq; ob ua-
 ria flagitia esse in urbe impune
 non possent: ad Antoniū confu-
 gerant: & T. quidē Planci⁹ po-
 puli dānatus sententiis ad An-
 toniū cū quo prius fuerat: sic
 redierat: quasi coactus eēt: idq̃
 iuitus faceret. Sic uero ab An-
 tonio contemnebatur: ut nō re-
 diisse sua sponte: sed retrah⁹ pu-
 tare: cū retrahi fugitui ad sup-
 pliciū soleant. Sic cōtemnit
 T. Planciū Antonius tanq̃ exu-
 lem & hostem publicū. Na ho-
 stibus iudicatis aqua & igni in-
 terdicti solebat: is Cēlare occiso
 & tumultuante plebe: cum iaci-
 bus ad curiam ipsam cucurrit:
 cui contumeliolē obiciebat An-
 tonius q̃ curiam incēdisset: &
 merito ex curia & urbe pulsū.

IN. M. ANTONIVM

Aderat tūc cū ille tabulis nouis aduersabantur: Plutarchus in Antōio a Dolobella tradit adolēcente tribuno pl. nouarū regē cupido remissū a Cēsare post pharsalicā pugnam Antoniū & ipsum tribunū amicū & populare rogatū: ut adiutor sibi uellet esse in pferenda lege de nouis tabulis: hoc ē ēre alieno dissoluēdo: cui Asinius & Trebellius intercedebant: & Antoniū qdē adulteratā ab eo uxore suā. C. Antonii patruī filiā suspicatū: aduersa

tū esse: ptesq; Asinii & Trebellii suscepisse. Dolobellā quoq; foro quod armis occupauerat expulisse: Cōtraria hic dicit Cicero: & Antoniū: nō Dolobellā ferre legē illā uoluisse. Trebelliū intercessisse: eā cām odii Antonio fuisse: amasse postea: cuq; es alienū ingens Trebellius cōflauisset: quo dānatus ad eū cōfugisset: & nisi lege lata de nouis tabulis ēre alieno rescisso: saluū esse nō posse. Nouę tabule dicebant: quotiēs es alienū dissoluebat: & ueteres creditorū tabule abolebantur. Trāqlus in Iulio. De pecuniis mutuis disiecta nouarū tabularū expectatione quę crebro mouebat.

Iam fert in oculis: amat pcepue. Sponsores: qui pro eo se obligarūt: creditores: qui pecuniā mutuati sunt. O fides: exclamatio cognomē inquit si dei accepisse arbitror. Trebelliū: ut fides ipsa uocetur: & irrisiue hęc ait. Vbi plautus ille: cū triūphauit Trebellius. Spe ludi: obiecta spe non uirtutis: s; ludi: ut nos deluderet: & aluq; quē speraremus te exhiberes.

Quis est qui hūc zc: quasi dicat quę prius recte fecit: nō uirtute: neq; uolens: aut sciens: sed fortuito fecit. Neqtia iam scelus ē: casu bonū fuit: iam peccat nequitia quę ē scelus cū qspiā uolens malus ē: nō casu. Ad amores: ironice. L. Antōi? poni

sibi statuā curauerat: cui inscripserat. L. Antōio pōno. po. ro. qnq; & .xxx. trib? posuere: i quod inuehitur Cicero: quęrens ex populo eius ne sit patronus. L. Antonius: & posuerint ne statuam qnq; & .xxxiii. Negatis: ueq; esse nō conceditis patronū uobis esse: patronus in fidem recipit clientē: ut tueatur & causam defendat: sed accusati nō etiā accusantis. At qui certe nemo: si est qui tribū nō habeat: singuli enim estis in aliqua tribu quę sūt qnq; & .xxx. ergo oēs optastis patronū. Malam quidē illi pestem: scilicet opto & ueq; esse nō dubito quod dicitis uestre patronū: neq; ēē: neq; fuisse. Hic latro. L. Antonius. In foro. L. Antonii statuā uidemus: quasi dicat indignissimū est. Sicut illā. Qu. Tremuli: Sic habet hic locus nō aut. Qu. Trebellii. Qu. Marti? Tremulus p̄sul cū. P. Cornelio Aruina

aderat tum cum ille tabulis nouis aduersabatur Iam fert in oculis postq; ipsuz Trebellium uidit sine tabulis nouis saluum esse nō posse. Audisse enim uos arbitror Quir. quod etiam uidere potuistis quotidie spōsores & creditores. L. Trebellii cōuēire. O. fides hoc. puto: Trebellium sumplisse cognomē. quā pōt esse maior fides: q̄ fraudare creditores? domo pfugere? propter xs alienum uenire ad arma? Vbi plautus ille in triumpho est spe ludi? ubi adilitas delata summo studio bonorū? Quis est qui hunc nō casu existimet recte fecisse? nequicia scelus est. S; redeo ad amores deliciasq; nostras. L. Antonium: qui uos omnes in fidem suam recepit. Negatis? Num qsnam est uestre qui tribū non habeat: at q̄ certe nemo. illum qnq; & triginta tribus patronū adoptarūt. Rursus reclamatis: aspicite a sinistra illam equestrem statuam inauratam: in q̄ inscriptū ē: quin q; & triginta tribus patrono. P o. R. Igit ē patronus. L. Antoni? malam quidē illi pestē. clamori enim uestro ascentior. Nō modo hic latro: quę clientē habere nemo uelit. Sed qs unq; tantis opibus: tantis rebus gestis fuit: q se. P o. R. uictoris dominiq; omniū gentiū tutore; dicere auderet. In foro. L. Antonii statuaz uidemus. sicut illaz. Q. Tremuli q̄ Hernicos deuicit ante Castoris. O impudētiam incredibilem. tantū ne sibi sumpsit: quia mylassis Myrmillonem Thracem iugulauit familiarem suum? Quonam modo istū

PHILIPPICA SEXTA

de hernicis triūphauit: statua equestris in foro ei decreta ē: & ante Castoris templū posita: qđ Liui⁹ scribit ab ur. con. Hernici populi fuere Lauinio: Albē: & ipsi Romę uicini quoq; oppida Alatriū Ferentinū Verulę. Altera eqtibus rōanis: altera in foro hoc ē secunda statua erat. L. Antonii: quā equestris ordo posuerat: & itē patrono inscripserat. Equo pu- blico eqtibus romanis: quē publice eqtes posuisse titulus & inscriptio iudicabat: qđ refel-

ferre possemus: si in hoc foro spectantibus uobis depugnasset? Sed hęc una statua: altera Eqtibus R. equo publico: qui itē ascribūt patrono: quē unq; iste ordo patronum adoptauit: si quenq; de- buit me: sed me omitto: Quē censorem: quē nup- agrum iis diuisit. O sordidos qui acceperūt: im- probum qui dederit. Statuerunt etiam Tribuni militares qui in exercitu Cæsaris duo bis fuerūt Quis est iste ordo: multi fuerunt multis in legio- nibus per tot annos: iis quoq; diuisit Semuriū: Campus Martius restabat: nisi: prius cum fratre fugisset: Sed hęc agrorum assignatio paulo ante Quir. L. Cæsaris clarissimi uiri & præstantissi- mi Senatoris sentētia dissoluta est. huic. n. assen- si: Septemuirum acta fustulimus. Iacent benefi- cia Nuculę: friget patronus Antōius. Nam pos- sessores animo æquiore discedēt. nullam impen- sam fecerant: nondum istruxerant: partim quia non confidebant: partim quia non habebant. S; illa statua palmaris d qua: si meliora tempora es- sent: non possem sine risu dicere. L. Antonio Ia- no medio patrono: ita ne Ianus medius in. L. An- tonii clientela sit: Quis unq; in illo inuentus est q L. Antonio mille nummū ferret expensum? Sed nimis multa de nugis: Ad causam bellumq; re- deamus: quanquam non alienum fuit personas

lit Cicero. Me: equestris ordi- s fuit Cicero: & rēp. suauit i quē grat⁹ eē ordo debuisset. Quē censore: scilz sibi adoptāt pfo- nū: qđ iccirco facere debuisset: qā senat⁹ eqtūq; regimen, penes cēsores eēt: cū equos sibi adime- re soli possent: ac notā iurare si qđ displicuissēt cū urbē trabe- ati ipsi lustrarēt eqtes: qđ bis sigulis faciebāt ānis lupcalib⁹ & idib⁹ Iulii: ut Valeri⁹ max. tra- dit. Quē nup agx iis diuisit: ac si dicat quem diuidere nefas erat: & quē iuria possessoribus itercepit. Sordidos: auaros: q acceperūt illū agx. Qui de- derit: L. Antōi⁹. Statuerat: io- cas Cicero qđ mox ipse indicat & hęc ueluti nugis rēphendit: secūdā statuā equestre una cu; eqtib⁹ rōanis posuerāt Antōio duo q i Cæsaris exercitu bis fu- erāt tribuni militares: qb⁹ An- toni⁹ Semuriū diuiserat. Quis ē iste ordo: cū duo fuerit sic ait

Multis legionibus: nam quę libet legio duos habebat tribu- nos militares: minorem qui p- erat cohorti quingētarię quem greci uocāt πέντακοσίων ἄρχη: & maiore q millenarię ppo- situs erat cohorti a grecis uo- catus ἡμιπαρχία: his: tribunis militari; q duo bis fuerūt i ex-

ercitu Cæsaris. Semuriū: agx sec⁹ urbis muros: iōq; subiūgit Cāpus martius restabat. s. diuidēdus. L. Cæsaris: q fuit. M. & L. Antōio; auūculus. Snia: quā dixit i sēatu. Huic: L. Cæsari. Septēuig: L. Antonii & collegar: quos Antōius diuidēdis agris pfecit. Iacēt: irrita sūt bñficia collata nuculę: & ager ei ab Antonio diuisus. Is aut Nucula un⁹ ex Anto- toni fuit satellitib⁹. Friget: qā uidet q decreuit irrita eē. Possessores: illi qb⁹ L. Antoni⁹ agros diuisit. Illa statua palmaris: ille por cui iscriptū erat. L. Antōio pōno po. ro. qnq; & xxx. trib⁹ posuere. Palmaris palma digna. Ter. i eunucho. Id uero ē qđ ego puto mihi pal- mariū. Iano medio: hoc ē i medio Iano: Basilicā Paulus Aemilius in foro rōano extruxit: mille & qngētis talētis q pecūia pful una cū Calidio Marcello corruptus ē a Cæsare ut fa- ueret: Hęc inter admirabilia urbis opa a Plinio laudat: ppe eā locus fuit Ianus noie: duę eni illic Iani statuę fuere: in sūmo una: in imo altera. Eū uero i locū scenerato res cōuenie- bant: auctores Porphirio: & Acron. Horatius. Hoc Ianus sūmus ab imo Perdocet. Ita- ne Ianus medias: cū stomacho hoc inquit: etiā medius Ianus ubi erat posita statua sic in-

L. Antonii clientela: Sed null⁹ unq̄ in eo loco inuenit Lucius: q̄ mille ei nūmos mutualet: q̄ si dicat nullus ei unquaz credidit quoniā fallere & decoquere cō fueuerat. Ferre uero acceptū & expensū pecuniā: Sermones sūt a rōcinantibus & mercatorib⁹ sumpti: qui traditam ab alio pecuniā annotāt ut acceptā: dataz uero aliis ut expēsam. Mille uero numeri ē singularis p̄ eo posītū: quod χιλιάσ̄ gr̄ce dicit^r & ut μίᾱ χιλιάσ̄ καὶ δύο χιλιάδες. ita unū mille & duo milia dicūtur: recteq; & p̄babit^r liter dici solet: Mille denariū in arca est: & mille equitū in exercitu: Cicero itē pro Milone: Ante fundū Clodij quo in fūdo p̄pter insanas illas substructiones facile mille hominū uersabāt^r: A. Gelius noctū atticag^r libro primo. ca. xvi. Etiam si meli⁹ aliud fuit: non mittere legatos: neq; bellum differre. Pauci: L. Piso: Saluius & alii nōnulli.

Istam uocem: expectādos legatos. Tumultum: bellū periculosum & propinquū. A se ortum: Cicero in Salustium: Ego meis maiorib⁹ uirtute mea p̄luxi: ut si prius noti nō fuerint: a me accipiant initium me morig^r sue. Fuit enim homo nouus: & tamen uirtute nobilissimis uiris est equatus. Eodē gessi in foro labores: null⁹ enī dies erat: qđ ipse ad Quintum fratres scribit: quo pro reo nō diceret. Quos in petēdis: scilicet gessi. Rudis in rēpublica: scilicet sum. Viginti annos: quod in principio secundē Philippiē dictum est.

quasdam a uobis recognosci: Vt quibus cū bellum gereretur possitis taciti cogitare. Ego autē uos hortor Quir. ut etiam si melius aliud fuit: tamen legatorū reditū expectetis aīo æquo: celebritas detracta de causa ē: boni tamē aliqd accessit ad causam. Cū enim legati renūciarūt: quod certe renunciabūt nō in uestra potestate: nō in Senatus esse Antoniū: Quis erit tam improbus ciuis q̄ illum Ciue habēdum putet? Nunc. n. sūt pauci illi quidem: sed tamē plures q̄. R. P. dignū est qui ita loquantur: ne legatos qđez expectabim⁹? Istam certe uocem simulationemq; dementiæ extorquebit iis res ipsa publica: quo etiam ut cōfitear uobis Quir. minus hodierno die contendi: minus laboraui: ut mihi Senat⁹ assentiēs tumultuz decerneret: Saga sumi iuberet: malui. xx. diebus post sententiam meam laudari ab omnibus: q̄ a paucis hodie uituperari. Quapropter Quir. expectate legatorū reditū: & paucorū dierum molestiam deuorate: q̄ cum redierint: si pacem afferent: cupiduz me: si bellū: prouiduz iudicatote. An ego non prouideam meis Ciuib⁹? nō dies noctesq; d̄ uestra libertate: de rei pu. salute cogitē? Quid. n. non debeo uobis Quir. quē uos a se ortum: hominibus nobilissimis omnib⁹ honorib⁹ prætulistis? An ingratus sum? Quis min⁹? Qui partis honoribus: eosdem gessi in foro labores: quos in petendis: rudis in Rem pu. Quis exercitator: qui uiginti iam annos bellū geram cum improbis Ciuib⁹? Quamobrem Quirit. consilio quantū potero: labore plus pene q̄ potero excubabo: uigilaboq; pro uobis. Etenim quis est Ciuis p̄sertim hoc gradu: quo me uos esse uolūstis: tam oblitus beneficii uestri: tam imemor patriæ: tam inimic⁹ dignitati suæ: quem n̄ excitet: & nō inflammet tant⁹ iste uester cōsensus. Multas: magnasq; habui Consul cōtiones: multis interfui: nullam unq̄ uidi tantam: quanta nūc uestra est. Vnum sentitis omnes: unū studetis. M. Antonii conatum auertere: a. R. P. furorem extinguere: opprimere audaciam: idem uolūt omnes ordines. Eodem incūbunt municipia: Colonia

PHILIPPICA SEPTIMA

Volūtarius: scilicet erit q̄ noluerimus nos uirtute liberare cū potuerimus.

Egati cū senatus mandatis ad Antoniū p̄fecti erāt: nōdū quid actū ab illis eēt au-
diebat: & qd nā allaturi essent: oīno incertū uidebat. Qui uero Antonio fauebāt
& ei' fingeāt postulata ac respōsa: & p̄ suo arbitrio interpretabā: in Ciceronē uē
ro oblique inuehebātur nō oportuisse dicētes irritari Antoniū. Veritus igit Cicerone ne ad

cuncta Italia. Itaq; Senatum sua spē bene fir-
mum: firmiorē uestra auctoritate fecistis. Venit
tēpus serius omnino: q̄ dignum. R. P. fuisse: ta-
men ita maturum: ut differri iam hora n̄ possit.
Fuit aliq; casus fatalis: ut ita dicam: quem tuli-
mus: quoquo modo ferendus fuit. Nūc si quis
erit uolūtarius: P. R. seruire fas nō est: quem dii
imortales omnib' imperare uoluerunt. Res i ex-
tremū ē adducta discrimen. De libertate agitur.
aut uincatis oportet: qd p̄fecto & pietate uestra
& tanta cōcordia consequemini: aut quiduis po-
tius: q̄ seruiatis. Aliæ nationes seruitutē pati pos-
sunt. P. R. est propria libertas.

M. T. C. i. M. Antoniū Philippica Septia.

Arui de rebus: sed fortasse necessari
is consulimur. P. C. de Appia uia &
de Moneta Consul: d̄ Iulercis. Tr.
Pl. referunt. Quarum rerum etsi fa-
cilis explicatio uidetur: tamen animus aberrat a
sententia suspensus curis maioribus. Adducta ē
enim. P. C. res in maximum periculum: & extre-
mum pene discrimen: Non sine causa Legatorū
istam missionē semper timui: nūq̄ probaui: quo-
rum reditus qd sit allatur' : ignoro. Expectatio
quidem quantum afferat langoris animis: quis
non uidet? Non enim se tenent ii qui Senatum
dolēt ad auctoritatis pristinae spem reuiuiscere
coniunctum huic ordini. P. R. conspirantē Ita-
liam: paratos exercit' : expeditos Duces. Iaz nūc
fingunt Antonii responsa: eademq; defendunt.
Alii postulare illuz: ut oēs exercitus dimittant:

etigalia illis a Iulio p̄cessa fuerāt adēpta. A sentētia: de his reb' ferēda. Suspēsus: dubi':
Virg. Suspēsi eurypilū scitarū oracula phoebe Mittim'. Ii: Pisonem tāgit. Auctoritatis
pristinę: quā obtinebat aī occupatā a Iulio repū. Cōspirantē: idē sentientē italiā. Expe-
ditos: p̄mptos & patos Octauū & p̄sules. Oēs: Planci: Lepidi: Octauii: su' ipsi' Antonii

pacē cū eo faciendā senatus icli-
naret: si forte ad equas antoni'
p̄ditiones descēderet: rursus nul-
lo pacto pacē cū Antonio habē-
dam suadet: quoniā turpis: quo-
niā piculosa: & ne fieri qdē pos-
sit oīno. Primū contra ea dicit
quē Antonii fautores cōminis-
cebāt. Cōsulares ad quos scri-
bebat Antonius: apte tangit. Et
quoniā qbusdā de rebus a p̄su-
le P̄sa relatū in senatu fuerat:
quē & si ad repū. p̄tinebant: fa-
cileq; explicari poterāt: non tñ
ad eas applicare animū maiori-
bus detentū curis poterat Cice-
ro: p̄ occasionē exordii. Parua
sed utilia dicēl esse reipū. quē a
p̄sule relata sūt & tribūis: & tñ
a ferenda de his snia aberrare
aium curis maioribus iplicitū
repu. in maximū piculū addu-
cta. Consulimur: rogamur.

De Appia uia: quam Appius
Claudi' cecus ab urbe Brūdu-
siū usq; strauit: iōq; ē Appia ap-
pellata: & de uia qdē Appia in-
staurāda: nā pōtinis paludibus
p̄xima: sepe multis i locis euer-
tebat: p̄sulerat Pansa p̄sul: Ro-
me aut q̄tuor uiri fuer' q̄ uiaę
curā agebāt. Idē Pāsa de mone-
ta retulerat: quā uituari scim' &
adulterari nōnūquā: ac iccirco
mutari: & nouā fieri: extitere in
urbe olim tres uiri monetales:
auri & argēti flatores: qb' curę
erat nūmismata ex auro atq; ar-
gēto cudere. De lupcis: de q̄-
bus dixim' in secūda philippi-
ca. Rettulerāt aut de iis tribūi
fortasse quoniā quē ad eorū p̄ti-
nebat ritū aliq̄ ex p̄te mutabāt:
& emēdatiōe idigebāt: ut qa ue

Scilicet: derisionē habz hęc particula eum particula cum amaritudine permixtam: ut Scilicet is superis labor est. Re serare: si exercitus dimittēmus libere enim & audacter ruerēt.

Remittere: tanq̃ iuris ei⁹ sit: & tanq̃ beneficium concedat.

Vltimā: ulteriores quā Planus tenebat. Præclare: ironice. Caius frater: ipsius Antonii: ac si dicat iccirco ide Caius reuocauimus: ut Antoniū mit teremus. Sed quę prouincia: esto macedoniā teneat & n̄ gal liam: quę tamen puincia est: ex qua excitare bellū & incendiū non ualeat. Idē illi: qui hęc de Antonio fingūt. Quasi p uidi: ironice. Bellicū me ceciniſſe: uelut tuba sonum dedisse quo bellū excitatur. Partis: factionis cuius sūt ipsi. Neq̃ est homo: dicētes. s. nō fuisse ir ritādū Antoniū: quoniā nequā homo est. Confidens: audax nimium. Multi præterea impro bi: idem. s. dicūt quos inqt Ci cero a se incipientes: nam & ipi improbi sūt: & 2 numerari pnt

Vtq̃ igitur: ac si dicat magis ulcisci debemus: quando possu mus: q̃ pertimescer: e⁹ & diligen tiores sunt qui ulciscuntur: q̃ qui timent: cum possint ulcisci.

Populares: cōmodog̃ popu li: & cōmunis utilitatis studiosi

In re una: in Antonio defen dendo: quē impugnari populo gratissimū est. Præclarissima causa: Antoniū persequendi: & opprimendi. Se consulares: L. Piso præcipue tãgitur. Tã ti honoris: ut oīa ex commodis reipub. & dignitate nihil ex se metiatur. Hosti: Antonio. Il le: Antonius. Improbis ciui bus furorem augeas: sic est le gendum: non autem forum.

Scilicet Legatos ad eum misimus: nō ut pareret: & dicto audiens esset huic ordini? Sed ut condi tiones ferret: leges iponeret: reserare nos exteris gentibus Italiam iuberet: se presertim incolumi a quo maius periculum q̃ ab ullis natiōibus exti mescendū est. Alii remittere eum nobis Galliaz citeriorem: illaz ultimam postulare: præclare ex qua nō legiones solum: sed etiam natiōes ad Vr bem conetur adducere: Alii nihil eū iam nisi mo desti postulare. Macedoniam suam uocat omni no: quoniam. C. frater ē inde reuocatus. S3 quæ prouintia est ex qua illa fax excitare non posset incendiū? Itaqz iidem quasi prouidi Ciues & Se natores diligentes bellicū me cecinisse dicunt. Su scipiunt partis patrociniū q̃ sic disputant. Irrita ri Antoniū non oportuit: nequam est homo ille atqz confidens. Multi præterea improbi quos qui dem a se primum numerare possunt: qui hæc lo quuntur: eos esse cauendos denunciant. Vtrum igitur in nefariis Ciuibus ulciscendis cū possis: an ptimescendis: diligētior causa ē: atqz hæc illi loquunt̃ qui quondam propter leuitate3 popu lares habebant. Ex quo intelligi potest: animo il los abhorruisse semp ab optimo ciuitatis statu: non uoluntate fuisse populares. Qui. n. conuēit ut qui in rebus improbis populares fuerint: idē in re una maxime populari q̃ eadem salutaris. P R. sit: improbos se: q̃ populares esse malint. Me q dem semper ut scitis: aduersatū multitudinis te meritati. Hæc fecit præclarissima causa popula rem & quidem dicunt: uel potius iidem ipsi se di cunt Consulares: quo nomine nemo est dign⁹: nisi qui tanti honoris nomen potest sustinere. Fau eas tu hosti: litteras tibi ille mittat d̃ sua spe rerum secundarū suarum: tu eas lat⁹ proferas: recites: describēdas etiam des: improbis Ciuibus furorem augeas: animos bonog̃ spem uirtutēqz debilitas: & te Consularem aut Senatorem aut de niqz Ciuem putes! Accipiet in optimam partem C. Pansa fortissimus Consul atqz optimus. Ete nim dicam animo amicissimo hunc ipsum homi nem mihi familiarissimū: nisi talis Consul esset:

PHILIPPICA SEPTIMA

ut omnes uigilias curas cogitationes in. R. P. salute configeret: Consulem non putare: quam nos ab ineunte aetate illius usus: consuetudo: studiorum etiam honestissimorum societas similitudoque coniunxit: eius denique curam incredibile in asperis belli civilis periculis perspexi non modo salutis: sed etiam dignitatis meae: tamen eundem: ut dixi: nisi talis Consul esset: negare esse Consulem audeam: Idem non modo Consulem esse dico: sed etiam memoria mea praestantissimum atque optimum Consulem: non quia non pari uirtute & uoluntate alii fuerint: Sed tantam causam non habuerunt: in qua & uirtute & uoluntate suam declararent. Huius magnitudini animi: grauitati: sapientiae: tempestas est oblata formidolosissimi temporis. Tum autem illustrat Consulatus: cum gubernat Rem publicam. si non optabili: at necessario tempore: magis autem necessarium. P. C. nullum tempus unquam fuit. Itaque ego ille qui semper auctor pacis fui: cuique pax praesertim civilis: quam omnibus bonis: mihi tamen in primis: fuit optabilis. Omne enim curriculum industria nostra: in foro: in curia: in amicorum periculis propulsandis elaboratum est: Hic honores amplissimos: hinc mediocres opes: hinc dignitatem: siquam habemus: consecuti sumus. Ego itaque pacis: ut ita dicam: alumnus: qui quousque sum: nihil. n. mihi arrego: sine pace Civili certe non fuisset: periculose dico: quemadmodum accepturi. P. C. sitis horreo: sed pro mea perpetua cupiditate uestra dignitatis retinendae & augendae quaeso oroque uos. P. C. ut primo: si erit uel acerbum auditu uel incredibile a. M. Cicerone esse dictum: accipiat sine offensione: quod dixerim: ne uel id prius quam quale sit explicauero: repudietis: Ego ille dicam sapientius: pacis semper laudator: semper auctor: pace cum. M. Antonio esse nolo. Magna spe ingredior in reliquam orationem. P. C. quoniam periculosissimum locum silentio sum praeteruectus. Cur igitur pacem nolo? quia turpis est: quia periculosa: quia esse non potest. Quae tria dum explico: peto a uobis. P. C. ut eadem benignitate qua soletis: uerba mea audiatis. Quid est incon-

Tantam: quanta haec est contra Antonium. Tempestas: perturbatio reipublicae. Curriculum: spatium & ueluti stadium. In foro: causis forensibus accusando & defendendo: sed defendendo potius: quod fecit Cicero diutissime. in curia: dicendi sententia. Elaboratum: labore perfectum. Pacis alumnus: quem pax aluit: nam qui ab alio educatur: est: alumnus dicitur: & Cicero sine pace: & subiungit civilis: esse quod fuerat non potuisset. Arrogare: assumere: est autem arrogare audacter & insolenter sibi ipsi attribuere. Periculose: praesertim suaturus contra institutum suum bellum & reddit attentos. Auctor: iuator. Silentio: uestro: nemo enim reclamauerat: quod argumento erat non improbari. Cur igitur pacem nolo: diuisio est: nam capita proponit earum rerum de quibus est dicturus.

Quid est tunc: dissuadet pacem habendam cum Antonio a turpitudine: est autem locus comparationis: in singulis hominibus turpis est leuitas: lenatus: quem praecipue grauitas decet: turpissima: quod leuitas futura sit lenatus: si cum Antonio pacem egerit: ostendit per ea quae prius fecit: cum quibus non leuentia congruant non potest lauari tueri grauitatem lenatus.

IN·M·ANTONIVM

Cū esset hostis: quia re uera hostis erat. Vacatiōes: ut emeriti essent postea: uacatiōē haberent: nec cogi amplius ad stipendia possent. Meus collega: in auguratu. Qua imbecillitate: grauissime enim egrotauerat: ut prius dixim⁹. Votis: publice enim pro eo populus uota suscepit. Vacatiōes oēs substulistis: ut cogi ad dāda nomina omnes possent.

Specie: ut uideat⁹. Nobis: senatui. At legatos misimus: obicit hoc ex senatus persona

Cui: sententię mee: nō tamē omnes erant assensi Ciceroni suscipiendū bellū: & hostē iudicandum Antoniū. Postridie: quo die de legatis decreuistis mittēdis.

stantia mobilitate leuitate cū singulis hominibus: tum uero uniuerso Senatui turpius! Quid porro inconstantius: q̄ quem modo hostem non uerbo: sed re: multis decretis iudicauistis! cum hoc pace uelle subito coniungi! Quasi uero cuꝫ C. Casari meritos q̄dem illi honores & debitos: Sed tamen immortales & singulares decreuistis: unam ob causam q̄ contra M. Antoniū exercitum cōparauisset: non hostē Antonium iudicaueritis: nec tum hostis est a uobis iudicatus Antonius. Cum laudati auctoritate uestra ueterani milites qui Casarē secuti essent: nec tū hostem Antoniū iudicauistis: cū fortissimis legionibus q̄ illuꝫ qui Cōsul appellabatur: cū esset hostis: reliquissent: uacationes: pecunias: agros: spopondistis. Quid cū Brutum hominē quondam illi⁹ generis: & nominis: natū ad Rem pu. liberandāꝫ exercitūqꝫ eius pro libertate. P. R. bellum gerentem cū Antonio prouinciāqꝫ fidelissimāꝫ atqꝫ optimam Galliam laudib⁹ amplissimis affecistis! tū non hostē iudicastis Antoniū! Quid cum decreuistis ut Consul alter: ambo ue ad bellum p̄ficiscerētur! quod erat bellū: si hostis Antonius non erat! Quo igitur p̄fectus est uir fortissimus meus Collega & familiaris. A. Hircius Consul! aut qua ibecillitate qua macie! Sed animi uires corporis infirmitas nō retardauit: & quum credo putauit uitam: quāꝫ P. R. uotis retinuiss⁹: pro libertate. P. R. in discrimen adducere. Quid cuꝫ delectus haberi tota Italia iussistis! Cū uacationes omnes sustulistis! tū ille hostis nō est iudicatus! Armorū officinas ī urbe uidetis. Me Milites cuꝫ gladiis sequunt⁹. Cons. p̄sidio sunt: specie Consuli re & ueritate nobis oēs sine ulla recusatōe: sūmo etiam cum studio nomina dant: parent auctoritati uestrā: n̄ est iudicatus Antoni⁹ hostis! At Legatos misimus: heu me miserū cur Senatum cogor: quēꝫ laudaui semp: repræhēdere! Quid uos cēsetis. P. C. Legatorū missionē. P. R. probauisse! Non intelligitis! non auditis meāꝫ sententiam flagitari! qui cum pridie frequentes essetis assensi: postridie ad spem estis inanē pacis

PHILIPPICA OCTAVA

deuoluti. Quam turpe est porro legiones ad Senatū Legatos mittere Senatū ad Antoniū! quam q̄ illa: Legatio non ē: denunciatio est: paratū illi exitium nisi paruerit huic ordini: quid refert! tñ opinio est grauior: missos enim Legatos oēs uident: decreti uestri non omnes uerba nouerunt. Retinenda est igitur uobis cōstantia: grauitas: p̄seuerantia: repetenda ē uetus illa seueritas. Siqui dem auctoritas Senatus decus honestatē laudem dignitatem desiderat: q̄bus hic ordo nimium caruit diu: sed erat tunc excusatio oppressis. Misera illa q̄dem: sed tamen iusta: nunc nulla ē. Liberati tum regio dominatu uidebamur: armis domesticis ea ipsa depulimus: nūc quidem ui extorquenda sunt. Quod si nō possumus facere: dicaz quod dignum est Senatore & Romano homine: moriamur. Quanta illa erit. R. P. turpitudine: q̄tum dedecus: q̄ta labe: dicere in hoc ordine sententiam. M. Antoniū Cōsulari loco: Cui⁹ ut omit tam innumerabilia scelera: Urbani Consulatus: in quo pecuniam publicaz maximaz dissipauit: exules sine lege restituit: uestigalia uēdidit: prouintias de. R. P. impio sustulit: regna addixit pecunia: leges ciuitati p̄uim iposuit: armis obsedit: aut exclusit Senatū. Ut hæc inquam omittaz: ne hoc quidem cogitatis: eū qui Mutinam Coloniam. P. R. & Consulē designatū obsederit: depulatus agros sit: Hūc in eum ordinem recipi: a quo totiens ob has ipsas causas hostis iudicatus sit: Quam fœdum flagitiosūq; sit: uidetis. Satis multa de turpitudine. Dicam deinceps: quod p̄posui: de periculo: quod si minus ē fugiendum q̄ turpitudine: tñ offendit animos maioris partis hominū magis. Poteritis igitur exploratam habere pacem cū in ciuitate Antoniū uideatis! uel potius Antōios! nisi forte cōtēnitis Luciū. Ego ne Caium q̄dem: sed ut uideo dominabitur Luci⁹: ē enim patronus. xxxv. tribuum: quaz sua lege qua cum. C. Fratre Magistratū sortit⁹ ē: suffragium sustulit: patronus Centuriarū equitū: q̄s idem sine suffragio esse uoluit patronus eorum: q̄ Tribuni militares fuerūt: patron⁹ Iani medii:

Oppressis: a Cesare dictatore. Iusta: neq; enī obsisti ad huc tyranno poterat. Liberati: Cesare trucidato. Armis domesticis: coniuratorū: nulla extrinsecus adhibita ui. Adduxit: adiecit: q̄b; uoluit & uēdidit. Hostis iudicatus: re tñ nō uerbo. Quod p̄posuit: secūdo loco. Offendit aīos magis: plures enī piculo mouent q̄ turpitudine. Exploratum: certū. Ne. C. quidē: fratrem. M. Antoniū. Est. n. patronus: iocaf cū stomacho: tñ & hæc i superiore philippica dicta sunt.

Sua lege: ac si dicat nulla lege: id enim p̄pria auctoritate & sine ullis populi suffragiis egit Lucius: tribunatū plebis Iulio occiso arripuit. C. uero frater frater p̄eturā assumpsit: uisq; sunt hoc pacto sortiri magistratus sua lege: hoc ē sorte p̄turaz & tribunatū iter se diuidere: quo facto & plebs: & equestris ordo: qui in centurias diuidebatur: cum ueniebant ad danda suffragia: priuari iure suffragiorum uisi sunt. Marcus Lucius & Caius Antoniū tres fratres fuerunt: Marcus consul erat cū Iulius necatus est. Luci⁹ tribun⁹ pl. Caius p̄tor est factus: auctor Plutarch⁹. Eisdem magistris: eosde; improbos & sceleratos: quibus magistris utitur Terentius. Tum si quis magistrū ad eam rem cœperit improbū. legitur & ministros. s. scelerum

IN M. ANTONIVM

Quis unq̄ oēs tribus: scilicet deduxit. Gracchor: Tiberii & Caii: q̄ turbulētos & seditiosos gesserūt tribunatus: alter a Scipione Nasica: alter ab Opimio p̄sule opp̄ssus. Nā ita appellauit: ut gladiatorē dicere solemus crudelē & facile in quē uis gladios nudantē: etiā si gladiator professiōe nūq̄ fuerit: & hoc mō. M. Antoniū gladiatorē uocat Cicero. Sed uere & serio gladiatorē appellat Luciū: Myrmillo enim Mylalis depugnauerat. Latine: apte ut res h̄z. Martialis. Sigs aut̄ tā ābitio se tristis est ut apud eū in nulla pagina latine loq̄ fas sit: Idē q̄ tristis uerba latina legis. ē igit̄ latine loq̄ apte: & nulla uti obsecritate: aut circuitu. Cū ornasset: Theciditis cuiusdā laniat̄e comitē amicū suū ornauit: & p̄ retiaro instruxit: cū eo depugnauit: & fugientē in harena p̄fodit. Nā sequebat̄ alter: fugiebat alter. unde secutor dicitur: Iuuēalis. cū Graccho iussus pugnare secutor. Idem ait: Lustra uitq̄ fuga mediā gladiator harena. Luculētam plagaz: in facie uulnus: cui? cicatrix appet: & in apto ac luce est. Qui familiarē: similis locus cōparatiōis apud Terentiū ē in re dissimili. nā si illū obiurges: uite q̄ auxiliū tulit: qd̄ facies illi q̄ derit dānū aut malū? Animi cā: delectatiōis gr̄a. Decuriabit: q̄ denis eq̄ibz p̄ssent decuriōes sūt dicti: primi singulariū decuriag: tres. n. erāt i una turma: quē ex duobz & .xxx. p̄stabat: un? decurio maior cognominat? añibat: isq̄ ēt decan? & dux p̄m? & p̄stes nūcupabat: auctores Fest? Marcell?: Fronto. Erāt & domi p̄ncipiū decuriones: aliis p̄positi & i mūicipiis qdē ac coloniis idē qd̄ Romē senatores. In decuriare ē decurige in militiā ascribere uel p̄ficere. Agriarios: eos quibus

O dii q̄s huius potentia? poterit sustinere? p̄sertim cū eosdem ministros etia? deduxerit: q̄s unq̄ oēs tribus: q̄s Equites. R. q̄s. Tr. militares! Gracchor potētiam maiore? fuisse arbitramini q̄ huius gladiatoris futura sit: quem gladiatorē non ita appellauit: ut interdū etiam. M. Antoni? gladiator appellari solet. Sed ut appellant ii q̄ plane & latine loquunt̄. Myrmillo i Asia depugnauit cū ornasset Theciditis comitē & familiarem suū: illum miser fugientē iugulauit. Luculentam tñ ipse plagam accepit: ut declarat cicatrix: qui familiarē iugularat: qd̄ hic occasiōe data faciet inimico? & q̄ illud animi causa fecerit: qd̄ fatū? putatis? Nō rursus improbos decuriabit? nō sollicitabit rursus agrarios: nō quæret expulso: M. uero Antonius nō is erit ad quē? omni motu cōcursus fiat ciuium perditoz: ut nemo sit alius nisi ii qui una sunt: & ii q̄ hic ei nūc apte fauent: parum ne erunt multi: p̄sertim cū bonoz p̄sidia cesserit: illi parati sint ad nutū futuri. Ego uero metuo si hoc tpe consilio lapsi erimus: ne illi breui tpe nimis multi nobis esse uideant̄. Nec ego pacē nolo: sed pacis nomine bellū iuolutum reformido. Quare si pace frui uolumus: bellum gerendū est. Si bellū omitemus: pace nunq̄ fruamur. Est aut̄ nostri cōsiliū. P. C. i posterz q̄ lōgisime p̄uidere. Iccirco i hac custodia tanq̄ i specula collocati sumus: ut uacuu? metu populū. R. nostra uigilia & p̄uidencia redderem? Turpe est sūmo consilio: orbis terraz p̄sertim i res tam p̄spicuas cōsiliū? itelligēdi defuisse. Eos Cōsules habem?: eam. P. R. alacritatē: eum cōsensū? Italia: eos duces: eos exercitus: ut nullam calamitatē. R. P. accipe possit sine culpa Senat?. Eqdē nō deero: monebo: p̄dicabo: denunciabo: & testabor semp deos hominesq̄ qd̄ sētiaz. Nec solum si dē meam qd̄ fortasse uideat̄ satis esse: s̄ in p̄cipe ciue n̄ satis ē: curaz: cōsiliū: uigilantiāq̄ p̄stabo. Dixi de piculo: Docebo ne coagmetari qd̄dem posse pacē: de trib? .n. quaz p̄posui: horz extremū ē. Quaz pōt esse pax. M. Antōio primū cū Senatu: quo ore ille nos poterit: qb? illuz uicissiz

PHILIPPICA SEPTIMA

nos oculis itueri? q̄s uestre illuz: quē ille uestre n̄
oderit? Age uos ille solum: & uos illum? qd̄ ii q
Mutina3 circūsedēt? q̄ i Gallia delect^o habent: q
in nostras fortunas iminēt: amici nobis unq̄ erūt?
aut nos illis: an eq̄tes. R. amplectet^r: Occulta .n.
fuit eorū uoluntas: iudiciūq; de. M. Antonio:
q̄ frequentissimi i gradib⁹ concordia3 steterunt:
qui uos ad libertate3 recuperanda3 icitauerunt:
arma: signa: bellum flagitauerūt: me una cu3. P.
R. in cōtione3 uocauerunt: hi Antoniū3 diligēt?
Cum his pacem suabit Antoni⁹: Na3 qd̄ ego de
uniuerso. P. R. dica3: q̄ pleno ac referto foro bis
me una mēte: atq; uoce i cōtione3 uocauit? decla
rauitq; maximam recuperandā libertatis cupidi
tatem. Itaq; qd̄ erat optabile antea ut. P. R. comi
tem haberem⁹: nunc habem⁹ duce3. Quæ est igit^r
spes: q̄ mutina3 circūsedēt Impatore3. P. R. exer
citūq; oppugnantes. Pace3 cu3. P. R. haberi pōt.
An cum municipiis pax erit? quorū tanta studia
agnoscunt i decretis faciendis: militib⁹ dandis: pe
cuniis pollicendis: ut in singulis oppidis curam
P. R. n̄ desideretis. Laudandi sūt ex hui⁹ ordinis
fina Firmani q̄ p̄cipes pecuniæ pollicēda fuerūt:
r̄ndendu3 hōorifice est marrucinis: q̄ ignominia
notandos cēsuerūt eos: q̄ militia3 subterfugissēt.
Hæc iam tota Italia fiūt. Magna pax Antōio cū
eisde3? his cu3 illo: quæ pōt maior esse discordia?
In discordia autē pax ciuilis esse ullo mō pōt? ut
omittaz multitudiez. L. Nasidio Equiti. R. ho
mini i primis ornato atq; honesto: cuiq; semp
egregio: cui⁹ ego excubias & custodias mei capi
tis cognoui i cōsulatu meo: q̄ uicinos suos n̄ co
hortat^r ē soluz ut milites fierent: s; & facultatib⁹
suis subleuauit: Huic iquam tali uiro que3 nos
Senatus Consulto collaudarimus: poterit ne ef
se pacatus Antonius? Quid Casari qui illum
urbe. quid. D. Bruto. qui Gallia prohibuit? Iaz
uero ipse se placabit & leniet prouintia3 Gallia3 a
qua exclusus & repudiatus est. omnia uidebitis
P. C. nisi prospicitis plena odiorum: plena di
scordiarum: ex quibus oriuntur bella ciuilia.
Nolite igitur uelle: quod fieri nō pōt. & caute

diuisi sūt agri aut diuidēdi. Ex
pulos: ex agris suis ad eos re
perēdos. Oī motu: q̄q̄d mo
tus & p̄urbatiōis in repu. fue
rit. Ut nemo sit ali⁹: etiā si ali⁹
q̄spia i probō nō fuerit. Bellū
gerēdū ē: nā qd̄ ipse ait Cicerō
in offi. bellum gerendum ē ut
in pace uiuatur. In specula:
in editissimo loco unde lōge la
teq; itueri possim⁹. Virgi. Spe
cula misen⁹ ab alta. Sine cul
pa lenat⁹: q̄ negligēs i occurrē
do malis iminētib⁹ fuerit. Co
agmētari: coaptari & quodam
modo colligari: trāslatio est ab
edificiis: in q̄b⁹ coagmēta dñr
arctē cōmissiōes & compares a
cogēdo hoc ē p̄stringēdo: Cice
ro de senectute: Viuēdi finis est
optim⁹: cū itegra mēte: certisq;
sensib⁹ op⁹ ipsa suū eade3 que
coagmentauit natura dissolu t.

Age uos ille solus: ac si dicat
ferri posset si sol⁹ eet. Ample
ctet^r: aicus ne erit eq̄tib⁹ roma
nis. Occulta: q̄. d. minime oc
cultā. Bis: qñ hūit illas oīo
nes ad Quirites q̄s iterptati su
mus. Duce3 p̄it. n. uobis. Cū
i municipiis: que erūt i auctori
tate seatus. hæc autē q̄ scribit Ci
cero ultro p̄tra antoniū lena ui
& pollicebāt & agebant. Cu
rā: q̄a sic sua spōte oīa faciūt ut
publica cura opus nō sit. Fir
manis: insignis Piceni ciuitas est
firmū: Marrucini populi sūt su
pra pelignos iacētes uestinis fi
nitimi eorū metropolis Thegea
te: que ciuitas & Theate d̄r a Sil
lio. Qui militiā subterfugit
sent: q̄ dare noīa recusasset. L.
Nasidio: fuit is Asculanus mu
nicipio: romanus eques: Cice
roni hospes & amicissimus: cui
egregiam contra Catilinam na
uauit operam: & nūc cōtra An
tonium non Asculanos solum
ap̄ quos auctoritate pollebat:
sed & uicina municipia ad dan
da nomina sollicitabat.

IN. M. ANTONIVM

Interdicta: uetita. Induxerit: pinde habeatur: ac si iduxerit. Quo: ad quā fortunā & uitā. A uectoribus: iis q̄ uehūf: utrūq; tñ significat uector: & qui uehit: & qui uehit.

Vperiorē Cicero hūerat orōnē: & ut p̄tra Antoniū q̄ Mutinā obsidebat: & D. Brutū p̄sulē designatū oppugnabat: bellū tandē decernere suaferat. Cūq; eorū ualuit set sentētia: q̄ nō bellū appellandū: sed tumultū potius cēlebāt: hac orōne & L. cē

faris sentētiā cur: sit dicta: uide
tur interpretari: & illoq; arguit ac
deridet iscitā q̄ aliud tumultū
ēē q̄ bellū interpretabant: cū bel
lum possit sine tumultu ēē: sine
bello tumult⁹ ēē nō possit. disse
rūt. n. qd̄ gen⁹ & spēs & qd̄ aial
& hō: nā ut hō oīs aial ē: sic oīs
tumult⁹ bellū: qd̄ idē nō erit si
puertas: ut oē aial sit hō: & om
ne bellū sit tumult⁹: ea. n. dūta
xat bella quē uicina essent: tu
multus uocauere romāi: i q̄bo
piculi uicinitate timor ēēt mul
tus. Bellū igit & qdem grauissi
mū pbat ēē. Cōsutatī aut̄ alioq;
sentētiis: & i p̄mis. Qu. Fulsī ca
leni: suā i exitu orōnis: q̄ sit oñ
dit. Est aut̄ hic finitiōis stat⁹ q̄
p̄dicturā seq̄: nā q̄ nō pōt dice
re nō factū aliqd̄ p̄ximū h̄z: ut
dicat nō hoc noīe appellandū
qd̄ factū ē: ē aut̄ finitio rei p̄po
site p̄pa & dilucida ac breuiter
p̄phēsa uerbis enūciatio. p̄stat
eni genere: (p̄pē: differētiis: p̄p̄is:
& i hac qdē cā sic p̄cedit finiti
onē p̄dictura. hostis ē: ātoni⁹ nō
ē hostis: sed hostē esse pbatū ē
plurib⁹ p̄dicturis q̄ laudatē le
giōes quē eū deseruerūt: q̄ lau
dat⁹ & hōrat⁹ Octauī: q̄ cōmē
dar⁹ Deci⁹ & puicia galliā: q̄ cō
sulē designatū & coloniā popu
li ro. oppugnaret: puinciamq;
uastaret: sequebatur reprimen
dū esse: Cicero dicebat bellum
p̄tra hostē decernendū: i q̄bus
aspeq; nimis hoc uidebat: & q̄
Antonio fauebāt: nō bellū esse
s; tumultū cēlebāt appellādū:
q̄i tumult⁹ leui⁹ qd̄dā bello ēēt.
Ci. multo graui⁹ oñdit & bellū
oino ēē. Exordī autē statī p̄ ex
postulationē cū p̄sule Pāsa: &
ad ipsā rē q̄ p̄mū accedit. Cō
sulī: p̄turbat⁹. Pax sustinere:
statim enī inclinasti: & ueluti uictus terga dedisti: sustinemus enim in bellis irruētū ipetū

per deos imortales. P. C. ne spe præsēntis pacis:
p̄petuaz pacē amittatis. Quorsūz hac omnis spe
ctat orō: qd̄ enī Legati egerint nō dum scim⁹: at
uero erecti: citati: parati: armati animis iam ēē de
bem⁹: ne blanda: aut supplici orōne: aut xqtatis
simulatione fallamur. Omnia fecerit: oportet.
quæ iterdicta: & denūtiata sūt: prius q̄ aliqd̄ po
stulet: Brutū exercitūq; eius opugnare: urbes &
agros puītīā Galliā populari destiterit: Ad Bru
tum adeūdi Legatis potestātē fecerit: exercitum
citra flumē Rubiconē eduxerit: nec propi⁹ urbē
milia passuū ducēta admouerit: fuerit in Senat⁹
. P. q3. R. potestate. hac si fecerit: erit itēgra pote
stas nobis deliberandi. Si Senatui nō paruerit: nō
illi Senat⁹: Sed ille. P. R. bellū idixerit. Sed uos
moneo. P. C. libertas agif. P. R. quæ ē cōmenda
ta uobis: uita & fortuna optimi cuiusq;: quo cu
piditatē ifinitam cū imani crudelitate iam pridē
intēdit Antoni⁹. Auctoritas uestra quaz nullaz
hēbitis: nisi nūc retinueritis: tetraz & pestiferam
beluā ne iclusa: & c̄stricta: dimittatis: cauete. Te
ipsum moneo Panfa: q̄q̄ nō eges cōsilio: quo ua
les plurimū: tñ & sūmi gubernatores in magnis
tēpestatib⁹ a uectorib⁹ admōeri solēt: hunc tuū
tantū apparatū tamq; p̄claz ne ad nihilū reci
dere patiare. Tēpus habes tale: q̄le nemo habuit
unq̄. Hac grauitate Senatus: hoc studio Eque
stris ordinis: hoc ardore. P. R. potes i perpetuū
metu & periculo Rem Pu. liberare.

. M. T. C. i. M. Antōiū Philippica Octaua.

Onfufius hesternō die ē acta res. C.
Panfa q̄ postulabat institutū Consu
lat⁹ tui: paz mihi uisus es eos q̄b⁹ ce

PHILIPPICA OCTAVA

dere non soles : substinere . Nam cum Senatus ea uirtus fuisset : quæ solet : & cum re uideret omnes esse bellum : quidamq; id uerbum remouendum arbitrarentur : tua uoluntas in dissensione fuit ad lenitatem propensior . Victa igitur est propter asperitatem te auctore nostra sententia . *Vicit . L .* Cæsaris amplissimi uiri : qui uerbi atrocitate dempta : oratio fuit quæ sententia lenior : *Quantum* quæ is quidem antequam sententiam diceret : propinquitatem excusauit : idem fecerat me Consule in sororis uiro : quod hoc tempore in sororis filio : ut & luctu sororis moueretur : & saluti rei Publicæ prouideret . Atque ipse tamen Cæsar præcepit uobis quodammodo . *P . C .* ne sibi assentiremini : Cum ita dixit : aliam sententiam se dicturum fuisse : Eamq; se ac Rem Publicam dignam : nisi propinquitate impediretur . Ergo ille auunculus : num etiam uos auunculi : qui illi assensi estis ? At in quo fuit controuersia ? belli nomen in sententia ponendum quidam non putabant : tumultum appellare malebant ignari non modo rerum : sed etiam uerborum . Potest enim esse bellum sine tumultu : Tumultus esse sine bello non potest . Quid est enim tumultus nisi perturbatio tanta : ut maior timor oritur ? Vnde etiam nomen ductum est tumultus . Itaque Maiores nostri tumultum Italicum quod erat domesticus : tumultum Gallicum quod erat Italiæ finitimus : Præterea nullum tumultum nominabant : Grauius autem esse tumultum : quam bellum hinc intelligi potest : quod bello Gallico uacationes ualent : tumultu non ualent . Itaque fit : quemadmodum dixi : ut bellum sine tumultu possit : Tumultus sine bello esse non possit . Etenim cum inter bellum : & pacem medium nihil sit : necesse est tumultum : si belli non sit : pacis esse : quo quid absurdius dici aut æstimari potest ? Sed nimis multa de uerbo : rem potius uideamus . *R .* Conscripti quam quidem intelligo uerbo fieri interdum deteriores solere :

Ea uirtus : fortitudo & constantia . Id uerbum : belli . In dissensione : multorum concertatio .

Ad leuitatem : ad eos qui leuius se putabant uerbum querere . Propensior : inclinatio . Nostra sententia : ut bellum diceretur . Propinquitatem : cum Antonio : cuius erat auunculus : Iulii matris eius frater : Viro : *P .* Lentulo qui cum Catilina coniurauit .

Præcepit : monuit . Eamque se ac rem publicam : scilicet dicturum fuisse . Illi : *L .* Cæsari .

In sententia : ut dicerent decernendum quidem esse : non bellum : sed tumultum . Potest enim bellum esse sine tumultu : nam genus est & comprehenditur : non autem comprehenditur : ut ois homo est animal : non autem omne animal est homo . Quid est enim tumultus : hæc est definitio quæ constat ex genere : quod est perturbatio : & differentia quæ est timor : tantus ut maior esse non possit . Domesticus : pene domesticus timor . Gallicum : Cisalpinæ galliæ . Præterea : præter domesticum & finitimum .

Hic ex hac causa . Gallico : trans alpino & longinquo . Vacat : beneficio senatus & populi publice uel priuatim concessæ . Medium nihil sit : nam induciæ pax sunt : sed temporaria : ne quis de illis forte obiciat .

IN·M·ANTONIVM

ostendit per diffinitionem aliud tumultum: aliud bellum esse: nunc autem argumentatur a consequenti detrimento: Si bellū non uocetur. Descēdit in causam: in eam in qua nos sumus: & idē sentit qd nos. Quē pōt pax esse certior: ironice. Fortissimū uix alterū p̄sulē Hirtiū. Eius gratis: pene puer. Decernēdi: statuēdi cum senatu. In pace uersantur: quasi dicat minime: nā ē hostis Antoni? Cliterna: sic arbitror legēdū: nā Claterna oppidū ē appulig: Cliterna uero in medio Parme & Bononię exigū oppidū fuit. Cicero in epistola ad C. Cassiū: Paruis oino iā copiis obsidebat q ma gno p̄sidio Bononiā tenebat antoni? Erat aut Claternę n̄ Hir tius: ad foz Cornelium Cēsar.

Ex college litteris: sic. n. Hir tius scripserat. Quē pax pōt eē maior: cū derisu p̄nūciandū

Saga: militaris hitus ab oib? sumit: sic. n. decretum fuerat..

Cōsul Hirti? Descensuz: ex cliterna Mutinā. Cū p̄e sidio: quo tutus ab Antōio eēt.

Sylla cū Sulpitio: ut itelligi res possit facili? reperēdus ē al ti? post soriale bellū: cū mithri dates Pōti rex Bithyniā & phry giā aliasq: rōanor in Asia puin tias iuaderet. L. Sylla p̄sul cum Qu. Pōpeio declaratus: mithri daticū bellū sortit? ē: ad qd an helās Marius cupiditate accen sus. P. Sulpitium Tri. pl. multis pollicitatiōibus sibi cōciliauit: & ut cōseq qd optabat facilius posset: nouos ciues q min? pos sidebāt: & iccirco ultimi suffra giū ferebāt: iutilesq: fere erant: ad id ipellit: ut admisceri tribus postulēt: legē ferre uolēt Sulpitio repugnatū a ueterib? ciui bus ē: & i nouis lapidib? lignis q depugnatū. Res ē p cōsules dilatiōib? ipedita: post multas tñ p̄tētiōes lex plata ē. Qu. Pō peio altero p̄sule e foro fugiēte eiusq: necato filio: ac Sylla oia timore pcedere coacto. Horuz

nouor ciuiū suffragiis q nūero ueterib? lōge erāt supiores: lata a Sulpitio lex qua puin tia mithridatica adēpta Syllę: & Mario adiecta: Sylla tñ ueluti p̄tra mithridatē p̄fecturus: Capuā p̄festim ad exercitū se ptulit: apud quē plurib? de iniuria cōquestus ē: & Romā re uersus atq: hostiliter ingressus ē: Marius: & cū eo. xii. pulsi & hostes iudicati: Sulpitius in terfectus. Fugiēs Marius i minturnēsi paludē deliruit: captus ē a minturnēsiib?: & i custodia ap̄ fanniā mulierē dat? moxq: emiss? i africā nauigauit. historiā Appi. & Plu. scribūt pluri bo. Legū: & aliay & ei? q tribo admixte sūt: & itē eius q decreta Syllę puincia: Mario data ē

nolum? hoc bellū uideri. Quam igit municipiis & colōiis ad excludēdum Antōiū auctoritate: da m? quā ut milites fiant sine ui: sine tumultu: stu dio & uolūtate: quā ut pecūias i. R. P. policeant? Si. n. belli nomē tollit: mūicipiorū studia tollūt consensus. P. R. q iam descendit in causas: si nos languescimus: debilitetur necesse est. Sed qd plu ra! Dum brutus oppugnat: nō est bellum! Mu tina obsidetur: nec hoc qdem bellum est! Gallia uastat quā potest pax esse certior! illud uero qd potest bellū non esse dicere: quo fortissimū uix cum exercitu misimus qui cū esset infirmus ex graui diuturnoq: morbo nullaz putauit sibi ex cusationē esse oportere: cum ad R. P. p̄a sidium uocaret. C. qdēz Cēsar n̄ expectauit nra decreta p̄a sti: cū eēt illi? atatis bellū: tra antōiū sua spō te suscepit: decernēdi. n. tps n̄ dum nouerat: belli aut gerēdi tps si p̄a termisiss: uidebat. R. P. op pressa nihil decerni posse. Ergo illi nūc & corū ex ercit? in pace uersant: nō est hostis is cui? p̄a si diū Cliterna deiecit Hirci? n̄ ē hostis q armatus cōsulē designatū oppugnat: nec illa hostilia uer ba nec bellica quā paulo ante ex collega lris pan sa r̄citauit: deieci p̄a sidium: Cliterna potit? sū: fu gati eqtes: preliū omisū: occisi aliquot quā pax pōt esse maior! delect? tota Italia decreti sublati uacatiōib?: saga cras sūent: Cōsul se cū p̄a sidio descēsuz dixit: utq: hoc bellū nō ē! An ē tantuz bellū: q̄tū nunq fuit! Ceteris. n. bellis maximeq: ciuilib? p̄tētiōē. R. P. causa faciebat Sylla cum Sulpitio de iure legū qd p uī latas Sylla dicebat.

PHILIPPICA OCTAVA

Cinna cū Octauio de nouorū suffragiis: exulū amici Cinna p̄sule post Syllā declarato cū Octauio: rursus novos ciues abrogatis p̄ Syllā Sulpitii legibus: ad idē petēdū: ut trib⁹ admiscerēt: ipellūt. Et nouis qdē Cinna: ueterib⁹ Octauius fauebat. Vincit Cinna: pellit urbe: fugit ad pres: redit Marius Carthagine: Cinne iūgit: addūt Sertorius: Carbo: Romā ingrediūt: plurimas edūt cedes: exul fit Sylla: q̄ uictor postea ex Mithridatica reuersus p̄

Cinna cum Octauio de nouorū ciuiū suffragiis: rursus cum Mario & Carbone Sylla: ne domina rent indigni: & clarissimorū hominum crudelissi mam meditent necem. Horū omnium bellorū causa ex. R. P. cōtentione nata sunt: de proximo bello ciuili nō libet dicere: ignoro causam: detestor exitū: hoc bellum quintū ciuile gerit atq; omnia in nostram aetatem inciderūt. Primū non modo in dissensiōe & discordia ciuiū: sed in maxima consensione: incredibiliq; cōcordia omnes idem uolūt: idem defendunt: idem sentiūt. Cum omnes dico: eos excipio quos nemo ciuitate dignos putat. Quae est igit in medio belli causa posita! Nos deorū immortalīū tēpla: nos muros: nos domicilia sedesq; P. R. p̄ates aras focos sepulchra maiōrū: Nos leges: iura: libertatē: iuges: liberos: priāz: defēdim⁹ Cōtra. M. Antōi⁹ id molit⁹ id pugnat: ut hae oīa pturbet euertat: prada. R. P. causāz belli putet: fortūas nostras p̄tī dissipet p̄tī dispartiat parricidis. In hac taz dispari ratione belli illud miserrimū est: q̄ ille latronib⁹ suis polliceat primū domos: Urbē. n. se diuisurū cōfirmat: deinde oib⁹ portis quo uelit deductur: oēs Caphōes: oēs saxa: Cateraq; pestes quae sequūtur Antōiū: ades sibi optimas: hortos: Tusculana: Albana definiūt. atq; etia; hōies agrestes: si hōies sūt illi poti⁹ q̄ pecudes. Inani spe ad aq̄s usq; Puteolanas puehūt. Ergo habet Antōi⁹ qd̄ suis polliceat. Quid nos! nūqd tale habem⁹? diu meliora. id. n. ipsū agim⁹: ne q̄s post hac ei⁹ mōi q̄cquāz possit polliceri. Inuit⁹ dico: s; dicēdū ē:

Antoniū. Eos: sceleratos & ipuros: q̄ Marco herent & Lutio. Quē ē igit: nobis cā belli ē ut defēdam⁹: q̄ euertere optat & q̄rit ātoni⁹. Prēdā: ut rēpu. diripiat. Oib⁹ portis: q̄b⁹ cūq; uelit portis urbis. Quo uelit: ad q̄cūq; optet uillas ac p̄dia & q̄cūq; p̄cupierit ciuiū bona. Capho Saxa: gladiatores fortasse: certe improbissimi Antonii sectatores. Tusculana Albana: uillas & p̄dia in Tusculano & Albano. Ad aquas puteolanas: ac si diceret puteolanū litt⁹: ad qd̄ puehebāt hoc est pducebāt spe obiectas: ut illic p̄dia hēerēt: quae aliis adimerēt: uel aq̄s calidas itelligit: q̄ i toto illo baiāz cumāz & puteolāo tractu existūt

uincia: afflictis aduersariis: dictaturam inuasit. De p̄ximo: Pompeiano. Hoc bellum ciuile quintū geritur: Primū fuit Sylle: contra Mariū & Sulpitiū: quo Marius fugit: Sulpitiū perit: Cinne & Octauii: consulum: quo superior Octauius Cinna expulit: qui p̄fugit ad partes. Secundū Cinne: Marii: Sertorii: Carbonis: qui quadruplici agmine in urbem rediere: & plures ex romanis principibus trucidauere: iter quos Octauius consulem. M. Antonium oratorem. M. Crassum una cu; filio: Fimbriam: Bebiū: Numitoriū Merulaz: Anachariū: & alios nonnullos. Tertium Sylle ex Asia reuertentis consulib⁹ Norbano & Scipione: cum Norbani ad Capuam fudit exercitus: & apud Sacriportū debellauit omnes hostiū copias. Torq; tū in p̄gliis: tū in urbe: & inermes occidit: quot numerare difficile est: proposita illa ingenti proscriptionis tabula: qua duomilia ex ipso equestri ordinis flore: ac senatu: electi: qui mori iuberēt. Quartum Cēsaris & Pōpei. Quintū intelligit quod gerit p̄tra. M. Antoniū. Ignoro causam: nō quod re uera ignoret: sed p̄ dolore non libet dicere. Exitū: quo piit Pompeius. Quintū: cū. M. Antonio. In nostrā etatē: supiora sicut hoc p̄sens. Primū: cetera ex dissensiōe nata sūt: & ciuiū p̄tentiōe: in hoc uero oēs p̄sentitūt: & idē uolūt. i. p̄sequēdū ē

Hasta Cæsaris: hoc idem Cicerone ipse in officiis. Quintus Fufius Calenus: is senator erat & sub pacis suadende pretextu Antonium defendebat. Fuit autem in partibus Cæsaris bello civili & Ciceroni parum amicus ut in epistolis ad Atticum pluribus cognoscitur locis. Semel enim pacem defendi: quasi dicat non semel: sed pacem semper defendi: & otio studui: probat errare Calenum: quoniam ea pax quam suadet: seruitus potius sit.

Possit: scilicet iniustum esse.

Antea: dominante Cæsare: cui charus fuit Fufius. De illo homine: Cæsare. De belua: Antonio. At qui es? sic dicebat Calenus. Quid interest iter te & illos: qui malis fauet: is non nisi malus censi potest. P. Nasica: is est qui uir optimus a senatu est iudicatus: & ob insignem prudentiam Corculum appellatus. P. Scipionis africanus superioris patruelis frater: CN. Scipionis qui in Hispania una cum Pu. fratre cecidit filius: Tiberium Gracchum africanus ex filia nepotem: tribunum. ple. q. p. nitiosas leges tulit: & progare sibi magistratum uolebat: omniaque aduersus nobilitatem moliebatur: Mutio consule segnitè cessante: praefatus ut se quicunque salutem rem. uellet: sequeretur: persecutus in capitolium oppressit.

hasta Cæsaris. P. C. multis improbis & spei affert & audaciam: uiderunt enim ex modicis fieri repente diuites. Itaque hastam semper cupiunt uidere in nostris bonis imminet: quibus omnia pollicetur Antonius. Quid nos nostris exercitibus? quid pollicemur: multo maiora atque meliora: scelerum enim promissio: & iis qui expectant: perniciofa est: & iis qui promittunt. Nos libertatem nostris militibus: iura: leges: iudicia: imperium orbis terrarum: dignitatem: pacem: otium pollicemur. Antonii igitur promissa cruenta: tetra: scelerata: diis hominibusque iniusta: nec diuturna: neque salutaria. Nostra contra: honesta: integra: gloriosa: plena laticiae: plena pietatis. Hic mihi etiam. Q. Fufius uir fortis ac strenuus amicus meus pacis comoda commemorat: quasi si laudanda pax esset: ego idem facere comode non possem? semel. n. pacem defendi non semper otio studui: quod cum omnibus bonis utile est: tum praecipue mihi. Quem. n. cursum industria mea tenere potuisset: sine forensibus causis: sine legibus: sine iudiciis: quae esse non possunt civili pace sublata. Sed quae so Calene quid tu fuit utem pacem uocas? Maiores quidem nostri non modo ut liberi essent: sed etiam imperarent: arma capiebant: at tu arma abiicienda censes: ut seruiamus. Quae causa iustior est belli gerendi: quam seruitutis depulsio? in qua & si non sit molestus dominus: tamen est miserrimum posse: si uelit. Imo alia causa iusta ac necessaria est: nisi forte ad te hoc non pertinet: quod te sotiū fore speras dominationis Antonii: in quo bis falleris: primum quod tuas rationes communibus anteponis: deinde quod quicquam stabile in regno: aut iucundum putas: non si tibi antea profuit: semper proderit. Quin etiam de illo homine queri solebas: quid te facturum de belua putas? atque es qui semper pacem optaris: semper omnes ciues saluos uolueris: honesta ratio: sed ita si bonos & utiles & R. P. ciues sine eos qui natura ciues sunt: uoluntate hostes: saluos uelis: Quid tandem interest iter te & illos? Quid propter tuum quo utebar sene adolescens? homo seuerus & prudens non primum omnium ciuium. P. Nasica qui tyberium gracchum interfecit dicebat?

PHILIPPICA OCTAVA

Eius uirtute: consilio: magnitudine animi: liberatam. R. P. arbitrabas. Quid nos a patribus num aliter accepimus? Ergo is tibi ciuis: si temporibus illis fuisset: non probares: quia non omnes saluos esse uoluisset? q. L. Opimius Consul uerba fecit de. R. P. de ea re ita censuerunt uti Opimius Consul. R. P. defenderet. Senatus hæc uerbis: Opimius armis. Num igitur eum: si tum esses: temerarium ciuem: aut crudelē putares? Aut. Q. Metellum: Cuius quattuor filii Consulares. P. Lentulum principē Senatorem. Quid complures alios sumos uiros qui cū. L. Opimio Consule armati Gracchum in Auentinum persecuti sunt? quo in praelio Lentulus graue uulnus accepit: interfectus est Gracchus. & M. Fuluius consulares. Eiusque duo adolescētuli filii. Illi igitur uiri uituperandi: non. n. ciues omnes saluos esse uoluerunt. Ad peiora ueniamus. C. Mario. L. Valerio Consulibus Senatus. R. P. defendendam dedit: L. Saturninus Tr. Pl. Glaucia Praetor est interfectus: omnes illo die Scauri: Metelli: Claudii: Catuli: Scoula: Crassi: arma sumpserunt: nunc autem Consules illos: aut clarissimos uiros uituperandos putas? Ego Catilinam perire uolui: num tu qui omnes saluos uis: Catilinam saluū esse uoluisti? hoc interest Calene iter meam sententiam: & tuam. Ego nolo quēquam committere: ut morte mulctandus sit: tu etiam si commiserit conseruandū putas. In corpore si quid eiusmodi est: quod reliquo corpori noceat: uri ac secari patimur: ut membris aliquid potius quā totū corpus itereat. Sic in. R. P. corpore: ut totū saluū sit: quicquid est pestiferum amputetur. Dura uox: multo illa durior: salui sint in partibus: scelerati: impii: deleantur in ceteris: honesti: boni: tota. R. P. uno in homine. Q. Fusi fateor te uidisse plusquam me. Ego. P. Clodium arbitrabar perniciosum: ciuem sceleratum libidinosum impiū audacem faciosum. Tu contra sanctū tēpatū in ceterū modestū: retinendū ciuem & optandū. In hoc uno te plurimū uidisse: multū me errasse: concedo. Nam me tecum iracūde agere dixisti solere: non est ita. Vehementer me agere fateor: iracūde nego: omnino irasci

Nū aliter: quā per te & dicebat & sciebat. Non omnes: quia uoluisset perire Tiberiū. Quod. L. Opimius: cū. T. Gracchus & ipse Tr. Pl. ea crassaret uia quā frater Tiberius Crassatus fuerat: & de ea re. L. Opimius consul rettulisset: censuerunt scatores ut uideret ne quid respu. detrimenti caperet: is Caiū quā armata familia Auentinum occupauerat iussit: & fugientem uel sua uel serui manu iter fecit. Aut. Qu. Metellum: omnes armati cū. L. Opimio Gracchum persecuti sunt. Qu. Metellus: quā deuicta Macedoia Macedonicus est agnoscat? quatuor filiorum per supremo tempore hueris eorum ad sepulcrā latet: ex quibus prior unus: duo consulares: duo triumphales: unus celsior: auctor Pl. P. L. L. lib. de claris oratoribus meminit Ci. M. Fuluius: loti eiusdem furoris. Ei: Fuluii Flacci. C. Mario: quā fuit septies consul & arpinas. L. Apuleius laturninus seditionū egit tribuatus: multas inuito scatu leges tulit: Nouiū competitorē occidit. Qu. Metellus Numidicū quā in suas leges non iuraret in exiliū abire compulit Tertio tribunus reffectus est: a Mario perule tandem senatus auctoritate armato in capitolio una cū Glaucia eiusdem furoris socio obfessus est: cūque se eidez Mario deditisset: minime seruata fides est: Glaucius fracta ceruix: Apuleius cū in curiā sugisset: lapidibus & tegulis interfectus est: caput eius a Rabirio quodam scatore in ludibriū per quina circulatum est. Omnes illo die: hæc omnes nobilissime & illustrissime romæ fuere familie. Consules illos: C. Mariū & L. Valerium.

Vri ac secari patimur: Qui. S. imedicabile uulnus gentis recidendum est: ne per sincera trahatur.

Dura uox: hæc mea. Vno in homine: P. Clodio. totus autem hic sermo ironicus est. Vehementer: cū prætoris: & dicendi genere peritatorum: animo uero sedato & leni.

Tu illi: Antōio. Coloniā: Mutinā. Vineę: instrumētūz militare uinea ē: Crates. s. uimi neq; terra & arborū ramis opte: sub qbus milites latent: muros hostiles ariete demoliētes & ab saxis tuti: quę expugnaculis deiiciunt. Tres pncipes: tres legatos: de qbo iā dictū. Et qdē quo melior: ad P. C. pueritur: quo melior senator uideat. Fufius: negat se Antōio amicū eē: dicēs eū. s. Antoniū uenisse ptra se reū hoc ē accusatum aliqñ & reū factū cūz suo magno ipsius Antoni. s. beneficio: qui subornatus i Fusiū & pductus: magni iccirco aliqd cōsecutus eēt. Vide quāta sit caritas patrię: oīa ironice & cū derisu: in contrariū enim uertitur sensus uerbog: Massiliēses Cēsare ociso quę uictor ille ademerat re petitū uenerāt a senatu: Cicero ad Atticū in epistola. Massiliensibus sua reddis: hęc armis quę q̄ firma habeamus: ignoro: restitui fortasse possunt: auctoritate non possunt. Quintus Fufius impugnabat: Cicero Massiliensibus aderat & defendebat ac iuuabat quātū poterat: iccirco acerbitate nūc Fufii in amicissimā populo ro. ciuitatē iuadit. Hōi: antōio q ptra eū reū uenerat. Triūphus: de quo iqt in offi. Cicero. Itaq; uexatis & pditis ceteris natiōib; ad exemplū amissi impij portari in triūpho Massiliā uidimus: & ex ea urbe triūphari: sine q̄ nūq nri ipatores ex trāsalpinis belis triūpharūt. Illis massiliēsis. Remittebat: quotidie leuior fiebat. Popularis: populo fauēs: & eius gratiā colligere studēs. Vt nūc sis popularis: rē populo gratā facias: & in Antoniūz quē populus odit potius dicas q̄ defendas. Geneti: Panse consulis: qd ex epistola ad Brutū colligo ubi iqt Cicero: Erat pgeterea in senatu

amicis non temere soleo: ne si merent qdē. Itaq; sine uerborū contumelia a te dissentiri possum: si ne animi summo dolore non possum. parua est enim mihi tecū haud parua de re dissensio. Ego huic uel illi uidelicet faueo. Tu illi imo uero ego. D. Bruto faueo: tu. M. Antonio: Ego conuare coloniā percupio: tu expugnare studes. an hoc negare potes qui omnes moras iterponis: quibus infirmes Brutus? Melior fiat Antonius? quousq; n. pacem dicis uelle te? Res gerit: conductæ uineæ sunt: pugnat acerrime: qui itercurrerent: misimus tres Principes ciuitatis. Hos cōtempnit: reiecit: repudiavit Antonius: tu tamen permanes constantissimus defensor Antoni. Et quidem quo melior Senator uideat: negat se illi amicum esse debere: cū suo magno beneficio reū uenisse eum contra se. Vide quanta caritas sit patrię: cū homini sit iratus: tamē. R. P. causa defendit Antoniū. Ego te cum in Massiliēses tam sis acerbis Fusi nō animo & quo audio: quousq; n. Massiliā expugnabis? ne triumphus qdem finem fecit belli: per quem sublata est urbs ea sine qua nunq ex Transalpinis gentibus maiores nostri triumpharūt. Quo qdēz tpe. P. R. igemuit: quanq proprios dolores suarū rerum omnes habebant: tamē huius ciuitatis fidelissimæ miseras nemo erat ciuis qui a se alienas arbitraret. Casar ipse qui illis fuerat iratissimus tamē propter singularem eius ciuitatis grauitatē & fidem quotidie aliquid iracūdiæ remittebat. Te nulla calamitate Ciuitas sua satiare tam fidelis pōt: Rursus iam me irasci fortasse dicis. Ego autem sine iracundia dico: ut omnia: nec tamē sine dolore. Neminem illi ciuitati inimicū esse arbitror: qui amicus sit huic ciuitati. Excogitare quæ tua ratio sit Calene non possum: antea detertere te ne popularis esses non poteramus: ut nunc sis popularis exorare non possumus. Satis multa cū Fufio: ac sine odio omnia: nihil sine dolore. Credo autē qui generi querelam moderate ferat: & quo animo laturum amici. Venio nunc ad reliquos Consulares: quorū est nemo: iure meo hoc dico:

PHILIPPICA OCTAVA

qui non mecum habeat aliquam cōiunctionem gratiæ: alii maximam alii mediocrem: nemo nullam: q̄ hesternus dies nobis cōsularibus dico turpis illuxit. Iteꝝ legatos. quid! ille faceret iducias! ante Cons. oculosq; legatorꝝ tormētis Mutinæ uerberauit: opus ostendebat: munitiōemq; legatis ne punctū qdem temporis cuꝝ legati adessent oppugnatio respirauit. Ad hūc legatos! cur! an ut in eorꝝ reditu uehemētius pertimescatis! Equidem cum antea legatos decerni nō cēsuisseꝝ: hoc me tñ consolabar: quod cū illi ab Antonio contēpti & relictī reuertissent: dixissentq; Senatui non modo illum e Gallia nō discessisse ut censuimus sed ne a Mutina qdeꝝ recessisse: potestātē sibi. D. Bruti conueniēdi n̄ fuisse: fore ut oēs inflammati odio excitati dolore armis æquis uiribus. D. Bruto subueniremus. Nos & languidiores facti sumus. Postq̄ Antonii nō solum audaciam & scelus sed etiam insolentiam supbiamq; p̄speximus Vtinam. L. Cæsar ualeret. Seruius Sulpitius uideret: multo melius hæc agerent a tribus: q̄ nūc agunt ab omnibus. Dolenter hoc dicam: potius q̄ cōtumeliose deserti: deserti inq̄ sumus. P. C. a Principibus: sicut iam sæpe dixi: omnes in tanto periculo: qui recte & fortiter sentient erunt cōsulares. Animuꝝ nobis afferre legati debuerunt: timorem attulerunt: quanq̄ mihi quidem nullū unq̄ timorem! quanuis de illo ad quem missi sūt bene existimēt: a quo etiā mandata acceperunt. Pro dii imortales ubi est ille mos: uirtusq; maiorum! C. Pompilius apud maiores nostros cum ad Antiochū Regeꝝ legatus missus eēt & uerbis Senatus nunciasset: ut ab Alexandria discederet quam obsidebat: cuꝝ tempus ille differret: uirgula stantem circumscripsit: dixitq; se non antea renuntiaturꝝ Senatui: nisi prius sibi respondisset: qd facturū esset: q̄ ex illa circūscriptione excederet. P. ræclara. n. Senatus facie secuz attulerat auctoritatem. R. P. Cuius qui nō paret: non ab eo mandata accipienda sunt. Sed ipse est totus repudiandus. An ego ab eo mandata acciperē: qui Senatus mandata cōtemneret! aut ei cū Senatu q̄cūq;

Pansa satis uehemēs & acer: cū in ceteros huius generis: tum i socer: conquestus in senatu lōga orōne de Caleno fuerat Pansa q̄ Antonio faueret. Iteruꝝ legatos! scilicet censuerūt mittendos ut tētaretur: possent ne proficere qui mitteretur: postq̄ nihil profecerant qui missi p̄us fuerant. Quid! suspendēdū est: & cum indignatione p̄nuntiandum. Ille: Antonius: q̄si dicat minime faceret inducias.

Ante cons. Hirtii. Respirauit: intermissa est. Adhuc legatos: scilicet mittemus. Sibi: ipsis legatis. Cōueniēdi: colloquendi. L. Cæsar: unus ex legatis. Ser. Sulpitiꝝ: q̄ mortuus est in legatiōe. A tribꝝ: nobis q̄ a uobis oibus. Nullum unq̄ timorem attulerūt: nā hæc p̄guderāt: & timuerāt mea sponte prius. C. Pompilius: is a senatu legatus ad Antiochū missus ut bello quo Ptolemēū laceflabat abstineret eū ad eū uenisset atq; is prompto animo & amicissimo uultu dextram ei porrexisset: inuiceꝝ illi suā porrigere noluit. Sed tabellas senatus consultum continentes tradidit: quas ut legit Antiochꝝ: dixit se cum amicis collocuturꝝ: indignatus Pōpilius q̄ aliquā moram interposuisset: uirga solū quo insistebat denotauit: & prius inquit q̄ hoc circulo excedas: da responsum: quod senatus referam. Continuo rex affirmauit fore ne ampliꝝ de se Ptolemēus conquereretur: ac tum demū manū eius Pōpilius tāq̄ solius apprehendit. Liuius auctor libro. xlv. ab urbe condita. Valerius libro sexto: titulo de grauior dictis aut factis.

Cotulā: hūc i epistolis quoq;
ad Atticū noiat & cū stomacho
edilitiū uocat. Serui publi-
ci: quib⁹ in munere edilitio ute-
batur res publica. Vtrāq; gal-
liam Cisalpinā & Macedoniaz.

Remitto: quali sui iuris eēnt.

Impudens is sit: quoniā con-
tra rēpu. arma sumpserē. De-
derit: prius. nā agros diuilerat
quibus uoluerat. Cauet: pro-
spicit: consulit. cautū uult eē il-
lis quibus agros assignauerat.

Pugnaces: ironice. Mane-
ant: rata sint. Septē uiris: quos
diuidundis agris p̄fecerat.

Nū aut: ironice & cum deri-
su. Iudiciaria: qua etiam cen-
turionibus iudicia communica-
uerat. Comatā: quē ē trās alpis
in tres p̄tes Gallia diuisa ē: Bel-
gicam: Celticam: quē & Lugdu-
nensis dicitur: & aquitaniā quē
quondam Aremonica uocata ē
Narbonēsis enim: quē interno
mari alluitur: amne Varro ab
Italia discreta: alpiūq; iugis a
reliqua gallia: Brachata noiat:
subiecta ipsis montibus & Ra-
uennā usq; producta togata ē.

Acidaliā: lege de rebus ue-
neris: nam Acidalia Venus est
dicta ab Acidaliō fonte i orcho-
meno Macedonię: q̄ ei & mulis
dicatus ē: q̄q; & propriū potest
esse decurionis cuiuspiā corru-
ptissimi. Esse malo: q̄ aliquid
dicere.

cōmune iudicare: q Imperatorem. P. R. Senatu
prohibente obsideret! At quæ mandata! qua arro-
gantia! quo stupore! quo spiritu! Cur aut ea le-
gatis nostris dabat! Cum ad nos Cotulam mitte-
ret Ornamentū atq; arcem amicorū suorū homi-
nem adilitiū. Si uere tū fuit ædilis: Cū cū iussu
Antonii in cōuiuio sui publici loris ceciderūt.
Atq; modesta mandata fert! iis sumus. P. C. qui
q̄q; huic negemus! Vtrāq; p̄uinciam inquit re-
mitto: exercitū depono. P̄riuatus esse nō recusor!
Hæc sunt. n. uerba: redi ad se uidet: omnia obli-
uiscor: in gratiam redeo. Sed quid adiungit! si le-
gionibus meis: & si equitib⁹: & si cohorti prætō-
riæ prædam agrūq; dederitis. His etiam præmia
postulat quibus ut ignoscat: si postulet ipudens
simus uideat. Addit præterea quos ipse cū Do-
lobella dederit agros teneant ii quibus dati sunt.
Hic est Campanus ager & Leontinus! quæ duo
Maiores nostri annonæ p̄fugia ducebant. Cauet
mimis aleatoribus lenonib⁹ Cafoni etia: & Saxe
cauet: quos centuriōes pugnaces: & lacertosos in-
ter mimorū & mimarū greges collocauit. Postu-
lat præterea ut Chirographorū & cōmentariorū
sua collegarūq; sui decreta maneant: qd laborat: ut
habeat q̄ q̄q; mercat⁹ est: si quid accepit: habe-
at q̄ uēdidit: & ne tangantur ratiōes ad opis: id est
ne sestertiū septies milies recuperet: ne fraudi sit
Septem uiris quod egissent. Nūcula hoc credo
admonuit. Verebatur fortasse ne amitteret tan-
tas clientelas. Gaueri etiam uult iis q̄ secum sūt:
q̄quid contra legē cōmiserint. Mustela & Ty-
roni prospicit: de se nihil laborat. Quid. n. cōmi-
sit unq; num aut pecuniam publicam attigit! aut
hominem occidit! aut secum habuit armatos! S;3
quid est: q̄ de iis laboret! Postulat. n. ne sua iudi-
ciaria lex abroget! quo ipetrato: qd ē qd metuat
an ne suorū aliq; Acidaliā decurio condēnetur!
Neq; tñ nos urget mandatis plurib⁹: remittit ali-
quantū: & relaxat. Galliam inquit remitto. Co-
matam postulo: ociosus uidelicet esse malo: cū
sex legionibus inquit iisq; suppletis ex. D. Bru-
ti exercitu: non modo ex delectu suo tandiuq;

PHILIPPICA OCTAVA

ut obtineat q̄ diu. D. Brut⁹. C. Cassius cōsules
pro ue Consules prouintias obtinebūt: uel p̄cō/
sul huius comitiis. C. frater eius: est. n. ann⁹ ut
repulsam tulit: ipse aut ut qnquēniūz inquit ob
tineant. At istud uetat lex Cæsaris & tua. Hæc
tu mandata. L. Piso & tu. L. Philippe Principes
Ciuitatis nō dico quo animo ferre uerz auribus
accipere potuistis? Sed ut suspicor: terror erat q/
dam: nec uos ut Legati apud illū fuistis: nec ut
consulares: nec uos uestram nec. R. P. dignita/
tem tenere potuistis: & tamen nescio quo pacto
sapiētia quadam credo qd̄ ego nō possū n̄ mira/
ri nimis irati reuertistis: uobisqz. M. Antoni⁹ ni/
hil tribuit: Clarissimis uiris legatis. P. R. Nos
quid non legato Antonii Cotule cōcessimus? cui
portas h⁹ urbis patere ius n̄ fuit: huic hoc tēplū
patuit. Huic aditus in Senatū fuit: huic externo
sententias nostras ī codicillo & omnia uerba refe/
rebant: huic etiam se sūmis honorib⁹ hi cōtra di/
gnitatez suam uēditabant. O dii īmortales q̄ ma/
gnū ē personam ī. R. P. tueri principis: quæ n̄
animis solum debet: sed oculis seruire ciuiūz do/
mum recipere legatū hostium: in cubiculūz ad/
mittere: & reducere hominis est nihil de dignita/
te: nimium de periculo cogitantis. Quod autem
est periculum? Nam si maximū in discrimen ue/
nietur: aut libertas parta ē uictori: aut mors ex/
posita uicto: quoz alterum optabile est: alterūz
effugere nemo potest: turpis autem fuga mortis
omni est morte peior. Nam illud quidez n̄ addu/
cor ut credam: esse quosdam q̄ inuideant alicui⁹
constantia & laboribus: qui eius p̄petuam ī. R.
P. adiuuanda uoluntatē & a Senatu: & a. R. P. p̄/
bari moleste ferant. Omnes quidem id facere de/
beamus eaqz erat nō mō apud maiores nostros
sed etiam nuper sūma laus Consularium uigila
re cogitare: adesse animo: semper aliquid pro. R.
P. aut facere: aut dicere: Ego. Q. Sceuola? Au/
gurem memoria teneo bello Marfico: cum esset
sūma senectute & perdita ualitudine quotidie si/
mul atqz luceret: facere omnib⁹ conueniendi sui
potestatez: neqz eū quisq̄ illo bello uidit ī lecto:

Pro ue consules: & p̄consu/
les postq̄ finito consulatu abie/
rūt in puincias. Pro consul
hui⁹ comitiis. C. frater ei⁹: quez
Antonius comitiis suis p̄consu/
lē fecit: hoc ē cui puinciā dedit
Macedoniam sua auctoritate: &
religiosa illa prouincia: forti/
tione: ut tertia philippica dictū
est. Repulsam: cōsulatus: &
tamen puinciā ei. M. Antoni⁹
consularem dedit. Lex Cæsa/
ris: de prouintiis de qua dictum
prius. Et tua: quia Anton us
spatium ei progabat: sed nō qn/
quēni. L. Piso & L. Philip/
pes: ii legati cū. L. Cæsare & Ser/
uio Sulpitio ad Antoniuūz missi
fuerant. Templum: ubi habe/
batur senatus. Referebāt: q̄
Antonio fauebant: senatorz sen/
tentias referebāt in codicillos
hoc est libellis mandabāt & de/
scribebant: dabātqz Antonii ad
senatum legato cotulę. Sum/
mis honoribus: scilicet functi.

It: Antonio fauentes. Ven/
ditabāt: uēdere & addicere quo/
dāmodo uidebantur. Perso/
nam: decore. Legatū: Cotulā
Reducere: honoris gratia &
deducimus domo in forū: & re/
ducimus domū. Altez: liber/
tatem adipisci. Nam illud q̄/
dem: occurrit quēstioni & fieri
hoc timore dicit suspicari: non
inuidia ali qua in se. Qu. Scē/
uolā: is est de quo ī Lelio. Qu.
Muti⁹ augur scēuola. fuit autē
P. fili⁹: eo p̄ceptore iuris ciuilis
ulus ē Cicero: qd̄ ip̄e tradit li.
de claris oratoribz: An̄ Syllam
& Qu. Pōpeiū cū Crasso p̄sula/
tū gessit: quo cū etiā cēsura fū/
ctus ē. Pōti. erat maxi. cū maria/
na clade in senatu occisus ē: &
fluuiio imersus. Liui⁹ li. lxxxvi.
in uestibulo Vestę dū fugeret
tradit necatū. Bello marfico:
qd̄ p̄tra Marfos gestū ē: tpe bel/
li socialis: qd̄ & italicū dī: cū di/
uersis ī locis bella Italię popu/
li ob negatā cinitatē p̄citauere.

Marſis & Latinis duce Pope-
dio initium faciētibus ultra Pi-
cenum ſunt Marſi & Peligni: &
quibus plura Strabo. Alteri
us: meo. Iam ſexennio: iā ſūt
anni ſex ex quo pugnari cū Iu-
lio ceptum a Pompeio & bonis
omnibus pro libertate: cōpoſi-
tis rebus tribus annis impauit
ceſar. paulo amplius quattuor
ſuperſtes Pompeio fuit. Diu-
tius: tres ānos & amplius. Ca-
ptiui frugi: nam captiui ſi frugi
& induſtrii fuerint: etiam citius
ſolent dimitti & liberi fieri.

Hoc honore: qui conſulatuſ
geſſere: nam mutante veſtē po-
pulo & ſaga ſumentes: cōſulares
togam retinebant: idq; eorū ho-
nori tribuebatur. Noſtri ho-
noris inſignia: nos aliis ſagatis
in conſulari veſte. Huic ho-
ſti: Antonio. Prę ſe ferat: ap-
te oſtendāt: ac minime diſſimu-
lent. Legatū Antonii: L. Va-
rium qui & ipſe uenerat cū Co-
tula. Prohiberi: hoc enī ſua
debat Cicero nō permittendū
ut rediret Vari⁹: qui Cotula co-
gnominabatur. Fraudi ſit:
poenę. Quaq; quocūq; die:
quando eis libuerit.

ſenexq; & dedilis primus ueniebat in Curiaſ: hu-
ius induſtriam maxime equidem uellem ut imi-
tarent ii: quos oportebat. Secundo auteꝫ loco ne
alterius labori inuiderēt: Et enim .P. C. cum in
ſpem libertatis ſexennio ſimus iꝑreſſi diutiusq;
ſuitutem ppeſſi q̄ captiui frugi & diligētes ſolēt
quas uigilias: quas ſollicitudines: quos labores li-
berandi. R. P. cauſa recuſare debemus: Eqdē. P.
C. quanq̄ hoc honore uſi togati eſſe ſolent cum
eſt in ſagis ciuitas: ſtatui tamē a uobis ceteriſq;
ciuib⁹ in tanta atrocitate temporis: tantaq; per-
turbatiōe. P. R. non diſferre ueſtitu. Non enim
ita gerim⁹ nos hoc bello conſulares ut æquo ani-
mo. P. R. uiſurus ſit noſtri honoris iſignia: Cū
partim e nobis ita timidi ſint: ut omnem ii. P. R.
beneficioꝝ memoriam abicierint: partim ita a. R.
P. auerſi ut huic hoſti ſe fauere prę ſe ferant. Le-
gatos noſtros ab Antōio deſpectos eſſe & irriſos
facile patiantur. Legatū Antonii ſubleuatuſ ue-
lint. Huic enim redituꝫ ad Antoniū prohiberi
negabant oportere: & in eodem excipiendo ſentē-
tiam meam corrigebant: quibus geram morem?
Redeat ad imperatorem ſuum Varius: ſed ea le-
ge ne unq̄ Romam reuertatur. Ceteris autem ſi
errorem ſuum depoſuerint: & in. R. P. gratiam
redierint: ueniam & impunitatem dandaſ puto.
Quas ob res ita cenſeo: Eorū qui cum. M. Anto-
nio ſunt: qui ab armis diſceſſerint & aut ad Pan-
ſam aut ad Hirſcium. Cōſſ. aut ad Decium Bru-
tum Imperatorem. Con. deſignatum Aut ad. C.
Caſarem pro .P. R. ante idus martias adierūt eis
fraudi ne ſit q; cuꝫ. M. Antonio fuerint. Si quis
eorum qui cum. M. Antonio ſunt: fecerit: Quo
honore: prēmio ue quis dign⁹ eſſe uideatur? uti
C. Panſa: Hirſcius conſul alter: ambo ue ſi eis ui-
deatur. de eius honore: prēmio ue primo quoq;
die ad Senatuꝫ referant. Si quis poſt hac ad An-
toniuꝫ proſectus fuerit prater. L. Variuꝫ Se-
natuꝫ extimaturuꝫ eum contra. R. P. feciſſe.

Finis Philippię octauę.

PHILIPPICA NONA

Eruius Sulpitius q̄ primū in orādo: aut certe optimū post. M. Tulliū locū tenuit: cū aliq̄. Qu. Mutiū Sequolā de re amici sui p̄suluiss; & de iure semel sibi atq; iteꝝ interrogāti: ille r̄ndisset: neq; tñ p̄cepisset: dixissetq; Mutius: Turpe eē Patritio & cās orāti ius in quo uersare: ignorare: uelut cōtumelia cōmot⁹ iuri ciuili operā dedit: euasitq; oīs hūani & diuini iuris pitissim⁹. Cicerōi extitit admodū familiaris: qd̄ & ei⁹ ad Ciceronē & Cicerōis ad eū indicāt episto lē. Et si aliq̄ qñq; iteruenit offē sio. Sed tūc p̄cipue: cū. L. Mure nā ab eo reū factū defendit Ci cero. Legat⁹ cū. L. Philippo: & L. Pisonē ad. M. Antoniū Mu tinā & D. Brutū p̄sulē designa tū obsidētē: cū aduersa tenere: ualitudine: p̄fect⁹ ē: sed pene i pulsus nō tñ iuitus: ut reipu. si posset: prodesset. puenit qdē ad Antoniū añq̄ tñ mādāta expōe ret senat⁹ discessit e uita. Adū ē i senatu de eo honorando: cūq; statuā ei ponēdā cēseret Cicero plures & i p̄mis. P. Seruili⁹ nō statuā: sed sepulchro hōrandū ducebāt: legēq; illis dūtaxat q̄ interfecti i legatiōe fuisset: statuā poni uelle asserēbāt: Cōtradicit Cicero: & eque ponēdā oīb; q̄ i legatiōe mortui eēnt: maiores lege pbat sensisse. Exordit⁹ p̄ de sideriū hoīs defūcti & p̄ adēptū cōmodū: sed breuissime narrat & qdē aptissime subiicit deinde diuisiō: quā plures & p̄ncher rime sequūt p̄batiōes & refuta tiōes ēt additis p̄ exēpla exor natiōib;.

.M. T. C. i. M. Antōium Philippica Nona.

Ellem dii immortales fecissent. P. C ut uiuo potius. Ser. Sulpitio gratias ageremus: q̄ mortuo honores quære remus. Nec uero dubito quin si ille uir renuntiare legationē potuisset & reditus eius uobis gratus fuerit: & R. P. Salutaris futurus. Nō qd̄. L. P. Philippo & L. P. Pisoni aut studium aut cura defuerit in tanto officio tantoq; mune re: Sed cū Seruius Sulpitius ætate illis añiret: & sapientia oīb;: subito erept⁹ totam legationem orbam: & debilitatam reliquit. Quod si cuiq̄ iu stus honos habitus est i morte legato: i nullo iu stior q̄ in Seruio Sulpitio reperiet. Cateri q̄ in le gatiōe mortē obierunt: ad incertū uitæ periculū sine ullo mortis metu profecti sunt. Ser. Sulpi tius cū aliqua pueniendi ad. M. Antonium spe profectus ē: nulla reuertendi. Qui cū ita affect⁹ esset: ut si ad grauē ualitudinem labor is accessis set: sibi ipsi diffideret: nō recusauit quomin⁹ uel in extremo spiritu si quaz opē. R. P. ferre poss;: experiret: itaq; nō illū uis hyemis: non niues: nō longitudo itineris: nō asperitas uiar;: non morb⁹ ingrauescēs redardauit: Cumq; iam ad congres sum colloquiūq; eius peruenisset: ad quem erat missus: in ipsa cura & meditatiōe obeūdi sui mu neris excessit e uita: Vt igitur alia sic hoc Pansa præclare q̄ nos ad ornandū. Ser. Sulpitiū cohor tatus es: & ipse multa dixisti copiose de illius lau de: quibus a te dictis nihil præter sententiam di cerem nisi. P. Seruilio respondendū putarē: qui hūc honorem statuā nemini tribuendū censuit: nisi qui ferro esset in legatione interfectus. Ego autem. P. C. sic interpretor sensisse Maiores no stros ut causam mortis cēsuerint: non genus esse querendū. Etenim cui legatio ipsa mortis causa

Ad incertam: ea metuentes q̄ metuere oēs p̄nt. Nulla reuer tēdi: graui ualitudine opp̄ssus & ui morbi. Ita affectus eēt: ita sese h̄ret. Sibi ipsi diffide ret: spem de uita sua n̄ haberet. Obeūdi sui muneris: exequē di. Qui hunc honorem sta tui: diuisiō est.

IN M. ANTONIVM

Eorum maiorum. Larres Tolūnius: fidene stadiis. xl. ab urbe distabāt: ciuitas olim magna & populo frequēs rōanorum etiā colonia. Hęc ad Lartē Tolūniū Veientiū regē defecere: quatuor missi sūt a senatu legati quos Cicero inferi⁹ nōiat: q̄ noui p̄siliū cām quererēt: eos fide nates Tolūnii iussu occidere. Tribūis militū p̄sulari p̄tate. Qu. Cincinato Cincinnati filio M. Aemilio. L. Iulio: statue legatis p̄ rostris positę sūt. Ipse Tolūni⁹ postea cū Cor. Cossio p̄gressus cēsus ē: ei⁹ opima spolia Ioui feretrio relata: auctor Liui⁹ li. iiii. ab urbe cō. CN. Octauii: C. Rufus uir quęstorius. CN. & C. p̄creauit a q̄b⁹ duplex octauiorū familia defluxit: CN. & deinceps ab eo reliq̄ oēs functi sūt hōrib⁹ sūmis at C. eiusq̄ posterī i equestri ordine usq̄ ad Cęsarī Augusti patre p̄stiterē. Et. CN. q̄dē Octauii legendū ē. aliter cū historia nō p̄sonaret. Sed id admiror q̄d ap̄ Pli. scriptū inuenio li. 34. na. hi. his uerbis. Nō p̄teribo CN. Octauiū ob unū uerbū quo regē Antiochū datū se r̄nsū dicentē uirga quaz tenebat forte circūscripsit: & p̄us q̄ egredere tur circulo illo r̄nsū dare coegit: in q̄ legatiōe interfecto sc̄at⁹ statuam poni iussit q̄ oculatissimo loco i rostris. nā circūscriptum uirga a. C. Pōpilio Antiochū in superiore philippica dicit Ci. Sed p̄fecto hic Octaui⁹ nepotē Antiochi missus ad explorandos regū Asię aios circūscripsit: pōpiliū exēplū secut⁹ q̄ autē Antiochū circūscripserat. Nouitati: noui. n. erant quorū maiores m̄gratū nō gesserat. Nepotē: Antiochū eodē nōie appellatū quo au⁹. Laodiceę: i media ciuitas fuit Laodicea nōie a Macedōib⁹ p̄dita. altera in maiori Phrygia & urbiū phrygiarū maxia: de q̄ hic loq̄r Cic. Lycos fluuiū p̄xia ē q̄ ex Cadmo p̄flu it mōte: urbi ipi iminēte. auctor Strabo. Gymnasiū uero loc⁹ ē: ubi uariis ludis exerceri iuuentus solebat γυμνασιον enī exerceo ē: & γυμνασιον i uo exercitationū corpis p̄ceptor: pueros & adolefcētes instruēs. A quodam leptine: Antiochi iussu. Sola restaret: nam familia pene

fuiſſet: eius monumentū extare uoluerunt: ut in bellis periculosis obirent homines legatiōis munus audatius. Nō igitur exempla maiorum quærēda: sed cōsiliū est eorum a quo ipsa exēpla nata sūt Explicandum. Larres Tolūnius Rex Veientum quattuor legatos. P. R. Fidenis interemit quorum statuae in rostris steterunt usq̄ ad nostram memoriam: iustus honos: iis enim Maiores nostri qui ob. R. P. morte obierant: pro breui uita diuturnam memoriam reliquerunt. Gn. enim Octauii clari & magni uiri q̄ primus in eam familiam quę postea uiris fortissimis floruit: attulit consulatum statuam uidemus in rostris: nemo enim nouitati inuidebat: nemo uirtutem non honorabat: At ea fuit legatio Octauii i qua periculi suspitio non subesset. Nam cum esset missus a Senatu ad animos Regum. s. perspiciendos liberorum q̄ populorum: maximeq̄ ut nepotem Antiochi Regis qui cum maioribus nostris bellum gesserat: classes habere: elephantos alere prohiberet: Laodicea in gymnasio a quodam Leptine est interfectus. Reddita est ei tum a Maioribus statua pro uita quę multos per annos progeniez eius honestaret. nunc ad tantę familię memoriam sola restaret. Atq̄ & huic & Tullio Clodio & L. Roscio & Sp. Antio & C. Fulcinio qui a Veientum Rege cęsi sunt Non sanguinis qui profusus est in morte s̄ ipsa mors ob. R. P. habita honori fuit. Itaq̄. P. C. si. Ser. Sulpitio casus morte attulisset: dolerem equideq̄ tanto. R. P. uulnere mortem uero eius monumentis & luctu. pu. esse honorandam putarem? Nunc autem quis dubitat: quin ei uitam abstulerit ipsa legatio? secum enim ille mortem extulit: quam si nobiscum remansisset sua cura: optimi filii fidelissimaq̄ cōiugis diligentia uitare potuisset. At ille cum uideret si uestre auctoritati non paruisset: dissimilem se

PHILIPPICA NONA

futurum sui: si paruisset munus sibi illud: pro R. P. susceptū uitæ finem allaturum: maluit in maximo, R. P. discrimine mori: q̄ minus quam potuisset uideri. R. P. profuisse: multis illi i ur-
bibus qua iter faciebat reficiendi se & curandi po-
testas fuit: aderat & hospitū inuitatio liberalis: p-
dignitate sūmi uiri: & eorū hortatio q̄ una erant
missi ad requiescendū: & uitæ suæ consulendū.
At ille pperans festinansq; mandata nostra cōfi-
cere cupiens in hac constantia morbo aduersante
perseuerauit. Cuius cū aduentu maxie pertur-
batus esset Antōius: qd̄ ea quæ sibi iussu nostro
denūciarentur: auctoritate & sentētia. Ser. Sulpi-
tii constituta: declarauit: q̄ odisset Senatu: cum
auctorem Senatus extinctū late atq; insolenter
tulit. Non igit magis Octauium Leptines: nec
Veientium Rex eos quos modo nomiaui: quaz
Ser. Sulpitium occidit Antonius. Is. n. profecto
mortem attulit: qui causa mortis fuit. Quo cir-
ca ad posteritatis & memoriam pertinere arbitror
extare quod fuerit de hoc bello iudiciū Senatus.
Erit. n. statua ipsa testis bellū tam graue fuisse
ut legati interitus honoris mēoria: cōsecut' sit.
Quod si excusationē Ser. Sulpitii. P. C. legatio-
nis obeundæ recordari uolueritis: nulla dubita-
tio relinquet quin honorem mortuo: Cui iniu-
riam uiuo fecimus: faciamus. Vos. n. P. C. gra-
ue dictū est: sed dicendū tamen: uos in quaz. Ser.
Sulpitiū uita priuastis. Quem cum uideretis se
magis morbo q̄ oratione excusantē: non uos qd̄
crudeles fuistis? Quid. n. minus in hūc ordinem
conuenit? Sed cum speraretis nihil esse quod nō
illius auctoritate & sapientia effici posset: uehe-
mentius excusationi obstitistis: atq; eum qui se
per uestrum consensum grauissimū iudicauissz:
de sententia deiecistis. Vt uero Pansa cōsulis ac-
cessit cohortatio grauior q̄ aures. Ser. Sulpitii
ferre didicissent tū filium meq; seduxit: atq; ita
locutus est: ut auctoritatē uestram uitæ se dice-
ret anteferre. Cuius nos uirtutem admirati non
ausi sumus aduersari eius uoluntati: mouebat
singulari pietate filius: non multū perturbatiōi

interierat Ciceronis tempore.

Huic. CN. Octauio. Itaq; est argumentū a minori ad ma-
ius: Si inquit erepto cōmuni ca-
su: non autem reipu. causa mo-
numentis publice ob singula
rem uirtutē honorandum pu-
taren: multo magis nunc plua-
dere: & censere debeo cuz in le-
gatiōe perierit: mortem uero ei
legationem attulisse: & seruari
adhuc in uita nisi profectus eēt
potuisse colligit pluribz. Dis-
similem sui: a sua pristina plu-
tudine uobis parendi discessu-
rum. Is enī profecto: optimā
hanc uiam uocat Fabius cū fi-
nitionem precedit probatio: ut
hic Seruū Sulpitiū ab ātonio
occisū colligit Cicero & i clau-
sulā demū ita finit. Is enim pfe-
cto mortem attulit: qui cā mor-
tis fuit: ergo Antonius occidit.

De hoc bello: Antōiano.

Excusationem: nam morbū
excusabat. Seduxit: seorsum
duxit: alias seducere decipere
est. Nos: ego & filius. Eius:
filiū.

Eius sententię: ut legati mitterentur. Quā misere: quod ipse interpretatur quia ad equitatem semper declinabat: cū sit plerūq; summum ius: sūma iuria. Gratię: gratitudinis.

eius meus dolor concedebat: sed uterq; nostruz cedere cogeatur magnitudini animi oratiōisq; grauitati: cum quidem ille maxima laude & gratulatione omnium uestrum pollicitus est se qđ uelletis: esse facturum: neq; eius sentētię periculum uitaturum: cuius ipse auctor fuisset: quem exequi mandata uestra properantē mane postridie profecuti sumus: qui quidem discedens mecum ita locutus est: ut eius oratio omen fati uideretur. Reddite igitur. P. C. ei uitaz: cui admiſtis. Vita enim mortuoruz in memoria uiuorū est posita: perficite ut is quem uos ad mortem inſci miſiſtis: immortalitatez habeat a uobis. Cui si statuam in rostris decreto uestro statueritis: nulla eius legationis posteritatem inobſcurabit obliuio. Nam reliqua. Ser. ſulpitii uita erit multis pręclarisq; monumentis ad omnem memoriam cōmendata: semper illius grauitatem: cōstantiam: fidem: pręstantiam: in. R. P. tuenda curaz atq; prudentiam omnium mortalium fama celebrabit. Nec uero ſilebitur admirabilis quædam & in credibilis & pene diuina eius in legibꝫ interpretandis: æquitate explicandis ſcientia: omnes q ex omni astate hac in Ciuitate intelligentiam iuris habuerunt: si unum in locum conferantur: cum. Ser. ſulpitio non sunt comparandi. Neq; enim ille magis Iuris consultus q iuſtitia fuit. Itaq; quæ proficiſcebantur a legibus & a iure ciuili semper ad facilitatem æquitatemq; referebat. Neq; conſtituere litium actiones malebat: q controuersia tollere. Ergo hoc statuæ monumēto non eget: habet alia maiora. Hæc enim statua honestæ mortis testis erit: illa memoria uitæ glorioſæ: ut hoc magis monumentum gratiæ ſenatus: q clari uiri futurum sit. Multum etiam ualuisse ad patris honorem pietas filii uidebitur: q quanq̃ afflictuſ luctu non adest: tamē sic animati eſſe debetis ut ille si adestet. Est enī ita affectus ut nemo unq̃ unici filii mortem magis doluerit: q ille meret patris: equidem & ad famam Ser. ſul

PHILIPPICA NONA

pitii filii arbitror attinere: ut uideatur honorem debitum patri praestitisse: quanquam nullum monumentum clarius Ser. Sulpitius relinquere potuerit: quam effigiem morum suorum: uirtutis: constantiae: pietatis: ingenii: filium. Cuius luctus aut honore uestro: aut nullo solatio leuari potest. Mihi autem recordanti Ser. Sulpitii multos in nostra familiaritate sermones: gratior illi uidetur si quis est sensus in morte aenea statua futura: & ea pedestris magis: quam iaurata equestris: qualis. L. Sylla prima statua est. Magnifice enim Seruius Sulpitius maiorum continentiam diligebat: huius saeculi insolentiam uituperabat. Ut igitur si ipsum consulam quid uelit: sic pedestres ex aere statuam tanquam ex eius auctoritate & uoluntate decerno: quae quidem magnum ciuium dolorem & desiderium honore monumendi minuet & leniet atque hanc meam sententiam. P. C. P. Seruili sententia probari necesse est: qui sepulchrum publice decernendum Seruio Sulpitio censuit: statuam non censuit: Nam si mors legati sine exade atque ferro nullum honorem desiderat: cur decernit honorem sepulturae qui maxime haberi potest mortuo? Sin id tribuit Ser. Sulpitio quod non est datum. Cn. Octauio: cur quod illi datum est: huic dandum esse non censet? Maiores quidem nostri statuas multis decreuerunt! Sepulchra paucis. Sed statuae intereunt tempestate uel uetustate Sepulchrorum autem sanctitas in ipso solo est: quod nulla uel deleri neque moueri potest. Atque ut cetera extinguuntur: sic sepulchra fiunt sanctiora uetustate. Augeatur igitur isto etiam honore is uir: cui nullus honor tribui non debitus potest: grati sumus in eius morte decoranda: cui nullam aliam gratiam referri iam possumus. Notetur etiam Antonii nefarium bellum gerentis scelerata audacia. His enim honoribus habitis. Seruio Sulpitio repudiat & reiectaque legationis ab Antonio manebit testificatio sempiterna.

L. Syllae tres statue. L. Syllae dictatoris fuere iuxta: sed minores inquit Plinius libro. xxxiiii Id: sepulturae honorem. Sanctitas in ipso solo est: ostendit longe plus esse sepulchrum quam statuae publice tribuere: quoniam statua pereunte desinit locus ubi posita statua erat cuiusque esse: at uero pereunte sepulchro: locus ipse remanet religiosus: & reuocari in profanum uisum non potest: nam quod sacrum etiam diruto edificio: locus sacer manet: & illato semel mortuo in locum quempiam: religiosus fit locus: quod iureconsulti dicunt digestis titulo de regum diuisione & qualitate

Ita censeo: suam ut cōsuevit subiicit sententiam. Lemonius Rufus: a tribu Lemoni⁹ quē a pago Lemonio appellata est: ad portam Capenam uia latina Nam Rufus a colore dictus est: Sulpitius pronomen est: Sulpitius nomen. Et in Basi: in lapide qui subest statui: & eā sustinet. Questoribus urbanis: erant enim & castrenses & provinciales. Redemptoris is est redemptor qui publica & priuata edificia redimit & conducit faciēda: unde redemptura: quo uocabulo Liuius utitur: q̄ item conducunt conuehendas sarcinas: & onera quęuis tum publice tū priuate suis & mulis & redemptores uocantur. Horati⁹: Festinat calidus mulis: gerulisq; redemptor. Salustius & Perpennaz forte cognoscit mulio redēptoris. Designet: unū sepulchroq; designatores dicuntur. Hora. in epistolis: Dum fixus primi calorq; Designatorē decoret littoribus: etsi aliter: s; min⁹ uere enarrat Acrō.

Quas ob res ita censeo: Cum Ser. Sulpitius Quīti filius Lemonius Rufus difficillimo. R. P. tempore graui periculosoq; morbo affectus auctoritatem Senatus: salutemq; R. P. uitā suā prapofuerit: contraq; uim: grauitatemq; morbi contēderit ut ad castra Antonii: quo Senatus eum miserat perueniret. Isq; cu; iam prope castra uenisset: uim morbi opprēssus uitam amiserit in maximo. R. P. munere: eiusq; mors cōsentanea uitā fuerit sanctissime honestissimeq; acta: i q̄ saepe magno usui. R. P. Ser. Sulpitius & priuatus & i Magistratibus fuerit: cum talis uir ob Rem publicam in legatione mortem obierit: Senatui placere. Ser. Sulpitio statuam pedestrem aeneam i rostris ex huius ordinis sententia statui: circumq; eam statuam locum gladiatoribus: ludisq; liberos posterorūq; ei⁹ quaq; uersus pedes quinq; habere: q̄ hic ob. R. P. mortem obierit: eamq; causam in basi inscribi: utiq; C. Pansa. A. Hircius Consules alter ambo ue si eis uidebitur quāstoribus urbis imperent: ut eam Basim: statuamq; faciendam & in rostris statuendam locent: quantiq; locarūt tantam pecuniam redemptori soluēdam attribuendamq; curent. Cumq; antea senatus auctoritatem in uiroꝝ fortium funerib⁹ ornamentisq; ostenderit: placere eum q̄ amplissime supremo suo die efferri: & cum. Ser. Sulpitius. Q. F. Lemonius Rufus ita de. R. P. merit⁹ sit: ut his ornamentis decorari debeat: Senatus cēlere atq; e. R. P. as mare Ediles curules edictū de funerib⁹ habeant. Ser. Sulpitii. Q. F. Lemonii Rufi funeri mittere utiq; locum sepulchro in Campo Esquilino. C. Pansa Consul seu quo in loco uidetur pedes triginta quaq; uersus designet: quo Seruius Sulpitius inferatur! Quod sepulchrum ipsius liberorum posterorūq; eius sit: uti quod optimo iure sepulchrum publice datum est.

Finis Philippicæ decimæ.

PHILIPPICA DECIMA

Arcus Brutus ex Italia discedens in Græciā nauigauit: & ide Athenas pfectus ē: ubi Theomnesto Academico & Cratippo pipatico sic operā dabat: ut nihil aliud agere uideret. Tantisp tñ bellicā rē nō negligebat: Herostrotū. n. i Macedoniā misit: qui Pōpei reliqas qdā quē illic erāt: colligeret. Nobiles adolescētes q athenis studiog gratia morabāt: sibi adiūxit: ex qbo Cicerōis filiū p̄cipue admirabāt ac diligebat: qd' & genero-

M. T. C. i. M. Antoniū Philippica Decima.
Axias tibi Panfa grās oēs & hīe & agere debem⁹: q cu; hodierno die Senatu; te n̄ habiturum arbitraremur: ut. M. Bruti p̄stantissimi ciuis litteras accepisti ne minimaz quidem moram iterposuisti: qn q̄ primū maxio gaudio & gratulatōe fruerēur: cu; factuz gratuz oib⁹ debet eē: tu; uero oīo: q̄ r̄citatis lris usus es. Declarasti. n. ueg esse id qd' ego sēp sensi: Nemi nez alteri⁹: q sue cōsideret uirtuti inuidei. Itaq; mihi qui plurimis officiis sum cu; Bruto & maxima familiaritate coniunctus: minus multa de illo dicenda fuut: quas enī partes ipse mihi sūpse ram: eas p̄occupauit oratio tua. Sed mihi. P. C. necessitatem attulit paulo plura dicendi sentētia ei⁹ qui rogatus est ante me a quo ita s̄pe dissentio: ut iaz uerear: ne quod minime fieri debet: minuere amicitiaz nostraz uideat ppetua diffēsio Quæ ē. n. ista tua oratio Calenē: quæ mēs! q nūq post Kal. Iañ. idē cēsueris quod is q sniam prius rogat. Cur nunq tam frequēs Senat⁹ fuit q un⁹ aliq; tuaz sniaz secut⁹ sit! Cur semp tui dissimiles defēdis! Cur cū te & uita & fortūa tua ad ociū & ad dignitatē iuitet: ea pbas: ea decernis: ea sētis: quæ sūt inimica & ocio cōmuni & dignitati tuæ. Nam ut superiora omittam: hoc certe: quod mihi maximam admirationez mouet: non tacebo. Quod enim tibi cum brutis bellum! cur eos quos oēs uenerari debemus: sol⁹ oppugnas! Alteruz circumsederi non moleste fers: alteruz tua

sus eēt: & tyrānos uehementer odisset. Manifeste deīn sese ap̄ parās ad bellū ab Antistio p̄tore ex Asia redeūte sibi amicisimo obuiam factus apud Cartstū nauēs aliquot: & grīs qn; q̄ginta milia accepit: quorquoc milites i pharsalia ex Pōpei copis uagabātur: ad eū p̄luxere Aulo Cinne eqres p Domitiuz abstulit: quos in Asiā ad Dolo bellā ducebat. Arma quē ad. C. antoniū Demetriade p̄uehebāt a Cēsare dictatore ad Partichū p̄missa bellum: intercept. Reges & p̄ncipes finitimos sibi p̄cilia uit. C. Antoniū. M. fratrē ad copias accipiēdas q̄s Gabini⁹ Epi dāni & Apolloniē hēbat ueniēte ut cōprehenderet pfect⁹: aduersam p̄tradixit ualitudinē: cū fame laboraret: Apolloniāte n̄ solū cibaria p̄buere s; itra moenia sua recepe. C. uero Antōi⁹ & milites q circa Apolloniā erāt: & apolloniates ipos Bruto obsecuturos uidēs: Butrotū p̄rexit: sed tres i itinere cohortes amisit: q a Bruto cēsē sūt. Loca deīn circa billidē ualide p̄occupata supare cōat⁹ a. M. Cicerōe filio cōmissio p̄lio uict⁹ ē: cui se ipm. C. cū exercitu dedit. Mā sit aut in hōre ap̄ Brutū: dignitatēq; suę insignia retinuit: dōc exercitū corrupēs: neq; rep̄hēsus delistēs: nauē iposit⁹: custo- die tradit⁹ ē. Appian⁹ tñ iter se- ctū scribit: ingens iā erat Bruti auctoritas: ingēs exercit⁹. Tra i

cere i asiā destinauerat: dolobellā opp̄ssur⁹: lras ad sēatū dederat: eas Pāla p̄sul coactis lenatorib⁹ recitauerat: & Brutū laudauerat: q ātōio fauebāt: & i p̄mis Calen⁹: adimēdā Bruto auctoritatē: abducēdasq; ab eo copias cēlebāt: piculosū asserētes libertati: tātū potentie Brutū hīe: & rebo cōibo officere posse. Cū p̄stim ueterani oēs ei eēt ifesti: C. p̄ officiū cōsulis exordif: q simulatq; bruti lras accepat: senatū coegerat: & lris recitatis brutū laudauerat: i Calenū dicit & ei⁹ sniam p̄lutas: oēs de bruto suspitōes diluit. De iis q bruto cū copis se adiūxerāt: uerba facit: suā postreō p̄fert sniam. Tota aut orō i p̄tētiōe posita ē & refutatioe. Quas p̄tes: qd' officiū. Ei⁹. Qu. Fussi calēi: quē pmū oīum qā locer erat suiaz rō gabat pāla. Quē mēs: p̄siliū. Virg. q̄ tacere id possis nostrā nūc accipe mētē. Alteg: mar

cuz. Amplissime fortune: diuitie. Summus honoris gradus: quia consularis. Eū: filiū. De tribus Antoniis: M. Caio Lutio. Descripto: ex sententia quam scriptam attuleras Inopia uerbi: qđ aliud tibi uerbum non succurrerit ut accidit multis. Tuam facultatē: nam ea in dicendo facultate es ut deesse tibi uerba nō possint.

Litteras Bruti: hoc censuerat Calenus senatus cōsulto declarandum litteras Bruti benescriptas uideri: ceterę ab eo dimitte das copias hoc eleuat & irridet Cicero. Librarium: quē scriptorem & cancellarium uulgus uocat. Vsum: experientiam.

Quo. S. con. decretum bene scriptas litteras: qđ si dicat nullo. Hanc tibi consuetudinē: si hanc consuetudinem bonis iudicandi omnibus non haberes nemo tibi inuideret: quasi dicat hac una causa te oderūt omnes qđ tu bonos odisti. Detrectare autem est contra recte tractātes facere. Collige te: relipisce.

Genero tuo: P. ansg. Amplissimi hōis: p̄sularis dignitatis.

sententia spoliis his copiis: quas ipse suo labore & periculo ad R. P. nō ad suū præsidiū p se nullo adiuuante cōfecit. Quis ē iste tuus sensus: quæ cogitatio! Brutos ut nō pbes. Antōios pbes: quos oēs carissimos habēt: tu oderis: quos acerbissime omnes oderūt: tu cōstantissime diligas! Amplissima tibi fortunæ sunt! sūmus honoris gradus: filius ut & audio: & spero natus ad laudē: cui cuz R. P. causa faueo: tū & tua. Quæro igitur cū bruti ne similes malis an Antōiis? ac pmitto ut de tribus Antōiis eligas quē uelis. D. Brutus melius ē iques. Cur igitur nō his faues? Eos laudas: quorū similes filiū tuum esse uis: simul. n. R. P. consulis & pponis illi exēpla ad imitandū. Hoc uero. Q. Fusi copiosius sine offēsiōe nostræ amicitiae sicut te cuz: aut a te dissentiēs Senator quæro: Ita. n. dixisti et quidē descripto: Nam te inopia uerbi lapsū putarē: nisi tuaz in dicēdo facultatē nossez: litteras Bruti recte & ordie scriptas uideri: qđ qđ est aliud: qđ librariū Bruti laudare nō Brutū. Vsu in. R. P. Calene magnū iam habere & debes & potes: qñ ita decerni uidisti: aut quo. S. C. huius generis: sūt. n. innumerabilia: bene scriptas lras decretū a Senatu: qđ uerbū tibi nō excidit: ut sæpe fit: fortuitu: scriptū meditatū: cogitatū: attulisti: hanc tibi cōsuetudinē plerisque in rebus bonos obtrectandi si qs detraxerit q tibi uelit obtrectari: nō relinques. Quamobrē collige te: placaq; animū aliquñ & mitiga. Audi uiros bonos: qbus uteris multū: loquer cū sapiētissimo homine genero tuo sapi? q tu ipse tecū: tū dēiq; amplissimi honoris nomē obtinebis. An uero hoc pro nihilo putas: i quo eqdē p amicitia tua iur dolor soleo: esse ferri hæc foras: & ad P. R. aures puenire: ei q primus sniaz dixerit: neminē assensu: qđ & hodie futurū arbitror. Legiōes abducis a Bruto: qs nēpe illas qs ille ab Antōii scelere auertit: & ad R. P. sua auctoritate traduxit. Rursus igitur uis illū nudatū atq; solū ad R. P. relegatū uideri! Vos aut P. C. si M. Brutū deserueritis: & pdideritis quē tandē Ciuem habebitis: quē ornetis: cui fauebitis nisi forte eos q diadema posuerūt cōseruandos:

PHILIPPICA DECIMA

ros qui nomen Regis sustulerunt deserēdos putatis. Ac de hac quidē diuina atq; īmortali laude Bruti silebo: quæ gratissima memoria omnium ciuium inclusa: nō dūz auctoritate publica testata est: tantam ne patientiam dii boni: tantam moderationē: tantam ī iniuria tranquillitatē & modestiam! qui cū Prætor urbanus esset urbe caruit: ius nō dixit. Cum omne ius. P. R. recuperasset. Cumq; cōcursu quottidiano bonorū omnium q̄ admirabilis ad eū fieri solebat: præsidioq; Italiæ cunctæ septus posset esse: absens iudicio bonorū defensus esse maluit: q̄ præsens manu! q̄ ne apollinæ q̄dem ludos pro sui. P. q; R. dignitate apparatus: præsens fecit: nequam uiam patefaceret sceleratorū hominū audaciæ quanq̄ q̄ unq̄ aut ludi: aut dies latiores fuerūt: q̄ cum ī singulis uersibus. P. R. maximo clamor & plausu Bruti memoriam p̄sequebat! Corpus aberat liberatoris: libertatis memoria aderat: in q̄ Bruti imago cerni uidebat. At hunc his ipsis ludorū diebus uidebam ī insula clarissimi adolescentis Luculli propinqui sui nihil nisi de pace & concordia ciuium cogitantem: eundē uidi postea Velix cedentem Italia: nequa oriret belli ciuilis causa propter se. O spectaculū illud non modo hominib⁹: sed undis ipsis & littoribus luctuosum: cedere e patria seruatorem ei⁹: manere in patria p̄ditorem. Cassius lapsis paucis post diebus cōsequebatur: ut me puderet. P. C. in eam urbē redire: ex qua illi abirent. Sed quo cōsilio redierim: initio audistis post estis experti. Expectatū igitur tēpus a Bruto est: nam quoad uos omnia pati uidit: usus est ipse incredibili patientia: postea q̄ uos ad libertatem sensit erectos: præsidia uestræ libertati parauit. At cui pesti: quantæq; restitit! Si enī. C. Antonius quod animo intenderat perficere potuisset: potuisset autem: nisi eius sceleri uirtus. M. Bruti obstitisset Macedoniam Illyricum Græciam: perdidissemus: esset uel receptaculū Pulso Antōio uel agger oppugnandæ Italiæ Græciæ! quæ q̄dem nunc. M. Bruti imperio auctoritate copis non instructa solum: sed etiam ornata:

Eos q̄ diadema: iuidiose hoc de uno dicit. M. Antōio. Vrbe carēt: de his in prima philippica satis multa. Luculli adolescentis: qui fuit. L. Luculli p̄stantis illius impatoris & locupletissimi filius. Insule proprie diē sunt quæ non distinguūt cōib⁹ parietib⁹ cū uicinis: circūcināq; publico aut p̄uato iūgūtur ad similitudinem eaq; terrarū quæ fluminib⁹ aut mari imminēt: sic uocatæ q̄ in Salo id est in mari sunt. Vidi uelig: & hoc in prima philippica.

Proditorem: Antoniū. Initiō: in priā philippica. C. Antonius: M. Antonii frater: in Illyrium & Macedoniam missus & ad militem colligendum & prouincias sollicitandas.

IN. M. ANTONIVM

Tetendit dextrā: porrigit auxiliū: qđ ipse interpretat̃. Ornata: apparata ad dimicandū. Quod: p̃sidū. Ab illo: M. Bruto. Tria tenet oppida: aut paucissima dicit: ut uulg' solet: a ut Brūdusiū: Tybur: Sueffam itelligit. In Antōio: Caio. Medi' interiect': nā Cai' erat medius: maior natu Marcus: Minor Lutius. Et nō phibere: nā phibuerat in Macedonia: eū senat' p̃ficisci. Cesaris: Octauii. Quē nisi i uia caduce hereditates retinuissent: Caduce hereditates dicebāt: cum nemo erat q iure eas adire posset: & uel ad grariū uel ad fiscū deuoluebāt: aut a potērioribus occupabāt. Et quoniā a certo herede cadebant: caduce uocabant. Tribus aut modis relicta ultimis uolūtati deficiebant & p nō scriptis hēbant: uel cū iis relinquebāt: q i uita tūc nō erāt: ignaro tñ testatore: uel cū is q heres institut' fuisset: aut legatarius uiuo testatore decedebat: aut p̃ditio sub qua relictu: aut legatū aliqd fuerat: deficiebat. Lege aut Papia de caducis Relictū aut legatū deficiēte cōditiōe uiuo uel mortuo testatore: ad grariū perueniebat. Legi aut cām dedere ciuilia bella: qbus plurima fiebant caduca: & p̃euntibus uiuis testatorib' iis qbus relictu: legatū ue fuerat: & implere p̃ditiōes nō ualentib'. Emēdata postea lex ē ut nō ad grariū & fiscū: sed ad proximiores deuoluerēt quę deficerent. Et Iuuenalis ait. Iura pentis habes: ppter me scriberis heres: Legatū oē capis: nec non & dulce caducū. Abolita postremo penit' ē: ut scribitur li. Codicis vi. ti. de caducis tollēdis. Cū Apollonia: Dyrrachii & Apollonię copię erāt qbus Gabinus p̃gerat: Illyricū cū impio Vatinus obtinebat: sed Caius in Macedonia p̃ficiscebat. Quid ergo ei cū copiis Gabinii aut Vatinii erat? q. d. nihil. Macedonię ciuitas ē apollonia libera olim & optimis instituta legib': quā Corinthii & Corcyrei edificauere super Aoum fluuium sita: quem Eantem Ecateus uocat: distās ab eo stadiis. x. A sinu uero Rhizónico. lx. Dyrrachium Macedonię & ipsa libera ciuitas: quam Corcyrei condidere: sic uocata a Chersoneffo in quo sita est: ante Epidamnus dicta. auctor Strabo. Appianus a Dyrracho Epidamni filio tradit appellatam: libro secundo de bellis ciuilibus: Hortensio q p̃erat Macedonię. Certissimo mō: sinib' idubitatib'. Illi: Hortensii cert' erat exercit': nec ad eū Gabinii & Vatinii p̃iebāt copię. Ac ne cū

tendit dexteram Italia: suumq; ei p̃sidium pollicetur. Quod qui ab illo abducit: exercitus pulcherrimū & p̃sidium firmissimū adimit. R. P. Equidem cupio hęc quamprimū Antonius audire: ut intelligat nō. D. Brutus quem uallo circumsedeat: sed se ipsum obsideri. Tria tenet oppida toto in orbe terrarū: Habet inimicissimam Galliam: eos etia; qbus cōfidebat: alienissimos Transpadanos. Italia omnis īfesta ē: exterę nationes ap̃ia ora Gracię usq; ad ægyptū optimorū & fortissimorū ciuiū īpiis & p̃sidiis tenerēt. Erat. n. spes una ī Antōio q duorū fratrum atq; medius interiect' uitis cū utroq; certabat: q tanq; extruderet a Senatu ī Macedonia: & non cōtra phiberet p̃ficisci: ita cucurrit. Quę tēpestas diū īmortales quę flāma: quę uastitas: quę pestis gracię fuisset: nisi īcredibilis uis ac diuina uirt' Cesaris furētis hoīs conatū atq; audaciam cōp̃rassisset. Quę celeritas illa Bruti: quę cura: quę uirtus: & si ne illa qdē Antōii celeritas cōtēnenda ē: quē nisi in uia caduca hereditates retardassent: uolasse eū: nō iter fecisse diceret: alios ad negociū publicū ire cū cupim': ui solem' extrudere: hūc retinentes exclusim'. At qd ei cum Apollonia: qd cum Dirrhachio: qd cū Illyrico: qd cum. P. Vatinii Impatoris exercitu: Succedebat: ut ipse dicebat: Hortensio: certi sine Macedoniā: certa cōditio: certissimo mō erat: etia; illi' exercit': cū Illyrico uero cū Vatinii legiōib' qd erat Antōio: ac ne cum Bruto quidē: id enim fortasse quispiam īprob' dixerit: oēs legiōes: oēs copię quę ubiq; sūt. P.

PHILIPPICA DECIMA

Bruto quidem: dicit quispiam: nam occurrit questione: ne cum Bruto quid aliqd erat Gabi-
nii: Vatinius: & Hortensii copias: & tñ eas Brutus accepit. Oēs legiones: rñdet si respu. ipa
adiudicaret hoc est attribueret & assignaret has copias q̄ sue sūt: Bruto assignaret: n̄ ato-
nio. nā Antonius ad pñitiē Brutus ad defensionē uteretur. Ipsi milites: q̄ se Bruto adiūxerāt
Scribit: Brutus. Captus est: id quod accidit diuinat Cicero: nā re uera captus fuit.

R. sūt: neq; .n. legiōes quæ Antoniū reliquerūt:
Antonii potius: q̄. R. P. fuisse dicūt: oēs. n. exer-
citus & iperii ius amittit is q̄ eo iperio & exercitu
R. P. oppugnat: Quod si ipsa .R. P. iudicaret:
aut si omne ius decretis ei⁹ statueret: Antonio ne
an Bruto legiōes. P. R. adiudicaret: alter aduola-
ret subito ad direptionē pestemq; sociorū: & qua-
cunq; iret oīa uastaret: diriperet: & auferret ex-
ercitu. P. R. cōtra ipsū. P. R. uteretur: alter uero
eam sibi legē statueret: ut quocūq; uenisset: Lux
uenisse quæda; & spes salutis uideretur: dēiq; alter
ad uertēda; .R. P. praxidia quærebat: alter ad cō-
seruandam. Nec uero hoc nos magis uidebam⁹
q̄ ipsi milites: a qb⁹ tanta ī iudicando prudentia
nō erat postulanda: cū. vii. cohortib⁹ Apollinaz
isse scribit Antoniū: q̄ iam aut capt⁹ ē: quod dii
dēt: aut certe hō uerecūdus ī Macedōiaz nō acce-
dit: ne cōtra Senatū fecisse uideatur. Delect⁹ habit⁹
ī Macedōia ē sūmo Hortensii studio & industria.
Cuius animū egregiū dignūq; & ipso & maiori-
b⁹ ei⁹ ex Bruti lris pspicer potuistis. Legio q̄. L.
Piso ducebat legat⁹ Antōii Ciceroi se filio meo
tradidit. Eqtat⁹ q̄ ī Syriaz ducebat: bipartito: al-
ter eū a quo ducebat reliquit ī Thessalia: seseq; ad
Brutum cōtulit. alteruz in Macedonia. Cn. Do-
mitius adolescens summa uirtute & cōstantia:
ab legato Syriaco abduxit. P. autem Vatinius

Aut certe hō uerecūdus: iro-
nice. Legatus Antonii: C. An-
tonii. Eqtatus q̄ in Syriā du-
cebat: ii q̄ngēti fuere quos Au-
Cinna abstulit q̄ eos in Syriaz
ad Dolobellā ducebat. Al-
terq; q̄ngentos eq̄tes p̄dictos.

Cn. Domitius: is Domitii il-
lius filius fuit: quem pharsalica
pugna Antonius occidit: d̄ hoc
Brutus in epistola ad Ciceronē
de Domitio & Apuleio qd atti-
net me scribere? Ab legato
Syriaco: A. Cinna. P. Vati-
nus q̄ decimo āno zc: cū gallias
Cesar teneret: & Lucā p̄uinitie
sue urbē Hybernātū uenisset:
Pōpeius & Crassus ad eū p̄se-
ti sūt. Facta ē inter eos cōcilia-
tio & cōcordia: sic ut oīs respu.
eorū arbitrio administraret. Con-
uenerūt aut ut Cesari in aliud
q̄nquēniū Gallię progarētur:
Crassus & Pōpeius in sequentē
annū p̄sulatū peterēt. Rediere
cādidati in cāpū descendere. Ca-
to. L. Domitiū sororiū suū ad
petitionē cōpulsit: ut cū utrouis
crearet: ei⁹ libidini repugnaret
Sed armis acta res ē & multi oc-
cisi: Cato uulnerat⁹: demumq;
Pōpei⁹ & Crassus renūciati cō-
sules: Cato cū Domitium oppo-
suisse paḡ p̄fuisse: & aiaduerte-
ret in itā triū principū cōcordiā
p̄nū & maximū ciuile malū cē:
p̄turā ipse statuit petere. Cesar

uero & Pōpei⁹ p̄turā ī Catōe p̄sulatū parē fore uidētes: sena: ū multis ignorātib⁹ hūere: de-
creuerūtq; ut q̄ p̄tores crearet: p̄fessi m̄gratū inirēt: neq; p̄fuerūt t̄ps expectarēt. & ne frau-
di eēt: siq; eū m̄gratū p̄ābitū obtineret: ac simul aicos ad petitionē ipsi ipulere: pecuniā q̄
suffragaturos corrūpent subministrātes. Cūq; nihilomin⁹ Catōis uirtus suparet: & p̄ma-
trib⁹ quę progiatiuā hēbat: eū renūciasset: tonitrua Pōpei⁹ mētibus ē: Vatabāt aut auspiciā
agi cum populo loue tonante. Pulsis inde e campo optimatibus: magnis largitionibus fa-
ctum est ut Vatinius pro Catone p̄tor renunciaretur: qui anno sequenti ambitus reus
factus est: & a Cicerone defens⁹ ac laudatus: quod quamobrem fecerit ipse docet Cicero
in epistola ad Lentulum: quę est libro primo familiarium. Hunc Vatiniū oderat pri⁹ Ci-
cero: quoniam Tri. ple. Clodio fauerat: extatq; oratio contra Vatiniiū testem qua eum pro-
scindit & lacerat. Decimo āno: totidē exierāt ex quo Vatiniiū Cicero defendit & laudauit

Pater noster Brutus: Mater
 ni: Seruilius. Quo minus:
 nam Decimus precipue a celsa
 re diligebatur: plurimique fiebat
 & secundus ab eo institutus he-
 res fuerat. Acrius credo acta
 sua defenderet: quasi dicat mi-
 nime. Quem filius: Octavius?
 Alter: Brutus. Quorum uo-
 tis populi: ut est dictum in pri-
 ma philippica. Alter: Octavius?

qui decimo anno iure laudatus a nobis: & hoc te-
 pore merito laudandus est: aperuit Dirrhachii
 portas Bruto: & exercitum tradidit. Tenet igitur
 P. R. Macedoniam: tenet Illyricum. tuetur Greci-
 am: nostrae sunt legiones: nostra levis armatura:
 nostri equitatus: maximeque nostrae est Brutus:
 semperque noster: cum sua excellentissima uirtute.
 R. P. natus: tum fato quodam paterni maternique
 generis & nominis. Ab hoc igitur quisquam bellum
 timet? quod antequam nos id coacti suscepimus! in pace ia-
 cere: quod in bello uigere maluit: quamquam ille quidem
 nunquam iacuit: nec hoc cadere uerbum in tantam uir-
 tutis praestantiam potest. Erat. n. in desiderio Ciui-
 tatis: in ore in sermone omnium tantum autem aberat a
 bello ut cum cupiditate libertatis Italia arderet: de-
 fuerit ciuium studiis potius quam eos in armorum disci-
 men adduceret. Itaque illi ipsi siqui sunt: qui tar-
 ditatem Bruti reprehendant: tamen eiusdem mode-
 rationem patientiamque mirentur. Sed iam uideo:
 quid loquantur: neque. n. id occulte faciunt: timere se
 dicunt quomodo ferant Veterani exercitum Bru-
 tum habere: quasi uero quicquam intersit iter. A. Hir-
 tii. C. Panfa. D. Bruti. C. Caesaris: Et hunc exer-
 citum. M. Bruti. Nam si quattuor exercitus ii de quibus
 dixi: propterea laudantur quod pro P. R. libertate
 arma ceperunt: quid est cur. M. Bruti exercitus
 non in eadem causa reponatur? At. n. Veteranis su-
 spectum est nomen. M. Bruti magis quam. D. Equi-
 dem non arbitror: & si est. n. Brutorum commune fa-
 ctum & laudis societas aequius. D. tamen Bruto ira-
 ti sunt omnes ii: qui id factum dolebant quo minus
 ab illo res illas dicebant fieri decuisse. Quid ergo
 nunc agunt tot exercitus nisi ut obsidione Bru-
 tus liberetur: qui autem hos exercitus ducunt? ii
 credo qui. Cae. res actas euertere: qui causam uete-
 ranorum prodi nolunt. Si ipse uiueret Caesar acriter
 credo acta sua defenderet: quam uir fortissimus
 defendit Hircius: aut amittior causa potest inueniri:
 quam filius? At eorum alter non dum ex longinqtate
 grauissimi morbi recreatus quicquid habuit ui-
 rium id in eorum libertatem contulit: quorum uotis
 iudicauit se a morte reuocatum. Alter uirtutis

PHILIPPICA DECIMA

robore firmior: q̄ atatis cum istis ipsis ueteranis ad. D. Brutū liberandum profectus est. Igitur certissimi iidemq; Caesaris actōz patroni pro. D. Bruti salute bellum gerūt: quos ueterani sequūtur. De libertate enim, P. R. non de suis commodis armis decernendū uident: quid est igitur cur iis qui. D. Brutū omnibus copiis cōseruatu; uelint. M. Bruti sit suspect' exercitus? An uero si quid ess; quod a. M. Bruto timendū uideretur: Pansa id non uideret? Aut si uideret non laboraret? quis aut sapientior ad cōiecturaz rex futurarum: aut ad propulsandū metū diligentior? Atq; huius animū erga. M. Brutū studiūq; uidistis: præcepit oratiōe sua qd decernere nos de Bruto: qd sentire oporteret: tantūq; absuit ut periculo sum. R. P. M. Bruti putaret exercitū: ut i eo firmissimū. R. P. præsidium & grauissimum poneret. Scilicet hæc Pansa aut non uidet: Hebeti enī ingenio est: aut negligit quæ enī Caesar egit ea rata esse non curat: de quibus cōfirmandis & sancie dis legem comitiis Centuriatis ex auctoritate nostra laturus est. Desinant igitur: aut ii qui nō timēt: simulare se timere: sed p̄spicere Rei pu. aut ii qui omnia uerentur: nimium esse timidi: ne illoz simulatio horū sit ignauia. Quæ malum est ista ratio: semp optimis causis ueteranorū nomē opponere! quorū etiā si amplecterer uirtutes: ut facio: tamen si essent arrogantes: non possem fere fastidiū. At nos conantes seruitutis uincula rūpere impediet: si quis ueteranos id nolle dixerit: non sunt enī credo innumerabiles qui p̄ cōmuni libertate arma capiant: Nemo est præter ueteranos milites uir qui ad seruitutem ppulsandam īgenuo dolore excitetur: Potest igitur stare. R. P. freta ueteranis sine magno subsidio iuuentutis: quos quidem libertatis adiutores cōplecti debetis: seruitutis auctores sequi non debetis. Postremo. n. erūpat aliquando uera & me digna uox: si ueteranorū nutu mentes huius ordinis gubernantur: omiaq; ad eorū uoluntatē dicta factaq; nostra referuntur: optanda mors est: quæ ciuib' R. semper fuit fuitute potior. Omnis est misera

Scilicet: cū derisu hoc & stomacho. Comitii cēturiatist Comitii cēturiatā quid sint p̄ul est dictum: Constat enim ex cēsu & gr̄ate: fieri uero itra pomerium nefas erat. Sed prospicere reipublice: quia simulāt se timere & prospicere ne qd respu. detrimenti capiat. Illoz: simulatio qui non timent. Sit ignauia: ut credat eos tiere qui re uera non timent: sed timere se simulant: ipsi qui timēt: uehementius timent. Malum: iter iectio est. Fastidium: superbiā a fastu. Non sunt credo innumerabiles: q. d. sunt innumerabiles ut nō sint timendi ueterani. Ingenuo dolore: non seruii: sed qui ingenuos decet.

Potest igitur stare: q. d. minime potest. Quos: ueteranos.

k

Fatalem casum: quo uictus est Pompeius & Cæsar rerum potitus. Hunc uestitum: saga.

Nō. n. i spiritu uita est: hoc ē in uiuendo & spiritu ducendo: s; in actiōib; & rebus gestis ac uirtute. Sed ea nulla est omnino seruienti: nā qui seruit uerius mortuus ē: q̄ uiuit. Quod si zc: etiam si imortales euadere mus p̄ḡiens periculum effugiētes: tamen tanto magis fugerimortalitatem deberemus: quāto seruitus futura eēt diuturnior ipsa imortalitate. Quem naturę quis debeat: omnino. n. morituri sumus. Charissimū reipu. ciuem: ironice. Tabulis nouis: quę ne fierēt intercessit Antonio: nūc uero ut faciat auctor est.

seruitus: sed fuerit quādam necessaria: & quodnam principiū putatis libertatis capescēda! an cū illum necessarium & fatalem pene Casum nō tulerimus: hunc feremus uoluntariū! tota Italia desiderio libertatis exarsit: seruire diuti; non potest Ciuitas. Serius. P. R. hūc uestitū atq; arma dedimus: q̄ ab eo flagitati sumus: Magna nos q; de; spe & prope explorata libertatis causā suscepimus. Sed ut concedā; incertos exitus esse belli: Martemq; cōmunem: tamē pro libertate uitę p̄iculo decernendū est. Non. n. in spiritu uita est: sed ea nulla est omnino seruiēti. Omnes. n. nationes seruitutem ferre possunt: nostra ciuitas non potest. Nec ullam aliam ob causam nisi q; illa laborē doloremq; fugiūt: quibus ut careant: oīa p̄peti possunt: nos ita a maiorib; instituti atq; imbuti sumus: ut omnia consilia atq; facta ad uirtutem atq; dignitatem referamus. Ita praeclara ē recuperatio libertatis: ut ne mors quidē sit in repetēda libertate fugiēda. Quod si imortalitas cōsequeretur praeentis periculi fuga: tamen ea magis fugiēda esse uideret: quo diuturnior esset seruitus. Cū uero dies & noctes omnia nos undiq; fata circumstent: non ē uestri: nominisq; Romani dubitare eum spiritum quē naturę qs debeat: patrię reddere. Concurritur undiq; ad cōmune incendium restinguendū: ueteraniq; primi Cæsaris auctoritatem secuti: conatū Antonii repulerunt: Post eiusde; furorē Martia legio fregit: quarta afflixit: sic a suis legionib; condēnatus irrupit in Galliam: quam sibi armis animisq; infestam inimicamq; cognouit. Hunc. A. Hircii. C. Cæsaris exercitus insecuti sunt. Post Panfā deletus urbem totamq; Italiam erexit. Vnus ē omnium hostis: quanq; habet secum. L. fratrem carissimum. R. P. ciuem: Cuius desiderium Ciuitas ferre diutius non potest. Quid illa tetrius belua quid imanius! qui ob eam causam nat; uidetur: ne omniū mortalium turpissimus esset Antonius. Est una trebellius: qui iam cū tabulis nouis redit in gratiam. T. P. lancus ceteri pares qui id pugnant: id agunt: ut contra. R. P. restituti esse

PHILIPPICA DECIMA

uideantur: sollicitant homines imperitos. Saxas
& Caphones ipsi rustici atq3 agrestes! qui hanc
R. P. nec uiderunt unq3: nec uidere constitutam
uolunt! qui non Cæsaris: sed Antoni acta defen-
dunt! quos auertit agri Campani infinita posses-
sio. Cuius eos non puderet miror cū uideant se
mimos & mimas habere uicinos. Ad has pestes
opprimendas quid est: cur moleste feramus qd
M. Bruti accessit exercitus! imoderati credo ho-
minis & turbulenti uide ne nimiū pene patientis
& si in illius uiri consiliis atq3 factis nec nimitus:
nec pagz unq3 fuit. Omnis uolūtas. M. Bruti. P.
.C. omnis cogitatio: tota mens auctoritatē Sena-
tus libertatē. P. R. intuetur. Hæc habet proposi-
ta. Hæc tueri uult: tentauit quid patientia profi-
cere posset: nihil cū proficeret: contra uim expe-
riendum putauit. Cui quidē. P. C. uos idem tri-
buere hoc tempore debetis: quod ad. xiii. Kl. Ia.
D. Bruto & .C. Cæsari me auctore tribuistis:
quoz priuatū de. R. P. consiliū & factuz aucto-
ritate uestra est comprobatū atq3 laudatū: quod
idem in. M. Bruto facere debetis: a quo inspera-
tum & repentinū. R. P. praesidiū legionuz: equi-
tatus auxilioz magnæ & firmæ copię cōparatæ
sunt: adiungendusq3 est. Q. Hortensius: q cu3
Macedoniam obtineat: adiutores se Bruto ad cō-
parandū exercitum fidelissimum & constantissi-
mum præbuit. Na3 de Apuleio seperatim censeo
referendū cui testis est per litteras Brutus: eum
principem fuisse ad conatū exercitus cōparandi.
Quæ cū ita sint: quod. C. Pansa Conf. uerba fe-
cit de litteris: quæ a. Q. Cepione Bruto Pro-
cōs. allatæ: & huic ordini recitatæ sunt: de ea re
ita censeo: Cum. Q. Cepionis bruti Procons.
opera: consilio: industria: & uirtute difficillimo
R. P. tempore prouinciam Macedoniam: Illyri-
cum: Cunctam Graciam: & legiones: exercit⁹:
equitatus in Cōs. Senatus. P. q3. R. potestate sūt
id. Q. Cepionem Brutū Procōs. bene & e. R. P.
& sua maiorūq3 suoz dignitate consuetudineq3
R. P. bene gerendæ fecisse eamq3 rē senatui. P. q3
R. gratam esse & fore: utq3. Q. Cepio Brutus.

Ipsi rustici: homines rustici
erant saxa & capho. Auertit:
abduxit a republica & ad Anto-
nium traduxit. Cuius: agri.

Mimos & mimas: quibus &
ipsis ager campanus fuerat di-
uisus. De Apuleio: d' quo Bru-
tus ad Ciceronem scribit in epi-
stola. A. Qu. Cepio: M. Bru-
tus proprio & uero nomine di-
ctus est. Qu. Cepio Brut⁹: & ta-
men. M. brutis appellatus: Se-
natus consultis uerū exprime-
batur nomen.

Vm Brutus & Cassius Antoniū & amicos Cēlaris occisi formidātes urbe excessisset
 aucta ilico ātōi pās ē: itaq; ad puīcias occupandas: & exercitus q; usq; essent sibi
 uēdicandos: aiūm adiecit. Cūq; in primis Syriā cuper iam Cassio decretā: & suspe
 ctū se aiaduēteret: foreq; colligeret ut maiore de se suspiciōe excitaret: si illā pereret. Do
 lobellā iuuenē & ambitiosū: quē clā sibi adiūgebat senat⁹: quoniā Antonio assidue pri⁹ fu
 isset aduersat⁹: ad Syriā petēdā
 & paratū in Parthos exercitū
 ipulit. Cūq; ipetrari res p sena
 tū nō posset: lege lata ad popū
 lū: magnis tñ pētiōibus: Syriā
 & Parthicū bellū Dolobellē
 decreta puīcia ē. Erat tūc Alig
 pfectus. C. Trebonius unus ex
 Cēlaris p̄cussorib⁹ q; Antoniū
 extra curiā detinuerat: dū cēlar
 p̄foderet: is ciuitates muro se
 piebat: pecunias cōgerebat: ex
 ercitu pabat: bruto Cassioq; ut
 id faceret i primis adhortātib⁹:
 uenientē ad se Dolobellā p̄ga
 mo & smyrna n̄ admisit: & quo
 niā p̄sul erat: extra muros com
 meatū pari iussit. Cūq; urbes il
 le iuaderet: neq; tñ p̄ficeret q̄q;
 ut ephesi recipef Treboni⁹ mā
 dauit: Illuc uero tendētē ex in
 teruallo quosdā subseq iussit: ii
 recedentē Dolobellā nocte sup
 ueniēte intūētes: nec ulterio⁹ sus
 picati q̄q; paucis relictis q; p̄le
 querēf adhuc: smyrnā se rece
 pere. Sed p̄uersus Dolobella &
 eos q; relictī fuerāt adept⁹: occi
 dit oēs: smyrnā p̄tēdit: custodi
 tā offēdit: ad motis muro scalis
 occupat Trebōi⁹ i lecto dep̄hēf
 sic occidit ut ip̄e narrat Ci. & si Appian⁹ refert: Trebōiū supplicasse militib⁹ ut ad Dolobel
 lā duceref: ip̄oteq; secutus se dixisse: Ducē uero turmē inuentē: eia sequere post tu r̄ndisse:
 caput iterim nobis p̄be. nā ut hoc afferam⁹ nobis mandatū: & hoc dicto caput abscidisse:
 Dolobellā arte luca p̄ tribunali ubi iudicās sedere solebat Trebonius: poni iussisse: exerci
 tui q; ex cēlaris fuissz p̄cussorib⁹: & caput & reliquū corpus ludibrio extitisse. Allato Ro
 mā de Trebonio Dolobella hostis iudicatus ē: de quo p̄sequēdo cū i senatu relatū fuissz: &
 alii puato cuius optio & inocētissimo ipiū deferendū: alii alterz p̄sulē mittēdū cēteret: neu
 trā iniam pbat Ci. dicēs p̄ter maiorz morē faciēdū: si puato ipiū deferat: & inutile atq; inho
 nestū tū ip̄lis p̄sulib⁹: tū reipu. si alter p̄sulū mittat. Negotiū bruto & cassio qui in uicinis
 erāt locis dandū iuadet. Nā brutus in Macedonia uerlabat & Grēcia: Cassius eo p̄silio ex
 Italia p̄fectus fuerat: ut Dolobellā Syriā phiberet: Exordif aut Ci. p̄ cōmodū qd ex ip̄o na
 sci uidet icōmodo: quo effecta erat respū. misabili Trebōiū morte ut aiaduēteret tā atrox
 Dolobellē facinus ab ātōio q; lōge crudelior ē & sceleratior diligētius uigilātiusq; caueāt
 & hoc i hac philippica Cicerōis fuit p̄siliū: p̄ hāc ex Dolobellē scelere occasionem magis
 magisq; in ātoniū senatores accēdere in quē iuehit: eius scelestissimos cōmemorās & auda
 cissimos comites: ac nihil n̄ ausuros dicēs nisi q̄primū opprimāf. Vel mœrore potius:
 nā dolor ē qddā generalius: mœror p̄ticularius: utrūq; sic diffinit Cicero. Dolor ē egritu
 do crucians: mœror egritudo flebilis. Crudeli: quoniā abscissū caput. Misabili: q; etiam

Procōs. puīciam Macedoniam: Illyricū: totam
 q; Graciā tueat defendat custodiat icolumēq;
 seruet: ei q; exercitui: quem ipse constituit: com
 parauit: prax sit: pecuniāq; ad rem militarem: si q;
 opus sit quæ publica sit: & exigi possit utat: exi
 gat: pecuniāsq; a quibus uidetur ad rem milita
 rem mutuas sumat: frumentū imperet: operam
 q; det ut cum suis copiis q̄proxime Italiā sit.
 Cumq; litteris. Q. Cepionis Bruti. Procons.
 intellectū sit. Q. Hortensii Procons. opera &
 uirtute uehementer. R. P. adiutam: omniaq; ei⁹
 consilia cum consiliis. Q. Cepionis Bruti Pro
 cons. coniuncta fuisse: eamq; rem magno usui
 R. P. fuisse. Q. Hortensium Procons. recte &
 ordine exq; R. P. fecisse: Senatūq; placere. Q.
 Hortensium Procōs. cum. Q. Cepiōe Procōs.
 & legatis suis Macedoniam prouinciā obtinef
 quo ad ex. C. S. succesum sit.

.M. T. C. i. M. Antoniū Philippica Vndecia.
 Agno in dolore sum. P. C. uel mœrore
 potius: quem ex crudeli & miserabili
 morte. C. Trebonii optimi ciuis: mode
 ratissimiq; hominis accepi⁹. Inest tamē aliqd:

PHILIPPICA VNDECIMA

quod. R. P. profuturum putem. Respeximus enim quanta in iis qui contra patriam scelerata arma coeperunt inesset immanitas. Nam duo hæc capita nata sunt post homines natos teterrima: & spurcissima: Dolobella: & Antonius: quorum alter effecit: quod optabat: de altero patefactum est: quid cogitaret. L. Cinna crudelis. C. Marius in iracundia perseverans. L. Sylla uehemens: neque ulli horum in ulciscendo acerbitas progressa ultra mortem est: quæ tamen poena in ciues nimis crudelis putabatur. Ecce tibi geminum in scelere par: iusitatum: inauditum: ferum: barbarum. Itaque quorum summum quoddam iter ipsos odium bellumque meministis: eosdem postea singulari inter se consensu & amore deuinxit impurissima natura & turpissima uitæ similitudo. Ergo id quod fecit Dolobella in quo potuit: multis idem minatur Antonius: ille cum percul abesset a Cons. exercitibusque nostris: nec dum denatus cum P. R. conspirasse sensit: fretus Antonii copiis ea scelera suscepit: quæ iam Romæ suscepta arbitrabatur a sotiō turoris. Quid ergo hunc aliud moliri? quid optare censetis? aut quam omnino causam esse belli? omnes qui libere de R. P. sensimus: qui dignas nobis sententias diximus: qui P. R. liberum esse uolumus: statuit ille quod non inimicos: sed hostes: maiora in nos quam in hostem supplicia meditatur: mortem naturæ poenam putat esse: iracundiam tormentum atque cruciatum. Qualis igitur hostis habendus est is: a quo uictore si cruciatur absit: mors in beneficii partem numeretur? Quamobrem P. C. quamquam hortatore non egetis: ipsi enim uestra sponte exarsistis ad libertatis recuperandæ cupiditatem: tamen eo maiore studio libertatem defendite: quo maiora proposita uictis supplicia fuituritis uidetis. In Galliam inuasit Antonius: in Asiam Dolobella: in alienam uterque prouinciam. Alteri se Brutus obiecit: impetumque furentis atque omnia diuexare & diripere cupientis uitæ suæ periculo colligauit: a progressu arcuit: a reditu refrenauit: obfideri se passus: ex utraque parte constrinxit Antonium. Alter in Asiam irrupit cursus: ut in Syriam patebat uia certa: neque longa. Quid opus fuit cum legione premissa Marso nescio quo octauio sce-

post mortem ludibrio fuit militibus. Immanitas: qualis ferarum omnem egressa humanitatem. Alter: Dolobella Trebonium occidit: & Syriam prouinciā occupauit. De altero: Antonio patefecit enim: quid cogitaret prouinciam Galliam occupare: ut inde armatus urbem & impium inuaderet. Ultra mortem: si cuti in Trebonio Dolobella.

Ecce tibi: superabundat tibi: ut sepe apud Virgilium: & sermo est iratis congruus. Quorum Dolobellæ & Antonii: de quorum inimicitis satis multa dicta sunt prius. In quo poruit in Trebonio. Cons. Pansa & Hirto. A sotiō fu. Antonio. Mortem: si eni occidat: existimat naturam poena affici: quia dissoluitur anima a corpore: si etiam torqueat & cruciet: iracundie satisfieri. Ex utraque parte: reditu & progressu. Marso octauio: hic legatus cum Dolobella est profectus. Qui popularetur agros: asiaticos. Quam: rem familiarē. Tenere: tueri: & seruare. his. n. erat moribus: eaque prodigalitate ut tueri parta nequeret

Hic sc̄ator: hoc cū stomacho ait. Ad presentē pastū: quē presentē palcerēt edacitatē euz in dies uiuērēt: & presentis tantū diei haberent rōnē. Nulla suspicione belli: cū nihil belli cū metuerēt ii populi p quorū agros iter hēbat. Secutę collocutiones: nā & si intra urbes nō recipiebat: cū eo tñ colloq̄bat: & cōmeatus extra urbē p̄bebat. Fidei: cui Numa Pompilius dextrā cōsecrauit: ut ait Liuius: quā etiā P. lini⁹ in fide iquit appeti. Nocturnis: sc̄alif admotis muro. Smyrnā: post clizomenas in Ionia Smyrna ē a qua sin⁹ smyrneoz Lydi euertere. Antigonus prius: dein Lyfimachus iuscitauit: pars i monte sita ē: pars maxima in campo iacet: Melas annis preterfuit. De Homeri origine cum aliis q̄busdā certāt smyrnei: auctor Strabo: qui hoc in loco obsidione a Dolobella Trebonium captum dicit: & dirutas cōplures urbis pres. Qui apte hostis esset: sed hostis apte nō erat: nā si hostis fuisset: incautus eēt habēdus Trebonius qui sic se opprimi fuisset. Qui ciuis etiā tū speciem haberet: non hostis eēt patrię sicut postea iudicatus est. Miserę: nam occidi a ciue miserę est. Quid eēt uictis extimescendū: cum hęc fiūt: neq; uictis neq; ab hostibus: s; a ciuibus. Consularem: Treboniū. Samario: is ad Trebōio caput amputandū missus est.

Interficere statiz: aliter tamē Appianus. Incesto: turpi: im puro. Questionem habuit: quęstuit per tormēta ubi esset pecunia publica ex uectigalib⁹ & tributis. Hoc iugum: hāc seruitutem quam nobis ueluti iugum uolunt imponere.

rato latrone atq; egente: q̄ populares agros: uerxaret urbes: nō ad spem constituendę rei familiaris: quam tenere eum posse negant qui norunt: mihi. n. hic Senator ignotus est: s; ad presentem pastum mendicitatis suę: consecutus est Dolobella nulla suspicione belli. Quis. n. id putaret? Secutę collocutiones familiarissimę euz Trebonio: complexusq; sūmę beniuolentię: falsi indices extiterunt in amore simulato: dexterę quę fidei testes esse solebant: pfidia sunt & scelere uiolatię. Qui nocturnus introitus in Smyrnā: q̄si in hostium urbem: quę est fidelissimoz antiquissimozq; sotiōz. Opprēssus Trebōius si ut ab eo q̄ apte hostis esset: incautus. si ut ab eo qui ciuis & tum speciem haberet: miser. Ex quo nimirum documentuz nos capere fortuna uoluit: qd esset uictis extimescenduz. Cōsularem hominē consulari impio puinciam Asiam obtinentē Samario exuli tradidit: interficere statim captuz noluit: ne nimis credo in uictoriis liberalis uideret: cum uerboz contumeliis optimum uirę incesto ore lacerasset: tum uerberibus ac tormentis quęstionem habuit pecunię publicę: idq; p biduū: post autem ceruicibus caput abscidit: idq; fixuz gestari iussit in pilo. Reliquum corpus tractum atq; laceratum abiecit in mare. Cum hoste hoc bellandum est: cui⁹ deterrima crudelitate hominis barbaria superata est. Quid loquar de cade ciuim. R! de direptiōe fanoz: quis est qui pro reruz atrocitate deplorā tantas calamitates queat? & nunc tota Asia uagat: uolitat ut Rex: nos alio bello detineri putat: quasi uero non unū idemq; bellū sit contra hoc iugū ipioz nefariū. Imaginem Antonii crudelitatis in Dolobella cernitis: ex hoc illa effecta est: ab hoc illa Dolobellę scelerum pręcepta sunt tradita. Hunc leniorem q̄ in Asia Dolobella fuit in Italia: si liceat: fore putatis Antonium! Mihi quidem & ille puenisse uidetur: quoad p̄gredi potuerit feri hominis amētia. Neq; Antonius ullius supplicii adhibendi: si potestatem habeat: ullam partem est relicturus. Ponite igitur ante oculos. P. C. miseram quidez

PHILIPPICA VNDECIMA

illam & flebilē species: sed ad incitandos animos
uestros necessariam: nocturnū impetuz in urbe
Asia clarissimā: irruptionē armatorū ī Trebonii
domū: cum ille miser prius latronū gladios uide
ret: q̄ quærēs quæ res cēt: audisset furentis introi
tum: Dolobellæ uocem īpuram: atq; os illud in
fame: uincula: uerbera: eculeū: carnificem: torto
rēq; Samariū: quæ tulisse illū fortiter & patiēter
ferūt. Magna laus meoq; iudicio omnium maxi
ma. Est. n. sapiētis qcqd homini accidere possit:
id præmeditari ferendum modice si aduenerit eē:
maioris est omnino cōsiliū prouidere: nequid ta
le accadat. Sed animi non minoris: fortiter ferre:
si euenerit. At Dolobella qdē tam fuit īmemor
humanitatis: q̄q̄ ei? nūq̄ particeps fuerit: ut su
am insatiabilem crudelitātē exercuerit: nō soluz
in uiuo: sed etiam ī mortuo. At in ei? corpore la
cerando atq; uexando cū animū satiare nō possz:
oculos pauit suos. O multo miserior Dolobella
q̄ ille quem tu miserrimū esse uoluisti. Dolores
Trebonius ptulit magnos: multi ex morbi gra
uitate maiores: quos tñ non miseros: sed laborio
sos solemus dicē. Lōgus fuit dolor bidui: at cō
plurib? hominibus annorū sæpe multorum: nec
grauiora uere sunt carnificum tormenta: q̄ inter
dum cruciamēta morborū: alia sunt alia unq;: o p
ditissimi homines & amentissimi multo misero
ra: nam quo maior uis est animi: q̄ corporis: hoc
sunt grauiora ea quæ concipiunt animo: q̄ illa
quæ corpore: miserior igit qui suscipit in se sce
lus: q̄ is qui alterius facinus subire cogitur: Cru
ciatus est a Dolobella Treboni?. Et quidē a Car
thaginensibus Regulus: in q̄re cuq; crudelissimi
Pœni iudicati sint in hoste: quid in ciue de Dolo
bella iudicandū est? an uero hoc cōferendum est?
an dubitanduz uter miserior is ne cuius mortem
S. P. qz. R. ulciscitur: an is qui cuncti Senat? sen
tentia hostis est iudicatus? Naz ceteris quidē ui
tæ partibus quis est: qui possit sine Trebonii ma
xima contumelia conferre uitam Trebonii cum
Dolobella? Alterius cōsiliū: ingeniū: humani
tatem: inocētiam: magnitudinē animi in patria

Eculeum: tormenti genus. ē
equuleus ab equo diminutiū
dicitur & equulus & equula. f.
g. Modice: moderate. Cru
ciamēta morborū: ut clauī: po
dagrē Torminū. Miserior q
suscipit ī se scel? qui peccat cō
cipit enim quā pœna ob cōmis
sum peccatum dignus sit: & tor
quetur assidue. Hinc Iuuenalis
ait. Cur tamen hos tu Euasisse
putes: quos diri pscia facti Mēs
habet attonitos: & surdo uerbe
re cedit Occultū quatiēte ani
mo tortore flagellū: Pœna aut
uehēmēs: & multo seuior illis
Quas & cēdicius grauis iuenit
& Rhadamantus: Nocte: dieq;
suū gestare in pectore testem.

Subire: pati. Regulus: de
quo notissima historia. est autē
locus comparationis a minori
ad maius: si crudeles in hoste
iudicati sunt pœni: quanto cru
delior in ciue Dolobella est ha
bendus. Alterius: Trebonii.

IN M. ANTONIVM

Alteri: Dolobelle. Re certe noluit: quia ad praedas & rapinas Antonium sequi maluerat. Quid bestia: is est. L. Bestia qui in pretore petitione repulsa passus est: & ambitus datus: & si Cicero eum defendit. Ipse in epistola ad Quintum fratrem. Ad. iiii. idus februarias dixi per Bestia de ambitu apud pretorem CN. Domitium in foro medio maximo peritum: incidique in eum locum in dicendo: Cum Sextius multis in templo Castoris uulneribus acceptis praesidio Bestiae seruat' esset. Da natione: quia non pretor renunciat'

est: sed abit' paulo post datus frustra defendente Cicerone. Alter Caesar Vopiscus: & hic cum Antonio erat homo exiliter: & tamen praesula: tum petebat: cum lex esset ut fieri consul non posset qui praetor non fuisset. erat praeterea adolescens ut per etatem adipisci magistratus neget. Homo summo ingenio: ironice omnia meminit huius Vopisci Ciceronis in epistolis ad Articum saepe. Vopiscum uocabant ueteres unum e geminis qui reciti utero nasceret: altero interempto abortu: ut tradit Plinius. Sexta palma: si accusaret iterum difficile esset defendere: & uictoria defendendo persequi cum ad Antonium transierit: & gladiator factus sit.

Sed haec iudicii culpa non mea est: quo minus absolueret: nam defendi quidem ego: ut alias. sed iudices dantuerunt & extruserunt: omnia tamen ironice. Quid tamen nihil aliud nunc agere uides: Antonio heres: & omnia contra patriam faciens. Illos iudices: qui dantuerunt sententiis suis. Quorum res iudicatas irritas fecimus: defendendo Vopiscum: & irritum iudicium faciendo: illum absoluedo & restituendo. Neque hoc in hoc uno est: hoc est non in uno solo irritas fecimus res iudicatas.

In eisdem castris: Antonii. Caesar: Iulius. Nescio quis per preceptum sic ait. Ex ultia Celtiberia: qui per hispanias: per quam Tagus & Anas flumina decurrunt. Castrorum metator: qui locum pabat & purgabat metadis hoc est ponendis castris. Nunc urbis: metator hoc est diuisor. metari. n. diuidere est & partiri. Horati: Nulla decemipedis metata priuatis porticus. A qua: urbe. Alienus: quia ex Celtiberia. Suo capiti dñes saluis nobis: quod. d. minime decet etiam sibi ipsi dñari saxam

liberanda: quod ignorat. Alteri a puero pro deliciis crudelitas fuit. Deinde ea libidinum turpitudine: ut in hoc sit semper ipse latat' quod ea faceret: quae sibi obici ne ab inimico quidem posset uerecundo. Et hic dii immortales aliquando fuit meus amicus: occulta. n. erat uitia non iniquitati: neque nunc fortasse alienus ab eo esse sem: nisi ille uobis: nisi moribus patriae & humanitati inuent' esset inimicus: a quo admoniti diligenter & uigilanti' cauimus Antonius: etenim Dolabella non ita multos secum habuit notos ac insignes latrones. At uidetis quot & quam multos habeat Antonius. Primum. L. fratrem: quare facere dii immortales: quod facinus: quod scelus: quem gurgitem: quam uoragine: quod eum non sorbere animo: quod non haurire cogitatione: cuius sanguinem non bibere cessetis: in cuius possessione atque fortunas non impudenter oculos spe & mente defigeret. Quid censiui: qui se uerbo Praetore esse Urbanum cupere dicebat: re certe noluit: quod Bestia: qui se consulatum in Bruti locum petere perfitebatur: Atque hoc quidem detestabile omen auertat Iupiter qui absurdum autem qui praetor fieri non potuerit: petere eum consulatum: Nisi forte damnatione per Praetura putat. Alter Caesar. Vopiscus ille homo summo ingenio: summa potentia qui ex adilitate consulatum petit: soluat legibus: quam leges eum non tenent: credo dignitate. At hic me defendente quoniam absolut' est: sexta palma urbana esset in gladiatorum difficilis: sed haec iudicii culpa: non mea est. Ego defendi fide optima: illi debuerunt clarissimum & praestantissimum Senatorem in ciuitate retinere qui tamen nunc nihil aliud agere uides: nisi ut intelligam' illos iudices quorum res iudicatas irritas fecimus: bene: & e. R. P. iudicasse: neque hoc in hoc uno est. Sunt alii in eisdem castris honeste condonati: turpiter restituti: Quod horum consilium qui omnibus bonis hostes sunt nisi crudelissimum putatis fore: Accedit Saxa nescio quis: quem nobis Caesar ex ultia Celtiberia. Tr. Pl. dedit. Castrorum

& suo capiti liberūq; eē: dū salui & icolumēs nos sumus. His: saxē & caphoni. Dotē: ingentes diuitias a Cēsare ueluti dotē quandam prēbitas. Nutriculas: ueluti nutriculas hoc ē fructus prēdiorū qbus nutrentur. Lumina: ironice. Lege: agraria quā per uiz tulit Antoni⁹. Cōmentat⁹: effinxit comœdiā. Proscripta: uenalia pposita: sicut pscripti dicif dom⁹: cū uenalis sit. Tanta p curatoz negligētia: q oblistere neqbāt quo min⁹

antea metator nunc spat urbis: a qua cū sit alien⁹ suo capiti saluis nobis dñef. Cū hoc ueteran⁹ Capho quo neminez ueterani peius oderunt. His q si prater dotē quaz i ciuilib⁹ malis accipant: agz Campanū ē largitus antōius: ut hñent aliquoz nutriculas prēdiorū. Quib⁹ utinaz cōtenti essent: ferremus & si tolerabile nō erat. Sed quid uis patiendum fuit: ut hoc deterrimum bellum nō haberemus: Quid illa castrorū. M. Antonii lumina non ne ante oculos proponitis! primum duos Collegas Antoniorum & Dolobellā Nuculam & Lentonem Italiā diuisores lege ea quam Senatus per uim latam iudicauit: quorum alter commentat⁹ est mimos: Alter egit Tragœdiaz. Quid dicam de Apulo Domitio! Cuius bona modo pscripta uidimus: tanta procuratorum negligētia. At hic nuper sororis filio infudit uenenum: non dedit. Sed non possunt non prodige uiuere: qui nostra bona sperant cum effundunt sua. Videte etiam. P. Decii cautionem clarissimi uiri: q maiorum suorum exempla persequens: pro alieno se ære deuouit: emptor tamen in ea auctione inuentus est nemo. O hominem ridiculum qui se exire ære alieno putaret posse: cum uenderet aliena. Nam quid dicam de Trebellio! quid dicam q multa uidentur furia debitorum! uindicem enim tabularum nouarum: nouam tabulaz uidimus. Quid de Planco qui prastantissimos ciues aq̄la Polleritia expulit! & qdēz crure fracto: qd⁹ utinaz añ illi accidissz: ne huc redi potuissz. Lumen & decus exercitus illius pene praterii: Caninium cimbrum Lysidici filium: Lysidicūz ipsum: in Græco uerbo q omnia iura dissoluit.

cū legē de nouis tabulis ferri uellz: ut dictū ē pus philippica. vi. postea ad id ipulit & ueluti noua tabula ipse fuit: nā sine nouis tabulis salu⁹ eē n̄ pot at. De Plāco: d hoc ut de Trebellio p⁹ dictū. Aq̄la polleritia: castellū arbitror fuit ubi nūc igēs ciuitas Aq̄la & Polleritiā a Polo p̄dior uel possessor p̄gnoiarā. Lumē & dec⁹: ironice. In græco uerbo: Ἀλλύσῃς τῆς Δίκης

pscriberēt. Infudit uenenu: nō dedit: copiā significat prēbiti uenē: quo p̄iret citi⁹: nā maiore quantitatē infūdimus: minorem damus. Sed nō possū: iō enī effūdūt q recepturos spat. Ouidi⁹. Querere ut absumat: absumpta regere certat. Atq; ipse uitis sūt alimēta uices. Videte Pu. Decii: iocatur cū amaritudine Cicero: Pu. Decius & ipse morib⁹ corruptissimis sectabatur Antonium: is cum multis deberet: & soluendo non esset: ut caueret creditoribus: seipsū uenalem fecit & quasi deuouit. Sed qui eum in auctione seipsū uendentem emeret: nullus rep̄tus est. Cautionem: quia suo capite cauere: & satisfacere uolebat. Clarissimi uiri: ironice

Maiorum suorum: qui uariis temporibus: bellisq; diuersis se deuouerunt: hoc est mori ultro pro salute exercitus: & rei publicę uoluerunt. In ea auctione: cum se ipsum sub hasta uenderet. Iuuenalis de perditissimis loquens sui temporis hominibus inquit. Quis facile est eadem conducere flumina: portus: Siccandam eluuiem: portādum ad busta cadauer. Et prēbere caput domina uenale sub hasta. Exire grē alieno: liberrari debitis: quę conflauerat.

Cum uēderet aliena: p̄mittebat. n. aliena uenditūz bona: & hoc pacto se ipm redēpturum.

Quid dicā q multe uidentur furie debitorū: sic. n. p̄scia stimulat ut tot uexēt furie quot ei⁹ sūt debita. Vindicē: ultorē: & phibitorē: nā aduersar⁹ ē arōio

IN. M. ANTONIVM

Nisi forte iure: qđ fieri nō pōt: ut iure fratrē occiderit. Copiā: multitudinē & exercitū. Cū Dolobella: plurimos occidit Dolobellā: & tñ tantā latronū manū nō hēt. Cū cā: de q̄ agit: ut sit opinionū: nō alogi dissensio. In eā se itur: eā cōprobatuz. Confidēs: audax: improbus: temerari⁹. Impotēs: arrogās: supbus. Addictus: uiolētē destinat⁹ mortī: q̄lē obeūt gladiatores. Quā ob rē: cū hostis patrię occiso Trebonio iudicat⁹ eēt Dolobella

restabat ut bello eēt psequēd⁹: relatū in scātu de eo ē cui talis puincia demādaref: alii puatū extra ordinē deligenduz: alii al tēx ex p̄sulib⁹ mittendū censue rāt: neutrā sniam pbat Cicero.

Alteram: de extraordinario ipio. Periculosū: seq̄t enī. nā extraordinariū semp ipiū populare atq; uetōsū: ut nō idoneus deligat: sed quē populi libido noluerit. Populus aut leuis: ac uetō similis min⁹ recte iudicare de hōib⁹ nouit: & dignis p̄fert plerūq; indignos. Alterā: de p̄sulib⁹ mittēdis. Alienū: a p̄sulū abhorrēs dignitate & tē: pōz grauitate: ut mox dicturus est. Populare: populi iudicio delatū: & populo p̄uies. Vē: rōsū: leue. Bello Antiochi: qđ primū bellū macedonicū statiz secutū ē. Antiochus aut rex Syrię Thoante etolię principe: & Annibale p̄ceno: q uictus & ex ul ad eū fugerat: adhortantib⁹ sub p̄textu Lysimachię repetē: dē: quā i littore Thracio sui maiores posuerāt: romanis belluz intulit. Mouēs ex Asia ilico insulas: & grēcię littora occupauit. Sed in Euboea elanguit, unde aduētū tātū nūciato Acilii Glabronis fugit: nec multo post i Syriā se recepit: nauali p̄lio cui Annibalē p̄fecerat: duce Aemilio regillo supar⁹ ad Meonesū adiuuātib⁹ rhodiis: cū puicias p̄tules fortirēf & Syria bellūq; p̄tra Antiochū. L. Cor. Scipioi obuēisset: senatusq; quoniā ille ifirmo corpe: & morib⁹ min⁹ p̄

batis erat: ad. C. Leliū senat⁹ tūc principem inclināret: eiq; puinciam illam, decreturus uideretur: Pu. Scipio Africanus superior. L. frater: ut hāc fratris dep̄caref ignominia & laudauit: & se illi legatū itur: ultro ē pollicitus: quod gratis a senatu animis est exceptū. L. uero Cor. asiatici cognomen reportauit. nā fratris usus p̄siliis apud Syphilū montē Antiochū supauit: tunc cū illo cōgressus: cū pluuia hostiū arcus hebetati eēt. Ipse Antiochus ultra taurū religat⁹ ē: & postea a sodalib⁹ quos ebri⁹ i puuiuo pulsauerat occisus. Hui⁹ sapiētis:

nisi forte iure germanū cimber occidit. Cū hanc & huius generis copiam tantāz habeat Antoni⁹: qđ scelus omittet: cū Dolobella tantis se obstrinxerit parricidiis: nequaq; pari latronū manu & copia: Quapropter ut iuit⁹ s̄pe diffēsī. Q. Fusio ita suz ei⁹ sniā libenter assensus: ex quo iudicare debetis me nō cuz hōie solere: s; cū causa diffidere. Itaq; n̄ assentior solū: s; & grās ago. Q. Fusio. Dixit. n. seueram grauē. R. P. dignam sniāz: iudicauit hostē Dolobellam: bōa ei⁹ censuit publice possidēda. Quo cū addi nihil posset: qđ. n. atroci⁹ potuit: qđ seuerius decernere! Dixit tñ si quis eoz q post se rogati essent grauiorez sniam dixisset: i eam se itur: quam seueritatē qs pōt nō laudare. Nūc quoniam iudicat⁹ ē hostis Dolobella: bello ē psequēdus: neq; n. q̄escet: habet legionē: habet fugitiuos: habet sceleratam ipiorū manum. Est ipse cōfidens: impotēs: gladiatorio generi mortis addit⁹. Quamobrē quoniam cum Dolobella hesternō die hoste decreto belluz gerēdum ē: Impator est deligēdus: duæ dictæ sūt sententiā: quāz neutram p̄bo. Alteram qa semp: nisi cū ē necesse: periculosam arbitror. Alteram qa alienam his tēporib⁹ existimo. Nam extraordinarium semp Imperiū populār atq; uentosum est minime uestra grauitatis: minime hui⁹ ordinis. Bello Antiochi magno & graui cum. L. Scipioi Publii fratri obuēiss; Asia: parūq; i eo putaref eē animi: par; roboris: Senatusq; ad collegaz eius. C. Leliū hui⁹ sapiētis patrē negotium deferret: surrexit. P. African⁹ frater maior. L. Scipiois &

de quo supius dictum. Deprecatus: depulsi. Duobus: primo & secundo: & primo quidem imperatores fuere: CN. Duilius: Atilius Calatinus: Atilius Regulus: Cecilius Metellus. C. Lucretius. Secundo uero. C. Flaminius. Qu. Fabius maximus: Paulus & Varro. Qu. Fuluius: Appius Claudius. T. Sēpronius. Clau. Marcellus: P. Scipio: Pu. filius. M. Liuius: Claudius Nero: oēs p̄sules. Dictatoribus: ut ab Attilio Calatino: q̄ primo punico

illaz ignomiaz familia d̄precat⁹ ē: dixitq; & i fra tre suo sūmaz uirtutē eē: sūmumq; cōsiliū: neq; se ei legatuz id atatis hūisq; reb⁹ gestis defutur⁹: qđ cu; ab eo eēt dictū nihil ē de Scipiōis p̄uintia cōmutatuz: nec plus extraordinariuz ipiū ad ide; belluz quaxitū: q̄ duob⁹ antea maximis puniceis bellis quax a. Cōss. aut a dictatorib⁹ gesta & cōsūmata sūt: aut q̄ Pyrrhi: q̄ Philippi: q̄ post Achai co bello: q̄ Pūico tertio: ad qđ. P. R. ita ipse sibi delegit idoneū ducē. P. Scipionē ut eu; tñ belluz gereē cōsulē uellet. Cū Aristōico bellū gerendū fuit. L. Valerio. P. Licinio Crasso cōss. rogat⁹ popl⁹ que; id belluz gereē placeret Crassus Cōss. Pōtifex maxim⁹ Flacco collegā Flamini Martiali multa; dixit: si a sacris discessiss;: quā multa Po. Ro. remisit. pōtifici tñ flaminē parere iussit. Sz ne tū qđē. P. R. ad priuatū detulit bellum: qđ erat African⁹: q̄ anno antea: de numantinis triumphauerat: q̄ cū lōge oēs belli gloria & uirtute superaret duas tantū trib⁹ tulit. Itaq; P. R. cōsuli poti⁹ crasso: q̄ priuato afriāco bellū gerendū dedit. de. CN. pōpeiū ipiis sūmi uiri atq; oīum p̄cipis

bello extra Italiā exercitū p̄m⁹ dictator duxit. Pyrrhi: q̄ rex epyrotarū materno genere ab Achille: p̄no ab Hercule oriū dus: accersit⁹ a tarētinis añ p̄mū bellū punicū Italiā traiecit: & uaria fortūa cū romanis p̄flixit uicto ap̄ Heracleū Valerio Leuino: territis elephātib⁹ iustitata facie militib⁹: ipse postea a Curiō dētrato Italia pulsus ē. Duxere exercitū p̄sules bello pyrrhi Valeri⁹ Leuin⁹: C. Fabriti⁹. M. Curi⁹ dētat⁹. Quā philippi: tria bella macedōica gessere romani: & primū qđē p̄tra philippū: causē belli a foedere cepit: quo rex dñantē i Italia Annibale sibi sociauerat: autē iñ sūt i plorātib⁹ aduersus regis iuriā auxiliū atheniēsi b⁹: Leuino p̄tule Attalo rege p̄gameorū & rhodiis adiuuātib⁹: bis uict⁹: bis ex ut⁹ castris: bis fugat⁹ ē. Mox flaminio rege oppressus ad tumulos quos Cynocephalas uocat pace tamen ipetrata & regno.

Quā post achaico bello: qđ post tertū punicū bellū & dirutā Carthaginē gestū ē: cōtra

corinthios & critolaū q̄ libertate a rōanis data p̄tra ipos usus ē. Legatos. n. rōanos dubiū an & manu: certe orōne uiolauit. Metell⁹ macedonic⁹ p̄sul exercitū Critolai: & ipm Critolaū cecidit. L. Muni⁹ uictoriā alieno labore q̄sitā intercepit. Missus. n. Metello successor cū littorib⁹ & paucis eq̄tib⁹ in Metelli castra ppauit. Dineū aliter ducē sub ipis isthmi faucibus supauit: desertamq; ab icolis ciuitatem diripuit: de Acheis triūphauit: ligna grea maris moreaq; & tabulas p̄stas i triūpho tulit: Achaic⁹ q; cognōiat⁹ ē. Quā punico tertio: quo deleta ē Carthago: fuere ipatores eo bello. L. marti⁹: M. manli⁹: a q̄b⁹ obsideri oppugnariq; cepta ē Carthago. P. Scipio Aemilianus cū edilitatē peteret: p̄sul a populo dīctus ē: & quoniā p̄ ānos p̄sulē fieri mīne licebat: legib⁹ solutus ē: ei q; Africa p̄uineia extra sortē data. Cū aristōico: post deletā Numantiā cū Aristōico regi⁹ Eumenis filio: bellū gestū ē cū ille Asiā q̄ testamēto regis Attali libera eē debebat occupasset: cōsules erāt. L. Valerius Flaccus: & P. Licinius Crassus: idēq; ponti. max. sēatus populū rogauit: quē id bellū gere re placeret: populus Flaccū rñdit: cū uero. L. Valerius flamē Martialis esset & sacerdoti rōne Crasso pont. maxio subeēt: ueritus ab eo ē idiēta multa hoc ē pecūiaria poena a sacris discedere: quā poenā et si statim populus illi remisit: noluit tñ pōtifici percipere Crassus missus ē: & qđ nūq; añ acciderat pont. maxi. extra Italiā p̄fectus: p̄lio aut uictus & iterēptus est: Sed marcus ppenna uictum Aristonicum in deditionem accepit. Duas tantū tribus tulit: duag; tribuū hūit suffragia: & duas p̄ se adduxit trib⁹ dūtaxat. Locus aut supior ubi ē L. Valerio Pu. Scipione p̄sulib⁹ manifeste corruptus ē. nā. P. Licinio Crasso legendū est.

Tribuni pl. turbulēti: q̄ turbulēti tū solēt eē: & oīa impedire. Sabīni rogatiōe pinaticum bellū: Manlii Mithridaticū Pōpeio ē demandatū. Nā sertorianū: cū multos ī Hispania duces supasset Sertori: nō p̄tētus senatus. P. Metello Pio Numidici filio uiro claro ac bellico: sed sene admodū: & uerit' ne in Italiā ille traduceret bellū: Pōpeiū illi addidit: p̄sulib. Qu. Catulo & L. Philippo p̄ficiisci recusantib: Cūq; inter p̄res admirare q̄spīa: rogarētq; philippū idoneū ne exiliaret Pōpeiū q̄ p̄consul ī Hispaniā mitteret: nō p̄consulē respondit: sed p̄ p̄sulib; mittendū. Plutarch' ē auctor. Quē igit' hęc comitia: L. Cēsar hac dixerat sniam: ut. P. Seruilio Isaurico puato Dolobellē p̄sequēdi puicia decerneret: q̄ snia iduci dicit Cī. ābitionē in curiā piculosam: ut uel uir p̄stātissim' ferat repulsa: si suffragia ī eū non p̄currat: aut ceteri tali hōre uideant' idigni: cū tñ sint pari dignitate: seatores. s. & p̄sulares.

Assensero: si assensero: hoc ē si assensus fuerit q̄spīa dabit' ābitioni adit' ī curiā: ut spēt se hoies ābiēdo quīs dignitatē posse p̄sequi. Negauero: si negauero.

Suffragio: uoce mea: ac ueluti suffragio. Tanq̄ comitiis: aut curiatis aut cēturiatis. Quod si comitia tē: ironica ē cōcessio.

Petam': quīs dignitatē. Ambiamus: p̄santes & largiētes.

Tabula noua dē nobis: ī qua suffragia n̄ra designem' aut describam'. Vt data ē populo: nā. L. Cassi' lōgin'. L. F. tr. pl. C. Mario. C. Flacco p̄sulib; legē tulit ut popul' p̄ tabellā suffragiū ferret: q̄ lege ut ait Cic. ī orōne p̄ Cornelio: de maiestate suffragiorū uis p̄asq; p̄ualuit.

Cur comitiis cēsari: nā hoc ē cōitia q̄ si h̄re & p̄ suffragia deligere: qd' neq; utile ē in senatu: neq; oīno decet. P̄stantissim' uir: P. Seruilius. Si tibi n̄ sit assensū: cū de eo retuleris.

P̄territ': cū de uno tantū referat: & de reliq; sileat. At eni: obiectio de. C. Octauio.

Ille: rñlio. A quo: Octauio.

Aut exercit' adimēd': quē ipse sua spē coegerat. Eripuissetis: quoniā hēbat re uera. Cū patissio: tecū q̄ ad dicēdū es p̄mptissim'.

Tr. Pl. turbulēti tulerūt. Nam sertorianū bellū a senatu priuato datū ē: q̄a cōss. recusabāt: cū. L. Philipp' Procōsulib' se cū mittere dixit: n̄ p̄sule. Quā igit' hęc cōitia aut quāz ambitioz cōstantissim' & grauissim' ciuis. L. Cēsari ī Sēatū itroduxit: clarissimo uiro atq; īnocētissimo decreuit ipiū: priuato tñ: ī quo maximū nobis on' iposuit: Assensero! Ambitionē induxero in curiam: ne gauero! suffragio meo tanq̄ comitiis hōi honorē amicissimo denegauero! Quod si comitia placet ī Senatu habere: petam': ambiam': tabula modo noua dē nobis: sicut populo data ē: Cur Comitiis Cēsari: ita ut aut p̄stantissim' uir: si tibi n̄ sit assensus: repulsa: tulisse uideat: aut unusq; nostrū prateritus: si: cum pari dignitate simus: eodē honor' digni n̄ putemur. At. n. nam id exaudio: Cēsari adolescentulo ipiū extraordinarium mea snia dedi. Ille. n. mihi p̄sidiū extraordinarium dederat. Cum dico mihi: Senatui dico. Po. qz. R. a quo. R. P. p̄sidiū ne cogitatū qdē tantū h̄ret: ut sine eo salua eē n̄ posset: huic extraordinariū ipiū n̄ dare! aut exercit' adimēd': aut ipiū dandū fuit. Quā ē. n. rō! aut q̄ pōt fieri ut sine īpio tēeat exercit'! n̄ igit' q̄ ereptū n̄ ē: ē id estimādū eē datū. Eripuissetis. C. cēsari. P. C. ipiū: n̄ si dedissetis. Milites ueterani q̄ illi' auctoritatē: ipiū: nomen: secuti p. R. P. armacōperant: uolebant sibi ab illo impari. Legio Martia: & quarta ita se cōtulerat ad auctoritatē Senatus. P. qz. R. dignitatē: ut eū deposcerēt Impatorem & duce. Impiū Cēsari belli necessitas: fasces Sēat' dedit: ocioso uero: nihil agēti: priuato: obsecro te. L. cēsari: cū patissio hoie mihi res ē: qñ ipiū Senat' dedit: s; d hoc qdē hacten' me īfragari hōi aicissio ac de me optie merito uidar. & si q̄s pōt refragari

Hōi aicissio: P. uulio

non modo non petenti : uerum etiam recusanti :
 Illa uero. P. C. aliena consulum dignitate : aliēa
 temporum grauitate sententia est : ut cons. Dolo
 bellā persequēdi causa Asiam & Syriam sortian
 tur. Dicam cur iutile. R. P. sed prius q̄ turpe cō/
 sulibus sit uidete. Cūq; cons. designatus obsidea
 tur : in eoq; liberando salus sit posita. R. P. cūq;
 a. R. P. pestiferi ciues : parricidaq; descuerint :
 Cumq; id bellū geramus : quo bello de dignita
 te : libertate : de uita decernamus : & si in potestate
 quis Antonii uenerit : pposita sint tormenta atq;
 cruciatus : cūq; earū rerū oīū decertatio Cōss.
 optimis & fortissimis commissa & commendata
 sit : Asia & Syria mentio fiet : ut aut suspiciōi cri
 men : aut inuidia materia dedisse uideamur : At
 uero ita decernunt : ut liberato Bruto : id. n. resta
 bat : ut relicto omnino deserto pdito . Ego uero
 mentionem prouinciarum factam dico alienissi
 mo tempore : q̄uis enim intentus animus tuus
 sit. C. Panfa. sicut est : ad fortissimum uirum &
 omnium clarissimum liberandū : tamen rerum
 natura coegit te necessario referre animum aliq̄n
 ad Dolebeliam persequendum : & partē aliquam
 in Asiam & Syriam deriuare cūræ & cogitatiōis
 tuæ . Si autē fieri posset : uel plures te animos ha
 bere uellem : quos omnes ad Mutinam intende
 res : quod quoniam fieri non potest : istoc animo
 quem habes : præstantissimum atq; optimum : ni
 hil uolumus nisi de Bruto cogitare . Facis tu id
 quidem : & eo maxime incumbis : duas tamē res :
 magnas præfertim : non modo agere uno tempo
 re : sed ne cogitando quidem explicare quisq; po
 test . Incitare & inflammare tuum istud præstan
 tissimum studium : non ad aliam ullam ex parte
 curam transferre debemus . Adde istuc sermo
 nes hoīū . Adde suspitiones : Adde inuidias : Imit
 tare me quem tu semper laudasti : qui instructa
 ornatamq; a Senatu prouinciam deposui Vt in
 cendium patriæ omīssa omni cogitatione restin
 guerem . Nemo erit : præter unum me : qui
 cūq; profecto : si quid interresse tua putasses : pro
 summa familiaritate nostra communicauisses :

Illā uero : secūde respondet
 sententię . Quis : aut Decius :
 aut quis alius qui ab eo oppu
 gnatur . Vt aut suspiciōi cri
 menur orjatur suspicio ne pde
 re uelimus Decimū brutū : mis
 sis in Asiam & Syriam consuli
 bus . Inuidię : emulatiōis ma
 teriam consulibus præbeamus
 ex prouinciis : id quod solet ac
 cidere in sortiēdo . Ita decer
 nūt : sic de prouinciis deliberāt q̄
 si liberatus brutus sit . Rerū
 natura : conditio & qualitas re
 rum . Deriuare : deducere & di
 uertere . Sermones hominū :
 q̄ de te sūt futuri : cupiditate pu
 cię Decimū brutū deseruisse .
 Inuidiam : ex prouincia .

Prouinciā: Ciliciam. poterat enī Cicero eam obtinere diutius. Nihil autē magis timuit q̄ ne ānuus tempus puincię progaretur. Ea enim lege accepat: ut post annū statim succederetur. Reprime famā: cupiditatis. Collega: Panfa. Ei rei: decernendę prouincię.

Delectus necessitate: quod accidit: cum dare nomina iuuentus a consulibus cogitur.

Ne id signū: palladiū Minerę simulachrę: quod Ilo regnante de cōelo cecidit: Romam translātū ē postea: & in Veſtę tē

plo reconditū. Responsū. n. ab Apollie fuerat cū cecidit: Aethe reaz seruare deā: suabitis urbē: Impiū secum trāſſeret illa loci. Plura de hoc palladio Ouidi? lib. vi. festoz: & Seruius i secū dū libz engidos. Quādo ueniet p̄sul: si p̄sul mittat: quādo i Asiā perueniet? Ne uestigiuz qdē: q̄a oīa Dolobella debebat.

At mittent: obiectio: dicet q̄ p̄iā mittent aliquē cōsules legatū aut quęstorē de suo numero

Valde mihi probare pōt: ac si dicat mīme illū pbabo: q. P. Seruiliū non pbauit: quē mittendū cēsebat. L. Cesar. Quod ergo ipse nemini putas dandū: ad illū loq̄r q̄ secūde sentētię auctor fuerat: esse. I. mittenduz.

Legitimū: iustū: & q̄ mḡat? nō priuatus existat. Quis igitur ē? facit sibi ipsi interrogatio nem. & quis inq̄t is ē q̄ hęc habeat quę tu habendi ab illo cēses: q̄ mittat. M. Brutus respondet: aut Cassius: aut uterq̄. Decernerē: ego inquit libenter cōsules: aut ipoz altez decernerē si fieri possz Neq̄. n. brut? reuocād? ē: aut ei adimēd? exercitus quē nos i Gręcia ex utilitate rei pu. colligauim? & obstrinxim? ut discedere illinc non debeat: quo magis italię auxilio possit esse q̄ Asię. Vergere: iclinare & respicere. Nō ut ex ipa acie subsidiaz haberem? nō ut bruti exercitus traiceret in Italiam & p̄ſenti auxilio esset: sed ut illic p̄ſisteret ubi ē: sciretq̄ hęc se patū trāſmarinū subsidium: qd̄ succedere si forte succuberet: significat ergo magis dādū q̄ adimēdū bruto auxiliū. P̄terea: alia rō cur remoueri ex Gręcia Brutus non possit: nec

q̄ credat te inuito prouinciā tibi esse decretā. Hanc quāso pro tua singulari sapiētia reprime famā: atq̄ effice ne id qd̄ n̄ curas: cupere uideare. Quod qdē uehemētius eo tibi laborandū est: q̄a i eādē cadet suspitionē Collega uir clarissim? nō pōt. nihil horz scit: nihil suspicat: bellū gerit: i acie stat: de sanguie & de spiritu decertat: ante prouinciaz sibi decretaz audiet q̄ potuerit tēp? ei rei datuz suspicari: uereor ne exercit? quoq̄ nostri qui non delectus necessitate: sed uoluntariis studiis se ad. R. P. contulerunt: tardentur animis: si quicq̄ aliud nobis: nisi de instanti bello cogitatū putabunt. Quod si prouinciā Cōs. expetendā uidentur: sicut sępe multis clarissimis uiris expetitā: Reddite prius nobis Brutum lumem & decus Ciuitatis: qui ita conseruandus est: ut id signum: quod cālo delapsū uestā custodiis continetur: quo saluo salui sum? futuri. Hunc uel i cālū: si fieri poterit: nostris humeris tollemus: prouincias certe dignissimas uobis deligem? Nūc quod agis agam? Agis autē liberi ne uiuamus: an mortē obeam? quā certe fuituti antepōnēda ē. Quid si & affert tarditatē ista snia ad dolobellaz p̄sequēduz? q̄n. n. ueniet Cōsul: an id expectam? quo ne uestigiū qdē Asiā Ciuitatum: atq̄ urbiū reliquas? At mittēt aliquē de suo numero: ualde mihi p̄bari pōt: q̄ paulo añ clarissim? uiro priuato Imperium extra ordinem non dedi. At hominem dignum mittent: num. P. Seruilio digniorem. At quidem Ciuitas non habet: quod ergo ipse nemini putat dandū ne a Senatu tu qdē id ego uni? iudicio delatū cōprobē? Expe dito nobis hoīe & parato. P. C. op? ē. & eo q̄ ipiū legitimū habeat: qui p̄terea auctoritatem: nomē: exercitū: p̄spectū aīuz in. R. P. liberanda: Quis igit is ē? aut. M. Brutus: aut. C. Cassius: aut uterq̄. Decernerē plane sicut multa Cōsulē

alterum ambos uenire Brutum colligassemus in
Gracia: & ei auxiliū ad Italia uergerē q̄ ad Asia
maluissim⁹: nō ut ex ea acie auxiliū hārem⁹: sed
ut ipsa acies subsidium haberet & transmarinū.
Præterea. P. C. M. Brutū retinet etiam nunc. C.
Antonius: qui tenet Apolloniam magnam urbē
& grauem tenet opinor Bellidem: tenet Amanti-
am: instat Epiro: urget Oricum: habet aliquot
cohortes: habet equitatum: hinc si Brut⁹ erit tra-
ductus ad aliud bellum gracia: certe amiserim⁹.
Est autē etiam de Brundisio atq; illa ora Italiae
prouidendum: q̄q̄ miror tam diu morari Anto-
nium: solet. n. accipere ipse manicas: nec diuiti⁹
obsidionis metum sustinere: quod si confecerit
Brutus: & intellexerit plus se Rei P. pfuturū:
si Dollobella psequatur: q̄ si in gracia maneat:
aget ipse per se: ut adhuc quoq; fecit: neq; in tot
incendiis cum confestim succurrendū est: expe-
ctabit Senatum. Nam & Brutus & Cassius mul-
tis iam in rebus ipse sibi Senatus fuit. Necessē est
enim in tanta cōcursatione pturbationū regū: tē-
poribus potius parere: q̄ moribus. Nec enī nunc
primum aut Brut⁹ aut Cassius Salutem liberta-
temq; patriæ legem sanctissimam & morem opti-
mum iudicauit. Itaq; si ad nos nihil referret de
Dolobella persequendo tamen ego pro decreto
putarem: cum essent tales uirtute: auctoritate:
nobilitate summi uiri: quorum alterius iam no-
tus nobis est exercitus: alterius auditus: Non igitur
Brutus expectauit decreta nostra: cū studia
nosceret: Neq; enim est in prouinciam suam creta
profectus. In Macedoniam alienam aduolauit:
omnia sua putauit: quæ uos uestra esse uelletis.
Legiōes conscripsit nouas: excepit ueteres: equi-
tatum ad se adduxit Dollobella: atq; cum non
dum parricidio oblitum: hostem sua sentētia iu-
dicauit. Nam ni ita esset: quo iure equitatum a
Consule abduceret? Quid. C. Cassius pari ma-
gnitudine animi & consilii præditus: nō ne eo ex
Italia cōsilio pfect⁹ est: ut phibeēt Syria Dolobel-
la: q̄ lege: quo iurē: eo qd̄ Iuppiter ipse sanxit: ut
oīa q̄. R. P. salutaria eēnt: legitia & iusta hārent.

ab eo exercit⁹ abduci. C. An-
toni⁹: M. Antonii frater. Bel-
lidē: post Apolloniā Macedonię
belliaca ē: siue bellis: ei uicina
ē Amantia. Plini⁹ Nympheū lo-
cū in apolloniatagi finib⁹ inco-
ler dicit amātes & bellioes. Idē
i ora maritima dicit eē oppidū
oricū a Colchis p̄ditū: ubi ini-
tiū Epiri ab eē a Salētino Italiae
p̄montorio: lxxxv. m. p. Orcū
uocat Strabo: & deprauat⁹ cre-
do loc⁹ ē. Epir⁹ aut regio ē Ma-
cedonię finitima. Etia de Brū-
disio: ut redeat Cai⁹ & occupet

Quāq̄ miror: miror inq; su-
stinere. C. Antoniū se tam diu a
Bruto obsideri: & n̄ ultro illi se
dedere: ac uicula & manicas ac-
cipe ut p̄sueuit. Quod si p̄se-
cerit Brut⁹: si cōprehēderit Cai-
iū: & in uicula p̄cecerit. Per se:
sua sp̄ore: ut alias ipse Brutus &
Cassi⁹ fecere. Ipse sibi senatus
fuit: uterq; fuit sibi p̄ seātū: quo-
niā ea egit sp̄ore q̄ lenat⁹ ipall⁹
agēda: n̄ expectata seāt⁹ auctori-
tate. T̄pib⁹: opportunitatibus.

Quē morib⁹: maiore institutis.
Nec enī: diu aī inq; iudicātū
Brut⁹ & Cassius legē scissimā &
optimū morē esse: saluti p̄iē &
libertati studere. Itaq; et si de
dolobella hoste p̄seq̄ndo nihil
diceret: iterē ego putarē lūmo-
rū uiroꝝ q̄les sūt Brut⁹ & Cassi⁹
sua auctoritate sine decreto ali-
quo publico illū p̄seq̄. Quoꝝ
alteri⁹: Bruti. Alteri⁹: Cassii.

Studia: uolūtates. Alienā: de-
cretā. M. atōio. Eqtatū: d̄ quo
prius dixit. Oblitū: p̄tū ab
oblino. Oui. Oblit⁹ a dñe. ce-
de libell⁹ erit. Sua snia: eq̄tatū
auferēdo. Qua lege: obiectio ē
cui rñd⁹: Iouis: q̄ oīa lāxit iusta
& hōesta q̄ p̄ p̄iē fierēt salute:
& sapit hoc Cicerōis dictū illd̄
Hectoris ad Polydamātē frēm:
cū augurē suaderet de rebo ge-
rēdis p̄sulēdū: libro. xii. Iliados
εἰς ὁλὼν δὲ ἄπλοῦ τοῦ αὐτοῦ
NEOXXI περὶ τῶν τῶν

Est enim lex: libro de legib⁹ quoq; sic diffinit. Lex est ratio sūma insita i natura: quę iubet ea quę facienda sūt: prohibetq; p̄traria: nec multo post ratione & lege cū diis hoies coniūctos esse sic colligit: Hō solus ex tot aiantū generibus atq; naturis p̄ticeps est rōnis & cogitatiois cū cetera sint exptia. Quid est aut nō dicā in hoie: sed in oī cēlo atq; terra rōne diuinī? quę cū adoleuit & p̄fecta ē: noiatur rite sapiētia. Est igit qñ nihil ē rōne meli⁹: eaq; & in hoie & in deo: prima hōi cū deo rōnis societass: inter quos aut rō iter eorū dem recta rō & cōmunis ē: quę cū sit lex: lege quoq; conciliari cū diis hoies putandi sumus.

Alienū: Dolobellę. His uero: legibus scriptis. Oppressis: ab Antonio & Dolobella.

Suā: ip̄ius Cassii. Lege naturę: quam diffiniuit. Sed ut ex: suam nūc dicit sententiā: Cicerō postq; aliorū impugnavit.

Senatui placere: supple cēleo.

Eū: Cassiū. Qu. Martio: is & L. Scaur⁹ p̄cōsules fuerāt i Syria cū Dolobellę decreta est.

Perseq; cēleo placere senatui.

Asia: n̄ eā dicit q̄ i tertia orbis p̄te terminos h̄z: amnes ab egyptio mari Nilū: a Meoti lacu Tanai: sed eā quā ab oriēte Lycia icludit: & phrygia: ab occidēte Aegea littora: a meridie mare egyptium: paphlagonia a septētrioe: Bythinia quę olim Bebrycia & Mygdonia dicta est: dein de a Bythino rege sic uocata. ē autem in exordio ponti: ad p̄tē solis orientis aduersa Thracię: opulenta ac diues urbū: a fonte Sangarii fluminis primos fines habet. Ponto: pōticis gētib; ad pontū Euxinū habitātib;.

Tetrarchię: quę partē obtinēt: de q̄b; pus ē dictum. Dynastę: potētes & optiati: uñ Δυναστές potētat⁹. Vtq; Pansa: cēleo senatui placere.

Est enī lex nihil aliud: nisi recta & a numie deorū tracta ratio i perans honesta: phibēs cōtraria. Huic igit legi paruit Cassius: Cū est in Syriam p̄fectus: alienaz prouincia: si homines legibus scriptis uterentur. His uero oppressis: suaz lege natura. S; ut ex uestra quoq; auctoritate firmetur: cēleo. Cū. P. Dolobella quiq; eius crudelissimi & teterrimi faciōris ministri sotii adiutores fuerūt hostes. P. R. a Senatu iudicati sint. Cūq; Senatus. P. Dolobella bello persequendū cēserit: ut is qui oīa deorū hoīumq; iura nouo inaudito & inexplabili scelere polluerit: nefarioq; patrię se parricidio obstrinxerit: p̄nas diis hōinib; meritas debitasq; persoluat: Senatui placere. C. Cassiū Procōs: prouincia: Syriam obtinere: utq; qui eam optimo iure puinciam obtinuerit eū a. Q. Martio Crispo Procōs. L. Scauro. Procōs. A. Proleono Legato exercitus accipere: eosq; ei traderē. Cūq; his copiis: etsi q̄s praterea paruerit: bello. P. Dolobellam terra: mariq; p̄sequi. Eius belli gerendi causa quib; ei uideat naves nautas pecunias: ceteraq; quę ad bellū gerēduz p̄ticiant: ut impandi i Syria: Asia: Bithynia: Ponto ius potestatēq; habeat: utq; quancūq; in puinciam ei belli gerendi causa aduenerit: ibi maius i p̄iū. C. Cassii. Procōs. sit: q̄ eius erit: qui eaz puinciam obtinebit. cum. C. Cassius. Procōs: in eam puinciam uenerit: Regē Deiotarū patrem & Regem Deiotarū filiū: si ut multis bellis sapenuero impiuz. P. R. iuuerint: Itē. C. Cassiū Proconsulem copiis suis operibusq; iuuissent: Senatui. P. q; R. gratum esse facturos. Item si ceteri Reges: Tetrarchę: Dynastęq; fecissent Senatus Populumq; Romanum eorū officii non inmemorem futurum: utq; C. Pansa. A. Hircius consules: Alter ambo ue si eis uideret. R. P. recuperata de puintiis Consularibus P̄ratoriis ad hunc ordinem primo quoq; tempore ferant. Interea prouinciaz ab iis quibus obtinent obtineant: quoad cuiq; ex. S. C. successum sit. Hoc. S. C. ardētem inflammabitis: & armatum armabitis Cassium. Nec. n. animuz ei potestis ignorare: nec copias.

PHILIPPICA VNDECIMA

Animus ipse quem uidetis: copiarum quas uidistis: fortes & constantes uiri: qui ne uiuo quidem Trebonio Dolobellæ latrociniū penetrare sinissent. Halienus familiaris & necessarius meus post interitum Trebonii profectus: ne dici quidem se legatū Dolobellæ uolet. Estque Cæcilius Bassi priuati illius quidem: sed fortis & præclari uiri robustus & uictor exercitus. Deiotari Regis & patris & filii & magnus & nostro more institutus exercitus: summa in filio spes: summa ingenii indoles: summaque uirtus. Quid dicam de patre: cuius beniuolentia in P. R. est ipsius æqualis ætati: qui non solum totius Imperatorum nostrorum fuit in bellis: sed etiam dux copiarum suarum. Quæ de illo uiro Sylla: quæ Murena: quæ Seruilius: quæ Lucullus quæ honorate quæ honorifice quæ grauiter sæpe in Senatu prædicauerunt? Quid de. Cn. Pompeio loquar? quod unum deiotarum in toto orbe terrarum ex animo amicū uereque beniuolum unū fidelem. P. R. iudicauit: Fuimus nup̄ ego & M. Bibulus in propinquis finitimisque puincis: ab eodem Rege adiuti sumus & equitatu & pedestribus copiis: secutus est hoc acerbissimū & calamitosissimum ciuile bellū: in quo quod faciendū Deiotaro. Quid omnino rectius fuerit: dicere non est necesse: præsertim cum contra ac Deiotarus sentit: Victoria belli iudicauerit: quo in bello si fuit error: communis ei fuit cum Senatu. In recta sententia ne uicta quidem causa uituperanda est. Ad has copias accedet alii Reges: etiam delectus accedet. Neque uero classes deerunt tanti Tyrii Cassium faciunt: tanti ei in Syria nomen atque Phœnicia est: Paratum habet nuper. C. Cassium. P. C. R. P. contra Dolobellam: nec paratum solum: sed peritum atque fortē: magnas ille res gessit ante Bibuli summi uiri aduentum: Cum Parthorum nobilissimos Duces: magnas copias fudit: Syriamque immani Parthorum impetu liberauit: maximam eius & singularem laudem prætermitto: cuius. n. prædicatio non dum omnibus grata est: hanc memoriam potius quam uocis testimonio cōseruemus. Animaduerti. P. C. exornari etiam nimium: a me Brutum nimium Cassium ornari: Cassio uero sententia mea

Halienus: hic legatus Dolo bellæ erat profectus. C. Bassi: huius in epistolis crebra fit mentio. Ipsi equalis ætati: ac si diceret: ab incunabulis amicum fuisse. P. Bibulus: is præerat Syriæ ut in epistolis ad Cælium: quæ sunt libro secundo familiarium: quo tempore Cicero præerat Ciliciæ. C. thermus bythinus. Quid faciendum: id autem fuit faciendum: quod fecit: ut rempublica sequeretur & arma Pompeii. Inde recta sententia: & profecto uoluntas & causa omnibus in rebus non euentus spectandus iureque ait apud Ouidiū phyllis. Careat successibus opto: Quisquis ab euentu facta notanda putat. Tyrii: maxima & antiquissima phœnicium ciuitas fuit Tyrus ab omni olim continenti diuisa: postea ab Alexandro molibus ut aggere coniuncta: calamitates quas passa est ab Alexandro capta: omnes euicit: & se ipsam nauigando instaurauit: qua una re phœnices omnibus semper præstitere. Syria & Phœnicia: uicine regiones. C. Cassium: nam præfuit Syriæ: de quo Cicero in epistolis ad Cælium: Cassius quod mihi magnæ uoluptati fuit: ab Antiochia hostem reiecerat: Bibulus prouinciā acceperat. Memoriam testimonio: ut recordatione potius quam uoce testes simus.

Censorinū: de quo prius dictum. Sectors: uenditorem bonorū alienorū sub hasta: Latrocinio: latro nū coetu: ut seruitium est seruorū multitudo & famulitium. Naufragia: uel quia ipsi tanquā facto naufragio ad Antonium se receperant: uel quia causa sunt ut multi periclitentur & naufragiū faciāt. Vide inquit: occurrit cuiuspiam sic dicens: Si Cassius persequendo Dolo bellē perficitur: ueterani offenduntur: qui eū quod Iulius percussit oderūt. probat nō ita fore: quoniam tria genera sunt ueteranorum. Vnū eorū qui Octavianū sequuntur: & Decimū Brutū liberare obsidione student. Alterū eorū qui neutrę parti sese adiungunt. Tertium impiorū: qui sūt cum Antonio quod boni sunt non pōt inquit offendi: nā si saluū uolunt esse Decimū: cur est credibile Cassium odisse. Contra illos malos sumpta sūt arma: me dū illi non sūt timendi. ergo ne ueterani offendantur uerendū nō ē. Qui quiescūt: neque Octavianum neque Antonium secuti.

dominatū & principatū dari. Quos ego orno? nempe eos: qui ipsi sunt ornamenta. R. P. Quid. D. Brutū? non ne omnib⁹ sententiis semper ornaui? num igitur reprehenditis? An Antonios potius ornarem nō modo suarū familiarum: sed. P. R. nominis probra atque dedecora? An Censorinū ornem in bello hostem? in pace sectors? an cetera ex eodē latrocinio naufragia colligam? Ego uero istos ocii cōcordia: legū: iudiciorū: libertatis inimicos tantū abest ut ornem: ut effici nō possit quin eos tam oderis: quod. R. P. diligo. Vide inquit ne ueteranos offendas: hoc. n. uel maxime ex audio. Ego autē ueteranos tueri debeo: sed hos quibus sanitas est: certe timere nō debeo. Eos uero ueteranos qui pro. R. P. arma cōperūt: secuti que sunt. C. Casarem auctoritate beneficiorū paternorū hodieque. R. P. defendunt cum magno periculo: non tueri solum: sed etiam augere commodis debeo. Qui autē quiescunt ut .vii. & .viii. legio in magna gloria & laude ponēdos puto. Comites uero Antonii qui postque beneficia Caesaris comederūt: Consulē designatus obsederūt: Huic urbi ferro ignique minitantur: Saxa se & Caphoni tradiderūt ad facinus pradamque natis. Num quis est qui tuendos putet? Ergo aut boni sunt: quos etiam ornare: aut queti: quos cōseruare debemus: aut impii quoque cōtra furorē quorū & bellū iusta arma suscepimus. quorū igitur ueteranorū animos ne offendamus: ueremur? eorū ne qui Brutū obsidione cupiunt liberare? Quibus cur Brutī salus cara sit: qui possūt Cassii nomē odisse? An eorū qui utrisque armis uacant? non uereor ne acerbis Cuius quam istorū sit: qui ocio delectantur. Tertio uero generi non militū ueteranorū: sed inopportunissimorū hostiū cupio quod acerbissimū dolorē inungere: quanquā. P. C. quousque dicemus sententias ueteranorū arbitrati? quod eorū tantū fastidiū est: quā tanta arrogantia? ut ad arbitriū eorū Imperatorem & deligamus? Ego autē: dicendū est. n. P. C. quod sentio: non tam ueteranos intuendos nobis arbitror: quod quod tyrones milites flos Italia: quod noua legiōes ad liberandū patriam paratissimae

PHILIPPICA .XII.

Cæsar: Iulii. Qui: quomodo. Fruantur illis: ueterani pmiis pſolutis. Vel: etiã. Spero: credo. Aequiſſimũ: dari quę ſpoſpondimus.

Egati qui ab initio poſtq̃ obſideri Dēcimus Brutus cepit: miſſi ſũt: redierũt re inſe-
 cra: & Antonius urgere obſidionē deſtiterat nũq̃. Amici tñ & fautores ei⁹. L. Piſo
 & Qu. Fulius Calenus in pmiis rurius honeſte pacis ſpem faciebãt: & in eã ſniam

quid cũcta Italia de ueſtra grauitate ſetiat: nihil
 enim ſemp̃ floret: atas ſuccedet atati: diu legiões
 Cæſaris uiguerunt: nunc uigent Paſſa: uigent
 Hircii: uigent Cæſaris filii: uigēt Planci: uicunt
 numero: uincunt atatib⁹: nimiz etiam auctorita-
 te uincunt. Id. n. bellum gerũt: quod gentib⁹ ab
 oĩbus pbat. Itaq; iis prãmia promiſſa ſunt: illis
 pſoluta: fruant illis: uel pſoluant hiſ: quæ ſpo-
 ſpondimus. Id enim deos imortales ſpero æquiſſi-
 mum iudicare: quæ cum ita ſint: eam quam dixi
 ſententiam uobis. P. C. cenſeo comprobendam.

M. T. C. i. M. Antõii Philippica Duodecĩa.

Tſi minime decere uideſ. P. C. falli: de-
 cipi: errare eũ cui uos maximis ſape de
 rebus aſſentiamini: cõſolor me tñ: quo-
 niam uobiſcum pariter & una cum ſapiētiſſimo
 Conf. errati: nam cum duo Cõſulares ſpem ho-
 neſta pacis nobis attuliſſent: q̃ erant familiares
 M. Antonii: q̃ domeſtici: noſſe aliquod ei⁹ uul-
 nus: qđ nobis ignotũ eſſet: uidebant. Apud alte-
 rũ uxor: liberi. alter quottidie lras mittere: acci-
 pere: apte fauere Antõio. Hi ſubito hortari ad pa-
 cē: quod iam diu nō feciſſent: nō ſine cauſa uide-
 bant. Accessit cõf. hortator. At q̃s Cõf. ſi prudē-
 tia: quærim⁹: qui minime falli poſſz: ſi uirtutē:
 q̃ nullam pacē p̃baret: niſi Antonio cedente atq; uicto:
 ſi magnitudine: animi: q̃ præferret morte: ſi
 ſuituti. Vos autē. P. C. n̄ tam imēores ueſtroꝝ
 grauiffimoꝝ decretoꝝ uidebimini: q̃ ſpe allatæ
 deditiõis: quam amici pacem appellarent. C.
 Haleni de imponendis: non de accipiendis legib⁹

etiã pſulē Hirciũ adduxerãt: ut
 pacē uelle Antonium crederēt
 oēs: idq; ut crederēt multis etiã
 ipellebant argumētis & ſignis
 ex quo actũ in ſenatu fuerat de
 legatis iteq; mittēdis: delecti. P.
 Seruilius: & M. Cicero. Cõptũ
 inde ē falſa fuiſſe quę d̄ Antonio
 ab amicis pmiſſa fuerãt: nec ad
 pacē ullã niſi qua dignitatē ſuã
 retinent: ſenatus minuat: deſcen-
 dere uelle. Ergo Cicero dece-
 ptos dicit & p̃ditos: ac cãm An-
 tonii ab iis q̃ huiuſmõĩ de pace
 diſſipauerint ſermões actã: pu-
 blicã eſſe neglectã. Hortaſ cõ-
 ſiliũ cõmurent: nec legatos mit-
 tant: idq; ſi fiat & inutile & tur-
 pe reipu. fore: plurib⁹ pbat rō-
 nib⁹. Multa in Calenũ dicit: ar-
 mis pſequendũ ſuadet Antõiu:
 & in iccepto pmanendũ: nec de-
 eſſe uiz & facultatē ad illũ actu
 tũ opprimendũ: quod imineat
 piculũ: ſi pax pcedat oĩdit: &
 ne cõcedi quidē honeſte poſſe.
 In ſe uero deligēdo maxime er-
 ratũ pbat: eãq; legatiõz & picu-
 loſam ſibi futurã & reip. min⁹
 utilē & tñ totũ piculũ magis ex
 reipu. cõmodo: q̃ ex ſuo metiri
 uelle. i deliberatio genere po-
 ſita ē hæc philippica ut ceterę.
 Exordit p locũ pſolatiõis a ſo-
 tierate in errore. Nã cuꝝ alioſ &
 eodē ſapiētes i eadē re uidem⁹
 errare i q̃ erratũ a nobis ē: Le-
 ui⁹ errore noſtro dolem⁹. Erra-
 uerat qđ Ci. q̃ Antõii aicis paciſ
 ſpez afferentib⁹ crediderat. Sz i
 eodem errore reliqui ſenatores
 & ipſe cõſul fuerat: ex quo erro-
 ris ſui dedecus modeſtius fere-
 bat. Falli: apte. Decipi: oc-

culte & p fraudē. Errare: p ſe & ſua opione labi. Duo pſulares: Piſo & Calen⁹. Aliqđ
 uuln⁹: aliqd qđ eũ ueluti uuln⁹ cruciaret: & tñ lateret. Ap̃ alteꝝ: Piſonē. Vxor: Fuluiã.

Alter: Calen⁹. Lras mittere: qđ ſupius ē dictũ. Deditiõis: Antõii. ſic. n. ſpondebat ei⁹
 amici fore ut ſe dederet. De iponēdis: hoc. n. futurũ uobis pſuadebatiſ ut leges & p̃ditiões

IN M. ANTONIVM

Antonio iponeretis: nō re uera accipetis ab eo: quoniā dare nō accipe uolebat. Quorū in uultu habitant oculi mei: a quorū uultu oculos nūq̄ remoueo. Quod si ita nō est: si hęc uera nō erāt: cur a Pifone & Caleno mētio pacis facta ē tā iportune: neq; n. sine cau-
sa credibile erat fieri: & si negabat uterq; rē ullā nouā ab Antonio allatam: & se qcqd fa-
cerēt: spōte sua dicebāt facere. Existimabāt. n. nō eē itegx a legatis mittēdis abstinere: p' q̄
delesti semel fuerāt & id agebāt
ut e senatu amouerēt duos acer-
rimos ātonii inimicos Cicero-
nem & Seruiliū: ac piculo obui-
cerēt. Pacificatoria: pacis ut
dicebāt causa decreta. Nouo
p'ilio: mittēdi legatos. Si i re
nihil ē noui: si nihil ab Antōio
nouū allatū ē: & pmanet i snia
in qua fuerat prius. Prestri-
xerat: clauserat & obcecauerat.

Vicarii: q loco alteri ponūf
ut illi uicē gerāt: & p illo sint
uel in magistratu: uel in quibz alia
re. Capti: decepti. Ne si a Mu-
tina qdem: uerba hęc Fusii fue-
rāt: q in hāc sniam locut' erat:
nō eē audiēdū ātoniū ēt si a Mu-
tina recederet: nisi i senat' p'ate
futurū se polliceret'. Vex dux
uidebit': sinere ipune abire āto-
niū: si a Mutina recederet: & se
in senat' diceret pot'ate futurū: &
tū fracti sum' nos & cessim' an-
tōio. Sed dic mihi Calene: rece-
dit ne ipse a Mutina. Valde uo-
bis zc: i'ōice ac si dicat. minime
cōmittēdū ē: ut uos legatos mit-
tēdo & cedendo ātonio: pdatis
auctoritatē. neq; n. sine uestro
dedecore facere potestis: & illi
dignitatis quē nulla ē: rōnē ha-
beatis. Per se: suo nō fortūe
uitio. Si iacēs: se se aū nos pro-
sternēs & supplicās. Nobiscū
ageret: si p' stularet ne suā amit-
teret dignitatē. Quāq; uoluit
dicere q̄q̄ oīno nō audirē. Sta-
tim: nūc & nihil ē differendū.

Cōcedēda libertas: ut nos ip-
sos illi tradam' & nostrā liber-
tatē: ac uiuam'. At nō ē inte-
grū: rursus occurrit obiectioni
caleni. Quid aut': responsio.
tritū ē puerbiū: sapientis eē cū
licet mutare propositū. Re-
stitui: reuocari in integx. Po-
steriores cogitatōes: sed in puerbio ē posterioris cogitatiōis & sapiētis plēas domos esse.

cogitare. Auxerat autem meam quidē spem cre-
do itē uestram: q domū Antonii afflicta: mœsti-
cia audiebam: lamentari uxorē: hinc etia: fauto-
res Antonii quorū in uultu habitant oculi mei:
tristiores uidebam: quod si nō ita est: cur a Pifo-
ne & a Caleno potissimū i cur hoc tempore i cur
tam iprouiso i cur tam repente pacis est facta mē-
tio i Negat Pifo se scire: negat audire quicq; ne-
gat Calenus rem ullam nouā allatam esse: atq;
id nūc negant: posteaq nos pacificatoria legatio
ne implicatos putant. Quid ergo opus est nouo
consilio: si in re nihil oīno noui est i Decepti inq̄
sum'. P. C. Antonii est acta causa ab amicis ei':
non publica: quod uidebam equidē: sed quasi p
caliginem prastrixerat aciez animi Bruti salus.
Quod si in bello dari uicarii solerēt: libenter me-
ut. D. Brutus emitteretur: pro illo includi pate-
rer: atq; ac uoce. Q. Fusii capti sumus: ne si a
Mutina quidem recesserit: audiemus Antoniu:
nisi in Senatus quidem potestate futurum se di-
xerit: uerū durum uidebatur: itaq; fracti sum'.
Cessimms: recedit igitur a Mutina i nescio pa-
ret Senatui i Credo inquit Calenus: sed ita ut te-
neat dignitatem. Valde Hercules uobis laboran-
dum est. P. C. ut uestram dignitatem amittatis:
quā maxima est: Antonii quā neq; est ulla: neq;
esse potest: retineatis: ut eam per uos recuperet:
quam per se perdidit. Si iacens id nobiscū ageret
audirem fortasse. quanq; sed hoc malo dicere au-
direm: statim resistendū est: aut concedenda una
cum dignitate libertas. At non est integru: con-
stituta legatio est. Quid autē integrum non est
sapienti: qd restitui potest i Cuiusuis est homi-
nis errare: nullius nisi insipientis perseverare in
errore. posteriores eniz cogitationes: ut aiunt fa-

picientiores solent esse. Discussa ē illa caligo: quā paulo ante dixi: diluxit: patet: uidemus omnia neq; per nos solum: sed admonemur a nostris: attendistis paulo ante præstantissimi uiri: quæ eēt oratio: mœstam inquit domū offendi: coniugē: liberos: admirabant boni uiri: accusabant amici: q; spe pacis legationē suscepisse. Nec mirum. P. Seruili: tuis enim uerissimis grauissimisq; sententiis omni ē non dico dignitate: sed etiam spe salutis spoliatus Antoni. Ad eū ire te legatū quis nō miraret? de me experior: Cuius idē consiliū: qd tuum sentio q̄ repræhēdas: nos repræhendimur soli. Quid uir fortissim? Pansa sine causa paulo ante: tamen accurate locutus est tamdiu: Quid egit: nisi uti falsam pditionis a se suspicionē depelleret: Vnde autē est ista suspicio: ex pacis patrociniō repentino: quod subito suscepit eodē captus errore quo uos. Quod si ē erratū. P. C. spe falsa atq; fallaci: redeam in uiam. Optimus ē portus pœnitēti mutatio cōsiliū. Quid. n. per deos imortales potest. R. P. pdesse nostra legatio: prodesse dico: quid si etiam obfutura ē: obfutura: qd si ēt nocuit: An uos acerrimam illam & fortissimam P. R. libertatis recuperandæ cupiditatē: non imminutam ac debilitatam putatis legatiōe pacis audita? Quid municipia censetis: qd colonias: qd cunctam Italiam futuram eodem studio quo contra cōmune incendiū exarserat? An nō putamus fort ut eos pœniteat pfectos esse & præ se tulisse odiū in Antōiū: qui pecunias polliciti sūt: qui arma: qui se totos & animis & corporib; in salutem. R. P. contulerūt: Quēadmodū uestrum consilium hoc Capua probabit: quæ tēporibus his Roma altera est: Illa impios ciues iudicauit: eiecit: exclusit: illi in quā Vrbi fortissimæ conati e manibus est ereptus Antonius: quid legionū nostrarum neruos non ne his cōsiliis incidimus? Quis est. n. qui ad bellū inflammato animo futurus sit spe pacis oblata? Ipsa illa Martia cælestis & diuina legio: hoc nuncio languescet & moliet: atq; illud pulcherrimū nomen Martium amittet: excident gladii: fluent arma de manib;. Senatum enim secuta

Illa caligo: qua occæcati errauimus. An nostris: a Pu. Seruilio: quod sequentia mox indicant. Inquit: Pu. Seruilius.

Nec mirum: hæc quæ dixisti cōtigisse Seruili. Proditionis: ne nos uideretur & rempub. perdere: q; tam repente mutata sententia de pace loqueret. Professos esse: aperte ostendisse.

IN·M·ANTONIVM

Ex duobus exercitibus Hir-
cii cōsulis & Octavii. Lustra-
tus: p more romano: cōstitutus
eni in campo Martio lustraba-
tur: expiabaturq: id quod Ser-
uius Tullius rex instituit. Ut
quis. Insistet: consistet: nō di-
micabit. Patauini: Venetię ci-
uitas Patauium: cūctas olim ei-
regionis urbes excelluit. Stra-
bonis ętate: censi in ea sūt quin-
genti equestris ordinis uiri. Idē
ait Priscus: annis centū etiā ui-
ginti militum milia misisse con-
stat. Cōmunicata repu. dona-
ti enim ciuitate fuerant Patau-
ni: & reliqui eiusdē regionis in-
signiores populi. Ei: reipu:

nō arbitrabitur se grauiori odio debere eē in An-
tonium: q̄ Senatum: pudet huius legionis: pudet
Quartę: quę pari uirtute nostram auctoritate
probans non ut Cons. & nuper suum: sed hostē
& oppugnatorem patrię reliquit Antonius: pu-
det optimi exercitus: qui coniunctus est ex duo-
bus: qui iam lustratus: qui profectus ad Muti-
nam est: qui si pacis idest timoris nostri nomen
audiuerit: ut non referat pedem: insistet certe.
Quis enim reuocante & receptui canente Sena-
tu properet dimicare? Quid autem hoc iniusti-
us: q̄ nos inscientibus iis qui bellum gerūt de pa-
ce decernere? nec solus inscientibus: sed etiam in-
uitis: An uos. A. Hircium pręclarissimū consu-
lem. C. Casarem deorū beneficio natum ad hęc
tempora: quorū epistolas spes uictorię declaran-
tes in manu teneo: pace uelle censetis? Vincere il-
li expetunt: pacisq; dulcissimū & pulcherrimū
nomen: non pactione: sed uictoria concupierūt.
Quid Galliam? quo tandem animo hanc rez audi-
turam putatis? illa enim huius belli ppulsandi:
administrandi: sustinendi: principatū tenet. Gal-
lia. D. Bruti nutum ipsam: ne dicam Imperiū se-
cuta: armis: uiris: pecunia: belli principia firma-
uit: eadem crudelitati. M. Antonii suum totum
corpus obiecit: exhaustum: uastatum: uritur om-
nis: a quo animo belli patitur iniuriam: dūmodo
repellat periculum seruitutis. Et ut omittam re-
liquas partes Gallię: nam sunt omnes pares: Pa-
tauini alios excluderunt: alios eiecerūt missos ab
Antonio: pecunia: militibus & quod maxime de-
erat: armis nostros duces adiuuerunt: fecerunt
idem reliqui: qui quondam in eadem causa erant
& propter multorum annorum iniurias alienati
a Senatu putabantur: quos minime mirū est cō-
municata cum his. R. P. fideles esse: qui etiam ex-
pertes eius fidem suam semper pręstiterunt. His
igitur omnibus uictoriam sperantibus pacis no-
men afferem? idest desperationē uictorię? Quid
si non potest quidem ulla esse pax? quę enim est
conditio pacis: in qua ei cum quo pacem facias:
nihil cōcedi potest? Multis reb; a nobis est iuitat?

ad pacem Antonius: bellum tamen maluit: Mis-
si legati repugnante me: sed tamen missi: delata
mandata: non paruit: denunciatum est ne Brutū
obsideret: a Mutina discederet: oppugnauit etia;
uehementius: & ad eu; legatos de pace mittem?
qui pacis nuncios repudiavit: uerecundiores ne
coram putamus in postulando fore: q̄ fuerit tu;
cum misit mandata ad Senatum: atq; cum ea pe-
tebat: quæ uidebantur improba omnino: sed ta-
men aliquo modo posse concedi: non dum erat
uestrista grauissimis tanq; multis iudiciis: igno-
miniisq; concisus. Nunc ea petit: quæ dare nul-
lo modo possumus: nisi prius uolumus nos bel-
lo uictos confiteri. S. C. falso delata ab eo iudica-
uimus. Num ea uera possumus iudicare: leges
statuimus per uim & contra auspicia latas: hisq;
nec populū: nec plebem teneri: Num eas resti-
tui posse censetis? Sestertium septies milies auer-
tisse Antoniū pecuniæ publicæ iudicauistis: Nū
fraude poterit carere peculatus: immunitates ab
eo: ciuitates: sacerdotia: regna: uenierunt. Num
figentur rursus hæ tabulæ: quas uos decretis ue-
stris refixistis? Quod si ea: quæ decreuimus: ob-
ruere uolum?: num etiam memoriam rerum de-
lere possumus? Quando ei? obliuiscetur ulla po-
steritas: cuius scelere in hac uestitus sceditate fue-
rimus: ut Centurionum legionis Martiæ Brun-
dusii profusus sanguis eluatur: Num elui prædi-
catio crudelitatis poterit? Vt media præteream:
quæ uetustas tollet operum circa Mutinam te-
tra monumēta: sceleris indicia: latrociniiq; uesti-
gia. Huic igitur importuno atq; impuro parti-
cidia: quid habemus per deos immortales quod
remittamus? An Galliam ultimam & exercitum:
quid est aliud q̄ non pace; facere: sed differre bel-
lum: nec solum prorogare bellum: sed concedere
etiam uictoriam. At ille non uicerit: si quacūq;
conditione in hanc urbem cum suis armis uene-
rit. Nunc omnia tenemus: auctoritate ualemus:
plurimum absunt tot perditī ciues nefarium se-
cuti ducem: tamen eorū ora sermones q̄ in Vrbe

Concisus: laceratus superius
Philippica quinta: decretis ue-
stris eum cōcidistis. Delata:
cōcessa & tradita: nisi forte cor-
ruptus locus est: & relata legē-
dum. nam philippica quinta in-
quit: Senatus etiam consulta pe-
cunia accepta falsa referebat.

Peculatus: furti publici. Ve-
nierunt: uendita sunt. Hæ ta-
bulæ: immunitatum & priuile-
giō. Vestitus sceditate: i sa-
gis: militari ueste: toga depōita.

IN M. ANTONIVM

Neq; nostri ordinis: sētorū
sed externos. Sotios: eorū Ty
rōis: Numisii: Mustelę. In quo
ne si pacē: sensus ē & ordo neq;
in hac legatione esse me conue
nit neq; ad consilium delibera
tionemq; de tali negotio accer
siri: in quo si non ad pacem ac
cipiendā ab Antonio corroga
mur: & ego a ceteris nō dissen
sero: ita fiet hoc est id accidet ut
populus romanus mihi impu
taturus sit si qd peccauerit An
tonius: cum aliquid ei remissū
condonatumq; de erroribus &
peccatis fuerit: aut uobis libere
concessum. dicet enim mea cul
pa fieri qd cōsenserim: & non ut
istituera pperuo repugnaueriz.

ex eo numero relictū sunt: ferre non possumus.
Quid censeatis cum tot uno tempore irruperint?
nos arma posuerimus? illi non deposuerint? non
ne uos uestris consiliis uictos in perpetuum fo
re? Ponite ante oculos. M. Antonium Consula
rem sperantem Consulātū: Lucium adiungite:
supplete ceteros: neq; nostri ordinis solum ho
nores & īperia meditantēs: nolite ne Tyrones qdē
Nummisios & Mustelas sotios ue contemneret.
Cum his facta pax: non erit pax: sed pactio serui
tutis. L. Pisonis amplissimi uiri praeclara uox: a
te non solum in hoc ordine Pansa: sed etia; in cō
tione iure laudata est: excessurum se ex Italia di
xit: deos penates & sedes patrias relicturum: si
quod dii omen auerterent. R. P. oppressisset An
tonius. Quaro igitur a te Piso: non ne oppressa;
R. P. putes: si tot: tam impii: tam audaces: tam
facinorosi: recepti sint? quos non dum tantis par
ricidiis contaminatos uix ferebamus: hos nunc
omni scelere coopertos tolerabiles censes Ciuita
ti fore? Aut isto tuo mihi crede consilio erit uten
dum: ut cedamus: abeamus: uitam inopem & ua
gam prosequamur: aut ceruices latronibus dan
da: atq; in patria cadendū est. Vbi sunt. C. Pan
sa illae cohortationes pulcherrimae tuae: quibus
a te excitatus Senatus inflammatus. P. R. non so
lum audiuit: sed etiam didicit: nihil esse homini
Romano foedius seruitute. Iccirco ne saga sum
psimus? arma cōpimus? iuuentutem omnem ex
tota Italia exciuiimus? ut de exercitu florentissi
mo & maximo legati ad pacem mitterentur? si ac
cipiendam: cur non rogamur? si postulandā: qd
timemus? in hac ego legatione sim: aut ad id con
silium admiscear? in quo ne si pacem ad accipien
dam corrogamur: dissenfero quidem a ceteris: si
sciturus. P. R. sit ita: fiet: ut si quid remissū aut
concessum sit: meo semper periculo peccet Anto
nius: cum ei peccandi potestas a me concessa ui

deatur. Quod si habenda cum Antōii latrocinio pacis ratio fuit : mea tamen persona ad istam pacem conciliandam minime fuit deligenda . Ego nunq̃ legatos mittendos censui. Ego ante legatorum reditum ausus sum dicere : pacem ipsam si afferrent : quoniam sub nomine pacis bellum lateret : repudiandam : Ego princeps sagorum : ego semper illum hostem appellavi : cum alii aduersarium : semper hoc bellum : cum alii tumultus : nec hæc in Senatu solum : eadeꝫ ad populum semper egi : nec solum in ipsum : sed in eius scotos facinorum ministros & præsentēs & eos q̃ una sunt in totam deniqꝫ . M. Antonii domum sum semper inuectus : Itaqꝫ ut alacres & læti spe pacis oblata inter se impii Ciues quasi uicissent : gratulabantur : Sic me iniquum eiurabant : de me querebantur . Diffidebant etiam seruilio : meminerant eius sententiis confixum Antoniuꝫ . L. Casarem fortem quidem illum & constantem Senatorē auunculum tamen : Calenum procuratorem : Pisoneꝫ familiarem : te ipsum Pansa uehementissimum & fortissimum Cons. factum iam putant leniorem : non quo ita sit aut esse possit : sed mentio facta ante pacis suspicionem multis attulit immutata uoluntatis . Inter has personas me interiectū amici Antonii moleste ferunt : quibus gerendus mos est : quoniam liberales esse cœpimus : proficiscantur legati optimis omnibꝫ : sed ii proficiscantur : in quibus non offendatur Antonius . Quod si de Antonio non laboratis : mihi certe . P. C. cōsulere debetis . Parcite oculis saltem meis : & aliquam ueniam iusto dolori date . Quo enim aspectu uidere potero : mitto hostem patriæ : ex quo mihi odium in illum commune uobiscum est : Quomodo aspiciam mihi uni crudelissimuꝫ hostem : ut declarant de me eius acerbissimaꝫ contiones : adeo ne me ferreum putatis : ut cum eo congredi aut illum aspicere possim : qui nuper cum

Princeps sagorum : auctor sagarum sumendi . Eiurabūt : ualde iurabunt . Confixuꝫ : quasi uulneratum . De Antonio nō laboratis : nō curatis quo animo laturus me sit .

Petissio urbinati: ex urbino
Vmbrie ciuitate nūc insigni.

Ex naufragio: loquitur per trā-
lationem ab iis qui periclitātur
in mari: & naui fracta enatant.

Luculenti: ampli. Munici-
pii mei: mei arpinatis. Agle:
apud Aquilam Poleritiā. Vel
Aquilę: primipili hoc est uexil-
lo centurionis: & militibus qui
sub ea aquila erant. Vel aquila
propriū nomen est: primipi-
lus autem Centurionem signi-
ficat. Duos p̄tores: erāt eni
cum Antonio p̄tores duo: &
infra inquit philippica tertiade-
cima: Duo p̄tores sine causa
diffisi se aliquid habituros. hōz
alter Caius fuit: alter Cēsorin⁹.

Non Tr. pl. saxam decidiuz.

Duos designatos: T. Hostili-
um & Vīsenium: de iis omnib⁹
superi⁹ multa dixit: & plura di-
cet in sequentibus. Non pote-
ro frangere: si non licebit fran-
gere & depellere: occultabo ta-
men. Vt optanda mors eēt:
quicunq; enim eos reputat ani-
mo cruciatus: quibus & uiuum
& mortuum affecit Trebonium
Dolobellais mori mauult qua-
ea experiri: quę uictori collibu-
erint: si in eius ueniendū sit po-
testatem. Ad eum exitū: quę
mihi proposuerā: ut pro re pu-
blica perirem.

in contione donaret eos: qui ei de parricidis auda-
cissimi uidebantur: mea bona donare se dixit Pe-
tissio Vrbinati qui ex naufragio luculenti patri-
monii ad hęc Antoniana saxa proiectus est:
An. L. Antoniu⁹ aspicere potero: cuius ego cru-
delitatem effugere non potuissē: nisi me mœni-
bus & portis & studio municipii mei defendissem?
Atq; idez hic Myrmillo Asiaticus: latro Italia:
Collega Lentonis & Nuculæ cu⁹ Aquilæ primi-
pili nummos aureos daret: de meis bonis se dare
dixit. Si enim de suis dixisset: nec aquilam quidē
credituram putauit. Non ferent inquam oculi
Saxam: Caphonem: non duos Pr. non Tr. Pl. nō
duos designatos Tribunos: nō Bestiam: nō Tre-
bellium: non Plancum: non possu⁹ animo æquo
uidere tot tam importūos taz sceleratos hostes:
nec id fit fastidio meo: s; charitate. R. P. Sed uin-
cam animum: mihiq; imperabo: dolorem iustif-
simum non potero frangere: occultabo. Quid ui-
tæ: censetis ne. P. C. habendam mihi aliquam eē-
rationem? quæ mihi quidē minime cara est: Præ-
sertim cum Dolobella fecerit: ut optanda mors
esset: modo sine cruciatu atq; tormentis: uobis
tamen & populo uilis esse spiritus meus non de-
bet. Is enim sum: nisi forte me fallo: qui uigiliis
curis: sententiis: periculis etiam quæ pluria adii:
propter acerbissimum omnium in me odium im-
piorum perfecim: ut nō obstarent. R. P. ne qd
arrogantius uidear dicere. Quod cum ita sit: ni-
hil ne mihi de periculo meo cogitandū putatis?
hic cum in Vrbe essem ac domi: tamen multa sæ-
pe temptata sunt: ubi non solum amicorum fide-
litas: sed etiam uniuersæ Ciuitatis oculi custodi-
unt. Quid censetis cum iter ingressus ero: longū
præsertim: nullas ne insidias pertimescendas: tres
uiæ sunt ad Mutinam: quo festinat animus: ut
q̄primum illud pignus libertatis. P. R. D. Bru-
tum aspicere possim. Cuius in complexu liben-
ter extremum uitæ spiritum ædiderim: cum om-
nes actiones horum mensium: omnes sententiæ
meæ puenerint ad eū exercitū: qui mihi fuit pro

positus: Tres ergo ut dixi uia: a supero mari Flaminia: ab infero Aurelia: media Cassia. Nunc quæso attendite: Num aberret a coniectura suspicio periculi mei. Hætruria: discriminat Cassia. Scimus ne igitur Panfa quibus nunc in locis sit Lætonis Celsennii Septenuiralis auctoritas: uobiscum nec animo certe est: nec corpore: si autem aut domi est aut non longe a domo: certe in Hætruria est: id est in uia. Quis igitur mihi præstat Lentonem uno capite esse contentum? Dic mihi præterea Panfa Ventidius ubi sit: cui fui semper amicus: antequam ille. R. P. bonis quoque omnibus tam aperte est factus inimicus: Possum Cassiam uitare: tenere flaminiam? Quid si Anconam: ut dicitur: Ventidius uenerit? Potero ne Ariminum tuto accedere? Restat Aurelia. Hic quidem etiam præsidia habeo: possessiones enim sunt. P. Clodii. tota familia occurret: hospitio inuitabit propter familiaritatem notissimam. Hisce ergo me uis committam: qui Terminalibus nuper in suburbium ut eodem die reuerterer: ire non sum ausus. Domesticis me parietibus uix tueor sine amicorum custodiis. Itaque in Urbe maneo: si sic licebit: manebo. Hæc mea sedes est: hæc uigilia: hæc custodia: hoc præsidium statuum. Teneant alii castra: regna: res bellicas: oderint hostem. Nos ut dicimus semper quoque fecimus: Urbem & res urbanas uobiscum pariter tuebimur. Neque uero recusum munus hoc: quando. R. P. uideo pro me recusari. Nemo minus timidus: nemo cautior: res declarat. Vigessimus annus est cum omnes scelerati me unum petunt. Itaque me ipsum ne dicam mihi. R. P. conseruauit sibi. Timide hoc dicam: scio enim quiduis homini accidere posse. Veruntamen semel circumfessus lectis ualentissimorum hominum uiribus cecidi sciens: ut honestissime surgere possem. Possum ne igitur satis uideri cautus: satis prouidus: si me huic itineri: tam infesto tamque periculoso commiserim? gloriam in morte debent illi: qui in. R. P. uersantur: non culpa reprehensionem & stultitiæ uituperationem relinquere. Quis bonus non luget mortem Trebonii? Quis non dolet iteritum talis & ciuis & uiri?

A supero mari: adriatico:
Ab infero: Tirreno. Media Cassia: quæ uehios ducit: & Narnia: ac Perusia. Discriminat: diuidit fere per medium.

Lentonis Celsennii septenuiralis: hic unus erat ex Antonii foedissimo comitatu hetruscus: cuius etiam prius meminit. Panfa: uocatiuus est. Ventidius: & hic Antonianus erat: cognomento Bassus: fuit autem Picus loco humili. Mater eius a Pompeio Strabone magni Pompeii patre sociali bello quo Asculanos subegit: capta est: & parthis primus omnium triumphauit: publico funere elatus est. Plura de eo. A. Gellii libro. xiiii. Hic quoque etiam præsidia habeo: ironice & in contrarium uertenda omnia. Terminalibus: die festo termini: cui possessores agro: & uicini sacrificabant. xi. kalendas Martias. Ouidius fastorum libro secundo. Termine siue lapistue es defixus in agris Stipes ab antiquis tu quoque numen habes. Præsidium statuum: siue statuum & permanens ut statua castra in quibus diutissime consistit exercitus. Semel cecidi sciens: quando in exilium abiit & tempori maluit cedere: quam ferro: cum posset depugnare: urbem media nocte egressus. Lectis uiribus: operaque clodianarum.

Cum septus sis: obiectio est: cui respondet. Militari uia: uias publicas inquit Vulpianus prętorias dicimus: uel consulares: uel militares: qua publice iretur: & cōnearetur. Vicinales uero quę in uicis sūt: aut i uias ducūt. Vię priuatę quę i agris quibus imposita est seru tus: & ad alterius agrum ducūt. Nū idem: quod nūc facio. Tramitibus: uis angustioribus. S; effugi: esto hęc omnia euentura sint. CN. Pompeius: fuere eodem tēpore Pōpei illustres. is qui Pōpeius Strabo cognouatus ē: CN. Pōpei magni pater. Qu. Pōpeius. L. q. eū Syl la consul fuit & orator illo tēpore haud contemnendus: scripta quędam reliquit: quod Cicero tradit in claris oratorib; & CN. Pompeius sexti fili; sub quo adolefcētul; militauit Cicero. Is picētes plio fudit: & obse dit: ppter quam uictoriam Romę prętextę: aliaq; magistratuum insignia sumpta fuere: cōsul Marfos acie uicit. auctor; Liuius libro. lxxiii. ab urb. cōdi.

Bina: Romana & Marsoz.

Sylla cum Scipione: cum rogatiōe Sulpitii: Mithridatica p; uincia adēpta Syllę: Mario eēt adiecta.

At sunt qui dicant: dure illi quidem: sed tamen dicunt minus dolendum: q; ab homine impuro nefarioq; non cauerit. Etenim qui multorum custodem se profiteatur: eum sapientes sui primum capitis aiunt custodem esse oportere. Cū septus sis legibus & iudiciorum metu: non sunt omnis timenda: neq; ad omnes insidias pręsidia quę rēda. Quis enim audeat luci: quis in militari uia: quis bene comitatum: quis illustrē aggredi? Hęc neq; hoc tempore: neq; in me ualent: nō modo enim pœnam non extimescit: qui mihi uim attulerit: sed etiam gloriam sperabit a latronū gregibus & pręmia. Hęc ego in Vrbe pręuideo: facilis est circūspectus unde exeat: quo pgre diar. quid ad dextram: qd ad sinistram sit. Num idē in Appennini tramitibus potero facere: i qbus etia; si nō erunt insidia: quę facillime esse poterūt: animus tamen erit sollicitus: ut nihil possit de officii legationis attendere: sed effugi insidias: per rui Appenninuz; Nempe in Antonii cōgressuz; colloquiumq; ueniendū est: qui nam locus capiet: si extra castra: ceteri uiderint: ego mortem actutum futuram puto. Noui hominis furorem: noui effrenatam uiolentiam: cuius accerbitas morz immanitasq; natura ne uino qde; permixta temperari solet: hic ira dementiaq; inflammatus: adhibito fratre Lucio teterrima belua nunq; profecto a me sacrilegas manus atq; impias abstinabit. Memini colloquia: & cum acerrimis hostibus & cum grauissime dissentientibus ciuib;. CN. Pompeius Sexti filius. Cons. me pręsente: cum essem Tyro in eius exercitu cū. P. Vectio Scatone duce Marforum inter bina castra collocutus est. Quod quidem memini. Sex. Pompeium fratrem Consulis ad colloquium Roma uenire doctum uirum atq; sapientem: quem Scato cum salutasset: quem te appellem inquit? At ille uoluntate hospitem: necessitate hostem. Erat in illo colloquio æquitas: nullus timor: nulla suberat suspitio: mediocre etiam odium. Non enim ut eriperēt nobis totii Ciuitatē: s; ut i eaz reciperēt: petebāt. Sylla cū Scipiōe iter cales & Teanū: cū alter

Sylla hostiliter cū. Qu. Pompeio p̄sule urbē ingressus Mariū & sotios urbe expulit: ad mithridaticū bellū p̄lect⁹ ē. Octavius interim Cinnā pellit: is p̄fugit ad pres: redit Mari⁹ plures cedūf̄ syllanog⁹: & nobilitatis cedes: fit exul & hostis Sylla: sed tandē uictor reuertit ex Asia: undiq⁹ ei occurrit ab ip̄atorib⁹. xv. ut ipse dicebat inimicissimis q̄dringentas &

nobilitatis florem: alter belli sotios adhibuisset: de auctoritate Senatus: de suffragiis populi & de iure ciuitatis: legis iter se cōditiones cōtulerūt: nō tenuit oīo colloqu⁹ illud fidem: a ui tñ piculoq⁹ abfuit. Possum⁹ ne igit̄ i Antōii latrocinio æque esse: & si hic nō possum⁹: aut si ceteri possūt: me posse diffido: q̄ si non extra castra cōgrediemur: quæ ad colloquū castra sumēf̄: i nostra ille nunq̄ uēiet: multo min⁹ nos i illi⁹. Reliquū ē: ut & accipiant & remittāf̄ postulata p̄ lras. Ergo erim⁹ i castris: mea ad oīa postulata una snia: quæ cū hic uobis audiētib⁹ dixerō: iisse & redisse me putate. Legationē cōfecero. oīa ad Senatū mea snia reiiciā: quæcūq⁹ postulauit Antōius. Neq⁹. n. licet aliter: neq⁹ p̄missu⁹ ē nobis ab hoc ordine: ut bellis cōfectis decē legatis p̄mitti solet more maior⁹. Neq⁹ ulla oīo a Senatu mandata accepim⁹: quæ cū agam i cōsilio nō nullis repugnantib⁹ ut arbitror: nō ne metuēdū est: ne ip̄ita militū multitudo p̄ me pacē distineri putet. Facite hoc meū cōsiliū legiōes nouas nō ip̄obare: nā Martia⁹ & Quartam nihil cogitetis: pr̄ter dignitatē & decus cōprobaturas eē. Certe scio q̄ Veteranos nō ueremur: nā timeri se ne ipsi qdē uolūt: sed quonam mō accipiēt seueritatē meam multa? Multa enī falsa de me audierūt: multa ad eos ip̄robi detulerunt: quor⁹ commoda: ut uos optimi testes estis: semp̄ snia auctoritate orōne firmaui: s̄ cre dūt improbis: credunt turbulētis: credunt suis:

piculo. Et si hic nō possumus: Romē ubi tuti ab antonio n̄ sumus. Mei: quē ille odit uehemētissime. Vna snia: ut oīa ad senatū reiiciēda dicā. Ut bellis p̄fectis: mos fuit romanis quotiēs aut populos subegerāt: aut regionē aliquā i formā redegerant: puiciē: ut decē aut plures mitterēt legatos q̄ populog⁹ illog⁹ aut puiciē statū ordiārēt: postulata publice puatq⁹ audirēt: & q̄ p̄cedēda eē iudicarēt: ea p̄cederēt: rata ea hitu⁹ senatus se recipiebat: nūc sibi & collegis hoc n̄ licere: aut p̄missū eē dicit Ci. s̄ ut audiant dūtaxat antōii postulata: & ad senatū reiiciant. Quæ cū agā i p̄cilio: cū antonii postulata ad Antoniū reiiciam. Distineri: differri. Hoc meū cōsiliū: oīa ad senatū reiiciendi. Certe scio q̄: occurrit obiectioni. Sed quo nam modo: etsi non timemus eos quoniam ne ipsi qdē timeri uolunt.

ē & itra capuā clausus: alterq⁹ cōsulē. L. Scipionē Sylla i quanto eēt piculo ūdiq⁹ hostib⁹ circū clausus aio reputās: ad pacē est hortat⁹ ad quā cū iclinaret ille: hita sūt plura colloq⁹. Tantisp̄ aut a Syllāis cū cōmeare militi i utriusq⁹ ip̄atoris castra libere liceret: & colloq⁹ Scipiōis argēto corrupt⁹ ē exercit⁹ & p̄suas⁹ ut relicto duce suo ad Syllā trāf̄ret: factūq⁹ ē ut sol⁹ pene relinq̄ret Scipio. Cūq⁹ iterimi poss̄ dimissus ē. Auctores Liui⁹ lib. 85. & Plutar. i Sylla. Inter Cales & Theanū: Cales d̄ quo fabulosa quēdā tradit Silli⁹: & Theanū cognomento Sidicinū oscēgētis i cāpania isignia fuere opida. Alter: Sylla: cū quo oīs erat nobilitas: nā optimatū partes fouebat. Alter: Scipio. Sotios belli: cōmilitōes & populares. De auctoritate senatus: p̄ Mariū: Salpitū: Norbanū: Carbonē: ac alios cōplures diminuta: & pene abolita: id. n. p̄q̄st⁹ ē Sylla. De suffragiis: d̄ sublato iure suffragiog⁹: oīa. n. plibidie agebāf̄ paucog⁹. Iure ciuitatis: q̄ āplius ius suū & decus n̄ obtineret. Legis p̄ditionē: de foederib⁹ q̄bus se obligarēt. Nō tenuit fidē: sollicitato clā munērib⁹ p̄ emissos a Sylla Scipiōis exercitu: & traducto. A ui: est enī a cede tpatū: & Scipio dimissus: cū interfici posset. Aequē: ita eē ut Scipio fuit p̄cul a ui &

IN. M. ANTONIVM

Ad suā uim uolētes ut p eorū potētia oīa decernam⁹ & ut ipsis libet. Hęc quoq; esto tutus futurus sit accessus: non erit reditus tut⁹. Vel dignitas: qua amissa haud magnopere in uita superesse optasset Cicero.

Arci Antonii amici & fautores id egerāt in senatu: ut itē de pace acturi ad Antonium legati mitterentur.

Sed quoniam commētia quēdam dixisse: & insidio se extrahere ipsam rem uoluisse: Senatumq; in apparatu bellico tardiorē reddere: compertū fuit: obtineri res non potuit. Cicerone in primis dissuadente & non modo inhonestum: sed inutile: uel potius periculosū fore: si rursus legati mittantur proclamante. Et quoniam. M. Lepidus ad pacem hortatur & Antonium cū suis recōciliandū restituendūq; patrię suadebat: ei⁹. Ci. fragit auctoritatē: & sententiā ipugnat: Sextū Pompeiū CN. filium magni senatus consilio laudandū cēset: quoniam suā reipu. opam polliceatur: & Mutinā p̄ficisci patissimū ostēdat: Antoniū lacerat: eius quādam recitat l̄ras: ad se ab Hircio consule missas: & nefarios quosdā qui sectabantur: enumerat. Multa diluit in se ab Antonio dicta: est in genere deliberatiuo oratio. Suadet enim. M. Lepido non esse assentiendum de Antonio restituendo: exorditur autē per timorem simulatę pacis in quo fuit Cicero: pacē ipsā laudat. Sed illud intuendum dicit: possit ne cum omnibus pax eē & sit ne aliquod bellum: qđ expiandi purgandiq; gratia geratur: i quo bello ipsa pax nisi expiatum id fuerit cuius geritur gratia: seruitus sit. Insidiosa: fraude iniecta & agitata ab Antonii fautoribus: sub p̄textu enim pacis dolus latebat ut tantisper senat⁹ donec de pace ageretur: omnia pararet remissius. Antonius uero urgeret obsidionem. Sylla. L. Sylla dictator. Mari⁹. C. Mari⁹ arpinas se prius p̄sul. Octau⁹. is q̄ p̄sul

Sunt autē fortes illi quidem: sed propter memoriam rerū q̄s gesserunt pro. P. R. libertate: & dignitate. R. P. nimis feroces: & ad suam uim omnia nostra consilia reuocantes: horum ego cogitationes non uereor: impetum pertimesco. Hęc quoq; pericula tanta si effugero: satis ne tutum reditum putatis fore? Cum. n. & uestra auctoritate & meo me more defendero: & meam fide. R. P. constantiamq; p̄stitero: tum erunt mihi nō ii solum qui me oderunt: Sed illi etiam qui inuident: extimescendi. Custodiat igitur mea uita. R. P. ea q; quoad uel dignitas uel natura patietur patrię reseruetur: mors autem necessitatem habeat: aut si oppetenda mors est: oppetatur cum gloria. Hęc cum ita sint & si hanc legationem. R. P. ut leuissime dicam: non desiderat: tamen si tuto licebit ire: proficiscar omnino. R. C. totū huius rei consilium non periculo meo: sed utilitate R. P. metiar: de qua mihi: quoniam liberum est spatium: multum etiam atq; etiam considerandum puto. Idq; potissimum faciendum: quod maxime interesse. R. P. iudicauero.

. M. T. C. i. M. Antonius Philippica . XIII.

i N principio huius belli. P. C. qđ cum impiis Ciuibus: sceleratisq; suscepim⁹: Timui ne conditio insidiosa pacis libertatis recuperandę studia restingeret. Dulce enim nomen est pacis: res uero ipsa cum iucunda: tum salutaris. Nam nec priuatos focos: nec publicas leges: nec libertatis iura cara habere potest: quem discordiā: quem cades Ciuium: quem bellum Ciuile delectat: eumq; ex numero hominum eiiciendum: ex finibus humanę naturę exterminandū puto. Itaq; siue Sylla: siue Mari⁹: siue uterq;: siue Octauius: siue Cinna: siue

collegā expulit Cinnā de reuocādis ferre uolentē exulibꝫ: & postea Ipse Mariano & Cinnano furore p̄it: capite a Cēlorino abscisso. Iteꝫ: secūda clade postq̄ ex Asia uictor rediit. Alter Mariꝫ: iunior q. 27. ānoꝝ ꝑ̄sulatū iuauit: & p̄i sequit̄ia similis armatꝫ obseclit curiā: & inimicos trucidauit. Sed Preneste a Lucretio offella obseclit: Pōtio Telelino iugulandū se ꝑ̄buit: qđ Appianꝫ tradit pluribꝫ. Carbo: q̄ cinanas & mariāas ꝑ̄tes secutꝫ est:

iteꝫ Sylla: siue alter Mariꝫ & Carbo: siue q̄saliꝫ ciuile bellū optauit: euꝫ detestabilē Ciuē. R. P. natuꝫ iudico. naꝫ qđ ego de ꝑ̄xiō dicaꝫ cuiꝫ acta d̄ fēdimꝫ: cū auctore ipsuꝫ iur̄ cāsuꝫ fateamur! Nil igit̄ hoc ciue hoc hōine tetriꝫ: si aut ciuis aut hō habēdus ē: q̄ Ciuile bellū cōcupiscit. Sꝫ hoc primū uidēdū ē. P. C. cuꝫ oibꝫ ne pax eē possit: an sit aliqđ bellū expiabile ī quo pactio pacis lex sit fuitutis. Pacē cum Scipiōe Sylla faciebat: non erat desꝑandū si cōuenisset: fore aliquē tolerabile statū ciuitatis. Cīna si cōcordiam cū Octauiō cōfirmare uoluisset: hōiꝫ ī. R. P. sanitas īmanere potuisset. Proxiō bello si aliqđ de sūma grauitate Pōpeiꝫ: multuꝫ de cupiditate Cāsar dimisisset: & pacē stabile & aliquaꝫ. R. P. nobis h̄re licuisset. Hoc uero qđ ē: cuꝫ Antōiis pax eē: cuꝫ cēso rino: Vētidio: T rebellio: Bestia: Nucula: Munatio: Lētōe: Saxa! Exēpli causa paucos nominati genus īfinituꝫ: īmanitatēqꝫ ipsi cernitis r̄liquos: addite illa naufragia Cāsar̄is amicoruꝫ: Barbas: Cassios: Barbatios: P̄olliōes. Addite Antōii colufoꝝ & sodales Eutrapelū Melā. Celiū. Pōtiū Crassiciū. Tyronē. Mustelā. Petusiū. Comitatu reliquo: duces nōio: huc accedunt Alaudæ: ceteriqꝫ ueterani! seminariū iudiciū tertiæ decuriæ: q̄ suis rebꝫ ex haustis bñficiis Cāsar̄is duoratis: fortūas n̄ras cōcupierūt. O fidaꝫ dexterā Antōii q̄ ille plurimos ciues trucidauit. O Ratuꝫ ligio sumqꝫ fōdꝫ qđ cū Antōio fecerimus: hoc si Antōiꝫ uiolaꝫ cōnabim̄. Lucii eū sanctitatis a scelere reuocabit. Illis locꝫ si ī hac urbe fuerit: Vrbi ipsi locꝫ nō erit. Ora uobis eorꝫ pōite. P. C. ante oculos & maxie Antonioꝝ incessum: aspectū uultū spiritū: latera tegētes alios: sequētes alios: alios

ꝑ̄priū ē: alias comē facerūqꝫ significat. Eutrapelia āt urbanitas ē comitas: festiuitas. Alaudē: milites legionis alaudē. Seminariū: ex q̄bus iudices electi sunt. est autem seminariū semen ipsū. Cāsar̄is: Iulii. Vrbi ipsi: quē ab ipsis delebit. Latera tegētes alios: Satellites.

uictus aut cū ī Libyā atqꝫ inde in Siciliā: & mox in Corlicū fuget: ꝑ̄phensus & ad Pōpeium tractꝫ: añ eiꝫ pedes ꝑ̄cussore sen sit: caput ad Syllā missū ē. De ꝑ̄ximo: bello ciuili Pōpeiano.

Victore: Iulii. Videndū: ꝑ̄siderādū: quoniā cū oibꝫ pax eē nō pōt: & bellū aliqđ expiabile gerit: qđ necessariū ē & q̄ si expiādi grā: tollēdiqꝫ illos cū q̄bꝫ pacē agere nō possumus.

In quo pacto pacis: si d̄ pace agamus & paciscamur: ut p̄nti bello ātoniā cū quo pax oino h̄ri nō pōt. Lex fuitutis: iugū sibi fuitutis īponere. Cū Scipiōe: d̄ quo ī ꝑ̄cedēri philippica distū. Cinnā: L. Cor. Cīna ꝑ̄sul cū ꝑ̄nitiosas leges ferret & de nouis ciuibꝫ q̄ minꝫ possideret: ꝑ̄ oēs tribꝫ distribuēdis: & de exulibus Mario. f. & cōꝑli ciuibꝫ reuocādis: a Collega Octauiō cū sex tribūis urbe pulꝫ ē: abrogatūqꝫ ei ipsū: sꝫ corruptū Appii Claudii exercitū ī ꝑ̄atē redegit: bellū urbi intulit: uocatis ad pileū fuis: aduersarios uicit: Octauiū iterfecit: iteꝫ & tertio se ꝑ̄sulē fecit: lapidibꝫ tandē ob crudelitātē ab exercitu obrutꝫ ē. Proxiō: ciuili pōpeianꝫ.

De sūma grauitate: uidebat: enī turpe sibi & reipu. mīme honestū eē: qđqꝫ Cāsar̄i ꝑ̄ceder: ꝑ̄stulabat at ille galliā & illyriū cū duabꝫ legiōibꝫ. Pōpeiꝫ ꝑ̄tra uolebat illū: ut par erat: ꝑ̄uatuꝫ redire: & sēatui pere. Hinc leueritas erat Pōpeii: ide Cāsar̄is īꝑ̄andi cupiditas. Antōiis: Marco: Lucio: Caio. hos omnes q̄ se quāt & ꝑ̄mēorauit Ci. & cōmemoraturꝫ īfra ē. Eutrapelū: hic

Refixistis: incidebatur enim in es: & affigebat parieti. Qui- dius Nec uerba minantia fixo Aere ligaban. Virgilius: Fixit leges precio atq; refixit. Col legam: Dolobellam. Id ipm: pax scilicet esse. Eum: quicq; esset qui talia fecisset. At icer tus: obiectio cui occurrit di- cens efficiendum uirtute eē: ut temeritatem fortune: & culpaz non extimescat: hoc est id agē dum ut fortuna obesse nō pos- sit. Vix uidetur hec posse se iungi: non enim fortitudo que pars honesti est: sine sapientia potest esse: neq; uirtus ulla ex quattuor potest a sapientia ab- esse. Quāuis sit erudita: quis erudite respōdeat. Sin respō derit: sic ut respondere eum de- cet. Posteriora libertate: ut his libertatem anteponas. Pigno- ra iniurię: obnoxia & subiecta iurię. Illis: atōio & comitib⁹.

prægredientes amicos: quam uim anhelitus! q̄s cōtumelias fore censeatis minasq; uerborū: nisi for- te eos pax ipsa leniet: maximeq; cū in hunc ordi- nem uenerint salutabunt benigne: comiter appel- labunt unūquenq; uestrum. Nō recordamini p- deos immortales quas in eos sententias dixeritis! Acta Antonii rescidistis: leges refixistis: per uiz: & contra auspicia latas decreuistis totius Italiae delectū excitastis! Collegam & sotium scelerum omniū hostem iudicauistis: cū hoc quæ pax esse potest! Si esset externus hostis: tamē id ipsuz uix talibus factis posset aliquo modo. Sed si maria: montes: regionū magnitudines interessent: odif- ses eum quē non uideres. Hi ī oculis hærebunt: & cū licebit ī faucibus: quibus. n. septis tam im- manes beluas cōtinebimus! At incertus exit⁹ bel- li est: est omnino fortiū uiroz: quales uos esse d- betis: uirtute præstare tantum: ut possint fortu- næ culpam nō extimescere. Sed quoniam ab hoc ordine nō fortitudo solū: uerū etiam sapientia po- stulatur: quanq̄ uix uidentur hæc posse seiungi: seiungamus tamē: fortitudo dimicare iubet. Lu- stum odiū incendit: ad cōfligendūz īpellit: uocat ad periculum: qd sapientia! cautiorib⁹ utitur cō- filiis: īpostez prouidet: est omni ratioe ptector. Quid igitur censet! parendum ē enim: atq; id op- timuz iudicandum: qd sit sapiētissime constitu- tum: si hoc præcipit: neqd uita estimē antiquis: ne decernaz capitis periculo: fugiam omne discri- mē: quæram ex ea etiam ne fuerit: cum id fecero: fuiēdum: si annuerit. Nego istaz sapiētiam: quis sit erudita: non audiam: sin responderit: Tu ue- ro ita uitam corpusq; suato: ita fortunas: ita rez familiarē: ut hæc posteriora libertate ducas: atq; his uti uelis: si liberare Rem publicam possis. ne pro his libertatē: sed pro libertate hæc proicias: tanq̄ pignora iniuriæ. tum sapiētia uocem audir̄ uidear. eiq; ut deo paream. Itaq; si receptis illis possumus esse liberi: uincam⁹ odium. paceq; po- tiamur. Sin ocium īcolumibus iis: si liber uiuis iis incolumibusq; null⁹ esse potest Letemur de- certandi oblatam esse fortunam. Aut enim illis

interfectis fruemur uictrice. P. R. aut oppressa: quod omen auertat Iuppiter: si nō spiritus: at uirtutis laude uiuemus. At enim nos. M. Lepidus iterum Pontifex Maximus optime proximo ciuili bello de .R. P. meritis ad pacē adhortatur. Nulli⁹ apud me. P. C. auctoritas maior ē: q̄. M. Lepidi: uel propter ipsius uirtutem: uel propter familiæ dignitatē. Accedunt eodem multa priuata: magna eius ī me merita: ac mea quadam officia in ipsum: maximū uero eius beneficiū numero: q̄ hoc animo in .R. P. est: quæ mihi uita mea semper fuit carior. Nam cū magnum Pompeiū Clarissimū adolescentē præstantissimi uiri filiū auctoritate adduxit ad pacem: Remq; publicam sine armis maxio ciuilis belli periculo liberauit: Tum me ei⁹ beneficio plusq; pro uirili parte obligatū puto. Itaq; ei & honores decreui: quos potui amplissimos: ī quibus uos mihi estis assensu: nec unq̄ de illo & sperare optime & loqui destiti: magnis & multis pignorib⁹. M. Lepidū Res publica obligatū tenet: summa nobilitas est: omnis honor: eius amplissimū sacerdotium. Plurima Urbis ornāmēta: ipsius fratris: maiorūq; monumenta: probatissima uxor: optatissimi liberi: res familiaris cum ampla: tum casta a cruore ciuili: nemo ab eo ciuis uiolatus: multi beneficio & misericordia liberati. Talis igit uir & ciuis opinioē labi potest: uolūtate a .R. P. dissidē nullo pacto potest. Pacē uult. M. Lepidus: præclare: si talem potest efficere qualē nuper effecit: qua pace: cu; Cn. Pompeii filiū .R. P. aspiceret: suoq; sinu cōplexuq; reciperet: neq; solū illū: sed cum illo se ipsaq; sibi restitutam putauit. Hæc causa fuit cur decerneretis statuam in Rostris cu; inscriptione præclara: Cur absenti triūphum: q̄q̄ enī magnas res bellicas gesserat: & triūpho dignas: non erat tamen ei tribuendum: quod nec. L. Mumio nec Emyliano Scipioni: nec superiori Africano: nec Mario: nec Pompeio: qui maiora bella gesserūt. Sed quod silentio bellū ciuile confecerat: primū ut licuit honores in eū maximos contulistis: existimas ne igit. M. Lepide qualē Pompeiū .R. P.

Si nō spiritus: scilz uiuemus.

Itaq; secūdo. Proximo ciuili bello: Pōpeiano & inclinās ad pacem & abhorrens a credulitate. Ad pacem: cum Antonio. Familiam: lepidorū quæ erat honestissima. Nam cum magnas: hæc & prius sūt dicta.

Plus q̄ pro ui. ac si dicat plus q̄ possit: & facultas polliceri q̄at. Summa nobilitas: familiæ

Omnis honos: per oēs honores cucurrerat. Eius amplissimū sacerdotiū: pontificat⁹ maximus. Urbis ornāmēta: quæ urbs contulit: ut ipsius & .L. Lepidi fratris monumenta essent.

Castā a cruore ciuili: ac si dicat incorrupta: & ex ciuili sanguine non conflata. Opiniones: ut opinetur aliquid cōducere reipu. quod re uera iutile & inhonestum: putat pacem pfuturam cū Antonio: quæ sine dāno & dedecore fieri non potest

Nuper: Cēsare trucidato: cū & armis agendum non esse ceruissit: & Sex. Pompeium reuocandum. Statuam: quam Cicero suasit ponendam. Quod nec L. Mumio: nemini horum ē posita statua.

IN·M·ANTONIVM

Qualem Pompeiū : Sextum restitutu3. In altero: Pōpeio.

In illis: Antoniis. Fortūa ipsis: quę uoluit Cēsare3 uincere. Eruit: a Cēsare sub hasta uenditam. Hāc mihi dissipationem depōsco: ut tam iniquo animo feramus. Albanū firmanum: in Albano & Firmano prędia & uillas. Anseres: ppter Anserem poetam. M. Antoni hoc dictum: qui laudes eius describebat: cui i Falerno aggre Antoni⁹ donauerat. At is nō reddet: Demetriū intelligit: qui Pompeii seru⁹ fuit: sic ab eo dilect⁹ imodice: ut maiores pene domino diuitias possederit: de cuius insolentia nonnulla Plutarchus: Pōpeio trucidato munibus Cēsarem placuit: & iter eius liberos numerari obtinuit. Quasi thesaurū draco: dicuntur a poetis thesauris incubare dracones: ut malis herperidū & aureo uelleri. est enī animal oculatissimū & uigilantissimū. Illud septies milies: de quo supra. Eum: Sextum.

Quod a patre accepi: a Pompeio Cicero in augur collegiū ē cooptatus: ut aliis i locis gloriatur: & nunc se filio Pompeii quod pater eius pręstiterat redditu3 dicit. Cooptari autē proprie dicuntur: qui sacerdotū numero & collegio inseruntur.

Antoniū: qui ad Pompeii locum a Cēsare est cooptatus.

habitura sit ciuem: tales futuros Antonios: in altero pudor: grauitas: moderatio: itegritas. in illis & cum hos cōpello prater eo illius ex grege latrocinii neminē: libidines: scelera: ad omne facinus imanis audacia. Deīde obsecro uos. P. C. q3 hoc uestrum non uidet: quod fortuna ipsa quę dicitur ceca uidit: saluis enim actis Cēsaris quę concordie causa defendimus: Pōpeio sua domus patebit: eamq3 nō minoris q̄ emit Antōius: redimet. Redimet inquam. Cn. Pōpei domū filius. O res acerbam: sed hęc satis diu multūq3 defleta sunt: decreuistis tantam pecuniam Pōpeio: quantam ex bonis patris in pręda dissipationē inimicus uictor rede gisset. Sed hanc mihi dissipationē p paterna necessitudine & coniunctione depōsco: redimet hortos: & des: urbana quędam quę possidet Antonius. Nam argentū: uestem: supellectilem uniuersaq3 amittet & quo animo: quę ille helluo: illa belua discipauit. Albanum: Firmanū a Dolabella recuperabit: etiam ab Antonio Thusculanu3. Hi q3 qui nunc Mutina3 oppugnant. D. Brutu3 obsident. De Falerno Anseres depellant. Sūt alii plures fortasse: sed mea memoria dilabuntur. Ego etiam eos dico: qui hostium numero nō sunt. Pōpeianas possessiones quanti emerint: filio reddituros. Satis inconsiderati fuit ne dicam audacis rem uel ullam ex illis attingere: retinere uero qui poterit clarissimo domino restituto? An is non reddet: qui domini patrimoniū circūplexus: q̄si thesaurum draco: Pōpei seruus: libert⁹ Cēsaris: agri Lucani possessiones occupauit. At q3 illud septies milies quod adolescēti. P. C. spopondistis: Ita describite: ut uideatur a uobis. Cn. Pōpei filius in patrimonio suo collocatus. Hęc Senatus: Reliqua. P. R. in ea familia: quę uidit amplissimam: prosequetur. In primis paternum auguratus locu3: in quo ego cum: ut quod a patre accepi: filio reddam: mea nominatiōe cooptabo: utrum igitur augurem Iouis Optimi Maximi cuius interpretes iternūciq3 cōstituti sum⁹: utrum. P. R. libentius sanciet Pompeiu3: an Antoniū? Mihi quidem numine deorum imortaliū

uideat hoc fortuna uoluisse: ut actis Cæsaris firmis: ac ratis. Cn. Pompeii filius posset & dignitatem & fortunas patrias recuperare: ac ne illud quidem silentio. P. C. prætermittendū puto: quod clarissimi uiri legati. L. Paulus. Q. Thermus. C. Fannius: quorum habetis cognitam uoluntatem in R. P. eamque perpetuam atque constantem: nunciant se Pompeii conueniendi causa diuertisse Massiliam: eumque cognouisse paratissimo animo: ut cum suis copiis iret ad Mutinam: an uereretur ne ueteranorum animos offenderet? Est uero eius patris filius: qui sapienter faciebat non minus multa: quam fortiter. Itaque intelligitis: & animum ei præstofuisse: nec consilium defuisse. Atque etiam hoc. M. Lepido prouidendum est: ne quid arrogantius: quam mores eius ferunt facere uideatur. Si enim nos exercitu terret: non meminit illum exercitum Senatus. P. quibus. R. atque uniuersa. R. P. esse: non suum. At uti potest pro suo. Quid tum? omnia ne uiris bonis quæ facere possunt: facienda sunt? etiam si turpia: si perniciose erunt? si facere omnino non licebit? Quid autem turpius: aut foedius: aut quod minus deceat: quam contra Denatum: contra ciues: contra patriam exercitum ducere? Quid uero magis uituperandum: quam id facere quod non liceat? Licet autem nemini contra patriam ducere exercitum. Si quidem licere id dicimus: quod legibus: quod morum institutisque conceditur. Neque. n. quod quisque potest: id ei licet: nec si non obstat: propterea etiam permittitur. Tibi enim exercitum Lepide tanquam maioribus tuis patria pro se dedit. Hoc tu arcebis hostem: fines Imperii propagabis: Senatui. P. quibus. R. parebis. Si quam ad aliam rem te forte traduxerit: hæc si cogitasses. M. Lepide. M. Lepidi Pontificis Maximi fueris pronepos: Sin hominibus tantum licere iudicas: quantum possunt: uide ne alienis exemplis hisque recentibus uti: quam antiquis & domesticis malle uideare. Quod si auctoritatem interponis: sine armis: magis quidem laudo. Sed uide ne hoc ipsum non sit necesse. Quamquam enim est tanta in te auctoritas: quanta debet in homine nobilissimo: tamen Senatus ipse non se contemnit:

Legatis qui ad Sex. Pompeium cum senatus mandatis missi fuerant. Omnia ne uiris bonis non quicquid licet: idem & libere debet. Si non obstat: i. circo enim non obstat: quod resisti sepe improbe agentibus non potest. M. Lepidi: is est M. Lepidus qui temporibus fuit tertii punici belli: & senatus princeps sextis censoribus lectus est. Moriturus iam præcepit filiis lecto se strato sine liteis: sine purpura efferrent: in reliquum funus ne plus quam eris denos consumeret: imaginum specie: non sumptibus nobilitari maximorum uirorum funera solere: meminit huius Valerius maximus: titulo de fide publica: & Alexandriam cum Ptolemeus filio suo populum romanum tutorem reliqueret: bis consulem: & pontificem maximum dicit fuisse: aplissimique uiri sanctitatem reipublice. uisibilibus & sacris operatum externe procuratori uacare uoluisse. Huius filius prætor nonnullas urbes Carthagini circumpositas expugnauit. Proconsul aduersus uaccesos pugnans cladem similem ei: quam Mancinus ad Numantiam passus est: & huius. M. hic Lepidus: ad quem loquitur Cicero nepos fuit. Alienis: abhorrentibus a moribus eius pristinis.

Recentibus: Iulii. Si auctoritatem interponis: si repugnauis: absque armis repugnato.

Non se contemnat: honoris sui non obliuiscatur.

IN M. ANTONIVM

L. Planco: qui tenebat ulte-
riorem Galliam. Quattuor
cōsules: quorū duo in magistra-
tu erant Pansa & Hircius: duo
designati. D. Brutus: & L. Plan-
cus. At periculu est ne op.
& si uisus est Cicero ad presen-
tem Lepidū loqui aberat tñ il-
le: & in Gallia erat: in Hispaniā
profecturus: nūc pacem suadē-
tium respondet objectionibus:
qui futurum dicebāt ut oppri-
merentur: si Lepidus quoq; ar-
ma iferret patrie: quod erat du-
bitandū. Is: Lepidus. Qui
fortūati sūt: foelices & apli in re-
pu. Sanior: prudentior. Il-
lum: Anroniū. Ob hoc unū
factum: q; imposuit diadema cē-
sari. Eius pueritia: Antonii.
Libidines eorū: Iulii cui sese
substrauerat. Eum: Iuliū: quē
tyrannum diadema imponens
uoluit eē. Archipirata: latro-
num: & pirataq; qui pēdones i
mari sunt princeps.

Nec uero fuit unq; grauior: cōstantior: fortior:
Incensi omnes rapimur ad libertatem recuperan-
dam. Non potest ullius auctoritate tantus Sena-
tus. P. q3. R. ardor extigui: odimus: irati pugna-
mus: extorqueri de manibus arma non possunt:
receptui signum aut reuocationē a bello audire
non possumus: speramus optima: pati uel diffici-
lima malumus q; seruire. Cæsar confecit inuictū
exercitum: duo fortissimi Consules assunt cum
copiis. L. Planci Cōs. desig. Varia & magna au-
xilia n̄ desunt: de. D. Bruti salute certatur. Vn^o
furiosus gladiator cum deterrimorū latronū ma-
nu contra patriam: cōtra deos penates: cōtra aras
& focos: contra quattuor Consules gerit bellū:
huic cædamus! huius conditiones audiamus! cū
hoc pacem fieri posse credamus! At periculū est:
ne oprimamur: nō metuo: ne is qui suis amplissi-
mis fortunis: nisi nobis saluis frui nō possit: pro-
dat salutem suam: bonos ciues primū natura ef-
ficat: adiuvat deinde fortuna. Omnibus enī bonis
expedit saluam esse Rem publicā. Sed in iis qui
fortunati sunt magis id apparet. Quis fortuna-
tior Lepido ut ante dixi! Quis eodem sanior! ui-
dit eius mœsticiam: atq; lachrymas. P. R. Lup-
calibus: uidit q; abiectus esset: q; confectus: cum
Cæsari diadema imponens Antonius seruum se
illius: q; Collegam esse malebat. Qui si reliquis
flagitiis & sceleribus abstinere potuisset: tamen
unum ob hoc factū: dignum illum omni pœna
putarem. Nam si ipse seruire poterat: nobis do-
minum cur imponebat! Et si eius puericia pertu-
lerat libidines eorū: qui erant in eu3 Tyranni: etia3
ne in nostros liberos dominum & Tyrannū cō-
parabat! Itaq; illo interfecto: qualem eum in nos
esse uoluit: talis ipse in ceteros extitit. In qua. n.
barbaria quisq; tæter: tam crudelis Tyrann^o:
q; in hac Vrbe armis barbarorum stipatus Anto-
nius! Cæsare dominante ueniebamus in Senatu3:
si non libere: attamē tuto: hoc archipirata: Quid
enī dicam Tyranno: hac subsellia ab Ithyreis oc-
cupabantur. Prorupit subito Brundisiū: ut ide
agmine quadrato ad Urbē accederet: lautissimū

oppidum: nūc municipium honestissimorum
quondam colonorum Sueffam fortissimorū mi-
litum sanguine impleuit. Brundusii in sinu non
modo auarissima sed etiam crudelissima uxoris
delectos Martia legiois Ceturiones trucidauit.
Inde se quo furore: quo ardore ad Urbē idest ad
eandem optimi cuiusq; rapiebat: quo tempore dii
ipsi imortales præsidium improuisum: nec opi-
nantibus nobis obtulerunt. Caesaris enim incredi-
bilis ac diuina uirtus latronis impetus crudeles ac
furibundos retardauit: quem tamen ille demens
ledere se putabat edictis: ignorans quacumq; fal-
so diceret in sanctissimū adolescentem ea uere re-
ciderent in memoriam pueritiæ suæ: ingressus ur-
bem est: quo comitatu uel potius agmine cum
dextra sinistra gemente .P.R. minaret dominis:
notaret domos: diuisurum se Urbem palaz suis
polliceret: rediit ad milites: Ibi pestifera illa Ty-
buri cōtio: Inde ad Urbem cursus: Senatus in Ca-
pitoliū: parata de circumscribēdo adolescente sen-
tentia Consularis. Cum repente: nam Martiam
legionem Albæ consedissee sciebat: affertur ei de
Quarta nūcius: quo percussus abiecit consiliū
referendi ad Senatum de Casare. Egressus est nō
uiis sed tramitibus paludatus: eodemq; die ipso
innumerabilia .S.C. fecit. Quæ quidem omnia
citius lecta q̄ scripta sunt. Ex eo non iter sed cur-
sus & fuga in Galliam. Casarem sequi arbitraba-
tur: cum legione Martia: cuq; Quarta: cū uetera-
nis: quorum ille nomē præ metu ferre non pote-
rat: eiq; in Galliam penetranti. D. se Brutus obie-
cit: qui se tutius belli fluctibus circumiri: q̄ illū
aut egredi: aut progredi maluit. Mutinamq; illi
exultanti tanq̄ frænos furoris iniecit: quam cum
operibus munitiōibusq; sepsisset: nec eū floren-
tissimæ Coloniae dignitas: neq; Cons. designati
maiestas a parricidio deterreret: Tum me: testor
& uos & .P.R. & omnes deos qui huic Urbi præ-
sident: iūto & repugnante Legati missi tres Cō-
sulares ad latronem. M. Antoniuq; gladiatorū du-
cem. Quis tam barbarus unq; tam immanis: tam fe-
rus: Non audiuit: non respondit: neq; eos solum

Dominis: domorum? Sen-
tentia consularis: quā Antoni-
us consul per scripta attulerat cō-
tra Octauium: ut circūscribe-
retur: & hostis habere. Nō
uiis: quæ sunt amplæ: & frequē-
tantur. Tramitibus: qui sūt
in deuiis. Citius lecta: p scri-
ptam enim attulerat. Cæsare:
Octauium. Sequi: pone ire:
& insequi. Egredi: conuerſi
Romam uersus. Progredi: in
Galliam ulteriorem.

IN. M. ANTONIVM

De singulis sententiis: iplage litterarū. Antonius Hircio & Cæsari: initium Antonii litterarū in quod disputat. Alienū nomen: neque enim se cōsulem aut impatorē dixit: sed tantū Octaviū: sciebat enim tale nomen sibi non conuenire. Seduxit: cum extra curiam detinuit: rem agentibus & Cæsarem occidentibus coniuratis. Scurrā: sic uocat quoniam Trebonius pater urbanissimus extitit.

præsente sed multo magis nos a quibus illi erant missi: spreuit: & pro nihilo putauit. Postea quod scelus quod facinus parricida non addidit! circum sedit colonos uestros: exercituꝫ. P. R. Imperatorem Cons. designatū: agros diuexat Ciuium optimorū hostis deterrimus: omnibus bonis cruces ac tormenta minitatur. Cui hoc. M. Lepide pax esse quæ potest! cuius ne supplicio quidem ullo fatiari uidesse posse. Po. Ro. Quod si quis adhuc dubitar potuit: quoniam nulla societas huic ordini. P. q. Ro. cum illa importunissima belua possit cedere: desinat profecto dubitare: His cognitis litteris: quas mihi missas ab Hircio Consule modo accepi. Eas dum recito: dumque de singulis sententiis breuiter disputo. P. C. ut adhuc fecistis: me attente audiat. Antoni? Hircio & Cæsari: neque se imperatorem: neque Hirciū Consulem: nec Po. Ro. præter Cæsarem: satis quidem hæc scite: deponere alienum nomen ipse maluit: quod illis suis reddere. Cognita morte. C. Trebonii non plus gauisus sum: quod dolui: Videte quid se gauisum: quid se doluisse dicat: facilius de pace deliberabitis: dedisse poenas sceleratum cineri atque ossibus clarissimi uiri & apparuisse numen deorum intra finem anni uertentis: aut iam soluto supplicio parricidæ: aut impendente latandum est. O sparthace quem enim te potius appellem! Cuius propter nefaria scelera tolerabilis fuisse uides Catilina. Latandū esse ausus es scribere: Trebonium dedisse poenas! sceleratum treboniū! quo scelere! nisi quod te Idibus Mar. a debita tibi peste seduxit! age hoc lataris! uideamus quid moleste feras: hostem iudicatum hoc tempore Dolobellam: eo quod sicarium occiderit & uideri cariorem. Po. Ro. filius scurræ: quod C. Cæsarem patriæ parentem ingemiscendum est. Quid ingemiscis! hostem Dolobellam iudicatum! Quid te non intelligis delectu tota Italia habito Cons. missis Cæsare ornato sagis denique sumptis hostem iudicatum! Quid est autem scelerate quod gemas hostem Dolobellam iudicatum a Senatu: quem tu ordinē omnino esse nullum putas. Sed eam tibi causam belli gerendi proponis: ut Senatū

funditus deleas. Reliqui boni & locupletes omnes summum ordine subsequantur: At scurræ filium appellat: quasi uero ignotus nobis fuerit splendidus Quirites Trebonii pater. Is autem humilitatem despicere audet cuiusque: qui ex eadem sustulerit liberos. Acerbissimum uero est te. A. Hirci ornatum esse beneficiis Caesaris & talem ab eo relictum: qualem ipse miraris. Equidem negare non possum a Cesare Hircium ornatum: Sed illa ornamenta in uirtute & industria posita lucent. Tu uero qui te ab eodem Cesare ornatum negare non potes: quid esses: si tibi ille non tam multa tribuisset: & quo te tua uirtus prouexisset: & quo genus in lustris: popinis: alea: uino tempus ætatis omne consumpsisses: ut faciebas cum ingremiis mimarum mentes mentumque depone- res. Et te o puer: puerum appellat quem non modo uirum: Sed etiam fortissimum uirum sentit: & sentiet. Est istud quidem nomen ætatis: Sed ab eo minime usurpandum est: qui suam amentiam huic præbet ad gloriam. Qui omnia eius nomini debes: debet uero soluitque præclare. Si enim ille patriæ pater est: ut tu appellas: Ego quid sentiam: uidero. Cur non hic parens uerior: a quo certe uitam habemus & tuis facinorosissimis manibus ereptam? Id agere ut iure damnatus sit Dolabella: Turpe uero actionem qua defenditur amplissimi auctoritas ordinis contra crudelissimi gladiatoris amentiam. Et ut uenefica hæc liberetur obsidione: Veneficam audes appellare eum uirum qui tuis ueneficiis remedia inuenit: quem ita obsides noue Annibal aut si quis acutior imperator fuerit: ut te ipse obsideas: neque istinc si cupias: possis explicare. Recefferis: undique omnes insequentur: manferis: hærebis. Ni mirum recte ueneficam appellas: a quo tibi præsentem pestem uides comparatam: ut quæ potentissimus sit Cassius atque Brutus: putes Censorinum dicere: aut Ventidium: aut etiam ipsos Antonios. Cur autem nolim potentes esse non modo nobilissimos uiros: sed secum etiam in R. P. defensione coniunctos: nimirum

Ex eadem humilitate: ex filialia. M. Fundi Bambaliensis libertini hominis & si locupletissimi. Acerbissimum: Antoni?

Mimarum: ut Volumniæ.

Et te o puer: Antoni? ad Octauium. Qui omnia eius nomini debes: Antonius. Eius: Iulij. Hic: Octavius. Id agere: scilicet te decet Octauij. Et ut uenustiora hæc: Antonius.

Acutior: iratior nobis Annibale.

m 4

IN.M.ANTONIVM

Vt q̄ potentissimus: Antonius. Hoc agis Octavi ut Brutus & Cassius sint q̄ potētissimī
Putes Censorinum: Cēsorinus & Ventidius flagitiosi fuere: & in Antonii p̄tribus. Cū in
q̄ Brutū & Cassiū nominas: Censorinū & Ventidiū noiare te existimas. Nimig: Antoni
us: sic aspicitis nūc castra uestra inq̄ ut priora aspexistis! Pōpei castra: quē sēatū uocatis

Duo p̄tiores: Censorinus & C. Antoni. Sine causa: nā cū acta Cēsaris statuerem?
firma eē: beneficia quē ille con
cessit mutari nolum. P̄to
rii: q̄ p̄tūrā gessere. Inno
cens: ironice & Antonii enume
rat comitatū. Aedilitii: edili
tate fūcti. Lateg: & uocis me
bestia: scilicet fraudator: p̄ hoc
de ābitu a Sextio accusato dixit
Cicero: Ipse i epistola ad Quin
tū fratrem: Dixi p̄ Bestia de ābitu
ap̄ p̄torē CN. Domitiū: in fo
ro medio maximo cōuentus: ici
diq̄ i eū locū dicēdo cū Sexti?
multis in tēplo Castoris uulne
ribus acceptis subsidio Bestie
feruat eē. Lateg: quē firma
oportet eē dicētibz: nā ea attol
lit & deprimat respiratio. Cato
libro d̄ senectute. Cū ego q̄nq̄
& .xl. ānos nat' legē uoconiam
uoce magna: & bonis lateribus
suasissim. Fidei patron' frau
dator Trebelli: ironice fidei pa
tron'. Supius. vi. philippica. In
quit o fides: Hoc puto Trebel
liū sūpsisse cognomen. Frauda
tor uero quoniam creditores
fraudauerat. Dirupt': Herni
olū fuisse credim'. Rupti. n. uo
cant' q̄bō in scrotū cadūt testi
na. Martialis. Qui sanet ruptos
dic mihi Galle q̄s ē. Dirutus:
cōuulso & dissipato p̄monio
Columē: p̄nceps. Delitiag:
cā: oblectatiōis grā. Septēui
rales: diuidūdis agris cū. L. An
tonio p̄fecti. T. Hostili': is dis
cedens ab urbe relicto impato
re suo: cū p̄dere eū nō ualuisse:
nomē suū portē urbis iscripsit:

& se uere patrię hostē fore p̄fessus ē. Isauri: ap̄ Isauri Lycaonię oppidū. unde nomen re
gioni: quā. P. Seruili' subegit: adeptus inde isaurici cognomen. Balneator: is ē q̄ balneis
p̄st: & p̄ciū ab adeūtibus p̄ balneatura exigit. Martialis. Quos diuidebat balneator eli
xus. Redit: redire uult: & ut redeat conat'. Dissimillimis: ac si dicat & alii plures hoc
idē agūt: ut redire armis uelint in patriā: nō adeo scelerati: ut. C. Plācus ē. Fracta sunt:
Aqla enī Cēturio fregerat: & tñ uiuebat. Decius: de quo supius dictū philippica. xi. iro
nice autem ait ab illis ut opinor Decius. Vt munere Cēsaris: multa enim huic largitus
erat Antonius: idq̄ ex Iulii cōmentariis facere dicebat. Vt tanq̄. Saxā: ex Celtiberia

eodem modo hęc aspicitis: ut priora. Quā tan
dem Castra Pompeii Senatum appellatis! An ue
ro tua castra potius Senatum appellaremus: i q̄
bus tu es uidelicet Consularis! cuius totus Con
sulatus ex omni monumentorū memoria reuul
sus: duo Pratores sine causa diffisi se aliquid ha
bituros. Nos enī Cēs. beneficia defendimus: Præ
torii Philadelphus. Annius: & innocens Galli
us. Edilitii Coricus: laterū & uocis meæ Bestia:
& fidei patronus: fraudato Trebellius: & homo
dirupt' dirutusq̄. Q. Celi: columnq̄ ami
corū Antonii Cotula. Vari'. Quos Antōius deli
tiag: causa loris i cōuiuio cadi iubebat a suis pu
blice. Septēuiales Lento Nucula tū delitiag: atq̄
amores. P. R. L. Antōi' tribunitii primū duo de
signati. T. Hostili' q̄ suo iur' i porta nomē iscri
psit: q̄ cū p̄dere ip̄atorē suū nō potuisset: reliqt:
alter ē designat' Viseius nescioq̄s fortis ut aiūt
latro: quē tñ tēperantē fuisse ferūt Isauri balnea
torē. Secūnt alii tribunitii. C. Plane' ip̄rimis: q̄
si Senatū dilexiss: nunq̄ Curiaz icēdisset: quo sce
lere damnat' i eam Urbē redit armis: a qua exces
serat legib': s; hoc ei cōmūe cū plurimis dissimil
limis. Illud tñ uerū quod i hoc Planco puerbii lo
co dici solet: perire eū nō posse: nisi ei crura fracta
eēnt: fracta sūt: & uiuit: hoc tamē ut alia multa:
Aqla fers acceptū: ē etiaz ibi Deci' ab illis ut opi
nor maiorib' Decius. Itaq̄ ut mūere Cēsaris De
ciog: qdē multo iteruallo p̄ hunc præclarū uirū
memoria renouata ē. Saxam uero Decidiū prate

Alter: Saxa Soceren⁹ cognoue. Exiti⁹: is Grecus erat Philadelphi: q⁹ & ipse sceleratissimus fuit: & Antonio charissim⁹ frater. Mutauit calceos: aut transmarinū & externum inuit fuisse: q⁹ calceis erat prius gypsatis: nā creta a rgēria pedes uenalitioꝝ trāsmare ad uectoz illinere maiores p̄sueuerūt: quod Plī. tradidit: Hinc Tibullus ait. Vera loquor re, gnū ipse tenet: quē sepe coegit Barbara gypsatos ferre catasta pedes. Et Iuuenalis de Crī

spino ingit. Nup in hāc urbem pedibꝫ q⁹ uenerat albis. Aut reuera illud ē. Deposuisse calceos Asiniū: q⁹ bus utebatur prius: & quos ignobilioreꝝ gestabāt: ne q⁹. n. oēs eodē utebāt calciatus: patritii nanq⁹ & nobiliores nigros ferebāt calceos luna iscripta: ueluti ab Euādꝛo & arcadibus deriuati q⁹ palatiū tenuerūt & se añ lunā natos crediderūt: auctor Plutarch⁹ i quēstioibꝫ. Horati⁹. Nā ut q⁹q⁹ isan⁹ nigris mediū ipedit crus Pellibꝫ: & latū diuilit pectore clauū. Martialis. Lunata nūq⁹ pellis: & nūq⁹ Toga. Et patritiorū qdē calcei Mullei uocabant⁹: q⁹ p̄us regū albanoz fuere: qd⁹ ait Pōpeius Fe. M. Marcellū: q⁹ a Magio Cilōe cliēte suo Athenis p̄cuss⁹ ē pugioe secūdū aurē cuz tñ ei pepercisset cēsar: a Cicerōe illa pulcherrima orōne exorat⁹: cuius initū ē: Diuturni silētiū p̄fēscriptū. De hoc Marcello plura in epistolis li. iiii. Ei⁹: Sulpitiū collegā i p̄sultatu. Duo cōsules: quo tpe fugit ex urbe Pōpei⁹: & in Epix̄ traiecit: p̄sules erāt. C. Marcell⁹: q⁹. M. marcello: & Seruio Sulpitio succēferant eos significat Cicero: & C. qdem. M. marcelli patrueilis frater fuit. Bibulū: M. Bibulū: d⁹ quo plura Cicero i epistolis & Tranqllus i Iulio uix̄ patrig studiosissimū & p̄stātissimū L. Domitiū: q⁹ corfinii capt⁹ & dimissus a cēlare ē: ac postea in pharsalica pugna ab ātonio occisus. Appiū Claudiū: patrueilis is frater Appii Clodii fuit: Ciceroni iſestissimū: socer Sexti Pōpei: q⁹ CN. Pōpeiū magni filius erat: ad quē sūt multę Ciceronis epistole. Sēctorem: CN. Pompeii: Antonium: qui bona Pompeii redemit a Cēlare: quę postea uenderet.

re q⁹ possuꝫ hominē deductū ex ultimis gētibꝫ ut Tr. Pl. uiderem⁹: quē ciuez nunq⁹ uideram⁹. Est qdē alter socerenas: oēs tñ tantaꝫ habēt similitudinē iter se: ut i eoz praxominibꝫ errē. Nec uero Exiti⁹ Philadelphi frater Quāstor praxermit tēd⁹ ē: ne si de clarissimo adulescēte siluero: iuidisse uidear Antōio. Est etiaꝫ Asini⁹ qdāꝫ Sēator uolūtari⁹ lect⁹: ipse a se aptam curiaꝫ uidit post Cēsarīs mortē: mutauit calceos: p̄r Cōscriptus repēte fact⁹ ē. Nō noui Sex. Albediū: sꝫ tñ nemi nē tam maleficū offendi: q⁹ illū negaret dignum Antōii Senatu. Arbitror me aliquos praxerisse. De his tñ q⁹ occurrebant: tacerē n̄ potui. Hoc igit⁹ fret⁹ Senatu Pōpeianū Senatū despiciat: i quo de ceꝫ fuim⁹ Cōsulares: q⁹ si oēs uiuerēt bellum oīo hoc n̄ fuissꝫ: auctoritati cessisset audacia. Sꝫ q̄tuꝫ praxidii fuerit i ceteris: hīc itelligi potest: q⁹ ego un⁹ relict⁹ e multis cōtudi & fregi adiuuantibꝫ uobis exultantis praxdōis audaciaꝫ. Quod si fortūa nobis mō n̄ eripuisseꝫ Ser. Sulpitium: eiusqꝫ collegaꝫ. M. Marcellū: quos ciuez quos uiros: si duos Cōss. amicissimos patriā simul ex italia eiectos. Si. L. Affraniū sūmū Ducē: si. P. Lentulū ciuē cū i ceteris rebꝫ itū i salute mea singulareꝫ: Si Bibulū cui⁹ ē i. R. P. merito semp laudata cōstātia: si. L. Domitiū praxstantissimū ciuē: si Appiū Claudiū pari nobilitate & uolūtate praxditū: Si. P. Scipionē clarissimū uix̄: maiorūqꝫ suoz simillimū. R. P. tenerē potuissꝫ: certe his cōsularibꝫ n̄ cēt Pōpeian⁹ despiciēd⁹ Sēat⁹. Vtꝫ igit⁹ xq⁹ Vtrū meli⁹. R. P. fuerit. CN. Pōpeiū: an sēctoreꝫ. CN. Pōpeiū uiuere Antōiūꝫ. Quid uero Praxtori os quoz p̄nceps. M. Cato: idēqꝫ oīū gentiū uirtute p̄nceps. Quid f̄li quos praxclarissimos uiros

M. Cato : qui se occidit. In illa castra : in quæ tot illustres senatores uenere. Vi-
ctum Ciceronem ducem persequitur: sic dicebat Antonius: Ciceronem se non senatum per-
sequi: & ducem intelligebat puto aduersæ sibi factionis. Nihil laboro: nã cū uniuerſa re-
pu. uictus fuit. Fratri tuo: C. Antonio: de quo prius dictū. Afri cū cōmisistis Varo bis
capto: antonius: Cicero subicit: sic loquitur cū Hircio consule & Octauio: ut cū. C. fratre
litigare solet. Plures uero Vari
fuere: sed duo pompeianas & se-
natus ptes secuti: Attilius Var⁹
q̃ Pōpei in Libya ductor exer-
citus: q̃ occiso Pōpeio & p̃ibo
i Africa supatis: Pōpei liberos
secutus: i ipso oceani hostio cū
Didio: classis Octauii duce con-
flictus: & is de quo loq̃r nūc Ci-
cero: q̃ fuit uir cōsularis: a triū
uiris postea p̃script⁹: & aliber-
to p̃ditus sese in mōtes p̃cipuit
& in palude latuit Minturnēsi:
dephenſusq̃ a minturnensibus
cū eē se latronē a p̃cipio asse-
ueraret: & ad suppliciū traheretur:
falsus tādē q̃ eēt: & a Tur-
mē ductore agnitus: occisus est
auctor Appianus. Is pōpeianis
bellis bis a cēsarianis capt⁹ fue-
rat & dimissus. In Syriā Cas-
siū misistis: Antonius. Erat autē
Syriā puincia Dolobellę decre-
ta. Cassio autē mādauerat ex Ci-
ceronis snia senat⁹ i Dolobel-
lam hostē iudicatu⁹ post occi-
sū Trebonium p̃sequeretur: & ex
Syriā pelleret. Extra: p̃ter.
Munitiōes: quas Mutinā op-
pugnaturus extruxerat. Pro
in hac causa: Antonius Calca
primus fuit: qui Cēsaris pectus
pugione percussit. In hac cau-
sa: tam fœda: sic dicebat antoni-
us. Quid ergo: id uellet an-
tonius ut eos qui profuerunt: a
re publica remoueremus: Nam
profuit Calca: profuere Maryl-
lus & Cēsarius. C. Maryllus & Cēsarius Tribuni ple. cum Antonius lupercalibus capi-
ti Cēsaris diadema semel atq̃ iterum imponere: uoluisset: reiectumq̃ ab eo statu⁹ eius im-
posuisset: illico abstulerunt: laudatiq̃ propterea a populo uehementer sunt. Sed haud mul-
to post a Cēsare magistratu priuati. plura de iis Appianus commentariis bellorum ciui-
lium secundo. Idem hoc: quod passi sumus sub Iulio. Vestigalia Iuliana lupercis ade-
mistis: Antonius conqueritur uestigalia a Iulio lupercorum collegio decreta: ademp̃ta eē.
Decreuerat autē Iuli⁹ lupercis reddit⁹ ex q̃busdā publicis uestigalib⁹. ē autē uestigal qd̃ ex pu-
blico & puato capis locato. Veteranorū coloniā deducta lege: & hoc obiiciebat arōi⁹: qd̃
negat Cicero. Lege: Iulia. Comitibus cēturiatis: ac si dicat tuas substulim⁹ p̃perā latashac a

commemorem! nostis omnes magis uereor ne lō-
guz me in enumerando: q̃ ne ingratum in prate
reundo putetis. Qui Ediliti⁹! Qui tribūiti⁹! Qui
Quæstorii⁹! Qui multi tales! Senatorū & dignitas
& multitudo fuit: ut magna excusatiōe opus iis
sit: qui illa in castra non uenerunt. Nūc reliqua
attendite. Victum Ciceronem duce⁹ persequit⁹.
Epistolam Antonii audistis: eo libentius Duce⁹
audio: q̃ certe ille dicit iuitus. Na⁹ de uicto. Ni-
hil laboro: fatū. n. meuz est sine Re Publica nec
uinci posse: nec uicere. Macedonia⁹ munitis exer-
citib⁹ & qdē fratri tuo: q̃ a uobis nihil degenerat
extorsim⁹: Africā cōmisistis Varo bis capto: hic
cū. C. fratre putat se litiga⁹. In Syria⁹ Cassiū mi-
sistis. Nō igit sentis huic causæ orbē terræ pare⁹
te extra munitiōes tuas uestigiū ubi iprimas: nō
habere! Proh i hac causa Calca⁹ tribunatū gere⁹
passi estis! Quid ergo ut Maryllū: ut Cēsare ēt
a. R. P. remouerem⁹ euz p̃ quē ut neq̃ ide⁹ hoc
posthac: neq̃ multa huiusmodi accide⁹ possēt:
cōsecuti sumus! uestigalia Iuliana Lupercis ade-
mistis: Lupercorum mentionem facere audet: ne
q̃ illi⁹ diei memoria⁹ phorrescit: quo ausus ē ob-
rutus uino: unguētis oblitus: nudus: gemētē. P.
R. ad seruitutē cōhortari. Veteranorū Colonias
deductas lege. S. C. sustulistis: Nos sustulimus:
an cōtra legē cōitiis cēturiatis lat⁹ sanxim⁹? uide

Iulio rite: & comitis cēturiatis cōprobauimus. Hōr autē comitiō: quē centuriata uocabātur: uis omnis penes potentiores erat: cū ex promiscuo suffragiō: genere curiata constarent: ut ex Liuiō Dionysio & A. Gelio colligitur. Perditi: improbiſſimis moribz. In eū locū: in exilium. Massiliensibus zc: & hoc obiiciebat Antonius. Iura: quē adempta a Iulio uicis: senatus eo trucidato reddidit: quod & ſupius ē dictū. Eā ciuitatem: Massiliā.

ne tu Veteranos: tamē eos q̄ erant perditi: pdideris: in eumq; locum deduxeris: ex quo iam ipsi sentiunt se nunq̄ exituros. Massiliensibz iura bello adēpta reddituros uos pollicemini. Nihil disputo de iure belli: magis facilis disputatio est: q̄ necessaria: illud tamē aduertite. P. C. q̄ sit huic Rei Publicæ natus hostis Antoni? : tantopē eam ciuitatē oderit: quāz scit huic Rei Publicæ semp fuisse amicissimāz. Neminē Pōpeianū q̄ uiuat: tenere lege Hircia dignitates q̄s quāz iam legis Hirciæ mentionē facit? Cui? nō min? arbitror latorē ipsuz: q̄ eos de qb? lata ē: penitere: oīo qdē mea sētētia legē illāz appellare fas nō ē: & ut sit lex: non debem? illāz Hircii legē putare. Apuleiana pecunia Brutū subornastis. Quid si oib? suis copiis excellētē uigz. R. P. armasset? quē tandē bonū pōniteret? nec. n. sine pecunia exercitū alere: nec sine exercitu fratrē tuū capere potuisset. Securi percussos Petū & Menedemū Ciuitate dōatos & hospites Cæsaris laudastis. Nō laudamus: qd̄ ne audiuius qdē: ualde. n. nobis in tanta pturbatione R. P. de duobus neq̄ssimis græculis cogitanduz fuit. Theopōpū nudū expulsuz a Trebonio confugere Alexandriaz neglexistis. Magnū crimen Senat?: de Theopōpo ſūmo homīe negleximus: q̄ ubi terrāz sit: qd̄ agat: uiuat deniq; an mortuus sit: q̄s aut scit: aut curat? Ser. Galbāz eodez pugione subcinctū in castris uidetis. Nihil tibi de Galba respōdeo fortissimo & cōstantissimo ciue: corāz aderit: præsēs tibi ipse & ille quē insimulas pugio rñdebit. Milites aut meos: aut ueterāos cōtraxistis: tanq̄ ad exitū eoz q̄ Cæsare occiderāt: & eosdē nec opinātes ad quaestoris sui: aut Imp. aut cōmilitonū suoz picula impulistis. s. uerba dedimus: decepimus. Ignorabat legio Martia Quarta: nesciebāt ueterani qd̄ ageret. Nū illi Senatus auctoritatē: an libertatē. P. R. sequebant?

Neminem Pompeianū: Hircius in ptibus fuit Cæsaris: quo uictore & rege perito: Tri. ple. legem tulit: ut nullus Pōpeianus gerere aliquem magistratū posset. Tenere: scilicet fas est.

Cuius: legis. Latorē: Hircium. De quibus: p̄ra quos.

Vt: quāuis sit lex: quoniam rite lata. Apuleiana pecunia: Antonius. C. Apuleius i Macedonia magistratus erat quo tēpore Brutus illuc accessit: Cæsare occiso quibuscūq; rebus potuit Brutū iuuire: & pecūias supeditauit publicas quas collegerat questor. De hoc Brut? i epistola ad Ciceronē. De Domitio & Apuleio quid attinet me scribere: cū ipsi per se cōmendatissimi sint. Apuleiū uero tua auctoritate sustinere debes. Sed Apuleius in sua epistola celebrabit.

Tuū fratrem: C. Antoniū: ut supra dictum. Securi percussos: a Bruto in Macedonia. Ciuitate donatos: a Cæsare Iulio: & eius hospites: & Antonii sunt uerba. Theopompū: Smyrna pulsum: & item Antoni? . De Theopompo: Cicero respondet cum derisu. Ser. Galbā: hūc insimulabat Antoni? cedis Cæsaris: & unū ex percussoribus fuisse dicebat. Eodem pugione: quo Cæsarem percussit. Milites aut zc: & hēc Antonius.

Questoris sui: generaliter dicit ad id impulistis: ut aut questorem suum qui me sequi uolebat aut me occiderent. Scilicet uerba dedimus: respondet Cicero: sic loquitur Antonius: quasi deceperimus nos legiones.

Fatalem: fatis decretam: quoniam nam uoluerunt fata tyrannus perire. Cum re: effectu & uere. Sy: maximus: Cicero audite inquit p[re]s c[on]scripti maximus crimen uerbo: Antonii: qui inquit quid non probauistis factum ab aliis: aut non fecistis? Quid faciat si reuiuiscat: scilicet C[ae]sar.

Quid? Cicero respondet.

CN. Pompeius: Antoni? imitari ait nos oportebit CN. P[ompe]i ut senatui seruiamus: sicut ille seruauit: aut filium eius Sextum siquid Romae potuerit.

Postremo: Antonius. Ego uero: Cicero. Quid hoc? Antonius: hoc quod facitis placet ne ueteranis militibus quod uobis cum sit: ac si dicat minime: & possunt ad me transire. Nihil uidi tam integre: Cicero. Nihil tam liberum illis est quam te oppugnare Antoni: Te enim semel deferentes offenderunt. Quonia[m] uos: Antonius. Venenatis: in quibus re uera uenenum latet. Venistis: uenditi estis. Veneo enim passus est significationis: ut uenit uilissima rex. Hic aqua. Deprauati aut: Cicero. q. d. minime: neque enim corrumpere opus fuit: ut te pessimum omnium plequerent.

At militibus: Antoni? Moror: differam. Eum: Brutum. Quam benigne: Cicero. & irone. Per quos si non stetisset: qui nisi fuissent: hoc est nisi Antonium deseruissent: non prius Dolobella occidisset Trebonium: quam Antonius. D. Brutum. Imperatori suo: Iulio. Parentasset: sacrificasset: & ueluti uictimam imolasset. Est enim parentare mortuis sacrificare: unde parentalia sacra mortuorum: de quibus Ouidius in fastis. Etiam collegae: in consulatu. Concordiae: antonius. Parum: Cicero.

C[ae]saris ulcisci mortem uolebant: quam omnes fatalem fuisse arbitrabantur: te uidelicet saluum: beatum: florentem esse cupiebant. O miser cum re: tum hoc ipso quod non sentis quam miser sis: Sed maximum crimen audite. Denique quod non aut probauistis: aut fecistis? Quid faciat: si reuiuiscat? Quid? credo afferet aliquod scelerati hominis exemplum: CN. Pompeium imitaturi sumus: aut filium eius si domi possit: poterit: mihi crede: nam paucis diebus & in domos & in hortos paternos immigrabit. Postremo negatis pace[m] posse fieri: nisi aut remiserit Brutum: aut frumento iuuerit. Alii istuc negant. Ego uero ne si ista quidem feceris: unquam tecum pacem huic ciuitati futura[m] puto. Quid hoc? placet ne ueteranis istis: quibus ad huc omnia integra sunt: nihil uidi tam integrum: quam ut oppugnare Imperatorem incipiant: quem tanto studio consensuque offenderint. Quoniam uos assentionibus & uenenatis muneribus uenistis: deprauati aut corrupti sunt: quibus persuasum sit foedissimum hostem iustissimo bello persequi. At militibus inclusis opem fertis: nihil moror eos saluos esse & ire quo lubet: si tamen patiuntur perire eum: qui meruit: quam benigne: denique usque liberalitate Antonii milites Imperatorem reliquerunt: & se ad hostem metu perterriti contulerunt: pro quos si non stetisset: non Dolobella prius imperatori suo quam Antonius etiam Collegae parentasset. Concordiae factam esse mentionem scribitis in Senatu. Et legatos esse Consulares quinque: difficile est credere eos qui me precipitem egerint: & aequissimas condiciones ferentem: & tamen ex his aliquid remittere cogitantem: putare aliquid moderate aut humane esse facturos: uix etiam uerisimile est: qui iudicauerint Dolobellam hostem ob rectissimum facinus: eosdem nobis parcere posse idem sentientibus: parum ne uidetur omnium facinorum sibi cum Dolobella societate[m] initam confiteri? non ne cernitis ex uno fonte omnia scelera manare? ipse denique fateor: hoc quidem satis acute: non posse eos qui hostem Dolobellam iudicauerint ob rectissimum facinus: ita. n. uidet Antonio sibi parceri idem sentienti: quod huic

facias: q̄ hæc litteris mēoriæq̄ mandarit: ita sibi conuenisse cum Dolobella: ut ille Trebonium: & si posset etiam Brutum Cassium discruciatos necaret. Eademq̄ inhiheret supplicia nobis: conseruandus ciuis cum tam pio iustoq̄ fœdere. Is etiam querit̄ conditiones suas repudiatas: æquas quidem & uerecundas: ut haberet Galliam ultimam aptissimam ad bellū renouandum instruēdumq̄ prouinciam: ut Alaudæ in tertia decuria iudicaret: idest ut perfugiū scelerum essent cuq̄ turpissimis. R. P. sordid⁹ ut acta sua rata essent: cuius nullum remanet Consulatus uestigium: Cauebat etiam .L. Antonio qui fuerat æquissimus agri priuati & publici decempedator Nucula & Lentone Collega. Quamobrem uos potius animaduertite utrum sit elegantius: & partibus utilius Trebonii mortem persequi: an Cæsaris: & utrum sit æquius concurrere nos quo facilius reuiuiscat Pompeianorū causa totiens iugulata: an consentire ludibriosissimis inimicis. Si esset iugulata: nunq̄ exurgeret: quod tibi: tuisq̄ contingat: utrum inquit elegantius: atq̄ hoc bello de elegancia quaritur: & partib⁹ quid utilius: partes furiosæ dicuntur. In foro: in curia: belluq̄ cōtra patriam nefarium suscepisti: oppugnas Mutinam: circumsedes Cons. designatum: belluq̄ cōtra te duo Cōss. gerunt: cumq̄ his. P. R. Cæsar cuncta contra te Italia armata est: istas tu partes potiusq̄. P. R. defensionem uocas? Poti⁹ ne Trebonii mortem: q̄ Cæsaris persequimur. Trebonii satis persecuti sumus: hoste iudicato Dolobella: Cæsaris mors facillime defenditur obliuione & silentio. Sed uidete quid moliatur: cum mortē Cæsaris ulciscendam putat: mortem proponit n̄ iis solum qui illam rem gesserunt: Sed iis etiam si qui non moleste tulerūt. Quibus utri nostrū ceciderint: lucro futurum est. Quod spectaculū adhuc ipsa fortuna uitauit: ne uideret unius corporis duas acies lanista Cicerōe dimicantes: qui usq̄ eo fœlix est: ut eisdem ornāmētis deceperit uos: q̄b⁹ deceptū Cæsare gloriat⁹ ē: pergit i mea maledicta: q̄si uero ea pulcherriore priora præcel-

Eademq̄ inhiheret supplicia uobis: ironice: quia si illos p̄di uellet: etiā uos p̄dēdos curaret.

Cōsuādos: ironice. Nullū uestigium: cum acta eius oīa resciderimus. Cauebat: cautū esse uolebat in conditionibus.

Æquissimus: ironice. Decempedator: agros diuisor: Decempeda p̄tica est decem pedū qua architecti & agrimensores utuntur. Nucula: scilicet collega. Quamobrem uos potius animaduertite: Antoni⁹. Elegantius: pulchrius. Concurrere: cōuenire & consentire.

Iugulata: uicta penitus. Si esset iugulata: Cicero. Cōtingat: ut iugulemini. Partes: tue dicūtur furiosæ. Illam rem: mortem cæsaris. Quib⁹ utri nostrū: Antoni⁹. Vtri nostrum uel ego cum meis: uel uos cum uestris. Quibus: inimicis: nā coheret cū ludibriosissimis inimicis. Quod spectaculū: ut caderemus: & Antonius loquit̄

Vnius corporis: unius uolūtatē me & uos. Quali ea: q̄si ipse prior pulcherrime dicat: & non responsū me sibi persuadeat. Inustum: translatio ab equo cui nota sit cauterio ut cognoscatur ex quo sit armento.

Patrē: Iuliū. Cui? hō igratissime flamina reliquisti: diuini honores mortuo Iulio Antonii lege decreti sūt: ut puluinar haberet: simulachꝫ flamineꝫ & Antonius quidem flamen optatus: sed neqꝫ iauguratus ē unqꝫ & honorem Cæsari datum lege sua deferi passus ē: ut philippica secūda dictum ē. Ex quo ingratum nūc uocat Cicero. Flaminii uero est dignitas & ministerium flaminis. Valeri? maxim? Flaminio abire iussi sūt.

Mihi quidem: Antoni?. Cōstat: certum constitutumqꝫ est.

Sāctissimi uiri: ironice. An optimi cuiusqꝫ: sic conspirauerat ut optimi cui? qꝫ sedes & bona urbem & Italiam diuiderēt.

Ne Lepidi societatem inireꝫ: Antonius: & a superioribus pēdet Antonii uerbis: nec patiar: & sic loquitur quasi totum haberet Lepidū: ut in Cæsaris Iulii causa habuerat. Id agis: ut insanus aut impius credatur Lepidus: si tecū habeat societate.

Nec plancum prodere: Antonius. scilicet patiar.

ferint quem ego iniustum uerissimis maledictorum notis tradam hōinū memoria sempiternā. Ego Lanista: & enim nō insipiens: deteriores enī iugulare cupio: meliores uincere. Vtri ceciderūt scribit lucro nobis futurum: prāclarum lucrū: quo lucro te uictor: Quod dii omē auertant beata mors eorum futura sit: qui e uita excesserint sine tormētis. A me deceptos ait: eisdem ornāmētis Hircium: & Cæsarem. Quod quāso adhuc a me est tributū Hircio ornamentum: nam Cæsari plurima & maiora debentur: deceptum autem patrem a me Cæs. dicere audes? tu tu inquam illum occidisti Luper calibus: cuius homo ingrattissime flamina cur reliquisti? Sꝫ iam uidete magni & clari uiri admirabilem grauitatē: atqꝫ constantiam. Mihi quidem constat: nec meam quidem cōtumeliam: nec meorum ferre: nec deserere partes quas Pompeius odiuit: nec ueteranos sedibus suis moueri patiar: nec singulos ad cruciatū trahi: nec fallere fidē quā dedit Dolobellā. Omitto alia: fidem Dolobellā sanctissimi uiri deserere homo pius nō potest: quam fidem: an optimi cuiusqꝫ sedes: urbis: & Italiæ partitiones: sentētiās dandarum: diripiendarumqꝫ prouiciarum. Nā quid erat aliud quod inter Antoniū & Dolobellam impurissimos parricidas fœdere ac fide sanciretur? Ne Lepidi societatem uiolare piissimi hominis. Tibi cum Lepido sotietas: aut cum ullo nō dicam bono ciue: aut sicut ille est: sed homine sano. Id agis ut lepidum aut impium aut insanū existimari uelis. Nihil agis: quāqꝫ affirmare de aliquo difficile est: De Lepido prāsertim: quē ego metuam nunquam: bene sperabo dum licebit. Reuocare te a furore Lepidus uoluit: non adiutor esse dementiæ. Tu porro ne pios quidē: sed piissimos quæris: & quod uerbum omnino nullum in lingua latina est: id propter tuam diuinam pietatem nouum inducis. Nec Plancū prodere participem consiliorum. Plancū participē? Cui? mēorabilis ac diuina uirt? lucē affert R. P. nisi forte subsidio tibi uenire arbitraris cū fortissimis legionib?: magno eqꝫtatu: peditatuqꝫ

Gallorum! quique nisi ante aduentum eius. R. P. poenas dederis: ille huius belli feret principatus: quique enim prima praesidia utiliora. R. P. sint: tamen extrema sunt gratiora. Sed iam se colligit: & ad extremum incipit philosophari. Si me rectis sensibus euntem dii immortales: ut spero: adiuerint: uiuam libenter. Si autem aliud me fatum manet: praecipio gaudia suppliciorum uestrorum. Nam si uicti Pompeiani tam insolentes: uictores quales futuri sint: uos potius experiemini: praecipias licet gaudia: non enim tibi cum Pompeianis sed cum uniuersa. R. P. bellum est: omnes te dii: homines summi: medii: infimi: ciues: peregrini: uiri: mulieres: liberi: serui oderunt. Sensimus hoc nuper falso nuntio: uero propediem sentiemus: quia si tecum ipse recolis: a quietiore animo & maiore consolatione morieris. Denique summa iudicii mei spectat huc: ut meorum iniurias ferre possim: si aut obliuisci uelint ipsi fecisse aut ulcisci parati sunt una nobiscum Caesaris mortem: hac Antonii sententia cognita dubituros ne. A. Hircium. C. Pansa Conscripti. putatis quin ad Antonium transeant? Brutum obsideant? Mutinam expugnare cupiant? Quid de Pansa & Hircio loquar? Caesar singulari pietate adolescens: poterit ne se tenere: quando D. Bruti sanguine poenas patrias persequatur? Itaque fecerunt uti his litteris lectis ad munitiones propius accederent. Quo maior adolescens Caesar maiore deorum immortalium beneficio. R. P. natus est: qui nulla specie paterni nominis: nec pietate unquam abductus est: intelligit maximam pietatem conseruatione patriae contineri: quod si partium certamen esset: quare omnino nomen extinctum est: Antonius ne potius & Ventidius partes Caesaris defenderent: quod Caesar adolescens summa pietate & memoria parentis sui? Deinde Pansa & Hircius quod quasi cornua duo tenuerunt: Caesaris: tum cum ille uerum partes uocabant. Haec uero quae sunt partes: cum alteris Senatui auctoritas. P. R. libertas. R. P. salus proposita sit: alteris caedes bonorum: Urbis Italiaeque peritio. Veniamus aliquando ad clausulam. Legatos uenire non credo: bene me mouit: bellum quod ueniant: proposito

Prima praesidia: prima auxilia: Se colligit: respicit: & sapere incipit. Si me rectis sensibus: Antonius. Praecipio gaudia: praecipio & occupo me ipsum occidens: & gaudia inimicorum.

Praecipias licet: Cicero. Falso nuntio: quo allatum fuerat prius. Haec Antonii sententia: totus hic locus ironice legendus est: neque enim tale quicquam fecerant illi ad quos sic Antonius scripserat: sed propius ad eius accesserant munitiones oppugnaturi.

Recollitis: repetitis & recognitis. Denique: Antonius. Quo: propter quod. Nulla specie: nullo respectu. Abductus: auocatus a cotubernio. Partium: ut iactat Antonius. Eaque duces: non Antonius & Ventidius: sed Caesar adolescens & Pansa & Hircius duces essent: sed extinctae omnino sunt. Duo cornua: acies Caesaris dextrum & sinistrum: quae & caput dicuntur ac pes: in quas partes acies a fronte per totam sui altitudinem secatur. Alteris: uobis. Alteris: Antonius. Clausulam: conclusionem: nam clausula est breuis conclusio. Cicero in epistola ad Curionem. Ut illa clausula qua soleo: & sunt Antonii uerba: Veniamus aliquando ad clausulam. Bene me mouit: Cicero. nam suadeo non esse mittendos legatos: & proticisci ego nolo. Bellum: bella res: ironice. Veniant: eant.

IN. M. ANTONIVM

Cesar: Octavius. Prius: Iulius.
Cū uenerit: Antoni. Quin tu:
Cicero. Si hec uideret: quē
ipse proficitur Antonius. Eie
ctos: ex Italia. Bruti: Decimi.

De mandatis & litteris: ad se
natū. V. C. Seruilio: uiro cla
rissimo ut de his referat: sic eni
ille cēsuerat. Cum hoc. S. C.
de. M. Lepido faciendo.

præsertim exemplo Dolobellæ: sanctiores erunt
credo maioreq; iure Legati: q̄ duo Conss. con
tra quos arma fert. q̄ Cæsar cuius patris Flamen
est: q̄ cōs. designatus: quē oppugnat: q̄ mutina:
quam obsidet: q̄ patria: cui igni ferroq; minitatur.
cū uenerit quæ postulat: cognoscat. Quī tu abis
in malam pestem: malūq; cruciatu: ad te quisq;
ueniat nisi Ventidii similis: oriens incendiū: qui
restringuerent: sūmos uiros misimus. Repudia
sti: nunc in tantam flammā tamq; inueteratam
mittamus: cū locum tibi relictum non modo ad
pacē: sed ne ad deditiōē quidē feceris. Hanc ego
epistolam. P. C. non quo illū dignū putare: re
citauit: sed ut confessionib; ipsius omnia patefa
cta eius parricidia uideretis. Cum hoc pacē. M.
Lepidus uir ornatissim; omnibus & fortuna &
uirtutis bonis: si hæc uideret: Deniq; aut uellet:
aut fieri posse arbitraret: pri; undas flammamq;
ut ait poeta nescio quis: prius dēiq; omnia q̄ aut
cū Antoniis Respublica. Aut cū Republica An
tonii redeant in gratiam. Monstra quædam sunt
istæ: & portenta & prodigia. R. P. moueri sedib;
huic Vrbi melius est: atq; in alias: si fieri possit:
terras demigrare: unde Antonior; nec facta nec
nomē audiat: q̄ illos Cæsaris uirtute eiectos Bru
ti retentos intra hæc mœnia uidere. Optatissimū
est uincere. Secundū est nullum casu; pro digni
tate & libertate patriæ non ferendū putare: quod
reliquu; est: non est tertiū: sed postremū omniū
maximam turpitudinē suscipere uitæ cupiditate.
Quæ cum ita sint de mandatis litterisq; .M. Le
pidi. V. C. Seruilio assentior: & hoc ampli;. Cē
seo: magnum Pompeiū. Cn. F. pro patris mai
orūq; suor; animo studioq; in. R. P. suaq; pristi
na uirtute: industria: uolūtate: fecisse: q; sua; eo
rumq; quos secū haberet: opera; Senatui. P. q;. R.
pollicitus esset. Eamq; rez. S. P. q;. R. grata;
acceptamq; esse: ei; honori dignitatiq; eam rez
fore. Hoc uel coniūgi cum hoc. S. C. licet: uel se
iungi potest: separatimq; perscribi: ut proprio
S. C. Pompeius collaudatus esse uideatur.

Finis Philippicæ. XIII.

Vdiuerat legatos Antonius ut est dictum prius: mādāta senatus spreuerat: de quo
 & Ciceronis in primis acerbe nimis cōquestus fuerat: obsidere & oppugnare Mu-
 tinam non destiterat: Nec discessurum inde propalam dixerat: nisi concessam sibi a
 populo romano prouinciā pulso Decimo obtineret: percussoribus & bonis omnibus.
 Sed Ciceroni ante omnes minatus mortem erat: fame laborabat: Decimus uer appetebat:

.M. T. C. in. M. Antoniū P hilippica. XIII.

Ultis ex litteris quæ recitatæ sūt .P.
 C. sceleratissimorum hostium exer-
 citum casum fusūq; cognoui: sicut
 id quod etiam omnes maxime opta-
 mus: ex ea uictoria quæ parata est: consecutum
 arbitramur .D. Brutum egressum iam Mutina
 esse si cognouissem: propter cuius periculum ad
 saga issemus: propter eiusdem salutē redeundū
 ad pristinū uestitum sine ulla dubitatione cen-
 ferem. Ante uero q̄ ea res quam auidissime Ciui-
 tas expectat allata sit: leticiæ risus satis est maxia
 præclarissimæq; pugna: reditum ad uestitum cō-
 fectæ uictoriæ reservate: confectio autem huius
 belli est. D. Bruti salus. Quæ autem est ista sen-
 tentia: ut in hodiernum diem uestitus mutetur.
 Deinde cras sagati prodeamus! Nos uero cum se-
 mel ad eum quem cupimus optamusq; uestitū
 redierimus: id agamus ut eum in ppetuum reti-
 neamus. Nam hoc quidem cum turpe est: tū ne
 diis quidem immortalibus gratum ab eorundē
 aris ad quas togati adierimus ad saga sumenda:
 disceder. Atq; animaduerto .P. C. quosdā huic
 fauere sententiæ: quorū ea mens: idq; consiliū
 ē: ut cum uideant illū gloriosissimum .D. Bru-
 to futurum diem: quo die propter eius salutem
 redierimus ad uestitū: hunc tantum ei fructū
 eriper cupiant: ne memoria: posteritatiq; prodā-
 tur: ppter unius Ciuis periculum. P. R. ad sa-
 ga iuisse: propter eius salutem redisse ad togas:
 tollite hanc: nullā tam prauā sententiæ causam
 reperietis. Vos uero .P. C. conseruate auctori-
 tē uestram: manete in sententia: tenete uestra me-
 moria quod sæpe ostendistis. Huius totius belli
 in unius uiri fortissimi & maximi uita positum
 esse discrimen ad .D. Brutum liberandum Lega-

quare Hircius & Octavius: pro-
 pius Mutinam castra posuere:
 post plurima sed leuia & eque-
 stria & pedestria certamina: pu-
 gnatū rādem est: totis utriusq;
 exercitus uiribus: uictus est &
 fugatus Antonius: Romę nun-
 ciata res ē: s; tumultuarię. Mul-
 ti censebāt deponenda saga: &
 ad pristinū uestitum redeundū
 Dissuadet Cicero. Et quoniā to-
 tiens cum Antonio concursum
 est: totq; utriq; cedes editę: nō
 esse ulterius differendum dicit:
 quin hostis ille iudicetur: cum
 præsertim supplicationes decer-
 nantur: quę nō nisi uictoria de
 hostibus habita decerni solent.
 scelera cōmemorat. L. Antonii:
 & in Parmenies crudelitatem.
 De quibusdam dissipatis rumo-
 ribus & timore pluriū ac suo
 multa dicit: quędā de se prædi-
 cat. Laudat Octaviū: de hono-
 re illis tribuēdo refert: q p pa-
 tria ceciderunt: suā in fine dicit
 sententiā: & quāq; ginta dieꝝ cen-
 set decernēdas iupplicationes:
 ac pstituta a senatu militib; p-
 mia p soluēda. Est in deliberati-
 uo genere orō: statim dissuadet
 saga mutāda eē togis: id quod
 plures faciendum censebant.

Arbitramur: nō etiā cōpertū
 habem. D. Brutū obsidione li-
 beratū. Leticię risus satis ē:
 ut rideamus & hilares sim. or-
 do autem est. Risus leticię satis
 est: uictorię pugne clarissime:
 reditū ad uestitū cōfectę uicto-
 rię reservatę. Deinde cras sa-
 gati prodeamus: si acceperim
 adhuc obsideri Decimum.

Huic fauere sententię: ut ad
 pristinū uestitum redeamus.

Vnius ciuis: Bruti. Tolli-
 te hanc: qua Bruto inuidetur.

Sortiti: ut alter Romę uiueret: alter in Galliā p̄ficisceret.

Cæsar: Octauio. Primis pestibus: quę a. M. arōio pate erāt: & iminebāt: cū Brundisio rediret: nisi Octauio obstitisset. Dolorē domesticū: de patris cede.

A quo: Pansa. Inibi: in eo ipso loco. Spe: quā nūc cōcipim⁹ euasisse Brutū. Vim fortune: quę adhuc posset Bruto obesse obfesso. Significatio: ostendebāt enī se Ciceroni assētiri. Et a Propr. sic legendū ē p̄ptore. i. Octauio. Tertio Cæsaris p̄lio: quo Octauius cōflixit: si hostes fuere antoniani: quog; sanguis a militibus n̄ris ē effusus: pietas in patriam militū nostrorū sūma fuit: eorū dē uero nefariū scelus uocādū si ciuiū sanguinē effudere. Sed hostes fuere nō ciues: quoniam oēs hostes scelere antecessit.

Nisi mucrones ē: qđ ridiculum esse dicit. Supplicationes: ostendit uehementer errare qui decernendas censeant supplicationes: & gratulandū diis immortalibus: ac ciues n̄ hostes dicant cēlos: quasi p̄baturi dii sint decretas p̄ ciuiū cēdibus supplicationes. Grates: ac si dicat minime. De improbis inquit & audacibus: uerba sūt aduersariorū de improbis & audacibus ciuib⁹ uictis decernuntur supplicationes. Clarissim⁹ uir: Qu. Fufius: aut Piso. Quę sūt ē: S; hęc maledicta in urbanis litib⁹ usurpant: nec iuste: nā q̄ accusantur in foro & in ciuilib⁹ causis improbi dici solēt: & audaces.

Euelli inter ē: deprauat⁹ locus ē & euellūt terminos legendū. Irōice aut inquit sic improbi & audaces & Antonius: & qui eū sectantur uocandi sūt: ut in litibus ciuilib⁹ appellāt: qui sceleris quippiā cōmittunt: cuius cū accusantur: improbi dicūtur: & audaces: ut q̄ terminos euellūt: testamēta falsa p̄ ueris subiiciūt:

ti missi principes Ciuitatis: qui illi hosti ac parricidę denuntiarent: ut a Mutina discederet: eiusdem. D. Bruti conseruandi gratia Cons. sortiti: ad bellum profectus. A. Hircius cuius imbecillitatem talitudinis animi uirtus: & spes uictorię cōfirmavit: Cæsar cum exercitu comparato primis pestibus. R. P. liberasset: nequid postea sceleris oriretur: profectus est ad eundem Brutum liberandum: uicitq; dolorem aliquem domesticum patrię charitate. Quid. C. Pansa egit aliud delectibus habendis: pecuniis cōparandis. S. C. faciendis grauissimis in Antonium: nobis cohortandis. P. R. ad causam libertatis uocando: nisi ut. D. Brutum liberaret! A quo. P. R. frequens ita salutē. D. Bruti una uoce depoposcit: ut eam non solum commodis suis: sed etiam necessitati uictus antefereat. Quod sperare nos quidem debemus. P. C. aut inibi eē aut iam esse confectū. Et spei fructum rei conuenit & euentui reseruari: ne aut deorum immortalium beneficium festinatione pręripuisse: aut uim fortunę stulticia contempsisse uideamur. Sed quoniam significatio uestra satis declarat qđ de hac re sentiatis: ad litteras uenias: quę sunt a cōsule & a. Prop. R. missę: si pauca ante quę ad ipsas litteras pertinent dixero: Imbuti sanguine gladii. P. C. legionū exercituumq; nostrorū: uel madefacti poti⁹ duorum Cons. tertio Cæsaris p̄lio si hostium fuit ille sanguis summa militū pietas: nefarium scelus si Ciuium. Quousq; igitur is qui omnes hostes scelere superauit: nomie hostis carebit! Nisi mucrones etiam nostrorū militum tremere uultis: & dubitare utrum in Ciue: an in hoste figantur. Supplicationem decernitis: hostem non appellatis! grata nostris diis immortalibus gratulationes erunt: grata uictimę cum interfecta sit Ciuium multitudo! de improbis inquit & audacibus: nam sic eos appellat clarissimus uir! Quę sunt urbanarum maledicta litium non iniulta: euelli: internecti nota: testamenta credo subiiciunt: aut eiiciunt uicinos: aut adolecentulos circumscribunt. His enim uiciis affectos & talibus

malos & audaces appellare cōsuetudo solet bellū
inexpiabile ifert. iiii. Cōff. unus omniū latronū
terrimus: gerit idē bellū cum Senatu .P. q3. R.
oib⁹: q̄q̄ ruit ipse suis cladib⁹: pestē: uastitatem:
cruciatū: tormēta denūtiat. Dolobella ferrū & ī
mane facinus: qđ nulla Barbaries posset ignosce
re: id deorū consilio factū esse testat. quāq3 eēt fa
cturus ī hac Vrbe: nisi euz hinc ipse iuppiter ab
hoc tēplo mœnib⁹ repulisset: declarauit ī Parmē
siū calamitate: quos optios uiros hōestissimosq3
homines maxia euz auctoritate hui⁹ ordinis .P.
q3. R. dignitate cōiūctos crudelissimis pœnis iter
fecit: Præludiū illud & portētū. L. Antoni⁹: īnfi
gne odiū omniū hominū: uel si etiā dii oderint
quos oportet: omniū deorū. Refugit animus. P.
C. ea quā formidat dicere: Quā. L. Antonius in
Parmēsiūz liberis & cōiugib⁹ effecerit. Quas. n.
turpitudines Antōiū libenter cū dedecore subie
runt: easdē p uim latant aliis se intulisse. Sed uis
calamitosa ē qua illis itulerunt: libido flagiciofa
qua Antoniorū oblita ē uita. Est igitur qđq̄ ho
stes appellare n̄ audeat: quorū scelere crudelitātē
constat Carthagineniū uictam esse? Quā. n. in
urbez ta īmanis Annibal capta: q̄ ī pma subrepta
Antōi⁹: nisi forte hui⁹ Colōiā & ceterāz ī quas
eodē ē animo: nō est hostis putandus: Si uero co
loniāz & mūicipiorū sine ulla dubitatiōe hostis
ē: qđ tandē hui⁹ censetis urbis quāz ille ad expian
das egestates latrocinii sui cōcupiuit: quam iam
peritus metator & callid⁹ decēpeda sua saxa diui
serat. Recordamini p deos immortales .P. C. qđ
hoc biduo timuerim⁹: a domesticis hostib⁹ idest
q̄ itra mœnia hostes sūt: rumorib⁹ īprobissimis
dissipatis: qs liberos: qs cōiugē aspicere poterat si
ne fletu! qs domū! qs tēcta! qs larē familiarē! Iam
aut fœdissimam mortē oēs: aut miserabilē fugāz
cogitabant. Hæc a qb⁹ timebant: eos hostes appel
lare dubitam⁹! graui⁹ si qs attulerit nomē libēter
assentiar. Hoc uulgari cōtent⁹ uix sum: leuiore
nō utar. Itaq3 cū supplicatiōes iustissimas ex his
litteris quā recitata sūt: decernere debeamus. Ser
uiliusq3 decreuerit: augebo oīo numez dierūz:

aut eliciūt uicinos ex suis prę
diis: quod fieri frequēter solet
a potentioribus: aut adolescen
tulos pupillosq3 circūueniūt.
hęc inquit faciūt Antonius &
qui eum sectantur: ut improbi
& audaces appellandi sint: qua
si dicat minime hęc: sed contra
patriam bellum gerūt: & nobis
exitium machinantur & minā
tur. Quattuor cōff. Hirtio:
Pansē: Decimo: Planco. Su
is cladib⁹: quas ipsi sibi machi
nantur. Facin⁹: Trebonii cē
dem. Ab hoc templo: capito
lio. Parmensiū: in Gallia ci
salpina: insignis ciuitas Parma
est: a fluuio qui eam pręterla
bitur sic dicta. Præludiū: q̄
quasi pręludit fratris crudelita
ti. est enim pludere prętentare
atq3 expiri rem: tractum a cithā
redis qui ante legitimū sonū re
censent & prętentant chordas:
Papinius. Magnusq3 tibi pro
ludit Achilles. Quos opor
tat: illos quos deos odisse opor
tet. Antonii: M. & Luti⁹: fœ
dissime & corruptissime pueri
tiē. Aliis: ut parmensiū pue
ris & puellis quos stuprauerat
Oblita: fœdata & coinquina
ta ab oblino. Hui⁹ coloniē:
Parmē. Callidus: ironice.
Recordamini: nūciatū fue
rat & si falso: quod mox dicef:
uictoriā affecutum Antoniū:
& infesto agmine ad urbez ue
nire. magnus timor: & ingēs in
urbe fuerat trepidatio. Dissi
patis: diuulgatis. Larē famili
arē: cuiusq3 priuatę dom⁹ deū
pręsidem. Graui⁹: q̄ hostis.

IN. M. ANTONIVM

Tribus ducibus: Panse: Osa
uio: Decimo. Ab eo: Seruilio.

Appellaret senatus: quasi di
cat appellaret. Adimem: mi
nime. Quanto: audita Panse
& Osauii uictoria gratulabū
dus populus domus cucurrit
Ciceronis: & in capitolium quasi
uictorem & ouantem comitat⁹
est. Tu igitur de te: scilicet hec
ais gloriabundus: ac si diceret:
turpe est. Et quidem iuitus:
scilicet dico inquit Cicero. In
iurie dolore: que nam fuerit
mox declarat. Nōne satis ē:
sufficiebat non referri mihi ab
ignaris uirtutis gratiam: est eni
hec iniuria eaq; nō parua: sed
addita est multo maxima q; fin
xerunt aliqui me consularibus
insignibus arreptis ad accipie
dum imperium descensu: hoc
dixit Cicero. Aliquē ne im
patorē habituri erim⁹: sic di
cebant qui hos sermones dissi
pabant. Crimē in inuidia que
retur: quēret ne Cicero hoc cri
men & scelus cū inuidia & odio
omniū ut impator descendat.

Credo hoc: nūc Cicero. Cō
sultum: quesitum & rogatū: nū
facturus se esset impatorem Ca
tilina. In eū Ciceronē. Qua
tenus: qua ratiōe & quousq;

Præsertim cū nō uni sed tribus ducib⁹ sint decer
nenda. Sed hoc primū ut faciam ipatores appel
lem eos: quorū uirtute & consilii fœlicitate maxi
mis piculis fuitatis atq; interitus liberati sum⁹.
Etenī cui uiginti his annis supplicatō decreta est:
ut nō Impator appellaret: aut minimis reb⁹ gestis
aut plerūq; nullis! Quamobrē aut supplicatio
ab eo q; antedixit decernēda nō fuit: aut usitatus
honor pūlgatusq; tribuēdus iis qbus etiam no
ui & singulares debent. At siq; Hispanorū aut
Galloꝝ aut Thracū mille: aut. II. occidiss; nō eū
hac cōsuetudinē quæ increbuit ipatorem appella
ret Senatus: tot legiōibus caſis tanta multitudinē
hostiū iterfecta: dico i qua; hostium: quis hoc
isti hostes domestici nolit: clarissimis ducib⁹ sup
plicatōis honorē tribuem⁹: Impatorū nomē adi
memus! Quanto. n. honore: laticia: gratulatiōe
i hoc tēplū ingredi debent illi ipsi hui⁹ Urbis libe
ratores: cū hesternō die pp eorū res gestas me ouā
tem & ppe triūphantē. P. R. in Capitolium domo
tulerit: Is demū est mea qdē snia iustus triūphus
ac uerus: Cū bene de. R. P. meritis testimoniū a
cōsensu ciuitatis das: nam siue i cōi gaudio. P. R.
uni gratulabant: magnū iudiciū: siue grās age
bant: eo maius: siue utrūq; nihil magnificēt⁹ ex
cogitari pōt. Tu igit de te dixerit qspiam: & qdē
iuitus: s; iniuriæ dolore aio me pp cōsuetudine;
gloriosū. Nōne satis ē ab hominib⁹ uirtutis igna
ris grām bene merētib⁹ nō referri: etiam i eos q oēs
suas curas i. R. P. salute defigūt! Scitis. n. p hos
dies creberrimū fuisse smonē: me p Idus qntiles
q dies hodie ē: cū fascibus descensu: aliquē ne i
peratorē habituri erimus! crimen inuidia quæ ref!
Credo hoc in gladiatorē: aut latronē: aut Catili
nam esse cōsultū: nō i eū q ne quid tale in. R. P. fie
ri possit: effecerit! an ut ego q Catilinam hæc mo
lientē sustulerim: uerterim: afflixi: ipse exti
terim repente Catilina: qbus auspiciis istos fascēs
Augur acciperem! qtenus haberem! cui traderet
q̄q opior: nec fuisse tam sceleratū q hoc fingeret:
tam furiosum qui crederet. Vnde igit ista suspi
cio: uel potius iste smo: cum ut scitis hoc triduo

uel quatruiduo tristis a Mutina fama maneret: in
flati laticia atq; isolētia ipi Ciues unū se ī locū
ad illam Curiam uirib' poti' suis q. R. P. infeli-
cem cōgregabant. Ibi cū cōsiliūz inirent de eade
nostra: partirēturq; iter se q. capitolīū: q. hostia:
qui Vrbis portas occuparēt: ad me cōcursu3 fu-
turū Ciuitatis putabant. Quod ut inuidia mea
fieret: & cū uitā etiam piculo: fama3 ista3 fasciū
discipauerūt: fasces ipsi ad me delaturi fuerunt.
Quod cū esset q̄si mea uolūtate factū: tū ipetus
cōductoz hominum: quasi ī Tyrannū parabat:
ex quo cades esset uestz omniuz cōsecuta. Quæ
res patefecit. P. C. sed ī uotpe ut toti' hui' sceles-
teris fons aperiret. Itaq; Apulei' Tr. Pl. meorum
omniū cōsiliōz periculorūq; iam ide a cōsulatu
meo testis cōsciuz & adiutor dolorem ferre n̄ po-
tuit. Doloris mei cōtionē habuit maximam. Po.
Ro. unū atq; idē sentiēte. In qua cōtiōe cū me p
sūma cōiūctiōe & familiaritate liberare suspiciōe
fasciū uellet: una uoce cūcta cōtio declarauit: ni-
hil eē a me unq; de. R. P. nisi optie cogitatū. Post
hanc habitam cōtiōez duab' trib' ue horis opta-
tissimi nuntii & litteræ uenerūt: ut idē dies n̄ mō
me iniquissima iuidia liberaret: s; etia3 celeberrima
P. R. gratulatiōe auxerit. Hæc iterposui. P. C. n̄
tam ut p me dixeris: male. n. mecū ageret: si paz
uobis essem sine defensiōe purgat': q̄ ut quoida3
nimis iciuno aīo & angusto monerem: id qd̄ ego
semp fecissem: uti excellētū Ciuiū uirtutē imi-
tatiōe dignam n̄ iuidia putarēt: magn' ē ī. R. P.
campus: ut sapiēter dicere solebat Crassus. Mul-
tis apt' cursus ad laudē. Vtinam qdē illi princi-
pes uiuerēt: q me post meū cōsulatū: Cū us ipse
cederem: principē nō iuiti uidebant. Hoc uero tē-
pore ī tanta inopia cōstantiū & fortiū cōsulariū:
Quo me dolore affici creditis cū alios male sen-
tire: alios nihil omnino curare uideam: alios paz
cōstanter ī suscepta causa pmanere: sniamq; tua3
nō pp utilitatē. R. P. s; cōspecto timore modera-
ri: Quod siqs de cōtētiōe principat' laborat: quæ
nulla esse debet: stultissime facit: si uitis cū uir-
tute cōtendit. Vt. n. cursu cursus: Sic ī uiris for-

Hostia ingressus. Inuidia
mea: ut odium in me concirēt.

Fons: origo. Apuleius: de
quo supra dictum. Male age-
ret: male mihi eēt. Ieiuno:
uacuo & iccirco detrahendi cu-
pido & mordendi causa: ut ii fa-
ciunt q ieiuni sunt. Crassus:
ille orator: de quo apud Cice-
ronem de oratore. Illi prin-
cipes: Cato: Bibulus: Pompei'.

Male sentire: de repu. Mo-
derari: ut multi Antoniū timē-
tes faciebant. Principat': ut
primus sit.

IN. M. ANTONIVM

Tu: quicūq; es: qui splendori nro inuides. Quod mihi esset optatū: q̄ tecum de principatu contendere. Fufium certe aut Pisonem significat. Hec: me talem esse. Poterat nunc fieri: minime fieri poterat. Ad Antonium: mitti uoluisse. Item: scilicet memoria tenet: me unū uoluisse: semper Ventidiū cum aliis trib. ple. qui ad Antonium se contulerūt: hostem esse.

Cons. designati: Pāla & Hircius. Discessionem: senat' cōsultum per discessionē: cū omnes assentirent Ciceroni. Sustulerunt: q; ciues hostes appellarem. Imprudens: incautus & minus aduertens.

tibus uirtus uirtute superat. Tu si ego de. R. P. optie sētiaz: ut me uincas: ipse pessime senties! aut si ad me bonorū cōcursum fieri uidebis: ad te improbos iuitabis! Nollē primū. R. P. causa: deinde etiā dignitatis tuæ: sed si p̄cipat' agere: quē nunq̄ expetiui: qd tandē mihi esset optatū? Ego. n. malis sentētiis uinci n̄ possū: bonis forsitan possū: & libēter harere: nūc haec. P. R. uidere: aī aduertere: iudicare: qdam moleste ferūt: poterat ne fieri ut nō pinde hōines quoq;: ut qsq; mereret iudicarent! Vt. n. de uniuerso Senatu. P. R. uerissimē iudicat nullis. R. P. tēporib' hūc ordinē firmiorē: aut fortiorē fuisse: Sic de unoquoq; nrm & maxie q hoc loco snias dicim': sciscitant omnes: auēt audire qd' qsq; senserit. Ita de unoquoq; ut quēq; meritū arbitrant: existimant. Memoria tenent: me ante diē. xiiii. Kl. Ian. principē reuocandæ libertatis fuisse: me ex Kl. Ian. ad hanc horam uigilasse. R. P. mea; domū: mea; aures dies & noctes oīū p̄ceptis monitisq; patuisse: meis litteris: meis nuntiis: meisq; cohortationib' oēs q ubiq; essent: ad patriæ p̄sidiū excitatos: meis sententiis a Kalend. Ianuariis nunq̄ legatos ad Antonium: semp illū hostē: semp hoc bellū: ut ego q omni tpe ueræ pacis auctor fuissem: huic essem nomini pestifera pacis inimicus. iide Ventidiū cū aliis Tr. Pl. uoluisse Vnū eē semp hostē. In has snias meas si Cōss. designati discessionē facere uoluissent: oib' istis latronibus auctoritate ipsa Senat' iam pridē de manib' arma cecidissent. Sed qd' tū nō licuit. P. C. id hoc tpe n̄ solū licet: uerū & necesse ē: eos q re sūt hostes: uerbis notari: sentētiis nostris hostes iudicari. Antea cū hostem aut bellū nominassem semel & sapi': sententiam meam de numero sentētiarū sustulerūt: qd' in hac causa iam fieri nō potest. Ex litteris. n. C. Panfæ. A. Hircii Cōsulū. C. Caesaris Propr. de honore diis immortalib' habendo: sententias diximus: supplicationē modo q decreuit: idem imprudēs hostes iudicauit. Nunq̄. n. ī ciuili bello supplicatio decreta ē: decretam dico: ne uictoris qdē litteris postulata ē. Ciuile bellū Cons. Sylla gessit.

fit: legionib⁹ i Urbē adductis: quos uoluit expul-
lit: quos potuit: occidit: supplicatiōis mētio nul-
la. Graue bellū Octauii insecutum est. Supplica-
tio nulla uictoriæ. Cinnæ uictoriam ipator ult⁹
est Sylla: nulla supplicatio decreta a Senatu. Ad
te ipsum. P. Seruiliū misit ullas Collega litteras
de illa calamitosa pugna pharsaliæ: nūz te de sup-
plicatione uoluit referre: pfecto noluit. At misit
postea de Alexandria: de Pharnace. Pharsaliæ ue-
ro pugne ne triūphum qdem egit. Eos. n. Ciues
pugna illa sustulerat: qb⁹ nō modo uictorib⁹: s3
etiam uiuis: & icolumis & florēs Ciuitas eē pos-
set. Quod idē cōtingerat supioribus bellis Ciuili-
bus: nam mihi Consuli supplicatio nullis armis
sumptis nō ob eadē hostiū: s3 ob cōseruationem
Ciuiū nouo & inaudito genere decreta ē. Quam
obrē aut supplicatio ob cōseruationē. R. P. pul-
cherrime postulantibus nostris Impatoribus pu-
blice deneganda ē: quod prater Gabiniū cōtingit
nemini: aut supplicatio ē decernēda: hostes iudi-
co: cum uictores appello Impatores. Quo modo
enim poti⁹ Pansa appellem: etsi habet honoris
nomen amplissimi: quo Hirciū. Est enim ille qui
dem Cōs. sed alterum nomē beneficii ē. R. P. alte-
rum uirtutis atq3 uictoriæ. Quid Casarem deo-
rum beneficio. R. P. procreatū: dubitē ne appel-
rare Imp⁹ qui primus Antonii immane & fœdaz
crudelitatem nō solū a iugulis nostris: sed etia3
a mēbris & uisceribus auertit. Vnius autem diei
quot & quantæ uirtutes dii imortales fuerunt:
Princeps enim omniū Pansa prælii faciendi & cū
Antonio cōfligendi fuit: dignus Impator legiōe
Martia: digna legio Imperatore: cuius si acerr-
imum impetū cohibere Pansa potuisset: uno præ-
lio cōfecta res esset. Sed cū libertatis atrida legio
effrenatius in aciē hostium irrupisset: ipseq3 in
primis Pansa pugnaret: duob⁹ piculosis uulne-
rib⁹ acceptis sublat⁹ e prælio Rei. P. uita3 resua-
uit. Ego uero hūc n̄ soluz ipatorem s3 & clarissi-
mū ipatorē iudico: q cū aut morte: aut uictoria
se satisfactur⁹ Rei pu. spopōdisset: alter⁹ fecit. Al-
teri⁹ dii imortales omē auertant. Quid dicam de

Octauii: qui Cinnam expu-
lit. Collega: scripsit ne ad te
amicum & collegā Iulius ut de
supplicatione: ei decernenda re-
ferres in senatu. De Alexan-
dria: de uictoria Alexadrina &
Pharnace magni Mithridatis fi-
lio deuicto: quem intra quintū
q affuerat diem: quattuor qb⁹
in conspectū uenerat profliga-
uit horis: quam uictorię celeri-
tatem ad Amantium familiare3
trib⁹ scripsit uerbis: ueni: uidi:
uici. Ne triumphum quidem
egit: triumphare p uictoria ci-
uilis belli romanis legibus nō
licebat. Et Lucan⁹ ait: Bella ge-
ri placuit nullos habitura triū-
phos. Supiorib⁹: Syllę: Ma-
rii: Octauii: Cinnę. Præter Ga-
binium: is est Gabinius qui cō-
sul cum Pilone Ciceroni fuit i-
festissimus: quo tempore in exi-
lium trusus est: Syriam procō-
sul tenuit: ob res cōtra parthos
gestas supplicationes postula-
uit: negatę sunt: Cicerōe in pri-
mis id agente ne decernerent.
Hostes: qui uicti sunt. Am-
plissimi: consularis. Alterū:
imperator: quo nomine nō ap-
pellabatur quispiam: nisi cū ho-
stibus conflixisset: & iustam ui-
ctoriā adeptus esset: & ab exer-
citu quidem hoc nomine hono-
rari solebant. Reipu. uitā re-
seruauit: se morti subduxit: ut
diutius reipu. uiueret: sagitta p-
cussus est: duobus uulneribus
acceptis: qb⁹ postea piit. Al-
ter⁹ fecit: ut uictoria satisfaceret
Alteri⁹: ut morte satisfaceret

Illā: Quartā significat: & ē
senſus & Quarta legio & Mar-
tia ac ſeptima ex ueterāis militi-
bus conſtans quę beneficia lu-
lii ſeruauerūt: chaz libi eſſe ſe-
nat^o. P. q3. R. nomē docuerūt:
cum ſic fortiter & ſtrenue pro
ſenatu & P. R. pugnauerūt.

Hoc prelio: mutinenſi: Cęſa-
ris beneficia ſeruaffent rata eē
uoluiffent: quę Cęſar Iuli^o tra-
diderat & conſtituerat. Aquila
lam: ſigniferi manu raptam cū
cūſtaretur ille. Huic Ioui: ca-
pitolno. Dux latronum: An-
tonius. Impium: faſces & ex-
ercitum: ac propretoris nomē.

Trium: Paſſe: Hircii: Cęſa-
ris. Reſtat: ut præmia pmiſſa
reddamus uictoribus: nā mor-
tuis iam pſoluēda ſūt præmia.

A quibus tacentibus: triū ē p-
uerbiū: Satis flagitare qui bene-
ſeruit & tacer.

Hircio! q re audita e caſtris dūas legiones eduxit
īcredibili ſtudio atq3 uirtute! Quare iaz illa quę
relieto Antōio ſe oli3 cū Martia legiōe cōiunxit:
& ſeptia: quę cōſtituta ex ueteranis: docuit hoc
pralio militib^o his q Cęſaris beneficia ſuaſſent:
Senat^o. P. q3. R. caz nomē eſſe. In his uiginti co-
hortib^o nullo eqtatu Hirci^o ipſe aquila3 qrtā le-
giōis cū īferret: qā nulli^o pulchriorē ſpeciē īpa-
toris accepim^o: cū trib^o Antōii legiōib^o eqtatuq3
cōſlixit: hoſteſq3 nefarios huic Ioui maxio cōte-
riſq3 deoz īmortaliū tēplis Vrbis tectis libertati
P. R. noſtrę uitę ſanguiniq3 īminētes pſtrauit:
fudit: occidit: ut cū admodū paucis nocte tectus
metu pterritus princeps latronū: duxq3 fugerit.
O ſolē ipſum beatiffimū q anteq^o ſe abderet ſtra-
tis cadauerib^o parricidaz cū paucis fugiētem ui-
dit Antoniū. An uero quiſq^o dubitabit appellare
Cęſarē īpatorē! Actas ei^o certe ab hac ſnīa nemi-
nez deterrebit qñ qdē uirtute ſupauit atatē. Ac
mihī ſemp eo maiora beneficia Cęſaris uiſa ſūt:
quomin^o erant ab atate illa poſtulanda: cui cum
īperiū dabam^o: eodē tpe & ipē eius nominis deſe-
rebam^o: qd^o euz ē cōſecut^o auctoritatē noſtri de-
creti reb^o geſtis ſuis cōprobauit. Hic ergo adule-
ſcēs maximi animi: ut ueriffime ſcribit Hircius:
caſtra multaz legionū paucis cohortib^o tutat^o
eſt: ſecūdumq3 praliū fecit. Ita triū impatorz. P.
R. uirtute & ſilio ſœlicitate uno die locis plurib^o
R. P. eſt cōſeruata. Decerno igit^o eoz triū nomi-
ne. L. diez ſupplicatiōes: quas ut honorificētis-
ſimis uerbis ipſe conſequi potero: cōplectar ipſa
ſententia. Eſt aut^o fidei pietatiſq3 noſtrę declara-
re fortiffimis militib^o q memores ſimus: q3q3 gra-
ti. Quamobrem pmiſſa noſtra atq3 ea quę legio-
nibus bello cōſecto tributuros nos ſpopōdim^o:
hodierno. S. C. renouanda cęſco. Equū ē. n. mi-
litū taliū præſertiz honorē cōiūgi. Atq3 utinam
P. C. Ciuib^o omnib^o ſoluere nobis præmia lice-
ret: q3q^o ea quę nos promiffimus ſtudioſe cumu-
lata reddemus. Sed id quidem reſtat ut ſpero ui-
ctoribus quibus Senatus fides præſtatur: quem
qā difficillimo. R. P. tēpore ſecuti ſūt: eos nunq^o

oportebit cōsiliū sui pōnere. S3 facile ē bene agere: cū his etiā a qbus tacētib⁹ flagitari uidemur. Illud admirabili⁹ & maius: maxieq3 p̄priū Senatus sapiētis ē: grāx uirtutē memoria p̄sequi: q̄ p̄riā uitam pfuderunt: quorū de honore utinam mihi plura ī mentē uenirēt: duo certe nō prāterib⁹ quā maxie occurrūt: quorū alter p̄tinet ad uiroꝝ fortissimorū gloriā sēpiternā. Alter ad leniendū mōrorē & luctū p̄ximorū. Placet igit. P. C. legiōis Martiā militibus: & eis q̄ una pugnantēs occiderūt: monumentū fieri q̄amplissimū. Magna atq3 īcredilia sūt in Rē. P. hui⁹ merita legionis. Hāc se prima latrocinio abrupit Antōii. Hāc tenuit Albam: hāc se ad Cāsareꝝ contulit. Hanc imitata q̄rta legio parē uirtutis gloriā cōsecuta ē. Quarta uictrix desiderat neminem: ex Martia nōnulli ī ipsa uictoriā cōciderūt. O fortunata mors quā naturā debita p̄ priā ē potissimū reddita. Hos uero priā natos iudico: quorū ēt nomē a Marte ē: ut idē de Vrbē hanc gētib⁹: uos huic Vrbi genuisse uideatur. In fuga: fœda mors: ī uictoria gloriosa. Etenī mars ipse ex acie fortissimū quēq3 pignerari solet. Illi igit impii quos cæcidistis: ēt ad īferos pœnas parricidii luent. Vos uero q̄ extremū spiritū ī uictoria effudistis: pioꝝ estis sedē & locū cōsecuti: breuis autē uobis uita data ē: at memoria beñ reddita uita sēpiterna: quā si nō eēt lōgior q̄ hāc uita: quis eēt tam amēs qui maximis laborib⁹ & piculis ad sūmam laudē gloriāq3 contēderet? Actū igit prāclare uobiscū fortissimi dū uixistis: Nūc uero sanctissimi milites: q̄ uestra uirt⁹ nec obliuione eorū qui sūt: nec reticētia posterioꝝ ī sepulta eē poterit. Cū uobis īmortale monumētum suis pene manib⁹ Senat⁹. P. q3. R. extruxerit: multi sæpe exercit⁹ Punicis Gallicis italicis bellis clari & magni fuerūt: nec tamē ullis tale gen⁹ honoris tributū ē: atq3 utinam maiora possem⁹: quandoquidem a uobis maxima accepimus. Vos ab Vrbe furem Antonium auertistis. Vos redire molientem repulistis. Erit igitur extructa moles opere magnifico: incisaq3 litterā diuinā

Memoria p̄sequi: ut mēorē grātūq3 se ostēdat. Monumētū: Polyandriū hoc ē tumulū multorū ruituti extructū. Quē uero debita: oīno enī lege naturę moriendum fuit. Ex acie pignerari: ueluti pignus accipere & ad sese rapere: ac pro pignore quodam fortitudinis tenere

Piorū: in campis elyisiis ubi habitant animę beatōꝝ de quibus plura Virgili⁹ libro sexto.

Reddit⁹: q̄a accipimus a deo hanc uitam cum reposcat reddituri: unde & defūgi uita dicūtur: hoc est uitę officio nobis a deo attributo.

IN. M. ANTONIVM

Hec: quam in terris & in corporibus uiuimus: & una cum morte extingueretur. Quod ipsum: inhumatum & desertum esse. Ara uirtutis: ueluti ara quædam uirtutis: quam omnes intuentes uenerentur. Ita censeo: ordo est ita censeo ob eas res senatum existimare: & iudicare & reliqua: cum. C. Pansa cōsul: imperator: initium zc.

uirtutis testes sepiternæ: nunq̃ qz de uobis eorum aut q̃ uidebūt uestrū moōmētū aut audiēt: gratissim⁹ sermo cōticescet: Ita p̃ mortali cōditione uitæ imortalitatē estis cōsecuti. S3 quonia3. P. C. gloriæ mun⁹ optimis & fortissimis ciuib⁹ monumētū honore p̃soluit: Cōsulemur eorū p̃xios: q̃bus optia ē hęc q̃de3 cōsolatio. Parētib⁹ q̃ tanta. R. P. p̃xidia genuerūt: Liberis q̃ habebunt domestica exēpla uirtutis. Cōiugib⁹ q̃ his uiris carebūt: quos laudare q̃ lugere p̃xstabit. Fratrib⁹ q̃ in se: ut corporū: sic uirtutū similitudine3 esse cōfidēt. Atq3 utina3 his omnibus abstergere fletū sententiis nostris cōsultisq3 possem⁹: uel aliqua talis his adhiberi publice poss3 oratio: q̃ d̃ponerēt mœrorē atq3 luctū: gauderentq3 poti⁹ cu3 multa & uaria ipenderēt hōinib⁹ genera mortis: id gen⁹ qd̃ ē pulcherrimū obtigisse: eosq3 nec inhumatos eē: nec desertos. Quod tū ipsū p̃ patria nō miserandū putat: nec disp̃sis bustis humili sepultura créatos: S3 cōtectos publicis opib⁹ atq3 munerib⁹: ea3 extructiōe quæ sit ad memoriam æternitatis ara uirtutis. Quamobrē id qdē maximū solatiū erit p̃pinquorū eodē monumēto declarari & uirtute3 suorū & ætate3 & Senat⁹ fidem & crudelissimi memoria3 belli: ī quo nisi tāta militū uirt⁹ extitisset: parricidio. M. Antōiū nomē P. R. occidisset. Atq3 etiā3 censeo. P. C. quæ p̃xmia militib⁹ p̃misim⁹ nos. R. P. recuperata tributuros ea uiuis uictorib⁹q3 cumulate: cum tempus uenerit p̃soluenda. Qui aut̃ ex his q̃bus illa p̃missa sūt: p̃ patria occiderūt: eorū parentibus liberis cōiugibus fratrib⁹ tribuenda censeo. S3 ut aliquñ snia cōplectar: ita censeo. Cū. C. Pansa Cōs. Imp. initiū cū hostibus confligendi fecerit: quo prælio legio Martia admirabili īcrediliq3 uirtute libertate3. P. R. defenderit: Quod ide3 legiōes tyronū fecerit. Ipseq3. C. Pansa Cōs. Imp. cū inter media hostiū tela uersarē: uulnera acceperit: Cūq3. A. Hircius Cōs. Imp. prælio audito & cognito fortissimo p̃xstantissimoq3 animo exercitum castris eduxerit: ipetumq3 ī. M. Antonium exercitumq3 eius fecerit: eiusq3 copias occisione

occiderit: suo exercitu ita incolumi ut ne unū qui
de militē desiderauerit. Cūq3. C. Caesar Imp. cō
filio diligētiaq3 sua castra fœliciter defēderit: co
piasq3 hostiū quæ ad castra accesserant pfligarit
occiderit: ob eas res Senatū existiare: & iudicare
eorū triū Impatorū uirtute ipso cōsilio grauitate
cōstantia magnitudīe animi fœlicitate. P. R. fœ
dissima crudelissimaq3 fuitute liberatū. Cumq3
Rē. P. Urbē: tēpla deorū īmortaliū bōa fortunaf
q3 oīūz liberosq3 cōseruarit dimicatiōe & pericu
lo uitæ suæ: ut ob eas res bene fortiter fœliciterq3
gestas. C. Pansa. A. Hirici Cōs. Imp. alter ambo
ue: aut si aberit. M. Cornut Pr. Vr. supplicatio
nes p dies. L. ad oīa puluina constituat. Cūq3
uirtū legionū digna clarissimis īpatorib⁹ extite
rit: Senatū quæ sit antea pollicit⁹ legiōib⁹: exerci
tibusq3 nostris ea sūmo studio. Rē. P. recupera
ta re solutus. Cūq3 legio Martia princeps cū ho
stib⁹ cōflixerit: atq3 ita cū maiore numero hosti
um cōtēderit: Cū plurimos cederēt: cœperit no
nullos: cūq3 sine ulla necessitate p p̄ia uitam p
fuderit: Cūq3 simili uirtute reliquarū legionum
milites pro salute & libertate. P. R. mortē oppeti
uerint: Senatui placere ut. C. Pansa. A. Hircius
Cons. ip. alter ambo ue si iis uideat: iis q sangu
nē p uita libertate fortunisq3. P. R. p Vrbe tem
plisq3 deorū īmortaliū pfudissent: monumētū q
amplissimū locandū faciendūq3. Urbē ad eam rē
pecunia3 dare: cōtribuere: soluere iubeant: ut ex
tet ad memoria3 posteritatis sēpitemam: ad scel⁹
crudelissimorū hostiū: militūq3 diuīa3 uirtutē.
Vtq3 quæ prēmia Senat⁹ militib⁹ ante cōstituit:
ea soluant: eorū q hoc bello pro p̄ia occiderunt:
parētib⁹ liberis cōiugib⁹ fratrib⁹. Ea3 fratribus
tribuant: quæ militib⁹ ipsis tribui oporteret: si il
li uicissent: qui morte uicerunt. FINIS.

Occidē occiderit: nullo su
perstite. frequens apud Liuiū
Sermo: occisio potest esse uni⁹
aut paucorū: ccidio generalis
ē. Desyderauerit: amiserit: p
dita desyderam⁹: uide desyderā
ti dicūt morui. Pretor ur
banus: qui absentibus consuli
bus maximus in urbe erat ma
gistratus. Ad omnia puluina
ria: ad omnia deorū tēpla &
simulachra. Rē: effectū.

FINIS.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. omnes sūt qdēni:
excepto. n. qui est ternus:

Impressum uicentia per henricum de sancto ur
sio. .M. cccclxxxviii. die. viiii. mens. iunii.

9

11/1

A 24.

